

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

BS
1939
.F37

Wm H. Evans New York

A COLLATION
OF
FOUR IMPORTANT MANUSCRIPTS,
&c. &c.

NEW EDITION IN PREPARATION,

WITH DR. TREGELLES' ADDITIONS.

EVANGELIUM
SECUNDUM MATTHÆUM,

EX CODICE RESCRIPTO

IN BIBLIOTHECA COLL. SS. TRIN., JUXTA DUBLIN.

DESCRIPTUM OPERA ET STUDIO

JOHANNIS BARRETT, S.T.P.

NEW EDITION IN PREPARATION,

WITH DR. TREGELLES' ADDITIONS.

EVANGELIUM

SECUNDUM MATTHÆUM,

EX CODICE RESCRIPTO

IN BIBLIOTHECA COLL. SS. TRIN., JUXTA DUBLIN.

DESCRIPTUM OPERA ET STUDIO

JOHANNIS BARRETT, S.T.P.

2010 RELEASE

2010 RELEASE

2010 RELEASE

2010 RELEASE

2010 RELEASE

2010 RELEASE

2010 RELEASE

2010 RELEASE

2010 RELEASE

2010 RELEASE

2010 RELEASE

2010 RELEASE

2010 RELEASE

2010 RELEASE

2010 RELEASE

2
Kend

Bibb: N.T. Gospels. Greek. 1877

A COLLATION
OF
FOUR IMPORTANT MANUSCRIPTS
OF
THE GOSPELS:

*WITH A VIEW TO PROVE THEIR COMMON ORIGIN, AND TO RESTORE
THE TEXT OF THEIR ARCHETYPE.*

BY THE LATE
WILLIAM HUGH FERRAR, M.A.,
FELLOW OF TRINITY COLLEGE,
AND PROFESSOR OF LATIN IN THE UNIVERSITY OF DUBLIN.

Edited, with Introduction,
BY
T. K. ABBOTT, M.A.,
FELLOW AND TUTOR OF TRINITY COLLEGE,
AND PROFESSOR OF BIBLICAL GREEK IN THE UNIVERSITY OF DUBLIN.

DUBLIN:
HODGES, FOSTER, AND FIGGIS.
LONDON: MACMILLAN & CO.

1877.

DUBLIN : PRINTED AT THE UNIVERSITY PRESS.

1

2

3

Codex 13

Luc. VII 35 40

καὶ ἐδινάμην αὐτῷ διὰ τὸ ἵνα ἴδωμαι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου

Codex 346

Luc. II 49.

προφήτης καὶ αὐτὸς ὁ λόγος. ἐξ αὐτῶν δὲ ποικτενὺ
συνελέγετο δῖος υἱός. ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἶμα
πατρὸς τῶν πατρῶν. ὅπου φησι τὸν υἱὸν τοῦ ἐκκεχυμένου
κατὰ μαλὴν κροσίου. ὁ δὲ τὸν υἱὸν ἐκείνου
αὐτοῦ τοῦ δῖου τοῦ ἀνθρώπου διὰ καὶ οὐκ ἔσται τοῦ αἵματος
βαχάριον τοῦ ἀπολομένου μετὰ τὸν τοῦ θανάτου
εἶος καὶ τοῦ οἴκου. γὰρ αὐτῶν. ὅτι ἐκζητηθῇ

INTRODUCTION.

THE text of the Gospels contained in the present volume is based on that of four MSS. of high authority, known as 13, 69, 124, and 346; and a complete collation of these with the received text is given in the notes. As regards 69, indeed, Dr. Scrivener's collation leaves nothing to be desired, and it has simply been reproduced; but a complete collation of 13 and 346 has long been a desideratum with Biblical critics. This is now for the first time supplied by Prof. Ferrar; and the published collations of 124, which are defective and frequently discrepant, are corrected and supplemented.

Purpose of the book.

The book, however, has a further object. It is intended, in the first place, to establish beyond doubt the fact that these four codices are derived from a common archetype; and in the second place, to exhibit as nearly as possible the actual text of this archetype, a text, therefore, more ancient and authoritative than that of any of these MSS. separately. In fact we may claim for

Restoration of an important ancient text.

B

✓ }
 High authority of this text.

this text an authority second only to that of the three or four most ancient uncials.

To justify this claim it is sufficient to cite the judgment of some of the most competent critics. First, of the Codex Leicestrensis, or 69, Tregelles remarks that "it is of far higher value, not only than the great mass of the recent cursive copies, but also than the greater part of the later uncials"; and he admits it, along with only two other cursives, amongst the authorities on which he founds his own text. Nevertheless, this codex has many accidental omissions, frequent errors from oversight and carelessness, and many peculiar readings, originating, apparently, with the scribe himself. Now, if 69 holds so high a position, notwithstanding these numerous and considerable errors, it must be clear that any criticism which would enable us to eliminate these would give us a text of much higher value. This criterion is to a considerable extent supplied by the closely-related Codex 13. Of Codex 13, Griesbach states that it is full of good readings, which breathe the highest antiquity; and he concludes, from a detailed examination, that it and D proceed from the same very ancient source, D having undergone greater changes. Kuster states that it supplied him with more various readings than all the other Paris Codices together.

•
 Affinity of these four codices.

The close affinity between 13 and 69 was observed by Wetstein and later critics; but now that a complete collation of both is in the reader's hands, no doubt can

INTRODUCTION.

v

remain that they were derived from a common source. Affinity of these Codices.

The other two codices above mentioned enable us to approximate more closely to the text of this original. Of these, 346 has hitherto attracted but little notice, although it was examined by Scholz, who has given some of its readings. Even a slight examination of it will show that it is still more closely related than 69 to 13.

Our fourth codex, 124, esteemed by Birch the best of the Vienna Codices, is certainly derived from the same source, but its text has undergone greater modification. Its affinity to 13 was remarked by Treschow, and its resemblance to 69 by Birch. When three out of these four codices agree, we may be certain that we have the reading of their archetype.

As just stated, the affinity of these four codices (or rather of three of them, 13, 69, 124) has been long observed; but the credit of having undertaken the detailed and laborious comparison necessary in order to prove that they actually represent a single archetype, is due to the late Prof. Ferrar. His plan of restoring the text of this archetype may at first sight appear open to objection, as leaving too much room for the "subjectivity" of the editor. But in fact the affinity of these codices is so close that there is seldom room for doubt, except in the case of peculiar spellings or itacisms and omissions. Details will be given presently: here it may suffice to remark that, apart from additions and omis-

Affinity of
these Codices.

sions, Codex 13 has hardly more than a dozen readings in which it is not supported by one or more of the others, and most even of these are mere trifles or obvious mistakes.

I shall now give a description of each of the four codices, after which I shall proceed to the special evidence of their common origin. It will be convenient to designate them by the initials of the places where they are preserved, calling 69 L (Leicester); 346, M (Milan); 13, P (Paris); and 124, V (Vienna).

Description of
Codex 69, our
L.

The description of Codex 69, here called L, I abridge from that given by Dr. Scrivener in the Introduction to the *Codex Augiensis*, p. xl. It contains the whole New Testament in large folio, 14 $\frac{3}{4}$ inches long by 10 broad, and is written on 91 leaves of vellum and 122 of coarse paper, arranged pretty regularly, so that two vellum leaves are followed by three of paper, evidently from previous calculation how far the more costly material would hold out. The paper is so bad that four of the leaves would bear the writing only on one side. There are 38 lines on every page; the instrument employed seems to have been a reed rather than a pen, and the style of writing is very singular, yet certainly neither elegant nor remarkably perspicuous. The smooth and rough breathings are often very hard to distinguish, and ϵ is usually placed in a recumbent posture, so much resembling α that it is not easy to say at all times which was meant. No one who has inspected this codex has

estimated its age as earlier than the fourteenth century; *Codex 69, or L.* but in this, as in so many other instances, as Dr. Scrivener remarks, the antiquity of the actual volume has nothing to do with its critical importance. It commences Matth. xviii. 15: σου και αυτου μονου: the deficiencies in the latter part of the volume need not be mentioned here.

At the top of the first page this codex exhibits in a beautiful hand the words ΕΙΜΙ ΙΛΕΡΜΟΝ ΧΑΡΚΟΥ; then in a later hand, "Thomas Hayne." William Chark was one of the former owners of the celebrated *Codex Montfortianus*, and is supposed to have lived in the reign of Elizabeth (see Dobbin's *Codex Montfortianus, Introd.*, p. 7). Some of the later changes in the *Codex Leicestrensis* were made by him, chiefly, however, in the margin.

The codex contains the list of κεφαλαια *majora* (without corresponding numbers in the margin of the text) before the three later Gospels, but with so extensive variations that Mr. Scrivener has been induced to give a list of them: besides these, there is no liturgical matter whatever, no division into sections, or Eusebian canons, or notes about lessons, except a marginal mark or two, and a few words, which are often illegible, scribbled at the foot of the first page of each leaf.

Passing over previous imperfect collations, this codex has been carefully collated by Dr. Tregelles and Dr. Scrivener. The plan of the former, however, excluded all mention of itacisms, and minute peculiarities: Dr.

Peculiarities
of L.

Scrivener, on the other hand, has carefully noted every peculiarity. Of these he gives the following account (words in square brackets [] are not Dr. Scrivener's):—
 “We cannot praise the care of the scribe in copying this MS. Many words occur which are only begun, broken off perhaps after the first syllable; and I have counted the large number of 74 omissions from ὁμοιοτελευτον and the like causes.¹ Yet the accents are represented with much accuracy, and the breathings (if indistinct at times) are regular: we have ἀβρααμ, ὧδε, οὕτω often; yet sometimes αἶρω, αὐριον; and ὄραμα once [ὄμννευ, &c., usually, also συκῇ^{mpc}]. The acute accent is much used where the grave is commonly written by others. The vowels ι and υ have mostly a single dot over them. Other peculiarities of this codex are² τέ sometimes, ἰοῦδας^p, διατοῦτο, ἀπάρτι^{mp}, ἀπαρχῆς^{pp}, κατιδιαν (*ferè*) [but not in Matth.], ἐξευωνυμων^{mpc}, ... μελλει (*pro* μελει) [five out of six times], The υ εφέλκυστικον is much used with ειπεν and εστιν, and in cases where emphasis is meant or where there is a pause in the sense. Yet in John, ix. 30, and sixteen other places, an hiatus arises from the absence of υ. Respecting ι ascript I cannot speak decidedly: in seven places I have noted what may be ι, but is more probably a rude stop.

¹ Of these there are 36 in the Gospels.—A.

² I only give those which occur in the Gospels.—A.

ι subscript is clearly read in six places, two of them being with verbs; elsewhere it is not found. This copy is remarkable for always writing *ιησους* at full length up to John xxi. 15, where we meet with *ις*, and in forty one other places, nineteen of which are in the Acts: thus, too, *ιερουσαλημ* is usually unabridged. Of itacisms I count 1129 throughout the codex,¹ viz., ο *pro* ω, 190; ω *pro* ο, 126; η *pro* ει, 93; ει *pro* η, 104; ι *pro* ει, 77; ει *pro* ι, 62; η *pro* ι, 87; ι *pro* η, 46; ε *pro* αι, 73; αι *pro* ε, 72; ε *pro* η, 24; η *pro* ε, 20; υ *pro* η (rare elsewhere), 27; η *pro* υ, 28; ου *pro* ω, 13; ω *pro* ου, 16; οι *pro* ι, 3; ι *pro* οι, 3; η *pro* ευ, Luc. xii. 16 [MP here have *ηυ*]; υ *pro* ι, 15; ι *pro* υ, 14; υ *pro* η, 6; *pro* ε, 1; *pro* οι, 4; *pro* ει, 3; οι *pro* υ, 4; *pro* η, 9; ο *pro* ου, 3; η *pro* οι, 3; We have also θ for τ [after σ], Marc. x. 40; Luc. xi. 7. The following are the unusual grammatical forms [forms marked thus * are admitted into the text by Lachmann]:²—*ειπαν** (twice only), Matth. xxvi. 35; Luc. xx. 2^p; *ηλθατε**, Matth. xxv. 36^{mpo}; *εξηλθατε**, Matth. xxvi. 55^{mpo}; Marc. xiv. 48^{mpo}; Luc. vii. 24^{mpo}; 25^{mp}; 26^{mpo}; xxii. 52^{mpo}; *εισηλθατε**, *ib.* xi. 52^{mpo} [all the instances of 2nd pl. of *ηλθον* and its compounds]; *ανεπεσαν**, Joh. vi. 10^p [but ...*σον*, Mk. vi. 40^p]; *παπα-*

¹ About 572 of these are in the Gospels.—A.

² The small letters affixed indicate that the form occurs in the place quoted in one or more of the other MSS.

Dr. Scrivener^f on L. *γεναμενος*, Luc. xiv. 21^{mp}. So accusatives in -αν for -α: *νυκταν*, Luc. ii. 37^{mp} [= A]; *θυγατεραν*, xiii. 16^m [= A, al.]; *χειραν*, Joh. vii. 30. The gender is sometimes altered, thus: *λιμος*, *fem.*, Luc. iv. 25^p [so *ⲚAB* in xv. 14^{*}]; *οφρυς*, *masc.*, *ib.* 29^{mp}; *νοσος*, *masc.*, *ib.* 40^m [also Marc. i. 34^m]. Verbs in αω or οω are formed as those in εω: *επηρωτουν*, Luc. iii. 10^{mp}; xx. 27^{mp}; *επετιμουν*, xviii. 15; *ετολμουν*, xx. 40; *ηρωτουν*, Joh. iv. 31; *εμβριμουμενος*, xi. 38^{mp} [= *ⲚA*]; *κινει*, Marc. vii. 20, 23; *σαρει*, Luc. xv. 8; and the contrary, *αγανακτωντες*, Marc. xiv. 4. Irregularities in verbs in μι are *αφιουσι*, Marc. iv. 36^{mp}; *τιθων*, x. 16^{mp(v)} [= I. 28.]; *περιτιθουσιν*, xv. 17^{mp}; *συνετιθοντο*, Joh. ix. 22; *αποδωσης*, Luc. xii. 59. I note also *μεγα*, *masc.*, Matth. xxvii. 60 [= I., al.]; *μεγαν*, *neut.*, Luc. xiv. 16^{mp} [= B³DA, &c.]; *εχαρην*, 3rd *pers.*, Joh. viii. 56; *ηκασιν*^{*}, Marc. viii. 3^p; *εκκεχωρητωσαν*, Luc. xxi. 21; *συγγενευσι*, Marc. vi. 4^{mp}; Luc. ii. 44^{mp} (ν); *δραχμας*, xv. 8; *εμπροσθε*, Joh. i. 30; *εφιδεν*, Luc. i. 25^{mp} [= D = Act. iv. 29, A]. The augment is omitted, Luc. x. 34^m, and twenty-two other passages [*e.g.*, *ιδου*^{mp} fourteen times out of forty-eight for *ειδον*, but all before Luc. ix.; *κατασκευασμενον*, Luc. i. 17^{mp}]; but we have a double augment in *ηπηντησαν*, Joh. iv. 51.¹

Although there is no liturgical matter in this codex,

¹ I should regard this as an itacism, as our other codices read *ηπηντησαν*, not as the rec. text, *απηντησαν*. In three other places this MS. has *ηπηντησαν* for *υπηντησαν*.—A.

many of its various readings have arisen from Evangelistaria and Lectionaries : the particles of time are often omitted when they are necessarily wanting in such books, *initio pericopæ*, and clauses are perpetually inserted from the same source. Codex 69, or L.

Many of the changes met with in this MS. arise from inversion of order, the substitution of simple for compound words, and *vice versâ*. "A corrector's hand," adds Dr. Scrivener, "has been busy throughout this copy, whom Dr. Dobbin considers to have been the original scribe. I have deemed the changes to be *secundâ manu*, but nearly as old as the first." Dr. Dobbin's view, however, derives some confirmation from the comparison with the other MSS. "There are catch words at the foot of many pages. The familiar form *v* for β occurs, Luc. ix. 3 ; xviii. 30. The stop ; is rarely met with."

It must be observed that the text of the Acts and Epistles in this codex agrees more closely than that of the Gospels with the received text ; the text of the Gospels being probably derived from a different source. Our other codices contain the Gospels only.

Codex 13 (our P) is *Regius* 50 in the National Library at Paris, and is written on parchment. It is 9 inches high and $7\frac{1}{2}$ broad, and has two columns in each page. It begins with *παιδιου*, Matth. ii. 21, the first two leaves being lost. One leaf is lost between *αποκριθεις* (Matth. xxvi. 33) and *... λουνται* (*ib.* .53). Two leaves are lost between *βαραββαν τον* (Matth. xxvii. 26) Description of
Codex 13, our
P.

Codex 13, or P. and *αυτου τους ποδας* (xxviii. 9); one between *απηλθον* *δ* (Marc. i. 20) and *ηρχοντο* (*ib.* 45); and one between *μικρον και* (Joh. xvi. 19) and *περ αγιε* (xvii. 2). The last words of the codex are *ησαν ομου* (Joh. xxi. 2). The leaves from Luc. ix. 19 to the end of the chapter are misplaced by the binder after Marc. x. 18, and Luc. i. 5–25 after x. 22.

Griesbach¹ remarks of this codex: “Vix ante sæculum xiii. scriptus est manu nec prorsus ineleganti nec plane imperita;” the orthographical errors, though numerous, being fewer than in many Greek codices. It has, however, a considerable number of itacisms of the usual character, *η, ι, υ, ει, and οι* being frequently interchanged; *αι* is sometimes interchanged with *ε* or *η*; *ο* frequently with *ω*; *ου* is once written for *υ* (Matth. xxv. 9). I reckon altogether 1523 itacisms. In one case *κ* is written for *β* (*κληθηναι* for *βληθηναι*). It will be seen from the facsimile that *β* was sometimes written *υ*, and thus very closely resembled *υ*—a frequent form of *κ*. This may, perhaps, suggest that P was copied from a cursive.

Peculiarities
of P.

Amongst the peculiarities of this codex are the following: *απαρχης, κατιδιαν* (once), *εξενωνυμων* (these are common to it and L), *ποιειν* for *πιειν* (three times), *εναφεσει, εφοσαν, απεκεινης*; also *ουχιδον*^m (Matth. xiii. 17, *ουχ' ιδον υ*), *ουκανεγνωτε, ουκεδωκεν*. On the other hand, prepositions in composition are often accentuated

¹ *Symbolæ Criticæ*, vol. i. p. 154.

as independent words, thus: *κατ' εἶχον, ἐπὶ σταῖσα, πρὸς* ^{Codex 13, or P.} *ἡνεγκαν, πρὸς ἐκείνη* (for *προσεκύνει*), *ἐφ' ἵδεν^m, &c.* *ὅτ' ἀν^m* is regularly written for *ὅταν*. We have also *ἡ ἄθη* (for *ἰάθη*); *ἐ αὐτοὺς &c.* (for *ἐαντοὺς &c.*); *ἐπὶ δει* (for *ἐπειδή*); *ἡμὶ θανή^m; ξέστῳν, &c.* The circumflex is often used where we usually find the acute or grave. Thus: *Ἰουδας^m, Πιλᾶτος* (also *Πιλᾶτος*) *κατασχῶμεν*. This, however, appears to have sometimes been caused by a previous mistake in the spelling of the word, as *μοιχαλεῖς, ἐλθῶντες, κίνσον*. In *σιντὸν* (Marc. iv. 28) the circumflex of *σίτον* would seem to have been mistaken for the mark representing *ν*. The breathings are also often incorrectly written: we have *αἰὰν* (for *ἐὰν*), *ἄλας, οὐμῶν* (for *ὕμῶν* once), *ῶδε* and *ῶδε*.

The copyist was somewhat prone to the omission of words, from carelessness, sometimes even a part of a word being dropped (as in L), *e. g.*, *ηδν* for *ηδυνηθη*.

The *ν ἐφέλκυστικὸν* is rarely omitted; yet in four cases we find hiatus caused by its omission. When *δ* is found before a vowel a stop is placed after it, as *δ. ἐὰν* (Marc. x. 35).

There are the usual contractions—*δαδ, ἰσ, κσ, ουνοσ,* *ανοσ, χσ* (for *χριστος*, and once for *χρηστος*), *ιηλ, ιλημ,* *σηρ* (*σωτηρ*), *πηρ, μηρ, πνα, στροσ* (*σταυρος*), *παρῆνος*. The codex contains several of the grammatical peculiarities enumerated above by Dr. Scrivener as found in L, namely, all those marked with *p*. It has also *χειραν*, Matth. viii. 3; xviii. 5^m; *ειπαν*, Matth. xxvii. 4; Joh.

Codex 13, or vi. 34; xviii. 34^m; xix. 7^m, and εἰσελθατε^o and ἐξηλθατε each once, where L is deficient, but ἐξηλθετε twice; ἴδον, &c., frequently for εἶδον, &c. (forty out of fifty-seven occurrences); also ἴδαμεν, Luc. v. 26 (= C); and εἶδατε, Luc. vii. 22 (= A); εὐσπλαγχνισθη^m always for εσπλαγχνισθη; ἔπεσαν, Matth. xvii. 6mo (L def.); but ἔπεσον, Joh. xviii. 6mo; γενάμενος, Matth. xxvii. 1.

Prefixed to each of the last three Gospels is the list of κεφάλαια (that before Matthew being lost); and appended to each of the first three is the statement of the numbers of στίχοι and ῥήματα. The end of the fourth Gospel is, as above stated, lost.

This MS. was collated with great care and minuteness by Prof. Ferrar. It had been collated by Kuster and Wetstein; but “perquam negligenter,” as remarked by Griesbach, who examined it in several passages, and whose “spicilegium” supplied about six hundred readings unnoticed by them. Griesbach added, “permultæ supersunt quas qui erueret bene de re critica mereretur.” It was subsequently collated by G. Begtrup, a Dane, in 1797. His collation was published in Birch, *Variae Lectiones ad textum Quatuor Evang.*, Hauniæ, 1801. This appears to be the collation used by Scholz and Tischendorf. It is far from complete.¹

Codex 346.

Codex 346 is in the Ambrosian Library at Milan,

¹ Birch and other scholars were employed by the Danish Government to collate MSS. in France, Germany, Italy, and Spain, as a preliminary to the revision of the Danish version of the New Testament.

having been purchased in 1606 at Gallipoli, in Calabria. From some notes at the end of the volume which relate to Calabria, and are apparently written by the same hand as the codex, Dr. Ceriani, the learned librarian of the Ambrosian Library, conjectures that the MS. was written in that region. He thinks that this is confirmed by the general character of the writing, and also by the itacisms, which correspond with those in other MSS. obtained in Calabria. It was probably written about the twelfth century, so that it is contemporary with P. It contains the four Gospels, except a portion of St. John, which is lost, viz., from *εἶπον αὐτῷ*, chap. iii. 25, to *ἐρευνήσου*, vii. 52. In many places the writing is so much faded that it is impossible to discover the exact reading. There is one column of thirty-one lines in each page.

Description of
Codex 346
(our M).

Professor Ferrar's design of personally collating this MS. was frustrated by ill health; Dr. Ceriani, however, procured for him a collation of St. Matthew, and a complete copy of the other three Gospels. In all cases of doubt respecting the correctness of this copy I have referred to Dr. Ceriani, who, with his customary kindness, has spared no trouble in assisting me to insure accuracy. The remarks already made with regard to P as to the inaccurate accentuation, the confusion of breathings, itacisms, &c., apply also to M. We find here also prepositions joined to the word governed, as *προπροσώπου*, *ἐξ-αύτης*; so also *οὐχίδον* as in P: while, on the other hand,

Peculiarities
of M.

Codex 346, or ^{M.} prepositions in composition are often accentuated as separate words, as *πρὸς ἔπεσαν*, *κατὰ βαῖνων* (for *καταβαῖνον*); *ὑπὸ δεμάτων* (for *ὑποδημάτων*); *ὑπὸ κάτω*, &c. We have also such anomalies as *ἡ ῥωδης, μὴ κύνεται, δι' ὠγμον*.

The MS. has the usual contractions, as above mentioned under P. It has many itacisms, of which I reckon 1320. It has always *ελαιον* for *ελεον*, *ευσπλαγχνισθη*, &c.

The grammatical peculiarities enumerated above under L and P respectively, and marked with * are found in this MS. also. It has *εἶπαν*, in addition, Luc. xxii. 9; *ἴδον*, &c., for *εἶδον*, &c., thirty-four out of fifty-five times; *παραγεναμενος*, Luc. vii. 4; *επηρωτουν*, Luc. iii. 14; *ἐξεδετο*, Marc. xii. 1 (= *ⲠABC*); *θυγατεραν*, Marc. vii. 30; *τριχαν*, Matth. v. 36; *χειραν*, Matth. xii. 10°; *μεγαν*, *neut.*, Luc. xiii. 19. Frequently the relative pronoun is followed by a stop, *e. g.*, Joh. xxi. 7: *ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ὄν, ἡγάπα (sic) ὁ ἰσ*; *ibid.*, 20, *τὸν μαθητὴν ὄν, ἡγάπα ὁ ἰσ*; *ibid.*, 24, *ὁ, καὶ γράψας ταῦτα*, where the article seems to have been mistaken for the relative.

The MS. has the list of pericopæ prefixed to the last three Gospels: it is uncertain whether the list of those in St. Matthew has ever existed in the MS. The Ammonian sections are marked in the margin, and the liturgical lessons in the text. At the end of each Gospel the numbers of *στίχοι* and *ῥήματα* are given, being the same as in P.

Codex 124.

Codex 124 (our v) is in the Imperial Library at

Vienna, where it is numbered Lambecii 31, Nessel. 188. Description of Codex 124 (our v). Treschow describes it as follows (*Tentamen Descriptionis Codicum Veterum Græc. Novi Fœderis MSS.*, Hauniæ, 1773):—"It is on parchment, in 4to, on 180 leaves, containing the Gospels only. Prefixed are the Eusebian Canons, and at the end is the Calendar of the Constantinopolitan Church, prescribing the lessons for every day of each month. At the end of each Gospel the *στίχοι* and *ρήματα* are numbered." These numbers correspond to those in M and P, except in Matth., where v has β₁φζ, and MP, β₁φξ. "The vowels η and ε are often interchanged; also ι and η; ε and ι; ο and ω; ε and αι." Treschow proceeds to enumerate unusual readings in which it agrees with CD, the uncial L, or the cursives 1, 13 (our P), and 33; but his remarks would require so much modification, in consequence of our increased information about MSS., that it would be useless to quote them. Of itacisms, above alluded to, I reckon only 243. The list is probably imperfect; but even allowing for this, it appears that v is much more carefully written than the other three MSS. Nevertheless, here also we sometimes find words written imperfectly; e. g., ιε for ιεροῦ, βλφ μωνσεως (at the beginning of a line), λομωνος, ειρη (for ειρηκοτος). Most of these are corrected in the margin.

As regards grammatical peculiarities, all those marked in the previous lists with ° occur in this codex, which has besides *ειπαν*, Matth. xxi. 27; xxvi. 61; Luc. ix. 13; Peculiarities of v.

Codex 124, or xxii. 35. It has ἴδον, &c., for εἶδον, &c., twenty-seven out of fifty-six times; ἐξηλθετε once, Luc. vii. 25; but in vv. 24 and 26, and elsewhere, ...ατε. Iota adscript occurs generally, even with the 1st pers. sing. subj., and 2nd plur. subj., as ηιτε. The relative is always joined in punctuation with its antecedent, *e. g.*, τοῦ ῥήματος ὃ, εἶπεν, Marc. xiv. 72 (=M). “Hoc peculiare est scribæ nostro in simili casu,” says Alter. We have seen, however, that this is also done in M and P.

Collations of
124, or V.

There are extant two collations of this codex; one by Birch (*Quatuor Evangelia Græce cum variantibus lect.*, Hauniæ, 1788), who states that he collated this MS. with especial diligence, on account of the high estimation in which he held it: the other by Alter (*Novum Test. ad Cod. Vindob. Græce expressit, var. lect. addidit F. C. Alter*, Viennæ, 1787). Alter notices itacisms and other minute peculiarities which did not come within the scope of Birch's work. His collation, however, is by no means free from error, and there are many readings omitted by both. Scholz, whom Tischendorf follows, appears not to have consulted Alter at all. This neglect was probably occasioned by the exceedingly inconvenient arrangement of Alter's book. I have not been able to obtain a copy of the codex, or to collate it myself; but every passage in which any question could arise was examined for me by Dr. Emmanuel Hoffmann, of Vienna. I was thus enabled not only to correct the errors of Alter, but to supply his omissions, as well as to speak positively about

readings which previously could only be inferred *e silentio*. Wherever the following collation deviates from Alter, or Birch, or both, the deviation has been carefully verified, although I have seldom thought it necessary to add *sic*, to call attention to the fact. It is also to be observed that, whenever any of the other three MSS. or Steph. is cited without v, as differing from the present text, it has been actually ascertained that v reads as in the text. This does not apply, however, to itacisms found in one MS. only. There are still, doubtless, some readings of this MS. not recorded, including, probably, many itacisms, but little of any importance.

Collations of
124, or v.

I now proceed to give some detailed evidence of the close affinity between our four codices. In general, in such a question, it is necessary to estimate the amount of coincidence and the amount of difference. First, then, as to the coincidences:—In the last three Gospels these MSS. agree in more than one hundred readings, for which no other MS. authority is adduced. St. Matthew is omitted from this calculation on account of the deficiency of L. If account were taken of the readings for which only few other authorities can be found, the number would be much larger. It cannot, of course, be affirmed absolutely that no other MS. contains these readings, or any of them, but the absence of other authorities from Tischendorf's apparatus criticus is at least a tangible test of the peculiarity of a reading. Many of these, no doubt, are trifling variations; but the value of

Evidence of
the affinity of
the four codices.

X

Evidence of
affinity of the
codices.

a coincidence in attesting community of origin is not proportionate to the importance of the reading. A remarkable reading may have been taken from a MS. occasionally consulted, whereas the more trivial readings, if not derived from the archetype, must have originated with the copyist himself. The following are a few specimens of the readings referred to :

Readings peculiar to these
four codices.

Marc. i. 16 : ἀμφιβάλλοντας (= \aleph ABD) τὰ δίκτυα (= D 28, al.) (δυκτυα, MP) εἰς τὴν θάλασσαν (= 28, al.)

Marc. ii. 23 : ἤρξαντο ὁδοιποροῦντες (for ὁδὸν ποιεῖν) τῶλλοντες τοὺς στάχους.

Marc. iii. 16 : our MSS. alone insert πρῶτον Σίμωνα.

Marc. vi. 20 : ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ᾗ ἐποίει. Here Steph. has πολλὰ ἐποίει (= AC, &c.) Tischendorf reads πολλὰ ἠπόρει (= \aleph BL).

Marc. vi. 37 : fin. add. ἵνα ἕκαστος βραχύ τι λάβῃ (from the parallel in John).

Marc. vii. 5 : κοιναῖς χερσὶν ἀνίπτους, a combination of two readings : BD reading κοιναῖς, while ΑΓΔΠ have ἀνίπτους. \aleph has κοιναις corrected by \aleph^c to ἀνιπτους.

Marc. ix. 10 : πῶς οὖν for ὅτι.

Marc. x. 12 : the reading nearly agrees with D and 28, but has two slight peculiarities : καὶ γυνὴ ἐὰν (εαν γυνη D) ἐξέλθῃ ἀπὸ (add. του D) ἀνδρὸς καὶ γαμήσῃ ἄλλον for ἐὰν ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα, or the like.

Marc. xiv. 31 (text. rec., ὁ δὲ ἐκ περισσοῦ ἔλεγε μᾶλλον) : ὁ δὲ Πέτρος μᾶλλον περισσῶς ἔλεγεν ὅτι. This reading agrees partly with AC and partly with L(unc.), 2re, but not exactly with any other codex.

Marc. xv. 6 (for ἀπέλνει after κατὰ δὲ ἑορτὴν): εἰώθει (ειώθη MP) ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν (from Matth.) Readings peculiar to these four codices.

Marc. xv. 36: καὶ δραμόντες ἐγέμισαν (εγεμησαν MP) σπόγγον ὄξους καὶ περιθέντες καλάμῳ ἐπότιζον αὐτὸν (om. αυτον L) λέγοντες, where all other MSS. have the singular throughout, beginning with καὶ δραμών τις (or εἷς).

Luc. i. 66: χεὶρ κυρίου ἦν μετ' αὐτῶν for ... μετ' αὐτοῦ.

Luc. iii. 23: ὁ ἰσὶν ἦν ἀρχόμενος εἶναι ὥς (ὥσεί ν) ἐτῶν τριάκοντα. Tischendorf cites Epiphanius for this reading, but no other authority.

Luc. vi. 29: στρέψον αὐτῷ (καὶ τὴν ἄλλην) for παρέχε.

Luc. vii. 6: ἀπέστείλε for ἔπεμψε. A similar variation occurs in Joh. xii. 45, where a few other MSS. agree with ours.

Luc. viii. 18: these alone add καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν after πῶς ἀκούετε.

Luc. ix. 5: (for ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης) ἀπὸ τῆς οἰκίας ἣ ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης.

Luc. xi. 37: εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ (om. του LV) φαρισαίου ἀνεκλίθη (ανεκληθη MP) for εἰσελθὼν ἀνέπεσεν.

Luc. xviii. 25: τρυμαλιᾶς βελώνης (sic). Here ΑΓΔΠ have τρυμαλιᾶς ραφίδος, while ΞBD have τρήματος βελώνης. In the parallel passage in Mark, x. 25, our MSS. (almost alone) read διὰ τρυπήματος βελώνης instead of διὰ τρυμαλιᾶς ραφίδος. It is curious that in the latter

Readings peculiar to these four codices.

passage LMV have *πλούσιος* for *πλούσιον* before the infinitive; and again, in the parallel in Matth. xix. 24, LMP have *πλούσιος*.

Luc. xxii. 34 : *ἕως τρίς με ἀπαρνήσῃ* (*ἀπαρνησεί ν*) *μὴ εἰδέναι* (add. *με μ*). *μ* here is the same as *D*. Here *με ἀπαρνησῃ εἰδέναι* is read by *ℵB*, &c.; and *ἀπαρνησῃ μὴ εἰδέναι με* by *A*, &c.

Luc. xxii. 40 : *ἐμπεσεῖν* for *εἰσελθεῖν*.

Luc. xxiii. 48 (after *καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι*): *καὶ θεωρήσαντες* (*θεωροῦντες L*) *τὴν θεωρίαν ταύτην θεωροῦντες* (*καὶ ᾗν θεωροῦντες MV*) *τὰ γινόμενα* (*γενόμενα M*), κ. τ. λ., for *ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην θεωρήσαντες τὰ γινόμενα*.

Joh. ix. 27 : *ἐπιστεύσατε* for *ἡκούσατε*. But Cod. 77 agrees, although not mentioned by Tischendorf.

Joh. xv. 16 : *καὶ ὃ τι ἂν αἰτήσητε* for *ἵνα ὃ τι ἂν αἰτ*. Here *ℵ** also omits *ἵνα*, but does not insert *καί*.

Joh. xix. 16, 17, we find *οἱ δὲ παραλάβοντες αὐτὸν* (add. *ἡγαγον καὶ MP*) *ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρόν, καὶ βαστάζων αὐτὸν*, κ. τ. λ. The first three words agree with *ℵ* and a few other authorities, but the spaced words are found only in Origen and the Jerusalem Syr.

Joh. xix. 19, 20. In v. 19 our codices add (after *γεγράμμενον*) *ἑβραϊστὶ ἑλληνιστὶ ῥωμαιστὶ* (the last two words transposed in *MP*), while in v. 20 they omit *καὶ ἦν γεγράμμενον ἑβραϊστὶ ἑλληνιστὶ ῥωμαιστὶ*.

Ibid., 23 (instead of *καὶ τὸν χιτῶνα*) our MSS. have *τὸν δὲ χιτῶνα ἐπεὶ ἦν* (add. *ὁ χιτῶν MP*) *ἄραφος*, agreeing

with the Armenian version, and nearly with Eusebius, but with no other MS. Readings peculiar to these four codices.

A very remarkable and celebrated peculiarity of our group is the place of the pericopa *de adultera* (Joh. vii. 52–viii. 11), which in them is found after Luc. xxi. Their readings in this passage, with the exception of some curious errors (to be mentioned presently), agree remarkably with those of the uncial A.

Here may be mentioned one or two passages in which one of the codices is deficient. Peculiar readings where one codex is deficient.

Matth. v. 25 : (L def.) ἴσθι ἐννοῶν for ἴσθι εἰνοῶν.

✓ Matth. xiii. 6 : (L def.) βάθος ῥίζης for βάθος γῆς.

Matth. xv. 14 (L def.), MPV read τυφλὸς δὲ τυφλὸν ὁδηγὸν (*sic*) σφαλῆσεται καὶ κ. τ. λ., for τυφλὸς δὲ τυφλὸν εἶν ὁδηγῇ κ. τ. λ. The Armenian version alone supports the reading ὁδηγῶν, and the addition σφαλῆσεται καὶ. The agreement of our MSS. in ὁδηγὸν is very noticeable. Probably its proximity to τυφλὸν saved it from correction by the scribe of v. It is not unworthy of remark, that in the same verse the three MSS. agree in having εἶσι before a vowel, contrary to their usual practice; and that this is not accidental appears from the fact that v at first had εἰσιν, afterwards corrected by the first hand to εἶσι.

Matth. xxvi. 39 (P def.): LMV insert the two verses which in most MSS. are read in Luc. xxii. 43, 44. They are found here in C³ marg., and some evangelistaria. Our codex M has them in St. Luke also. P has

Peculiar readings.

Readings in which these codices stand nearly, but not quite, alone.

there merely the words *ᾧφθη δὲ* followed immediately by *καὶ ἀναστάς*. The remaining words are added in the margin by a later hand.

The following are specimens of readings in which our codices agree, and which are supported by only two or three others :—

Marc. vi. 17 : *ἔβαλεν εἰς φυλακὴν* (= D, 28, and some Italic codices) for *ἔδησεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ*.

Marc. viii. 17 : after *τί διαλογίζεσθε* add. *ἐν ἑαυτοῖς* (*ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν* v) *ὀλιγόπιστοι*, from the parallel in Matth. (= D, 28, Arm., and some Ital.) The modification in v (= M unc., 61) was suggested probably by ch. ii. 8.

Marc. xiv. 64 : *ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν* (= AD G, al.) (add. *αὐτοῦ ἐκ v = 2^{pe}*) *τοῦ στόματος αὐτοῦ* (= 61).

Ibid., 65 : after *προφήτευσον* add. *νῦν* (*οὖν* M) *χριστέ, τίς ἐστιν ὁ παῖσας σε* ; Several MSS. have this addition with *ἡμῶν* instead of *νῦν*.

Marc. xv. 13 : after *ἔκραζον* (= G, 1.) add. *ἀνασειόμενοι ὑπὸ τῶν ἀρχιέρεων καὶ ἔλεγον* (= G, Arm.)

In Marc. xiv. 41, we read in LMPV *ἀπέχει τὸ τέλος* for *ἀπέχει*. This is also found in five or six other MSS. D reads (with several Italic codices and the Syriac) *ἀπέχει τὸ τέλος καὶ ἡ ὥρα*.

Differences between these codices.

Before drawing any decided conclusion from these coincidences, we should examine also the differences between these MSS. We might consider separately the instances in which our four MSS. furnish two, three, or four different readings. Speaking broadly, however,

there are no instances of a fourfold variety, and scarcely any of a threefold, allowing, as we must, for the accidental omission or addition of a particle, &c. I shall specify, therefore, a few passages in which one codex differs from the united testimony of the other three. It is desirable, for obvious reasons, to reckon separately the additions, omissions, and verbal differences.

Differences
between these
codices.

There are twelve instances in which LMV agree against P, most of these being very trifling. The most considerable are :

Instances in
which LMV
agree against
P.

Matth. xxii. 44 : P reads *ὑποπόδιον* instead of *ὑποκάτω*. But the former word is read by all in both the parallel passages, so that the substitution was natural to a copyist.

Matth. xxii. 29 : *ἴδοντες* for *εἰδότες*, obviously a blunder.

Luc. vi. 11 : *ἀνομίας* for *ἀνοίας*, also a blunder.

Luc. xvii. 2 : *λίθος μυλωνικός*, (peculiar), where LM have *λίθος μυλικός* (= *ⲛBD*), and v, *μύλος ὀνικός* (= *ΑΓΔ*, &c.). But in Marc. ix. 42, LMP agree in reading *μυλωνικός* (*μυλωνικός* M) *λίθος*, agreeing therein with only three or four other cursives. v has there *λίθος μυλικός*. As *μυλωνικός* is not found in any other MS. in the passage in Luke, we may conclude that P took it from the parallel in Mark.

Joh. iv. 51 (where, however, M is deficient) : *ὁ παῖς σου ὁ υἱὸς αὐτοῦ*, a combination of two or perhaps three readings. LV (with D, &c.) read *υἱός σου* : ΓΔ have *παῖς σου*, and *ⲛABC* read *παῖς αὐτοῦ*.

Peculiar readings of P.

It follows that P has taken little, if anything, from independent sources. The one apparent exception amongst the passages mentioned is from a passage where M is deficient.

Readings in which LPV agree against M.

M has a greater number of readings in which it differs from the other three (LPV), viz., about forty-two. Several of these are clearly blunders, and those which are not so are all trifling. The majority of these agree with the uncials ΓΔΠ.

Matth. vii. 27 : PV stand alone in reading *προσέκρουσαν*; M agrees with most MSS. in the reading *προσέκοψαν*; L is deficient.

Marc. xi. 26 : M adds the two verses, Matth. vii. 7 : (*i. e.*, λέγω δὲ ὑμῶν αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῶν, κ. τ. λ.) This is found in several MSS.

Again, Luc. vii. 47 : it reads very curiously *ὅτι ἠγάπησαι (sic) πολὺ. ὦδε (sic) ἠγάπησε πολὺ καὶ ἀγαπήσει. ὦδε ὀλίγον ἀφίεται. ὀλίγον ἀγαπᾷ*. It may be conjectured that the second *ἠγάπησε* (generally aspirated in M) was written in error for *ἀφίεται*, and *πολὺ* dropped after the second *πολὺ*. Allowing for this, the reading would agree with Cyprian, and partly with the Armenian version.

Marc. ii. 14 : M agrees with most authorities in reading *λευιν*, but LPV (with D and several Italic codices) have *ιάκωβον*. V has in the margin *εν αλλ. λευιν*.

The total number of readings in which M differs from P is only seventy-one, not including omissions or additions.

v differs from LMP, combined, no less than 220 times. Most of these readings of v are assimilations to the common text. From what has been said above, it may be seen that LMP agree in a considerable number of readings, which have little or no support from other MSS. In many of these cases v has adopted a more usual reading. It has, however, about twenty-seven unsupported readings. Four of these (two in Luke and two in John) conform to the parallel passages in Matthew or Mark;¹ about the same number arise from the repetition of a word employed just before, *e. g.*, τρίτον for τοῦτον, Luc. xx. 12; θεοῦ for πατρός, Joh. xvi. 28. Of the remainder, those which are not obvious slips are four, viz., κατασκευάζοντας for καταρτίζοντας, Marc. iv. 21; ἀπαγγεῖλατε for εἶπατε, Luc. xxiii. 32; δούλων for ἐκλεκτῶν, *ibid.*, xviii. 7; and the curious reading, γαλιλαίας for ἰουραίας, *ibid.*, iii. 1. There is here a marginal note: εν αλλ. της ιουραιας. If this is by the first hand (as Alter affirms), γαλιλαιας must have been an error of the MS. copied by v. Another remarkable reading, but not unique, is ἐπικεφάλαιον for κῆνσον, Marc. xii. 14. This is found besides only in D and the cursive 2^{ps}, which has much affinity with our group. It was doubtless the original of *Capitularium*, which is the

Readings in
which LMP
agree against
v.

¹ τέκνον for ἄνθρωπε, Luke, v. 19; ὑμᾶς for αὐτοὺς, xi. 49; ἐτοιμάσατε for εὐθύνετε, Joh. i. 23; ἰχθύων for ὀψαρίων (which is peculiar to John), vi. 11.

Readings in
which LMP
agree against
v.

reading of the Codex Bobbiensis (of the fifth century).

Marc. v. 12: most MSS. read *παρεκάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες* (many omit *παντ. οἱ δ.*) *λέγοντες*. Here LMP alone read *παρακαλέσαντες αὐτὸν εἶπον*. But v, in attempting to make its reading conform to that of other MSS., betrays its connexion with LMP, by reading *παρακαλέσαντες αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες λέγοντες*.

So in Joh. vi. 61 (where M is deficient): LP (with N) read *ἔγνω οὖν ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν*: v substitutes the common reading, *εἰδὼς δὲ ὁ ἰησοῦς*, but retains the *καὶ* of the other reading.

Matth. xi. 19 (*ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων αὐτῆς* LMP, with most MSS.): v has *ἔργων* for *τέκνων*, with NB, the Armenian, and other versions.

Marc. viii. 25: after *ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι* (= text. rec.) LMP (not v) add *καὶ διέβλεψεν* (the reading of NB, &c.) The Armenian and Syriac versions, and some Latin copies, have the same combination; but no other Greek codices are cited for it.

In the following verse, 26, the received text has *λέγων· μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθης, μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ*. After *λέγων* LMPV add *ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ* (= D, 28, 2°, 61); then LMP proceed: *ἐὰν εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς μηδενὶ εἴπῃς μηδὲ ἐν τῇ κώμῃ* (= 2°, 28, 61, except that 28, 61 insert *μηδὲν* before *εἴπῃς*).

Matth. xxiv. 45: v reads *θεραπείας* with the received text; MP read *οἰκετίας* (= B, &c.); L, *οἰκίας* (= D, &c.),

which, knowing the connexion of L with M and P, we may with much probability say is a mistake for οἰκετίας, although it is also the reading of N (just as in Joh. iii. 1, L writes νικοδης for νικοδημος). It is very curious that in the parallel passage in Luc. xii. 42, where LMP have θεραπέας, v almost alone reads οἰκετίας (= ι).

Readings in which LMP agree against v.

The case of L is different: it differs about seventy-five times from the united testimony of MPV; but at least two-thirds of these are readings in which it is wholly unsupported, and the remainder are found in but few other MSS.¹ Yet on the whole it differs from P (apart from omissions, &c.) only 117 times. The inference is naturally suggested that its peculiar readings have originated with the scribe himself, whether from error or design. This inference is confirmed by a consideration of the manifest blunders of the copyist. For example, in Marc. iii. 5, he writes ἀπεκτάνθη (ἡ χεὶρ αὐτοῦ) for ἀπεκατεστάθη (MPV). In Luc. xvii. 4, he has ἀναστηση for ἀμαρτήση; Joh. vii. 17, εἰς ἐγὼ for ἡ ἐγώ. Some

Readings in which MPV agree against L.

¹ The reader who refers to Tischendorf's critical apparatus will sometimes find 61 marg. cited as agreeing with 69 (our L) in readings otherwise unsupported. Now, 61 (Codex Montfortianus) and 69 were formerly in the possession of the same William Chark (Mill, *Prolegomena*, § 1379). To him are due some of the later variations in L, according to Dr. Scrivener, and these marginal readings in 61 are, beyond doubt, from his hand, and therefore borrowed from 69. See Dobbin's *Codex Montfortianus, Introd.*, p. vii; Scrivener, *Codex Augiensis, Introd.*, p. xli.

Readings in
which *MPV*
agree against
L.

similar errors he has corrected, as Luc. xi. 51, ἀπολελυμένον for ἀπολομένον. Here two dots over the *υ* indicate that it is erroneous. Luc. xv. 6, for πρόβατον he has προσωπονβατον. He had first written προσωπον, suggested by the *προ* of προβατον, and then, without erasing, added βατον. In Matth. xxvi. 21, for ἐσθιόντων he seems to have written first ἐστι οντων, which has been amended by the first or second hand to ἐτι οντων. In Luc. xxii. 3, he began to write ὁ καλουμενος after σατανᾶς, and omits εἰς ἰουδαν, so that the verse reads: εἰσῆλθε δὲ σατανᾶς ὁ καλου τὸν καλούμενον ἰσκαριώτην. *Ibid.*, xxiii. 8, he has λέγον for λίαν; Joh. ii. 15, where the received text has ἀνέστρεψε (τὰς τραπέζας), and *MPV* κατέστρεψε, *L* has in the text, absurdly, κατόρθωσε, for which κατέστρεψε is substituted in the margin.

Marc. xiv. 36, he reads ἄφες ἡλίας σῶσον καὶ καθ-ελεῖν αὐτόν, omitting ἰδωμεν εἰ ἔρχεται, and inserting σῶσον (for σῶσων) from Matth. Luc. xi. 23: the whole verse reads ὁ μὴ ὦν μετ' αὐτοῦ σκορπίζει. With such instances before us, we may readily believe that σαλεύσεται, in Luc. xxi. 6 (for καταλυθήσεται), πορευσόμεθα in Joh. xiv. 23 (for ἐλευσόμεθα), and the like, or βάπτισμά μου for β. ὁ ἐγὼ βαπτίζομαι, Matth. xx. 23, originated with the scribe himself.¹ There appear to be one

¹ In Acts, he omits all between πιστοὶ, x. 45, and οὐρανόθεν, xiv. 17, reading without a break, οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ οὐρανόθεν ὑετοὺς διδοῦς, κ. τ. λ.

or two readings which can scarcely be explained in this way: *e. g.*, Luc. xi. 21, βλέπει τὴν ἑαυτοῦ αὐλὴν φυλάσσων for φυλάσσει τὴν ἐ. ἀ. Joh. v. 7: L adds at the end of the verse, ἐγὼ δὲ ἀσθενῶν πορεύομαι. No other authority is mentioned as containing this addition. M, however, is deficient here, so that this is not fairly to be considered an exception.

Luc. xiii. 9 (after καὶ μὲν ποιήσῃ καρπὸν): εἰς τὸ μέλλον δὲ εἴ μὴ ποιήσῃ ἔκκοψον αὐτήν (N B al. have εἰς τὸ μέλλον· εἰ δὲ μήγε, ἐκκόψεις αὐτήν).

Luc. xviii. 7, 8 (for καὶ μακροθυμεῖ ἐπ' αὐτοῖς; λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσῃ): ναὶ λέγω μακροθυμῶν ἐπ' αὐτοὺς ποιήσῃ.

As an example of readings in which L differs from MPV, and which may possibly have been taken from an independent source, I may quote Luc. viii. 51. Here BC 33 read οὐκ ἀφήκεν εἰσελθεῖν τινὰ σὺν αὐτῷ. MPV alone read οὐκ ἀφήκεν τινὰ συνελθεῖν αὐτῷ; but L has οὐκ ἀφ. τινὰ εἰσελθεῖν σὺν αὐτῷ, agreeing, except in order, with B.

Most of the above-cited instances of variety of reading serve rather as additional proofs of the affinity of the MSS., being generally instances in which three of them agree in an unusual reading.

The following are instances in which two are divided against two:—

Luc. xi. 42: παρεῖναι MP; ἀφιέναι LV (= the parallel in Matth. xxiii. 23).

Readings in
which MPV
agree against
L.

Readings in
which our
MSS. are di-
vided two
against two.

Readings in
which our
MSS. are di-
vided two
against two.

Luc. xvii. 34: ἐν ἐκείνῃ MP; ταύτῃ LV.

Matth. xxi. 46: ποιᾶσαι MP (*i. e.* πιάσαι) κρατῆσαι LV,¹ conforming to all other authorities and to the usage of the first three Evangelists, who never use πιάζω, whereas St. John uses κρατέω only in one passage, and never in this sense.

γ Matth. xxv. 16: ἐποίησεν MP; ἐκέρδησεν LV, conforming to the expression in the following verse.

Joh. xii. 28: τὸν υἱὸν MP (with the uncial L, the Armenian vers., and the cursive I); τὸ ὄνομα LV (with most).

Joh. xiii. 19: ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν MP; ὅτι ἐγὼ εἰμι LV (with all other authorities).

Joh. xiii. 35: εἰ ἂν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις MP; εἰ ἂν ἀγαπᾶτε ἀλλήλους LV (conforming to the preceding verse, and = one or two other authorities).

Matth. xxvi. 26: δοὺς LP; ἐδίδου καὶ MV.

Marc. xiii. 18: ταῦτα LP; ἡ φύγη ὑμῶν MV.

Marc. ix. 41: v agrees with the best authorities in ἐν ὀνόματι; LP have ἐπὶ τῷ ὀνόματι (which seems to be found in no other copies); and M shows that both readings were before him, reading ἐπὶ τῷ ἐν τῷ ὀνόματι.

The most striking instance of disagreement is in Matth. xxvii. 16, where MP add (after βαραββαν) ὅστις διὰ φόνον (φθόνον² P) ἦν βεβλημένος εἰς φυλακὴν. v adds

¹ Scholz erroneously attributes to v the reading ποιῆσαι.

² P has (at the beginning of the line) ἀφθόνον, the letters δι being left out.

instead of this the words found in St. Luke's Gospel : *δοῖς ἦν διὰ στάσιν τινα γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον βεβλημένον* (*sic*) *εἰς φυλακὴν*. L adds nothing.

Readings in which our MSS. are divided two against two.

Now let us consider by what hypothesis such a series of coincidences as we have been considering can be accounted for. If two MSS. both differ from the common text in, say 2000 places, each having in one-fifth of these (or 400) a reading nearly unique, we may expect to find that in one-fifth of these (or 80) both will be peculiar, but probably different. If there were a third MS. of the same character, it would probably have peculiar readings in one-fifth of these 80 places, *i.e.*, in 16, and a fourth in three or four of these; *i.e.*, the probability would be, that there would be so many passages in which all these MSS. would have readings peculiar to themselves. The chances of their agreeing in these would of course be still smaller. This illustration will enable the reader to appreciate the significance of the following fact:—Each of our MSS. contains from 125 to 200 readings not found outside this group. The great majority of these are common to more than one of them. Thus, of about 142 such readings in P, 135 are found in M also; 129 in both L and M, and 100 in L, M and V. Of 127 in V, 100 are found also in M, and all of these in L and P. The total number of peculiar readings found in one codex only is about 85, of which number L has more than half. Of readings found in two only there are about ten. LMP

These coincidences prove a common origin.

These coincidences prove a common origin.

agree in 29; but no other group of three has half-a-dozen.

+

Clerical errors common to all our MSS.

One hypothesis alone will account for these facts, namely, that all have followed a single archetype, about one-third of the peculiarities of which were intentionally altered by v, while each of the four scribes added others, chiefly from carelessness. This conclusion is further confirmed by some remarkable errors which are common to two or more of the four MSS. It could not, indeed, be expected that many itacisms or other errors should be common to all, or even three of them, even if they had existed in the archetype. A few have been noticed already, as ὁδηγόν, Matth. xv. 14, MPV (L def.); πλούσιος εἰσελθεῖν, Marc. x. 25, LMV; and the same, Matth. xix. 24, LMP. To these we may add:

Marc. v. 11, πρὸς τὸ ὄρει.

Luc. viii. 26, καταπλεύσαντες for κατέπλευσαν.

Luc. i. 29, εἰ for εἴη; iii. 15, again, εἰ for εἴη. Here in v the first hand has corrected this into εἴη.

Joh. xix. 39, φέρον μίγμα for φέρων μίγμα.

Marc. xiv. 72, ἀναμνησθεῖς καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν.

These last six instances are found in all four codices.

We may add to the list of errors Luc. i. 66, χεῖρ κυρίου ἦν μετ' αὐτῶν; and ἐφ'ίδεν for ἐπέιδεν, Luc. i. 25.

Errors common to LMP.

The following, amongst others, are common to LMP:

Marc. vii. 25, ἥς εἶχεν τὸ θυγάτριον ἐν πνεύματι

ἀκαθάρτῳ, an ungrammatical mixture of two readings (28 has ἡ εἶχεν τὸ θ. ἐν π. α.) Errors common to LMP.

Marc. vi. 2, πόθεν τοῦτο ταῦτα ;

Marc. xiii. 22, ψευδόχρηστοι for ψευδόχριστοι (v omits the word).

Marc. xiv. 47, ἔπεσεν for ἔπαισεν.

Marc. x. 16, τιθῶν τὰς χεῖρας (= I, 28) for τιθεῖς τ. χ. v has here, curiously, ἐνεγκαλίσάμενος (= LM) αὐτὰ (= M) τί θῶ τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὰ. This τί θῶ seems to point to an original τίθων, where the ν was indicated by a line over the ω, subsequently confounded with the circumflex. (Cp. σίντον in P for σῖτον).

Joh. xviii. 16, εἰσελθὼν L₁MP for ἐξελθὼν appears to be a clerical error.

Luc. iv. 40: οὐδὲ (for ὁ δὲ) ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιτιθεῖς ἐθεράπευσεν αὐτούς.

Luc. x. 7: ἐξ οἰκίαν εἰς οἰκίαν.

Luc. xxiii. 26: σίμωνά τινα κυριναῖον (κυρηναῖον L) ἐρχομένου ἀπ' ἀγροῦ.

Marc. xiv. 68: εἰς τὴν ἔξω προαύλιον for ἔξω εἰς τὸ π. (v). Eusebius has εἰς τὴν ἔξω προαύλιν; and D, ἔξω εἰς τὴν προσαύλην.

Marc. iv. 30: ἐν τίνι παραβολῇ αὐτὴν θῶμεν παραβάλομεν (sic) αὐτὴν ὡς κόκκον σινάπεως. This appears to have originated from a mixture of the readings of A and B. B read ἐν τίνι αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν; ὡς κόκκον σινάπεως κ. τ. λ. ADΠ read ἐν ποίᾳ παραβολῇ παραβάλομεν αὐτήν; ὡς κόκκον (κόκκον DΠ) σιν. v agrees with DΠ.

Errors common to LMP.

Marc. v. 4: *πέδες* is read in MP for *πέδαις*. L originally had *παιδες*, which has been corrected to *πέδες*.

Luc. xxi. 25, 26: *ἤχους θαλάσσης καὶ σάλου ἀπὸ ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων* (*i. e.*, *ἀποψυχόντων ἀνθρώπων*). We may also notice Joh. xiv. 22, where L₁MP erroneously write *ἐαυτὸν* for *σεαυτόν*, and v has *σέαυτόν*.

Errors common to MPV.

From the blunders common to MPV, I select the following:—

Matth. xiii. 17 (L def.): *ακουσε* for *ἀκούσαι*.

Luc. viii. 29: an error like that just mentioned in Marc. v. 4, viz., *παιδες* for *πέδαις*. Here L reads *πέδες*.

Luc. vii. 10: *ὑπεμφθέντες* for *οἱ πεμφθέντες*. It is remarkable that v, which alone inserts this whole verse in the parallel passage, Matth. viii. 13, reads *ὑπεμφθέντες* there also.¹

Matth. ix. 18: *ἐλθὼν ἐπείθες* for *ἐλθὼν ἐπίθες*.

Marc. v. 23 (the parallel passage): *ἵνα ἐλθὼν ἐπιθεῖς* (for *ἐπιθῇς*) *χεῖρα αὐτῇ*. Here 28 and a few others have the singular, *χεῖρα*, but with the article prefixed.

Joh. xix. 28: *τετέλεσθαι* for *τετέλεσται*.

Joh. xx. 23: (for *κεκράτηνται*) *κεκράτηντε* M; *κράτηντε* P; *κεκράτητε* v, afterwards corrected to *κεκράτηντε*.

Joh. xiii. 24: for *πύθεσθαι* (*τίς ἂν εἶη*), we find, by itacism, *πιθεσθαι* M; *πειθεσθε* P; *πειθεσθαι* v. The last scribe probably had the reading of M or of P before him, and made a bad attempt to correct it.

¹ The opposite error occurs in L, Luke, ii. 20: *οἰπέστρεψαν* for *ὑπέστρεψαν*.

Joh. xxi. 3 (P def.) The reading of *v* here had probably a similar origin. The true reading is *ἐπίασαν* (οὐδέν) for which *M* has *ἐποίασαν*, and *v* *ἐποίησαν*. It may have been remarked that in Matth. xxi. 46, already quoted, *MP* write *ποιᾶσαι* for *πίασαι*. On the other hand, in six of the seven other places in which forms of the same verb occur they are correctly written by all our MSS.

Errors common to *MPV*.

Luc. vi. 1: the received text has the inexplicable word *δευτεροπρώτῳ*. Here *M* and *P* read *δευτέρῳ πρώτῳ*. *v* had originally the same, but over the first *ω* the first hand has written *ο*. *L* omits the word, but it is added in the margin.

Joh. viii. 4: for *ἐπαντοφώρῳ* (which *L* has), *MP* write *ἐπ' αὐτῷ τῷ φόρῳ*; and *v*, *ἐπ' αὐτῷ φόρῳ*. This last, however, is found in other MSS. also.

Matth. xiii. 17: *MP* write *οὐχίδον*, and *v* *οὐχ ἴδον*. With this may be compared *ἐφιδεν*, above mentioned.

LPV have a curious error in Luc. xxiv. 42: *ἀπὸ μελισσίου κηρίου* for *κηρίου*.¹

In connexion with these errors, we may also refer to the instances of "grammatical peculiarities" common to two, three, or four of our codices, as indicated in the lists previously given, to which may be added *ειπαν*,

Grammatical peculiarities.

¹ Scholz (followed by Tischendorf) erroneously gives *κηριον* as the reading of *v*.

Grammatical
peculiarities.

Matth. xiii. 27, 28, MPV (L def.); *ελθατω*, x. 13, MPV (L def.) Some of these may, perhaps, be more probably clerical errors. Even the form *θυγατέραν*, LMV, may be questionable, when we find *ἐπεθυμήσαν*, 1st pers. (Luc. xxii. 15, L); *ἐσυκοφάντησαν*, 1st pers. (Luc. xix. 8, M); and *πενθεράν*, nom. (Luc. xii. 53, P). In either case, it is equally remarkable that in the other passages where *θυγατέρα* occurs it is without the final *ν*, namely, four times in M and V, and twice in L.

It deserves notice also that in Matth. xxiii. 30, MP have *εἰ ἡμεθα* *ἡμεν*. V had at first *ἡμεν* in both places, but has corrected the former to *ἡμεθα*. L has *ἡμεθα bis*.

Spelling of
μωσῆς.

The different spellings of the name *μωσῆς* supply a very remarkable instance of coincidence, which may be suitably mentioned here. M and P agree thirteen times in the form *μωσῆς*, and eleven times in *μωνσῆς*, while they differ once only. L and P differ twice, and agree twenty-eight times (seventeen times *μωσῆς*, and eleven, *μωνσῆς*). Out of twenty-four places in which the three codices LMP are present, there are only two in which they differ. The form with *ν* predominates in the first two Gospels, the other in the two later. In all V has a tendency to assimilate the less common to the more common form. Thus it invariably has *μωνσῆς* in Matth.; but after Luc. ix. 30, it has, with two exceptions, *μωσῆς*. The coincidence is the more striking when the spelling varies within a few lines. Thus, in Matth. xix. 7, LMP write

μωσῆς, and in the next verse μωνσῆς. Marc. xii. 19, the same have μωνσῆς, but in verse 26, μωσῆς; and again in Luc. xx. 28, μωνσῆς, but in verse 37, μωσῆς. In Luc. ix. 30, LMPV all have μωνσῆς, and in verse 33, μωσῆς. It is hardly necessary to point out how great are the odds against such numerous coincidences occurring fortuitously.

There are altogether in L (in the Gospels) 572 itacisms, of which 125 are common to it and P, and 45 of these also occur in M. M itself has 1320 itacisms, and of these 340 are also found in P. P, again, has 1523, and V 243. Of this last moderate number 100 are common to V and P, and about half of these occur in M also.¹ There are few, if any, errors common to M and V which are not also found in P.

The remark already made with respect to trifling varieties of reading applies also to itacisms, viz.: a coincidence can only be ascribed either to chance or to the use of a common archetype. The proportions just given, especially the proportion of errors common to V and P, or M, seem too great to be fairly attributable to chance.

¹ About half the itacisms of M and P occur in St. Luke's Gospel. V has fewest in this portion. The confusion of ὑμεῖς and ἡμεῖς occurs in this Gospel twelve times in P and eleven times in M; and of these, eight are common to both. Two of these instances are in the institution of the Eucharist, Luc. xxii. 19, 20, where MP read both times ἡμῶν.

Character of
itacisms.

Before passing from the itacisms, I may point out the general character of these errors. In a large number of cases, especially where common words are concerned, the word as written is an existing form, as when λέγετε is written for λέγεται; οὔτος for οὕτως, &c. ; and in such cases the accent generally corresponds with the erroneous spelling. In several cases the error consists in a transposition of vowels, *e.g.*, γεγοναινε, εμνησας, επιτημισον, καταιβενεν, παιδες (for πεδαις), ει οισπορευομενοι. ανεκλιθη, κατακλιθης, κλισιας, are generally written with η instead of ι in M and P, and sometimes also in L and V. ευσπλαγχνισθη (MP usually) was, doubtless, suggested by a false etymology.

Omissions and
additions.

We have still to take account of omissions and additions. These are much more numerous than the verbal differences, but are, for the most part, unimportant. In the following Table the first column shows that in 109 instances L adds something to the common reading of MPV, and in 281 instances omits something contained in these three; the other columns are to be read similarly:—

	L against MPV	M against LPV	P against LMV	V against LMP	LM against PV	LV against MP	LP against MP
Additions, .	109	89	32	186	10	27	7
Omissions, .	281	81	132	203	12	61	56

With few exceptions, these omissions and additions are of single words. For instance, if we take Marc. xiv. and Luc. ix. together, we find on the whole fifty-nine variations of this kind, eight of which concern only the article; five, *καὶ*; six, *δὲ*, and so on; and some are obviously slips. Such variations are of no weight as indications of independence, although they may help to prove a common origin of two MSS., if the coincidences are much beyond what can be expected from chance. *L* is particularly liable to errors of omission. Mr. Scrivener has counted in it, as we have seen, seventy-four omissions (in the entire N. T.), from homœoteleuton and the like causes. Of these thirty-six are in the Gospels. The scribe has not only omitted words essential to the sense, but even parts of words, writing *απηλ, ιματι*, &c. *P* has sometimes committed the same fault, and *v* has done so twice at least. What Griesbach says of *P* is still more applicable to *L*—that “the omissions of other good codices receive a great accession of weight from its support, but of itself it is of little weight in such variations.” Indeed, omissions peculiar to either of these MSS. are not entitled to any consideration.

It would be useless to submit these variations to the same analysis as the verbal differences. In fact, in any given case where an article or particle can be added or omitted, without obvious injury to the sense, the chances are that several MSS. will be found on both sides, so that no inference can be drawn from such possibly acci-

Omissions and
additions.

dental coincidences. I have, however, carefully compared these variations in a few chapters, and the result tends to confirm the conclusion drawn from the verbal differences.

Amongst longer additions, the following deserve mention :—

Marc. v. 33 : after *τρέμουσα* v adds *δι' ὃ πεποιθήκει λάθρα* (= D, 2^{pe}, Armen.)

Joh. vii. 29 : (M def.) v adds, from chap. viii. 55, *καὶ ἐὰν εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὁμοιος ὑμῶν ψεύστης.* (= 161). Several codices of the Vulgate have this addition. Codex 161 has the marginal note : *εἰς το ρωμαικον ευαγγελιον τουτο ευρον*, which appears to be a candid confession of the source from which the reading was derived.

Total number
of differences.

Including every variation except itacisms, the total number of differences between v and M is 956 ; between v and P, 970 ; and between P and M, 490. L differs from v 1072 times, from M 868, and from P 782 times. The following Table gives the analysis of these totals :—

• Differs	L from M	L from P	L from V	M from P	M from V	P from V
By excess,	273	278	231	287	363	303
By defect,	438	386	535	132	306	401
Verbally,	157	118	306	71	287	266
Total,	868	782	1072	490	956	970

By way of comparison, it may be noted that the total number of differences between P and the received text is about 4000. Total differences from received text.

It is evident from these Tables that the closest connexion subsists between M and P, and that next comes the affinity of L and P. Professor Ferrar was at first disposed to think that L had copied P. He was led to this conjecture by observing several curious coincidences between these two MSS., in addition to those which are common to them with M. For example:—

Luc. x. 15, 39 : L and P have ἡ twice for ἥ.

Ibid., xiv. 29 : both have θεμελιον for θεμελιον.

Joh. xx. 24 : L₁ has δυδυμος, corrected, L₂, to δυδιμος, the same as P.

Luc. ix. 28 : for ὥσεί ἡμέραι, L has ὡς ἡμέραι ; but we find in P ὡς εἰμεραι, which might easily have suggested L's reading as a correction.

We may add Luc. xii. 8, where L and P have (ὁμολογήσει) ἐαυτὸν for ἐν αὐτῷ, as if from a mistake, such as that already alluded to, of the mark for ν. M reads here ἐν αὐτὸν.

This conjecture appeared to be further confirmed when Prof. Ferrar found, on examining P more closely, that in Matth. xxviii. 17, where L writes ἰδον for ἰδοντες, the word is divided in P, ἰδον ending a line. Similarly in Luc. xxiii. 34, where L writes ἱματι, the word is divided in P, ἱματι ending the line. The same is the case with ὅμοι, Luc. xii. 36 : του for τουτου, Luc. xiii. 1.

Did L copy P? Again, Luc. xxiii. 2, L writes *λεγον* for *λεγοντα*, but the word is written *λεγον τα* in P, with a space between. Again, in at least two instances, a letter which is omitted in L is found to be written outside the column in P: as, Marc. xiii. 16, L writes *πισω*, P has *Οπισω*, the O being outside column, and larger than *π*; and, Marc. xvi. 9, L writes *ναστας*, P has *Αναστας*, the A being outside the column and very faint, in red and blue. In the same verse L writes *σαβαατου*, which seems to point to an original in which *β* was written somewhat like *α*, which is the case here in P. So the mistakes *ασιου* for *αγιου*, Luc. iv. 1; *επαυγατο* for *επαυσατο*, Luc. xi. 1, have probably arisen from the similarity in form of *σ* and *γ*. It is remarkable, also, that while P has few omissions of more than one word, most of these longer omissions are common to it with L (Luc. iv. 18; x. 22; xiii. 28, 29. Joh. vi. 32; xvii. 14).

There are, however, some instances adverse to this theory; *ex. gr.*, in Marc. vi. 53 (*την γην Γεννησαρέθ*) P omits *γην*, which is supplied by correction; L omits *την* (so also M). But on the hypothesis of L copying P, might not the copyist have supposed that *γην* was to be substituted for *την*? In Luc. xvi. 16, L has *πᾶς τις εἰς αὐτὴν βιάζεται*: P writes *πᾶς τις αὐτὴν β*. This, also, is not absolutely inconsistent with the conjecture. Luc. xii. 47: P reads *ἐτοίμασας*, but L, *ποιήσας*.

More important is the circumstance that L contains lines omitted by P. In Luc. iv. 22, two lines are lost in P,

but extant in L; and the same is the case in Luc. xvii. 7, Did L copy P? and Joh. vii. 19. In Joh. viii. 55 and 59, three or four words in each verse, omitted in P, are found in L. Such cases led Professor Ferrar to modify his first conjecture, and to suggest that L might be a free copy of a codex which P followed line for line.

The number of coincidences, again, between M and P suggest the conjecture that P might have copied M. Did P copy M? Several of these coincidences have appeared incidentally in the citations already given. A few others are here added:—

Joh. xv. 5 : ὁ μένων ἐν ὑμῖν (for ἐν ἐμοί).

Joh. xiv. 21 : ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαῦτω (*sic*).

Luc. xviii. 28 : ἀφέντες πάντα τὰ ἴδια καὶ ἡκολουθήσα-
μέν σοι.

Joh. xi. 30 : ἦν ἔτι ἐπὶ τῷ τόπῳ. Here LV have ἐπὶ without ἔτι (τοῦ τόπου L); all other recorded authorities have ἐν.

Joh. ix. 14, 17, 21, 26, 30, 32 : the 1st aor. of ἀνοίγω occurs, but different copies give it in three different forms : ἤνοιξε, ἀνέωξε, ἠνέωξε. MP agree in reading the first in verse 32 ; the second in verses 14, 30 ; and the third in verses 17, 26. They differ only in verse 21, where LPV have the first form, and M the third.

Matth. xii. 12 : καλωποιεῖν in one word, for καλῶς ποιεῖν (L def.)

Matth. xiii. 13 : there are two readings : ὅτι βλέπον-
τες οὐ βλέπουσιν καὶ κ. τ. λ. ; and ἵνα βλέποντες μὴ βλέπ-

Did P copy M? *ωσω καὶ κ. τ. λ.* MP have *ὅτι ἵνα βλέποντες μὴ βλέπω-
σω κ. τ. λ.*

Marc. xii. 41 : *ἐστὼς κατενώπιον* for *καθίσας κατ-
έναντι*. A few MSS. have *ἐστὼς κατέναντι*.

Luc. vii. 32 : *ἐκόψασθε* (*ἐκκόψασθε* P) for *ἐκλαύσατε*.
This reading is quoted by Tischendorf from the margin
of the uncial M, which in some other instances also
agrees with our group.

Marc. vi. 49 : *ἰδόντες αὐτοὺς περιπατοῦντα* (*sic*) *ἐπὶ τῆς
θαλάσσης*.

The number of itacisms, &c., common to M and P is
also very striking. It is unnecessary to cite these in
detail, as a glance at the notes on almost any page in
the book will convince the reader of this fact. Never-
theless, the suggestion that P copied M seems to be set
aside by the fact that two or three lines omitted by M are
found in P, Luc. iv. 29, and xi. 19. In Marc. ii. 7, for *τί
οὗτος οὕτως* (*λαλεῖ βλασφημίας*), P has *τί οὗτος οὗτος*, while
M has *οὗτος* once without *οὕτως*, as if the copyist had
before him the misreading of P. The supposition, how-
ever, that M copied P is excluded by the numerous omis-
sions in the latter. The only remaining possibility is,
that they were copied from the same original, which was
probably an uncial. As some of the mistakes in L appear
to have arisen from confounding letters which in their
cursive form were somewhat alike¹, it is possible that L

¹ σ and γ twice (see p. xlv); ν and ρ (*φanes* for *φapes*, Luc. iii. 33 ;

was copied, not directly from this archetype, but from a Did P copy M? copy.

Indications that v copied a MS. very closely allied to M are frequent: *ex. gr.*, Joh. xxi. 3, already quoted, where M reads *εποιασαν*, by mistake for *επιασαν*, v has *εποιησαν*, which could not have originated directly from *επιασαν*, but was a correction. Close connexion of v and M.

Joh. ix. 30: the true reading is *ἐν γὰρ τούτῳ θαυμάσιόν*. M has *ἐν γὰρ τουτο*, and v *ἐν γὰρ τοῦτο*, as if attempting to correct M.

Joh. xiii. 24: already quoted, where, the true reading being *πιθεςθαι*, M has *πιθεςθαι*; P, *πειθεςθε*; and v, *πειθεςθαι*. The last might be a correction of M or of P.

Joh. xx. 23: M has *κεκρατηντε*; v had first *κεκρατητε*, over which the *ν* has been written. Compare Marc. x. 16, quoted above (*τι θῶ*).

There is no difficulty in supposing that the copyist of v used the same archetype as LMP; but, as we have seen, he consulted other copies. }

It remains to consider what are the affinities of our group with other well-known MSS. There are two ways of examining such questions as these. One is, to enumerate the unusual readings found in our MSS., and then to ascertain what other MSS. agree with them in a greater or less number of these readings. This is the Affinities with other MSS.
Method of inquiry.

opos for *onos*, Luc. xiv. 5). The confusion of *ν* and *ρ*, however, occurs once in M (Luc. xx. 22, *φονον* for *φορον*).

Affinities with most obvious method, and is that generally followed by other MSS. critics.
Method of inquiry.

This method was applied by Prof. Ferrar to Matth. xix., xx, and Marc. i.-ix. The MSS. with which he compares our group are ⌚ABCD, and the cursives 1, 28, 33. A is, however, deficient in the selected chapters of Matth. The result is as follows, no readings being reckoned except those in which LMPV are unanimous. These MSS., then, differ from the received text in Matth. xix., xx., 25 times. Of these variations 14 agree with ⌚; 18 with B; 12 with C; 17 with D; 11 with 1; 15 with 33, and 3 stand alone. In Marc. i.-ix., LMPV agree in 215 variations from the received text, of which 84 agree with ⌚; 50 with A; 88 with B; 60 with C (which is imperfect); 90 with D; 75 with 1; 89 with 28; 56 with 33, and 43 stand alone. These numbers suggest that our group is most nearly related to B, D, and 28, and next to ⌚ and C.

Necessary to reckon differences.

This method, however, although useful in suggesting in what direction we should look for affinities, is fallacious, if regarded as justifying more than a provisional conclusion. Agreement in a reading which may be that of the genuine original text is no evidence of special affinity, and such are probably some at least of those above reckoned, as well as some of those which Treschow notes in 124 as being very peculiar. And, further, the unexamined readings in which our MSS. agree with the received text may possibly include so

large a number of variations from B and D as quite to outweigh the coincidences with those codices. Yet if we reckon *coincidences* only, some such rule of selection must be adopted, else they might be multiplied *ad infinitum*. The alternative is to reckon differences. This is a more tedious task. I have, however, applied the method to Matth. xix., xx., Marc. i.–iv., and xiii., Luc. xiii., xiv., and Joh. xx. As a standard for the reader's guidance, I may premise that the number of various readings noted by Tischendorf from the important uncials \aleph BCD (A def.) in Matth. xix., xx., exceeds 170. The three uncials \aleph BD differ in 105 readings.

Necessary to
reckon differ-
ences.

The following Table exhibits the number of times that the unanimous reading of our four MSS. differs from the text of any one of the MSS. mentioned therein, or from that of Stephens, in the chapters cited:—

	\aleph	A	B	C	D	L Uncial	I	33	Steph.
Matth. xix., xx.	58	hiat.	55	34	67	59	47	38	25
Marc. i.–iv., .	174	100	174	102*	216	143	100	143	126
Marc. xiii., .	44	30	51	†	62	49	14	21	24
Luc. xiii., xiv.,	66	31	61		118	49	32	33	35
Joh. xx., . .	34	14	26	hiat.	33	19	23	28	7
Total, .	376		367		496	319	216	263	217

* From i. 17 only.

† Too imperfect to be worth counting.

Inferences.

This analysis leads to a very different conclusion from that previously suggested. In fact, it overthrows altogether the hypothesis of a very close relation to D, especially when it is borne in mind that the variations of D are generally more considerable than those of the other codices. It should be remembered, however, that this codex is full of peculiar readings, and that a table like that just given, if constructed for almost any other cursive, would show a larger number of differences from D¹. It is not, then, inconsistent with the Table to say that our group approaches nearer to D than the received text. The two MSS. which seem to have most resemblance to ours are 28, and that called by Tischendorf 2^{pe}. These often agree with ours when none others do so; but the collations of them do not seem to be complete enough to make an enumeration of differences trustworthy. Of versions, we find most frequent agreement with the Armenian and some of the Italic, or Old Latin.³

¹ In Matth. xix., xx., the received text differs from \aleph seventy-three times, and from D ninety-seven times.

³ The Armenian version was made directly from the Greek about the middle of the fifth century. Some codices of the Old Latin have an equal or greater antiquity.

This agreement is further exemplified by the reading of \mathfrak{M} in Matth. i. 16, where \mathfrak{L} and \mathfrak{P} are both deficient. Instead of τὸν ἄνδρα μαρίας ἐξ ἧς ἐγεννήθη ἰησοῦς ὁ λεγόμενος χριστός, \mathfrak{M} has ὃ μνηστευθῆσα (*sic*) παρθένος μαριάμ ἐγέννησεν ἰν τὸν λεγόμενον χν. This is the reading of the Armenian, of Cureton's Syriac, and several Old Latin codices.

One or two instances may be given in which our MSS. stand almost alone in preserving a reading known to be ancient, if not the genuine text.

Instances in which our MSS. almost alone preserve an ancient reading.

Matth. ix. 35 : after ἐν τῷ λαῷ (L def.) add. MP (not v) καὶ πολλοὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ (= N L unc., and a few others) (om. πολλοὶ N)¹.

Matth. x. 14 (L def.) : after πόλεως add. MP ἡ κώμης (= N only).

Matth. x. 23 (L def.) : (for φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην) φεύγετε εἰς τὴν ἑτέραν (= NB, 33), add. καὶ ἐκ ταύτης διώκωσιν ὑμᾶς φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην (= L, Origen, Arm., Ital., and a few codices ; D has a similar addition, differing in words. Lachmann brackets it).

Matth. xiii. 35 : Porphyry charged the Evangelist with ignorance in quoting from Isaiah the words "I will open my mouth in parables," &c. Jerome mentions that he had himself seen the reading "Isaiah" in some codices, and thinks that most copyists removed it, to avoid the appearance of error. He conjectures that the name of Asaph originally stood in the text, and that the first copyist, not knowing who the prophet was, substituted the name of Isaiah. Eusebius also mentions the reading, and, like Jerome, conjectures that it arose from a previous reading, ασαφ, but thinks that originally no name stood in the text. Now, the name Ἡσαίου is found

¹ Scholz erroneously cites v as an authority for this.

Instances in which our MSS. almost alone preserve an ancient reading.

in our codices MPV (L def.), and besides these, only in **ℵ**, I, 33, 230. Tischendorf puts it into the text.

Matth. xiv. 24 (L def.): τὸ δὲ πλοῖον ἤδη σταδίου πολλοὺς ἀπὸ τῆς γῆς ἀπεῖχε (for μέσον τῆς θαλάσσης ἦν). This is the reading of B, of Cureton's Syriac, and of the Armenian; but only one other cursive has the words (omitting *απο της γης*).

Matth. xv. 6: MPV (L def.) read τὸν νόμον for τὴν ἐντολήν, being supported by **ℵC** and another ancient uncial, and by no other MS. Tischendorf puts it in the text.

Marc. iii. 29: LMP read ἀμαρτίας (= CD). v reads κρίσεως (= very many). The reading of **ℵB**, 28, 2nd al. is ἀμαρτήματος.

Marc. vi. 43: ἦσαν κλασμάτων δώδεκα κοφίνων πληρώματα. This reading, which Tischendorf adopts in consequence of his high esteem for **ℵ**, is presented by only one other MS. (209) besides this and our group.

Luc. xxiii. 35: our codices insert ὁ υἱός, reading ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ ἐκλεκτός. BD have υἱὸς in a different place. Besides these the reading is found in only three Greek codices, but in several versions (including the Peshito and Jerusalem Syriac, and the Armenian), and in Eusebius.

Luc. xiii. 19: κατεσκήνουν (after τὰ πετεινὰ) is found only in A, besides our MSS. The common reading is κατεσκήνωσεν.

Matth. xvii. 20: the received text has εἶπεν αὐτοῖς.

διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ· μετα-
βήθι ἐντεῦθεν. MPV (L def.) read λέγει αὐτοῖς· διὰ τὴν
ὀλιγοπιστίαν ὑμῶν ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ· μετάβα ἐν-
τεῦθεν (ενταυθα v). With the exception of the last word
(for which he reads ἐνθεν), this coincides with Tischend-
orf's text. It is, however, found only in **NB**, 1, and
Origen, in addition to our codices. 33 agrees partially,
having ολιγοπιστιαν.

Instances in
which our
MSS. almost
alone preserve
an ancient
reading.

Joh. ii. 15 : κατέστρεψεν (καταστρεψεν P). This read-
ing is found in **N** only, of uncials, three or four cursives,
and Epiphanius. Most MSS. have ἀνέστρεψεν; B and
a few others, ἀνέτρεψεν. In the parallels κατέστρεψεν
is read without variety.

Joh. xx. 16 : MP add. (after διδάσκαλε) καὶ προσέδραμ-
εν ἄψασθαι αὐτοῦ (= **N**^{ca}, Cyr.).

Joh. vi. 71 (M def.): for ἰσκαριώτην (after Ἰούδαν
Σίμωνος) P has ἀπὸ σκαρυώτου; v, ἀπὸ καρνώτου, and L,
ἀποκαριώτου. This reading agrees with **N** alone among
Greek codices, which has it with the spelling of v.
The same form occurs in four other places (all in John)
in D alone, but here D has σκαριωθ. It is by no means
improbable that ἀπὸ καρνώτου is the genuine reading in
St. John's Gospel, and that the other form has been in-
troduced from the other Gospels. This is easier to
believe than that any copyist had sufficient knowledge
to give such an interpretation of ἰσκαριώτης, and at the
same time left the latter untouched except in the fourth
Gospel. It is remarkable that in two places (Joh. vi. 71

Instances in which our MSS. almost alone preserve an ancient reading.

and xiii. 26) BC, 33, and others have Ἰούδαν (or Ἰούδα) Σίμωνος Ἰσκαριώτου, as if ἰσκ. were the name of Judas' father. **℣** also reads thus in the latter place; and **℣**^e has so corrected the former. It seems very probable that this originated, as in **℣**^e, from a correction of the reading ἀπὸ καρνώτου.

Independence and high authority of our text.

The peculiar position of the pericopa *de adultera* is a signal mark of the independence of the text; so that we are justified in speaking of our MSS. as the sole representatives of a particular "recension." This independence enhances the value of the support given by them to any reading.

It will have been observed that in the last-quoted passage, and in some others, the only other MS. agreeing with our text is **℣**. It appears, then, that prior to the discovery of this codex (Sinaiticus) our MSS. not unfrequently stood alone, or almost alone, in preserving what is not improbably the original text, and what certainly existed in more than one codex of the fifth century, and earlier. In this way the discovery of the Codex Sinaiticus has helped to heighten our estimate of the authority of these codices, already placed so high by Griesbach and other critics. We may, then, not unjustly claim for their combined testimony an importance little, if at all, inferior to that of even the most esteemed of our existing authorities.

INTRODUCTION.

lv

The plan adopted by Prof. Ferrar, of giving, not the text of one MS., but that supposed to represent the archetype, has the advantage that, in looking over the page, the reader's attention is at once attracted to the deviations from the received text, which, probably at least, were found in the archetype. Fuller information can then be sought in the notes.

Any want of uniformity in the constitution of the following text, between the earlier and later portions, is to be attributed to the fact that, at the time of Prof. Ferrar's death, part of his work had been actually sent to press, while a considerable portion still remained to be completed. The punctuation is, in general, that of Tischendorf's eighth edition.

I take this opportunity of thanking the Rev. Dr. Salmon for much kind assistance.

EXPLANATION OF ABBREVIATIONS, Etc.

IN THE TEXT.

THE text is that of Stephens (1550), as edited by Scrivener (but with Tischendorf's punctuation), except where it is otherwise specified. The only change adopted without special notice is the substitution of *δτ' ἀν* for *δταν*. It is sufficient to mention this once for all.

§ indicates that the reading to which it is prefixed differs from Steph. The words to which it applies are printed in spaced type.

† signifies that a word or words are omitted which are found in Steph.

Where the variation only affects *ν ἐφελκυστικόν, οὕτως* for *οὕτω*, or an accent, it is mentioned in the notes, but there is no mark in the text.

IN THE NOTES.

+ signifies that the words to which it is prefixed are added in the copies specified.

- signifies that the words to which it is prefixed are omitted by the copies specified.

L is Codex 69.

M . . . 346.

P . . . 13.

V . . . 124.

s is Stephens' text as edited by Scrivener.

L₁ is L prima manu ; L₂, secunda manu. So with P₁, P₂, etc. v' or v* means a correction, whether by first or second hand not stated.

L treg. means Dr. Tregelles' collation of L.

v_a, v_b, v_h, signify the collations of v by Alter, Birch, and Hoffmann, respectively.

Alt. = Alter.

Cer. = Dr. Ceriani.

Hoffm. = Dr. Hoffmann, of Vienna, who collated v, as mentioned in the Introduction.

In general the authorities for the text are not stated, but it is intended to be understood that the MSS. read as in the text, except when otherwise mentioned. Great pains have been taken to ensure accuracy in this respect. Variations in accent and breathing are not always noted.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

INTRODUCTION.

- Page xiv, line 1, after xix. 7, *add* also Matth. xiii. 27mo, 28mo (L def.)
 „ lines 1, 2, *for* ἐξηλθατε *read* ἐξηλθατε^ς, and *insert* ἐλθατω^{mo} (L def.),
 Matth. x. 13.
 „ line 7, *add* σπειραντι, Matth. xiii. 24mo (L def.)

NOTES.

In the following places *dele* v :—

Page 41,	note on	v. 17.	
„ 42,	„	vv. 24 and 27.	
„ 46,	„	v. 6, after γενεσιων.	
„ „	„	v. 7, after εαν.	
„ 48,	„	v. 36.	
„ 54,	„	v. 23, after στραφεις.	
„ 55,	„	xvii. 2, after εγενετο.	
„ 56,	„	v. 8.	
—			
Page 41,	„	v. 17, <i>insert</i> ουχιδον v.	
„ 44,	„	v. 48, after P <i>add</i> v.	
„ 52,	„	v. 23. Dr. Hoffmann confirms Alter's state-
ment. He says that in the margin
“nil exaratum est nisi glossula quæ-
dam. Initium glossæ rescissum esse
videtur.” Only two letters appear.	
„ 55,	„	v. 4, <i>for</i> μοῦση <i>read</i> μωῦση.	
„ 234,	„	v. 30, <i>add</i> αφεντε M.	
„ 236,	„	v. 6, <i>omit</i> παραδησω M.	
„ 238,	„	v. 28, <i>for</i> φιλιασσουντες <i>read</i> φιλασσουντες.	
„ „	„	v. 34. Dr. Ceriani states that the reading of
M was at first σωματι, which was
corrected so as to look like σωματου.	
„ 252,	„	v. 35, <i>for</i> ειξην <i>read</i> ειξη v.	
„ 255,	„	v. 25, <i>for</i> αυτους <i>read</i> αυτους.	

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ.

I.

1. Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαβίδ, υἱοῦ Ἀβραάμ.
 2. Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ,
 Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, 3. Ἰούδας
 δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θαμάρ, Φαρὲς δὲ ἐγέν-
 νησε τὸν Ἑσρῶμ, Ἑσρῶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ, 4. Ἀράμ δὲ
 ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών,
 Ναασσών δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών, 5. Σαλμών δὲ ἐγέννησε τὸν
 Βοὸζ ἐκ τῆς Ραχάβ, Βοὸζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠβηδ ἐκ τῆς Ρούθ,
 Ὠβηδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί, 6. Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησε τὸν Δαβὶδ
 τὸν βασιλέα, Δαβὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶνα ἐκ τῆς
 τοῦ Οὐρίου, 7. Σολομῶν δὲ ἐγέννησε τὸν Ροβοάμ, Ροβοάμ δὲ ἐγέν-

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ §.

*Codex L mutilus est ab initio usque ad σου καὶ αὐτου μονου, cap. xviii. vers. 16
 hujus evangelii.*

Codex P mutilus est ab initio usque ad παιδιον, cap. ii. vers. 20 hujus evangelii.

Hiant LP.

<p>1. 2. ἐγεννησεν (<i>prim. ?</i>) v. - δε <i>prim. M.</i></p> <p>4. - τον αμιναδαβ, αμιναδαβ δε</p>	<p style="text-align: right;">ἐγεννησε M.</p> <p>5. ιωβηδ bis v.</p> <p>6. σολομωντα s.</p>
--	---

νησε τὸν Ἀβιά, Ἀβιά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά, 8. Ἀσὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ, Ἰωράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν, 9. Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ, Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχαζ, Ἀχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν, 10. Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών, Ἀμών δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν, 11. Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. 12. Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ, Σαλαθιήλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ, 13. Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ, Ἀβιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακείμ, Ἐλιακείμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ, 14. Ἀζώρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ, Σαδώκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ, Ἀχείμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιούδ, 15. Ἐλιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ, Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν, Ματθάν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακάβ, 16. Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ § ᾧ μνηστευθεῖσα παρθένος Μαριὰμ ἐγέννησεν Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον χριστόν. 17. Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως Δαβὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ Δαβὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες. 18. Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν. μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς

Hiatt LP.

8. οζειαν M.

10. ἀμμων δις V.

12. μετοικεσιασ M. | ζορομβαβελ
(sic v. 13) V.

13. - τον ελιακειμ, ελιακειμ δε εγεννησε V.

14. αχειμ, αχιμ M.

16. μνηστευθησα M. | τον ανδρα μα-
ριας εξ ης εγεννηθη ιησους ο
λεγομενος χριστος pro ω
μνηστευθησα usque ad fin.
vers. 8V.

18. μνηστευθησεις M.

εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου. 19. Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολύσαι αὐτήν. 20. ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσήφ, υἱὸς Δαβίδ, μὴ φοβηθῆς παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύματος ἁγίου. 21. τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. 22. τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος· 23. ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑμμανουήλ, ὃ ἐστὶ μεθερμηνεύμενον μεθ' ἡμῶν ὁ θεός. 24. διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου, καὶ παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, 25. καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

II.

1. Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα 2. λέγοντες· ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; εἶδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. 3. ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ, 4. καὶ συναγαγὼν

Hiant LP.

20. μη φοβειθης v, sed v' = s. |
 — ἐστιν M.
 23. καλεσουσιν v, sed v' = s.
 24. — ο ante ιωσηφ v. | παρελαβεν v.

25. ετεκεν v. | εκαλεσεν v, sed v' = s.
 II. 1. + χυ post ιυ M.
 2. ηλθωμεν M.
 3. ο βασιλευς ηρωδης v.

πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται. 5, οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτω γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου· 6. καὶ σὺ Βηθλεέμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ. 7. τότε Ἡρώδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους, ἠκρίβωσε παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος. 8. καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ εἶπε· πορευθέντες ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως καὶ γὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. 9. οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτοὺς ἕως ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. 10. ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. 11. καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν § εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. 12. καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. 13. Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἶπω σοί· μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. 14. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον,

Hiatt L.P.

5. οὕτως V.

7. ηκριβωσεν V, sed V' = 8, εκρυβωσε M.

8. ειπεν V. | εξετασατε ακριβως V. |

αναγγειλατε V.

10. - ο απτε αστηρ V.

11. ευρον pro ειδον 8, ιδοντες V.

14. παρελαβεν V, sed V' = 8.

15. καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἑρώδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. 16. Τότε Ἑρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνείλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων. 17. τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· 18. φωνὴ ἐν Ῥαμὰ ἠκούσθη, θρήνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολὺς, Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσί. 19. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἑρώδου, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου ὃ φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ 20. λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραὴλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου, 21. ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραὴλ· 22. ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει † τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἑρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας. 23. καὶ ἐλθὼν κατώκησεν εἰς πόλιν ὃ Ναζαρέθ λεγομένην ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

Hiat L. Incipit P, v. 20.

16. ανεἰλεν V. | — τους ante εν M. | αυτοις pro αυτης M. | ηκριβω-
σεν V, sed V' = S.
18. ηθελεν V. | εισιν V.
19. κατ' οναρ φαίνεται S.

20. τεθνηκασιν V, sed V' = S. | Codex
P incipit a παιδιου.
21. παρελαβεν V, sed V' = S.
22. + επι S.
23. λεγομενην ναζαρετ SM.

III.

1. Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, 2. καὶ λέγων· μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 3. οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς § διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. 4. αὐτὸς δὲ † Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφή αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον. 5. τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου, 6. καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῳ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 7. ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; 8. ποιήσατε οὖν § καρπὸν ἀξίον τῆς μετανοίας. 9. καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. 10. ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιῶν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 11. ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετανοίαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου

Hiat L.

III. 1. βαπτισθης M, sed M' = S.

2. ηγγικεν P. | - γαρ P.

3. υπο pro δια SM.

4. + ὁ ante ιωαν. SM. | τρυχων P. | καμηλον V.

5. εξεπορευοντο M. | - η ante ιου-
δαια V.

6. + ποταμω post ιορδανη M.

7. - ερχομενους P. | ιωαννου pro
αυτου M.

8. καρπους αξιους S.

9. τουτου P. | εγειρε M, εγειρε P.

10. δενδρων pro δενδρον M.

11. δε pro μεν V. | + ουν post μεν
P. | υμας βαπτιζω P. | οποισω
M.

ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὐδ' οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί. 12. οὐδ' τὸ πτύνον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν § μὲν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστω. 13. Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. 14. ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτὸν λέγων· ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς με; 15. § ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπει ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. τότε ἀφίησιν αὐτόν. 16. † βαπτισθεὶς § δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος καὶ ἰδοὺ § ἠνεφέχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ § ἶδεν τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν, καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. 17. καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν, λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

IV.

1. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνῆχθη εἰς τὴν ἐρήμον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. 2. καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, ὕστερον ἐπείνασεν. 3. καὶ προσελθὼν § ὁ πειράζων, εἶπεν αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. 4. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· γέγραπται·

Hiat L.

11. εἰ μὴ *pro* εἰμι M..

12. — μὲν *ante* σιτον SM. | — αὐτου *post* σιτον P.

14. καὶ *bis* P. | ἐρχει P.

15. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτον SM. | *πρεπων* P. | ἀφιεῖσιν P.

16. καὶ βαπτισθεὶς (βαπτισθης M) *pro* βαπτισθεὶς δὲ SM. | *ανεωχθησαν* SM. | εἶδε SM.

IV. 2. ἐπείνασε S.

3. αὐτω ὁ πειράζων εἶπεν SM. | γενονται P.

4. εἶπεν P.

οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ὁ ἐν παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ. 5. τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ. 6. καὶ λέγει αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γάρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ καὶ ἐπὶ χειρῶν αὐρουσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. 7. ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς πάλιν· γέγραπται· οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. 8. πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, 9. καὶ λέγει αὐτῷ· ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἂν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. 10. τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε σατανᾶ· γέγραπται γάρ· κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. 11. τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσήλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

12. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 13. καὶ καταλιπὼν τὴν § Ναζαρεθ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ, 14. ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἑσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· 15. γῇ Ζαβουλὼν καὶ γῇ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, 16. ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει § φῶς ἶδεν μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ

Hiat L.

4. ἐπὶ *pro* ἐν S. | ἐκπορευομένου P.
6. βαλῆαι V. | ἐντελεῖτε P. | αρουσι
SM. | μηποται M.
7. πάλιν *cum* γεγραπται *conjun-*
gunt SM. | γεγραπτε P.
8. ὑψίλον P.
9. εἶπεν *pro* λέγει P. | προσκυνή-

- σεις M.
10. + ὀπίσω μου *pro* ὕπαγε M. |
γεγραπτε P.
12. παρεδῶθη P.
13. ναζαρεθ SM. | καπερναοὺν M.
15. γαλιλαίαν P.
16. εἶδε φῶς SM.

θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. 17. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν· μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

18. Περιπατῶν δὲ † παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας § ἶδεν δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς. 19. καὶ λέγει αὐτοῖς· δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων. 20. οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. 21. Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν § ἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς· 22. οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ.

23. Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. 24. καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους καὶ δαιμονιζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ παραλυτικούς, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. 25. καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

Hiat L.

18. + ο ιησους s. | ειδε SM.

20. ηκολουθεισαν M.

21. ειδεν SM.

22. ηκολουθεισαν M.

23. ο ιησους ολην την γαλιλαιαν

M. | διδασκων P.

24. προσηγαγον προ προσηνεγκαν

V. | - και ante δαιμονιζομενους P.

V.

1. Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ καθίσαντος αὐτοῦ προσήλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2. καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς λέγων· 3. μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 4. μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. 5. μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν. 6. μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται. 7. μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. 8. μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται. 9. μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι † υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται. 10. μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 11. μακάριοί ἐστε ὅτ' ἂν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι καὶ εἰπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ. 12. χαίrete καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφῆτας τοὺς πρὸ ὑμῶν. 13. Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀλισθήσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ § βληθὲν ἔξω † καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. 14. Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου. οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη. 15. οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Hiat L.

V. 1. καθίσαντος P.

5. κληρονομήσουσιν V, sed V' = S.

6. πινῶντες M.

9. ρηνοποιοί M, εἰρηνοποιοί V. |
+ αὐτοὶ ποστὶ ὅτι SM.

10. ἕνεκε M. | δικαιοσύνην P.

11. ονειδισώσιν M. | διώξωσι M,
διώξουσιν P, διωξούσιν V. |

ειπώσιν V. | πονηρῶν M.

12. χαίρε P. | καὶ bis P, P' = S. |
- τοὺς ποστὶ προφῆτας M.13. ἰσχύι P. | βληθῆναι S. | + καὶ
ποστὶ ἐξω S.

14. δύνατε P. | πολλοὺς κριβεῖναι M.

15. καίον P. | πασιν V.

16. οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

17. Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι. 18. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἐν ἡ μία § κερέα οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου § καὶ τῶν προφητῶν, ἕως ἂν πάντα γένηται. 19. ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 20. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσέυσῃ § ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη πλείον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων οὐ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 21. Ἐκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· οὐ φονεύσεις· ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει. 22. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκὴ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ § ῥακκά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ § τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. 23. ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κακεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, 24. ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστη-

Hiat L.

16. ουτω SM. | ιδωσι M. | -υμων sec.
M. | δοξασωσιν V.

17. νομηζητε M, νομησητε V.

18. - αν prim. P. | κεραια SV. | - και
των προφητων SM.

19. - τουτων V. | διδαξει bis M, prim.
V. | ουτω S, ουτος M. | ποιησει
P. | ουτως pro ουτος P.

20. η δικαιοσυνη υμων SM.

21. φονευσει pro φονευσή P.

22. ρακα SM. | - τω αδελφω αυτου
ante μωρε SM.

23. προσφερεις M. | τω pro το sec.
P. | και εκει μνησθεις M. |
- τι P.

ρίου καὶ ὑπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. 25. ἴσθι ὅτι ἐννοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ ἕως ὅτου εἰς μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ· μήποτε σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ καὶ ὁ κριτὴς † τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ. 26. ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἕσχατον κοδράντην. 27. Ἐκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· οὐ μοιχεύσεις. 28. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι ὅτι αὐτὴν ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. 29. εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμὸς σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σου· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. 30. καὶ εἰ ἡ χεὶρ σου ἡ δεξιὰ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτήν καὶ βάλε ἀπὸ σου· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. 31. Ἐρρέθη δέ· † ὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον. 32. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι ὅτι πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτήν ὅτι μοιχευθῆναι, καὶ ὅς ἂν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται. 33. Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου. 34. ἐγὼ δὲ λέγω

Hiat L.

24. διαλλαγηθῇ ΜΡ.

25. ευνουῶν S. | οτου pro οὐ SM. | ἐν τῇ οδῷ μετ' αὐτοῦ SM, μετ' αὐτοῦ ἐν οδῷ P. | + σε παραδῷ post κριτῆς SM.

26. ἀμην bis V. | ἀποδῷ M.

27. ἰκούσατε P. | - τοῖς ἀρχαίοις M.

28. - δε P. | αὐτῆς pro αὐτὴν prim. SM.

29. σκανδαλίζῃ M. | τῷ pro το P. |

γέενναν V.

30. - εἰ M. | ἡ δεξιά σου χεὶρ SM. | τῷ pro το P.

31. ἐρρηθῇ M. | - δε M. | + ὅτι post δε SM.

32. ὅς ἂν ἀπολύσῃ pro πᾶς ὁ ἀπολυῶν SM. | μοιχασθαι S. | εἰαν pro ἂν S. | ἀπολελοιμένην V.

33. ἐπιορκίσης M.

ὑμῖν μὴ ὁμῶσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ ὅτι θρόνος ἐστὶν τοῦ θεοῦ·
 35. μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς
 Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶν τοῦ μεγάλου βασιλέως· 36. § μήδε
 ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὁμύσης, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα § ποιῆσαι
 λευκὴν ἢ μέλαιναν. 37. ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὐ οὐ·
 τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν. 38. Ἐκούσατε ὅτι
 ἐρρέθη· ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. 39. ἐγὼ
 δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε ραπίσει ἐπὶ
 τὴν δεξιάν σου σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· 40. καὶ τῷ
 θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἅψες αὐτῷ καὶ τὸ
 ἱμάτιον· 41. καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει § μῆλιον ἓν, ὕπαγε μετ' αὐ-
 τοῦ δύο. 42. τῷ αἰτοῦντί σε § δός, καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ § δα-
 νίσασθαι μὴ ἀποστραφῆς. 43. Ἐκούσατε ὅτι ἐρρέθη· ἀγαπήσεις
 τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου. 44. ἐγὼ δὲ λέγω
 ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους
 ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε § τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ
 τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς· 45. ὅπως γένησθε
 υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν § τοῖς οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ
 ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ

Hiat L.

34. ὁμῶσαι ὅλως P. | μηται M. | ἐστι
 SM.
 35. μηται δις M. | ἐστι δις SM.
 36. μήτε S, μηται M, προ μηδε. | τριχαν
 M. | λευκην η μελαιναν ποιη-
 σαι SM. | μελεναν P.
 38. — και P.
 39. ραπεισει P. | — σου M. | σοι
 αγωνα προ σιαγονα M.

40. χιτονα P.
 41. αγγαρευση P. | μιλιον SM.
 42. διδου SM. | δανεισασθαι S, δανη-
 σασθαι M.
 43. μησησεις P.
 44. τους μισουντας S. | προσευχεσ-
 θαι P. | επεριαζοντων M.
 45. — τοις S.

ἀδίκους. 46. ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔξετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν; 47. καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι ἡ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν; 48. ἔσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι ὥς ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἡ οὐράνιος τέλειός ἐστιν.

VI.

1. Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 2. ὅτ' ἂν οὖν ποιῆς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσσης ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. 3. σοὺ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην μὴ γνῶτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου, 4. ὅπως ἡ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ † ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. 5. καὶ ὅτ' ἂν προσεύχη, οὐκ ἔσθ' ὥσπερ οἱ ὑποκριταί· ὅτι φιλοῦσιν ἐν τοῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἐστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως † φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, † ἀπέχουσι τὸν

Hiat L.

46. εχετε SM. αυτω pro αυτο M.
ποιουσι S.	2. ποιεις P. υποκριτε P. αμην δις
P. + γαρ post αμην M.
47. φιλους pro αδελφους M. ούτω
pro το αυτο S.	3. ποιη M.
48. εσεσθαι P. τελιοι PV. ωσπερ
pro ως SM. + καί post ωσπερ
M. εν τοις ουρανοις pro ου-
ρανιος S. τελιος P. εστι S.	4. + αυτος ante αποδωσει SM.
δωσει M.
VI. 1. προσεχεται P. μιγε M. εχεται
P.	5. προσευχομενοι pro προσευχεσθαι
P. + αν post οπως SM. φα-
νωσι SM. + οτι ante απεχουσι
SM. απεχουσιν V. των pro
τον M.

μισθὸν αὐτῶν. 6. σὺ δὲ ὅτ' ἂν προσεύχῃ, εἰσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρί σου † ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. 7. Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε ὥσπερ οἱ § ἐθνηκοὶ· δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. 8. μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατήρ ὑμῶν ὧν χρεῖαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. 9. οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· 10. ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· 11. τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· 12. καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· 13. καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ· ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. 14. Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος. 15. ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατήρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. 16. Ὅτ' ἂν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποὶ· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες. ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν· 17. σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι,

Hiat I.

6. κλησας M. | + τω ante εν τω κρυπτω SM.
 7. βαττωλογησητε P. | εθνικοι S. | δοκουσιν V. | εισακουσθησεται P.
 8. οιδεν V. | εχεται P. | αιτεισαι M.
 9. ουτος γρη ουτως M.
 10. - εν V, sed V' = S.

12. V habet αφιεμεν: sed manus recentior hoc vocabulum subduxit, et in margine notat: γρ. αφηκαμεν. | οφιλεταις P.
 14. - υμων M. | + τα παραπτωματα υμων post ουρανιος P.
 16. νηστευσετε M. | - οτι V. | απεχουσιν V.

18. ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων ἀλλὰ τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. 19. Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς ὅπου σῆς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν· 20. θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σῆς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. 21. ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν. 22. Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός· ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· 23. ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστιν, τὸ σκότος πόσον; 24. Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἐτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ ἡ μαμωνᾷ. 25. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ ἡμεριμνήσητε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε ἢ τί πίητε, μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσθητε. οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλείον ἐστιν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; 26. ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; 27. τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται ἡ προσθῆναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἓνα;

Hiat L.

18. — σοι M. | — ἐν τῷ φανερῷ P.
 19. θυσαυρος M, θυσαυρους M'. |
 κλαιπται M. | διορύσσουσι S. |
 κλεπτουσι SP.
 22. τῷ pro το P. | φωτινον MP.
 23. τῷ pro το ἀπτε σωμα P. | ἐστι
 SM. | ποσον' M.
 24. δυνατε P. | μησησει M. | ανθεξετε

- P. | μαμωνα S.
 25. μεριμνατε SM. | καὶ pro η SM. |
 ποιητε P. | ενδυσεσθε M. | ἐστι
 SM. | τῷ pro το P.
 26. + τας ἀπτε αποθηκας M. | διαφε-
 ρεται P.
 27. προσθηναι SM. | πηχην MP.

28. καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει. 29. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων. 30. εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; 31. μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντες· τί φάγωμεν ἢ τί πῖωμεν ἢ τί περιβαλώμεθα; 32. § ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη § ἐπιζητοῦσιν· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρήσετε τούτων ἀπάντων. 33. ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. 34. μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς. ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία § ἑαυτῆς.

VII.

1. Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῇτε· 2. ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε κριθήσεσθε, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε § ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. 3. τί δὲ βλέπεis τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; 4. ἡ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου· ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος § ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ ἰδοὺ ἡ

Hiat L.

28. νηθη M, νιθει P.

30. ἀμφιέννυσιν M.

32. πάντα γὰρ ταῦτα SM. | ἐπιζητεῖ
SM. | οἶδεν V. | — ο ante πα-
τηρ V. | — υμων M. | χριζετε
P.

33. προστεθησεται M.

34. — η γὰρ αὐριον μεριμνησει τα

εαυτης P. | — τα V. | αυτης
pro εαυτης fin. SM, εαυτοις V.

VII. 2. ἀντιμετρηθησεται S.

3. τω pro το sec. PV.

4. απο pro εκ SM. | — και ιδου η
δοκος εν τω οφθαλμω σου P. |
ο pro η V.

δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου. 5. ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος § ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. 6. Μὴ δώτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσί, μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε § καταπατήσουσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς. 7. Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὐρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. 8. πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει, καὶ τῷ κρουόντι ἀνοιγήσεται. 9. ἢ τίς ἐστὶν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; 10. § ἢ καὶ ἐὰν ἰχθὺν § αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; 11. εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὄντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῃ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτὸν; 12. πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· § οὕτως γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται. 13. § εἰσέλθατε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἢ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἰσὶν οἱ § ἐρχόμενοι δι' αὐτῆς· 14. § τί στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἢ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν. 15. Προσέχετε

Hiat L.

5. τον *pro* την V. | διαβλεψης M. |
 εκ *pro* απο SM.
 6. δοτε P. | κυσιν V. | - βαλητε P. |
 χειρων M. | καταπατησωσιν
 SM.
 7. + δε *pro*σῃ αιτειτε V. | ευρησεται P.
 8. ευρησκει P.
 9. ο *pro* ον PV. | λιθων P.

10. - η SV. | αιτηση SM.
 12. εαν *pro* αν P. | θελετε M. | ουτω
pro ουτως *prim.* SM. | ουτος
pro ουτως *sec.* SM.
 13. εισελθετε SM. | ευρυχωρος MP. |
 εισερχομενοι *pro* ερχ. SM.
 14. οτι *pro* τι S, τί; στενη V. | τεθ-
 λημενη MP.

δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι
 προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσι λύκοι ἄρπαγες. 16. ἀπὸ τῶν καρπῶν
 αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς· μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν στα-
 φυλὴν ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; 17. οὕτως πᾶν δένδρον ἀγαθὸν
 καρποὺς καλοὺς ποιεῖ, τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς
 ποιεῖ. 18. οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν,
 οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν. 19. πᾶν δένδρον μὴ
 ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 20. ἄραγε
 ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. 21. Οὐ πᾶς ὁ λέγων
 μοι κύριε κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ'
 ὁ ποιῶν τὸ θελημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 22. πολλοὶ
 ἔξερουσίν μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· κύριε κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι
 ἔξερουμεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ
 τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν; 23. καὶ τότε ὁμολο-
 γήσω αὐτοῖς ὅτι οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς, ἔξαναχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ
 ἅπαντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν· 24. Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει
 μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτοὺς ἁποδοθήσεται ἀνδρὶ
 φρονίμῳ, ὅστις ἁποδοθήσεται τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν.

Hiat L.

15. ἔσωθεν P. | εἰση M, ἦσιν V, *pro*
 εἰσι, *sed v' marg.* = S.
 16. ἐπιγνώσεσθαι P. | μητινες *pro*
 μητι P.
 17. οὕτω SM.
 18. δυνατε P.
 19. + οαυ, i.e. ουν, *post* παν P.
 20. ἐπιγνώσεσθαι P.
 21. + τοις *ante* ουρανοῖς V.
 22. ἐρουσι SM. | προεφητευσάμεν
 SM. | - δαιμονια ἐξεβάλομεν

καὶ τῷ σῷ ὀνόματι M. | - τῷ
 σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς
 V. "*Sed prima manus in mar-*
gine addidit. Treschow as-
serit: 'aliena manus appropuit.'"
Alter.

23. ἐγνων P. | ἀποχωρεῖτε SM. |
 - παντες SM.
 24. ὁμοιωσω αὐτον *pro* ὁμοιωθήσε-
 ται SM. | ὠκοδομήσε (... ἐν M.)
 SM, οἰκοδομήσε P.

25. καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ § προσέπεσαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσε· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. 26. καὶ πᾶς § ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ § ποιεῖ αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις § οἰκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον. 27. καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ § προσέκρουσαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσε, καὶ ἦν ἡ πτώσις αὐτῆς μεγάλη § σφόδρα. 28. Καὶ ἐγένετο ὅτε § ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· 29. ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς § αὐτῶν.

VIII.

1. § Καταβαίνοντος δὲ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί. 2. καὶ ἰδοὺ λεπρὸς § προσελθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων· κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. 3. καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἤψατο αὐτοῦ † λέγων· θελω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. 4. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅρα μηδενὶ εἰπῇς, ἀλλ' ὑπαγε σεαυτὸν δείξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξε § Μωϋσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

Hiat I.

25. προσεπέσον S. | επεσεν pro επεσε V.

26. ο ακουων pro οστις ακουει SM. | ποιων pro ποιει SM. | μωρω P. | ωκοδομησε SM, οικοδομησεν V, sed V' = txt.

27. προσεκοψαν SM. | επεσεν P. | - σφοδρα SM.

28. συνετελεσεν SM.

29. - αυτων SM.

VIII. 1. καταβαντι δε αυτω SM.

2. ελθων pro προσελθων S, - προσελθων V. | προσεκυνησεν P.

3. χειραν P. | + αυτου post χειρα V. | + ο ιησους post αυτου SM.

4. μωσης SM.

5. § Εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς Καπερναοὺμ, προσῆλθεν αὐτῷ ἐκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν 6. καὶ λέγων· κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος· 7. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. 8. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἐκατόνταρχος ἔφη· κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπέ § λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. 9. καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ· πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ· ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου· ποιήσον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 10. ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν· ἀμὴν § ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. 11. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν καὶ § ἀνακληθήσονται μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· 12. οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 13. καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ § ἐκατοντάρχη· ὑπάγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας γεννηθήτω σοι. καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ᾠρᾷ ἐκείνῃ.

Hiat L.

5. εἰσελθοντι δε τω ιησου s, εἰσελθοντι δε αυτω m *pro* εἰσελθόντος δε αυτου. | + *προς* *prost* προσῆλθεν P. | παρακαλον P. | αυτων *pro* αυταν M.
6. βεβλητε P. | δεινους PV.
8. - ικανος P. | μονω P. | λογον s.
10. εθαυμασεν και ειπεν V. | + αυτω *prost* ακολουθουσιν P. | - αμην *alt.* SM. | τωσαντην P.
11. ηξουσιν V, *sed* γ' = s. | ανακλι-

- θησονται s.
13. εκατονταρχω s. | *fin.* + και υποστρεψαντες υ [pro οι] πεμφθεντες εις τον οικον ευρον τον ασθενουντα δουλων υγαινοντα, V. *Super* και *prima manus scripsit signum variae et in margine inferiori prima manus scripsit* : και υποστρεψας ο εκατονταρχης εις τον οικον αυτου εν αυτη τη ωρα ευρον τον παιδα υγαινοντα. *Alter.*

14. Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου ᾗ ἶδεν τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν. 15. καὶ ἤψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ᾗ εὐθέως ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἠγέρθη καὶ διηκόνει αὐτοῖς· 16. ὁψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν, 17. ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν.

18. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. 19. καὶ προσελθὼν εἰς γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ· διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν ἀπέρχῃ. 20. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν ᾗ κλίνει. 21. ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου. 22. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἀκολουθεῖ, καὶ ἅψες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς.

23. Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς † πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 24. καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθει-

Hiat I.

14. - ο ιησους V. | ειδε S.

15. - ευθεις S. | αυτης pro αυτοις M.

16. + τα απτε λογω P. | λεγων M, λεγω M', pro λογω.

17. ελαβεν V.

18. αυτων pro αυτον M.

19. - αυτω P.

20. φωλαιους εχουσιν V. | ο δε ο υιος V. | κλινη S.

23. + το απτε πλοιον S.

24. εκαθειυδε S.

δεν. 25. καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ † ἤγειραν αὐτὸν λέγοντες· κύριε σῶσον, † ἀπολλύμεθα. 26. καὶ λέγει αὐτοῖς· τί δειλοί ἐστε, ὀλιγόπιστοι; τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ καὶ τῇ θαλάσῃ, καὶ ἐγένετο ἡ γαλὺνὴ μεγάλη. 27. οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν λέγοντες· ποταπὸς ἐστὶν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;

28. Καὶ ὡς ἐλθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν Ἑρργεσινῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λιάν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. 29. καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντες· τί ἡμῖν καὶ σοὶ, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; 30. ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. 31. οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. 32. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑπάγετε· οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων· καὶ ἰδοὺ ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη † κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. 33. οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα

Hiat L.

25. + αὐτου *post* μαθηται S. | αὐτων
pro αὐτον M. | + ἡμας *post*
 σωσον SV.

26. ἐπετίμησεν V. | τοις ἀνεμοῖς S. |
 γαλινῃ S, γαλινῇ V.

28. ἐλθοντι αὐτω S. | γεργεσηνων S,
 γεργεσυνων M. | μνημειου P. |
 ἰσχυην M.

29. + φωνῇ μεγάλῃ *post* ἐκραξαν V. |

υμιν *pro* ἡμιν M. | συ *pro* σοι
 MV.

30. ἀγελαι P.

32. ἰδον P, *sed* P' = S. | ὁρμησαι P,
 ὠρμησεν V. | + των χοιρων
 ἀπτε κατὰ SM. | κρυμνον M.

33. ἀνηγγειλαν V.

καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. 34. καὶ ἰδὸν πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ, καὶ ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

IX.

1. Καὶ ἐμβὰς ὁ Ἰησοῦς εἰς † πλοῖον διεπέρασεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. 2. καὶ ἰδὸν προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον. καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπε τῷ παραλυτικῷ· θάρσει τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. 8. καὶ ἰδὸν τινὲς τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτος βλασφημεῖ. 4. καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν ὁ αὐτοῖς· ἵνα τί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; 5. τί γὰρ ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· ὁ ἔχει τὸν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ· ἐγερθεὶς ἄρον σου τὴν κλίνην καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. 7. καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 8. ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.

Hiat I.

34. *init.* καὶ *bis* M. | συναντισιν P. |
αὐτῶν *pro* αὐτὸν M.
IX. 1. — ο ἰησοῦς SV. | + το *ante* πλοι-
ον S. | διεπέρασε S.
2. κλίνης M. | αὐτῷ *pro* αὐτῶν M. |
εἶπεν V. | ἀφεονται P.
3. εἶπεν *pro* εἶπον M. | οὕτως P.

4. — αὐτοῖς S. | ἐνθυμεισθαι P.
5. εὐκοπότερον P. | + τῷ παραλυ-
τικῷ *post* εἶπεν *prim.* V. |
ἀφεονται P. | ἐγειραι S.
6. ἡδεῖτε P.

9. Καὶ παράγων § ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ἄνθρωπον καθή-
μενον ἐπὶ τὸ § τελώνειον, Ματθαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ·
ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. 10. καὶ ἐγένετο
αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρ-
τωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.
11. καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· διατί μετὰ
τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν; 12. ὁ
δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας εἶπεν αὐτοῖς· οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες
ιατροῦ ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. 13. πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστίν·
ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν. οὐ γὰρ ἤλθον καλέσαι δικαίους § ἀλλὰ
ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

14. Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου λέγοντες·
διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλά, οἱ δὲ μαθηταί σου
οὐ νηστεύουσιν; 15. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ δύνανται †
υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστὶν ὁ νυμφίος;
ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅτ' ἂν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε
νηστεύσουσιν. 16. οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα § ῥάκκους
ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἶρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ
ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. 17. οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον
νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ρήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ
οἶνος ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ § ἀπόλλυνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον
νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς, καὶ § ἀμφοτέροι συντηροῦνται.

Hiat L.

9. ο. ιησους εκειθεν s. | ιδεν M. |
τελωνιον SP.

11. + και πινη post εσθιει M.

13. ελαιον M. | αλλ' s, αλλοι M ?,
sed M' = tzt.

14. νηστευουσι sv', sed v = tzt.

15. + οι ante υιοι s.

16. επιβαλλη M. | ρακους s.

17. απολουνται s, απολλουνται M. |
αμφοτερα s.

18. Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοὺ ἄρχων § τις προσ-
 ελθὼν τῷ Ἰησοῦ προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· † ἡ θυγάτηρ μου
 ἄρτι ἐτελεύτησεν, ἀλλ' ἐλθὼν § ἐπείθεις τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτήν,
 καὶ ζήσεται. 19. καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ
 οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 20. καὶ ἰδοὺ γυνὴ αἰμορροοῦσα δώδεκα ἔτη
 προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ·
 21. ἔλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ· ἐὰν μόνον ἄψωμαι τοῦ § κρασπέδου
 αὐτοῦ, σωθήσομαι. 22. ὁ δὲ Ἰησοῦς § στραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτήν
 εἶπεν· θάρσει θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ
 ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. 23. καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ
 ἄρχοντος καὶ ἰδὼν τοὺς § ἀνλιτὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον
 ἔλεγεν· † 24. ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ κοράσιον ἀλλὰ καθεύ-
 δει. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. 25. ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελ-
 θὼν ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ § ἤγειρεν τὸ κοράσιον.
 26. καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.

27. Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο
 τυφλοὶ κράζοντες· † ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ Δαβίδ. 28. ἐλθόντι δὲ
 εἰς τὴν οἰκίαν προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοὶ, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ
 Ἰησοῦς· πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι ; λέγουσιν αὐτῷ·

Hiat L.

18. - τις sv. | ελθων s, προσηλθεν
 M, εισελθων v, pro προσ-
 ελθων. | -τω ιησου sv. | προσ-
 κεινη P. | + οτι προσ λεγων
 s. | αὕτη pro αρτι M. | αλλα
 s. | επιθες s. | αυτη pro αυτην
 P.

21. ελεγε SM. | ιματιου pro κρασπε-
 δου s. | σωθησωμαι P.

22. επιστραφεις SM. | ειπε SM. | σε-

σωκεν v.

23. αυλητας s. | λεγει s. | fin. + αυ-
 τοις SM.

24. απεθανεν v.

25. εκρατησεν v. | ηγερθη s, ηγειρε
 M.

26. αυτης pro αυτη v.

27. + και λεγοντες pro κραζοντες
 s. | + κυριε ante υιε P.

ναί, κύριε. 29. τότε ἤψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων· κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν. 30. καὶ ἀνεψύχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί. καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· ὁρᾶτε μὴδεὶς γινωσκέτω. 31. οἱ δὲ ἐξελθόντες ἡ διεφήμησαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.

32. Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον. 33. καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ κωφός. καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες· † οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ. 34. οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον· ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

35. Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κόμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἢ τῷ λαῷ, ἡ καὶ πολλοὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. 36. ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἡ ὁ Ἰησοῦς ἡ εὐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν ὅτι ἦσαν ἡ ἐσκυλμένοι καὶ ἐρριμμένοι ὥσεί πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. 37. τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι. 38. δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

Hiat L.

30. + παραχημα *post* και *prim.* v.

31. εξερχομενων *pro* εξελθοντες M. |
διεφημισαν sv.

32. - ανθρωπον v.

33. + οτι απτε ουδεποτε s.

35. - και πολλοι ηκολουθησαν αυτω

sv.

36. - ο ιησους sv. | εσπλαγχνισθη
s. | εκλελυμενοι s.

37. εργατε v.

38. δεηθetai M.

X.

1. Καὶ προσκαλεσάμενος ἡ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτὰ καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν.

2. Τῶν † δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματα ἑῖς τὰ ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, 3. Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου καὶ ἡ Θαδδαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Λεββαῖος, 4. Σίμων ὁ Κανανίτης καὶ Ἰούδας Ἰσκαριώτης ἡ δὲ καὶ παρέδωκεν αὐτόν.

5. Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς παραγγέλλας αὐτοῖς λέγων· εἰς ὁδὸν ἔθνων μὴ ἀπέλθῃτε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθῃτε. 6. πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ. 7. πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε λέγοντες ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 8. ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, ἡ νεκροὺς ἐγείρετε, λεπροὺς καθαρίζετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν ἡ δώτε. 9. μὴ κτήσῃσθε χρυσὸν ἡ μήτε ἄργυρον ἡ μήτε χαλκὸν εἰς τὰς ζῶνας ὑμῶν, 10. μὴ ἡ πεῖραν εἰς ὁδὸν ἡ μήτε δύο χιτῶνας ἡ μήτε ὑποδήματα ἡ μήτε ἡ δράβδους·

Hiat L.

- x. 1. — ο ἰησοῦς sv. | — τους M.
2. + δε *post* των SP. | *εστι* sv', *εστιν* v, *pro* εισιν.
3. λεββαῖος ο ἐπικληθεὶς θαδδαιος s. | — ο ἐπικληθεὶς λεββαῖος v.
4. + ο *ante* ισκαριωτης v. | ο και παραδους s.
5. οδων M.

6. πορευεσθαι P.
7. κηρυσσεται P.
8. θεραπευεται P. | λεπρους καθα-
ριζετε, νεκρους εγειρετε s. |
— νεκρους εγειρετε v. | — δω-
ρεαν ελαβετε M. | *δοτε* sv.
9. μηδε *pro* μητε *veniet in* vs. 9,
10 s.
10. πηραν sv. | ραβδον s.

ἄξιός γάρ ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ. † 11. εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν
 § εἰσέλθῃτε ἢ κώμην, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστιν· κακεῖ
 μέινετε ἕως ἂν ἐξέλθῃτε. 12. εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν
 ἀσπάσασθε αὐτήν. 13. καὶ εἰ μὲν ἢ ἡ οἰκία ἄξια, § ἐλθάτω ἡ
 εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· εἰ δὲ μὴ ἢ ἄξια, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς
 ἐπιστραφήτω. 14. καὶ ὅς § ἂν μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς
 λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως § ἢ κώμης
 ἐκείνης § ἐκτεινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν. 15. ἀμὴν
 λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ
 κρίσεως ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. 16. Ἴδου ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς
 πρόβατα ἐν μέσφ' λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ
 ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί. 17. προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων·
 παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς
 αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς· 18. καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασι-
 λεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν.
 19. ὅτ' ἂν δὲ § παραδώσουσιν ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσῃτε πῶς ἢ τί
 λαλήσετε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί § λαλήσῃτε.
 20. οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστέ οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς
 ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. 21. παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς
 θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς
 καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. 22. καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάν-
 των διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.

Hiat L.

10. *fin.* + ἐστιν SP.11. – ἦν P. | ἡ κωμὴν εἰσελθῃτε S. |
ἐστι S.12. *fin.* + λεγοντες εἰρηνη εν τω οικω
τουτω M.13. *ηκοια pro οικια* M. | ἐλθετω S.14. *εαν* SM. | – ἡ κωμης SN. | ἐκτι-

ναξατε S. | κονιορτων P.

16. *οφεις* MP. | *ακερειοι* V.17. *παραδωσουσιν* V.19. *παραδιδωσιν* SP. | *δοθησετε* P.
λαλησετε S.22. *ουτως* P.

23. ὅτ' ἂν δὲ § διώκουσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς § ἑτέραν· καὶ ἐκ ταύτης διώκωσιν ὑμᾶς φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 24. Οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον § αὐτοῦ, οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ. 25. ἄρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβούλ § ἐπεκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ; 26. μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς· οὐδὲν γάρ ἐστιν § συγκεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. 27. ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἵπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὃ εἰς τὸ οὐς ἀκούετε, κηρύττετε ἐπὶ τῶν ὀνείρων. 28. καὶ μὴ § φοβεῖσθαι ἀπὸ τῶν § ἀποκτενόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτείνειν· φοβήθητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον † § τὴν ψυχὴν καὶ § τὸ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. 29. οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται; καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν οὐ πωλεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν. 30. ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἡριθμημέναι εἰσίν. 31. μὴ οὖν φοβηθῆτε § αὐτοὺς· πολλῶν στρουθίων διαφέρειτε ὑμεῖς. 32. Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατ-

Hiat L.

23. διώκωσιν *pro* διώκουσιν S. | -ετε-
ραν *usque ad* εἰς S. | διώκουσιν
pro διώκωσιν M.

24. ἐστι S. | τινὲς *pro* τὸν *prim.* P. |
- αὐτοῦ SV. | τοῦ κυρίου M.

25. οἱ *pro* εἰ M. | ἐκάλεσαν SV.

26. ἐστι S. | κεκαλυμμένον S.

28. φοβηθῆτε SV. | ἀποκτείνοντων
S. | + καὶ *post* δυνάμενον SV. |
- τὴν *dec.* S. | - το *dec.* S, τω
pro το *dec.* P.

29. πωλεῖται P.

30. εἰσι S.

31. - αὐτοὺς SV. | διαφέρειται P.

ρός μου τοῦ ἐν ᾧ τοῖς οὐρανοῖς· 33. ὅστις δ' ἂν ᾑ ἀπαρνήσῃ τέ με
 ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ἀρνήσομαι αὐτὸν ἀγῶ ἔμπροσθεν τοῦ
 πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 34. Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν
 εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἀλλὰ μάχαιραν.
 35. ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ θυγα-
 τέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς,
 36. καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ. 37. Ὁ φιλῶν
 πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ οὐκ ἔστι μου ἄξιος, καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν
 ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ οὐκ ἔστι μου ἄξιος. 38. καὶ ὃς οὐ λαμβάνει
 τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος.
 39. ὁ εὐρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν
 ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ εὐρήσει αὐτήν. 40. Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς
 ἐμέ δέχεται, καὶ ὁ ἐμέ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με.
 41. ὁ δεχόμενος προφῆτην εἰς ὄνομα προφῆτου μισθὸν προφῆτου
 λήψεται, καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου
 λήψεται. 42. καὶ ὃς ἂν ᾑ ποτήσῃ ἓνα τῶν ᾧ μικρὸν τούτων
 ποτήριον ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ
 ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

Hiat L.

32. — τοις sv.

33. αρνησεται s. | + τοις απτε ουρα-
 νοις v.

34. νομησθε p. | — επι την γην p.

36. — οι M.

37. εστιν δις v.

38. εστιν v.

41. μισθον p^{rim}. p.42. αν v. | ποτιση s, ποτισει M.
 μικρων sv, τον μικρον p'.
 απολεσει M.

XI.

1. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσωσιν τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

2. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῇ δεσμοτηρίᾳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, πέμψας δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ 3. εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν; 4. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε ᾧ τῷ Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε· 5. τυφλοὶ ἀναβλέπουσι καὶ χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσι, ᾧ καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται καὶ νεκροὶ ἐγείρονται. 6. καὶ μακάριός ἐστιν ὅς ἐάν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. 7. Τούτων δὲ πορευομένων ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου· τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 8. ἀλλὰ τί ᾧ ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων εἰσὶν. 9. ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. 10. οὗτος γάρ ἐστι περὶ οὗ γέγραπται· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου ᾧ προπροσώπου σου, ὅς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου. 11. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ

Hiat L.

XI. 2. δια προ δυο v.

4. - τω sv.

5. βλέπουσιν v, βλέπουσι v'. |
 χαλοι P. | περιπατουσι SMV',
 sed v = txt. | ακουουσιν v, sed
 v' = s. | νεκροι εγειρονται και
 πτωχοι ευαγγελιζονται pro

και πτωχοι κ. τ. λ. s.

7. εξηλθατε v. | θεασασθε P, θεασασθε v.

8. εξηλθετε SMP, sed P' = txt.

10. εστιν v sed v' = s. | προ προσώπου s. | κατασκευασει M.

ἐγγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστιν. 12. ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἄρπάζουσιν αὐτήν. 13. πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου § ἐπροφήτευσαν, 14. καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἡλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. 15. ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. 16. Τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; ὁμοία ἐστὶ § παιδίοις καθημένοις ἐν ἀγοραῖς ἃ προσφωνοῦντα τοῖς ἐτέροις αὐτῶν 17. λέγουσιν· ἠυλόησαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε. 18. ἦλθεν γὰρ § πρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης μήτε ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσι· δαιμόνιον ἔχει. 19. ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν· ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, § φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ § πάντων τῶν τέκνων αὐτῆς.

20. Τότε ἤρξατο § ὁ Ἰησοῦς ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλείσται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν· 21. οὐαὶ σοι § Χωραζεῖν, οὐαὶ σοι Βηθσαϊδάν, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γεγόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ

Hiat L.

12. βιάζεστε M.

13. προεφητευσαν S, επροεφητευσαν M.

16. ἐστιν V, sed V' = S. | παιδαριοις ἐν αγοραις καθημενοις καὶ προσφωνουσι τοις εταιροις αυτων προ παιδιοις usq. αυτων S.

17. ἰπὶλ. + καὶ S. | - λέγουσιν V. |

ἠυλισαμεν P.

18. ἦλθε S. | - προς υμας S. | + ο βαπτιστης απε ιωαννης M. | λεγουσιν V, sed V' = S.

19. + γαρ προτ ηλθεν M. | τελωνων φιλος SV. | - παντων S. | εργαων προ τεκνων V.

20. -ο ιησους S. | πλησται P.

21. χοραζιν S.

σποδῶ μετενόησαν. 22. πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ ὑμῖν. 23. καὶ σὺ Καπερναοὺμ, ἧ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ἡ ὑψώθης, ἕως ἄδου ἡ καταβιβασθήσεται, ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοί, ἔμειναν ἂν μέχρι τῆς σήμερον. 24. πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ σοί.

25. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐξομολογούμαί σοι πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· 26. ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. 27. Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου, καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ὃ ἂν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. 28. Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς. 29. Ἴρατε τὸν ζυγὸν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. 30. ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

XII.

1. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν

Hiat I.

22. — η υμιν M.

23. ἢ προ ἢ sv. | ὑψωθείσα sv. | καταβιβασθῆσθαι SM.

24. υμιν προ σοι V.

25. νηπίοις P.

27. παρεδωθη P. | εἰμι προ εἰ μὴ bis

M. | ὁ αν βουλεται προ ὧ εαν βουληται V.

29. — μου P. | ευρησεται MP.

30. χριστος P.

XII. 1. σαββασι SMV', sed V = tct.

στάχνας καὶ ἐσθίειν. 2. οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες § αὐτοὺς εἶπον αὐτῷ· ἰδοὺ οἱ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν ἐν σαββάτῳ. 3. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαβὶδ, ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; 4. πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, § ὃ οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι μόνοις; 5. ἡ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ ὅτι § τοῖς ἐν τῷ ἱερῷ τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσιν καὶ ἀναίτιοί εἰσι; 6. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ § μείζον ἐστὶν ὧδε. 7. εἰ δὲ ἐγνώκετε τί ἐστίν· ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους. 8. κύριος γάρ ἐστιν † τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

9. Καὶ μεταβάς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν, 10. καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ἦν § ἐκεῖ τὴν § χειρὰν ἔχων ξηράν· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· εἰ ἔξεστιν τοῖς σάββασιν θεραπεύειν; ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. 11. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τίς † ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὃς ἔξει πρόβατον ἓν, καὶ † ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσῃ αὐτὸ καὶ § ἐγείρει; 12. πόσῳ οὖν

Hiat L.

2. - αὐτοὺς S. | - αὐτῷ M. | ἐξεστι SM.
 3. + ἰησοὺς ante εἶπεν M. | ἐποίησε SM. | - αὐτός V. | - οἱ P.
 4. οὐς S, η M pro ὃ. | ἱερευσιν V.
 5. - τοῖς ἐν τῷ ἱερῷ post ὅτι SV. | βεβηλοῦσι SMV', sed V = txt. | - καὶ ἀναιτίοι εἰσι P. | ἀναίτιοι V. | εἰσιν V.
 6. μείζων SM, μείζων P, μείζον V.
 7. ἐλαιον M, ἐλεος V.

8. ἐστι SMV', sed V = txt. | + καὶ post ἐστιν SVA, sed Vb = txt. Post ἐστι erasum esse videtur cōpendium vocis καὶ. Hoffm.
 10. - ἐκεῖ S. | χεῖρα SP. | ἐξεστι SV', sed V = txt. | σαββασιν SV', sed V = txt.
 11. + ἐσται post τις SP. | + εἰαν ante ἐμπέσῃ SP. | ἐμπέσει M, ἐπέσει P. | αὐτὸν pro αὐτο P. | ἐγείρει S.

U of M

§ μάλλον διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου; ὥστε ἔξεστι τοῖς σάβ-
 βασι § καλωποιεῖν. 13. τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινόν § σου
 τὴν χεῖρα. καὶ ἐξέτεινεν, καὶ § ἀπεκατεστάθη ὑγιὴς ὡς ἡ
 ἄλλη. 14. οἱ δὲ Φαρισαῖοι § ἐξελθόντες συμβούλιον ἔλα-
 βον κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.

15. Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν. καὶ ἠκολούθησαν
 αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας, 16. καὶ
 ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν· 17. ὅπως
 πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· 18. ἰδοὺ
 ὁ παῖς μου ὃν ἡρέτισα, ὁ ἀγαπητός μου εἰς § ὃ εὐδόκησεν ἡ ψυχὴ
 μου· θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν
 ἀπαγγελεῖ. 19. οὐκ § ἐρείσει οὐδὲ κραυγᾶσει, οὐδὲ ἀκούσει τις
 ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ. 20. κάλαμον συντετριμμένον
 οὐ κατεάξει καὶ § λῖνον τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕως ἂν § ἐκβάλλει
 εἰς νίκος τὴν κρίσιν. 21. καὶ † τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιούσιν.

22. Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος τυφλὸς καὶ κωφός·
 καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε τὸν § κωφὸν καὶ τυφλὸν † λαλεῖν
 καὶ βλέπειν. 23. καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον·
 μήτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Δαβίδ; 24. οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες
 εἶπον· οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβούλ

Hiat L.

12. — μάλλον s. | σαββασιν v, sed
 v' = txt. | καλως ποιειν sv.

13. την χειρα σου s. | εξετεινε smv',
 sed v = txt. | αποκατεσταθη s.

14. συμβουλιον ελαβον κατ' αυτον
 εξελθοντες s.

15. οικολουθησαν v, sed v' = txt.

18. ηρετησα P, ηρετησα v. | ον pro ο

post εις sv. | αυτων pro αυτον
 P, sed P' = s.

19. ερισει sm. | πλαταιαις v.

20. λινον s. | εκβαλη sm.

21. + εν post και s. | ελπιουσι sm.

22. κοφος P. | τυφλον και κωφον s. |
 + και ante λαλειν s.

24. ειμι pro ει μη P.

ἄρχοντι τῶν δαιμονίων. 25. εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς· πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημύεται, καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς οὐ ἔσται. 26. καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; 27. καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν ἔσονται κριταί. 28. εἰ δὲ ἔν πνεύματι θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 29. ἡ πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον ἔσται ἰσχυρὸν δέσῃ, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσῃ; 30. ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστι, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει. 31. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις, ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις. 32. καὶ ὃς ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. 33. Ἡ ποιήσατε τὸ δένδρον καλὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἡ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. 34. γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε

Hiat L.

25. ειδων pro ειδως P. | μερισθησα
prim. P. | ἢ pro η V. | μερισ-
θησα sec. V, sed V' = S. | στα-
θησεται S.
27. εκβαλλουσι SMV', sed V = txt. |
κριται εσονται υμων V.
28. εγω εν πνευματι θεου S.

29. δηση τον ισχυρον S. | διαρπασει
S, διαρπασαι M.
30. εστιν V.
32. πνευματος του αγιου S. | τουτω
τω αιωνι S.
33. τον pro το prim. M.

ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. 35. ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ† ἐκβάλλει τὰ ἀγαθὰ, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει ὃ τὰ πονηρά. 36. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἄργον ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσιν περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. 37. ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.

38. Τότε ἀπεκρίθησαν ὃ αὐτῷ τινες τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων λέγοντες· διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν. 39. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· γενεὰ πονηρὰ καὶ ὃ μηχανεῖς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. 40. ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. 41. ἄνδρες ὃ Νινευίται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινούσιν αὐτήν, ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλείον Ἰωνᾶ ὧδε. 42. ὃ βασιλίσσα σα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτήν, ὅτι ἦλθεν ὃ ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκούσαι τὴν σοφίαν ὃ Σολομῶνος, καὶ ἰδοὺ πλείον ὃ Σολομῶνος ὧδε. 43. Ὅτ' ἂν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου,

Hiat L.

35. + τῆς καρδίας *post* θησαυρου s. |
 - τα *ante* ἀγαθα v. | - τα *ante*
 πονηρα sv.
 36. - ρημα v, *sed* v' *marg.* = s. |
 ἀποδωσουσι SM.
 37. δικαιωθῃ P.
 38. - αυτω s. | γραμματαιων M.
 39. μοιχαλις sv, μηχανης P. | σει-

- μειον *pro* σημειον *tert.* M.
 40. κοιτους P.
 41. νινευίται SM.
 42. βασιλίσσα sv. | κατακρινουσιν
pro κατακρινει M. | *εκ pro* απο
 s. | σολομωντος *bis* s, σολο-
 μωνος *bis* v.

διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπαισιν, καὶ οὐχ εὕρισκε.
 44. τότε λέγει· ὁ ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον.
 καὶ ὅς ἐλθὼν εὕρισκε σχολάζοντα σεσαρωμένον καὶ ὁ κοσμη-
 μένον. 45. τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ
 ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ ὅς εἰσελθὼν κατοικεῖ ἐκεῖ,
 καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν ὅς πρῶτον.
 οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.

46. Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοὺ ἡ μήτηρ καὶ οἱ
 ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰσπήκισαν ἔξω ζητοῦντες ὅς λαλήσαι αὐτῷ.
 47. εἶπεν δέ τις αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου
 ἔξω ἐστήκασιν ζητοῦντές σοι λαλήσαι. 48. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
 τῷ εἰπόντι αὐτῷ· τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί
 μου; 49. καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ
 εἶπεν· ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου· 50. ὅστις γὰρ
 ὅς ἐὰν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός
 μου ὅς καὶ ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

XIII.

1. Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς οἰκίας
 ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν. 2. καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν

Hiat L.

43. διανυδρον P.

44. επιστρεψω S, υποστρεψατω M. |
 οἱς προ εἰς P. | + εαν απτε ελ-
 θων V. | ελθον S. | κεκοσμημε-
 νον SP, κοσμημενων M.

45. εισελθοντα S. | κατεικει M. | γι-
 νετε M. | χειρωνα V. | πρωτων
 SV.

46. + και προσ ιδου P. | αυτω λαλησαι S.

47. ειπε S. | - εξω εστηκασι P. | εσ-
 τηκασιν V.

48. ειπε S.

49. - μου prim. P.

50. αν S. | ποιηση SV. | - και prim S.

XIII. 1. - απο V. | εκαθητω P.

ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἰστήκει. 3. καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων· ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ § σπείρει. 4. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ᾧ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ § ἐλθόντα τὰ πετεινὰ § τοῦ οὐρανοῦ † κατέφαγεν αὐτά. 5. ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· 6. ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν § βάθος ρίζης ἐξηράνθη. 7. ἄλλα δὲ ἔπεσεν § εἰς τὰς ἀκάνθας καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ § ἐπνίξαν αὐτά. 8. ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπὸν, ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἐξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. 9. ὁ ἔχων ὅτα ἀκούειν ἀκουέτω.

10. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπον αὐτῷ· διατί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; 11. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· ὅτι ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται. 12. ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. 13. διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς § λαλῶ αὐτοῖς, § ὅτι ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντες μὴ ἀκούωσιν καὶ μὴ συνιῶσιν § μήποτε ἐπιστρέψωσιν. 14. καὶ ἀναπλη-

Hiat 1.

2. - το V. | - και πας usque ad fin. vers. P.
3. σπείρειν S.
4. ἔπεσε V. | + και κατεπατηθη ποστ οδον M. | ηλθε προ ελθοντα S. | - του ουρανου S. | + και απτε κατεφαγεν S.
5. ειχεν V. | εξαντειλε SM.
6. ριζαν προ βαθος ριζης S.

7. επι προ εις S. | απεπνιξαν S.
10. λαλοις P.
11. δεδωται prim. P.
12. εχει (prim. ?) P.
13. αυτοις λαλω S. | οτι βλεποντες ου βλεπουσι και ακουοντες ουκ ακουουσιν ουδε συνιουσιν S, - οτι V, οτ' προ οτι P. | - μηποτε επιστρεψωσιν S.

ροῦται† αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου ἡ λέγουσα· ἀκοῇ § ἀκούσῃτε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδῃτε. 15. ἐπα-
χύνθη γὰρ ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὥσιν βαρέως
ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσιν
τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὥσιν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ § συνιῶ-
σιν καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ § ἰάσομαι αὐτούς. 16. ὑμῶν δὲ μακά-
ριοι οἱ ὀφθαλμοὶ ὅτι βλέπουσιν, καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν ὅτι § ἀκούω-
σιν. 17. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι
ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ᾧ βλέπετε, καὶ § οὐχ ἴδον, καὶ § ἀκούσε ᾧ ἀκούετε,
καὶ οὐκ ἤκουσαν. 18. ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ
§ σπεύραντος. 19. Παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας
καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ ἀρπάζει τὸ ἐσπαρμένον
ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρεῖς. 20. ὁ
δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ
εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν· 21. οὐκ ἔχει δὲ ρίζαν ἐν ἑαυτῷ
ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστι, γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν
λόγον εὐθὺς σκανδαλίζεται. 22. ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρεῖς,
οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἵωνος τούτου
καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος
γίνεται. 23. ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρεῖς, οὗτός ἐστιν ὁ

Hiat l.

14. + ἐπ' *ante* αὐτοῖς s. | αὐτῆς P. |
- ἡ P. | λεγοντος *pro* ἡ λε-
γουσα M. | ακουσετε s. |
βλεψῃτε M.

15. ωσι s. | εκαμμησαν M. | ιδωσι s,
ειδωσιν P. | ακουσωσι SM. |
συνωσι s. | επιστρεψωσιν V. |
ιασωμαι s.

16. βλεπουσι SM. | ακουει s.

17. ουκ s. | ειδον s. | ακουσαι SV.
| + μου *post* ακουσαι P.

18. σπειруντος SV.

19. - τον V. | ερχετε P.

21. εστιν P. | σκανδαλιζετε P.

22. συνπνιγει P.

23. την καλην γην V. | - την sec. P.
| των λογων P.

τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιών, ὃς δὴ καρποφορεῖ καὶ ποιεῖ ὁ μὲν ἑκατόν, ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τρίακοντα.

24. Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ὃ σπείραντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ. 25. ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔσπειρεν ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου καὶ ἀπῆλθεν. 26. ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησεν, τότε ἐφάνη τὰ ζιζάνια. 27. προσελθόντες δὲ οἱ δούλοι τοῦ οἰκοδεσπότου ὤρεον αὐτῷ· κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει τὰ ζιζάνια; 28. ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. οἱ δὲ δούλοι ὤρεον αὐτῷ· θέλεις οὖν ὥστε ἐλθόντες συλλέξωμεν αὐτά; 29. ὁ δὲ ἔφη· οὐχί, μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσῃτε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον. 30. ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφοτέρα μέχρι τοῦ θερισμοῦ, καὶ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς· συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δέσμας πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά, τὸν δὲ σῖτον συναγάγετε εἰς τὴν αποθήκην μου. 31. Ἄλλην παραβολὴν ὤρεον αὐτοῖς λέγων· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ. 32. ὁ μικρότερον μὲν ἐστὶ πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ ὤρῃ, ὁ μείζων τῶν λαχάνων ἐστὶν καὶ γίνεται δέν-

Πατ L.

24. ὁμοιωθη P. | σπειροντι SV.

25. εσπειρε SM. | μεσων P.

26. εποιησε SM. | + και post εφανη S.

27. ειπον SV.

29. ειπον S. | απελθοντες συλλε-
ξωμεν SV.

29. ου pro ουχι S.

30. αφεται P. | + τω ante καιρω S. |
αυτου pro μου V.

31. παρεθηκεν pro ελαλησεν S.

32. εστιν V. | + των ante σπερματων
SP. | αυξηθη S. | μειζον SP. |
εστι SM.

δρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. 33. Ἀλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς ἡ λέγων· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἡ ἔκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.

34. Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς ἡ οὐδὲν ἐλάλει αὐτοῖς, 35. ὅπως πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

36. Τότε ἀφίεις τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Ἰησοῦς. καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. 37. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 38. ὁ δὲ ἀγρός ἐστὶν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί ἐσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνια ἐσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ, 39. ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτά ἐστιν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια † αἰῶνός ἐστιν, οἱ δὲ θεριστὰὶ ἄγγελοί ἐσιν. 40. ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ ἡ καίεται, οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου. 41. ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἄγγελους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, 42. καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ

Hiat L.

32. πεινα V, πετεινα V. | κατα-
σκηνουν P.

38. — λεγων S. | ενεκρυψεν SP.

34. ουκ προ ουδεν SV.

35. — ἡσαιου S.

36. οικειαν P.

39. + του απτε αιωνος S.

40. κατακαιεται S, καιετε M.

κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 43. τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμπουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. 44. Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἄγρῳ, ὃν εὐρὼν ἄνθρωπος ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πάντα ὅσα ἔχει πωλεῖ καὶ ἀγοράζει τὸν ἄγρον ἐκείνον. 45. Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας· 46. ὃς εὐρὼν ἓνα πολύτιμον μαργαρίτην ἀπελθὼν πέπρακε πάντα ὅσα εἶχεν καὶ ἠγόρασεν αὐτόν. 47. Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ· 48. ἣν ὅτε ἐπληρώθη ἡ ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ ἡκαθήσαντες συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. 49. οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἀφοριοῦσιν τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, 50. καὶ ἡβάλλουσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 51. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· συνήκατε ταῦτα πάντα; λέγουσιν αὐτῷ· ναί.† 52. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς ἡ τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ὁμοίος ἐστὶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότην, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά.

Hiat I.

43. λαμπρῶσι νβ, sed νη = s. | των ουρανων pro του πατρος αυτων ν.

44. εκρυψεν P. | αυτων pro αυτου P.

46. + δε post ευρων ν. | - ενα ν. | πεπρακεν ν. | ειχε SM.

47. βληθησα M, βληθησει P. | συναγαγουσι P.

48. αναβιβασαντες SV. | - και P. | καθισαντες SV. | αγγη ν.

49. ελευσονται M. | αφοριουσι SM.

50. βαλουσιν s.

51. ουν τοις pro αυτοις M, sed M' = s. | + κυριε post ναι s.

52. εις την βασιλειαν pro τη βασιλεια s.

53. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, μετῆρεν ἐκεῖθεν. 54. καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε § ἐκπλήσσεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν· πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις; 55. οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; § οὐχ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριὰμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; 56. καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσιν; πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; 57. καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ § ἰδίᾳ πατρίδι καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 58. καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

XIV.

1. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, 2. καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. 3. ὁ γὰρ Ἡρώδης § τότε κρατήσας τὸν Ἰωάννην ἔδωκεν αὐτὸν καὶ § ἐν φυλακῇ ἀπέθετο διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 4. ἔλεγε γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης· οὐκ ἔξεστὶ σοι ἔχειν αὐτήν. 5. καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

Hiat I..

54. ἐκπληττεσθαι S. | τουτο P. | δυναμῖς P.

55. ουχι pro ουχ sec. S. | Σημων M.

56. εἰσι S.

57. ἐστι SM. | - ἰδία S, ἰδία P. | + αὐτοῦ pro πατρίδι S.

XIV. 2. εἶπε SM.

3. - τότε S. | ἐθετο ἐν φυλακῇ S, ἀπέθετο ἐν φυλακῇ P.

4. εἰλεγεν V.

5. εἰς pro ὡς V.

6. ὁ γενεσίον δὲ ἀγομένων τοῦ Ἡρώδου ἀρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἤρεσε τῷ Ἡρώδῃ, 7. ὅθεν μεθ' ὅρκου ὥμωσεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἂν αἰτήσῃται. 8. ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς· δός μοι, φησὶν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. 9. καὶ ὁ λυπηθῆς ὁ βασιλεὺς διὰ τὸν ὅρκον καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσε δοθῆναι ὡς αὐτῇ. 10. καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. 11. καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ, καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρὶ αὐτῆς. 12. καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τό ὅτι σπῶμα καὶ ἔθαψαν αὐτό, καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ. 13. ὁ ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ περὶ ἀπὸ τῶν πόλεων.

14. Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ὁ ἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' ὡς αὐτοῖς, καὶ ἐθεράπευσεν τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. 15. ὁ ψιὰς δὲ γενομένης προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· ἔρημος ἐστὶν ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρήλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. 16. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐ χρειάν ἐχουσιν ἀπελθεῖν·

Πιατ I.

6. γενεσιων SV. | ηρεσεν V.
 7. ὡμολογησεν S, ὡμωσεν V. |
 αυτην pro αυτη M. | εαν SV. |
 αιτισεται P, αιτησητε V.
 8. προβιβασθησα M, προβιβασθη-
 σα P.
 9. ελυπηθη S, λυπηθεις V. | + δε
 post δια S. | εκελευσεν V. |
 - αυτη S.

10. απεκεφαλησε P. απεκεφαλισεν V.
 11. ηνεγκε SM.
 12. σωμα S. | αυτω pro αυτο V.
 13. και ακουσας S | πλειω P.
 14. - ο ιησους V. | ειδε S. | αυ-
 τους S, αυτης M. | εθεραπευ-
 σεν V.
 15. - αυτου M. | αγορασωσιν P.

δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. 17. οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας. 18. ὁ δὲ εἶπεν· φέρετέ μοι αὐτούς ὧδε. 19. καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους,† λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν, καὶ κλάσας ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς § αὐτοῦ τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. 20. καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν τὸ ὑπερισσεύων τῶν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις. 21. οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδιῶν.

22. Καὶ εὐθέως ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. 23. καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδιάν προσεύξασθαι. ὁψίας δὲ γενομένης μόνος ἦν ἐκεῖ. 24. τὸ δὲ πλοῖον ἤδη § σταδίους πολλοὺς ἀπὸ τῆς γῆς ἀπείχε βασιανίζομενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. 25. τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς § ἦλθεν πρὸς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς περιπατῶν ἐπὶ § τὴν θάλασσαν. 26. § οἱ δὲ μαθηταὶ ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐταράχθησαν λέγοντες ὅτι φάντασμα ἔστι, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. 27. εὐθὺς

Hiat L.

17. δὺο P.

18. εἶπε SM.

19. του χορτου V. | + και ante λαβων S. | ευλογησε SM. | εδωκεν V. | - αυτου S.

20. - και tert. P. | περισσευον SM.

22. - ὁ ιησους V. | - το prim. V. | απολυσει M.

24. μεσον της θαλασσης ην pro σταδious πολλους απο της γης

απειχε S. | απηχε M, απειχεν V.

25. απηλθε S, ηλθε M.

26. και ιδοντες αυτον οἱ μαθηται επι την θαλασσαν περιπατουντα pro οἱ δε usq. θαλασσης S. | + οἱ prost δε M. | εστιν V.

27. ευθεως S.

δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. 28. ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπεν· κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με ἔλθειν πρὸς σε ἐπὶ τὰ ὕδατα. 29. ὁ δὲ εἶπεν· ἐλθέ. καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. 30. βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη, καὶ ἄρξάμενος καταποντίζεσθαι ἔκραξε λέγων· κύριε, σῶσόν με. 31. εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπελάβετο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας; 32. καὶ ἡ ἀναβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. 33. οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἡ προσελθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ λέγοντες· ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ.

34. Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον ἡ ἐπὶ τὴν γῆν Γεννησαρέθ. 35. καὶ ἡ ἐπιγινώντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες ἡ ἐκείνου τοῦ τόπου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, 36. καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα ἡ ἂν μόνον ἄψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἡψαντο διεσώθησαν.

XV.

1. Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων ἡ Φαρισαῖοι

Hiat L.

28. εἶπε SM. | πρὸς σε ἐλθεῖν S, ἀπελθῖν πρὸς σε M.

30. βλέπον P. | ἐκραξεν V.

32. ἐμβάντων S.

33. ἐλθόντες S.

34. διαπερράσαντες P. | εἰς pro ἐπὶ S. | γεννησαρετ S.

35. ἐπιγινόντες SM. | αὐτῶν pro αὐ-

τον V. | τοῦ τοποῦ ἐκείνου S. | περιχωρον P.

36. — καν SV.

XV. 1. — οἱ ante απο MV, sed V' marg. = *tzl.* | — απο M. | οἱ Ἱεροσολυμων M. | γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι S.

καὶ γραμματεῖς λέγοντες· 2. διατί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουσι τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν. 3. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· διατί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν § παράδωσιν ὑμῶν; 4. ὁ γὰρ θεὸς ἐνετείλατο λέγων· τίμα τον πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα, καὶ ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω· 5. ὑμεῖς δὲ λέγετε· ὅς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί· δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφελῇθῃς, καὶ οὐ μὴ § τιμήσει τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα.† 6. καὶ ἡκυρώσατε § τὸν νόμον τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν. 7. ὑποκριταί, καλῶς προεφήτευσεν περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας λέγων· 8. ἐγγίξει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν καὶ τοῖς χεῖλεσί με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδιά αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. 9. μάτην δὲ σέβονται με διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων. 10. Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον εἶπεν αὐτοῖς· ἀκούετε καὶ συνίετε· 11. οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 12. τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ† § λέγουσιν αὐτῷ· οἶδας ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν; 13. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς

Hiat L.

2. παραβαινουσιν V. | παραδωσιν P. | νιπτωνται P. | ταις χερσιν M. | εσθιουσιν M.
3. ἡμεῖς παραβ|νιμεται P. | παραδο-
σιν SV.
4. ειπεν pro ενετειλατο λεγων V. |
κακολογον P.
5. + δ' post ὅς V. | τιμηση S. |
+ αυτου fin. S.
6. την εντολην S.

7. προεφητευνσε SM. | επροφητευνσε V.
8. - εγγιζει μοι V. | ούτως pro ού-
τος P. | - τω στοματι αυτων
και V. | χειλεσιν V.
9. σεβυντε P. | + και post με M. | δι-
δασκαλειας P.
10. συνίτε P.
11. - τουτο κοινοι τον ανθρωπον V.
12. + αυτου post μαθηται S. |
ειπον S.

εἶπεν· πᾶσα ὁ φυτεία ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος ἐκριζωθήσεται. 14. ἄφετε αὐτούς· ὁ τυφλοῖ εἰσι ὁδηγοῖ τυφλῶν, τυφλὸς δὲ τυφλὸν ὁδηγὸν σφαλῆσεται καὶ ἀμφοτέρω πεσοῦνται εἰς τὸν βόθυνον· 15. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· φράσον ἡμῖν ὁ ταύτην τὴν παραβολήν. 16. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; 17. οὐπω νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ καὶ εἰς ἀφεδρώνα ἐκβάλλεται; 18. τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται ὁ καὶ ἐκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 19. ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροὶ, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι. 20. ταῦτά ἐστι τὰ κοινούντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶ φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

21. Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. 22. καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα ὁ ἔκραξεν λέγουσα· ἐλέησόν με, κύριε υἱὲ Δαβὶδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. 23. ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἡρώτων αὐτὸν λέγοντες· ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὅπισθεν ἡμῶν. 24. ὁ δὲ

Hiat L.

13. εἶπε SM. | φυτεία S.

14. ὁδηγοὶ εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν τυφλὸς δὲ τυφλὸς εἰαν ὁδηγῇ, ἀμφοτέρω εἰς βοθυνον πεσοῦνται S. | εἰσὶν V. (ὁδηγὸν εἰς MPV.)

15. εἶπεν αὐτῷ ὁ πέτρος V. | τὴν παραβολὴν ταυτὴν S.

17. οὐμο pro ουπω V, sed V* = S. | αφαιδρωνα P.

18. κάκεινα S.

20. ἐστὶν V. | χερσὶν V.

21. θεός pro ἱησοῦς M. | σιδωνος P.

22. ἐκραυγασεν S. | + αὐτῷ post ἐκραξεν S.

23. αὐτῷ pro αὐτῇ P, sed P' = S. | λογω P. | κραζῇ P.

ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολλώ-
 λότα οἴκου Ἰσραὴλ. 25. ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει αὐτῷ λέγουσα·
 κύριε, βοήθει μοι· 26. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν
 τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. 27. ἡ δὲ εἶπεν·
 ναί, κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπ-
 τόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. 28. τότε ἀποκριθεὶς
 ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω
 σοι ὡς θέλεις. καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

29. Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν παρὰ τὴν θάλασσαν
 τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ, 30. καὶ προσ-
 ἦλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλοὺς τυφλοὺς
 κωφοὺς κυλλοὺς καὶ ἐτέρους πολλούς, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς
 πόδας ἡ αὐτοῦ· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς, 31. ὥστε ἡ τὸν ὄχλον
 θαύμασαι βλέποντας κωφοὺς λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιείς, ἡ καὶ χω-
 λούς περιπατοῦντας καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξασαν τὸν
 θεὸν Ἰσραὴλ.

32. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν·
 σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέρας τρεῖς προσμένουσί
 μοι καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ
 θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. 33. καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μα-
 θηταὶ αὐτοῦ· πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι ὥστε χορτάσαι

Hiat L.

25. εἰ *pro* ἡ P. | προσεκυνῆ M, προσ-
 ἐκυνῆ P. | βοήθη P.
 26. ἐστὶν V.
 27. εἶπε SM.
 28. θελῆς M. | ἡ ἄθη *pro* ἰαθη P.
 29. ἦλθε S. | + ὁ ἰησοῦς *post* ὄρος M.
 30. τοῦ ἰησοῦ *pro* αὐτοῦ S.

31. τοὺς οὐλοὺς S. | + καὶ *ante* κυλ-
 λους P. | - καὶ *ante* χωλοὺς
 SM. | περιπατεῖν V.
 32. εἶπε SM. | προσμένουσιν V. |
 ἐχουσιν V. | φάγωσιν V. |
 νηστῆς P.
 33. - αὐτοῦ V, *sed* V' *marg.* = S.

ὄχλον τοσούτον ; 34. καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πόσους ἄρτους ἔχετε ; οἱ δὲ εἶπον· ἑπτὰ, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. 35. καὶ § παραγγείλας τῷ ὄχλῳ ἀναπесεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, 36. § ἔλαβεν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας § καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ § ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς †, οἱ δὲ μαθηταὶ § τοῖς ὄχλοις. 37. καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦσαν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις. 38. οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν § ὡς τετρακισχίλιοι ἄνδρες χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. 39. καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους § ἀνέβη εἰς † πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια Μαγδαλά.

XVI.

1. Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι πειράζοντες § ἐπ'ηρώτων αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδείξαι αὐτοῖς.
2. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· † 4. γενεὰ πονηρὰ καὶ § μοιχαλεῖς

Hiat L.

34. — καὶ *prim.* V. | ἐχεται P. |
εἶπαν P.
35. ἐκέλευσε τοῖς ὄχλοις S.
36. + καὶ *ante* ἔλαβεν M. | καὶ λαβὼν
pro ἔλαβεν S. | ἔλαβε P. |
— τοὺς *ante* ἰχθύας P. | + διὰ
ante ἰχθύας V. | — καὶ *ante*
εὐχαρίστησας SM. | ἔδωκε S |
+ αὐτοῦ *post* μαθηταῖς S. | τῷ
ὄχλῳ S.
38. — ὡς S. | παιδίων καὶ γυναικῶν V.
39. ἐνέβη SV. | + τὸ *ante* πλοῖον S.
XVI. 1. — οἱ V. | ἐπ'ηρώτησαν S. | αὐ-
τῶν *pro* αὐτοῦ P.
2, 3. + ὀφίας γενομένης λεγετέ· (λεγε-
ται M.) | ἰνδία, πυρραζει

γὰρ ὁ οὐρανός· καὶ πρωὶ
σημερον χειμῶν, πυρραζει γὰρ
στρυγναζὼν ὁ οὐρανός. υποκρι-
ται τὸ μὲν προσώπον τοῦ ουρα-
νον γινώσκετε (γινώσκειται M.)
διακρίνειν, τα δὲ σημεῖα τῶν και-
ρῶν οὐ δύνασθε (δυνίεται M.) SM.
etiam V* *marg. Tresch.* *Alter*
autem dicit: Prima manus po-
nit quidem ante sequentia sig-
num. S. et in margine etiam
aliquae litterae conspiciuntur,
ex quibus tamen nil exsculpi
potest, cum ceterae litterae ab-
scissae sint.

4. + ἡ γενεὰ αὕτη *ante* γενεα V. |

σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωῆ τοῦ προφήτου. καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἀπῆλθεν.

5. Καὶ § ἐξελθόντες οἱ μαθηταὶ † εἰς τὸ πέραν ἐπελάβοντο ἄρτους λαβεῖν. 6. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. 7. οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. 8. γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τί διαλογίζεσθε ἐν αὐτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ § ἔχετε; 9. οὐπω νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; 10. οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε; 11. πῶς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ § ἄρτων εἶπον ὑμῖν; § προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. 12. τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπεν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου ἀλλὰ ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

13. Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων· τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι, τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; 14. οἱ δὲ εἶπον· οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἡλίαν, ἕτεροι δὲ Ἰερεμίαν ἢ ἓνα τῶν προφητῶν. 15. λέγει αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι;

Hiat L.

- + εστιν *post* μοιχαλις V. | μοιχαλις SV. | καταλιπον P'. | απηλθε SM.
5. ελθοντες SV. | + αυτου *post* μαθηται SV.
6. - και *ante* προσεχετε V. | προσεχεται P.
8. - αυτοις V, *sed* V' = S. | διαλογιζεσθαι P. | ελαβετε S.
9. ου *pro* ουπω P.

11. αρτου S. | ειμιν *pro* ὑμιν P. | προσεχειν S, + προσεχειν *ante* προσεχετε M.
12. ειπε SM. | - του αρτου V, *sed* V' *marg.* = S. | αλλ' SM. | - και Σαδδουκαιων P.
13. εξελθων M.
14. αλλη *pro* αλλοι M.
15. ειπε SM.

16. ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπεν· σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. 17. † ἀποκριθεὶς ὁ δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· μακάριος εἶ Σίμων Βᾶρ Ἰωνᾶ ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέν σοι ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ὁ οὐρανίος· 18. καὶ γὰρ δέ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾧδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς, 19. καὶ δώσω σοὶ τὰς κλείς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ ἐὰν δήσης ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὃ ἐὰν λύσης ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 20. τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτὸς ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ Χριστός.

21. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ὅς ἐστις Ἱεροσόλυμα ἀπελθεῖν καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν ὁ ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων ὁ τοῦ λαοῦ καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. 22. καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ὁ αὐτῷ ἐπιτιμᾶν λέγων· ἰλεώς σοι, κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. 23. Ὁ δὲ ὁ ἐπιστραφεὶς εἶπεν τῷ Πέτρῳ· ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· σκάνδαλον ὁ εἶ ἐμοῦ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

24. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· εἴ τις θέλει

Hiat I.

17. καὶ ἀποκριθεὶς (—δε) S. | ἀπεκαλύψε SM. | ἐν τοῖς οὐρανοῖς P. | οὐρανίος S.
18. συ λεγων P. | σοι λεγω P. | οἰκοδομήσω P.
19. σι P. | σοι P.
20. — ἰησοῦς V.

21. — ἤρξατο P. | ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα S. | πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων S. | — του λαου S.
22. ἐπιτιμαν αυτω S.
22. ἰλεως SM. | εστω P, sed P' = S.
23. στραφεὶς SV. | εἶπε SM. | μου εἰ S.
24. εἶπε SM.

ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. 25. ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὕρήσει αὐτήν. 26. τί γὰρ ᾧ φεληθήσεται ἄνθρωπος, εἰς τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; 27. μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. 28. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶν τινες τῶν ὧδε ᾧ ἐστῶτων οἵτινες οὐ μὴ ᾧ γεύσονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

XVII.

1. Καὶ μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν. 2. καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ᾧ ἐγένοντο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. 3. καὶ ἰδοὺ ᾧ ὤφθη αὐτοῖς Μωϋσῆς καὶ Ἡλίας μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες. 4. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν τῷ Ἰησοῦ· κύριε, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θελεῖς, ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ ᾧ Μωϋσῇ μίαν

Hiat I.

24. ἀπαρνησασθω P. | ἀκολουθητο P.
25. ἀπολέσει pro ἀπολεση M.
26. ὠφελεται S. | - ὅλον V.
28. - ὅτι S. | εἰσι S, εἰσι V. | ἐστηκο-
των S. | γευσονται S. | ἰδωσι SM.

XVII. 2. ἐλαμψεν V. | ἐγενετο SV.

8. ὠφθησαν S. | μωσῆς S.

4. εἶπε SM. | ἐστι P. | - καὶ μωϋση
μίαν M. | μωσῆ S.

καὶ § Ἡλία μίαν. 5. ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ νεφέλη § φω-
 τὸς ἐπεσκίασεν αὐτοὺς, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα·
 οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε.
 6. καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ § ἔπесαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ
 ἐφοβήθησαν σφόδρα. 7. καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς § καὶ ἀψάμε-
 νος αὐτῶν † εἶπεν· ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε. 8. ἐπάραντες δὲ
 τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν οὐδένα § ἵδον εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον.
 9. καὶ καταβαινόντων αὐτῶν § ἐκ τοῦ ὄρους ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ
 Ἰησοῦς λέγων· μηδενὶ εἶπητε τὸ ὄραμα ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
 που ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. 10. Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ
 αὐτοῦ λέγοντες· τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι Ἡλίαν δεῖ
 ἐλθεῖν πρῶτον; 11. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἡλίας
 μὲν ἔρχεται πρῶτον καὶ ἀποκαταστήσει § τὰ πάντα. 12. λέγω δὲ
 ὑμῖν ὅτι Ἡλίας ἤδη ἦλθεν, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτὸν, ἀλλ' ἐποίησαν
 ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν. οὕτως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσ-
 χειν ὑπ' αὐτῶν. 13. τότε συνήκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ Ἰωάννου
 τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.

14. Καὶ ἐλθόντων αὐτῶν πρὸς τὸν ὄχλον προσῆλθεν αὐτῷ ἄν-
 θρωπος γονυπετῶν § αὐτὸν 15. καὶ λέγων· κύριε, ἐλέησόν μου
 τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει
 εἰς τὸ πῦρ καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. 16. καὶ προσήνεγκα αὐτὸν

 Hiat L.

4. μίαν ἥλια S. | ἥλιαν M.

5. φωτεινὴ S.

6. ἐπесον S.

7. ἥψατο *pro* καὶ ἀψάμενος S. |
 + καὶ *ante* εἶπεν S.

8. ἰδων M, εἰδων SV. | εἰμε *pro* εἰ μὴ P.

9. ἀπο *pro* ἐκ S.

10. — αὐτοῦ V. | δε *pro* δεῖ P.

11. — αὐτοῖς V, *sed v' marg.* = S. |
 — τα *ante* πάντα SP.

12. ἦλθε SM. | — ἐν P. | οὕτω SM.

13. συνεικαν M.

14. — αὐτῶν V. | αὐτῷ *pro* αὐτον S.

16. προσήνεγκα MP, *sed* P' = S.

τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. 17. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ὥς ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; ἕως πότε μεθ' ὑμῶν ἔσομαι; φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε. 18. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. 19. Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον· διατί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; 20. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγεν αὐτοῖς· διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν ὑμῶν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ· ἔμετάβα ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται, καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσῃ ὑμῖν. ¹ τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.

22. Ἀναστρεφόμενων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, 23. καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἑγερθήσεται. καὶ ἐλπηθήσονται σφόδρα.

24. Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καπερναοὺμ προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ καὶ εἶπον· ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα; 25. λέγει· ναὶ. καὶ ἔεισελθόντων εἰς τὴν οἰκίαν προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί σοι δοκεῖ, Σίμων;

Hiat L.

17. γὰρ pro γενεα V, sed V* = S. |
εως ποτε εσομαι μεθ' ὑμων
(μεθ' ὑμων εσομαι V.); εως
ποτε ανεξομαι ὑμων; SV.

19. ὑμεις pro ἡμεις P.

20. — ιησους V. | ειπεν S. | απιστιαν S. |
μεταβηθι S. | ενταυθα pro εν-
τευθεν V.

22. παραδιδουθε P.

23. εγερθησεται S.

24. προσελθοντες pro προσηλθον
M.

25. οτε εισηλθον pro εισελθον-
των S.

οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσιν τέλη ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων; 26. λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων. ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἄραγε ἐλεύθεροί εἰσιν † υἱοί. 27. ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἄρον, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ εὐρήσεις στατήρα· ἐκείνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

XVIII.

1. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσήλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες· τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; 2. καὶ προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν 3. καὶ εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῇτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 4. ὅστις οὖν ἑταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 5. καὶ ὅς ἐάν δέξηται ἑν παιδίον τοιοῦτον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται. 6. ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς ἑἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης.

Hiat L.

26. λαμβανουσι SM, λαμβανουσιν V. |
κινσον V.
28. + ὡς αὐτὲ υἱοὶ SY.
27. μὴ δε γινὼ δε μὴ M. | αναβαινον-
τα M. | εὐρυσεις P.
XVIII. 1. μείζων P.
3. γηνεσθαι P.

4. in it. + καὶ P. | ταπεινωσῃ S. |
τουτον P.
5. δεξητε M. | παιδιον τοιουτον
ἐν S. | - ἐν V, πεδ V = S. |
δεχετε P.
6. τον γινὼ των P. | ἐπι S. | πελαγη P.

7. Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων· ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἔλθειν τὰ σκάνδαλα, πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ἡτὰ σκάνδαλα ἔρχεται. 8. εἰ δὲ ἡ χεὶρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον ἡ αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοι ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν ὡλὸν ἢ κυλλόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. 9. καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοι ἐστὶ μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχειν καὶ βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. 10. Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἐνὸς τῶν μικρῶν τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 11. ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός. 12. Τί ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν ἡ γένωνται τι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα καὶ πλανηθῇ ἐν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ἡ ἀφήσει τὰ ἑνενήκοντα ἑννέα πρόβατα ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ πορευθεὶς ἡζητήσῃ τὸ ἡπλανόμενον; 13. καὶ ἐὰν γένηται ἡ τοῦ εὐρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει ἡ ἐν αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἑνενήκοντα ἑννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις. 14. οὕτως οὐκ ἔστι θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς ἡ μου τοῦ

Hiat L.

7. το σκανδαλον S.	12. γενηται S, γενονται M. αφεις S.
8. αυτα S.	εννενηκονταεννεα S, ενενικοντα
9. εξε pro εξελε P. εστιν P. εχον-
τα pro εχειν και S.	εννεα P. - προβατα sec. sv.
- και sec. S. ζητει S. πλα-
νωμενον S.
10. καταφρονησετε M, καταφρονισητε
V. τουτον pro τουτων P.
- εν ουρανοις prim. P. βλε-
πουσι V.	13. - του S. επ' S. εννενηκον-
ταεννεα S.
11. Totus versus deest in P. ηλθεν
V. + ζητησαι και ante σωσαι M.	14. εστιν V. υμων pro μου S.
- του sec. V.

ἐν οὐρανοῖς ἵνα ἀπόληται εἰς τῶν μικρῶν τούτων. 15. Ἐὰν † ἀμαρτήσῃ εἰς σέ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε † ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου· ἐὰν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδῃσας τὸν ἀδελφόν σου. 16. ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ ἑσέαυτοῦ ἔτι ἓνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα. 17. ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἑθνηκὸς καὶ ὁ τελώνης. 18. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἂν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὅσα ἂν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ. 19. Πάλιν ἡ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο ἢ ἕξ ὑμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν ᾤκηται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 20. ὃς ὅπου γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν. 21. Τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπεν· κύριε, ποσάκις ἡ ἀμαρτήσῃ ἡ ἀδελφός μου εἰς ἐμέ καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἐπτάκις; 22. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· οὐ λέγω σοι ἕως ἐπτάκις ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἐπτά. 23. διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησεν συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων

Incipit L. v. 15.

15. + δε *post* εαν SM. | + και *post* ὑπαγε S. | *Codex L incipit cum verbis* σου και αυτου μονου.
 16. σου S, σου αυτου M, εαυτου V *pro* σεαυτου. | μαρτυρων δυο V.
 17. αυτων M. | εθνικος SL.
 18. εαν *pro* αν bis S. | εστε *pro* εσται bis V. | - τω bis V. | λελυμαινα M.
 19. - παλιν V, *sed* V* *marg.* = S. |

- αμην S. | αιαν *pro* εαν P. | -εξ S. | αιτησονται SL. | γενησονται M.
 20. ου S. | εισιν V. | ονομα P.
 21. ειπε SM. | αμαρτησει SLV. | εις εμε ο αδελφος μου S.
 23. δια τουτο L. | τουτω P. | ομοιωθη L, ομνηωθη P. | ως *pro* ός P. | ηθελησε SLM, εθελησεν V. | τον *pro* των sec. P.

αὐτοῦ. 24. ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη αὐτῷ εἰς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. 25. μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πραθῆναι καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι. 26. πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ λέγων· κύριε, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα ἡ ἀποδώσω σοι. 27. σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ ἡμίονον ἀφήκεν αὐτῷ. 28. ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ ὃς ὀφείλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε λέγων· ἀπόδος μοι ἡ εἴ τι ὀφείλῃς. 29. πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ παρεκάλει αὐτὸν λέγων· μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί καὶ ἡ ἀπαντά σοι ἀποδώσω. 30. ὁ δὲ οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἕως οὗ ἀποδοῦναι τὸ ὀφειλόμενον. 31. ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἡ ἀπελθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα. 32. τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ· δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφήκᾳ σοι, ἐπεὶ παρακάλεσάς με. 33. οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλέησαι τὸν συνδούλόν σου, ὡς καὶ ἐγὼ σε ἠλέησα; 34. καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ

25. *εχει προ ειχε* V.

26. *συνδουλος* P. | *προς εκεινη προ*
προσεκυνει P. | *σοι αποδωσω*
SM.

27. *σπλαγχισθεις* L. | *-εκεινου* V. |
δανειον SM. | *αυτου προ αυτω*
M.

28. *δυναρια* P. | *επνιγεν* V. | *ο τι*
προ ει τι S. | *οφειλεις* BV.

29. — *εις τους ποδας αυτου* V. | *παν-*
τα αποδωσω σοι S, *παντα*
σοι αποδωσω P, *sed P' = txt.*

30. *ηθελεν* S. | *αυτον bis script.* L. |
+ παν post αποδω V.

31. *ελθοντες* S. | *εσαφησαν* L. | *αυ-*
των προ αυτων V.

32. *επαρεκαλεσας* P.

παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῶ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. 35. οὕτως καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν.

XIX.

1. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 2. καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.

3. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτὸν καὶ λέγοντες αὐτῷ· εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν; 4. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς; 5. καὶ εἶπεν· ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα ξαυτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ ἑκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. 6. ὥστε ἡ οὐκ ἔτι εἰσὶ δύο ἀλλὰ σὰρξ μία. ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. 7. λέγουσιν αὐτῷ· τί οὖν Μωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου καὶ ἀπολῦσαι αὐτήν; 8. λέγει αὐτοῖς· ὅτι ἡ Μωϋσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας

34. - τοις L. | - αυτω V, sed V' = 8.

35. ουτω 8.

XIX. 3. αυτω pro αυτον L. | - αυτω sec. V.

4. κτισας pro ποιησας V. | απ' αρχης ο ποιησας L. | θηλη MP (ή M, ή P).

5. καταληψει L, καταλειψη M, κατα-

λυπει P. | - αυτου 8. | την μητερα αυτου και τον πατερα L. | προσκολληθησεται sv. | δικαιοι pro δυο V* marg.

6. εισιν V. | ουκετι SL.

7. μωυσης V.

8. μωσης 8. | σκληροκαρδιαν P.

ὑμῶν· ὁ ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτως. 9. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὁς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ὡς παρεκτὸς λόγου πορνείας καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται· καὶ ὁ ἀπολελυμένην ὡς γαμῶν μοιχᾶται. 10. λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει γαμῆσαι. 11. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐ πάντες χωροῦσιν τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται. 12. εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτως, καὶ εἰσιν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰσιν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρεῖτω.

13. Τότε προσηνέχθη αὐτῷ παιδιά, ἵνα τὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς καὶ προσεύξῃται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. 14. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄφετε τὰ παιδιά καὶ μὴ ὡς κωλύσῃτε αὐτὰ ἐλθεῖν πρὸς με· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 15. καὶ ἐπιθεὶς ὡς τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.

16. Καὶ ἰδὼν εἰς προσελθὼν ὡς αὐτῷ εἶπεν· διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον; 17. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἰς ὁ θεός· εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς. 18. λέγει αὐτῷ· ποίας; ὁ δὲ † ὡς ἔφη· τὸ οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις, οὐ κλέψεις,

8. ἀπ' ἀρχῆς SM. | οὕτω SM.

9. εἰ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ *pro* παρεκτὸς λόγου πορνείας S. | πορνείας — καὶ ὁ ἀπολελυμένην *usq. fin.* *vers.* L. | γαμήσας S.

11. χωροῦσι SLM, χωροῦσι V. | δέδωται V.

12. εἰσιν *prim.* V. | οὕτω S. | + οἱ *ante* εἰσιν *tert.* L. | εὐνούχισαν L.

13. ἐπιθεῖ P.

14. κωλυετέ SM, κωλυσετέ L₁, *sed* L₂ = *tel.*

15. αὐτοῖς τὰς χεῖρας S.

16. — αὐτῷ V. | εἶπεν αὐτῷ S.

17. — *δε sec.* V. | εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν V.

18. + ἱησοῦς *post* *δε* BL. | εἶπε S, εἶπεν I. *pro* ἔφη.

οὐ ψευδομαρτυρήσεις, 19. τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα, καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 20. λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· § ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου· τί ἔτι ὑστερῶ; 21. § λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι· 22. ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον ἀπῆλθεν λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

23. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι § πλούσιος δυσκόλως εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 24. πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διατρυπήματος ραφίδος § εἰσελθεῖν ἢ § πλούσιος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 25. ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ † ἐξεπλήσσοντο σφόδρα λέγοντες· τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; 26. ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, παρὰ δὲ θεῷ πάντα δύνατα †.

27. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; 28. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, § καθήσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους κρίνοντες τὰς

19. - σου sec. M. | ἑαυτον LV.

20. παντα ταυτα S.

21. εφη S. | δευρῶ V.

22. απηλθε SLM.

23. ειπε SLM. | δυσκολως πλουσιος S.

24. ευκοποτερον P. | εστιν V. | τρυμαλιας V. | διελθειν pro εισελθειν prim. SV. | πλουσιον SV. |

V ponit εισελθειν sec. statim post πλουσιον.

25. + αυτου post μαθηται SM. | δυνατε P.

26. εστι SM. | fin. + εστι S.

28. καθηση P. | καθισεσθε SM. | ευμεις? L₁, αυτοι V pro υμεις sec.

δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. 29. καὶ πᾶς § ὅστις ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφούς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λήψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. 30. πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ § οἱ ἔσχατοι πρῶτοι.

XX.

1. Ὅμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωτὶ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. 2. συμφωνήσας δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. 3. καὶ ἐξελθὼν περὶ † τρίτην ὥραν § ἶδεν ἄλλους § ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐστῶτας ἀργούς, 4. § καὶ ἐκείνοις εἶπεν· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα § μου, καὶ ὁ ἐὰν ᾖ δίκαιον δώσω ὑμῖν. οἱ δὲ ἀπηλθον. 5. πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ § ἐνάτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτως. 6. περὶ δὲ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἐξελθὼν εὗρεν ἄλλους ἐστῶτας ἀργούς, καὶ λέγει αὐτοῖς· τί ὥδε ἐστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; 7. λέγουσιν αὐτῷ· ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὁ ἐὰν ᾖ δίκαιον λήψεσθε. 8. ὁψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ

V. | φιλας P. | τουτο pro του
sec. L₁.

29. ος S. | του εμου ονοματος V.

30. — οί SV.

XX. 2. *in it.* + και MV. | — δε V. | δυ-
ναριου P.

3. + την post περι S. | ειδεν SI.M. |

ἐστωτας εν τη αγορα S.

4. κακεινοις SV. | εκεινους M. |
— μου S.

5. ευνατην SM.

6. ὡδε LP.

7. + μου post αμπελωνα M. | δι ον
pro δικαιον L₁. | ληψεσθαι P.

ἐπιτρόφῃ αὐτοῦ· κάλεσον τοὺς ἐργάτας καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν μισθόν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων. 9. † ἐλθόντες § οὖν οἱ περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. 10. § καὶ ἐλθόντες† οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι § πλείον λήψονται† ἔλαβον καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον. 11. λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου 12. λέγοντες ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας τοῖς βασιτάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. 13. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ἐνὶ αὐτῶν· ἐταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε. οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι; 14. ἄρον τὸ σὸν καὶ ὑπαγε. θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί 15. ἢ οὐκ ἐξεστὶ μοι § ὁ θέλω ποιῆσαι ἐν τοῖς ἐμοῖς; εἰ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι; 16. οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι· πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

17. Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα παρέλαβεν τοὺς δώδεκα μαθητὰς § αὐτοῦ κατ' ἰδίαν, § καὶ ἐν τῇ ὁδῷ † εἶπεν αὐτοῖς· 18. ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινούσιν αὐτὸν θανάτῳ. 19. καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν

9. *init.* + καὶ *SV**, *sed V = txt.* |

- οὖν *S.* | + καὶ αὐτοὶ *post* ἔλαβον *P.* | ἀναδηνάριον *P.*

10. - καὶ *S.* | + *δε post* ἐλθόντες *S.* | ἐνομήσαν *P.* | πλείονα *S.* | + καὶ *ante* ἔλαβον *SLV.* | ἀναδηνάριον *L.*, ἀναδηνάριον *P.*

12. αὐτοὺς ἡμῖν *LV.*

13. ἐνὶ αὐτῶν εἶπεν *V.* | ἑτέρῃ *P.*

15. ἐξεστὶν *V.* | ποιῆσαι ὁ θέλω *S.* | μου *pro* σου *L.*

16. εἰσὶν *V.*

17. - ο *ic P.* | *ic pro* εἰς *P* (*i. e. pro* ὁ *ic* εἰς *habet ic*). | παρέλαβε *SLM.* | - αὐτοῦ *post* μαθητὰς *SLV.* | - καὶ *sec. SM.* | + καὶ *ante* εἶπεν *S.*

18. ἀναβαίνωμεν *P.* | εἰς *bis script.* *P.* | ἀρχιερεῦσι *SLM.*, ἀρχιερεῦσιν *V.* | γραμματεῦσι *SLM.* | κατακρίνουσιν *L.*

19 αὐτοὺς *pro* αὐτὸν *V.*, *sed V* = S.*

εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

20. Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι παρ' αὐτοῦ. 21. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· τί θέλεις; λέγει αὐτῷ· εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοί οἱ δύο υἱοί μου εἰς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἰς ἐξ εὐωνύμων σου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. 22. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν, ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; λέγουσιν αὐτῷ· δυνάμεθα. 23. καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε, τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου, οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου. 24. † ἀκούσαντες ὁ δὲ οἱ δέκα ἡγανάκησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. 25. ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν· οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν. καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. 26. οὐχ οὕτως† ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὅς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ὁ ἔσται ὑμῶν διάκονος, 27. καὶ ὅς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ὁ ἔσται ὑμῶν δοῦλος. 28. ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

21. θελης M. | εξευωνυμων LP. |

— σου *post* ευωνυμων S.

22. — δε P. | αιτισθε P. | ποιειν *pro* πειν P. | πινει *pro* πινειν P. | και *pro* η S.

23. — και V. | — ο ιησους S. | + μου *post* βαπτισμα L. | — ὁ εγω βαπτίζομαι L. | — μου *post* δεξιων I. | εξευωνυμων LP. |

— μου *post* ευωνυμων P. | + τουτο *ante* δουναι M.

24. *init.* + και SMV*, *sed* V = *txt.* | — δε SMV.

25. κατακυριευουσιν V.

26. ούτος P. | + δε *post* ούτως SM. | ὡς *pro* ὅς P. | εστω *pro* εσται *sec.* S.

27. εστω *pro* εσται S.

28. ηλθε SLM.

29. Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἱεριχώ ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς. 30. καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς † § υἱὲ Δαβίδ. 31. ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν· οἱ δὲ § μείζων § ἐκραύγαζον λέγοντες· § κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὸς Δαβίδ. 32. καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν· τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν; 33. λέγουσιν αὐτῷ· κύριε, ἵνα § ἀνοιγῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί. 34. σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἤψατο τῶν § ὀμμάτων αὐτῶν, καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

XXI.

1. Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον εἰς § Βηθσφαγῇ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο § τῶν μαθητῶν αὐτοῦ 2. λέγων αὐτοῖς· § πορεύεσθε εἰς τὴν κώμην τὴν § κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως εὐρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς· λύσαντες ἀγάγετέ μοι. 3. καὶ εἰάν τις ὑμῖν § εἴπῃ, τί ἐρεῖτε ὅτι ὁ κύριος αὐτῶν χρειὰν ἔχει· εὐθέως δὲ § ἀποστέλλει αὐτούς. 4. τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν § ὑπὸ τοῦ προφήτου λέγοντος· 5. εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών·

30. + κυριε S, + ιησου L, + κυριε ιησου V ante υἱε | υἱος pro υἱε S.

31. μειζων SM. | εκραζουν S. | ελεησον ημας κυριε S. | - υἱος δαβιδ V.

32. - και sec. M. | ειπε S.

33. ανοιχθωσιν S.

34. οφθαλμων S. | - αυτων οι οφθαλμοι V, sed V² marg. = S. | οἰκολουθησαν Γ.

XXI. 1. βηθφαγη S. | - και βηθανιαν SV. | απεστηλε M, απεστειλεν V. | μαθητας pro των μαθητων αυτου S.

2. πορευθητε S, πορευεσθαι P. | απεναντι S.

3. ειπη τι, SV [M hic erantuit.] | αποστέλει S, απόστέλει L. [M hic erantuit.]

4. δια pro υπο S.

ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοι πρᾶς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου. 6. πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, 7. ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν † § αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. 8. ὁ δὲ πλείστος ὄχλος ἔστρωσαν § αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἐστρώννουν ἐν τῇ ὁδῷ. 9. οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες· ὥς ἀνὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, ὥς ἀνὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. 10. Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα· τίς ἐστίν οὗτος; 11. οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· οὗτός ἐστιν † ὁ προφήτης ὁ ἀπὸ Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας.

12. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ, καὶ ἐξέβαλεν πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψεν καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς. 13. καὶ λέγει αὐτοῖς· γέγραπται· ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται, ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον ληστῶν. 14. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ †, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. 15. ἰδόντες δὲ § οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς τὰ θαυμάσια ᾧ ἐποίησεν καὶ τοὺς παῖδας κράζοντας ἐν

5. — και *ante* πωλον L. | + *epi ante* πωλον V.

6. *προεταξεν* L.

7. *την pro* τον LV. | + *επανω s*, + *επ' L ante* αυτω. | *αυτων pro* αυτω s. |

8. *εαυτων pro* αυτων SM. | *αυτων post* ιματια *ponit* P. | *δενδρον* P.

9. + *αυτον post* προαγοντες LV. | *ωσαννα bis s*.

10. *τι* L.

11. + *ιησους post* *εστιν* SLM. | *ναζαρεθ* P.

12. — *του* θεου P. | *εξεβαλε* SLM. | *κατεστρεψε* SLM.

13. *ποιειτε* V.

14. + *εν* τω *ιερω post* *χωλοι* SMV.

15. οἱ *αρχιερεις* και οἱ *γραμματεις s*. | *γραμματοις* P. | *εποιησε* SM. |

τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας· ὥς ἀνὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ, ἡγανάκτησαν, 16. καὶ εἶπον αὐτῷ· ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν; ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· ναί· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον; 17. καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ ἠυλίσθη ἐκεῖ.

18. Πρωίας δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν ἐπείνασεν. 19. καὶ ἰδὼν συκὴν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθεν ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲν εἶδεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον, καὶ λέγει αὐτῇ· μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκὴ. 20. καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν λέγοντες· πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκὴ; 21. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ καὶ τῷ ὄρει τούτῳ εἰπῆτε· ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, γενήσεται. 22. καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντες λήψεσθε.

23. Καὶ ὡς ἐλθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερόν, προσῆλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ λέγοντες· ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην; 24. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἐρωτήσω ὑμᾶς καὶ γὰρ λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, ὡς καὶ ἐγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ

15. ὡσαννα S.

16. + ουκ ante ακουεις M.

17. καταλειπων P.

18. επεινασε SM.

19. ιδου pro ιδων M. | συκην P (at
infra συκη). | μηκέτι LP.

20. + αυτον post ιδοντες V.

21. ποιησεται M, ποιησητε V. |

ειπητε V.

22. εαν pro αν I. | αιτησεται LP,
αιτησητε V. | ληψεσται P.

23. ελθοντι αυτω S. | εδωκε SL, δε-
δωκεν M.

24. ερωτισω P. | καγω pro και εγω
SM.

ἐξουσία ταῦτα ποιῶ. 25. τὸ βάπτισμα Ἰωάννου πόθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; οἱ δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖς λέγοντες· εἰάν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν· διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; 26. εἰάν δὲ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην. 27. καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπον· οὐκ οἶδαμεν. ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτός· οὐδὲ ἐγὼ § ὑμῖν λέγω· ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 28. Τί † ὑμῖν δοκεῖ; ἄνθρωπος § τις εἶχε τέκνα δύο· καὶ προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπεν· τέκνον, ὕπαγε σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνι †. 29. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· § ὑπάγω κύριε, καὶ οὐκ ἀπῆλθεν. 30. † προσελθὼν § δὲ τῷ § ἐτέρῳ εἶπεν ὡσαύτως· ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· § οὐ θέλω, ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς ἀπῆλθεν. 31. τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς; λέγουσιν†· ὁ § ἔσχατος. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 32. ἦλθεν γὰρ πρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰδόντες § οὐδὲ μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ.

25. τω *pro* το P. | ειν *pro* ην P. |
ουρανῳ *pro* ἐξ ουρανοῦ va. |
διελογίζον L. | διὰ τί P.
26. εἰπωμεν V. | ἀνθρωπον P. |
ἐχουσι V. | — ὡς L.
27. εἶπαν V. | λέγω ὑμιν sv. | ποι
L.
28. + δε *post* τι s. | — τις s. | εἶχεν
V. | εἶπε s. | *fin.* + μου SL.
29 ου θελω ὕστερον δε μεταμεληθεῖς
ἀπῆλθε *pro* ὑπάγω usq. *fin.*
vers. s.

30. *init.* + και s. | προσελθον P. |
— δε s. | δευτερω s. | ἐγω
κυριε και ουκ ἀπῆλθε *pro* ου
θελω usq. *fin.* *vers.* s.
31. ἐποίησεν V. | + αὐτω *post* λεγου-
σιν s [m *hic* *evanui.*] | πρωτος
s [m *hic* *evanui.*] | αἱ *pro* οἱ
L. | των ουρανων *pro* του
θεου P.
32. ἦλθε SLM. | ου *pro* ουδε SM. |
μεταμεληθητε L. | — του V.

33. Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκεν καὶ ὥρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ὑποκόμῃσεν πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. 34. ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς λαβεῖν τοὺς καρπούς αὐτοῦ. 35. καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. 36. πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. 37. ὕστερον δὲ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων· ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. 38. οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ κατασχώμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. 39. καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν. 40. ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; 41. λέγουσιν αὐτῷ· κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδόσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρπούς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. 42. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς· λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ὧν ὑμεῖς; 43. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνεϊ ποιοῦντι τοὺς καρ-

33. περιεθηκε SM. | — εν L. | οικοδο-
μησε P, υποκομησεν V.

34. απεστειλεν V.

35. — και λαβοντες usque ad αυτου
L. | ελιθοβολισαν L.

36. πρωτον M. | — αυτοις L.

37. απεστειλε SLM.

38. κατασχωμεν SM. | fin. αυτων L₁.

39. — εξεβαλον L.

41. — λεγουσιν αυτω L. | εκδοσετε M.

42. απεδωκισαν P. | ουτως P. |
fin. ημων SM.

43. δια τουτο L. | ημων pro υμων V. |
εθνη MP.

ποὺς αὐτῆς. 44. καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν † ἂν πέσῃ λικμήσῃ αὐτόν. 45. καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει· 46. καὶ ζητοῦντες αὐτὸν § ποιᾶσαι ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπειδὴ ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

XXII.

1. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς, λέγων· 2. § ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 3. καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν. 4. πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους λέγων· εἴπατε τοῖς κεκλημένοις· ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἔτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. 5. οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπήλθον, § ὅς μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, § ὅς δὲ § ἐπὶ τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ. 6. οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. 7. § ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσε τοὺς § φωνεῖς ἐκείνους καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησεν. 8. τότε

44. *in it.* — καὶ V. | λιθων P. | + δ' *post* ὃν SL. *In* V δ' *erasum est.* | ὃν *pro* αν M.

46. αυτων *pro* αυτον *prim.* P. | κρατησαι SLV. | ἐπὶ δὲ *pro* ἐπειδὴ P. XXII. 1. αυτοις ἐν παραβολαις SP. *Totum versum omittit* M.

2. ωμοιωθη SV. | ἐποίησεν V. | — νίω V, *sed* V* *marg.* = S.

8. απεστειλεν V.

4. ἐτοιμασα V. | τεθημενα P. | ητημα *pro* ετοιμα M.

5. αμελισαντες M. | ὁ *pro* ὅς *bis* S. | ις *pro* εις P. | εις *pro* ἐπὶ S.

7. ακουσας δε ὁ βασιλεὺς S. | απωλεσεν V. | φονεις BM. | ενεπρησε S, ενεπρισε M, ενεπρισεν P.

λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ, ὁ μὲν γάμος ἑτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλη-
 μένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι· 9. πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν
 ὁδῶν, καὶ ὅσους ἑὰν εὔρητε καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. 10. καὶ
 ἐξελθόντες οἱ δούλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ὅσους
 εὔρον, πονηροὺς τε καὶ ἀγαθοὺς, καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος τῶν ἀνα-
 κειμένων. 11. εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμέ-
 νους § ἵδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου. 12. καὶ
 λέγει αὐτῷ· ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; ὁ
 δὲ § ἐφημώθη. 13. τότε § ὁ βασιλεὺς εἶπεν τοῖς διακόνοις·
 δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας † § βάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ
 ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
 14. πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

15. Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον ὅπως
 αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. 16. καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς
 μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἑρωδιανῶν λέγοντες· διδάσκαλε, οἶδαμεν
 ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ
 οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός, οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώ-
 πων. 17. εἰπὲ οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; ἔξεστι δοῦναι κῆνσον Καί-
 σари ἢ οὐ; 18. γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπεν· τί
 με πειράζετε, ὑποκριταί; 19. ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κῆν-

9. πορεύεσθαι M. | αν sv. | καλα-
 σατε P.

10. οὐς pro ὅσους V. | ἐπλεισθη L. |
 -των S.

11. εἶδεν SL.

12. ἑτέρε P. | ὧδε L. | ἐφιμωθη S.

13. εἶπεν ὁ βασιλεὺς S | εἶπε L. |
 + ἀρατε αυτου και απτε βαλετε

SMV' marg. (- και), sed V
 = ιxt. | εκβαλετε S, ιμβαλλετε
 M.

14. εἰσιν V.

16. ἀληθεῖς pro ἀληθῆς MP. | μελλη
 ι.

17. ὑμῖν pro ἡμῖν LP. | ἐξεστοι L.

18. εἶπε S. | πειραζεται P.

σου. οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. 20. καὶ λέγει αὐτοῖς § ὁ Ἰησοῦς· τίνας ἢ εἰκὼν αὕτη καὶ ἐπιγραφή; 21. λέγουσιν αὐτῷ· Καίσαρος. τότε λέγει αὐτοῖς· ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. 22. καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

23. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ § οἱ Σαδδουκαῖοι οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν 24. λέγοντες· διδάσκαλε, § Μωϋσῆς εἶπεν· ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, § καὶ ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 25. ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί, καὶ ὁ πρῶτος γαμήσας ἐτελεύτησεν, καὶ μὴ ἔχων σπέρμα ἀφῆκεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 26. ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτὰ. 27. ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή. 28. ἐν τῇ § ἀναστάσει οὖν τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν. 29. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ. 30. ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε § ἐγγαμίζονται, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι † θεοῦ § εἰσιν ἐν τῷ οὐρανῷ. 31. περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ

20. - ὁ ιησους S. | εἰ *pro* ἢ *prim.* V.

22. αυτων *pro* αυτον P.

23. - οἱ *prim.* S. | - οἱ *sec.* P.

24. μωσης S. | - και *prim.* SV.

25. γημας V. | ετελευτησε S [M *hic*
εναυιit.] | αφηκε SL. [M *hic*
εναυιit.]

27. απεθανε SLM.

28. ουν αναστασει S. | αναστησει LP,
ανασταση M. | τινως P.

29. ιδοντες P. *pro* ειδοτες | μη δε LP.

30. ανασταση M. | γαμουνται *pro* γα-
μουσιν P. | εκγαμιζονται S,
εγγαμισκονται L, ενγαμιζου-
ται P, γαμισκονται V. | + του
ante θεου S. | εν ουρανω εισι
S.

31. αν εγνωτε L. | - υμιν V, sed V*
marg. = S.

τοῦ θεοῦ λέγοντος· 32. ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαάκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; οὐκ ἔστιν ἡ δὲ ὁ θεὸς θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων. 33. καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

34. Ὅι δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἡ ἐφήμωσεν τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό, 35. καὶ ἐπηρώτησεν εἰς ἐξ αὐτῶν νομικὸς πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων· 36. διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; 37. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου ἡ καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχυρί σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. 38. αὕτη ἐστὶν ἡ μεγάλη καὶ πρώτη ἐντολή. 39. δευτέρα δὲ ὁμοία ἡ αὕτη· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 40. ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμονται.

41. Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς 42. λέγων· τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνας υἱὸς ἐστίν; λέγουσιν αὐτῷ· τοῦ Δαβίδ. 43. λέγει αὐτοῖς· πῶς οὖν Δαβὶδ ἐν πνεύματι κύριον αὐτὸν καλεῖ λέγων· 44. εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἃν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποκάτω τῶν ποδῶν σου. 45. εἰ οὖν Δαβὶδ ἡ ἐν πνεύ-

32. — καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ L. | — δε S.
| ζώντων P.

33. ἐπὶ πρὸ ἐπὶ P.

34. ἐφήμωσε S, ἐφήμωσεν L. | αὐτῷ P.

35. ἰπὶ. — καὶ M.

37. + τῇ ἀντὶ καρδία S. | — καὶ ἐν ὅλῃ
τῇ ἰσχυρί σου S.

38. ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη S.

39. ὁμοί L₁. | αὐτῇ S. [M hic evanuit,
ut videatur.] | εαυτον LV.

40. κρεμαντε P.

42. ἐστὶ S.

43. καλεῖ αὐτον L.

44. ὑποποδιον SP.

45. — ἐν πνεύματι S. | ἐστὶ SM.

ματι καλεῖ αὐτὸν κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστίν ; 46. καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ὁ ἀποκριθῆναι αὐτῷ λόγον, οὐδὲ ἐτόλμησέν τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

XXIII.

1. Τότε ὁ ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ 2. λέγων· ἐπὶ τῆς ὁ καθέδρας Μωϋσέως ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. 3. πάντα οὖν ὅσα ὁ ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν τηρεῖν τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε, κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσι γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσιν. 4. δεσμεύουσι γὰρ φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι κινήσαι αὐτά. 5. πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις· πλατύνουσι ὁ γὰρ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων αὐτῶν, 6. φιλοῦσι ὁ δὲ τὴν ὁ πρωτοκλησίαν ἐν τοῖς δείπνοις καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς 7. καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ὁ ράββει, ράββει. 8. ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ὁ ράββει. εἰς γὰρ ἐστὶν ὑμῶν ὁ καθηγητής, ὁ Χριστός, πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. 9. καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἰς γὰρ ἐστὶν ὁ

46. αυτω αποκριθηναι s. | λογων P. |
ετολμησε SMP. | απεκεινης P.
XXIII. 1. ο ιησους ελαλησε s.
2. μωσσεως καθεδρας s, μωυσεως κα-
θεδρας V. | εκαθισαν MP.
3. αν s. | ειπωσιν V. | - τηρειν
V. | τηρειται P. | ποιησατε και
τηρειτε pro τηρειτε και ποιειτε
V. | λεγουσιν V. | ποιουσι SLM.
4. δεσμενουσιν V. | ομους P. | θελωσι

MP, θελουσιν V. | κυνησαι M.
5. ποιουσιν V. | δε pro γαρ s.
6. φιλουσιν V. | τε pro δε s. | πρω-
τοκλησιαν SV. | - τοις P.
7. ραββι ραββι s. | - ραββει sec.
P.
8. - υμεις δε μη κληθητε ραββει V,
sed v' marg. = txt. | - μη
I₁. | κληθειτε P. | ραββι s. |
- ο χριστος V.

πατήρ ὑμῶν ὁ ὁυράνιος. 10. μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί, εἰς γὰρ ὁ ἐστὶν ὁ καθηγητὴς ὑμῶν ὁ Χριστός. 11. ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκονος. 12. ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

14. οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν ουρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν. 13. οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα. 15. οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ὅτι ποιῆσαι ἓνα προσήλυτον, καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν. 16. οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφλοὶ οἱ λέγοντες· ὅς ἂν ὁμόση ἐν τῷ ναῷ, οὐδὲν ἐστίν· ὅς δ' ἂν ὁμόση ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει. 17. μωροὶ καὶ τυφλοί, τίς γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσὸς ἢ ὁ ναὸς ὁ ἀγιάζων τὸν χρυσόν; 18. καὶ ὅς ἂν ὁμόση ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδὲν ἐστίν· ὅς δ' ἂν ὁμόση ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει. 19. μωροὶ καὶ

9. ἐν τοῖς οὐρανοῖς *pro* ουρανίους SM.

10. μήδε P. | κληθῆται L. | ὑμῶν ἐστίν ὁ καθηγητὴς S. | ὅτι καθηγητὴς ὑμῶν ἐστίν *pro* εἰς γὰρ ἐστίν ὁ καθηγητὴς ὑμῶν V.

13, 14. *Versum* 13 *tersui* 14 *præponit* S.

14. οὐ V *pro* οὐαὶ, *scd* V' = *txt.* | - δε

S. | κλείεται P.

13. - δε V. | κατεσθίεται P. | χειρῶν M. | μικρὰ P. | διαγοῦτο L.

15. περιάγεται L. | ξερὰν M. | - του S. | ποιῆτε M.

16. ὁδηγοὶ M. | ὁμόση *bis* L. | ὀφείλη MP.

17. μωρεὶ M. | μιζων M.

18. εἰαν *pro* αν S. | ὁμόση *bis* L. | το *pro* τῷ *tert.* L. | ὀφείλη P.

τυφλοί, τί γάρ § ἐστὶν § μείζων, τὸ δῶρον ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ
 ἀγιάζον τὸ δῶρον; 20. ὁ οὖν ὁμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὁμνύει
 ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ· 21. καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ
 ναῷ ὁμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν· 22. καὶ ὁ ὁμό-
 σας ἐν τῷ οὐρανῷ ὁμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθη-
 μένῳ ἐπάνω αὐτοῦ. 23. οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑπο-
 κριταί, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμι-
 νον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου § καὶ τὴν κρίσιν καὶ
 τὸν ἔλεον καὶ τὴν πίστιν· ταῦτα ἔδει ποιῆσαι κακεῖνα μὴ ἀφιέναι.
 24. ὁδηγοὶ τυφλοί, οἱ διῦλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον κατα-
 πίνοντες. 25. οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι
 καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ
 γέμουσιν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ἀκρασίας. 26. Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρι-
 σον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἵνα γένηται
 καὶ τὸ ἐκτὸς § αὐτοῦ καθαρὸν. 27. οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ
 Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες
 § μὲν ἔξωθεν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων
 νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. 28. οὕτως καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν
 φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ § ἐστὲ μεστοὶ ὑπο-

19. — ἐστὶν S, ἐστὶ L. | μείζων SL. |
 ἀγιάζων P.

20. ὁμόσας LP. | + αὐτῷ post ἐν prim.
 V. | ὁμνύει L. | πᾶσιν V.

21. ὁμόσας L. | ὁμνύει L.

22. ὁμόσας L. | ὁμνύει L.

23. ἀποδεκατοῦται LP. | τὸν pro τὸ
 tert. P, [M hic etanuit]. | — καὶ
 quart. S. [M hic etanuit]. | τὸ
 ἔλεος V, sed V' = S. | ἐλαίου
 MP. | ποιεῖν V. | κακεῖνα S.

25. + καὶ τοῦ πινακος post παροψίδος
 V. [M hic etanuit, sed τοῦ αρ-
 ραρετ post παροψίδος.] | ἔξω-
 θεν pro ἐσωθεν L.

26. αὐτῶν S.

27. παρομοιάζεται LP, παρομοιάζετε
 M. | κεκονιασμένοις L. | ἔξωθεν
 μὲν S. | ὡραῖοι P'.

28. οὕτως SLM. | φαίνεσθαι P. — δε
 L. | μεστοὶ ἐστε S. | ἐσται P.

κρίσεως καὶ ἀνομίας. 29. οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι § οἰκοδομεῖται τοὺς τάφους τῶν προφητῶν καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, 30. καὶ λέγετε· εἰ § ἡμεθα ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἦμεν § αὐτῶν κοινωνοὶ ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν. 31. ὥστε μαρτυρεῖτε § αὐτοῖς ὅτι υἱοὶ ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας. 32. καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν. 33. ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης; 34. διὰ τοῦτο † ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς. † ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν· 35. ὅπως § ἂν ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἀβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. 36. ἀμὴν λέγω ὑμῖν § ὅτι ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην. 37. Ἱερουσαλὴμ Ἱερουσαλὴμ, ἣ § ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον § ὄρνεις ἐπισυνάγει τὰ νεοσσία ἐαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε. 38. ἰδού

29. οἰκοδομεῖτε SV, οἰκοδομηται L. |
κοσμεῖται LP.

30. ἡμεν S, ἡμεν V, sed V* = txt. |
ἡμεθα pro ἡμεν L. | κοινωνοὶ
αὐτῶν S. | κεινωνοὶ M.

31. ἑαυτοῖς SM. | - αυτοῖς L.

33. οφεις M. | φυγετε L.

34. διατοῦτο L. | + ἰδου S, + εἰδου L₁
post τουτο. | - εγω PV. |

σταυρωσεται M. | + και ante εξ
prim. S. | + της ante πολεως
M. | πολεις P.

35. - αν S. | - παν L. | εκχυνναμενον
P, εκχύνων V.

36. - ὅτι SV.

37. αποκτείνουσα S. | ορνεις M, ορνις
L. | επισυναγει ορνις S.

§ ἀφίετε ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. 39. λέγω γὰρ ὑμῖν § ὅτι οὐ
μή με ἴδῃτε § ἀπάρτι ἕως ἂν εἴπητε· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν
ὀνόματι κυρίου.

XXIV.

1. Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς § ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύετο, καὶ
προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδείξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ.
2. ὁ δὲ † § ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· οὐ βλέπετε § ταῦτα πάν-
τα; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ †
καταλυθήσεται. 3. καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν
προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν λέγοντες· εἰπὲ ἡμῖν, πότε
ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας καὶ τῆς συντε-
λείας τοῦ αἰῶνος; 4. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· βλέ-
πετε μὴ τις ὑμᾶς πλανήσῃ. 5. πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ
ὀνόματί μου λέγοντες· ἐγὼ εἰμι ὁ Χριστός, καὶ πολλοὺς πλανή-
σουσι. 6. μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων·
ὁρᾶτε μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ πάντα γενέσθαι, ἀλλ' οὐπω ἐστὶ τὸ
τέλος. 7. ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βα-
σιλείαν, καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ λοιμοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους.

38. αφιεται S.

39. - ὅτι S. | απ' ἀρτι S. | ιπηιτε P,
ειπηιτε V. | - ὁ V.

XXIV. 1. επορευετο απο του ιερου S. |
- του prim. V. | ιε pro ιερου V,
sed v' marg. = S.

2. + ιησους post δε SM. | - αποκρι-

θεις S. | παντα ταυτα S. | + μη
ante καταλυθησεται SM.

3. ὑμιν pro ἡμιν M.

5. πλανησουσιν V.

6. - δε V. | γενεσθε P. | εστιν P.

7. λιμοι και λιμοι P.

8. § ταῦτα δὲ πάντα ἀρχὴν ὠδίνων. 9. τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλίψιν καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου. 10. καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοὶ καὶ ἀλλήλους παραδώσουσιν καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους. 11. καὶ πολλοὶ ψευδοπροφήται ἐγερθήσονται καὶ πλανήσουσι πολλούς. 12. καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. 13. ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. 14. καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος. 15. Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου § ἐστὼς ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, 16. τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φεugtωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη, 17. ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβαινέτω § ἄραι § τὰ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, 18. καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἄραι § τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. 19. οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 20. προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος μηδὲ † σαββάτῳ. 21. ἔσται γὰρ τότε θλίψις μεγάλη, § οἷα οὐ γέγονεν § ἀπαρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν οὐδὲ οὐ μὴ γένηται. 22. καὶ εἰ μὴ

8. πάντα δε ταυτα s. | - δε P. | αρχι
M. | ὠδίνων P.
10. παραδωσουσι s. | + εἰς θανατον
post παραδωσουσι v. | μιση-
σουσιν MP.
11. πλανησουσιν v.
12. πληθυνθηναι M.
13. οὕτως P.
14. κηρυχθησετε P. | πασιν τοις εθνε-
σιν v.
15. ἔστος SMV, ἔστως P.

16. εἰς pro ἐπὶ v.
17. init. + και M. | δοματος v. | κα-
ταβατω v. | ἄραι sv. | τι pro
τα s.
18. τα ιματια s.
19. εγγαστρι M.
20. προσευχεσθαι P. | γενητε M. | μὴ
δὲ IP. | + εν post μηδε s.
21. θλιψεις MP. | οἷα s. | ἀπ' ἀρχης
SM.

ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. 23. τότε ἂν τις ὑμῖν εἴπῃ· ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστός, ἢ ὧδε, μὴ πιστεύσητε. 24. ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφήται, καὶ δώσουσι σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. 25. ἰδοὺ προεῖρηκα ὑμῖν. 26. ἂν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν· ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστίν, μὴ ἐξέλθῃτε· ἰδοὺ ἐν τοῖς ἑταμίοις, μὴ πιστεύσητε. 27. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 28. ὅπου γὰρ ἂν ᾖ τὸ πτώμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ αἰετοί. 29. Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. 30. καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ κόψονται τότε πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. 31. καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπισυναξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρων ἡ τῶν οὐρανῶν ἕως ἡ τῶν ἄκρων αὐτῶν. 32. Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν ἤδη ὁ κλάδος

22. ἐκολοβοθησαν ΜV. | κολοβοθη-
σονται FV.

23. ὑμῶν pro ὑμῖν L. | ὧδε bis L P,
ὧδε prim. P.

24. ψευδοχρηστοι L. | δωσουση M,
δωσουσιν V. | δουνατον M.

26. ἐστι SM. | ταμειοις SL, ταμεις P.

27. φενεται P.

29. σκοτισθησεται M.

30. τό pro τότε prim. L. | τότε κοψον-
ται S.] — τότε sec. P.

31. επισυναξουσιν V. | απακρων V. |
— των sec. et tert. S.

αὐτῆς γένηται ἀπαλὸς καὶ τὰ φύλλα ἐκφύη, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος. 33. οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδῃτε § ταῦτα πάντα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἐπὶ θύραις. 34. ἀμὴν λέγω ὑμῖν § ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν § ταῦτα πάντα γένηται. 35. ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. 36. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ † ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν § οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατὴρ † μόνος. 37. ὥσπερ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 38. ὥσπερ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ ξέγγαμιζοντες, ἄχρισ † ἡμέρας εἰσηλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, 39. καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕως ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἤρεν ἅπαντας, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 40. τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁ εἰς παραλαμβάνεται καὶ ὁ εἰς ἀφίεται· 41. δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ μύλῳ, μία παραλαμβάνεται καὶ μία ἀφίεται· § δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς, εἰς παραλαμβάνεται καὶ εἰς ἀφίεται. 42. γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποῖα § ἡμέρα ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται. 43. Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε ὅτι εἰ ἥδει ὁ οἰκοδεσπότης ποῖα § ὥρα ὁ κλέπτης ἔρχεται ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν εἶασε διορυγῆναι

32. ἀπαλλος L. | εκφυει V, *sed* V' = S.

33. οὕτω SM. | παντα ταυτα S.

34. - ὅτι S. | παντα ταυτα S. | γενητε M.

35. παρελθωσι SMP.

36. + της *ante* ὥρας S. | - ουδε ὁ υιος SL. | + μου *post* πατηρ SV.

37. - αἱ L.

38. τρογωντες P. | εκγαμιζοντες

SLM. | αχρι S. | + ἡς *post* αχρι S. | εισηλθε SM, ηλθεν V.

39. + ὅτου *post* ἕως M.

40. - ὁ *bis* V.

41. μηλωνι M. | - δυο επι κλινης *usq.* fin. *vers.* SV. | εἰς *bis* MP.

42. ὥρα SM.

43. εκεινω V. | ειδη L. | οικοδεσπωτης L₁. | φυλακη S. | ειασεν διορυχθηναι V.

τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. 44. διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι ὅτι ἢ ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. 45. Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς § οἰκετίας αὐτοῦ τοῦ § δοῦναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ ; 46. μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει § οὕτως ποιοῦντα. 47. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. 48. ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· χρονίζει ὁ κύριός μου ἐλθεῖν, 49. καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς συνδούλους § αὐτοῦ, § ἐσθίει δὲ καὶ § πίνῃ μετὰ τῶν μεθύοντων· 50. ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ἣ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ἣ οὐ γινώσκει, 51. καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσεται· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

XXV.

1. Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου. 2. πέντε δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι καὶ αἱ πέντε μωραί.

44. διατοῦτο L.

45. φρονημος V. | θεραπείας sv, οικίας L. | διδοναι s.

46. + ἐστιν *post* μακάριος V. | ποιοῦντα οὕτως s.

48. - μου V.

49. ἀρξεται L. | τυπτει L₁. | - αὐτου SM. | ἐσθιειν s, ἐσθιη LV. | πινειν s, πινει L.

50. ὥρα P.

XXV. 1. λαμπαδιας αυτων V. | κυριου *pro* νυμφιου P, *sed* P' = *txt.* | *fin.* + και της νυμφης vt. *Additamentum* και της νυμφης *ex dimidia parte erasum apparet.* *Treschow.* *Alter contra:* *Post* νυμφιου *rasura est duorum forte vocabulorum quae legi non possunt.*

2. ἐξ αυτων ησαν V. | πενται *sec.* L.

3. αἵτινες μωραὶ λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ξαυτῶν οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον· 4. αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ξ' ἀγγείοις αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν. 5. χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθειδον. 6. μετῆς δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν· ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται, ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. 7. τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν. 8. αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπον· δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται. 9. ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι· μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ ἡμῖν καὶ ὑμῖν· πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς. 10. ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι ἦλθεν ὁ νυμφίος, καὶ αἱ ἑτοιμοὶ εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. 11. ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι λέγουσαι· κύριε κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν. 12. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. 13. γρηγορεῖτε οὖν ὅτι οὐκ οἶδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. 14. Ὡσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, 15. καὶ ᾧ μὲν ἔδωκεν πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἓν, ἐκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως. 16. πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν ξ' ἠργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐποίησεν ἄλλα

3. λαμπαδιας V. | ἑαυτων S.

4. αγγείοις SL₁M, sed L₂ = *ἐκτ.* | -αυτων *prim.* V.

7. εκοσμισαν P.

8. σβεννυται P.

9. αρκεσει M. | ὑμιν *pro* ἡμιν I₁. | ουμιν *pro* ὑμιν P. | πορευεσθαι P.

10. - αἱ I₁. | ετιμοι M.

14. εκαλεσεν V. | αυτοις *pro* αουτου M.

15. εδωκε SLM.

15, 16. ευθεως δε πορευθεις *pro* ευθ. πορ. δε V.

16. ειργασατο SM. | επoiησε P, εκερδησεν LV. | -ταλαντα *sec.* V.

πέντε τάλαντα. 17. ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησεν καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. 18. ὁ δὲ τὸ ἐν λαβὼν ἀπελθὼν ὥρυξεν ἐν τῇ γῇ καὶ ἀπέκρυσεν τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. 19. μετὰ δὲ ἡπολὺν χρόνον ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον. 20. καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων· κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας, ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. 21. ἔφη δὲ αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δούλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· ἔισελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. 22. προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν εἶπεν· κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας, ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. 23. ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δούλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· ἔισελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. 24. προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἐν τάλαντον εἰληφὼς εἶπεν· κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας. 25. καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. 26. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· πονηρὲ δούλε καὶ ὀκνηρὲ, ἦδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα; 27. ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ

17. ἐκερδῆσε SLM.

18. ἀπέκρυσεν SLM.

19. χρόνον πολὺν S. | τοῦ προ τῶν
L1. | λόγον μετ' αὐτῶν V. | λο-
γῶν P.

20. - ἐπ' αὐτοῖς V.

21. - δε V. | - αὐτῷ M. | εἰς προ ἡς L.

22. - λαβῶν LV. | εἶπε S. | - ἐπ' αὐ-
τοῖς V.

24. εἶπε S. | ἄνθρωπος εἰ V.

26. ἴδεις L. | ὃ προ ὅτι L.

27. τραπεζίταις L. | ἐκομῆσαμην M.

έκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. 28. ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. 29. τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. 30. καὶ τὸν ἀχρεῖον δούλον ἑκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. ὅ ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω.

31. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε ἑ καθήσκει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ. 32. καὶ ἑ συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, 33. καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ τὰ ἐρίφια ἐξ ἐκωνύμων. 34. τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. 35. ἐπείνασα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην καὶ συνηγάγετέ με, 36. γυμνὸς καὶ περιεβάλετέ με, ἡσθένησα καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἦμην καὶ ἑ ἤλθατε πρὸς με. 37. τότε ἀποκριθήσονται ὁ οἱ δίκαιοι λέγοντες· κύριε πότε σὲ ἵδομεν πενῶντα καὶ ἐθρέψαμεν· ἡ

28. το *pro* τῷ L.

29. του *δε pro* ἀπο *δε* του V. | δοκεῖ
εχειν *pro* εχει L.

30. αχρειον LP. | εκβαλλετε S, βαλ-
λεται L. | εξωτερον L. | — ὁ *sec.*
I. | — ταυτα λεγων *usque fin.*
vers. S. | εφωνη P.

31. ουν *pro* *δε* V. | — ἅγιοι V. | κα-

θισει SV, καθιση MP.

32. συναχθησεται S.

33. στηση M. | εξευωνυμων LP.

34. αποκαταβολης L.

35. ημιν *pro* ημην P. | *fin.* μοι L₁.

36. ηλθετε S.

37. + αυτω *ante* οἱ SLV. | ειδομεν S,
ιδωμεν P. | εθρεψαμεν; SLV. |

διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν· 38. πότε δέ σε ᾔδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν; ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν; 39. πότε δέ σε ᾔδομεν ἀσθενῆ· ἢ ἐν φυλακῇ καὶ ἤλθομεν πρὸς σε; 40. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅς ἐφόσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. 41. τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ὅς ἐξευωνύμων· πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. 42. ἐπείνασα γὰρ καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με, 43. ξένος ἤμην καὶ οὐ συνηγάγατέ με, γυμνὸς καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενὴς καὶ ἐν φυλακῇ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. 44. τότε ἀποκριθήσονται καὶ αὐτοὶ λέγοντες· κύριε, πότε σὲ ᾔδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμεν σοι; 45. τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. 46. καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

XXVI.

1. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους τούτους, εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· 2. οἴδατε ὅτι μετὰ δύο

- ἐπιτίσαμεν L.
38. εἰδομεν S. | συνηγαγωμεν P. |
περιεβαλωμεν MP.
39. εἰδομεν S. | σε post ἰδομ. V. | ἀσ-
θενουντα V.
40. εφ' ὅσον SM.
41. ἐξ εὐωνυμων S. | τω pro το tert. P.
42. fin. μοι L.
43. - γυμνος και ου περιεβαλετε με V.

44. + αυτω απτε και αυτοι S. | εἰδομεν
S, ιδωμεν M, sed M' = txt. | ξενων P.
45. + και απτε αυτοις V. | αμιν? L₁. |
ἐφόσον P. (In M ó perit.) |
τούτουτων L₁. | + των ἀδελ-
φων μου post τουτων V. |
- ουδε L.
XXVI. 1. - παντας V, sed V' marg. = S.
ειπε SLM.

ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.

3. Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς † καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα, 4. καὶ συνεβούλευσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν § δόλφ κρατήσωσιν καὶ ἀποκτείνωσιν. 5. ἔλεγον δέ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.

6. Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, 7. προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ § ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου βαρυτίμου καὶ κατέχευεν ἐπὶ § τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἀνακειμένου. 8. ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠγανάκτησαν λέγοντες· εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὐτῇ; 9. ἡδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι πολλοῦ καὶ δοθῆναι πτωχοῖς. 10. γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τί κόπους παρέχετε τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς ἐμέ. 11. πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἐαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 12. βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν. 13. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

2. γινετε P. | παραδίδοτε LV.

3. + καὶ οἱ γραμματεῖς *post* ἀρχιερεῖς SM. | λεγόμενου P.

4. κρατήσωσι δόλῳ S. | κρατεῖωσιν P. | ἀποκτείνουσιν L.

6. βιθανια L. | σειμωνος M.

7. ἀλαβαστρον μυρου εχουσα S. | την κεφαλην SV, τοις κεφαλῆς M, τοις κεφαλαις *ut videtur* M'.

8. - αυτου LV. | ηγανακτησιν L1.

9. πραθυнай M. | + τοις *ante* πτωχοις V.

10. παρεχεται P. | ηργασατο P.

11. τους πτωχους γαρ παντοτε L.

12. τουτον *pro* τουτο P.

13. αν *pro* εαν L. | - τουτο L. | - λαληθησεται L. | αὔτηι *cum* *iota adscr.* M.

14. Τότε πορευθεὶς εἰς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς 15. εἶπεν· τί θέλετέ μοι δοῦναι, καὶ γὰρ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια. 16. καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ.

17. Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἁζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες αὐτῷ· ποῦ θέλεις ὅ ἀπελθόντες ἐτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα; 18. ὁ δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν ὁ αὐτοῖς· ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα καὶ εἰπατε αὐτῷ· ὁ διδάσκαλος λέγει· ὁ καιρὸς μου ἐγγύς ἐστιν, πρὸς σέ ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. 19. καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

20. Ὁψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα. 21. καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. 22. καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν ὁ εἷς ἕκαστος αὐτῶν· μήτι ἐγὼ εἰμι, κύριε; 23. ὁ δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗτός με παραδώσει. 24. ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ. οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκείνος. 25. ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν εἶπεν· μήτι ἐγὼ εἰμι, ῥαββί; λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· σὺ εἶπας. 26. ὁ αὐτῶν δὲ

14. *ων pro των (init. pag.) M.*

15. *ειπε S. | ἔστησαν L.*

16. *ἀποτύτε L.*

17. — *αυτω L. | θελης M. | — απελθοντες SLV. | ἐτοιμασομεν L.*

18. — *ιησους S. | — αυτοις S. | εστι SL. | προσε L.*

19. *ετυμασαν M.*

21. *εστι οντων P L₁, ετι οντων L₂ pro εσθιοντων. | λε pro λεγω L₁.*

22. *αυτω pro εις S. | εις ἕκασ. λεγειν M.*

23. — *ιησους S. | τρυβλυω M, sed M' = ἐχθ. | οὕτως P.*

24. *η pro ει L.*

25. *αποκριθης M. | αυτων pro αυτον P. | ειπε S. | — ο ιησους SLM.*

ἐσθιόντων λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ ὁ εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ὁ δοὺς τοῖς μαθηταῖς † εἶπεν· λάβετε φάγετε τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. 27. καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· πῖετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· 28. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. 29. λέγω δὲ ὑμῖν, † οὐ μὴ πῶς ἁπάρτι ἐκ τούτου τοῦ ὁ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτο πινῶ μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς μου.

30. Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. 31. τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. γέγραπται γάρ· πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ ὁ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆς ποιμένης. 32. μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 33. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· εἰ † πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι. 34. ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρεῖς ἀπαρνήσῃ με. 35. λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· κἂν δέῃ με σὺν σοί ἀποθανεῖν, οὐ μὴ σε ἀπαρνήσομαι. ὁμοίως καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον.

Hiat P & v. 33, ἀποκριθεὶς.

26. ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν SV. | αὐτοῦ
pro αὐτῶν M. | εὐλογησας S.
ἐκλάσεν V. | ἐδίδου SMV.
+ καὶ ἀπὸ εἶπεν SMV. | εἶπε S.
ἐστὶν V. | τῷ pro το P.
27. - το prim. MP.
28. τῷ pro το tert. P. | ἐκχυνόμενων L₁.
29. + ὅτι post ὑμῖν SMV. | ἁπάρτι
SL₂V, ἀπάρτι L₁. | γεννηματος
SL. | ὅτ' αν M. | αὐτῷ pro αὐτο P.
πινῶ L.

31. σκανδαλισθήσεσθαι P. | - ἐν ἐμοὶ
L. | διασκορπισθήσεται S.
32. Codex P hiat a verbo ἀποκριθεὶς
usq. v. 52. | + καὶ post εἰ S.
(M evan.) | + δὲ post ἐγὼ L.
34. τρεῖς L. | ἀλεκτωρ M. | ἀπαρνη-
σαι L₁, ἀπαρνησοί P L₂.
35. δεοίμι pro δεῖ με L. | μαι pro με
V. | ἀπαρνησώμαι L. | + δὲ ἀπὸ
καὶ V. | δὲ pro καὶ L. | εἶπαν L.

36. Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον
 § Γεθσημανεῖ, καὶ λέγει § αὐτοῖς· καθίσατε αὐτοῦ ἕως ἂν ἀπελ-
 θὼν § ἐκεῖ προσεύξωμαι. 37. καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ
 τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. 38. τότε
 λέγει αὐτοῖς· περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε
 ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ. 39. καὶ § προσελθὼν μικρὸν
 ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων· πάτερ
 μου εἰ δυνατόν ἐστι § παρελθάτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον
 τοῦτο πλὴν οὐχ ὥς ἐγὼ θέλω ἀλλ' ὥς σύ. § ὥφθη δὲ αὐτῷ
 ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. καὶ γενόμενος ἐν
 ἀγωνίᾳ ἐκτενέστερον προσηύχετο. ἐγένετο δὲ ὁ ἰδρὸς
 αὐτοῦ ὥσεί θρόμβη αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν.

40. καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύ-
 δοντας, καὶ λέγει § αὐτοῖς· οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρη-
 γορήσαι μετ' ἐμοῦ; 41. γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε ἵνα μὴ
 εἰσελθῆτε εἰς πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ
 ἀσθενής. 42. πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο § ὁ Ἰησοῦς
 λέγων· πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀπ'

Hiat P.

86. *init. lin. Kai pro tai in* ἐρχεται M. |
 γεθσημανη S, γεσσιμανι V. |
 τοις μαθηταις pro αυτοις S. |
 καθησατε L. | οὐ pro αν SV. |
 προσευξωμαι εκει S, προσευξω-
 μαι κακει V.

87. παραλαβον M.

88. + ο ιησους *post* αυт. M. | ὧδε L.

89. *προελθων* SM. | *εστιν* V. | πα-
 ρελθετω SL. | ουχ' L. | σοι pro
 συ L. | - ωφθη usq. γην S.
In M ante ωφθη rubricator ru-

bro scr. λου et paullo infra in
marg. μ (i. e. μαθ.) (vid. Luc.
 xxi. 43, 44 SM.) | *απο του pro*
απ' M. | - δε post εγενετο V. |
ιδρωσ L. | θρομβε L, txt. MN.

40. *τω πετρω pro αυτοις* SV. | *ουτως; V. |*
γρηγορεισαι M.

41. *γρηγορηται?* L₁, L₂ = *txt.* | *προσευ-*
χεσθαι L₁M.

42. *δετερου* V. | - ὁ ιησους S. | - ου
 L. | *το ποτηριον τουτο* L.M |
 - απ' εμου L.

ἐμοῦ ἐὰν μὴ αὐτὸ πῶ, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. 43. καὶ ἔλθων
 § πάλιν εὗρεν αὐτοὺς καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ
 βεβαρημένοι. 44. καὶ ἀφείδους αὐτοὺς § πάλιν ἀπελθὼν † προσ-
 ηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. 45. τότε ἔρχεται πρὸς
 τοὺς μαθητὰς † καὶ λέγει αὐτοῖς· καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀνα-
 παύεσθε. ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται
 εἰς χεῖρας ἀμαρτωλῶν. 46. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ
 παραδιδούς με.

47. Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ Ἰούδας εἰς τῶν δώδεκα ἦλθε,
 καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων ἀπὸ τῶν
 ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. 48. ὁ δὲ παραδιδούς αὐτὸν
 ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον λέγων· ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρατή-
 σατε αὐτόν. 49. καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπεν· χαῖρε
 ῥαββί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 50. ὁ δὲ Ἰησοὺς εἶπεν αὐτῷ·
 ἑταῖρε, ἐφ' § ὃ πάρει; τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ
 τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. 51. καὶ ἰδοὺ εἰς τῶν μετὰ Ἰησοῦ
 ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ πατάξας τὸν
 δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως ἀφείλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. 52. τότε λέγει
 αὐτῷ ὁ Ἰησοὺς· ἀπόστρεψον § τὴν μάχαιράν σου εἰς τὸν τό-

Hiat P.

43. εὕρισκει (εὔρεν L.) αὐτοὺς πάλιν
 SL. | βεβαρῦμένοι L, βεβαρυ-
 μένοι V.
 44. πάλιν *post* ἀπελθων *pon. s, post*
ειπων V. In M ean. at spat.
est ante ap.
 45. + αὐτοῦ *post* μαθητὰς s. | ἡδου
pro ἰδου V. | παραδιδότε L₁. |
 + ἀνθρωπῶν *post* χεῖρας M.
 47. τούτου *pro* αὐτοῦ L. | ἦλθεν V.

48. *ean pro* αὐ V. | *εστιν V. (M prim.*
scr. εστινρατ. deinde ex v fecit
κ.)
 49. εἶπε s.
 50. ὃ *pro* δ s.
 51. ἀπέσπασεν V.
 52. αὐτῶς *pro* αὐτῷ V. | σου τὴν
 μάχαιραν SM. | αὐτοῦ *pro* αὐ-
 τῆς M. | μάχαιρα *pro* μάχαιρα
 V. | *Codex P incipit post hiatum*

πον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν μαχαίρᾳ § ἀπο-
θανοῦνται. 53. ἡ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τὸν
πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέ-
λων; 54. πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί, ὅτι οὕτως δεῖ γενέσθαι;
55. ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις· ὥς ἐπὶ ληστήν
§ ἐξήλθατε μετὰ μαχαिरῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με· καθ' ἡμέραν
πρὸς ὑμᾶς ἐκαθεζόμην διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ
με. 56. τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν
προφητῶν. τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον.

57. Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν
τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν.
58. ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ
ἀρχιερέως, καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ
τελος.

59. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον
ἐζήτουν ψευδομαρτύριαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως αὐτὸν θανατώσω-
σιν καὶ οὐχ εὔρον· 60. καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων
οὐχ εὔρον. ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες 61. εἶπον·
οὗτος ἔφη· δύναμαι καταλύσαι τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τριῶν
ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι αὐτόν. 62. καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν

Incipit P post hiatum, v. 52.

— νουνται, η δοκεις. | απολουν-
ται SV.

53. λεγεωνων P.

54. οὕτω S, ούτως P.

55. ἐπιληστήν LP. | ἐξήλθετε S. (M hic
evanuit: exvestig. videtur = txt.) |
εν τω ἱερῷ ἐκαθεζομην διδασ-
κων V. | ἦν. μοι L.

58. ἠκολουθη PV. | ἀπομακροθεν L. |
ἐκαθητω P.

59. — και οἱ πρεσβυτεροι L. | θανα-
τωσωσι S. | εὔρισκον pro εὔρον
V.

60. — και V. | ψευδομαρτυρων L₁. |
ελθοντων L. | προσελθοντων
ψευδομαρτυρων V. | — ουχ εὔ-
ρον V. | — ψευδομαρτυρες V.

61. ειπαν V. | οὕτως P. | δυναμε M. |
— αυτον L, αυτω pro αυτον M.

αὐτῷ· οὐδὲν ἀποκρίνη τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; 63. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. καὶ † ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. 64. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· σὺ εἶπας· πλὴν λέγω ὑμῖν, § ἀπάρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. 65. τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων ὅτι ἐβλασφήμησεν· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ. 66. τί ὑμῖν δοκεῖ; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· ἔνοχος θανάτου ἐστίν. 67. Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ § ἐκολάφησαν αὐτόν, οἱ δὲ ἐρράπισαν 68. λεγοντες· προφήτευσον ἡμῖν, Χριστέ, τίς ἐστίν ὁ παῖσας σε;

69. Ὁ δὲ Πέτρος § ἐκάθητο ἔξω ἐν τῇ αὐλῇ καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα· καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. 70. ὁ δὲ ἡρνήσατο ἐμπροσθεν πάντων λέγων· οὐκ οἶδα τί λέγεις. 71. ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα, § ἶδεν αὐτὸν ἄλλη καὶ λέγει § αὐτοῖς· ἐκεῖ καὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. 72. καὶ πάλιν ἡρνήσατο μεθ' ὅρκου ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἀνθρώπον. 73. μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἐστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. 74. τότε ἥρξατο § καταθεματίζειν καὶ ὁμνύειν ὅτι

63. + ἀποκριθεις *post* καὶ SMV. | ὀρκίζω L, ὀρκίζω V.

64. ἀπ' ἀρτι SV. | ἐρχομένων P.

65. διέρρηξε SL. (M *evan.*) | ἐβλασφήμησε S. (M *evan.*) | ἐχωμεν M.

66. δοκεῖ L. | ἐστὶ S. (M *evan.*)

67. ἐκολάφισαν SL. | ἐρραπησαν V.

68. προφίτευσον M. (προ *evan.*)

69. ἔξω ἐκαθητο SL, ἐκαθητο ἐξωθεν P.

70. + αὐτῶν *post* ἐμπροσθεν V.

71. - αὐτὸν *prim.* P. | εἶδεν S. (M *evan.*) | τοῖς *pro* αὐτοῖς SP. *Post* ἐκεῖ *interpungunt* SLP. | οὗτος P.

72. ἡρνήσατο P.

73. εἶπων P.

74. καταναθεματίζειν S. | ἀλεκτορ L₁. | ἐφώνησε SL.

οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον· καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. 75. καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος τοῦ Ἰησοῦ εἰρηκότος αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρεῖς ἀπαρνήσῃ με· καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς.

XXVII.

1. Πρωΐας δὲ γενομένης συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε θανατῶσαι αὐτόν. 2. καὶ δήσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

3. Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδὼς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις. 4. λέγων· ἥμαρτον παραδὼς αἷμα ἁθῶν. οἱ δὲ ἔειπαν· τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ δ' ὤψη. 5. καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἑῖς τὸν ναὸν ἀνεχώρησεν, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγγεστο. 6. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον· οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν σκορβονᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματος ἐστίν. 7. συμβούλιον δὲ λαβόντες ἡγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. 8. διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος ἕως τῆς σήμερον. 9. τότε ἐπληρώθη τὸ ῥήθην διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος·

75. ειρη V, sed κοτος add. in marg. |
αλεκτωρ L, αλεκτωρ P. | απαρ-
νησει με τρεις L. | εκλαυσεν V.
XXVII. 1. γεναμενης P. | αυτον θανα-
τωσαι L. | θανατωσουσιν L₂
marg.

2. δισαντες L₁. | αυτον και παρεδω-
καν pro και παρ. αυτον P. |
ηγεμωνη PV.

3. μεταμελιθεις PV. | απεστρεψαι L.,

απεστρεψεν V. | αρχιερευσι
SL.

4. ειπον SLV. | οψει SL₂, L₁ = *εψε*.

5. εν τω ναω S. | ανεχωρησε S.

6. εξεστιν V. | κορβαναν S, γολγο-
θαν L₁, L₂ marg. = *εψε*. | εστι
SL.

8. δι' δ V.

9. ηρεμιου L, ιερεμιου P.

καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, 10. καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέ μοι κύριος.

11. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ· σὺ λέγεις. 12. καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο. 13. τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος· οὐκ ἀκούεις πόσα σοῦ καταμαρτυροῦσιν; 14. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. 15. κατὰ δὲ ἑορτὴν ξειώθη ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν σὺν ὅχλῳ ἓνα δέσμιον ὃν ᾔθελον. 16. εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον λεγόμενον Βαραββᾶν, ὃς τις διὰ φθόνον ἦν βεβλημένος εἰς φυλακὴν. 17. συνηγμένων δὲ αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν, Βαραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; 18. ᾗδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. 19. καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· μηδὲν σοι καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. 20. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα ξαιτήσονται τὸν Βαραββᾶν,

10. εβαλον pro εδωκαν L. | συνε-
ταξεν V.

11. ἔστη? L. | ἡγεμῶνος P.

12. κατηγορεῖσθε M. | + των ante
πρεσβυτερων S. υπο . . . ν και
γραμματεων και πρεσβυτερ. . . M.

13. καταμαρτυροῦσι S. (Metan.)

14. ουδ' ἐν P.

15. ειωθεί SN. | ἓνα τῷ οχλῳ S. | ει-
θελον P.

16. βαρναβαν L₁, βαρραβαν L₂. |
- ὅστις usq. fin. vers. SL, ὅστις

ην δια στασιν τινα γενομενην
εν τη πολει και φονον βεβλη-
μενον (sic) εις φυλακην V. θ in
φθονον etasum in M. | βεβλη-
μενος ην M.

17. ουν pro δε S. | βαρναβαν L₁,
βαρραβαν L₂.

19. απεστειλεν V.

18. αφθόνον pro δια φθονον P. (init.
lin.)

20. αιτησωνται SLV, αιτισονται P.

τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. 21. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς· τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπον· Βαραββᾶν. 22. λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; λέγουσιν αὐτῷ πάντες· σταυρωθήτω. 23. ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον λέγοντες· σταυρωθήτω. 24. ἰδὼν δὲ ὁ Πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων· ἁθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε. 25. καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπεν· τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. 26. τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ.

27. Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὄλην τὴν σπεῖραν. 28. καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν § χλαμύδα κοκκίνην περιέθηκαν αὐτῷ, 29. καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν § ἔθηκαν ἐπὶ § τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ κάλαμον § ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιζον αὐτῷ λέγοντες· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, 30. καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 31. καὶ ὅτε ἐνέπαι-

Hiat P a v. 26 βαραββαν τον.

21. απολεσω M.

22. λεγουσι L. | - αυτω L.

23. - ηγεμων L.

24. οφελει L. | απενιψατο L1. | αθως P.

25. ειπε S. | fin. υμων L.

26. Codex P hiat inde a verbis βα-
ραββαν τον usq. cap. xxviii. v. 9.

27. ηγεμ. partim evan. in M, videtur

fuisse ηγεμωνος. | πραιτοριον L,
πραιτοριον M.

28. περιεθηκαν αυτω χλαμυδα κοκκι-
νην S. | χλαμιδα L. | κοκκινην M.

29. εξακανθων L. | επεθηκαν SM. |
την κεφαλην S. | επι την δεξιαν
S. | γονυπετουντες L. | ενεπε-
ζον L.

30. - εις prim. M.

100

ξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρώσαι.

32. Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον § Κυριναῖον, ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. 33. καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅς ἐστι λεγόμενος κρανίου τόπος, 34. ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος οὐκ § ἠθέλησε πιεῖν. 35. σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν § διὰ τοῦ προφήτου· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. 36. καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. 37. καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· οὗτος ἐστὶν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

38. Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λησταί, εἰς ἐκ δεξιῶν καὶ εἰς ἐξ εὐωνύμων. 39. οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν 40. καὶ λέγοντες· ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 41. ὁμοίως † καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων ἔλεγον· 42. ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· εἰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ

Hiat P.

31. αυτον *pro* αυτω M. | αυτου *pro* αυτον *prim.* L. | - αυτον *tert.* L.

32. κυρηναιον S. | ἀρη L.

33. ὅς *pro* ὁ SV. | ἐστιν V (*Metan.*). | - λεγομενος V.

34. οινον *pro* ὄξος L. | μεμηγμενον M. | ἠθελε S, εθελησεν V, ἠθελησεν V'.

35. αἵτου V. | ὑπο *pro* δια S. | *fin.* κληρους L₂.

36. ετερουν L.

37. ἰσ ἰσ (*sed prim.* ἰσ *erasum est*) V. | - ιησους M.

38. ἐξευωνυμων L.

39. αυτ' ον (*sic*) L.

40. των ναων M, *mutato tamen acc.* ἰη ναων.

41. + δε SV. | ἐμπεζοντες L. | + και φαρισαιων *ante* ελεγον M.

42. σωσαι ; L.

ἐστι, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ § πιστεύσωμεν § ἐπ' αὐτῷ. 43. πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεόν, ῥυσάσθω νῦν αὐτὸν εἰ θέλει αὐτόν· εἶπεν γάρ ὅτι θεοῦ εἰμι υἱός. 44. τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λησταὶ οἱ § συνσταυρωθέντες αὐτῷ ὠνείδιζον § αὐτόν.

45. Ἀπὸ δὲ ἑκτῆς ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας § ἐνάτης. 46. περὶ δὲ τὴν § ἐνάτην ὥραν § ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλη λέγων· ἡλί ἡλί § λιμὰς ἀβαχθανί; τοῦτ' ἔστι· θεέ μου θεέ μου, ἵνατί με ἐγκατέλιπες; 47. τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἐστῶτων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι Ἡλίαν φωνεῖ οὗτος. 48. καὶ εὐθέως δραμὼν εἰς ἓξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσας τε ὄξους καὶ περιθεὶς καλάμφ ἐπότιζεν αὐτόν· 49. οἱ δὲ λοιποὶ § εἶπαν· ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἡλίας σώσων αὐτόν.

50. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράζας φωνῇ μεγάλη ἀφῆκε τὸ πνεῦμα. 51. καὶ ἰδού τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο § ἀπάνωθεν ἕως κάτω, καὶ ἡ γῆ ἐσειέσθη καὶ § ἐπέτραι ἐσχίσθησαν, 52. καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεφύχθησαν, καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων § ἡγέρθησαν· 53. καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσηλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. 54. ὁ δὲ ἐκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν

Hiat P.

42. ἐστιν V. | πιστευσομεν SM', ατ
M = *ιστ.* | — επ' BMV.

43. — νυν L. | ειπε SL.

44. συσταυρωθεντες SL. | ονειδιζον
L, ωνιδιζον M. | *ση.* αυτω S.

45. εννατης SL.

46. εννατην SL. | ανεβοησεν SM. | ἡλι
ἡλι L. | λαμα σαβαχθανι S,
λιμα σαβ. M, λιμας ἀβαχ-
θανει L, λειμας ἀβαχθανι V. |
τουτέστι L. | ἐστιν V. | εγκατε-
λιπας M.

47. ἐστηκοτων V. | ἡλ. V. (*et v. 49*) |
φωνη M.

48. οξουν L.

49. ελεγον S, ειπον L. | σωσαι L,
σωσον M.

50. αφηκεν V.

51. απο ανωθεν S, επανωθεν L, απ' α-
νωθεν V, *post ω M et an.* | *αι προ*
ε SV.

52. ηγερθη S, *post θη M et an.* | μνη-
μειον *ut vid. M.*

Ἰησοῦν ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ γενόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες· ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος. 55. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας διακονοῦσαι αὐτῷ· 56. ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ ὁ Μαγδαλινή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσὴ μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

57. Ὁψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ ὁ Ἀριμαθείας, τοῦνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσε τῷ Ἰησοῦ· 58. οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ, ᾗτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· τότε ὁ Πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. 59. καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσήφ ὁ ἐνείλησεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ, 60. καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν. 61. ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ ὁ Μαγδαλινή καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

62. Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶ μετὰ τὴν παρασκευήν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλάτον 63. λέγοντες· κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ὁ πλάνος ἐκεῖνος εἶπεν ἔτι ζῶν· μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. 64. κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ † κλέψωσιν αὐτόν, καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ· ἡγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ

Hiat P.

54. οὕτως pro οὗτος M.

55. απομακροθεν L.

56. μαγδαληνη SL. | Ἰωσήφ L₂.

57. αριμαθειας SL, αριμαθειας M. | ἐμαθητευσαι L, ἐμαθητευσεν V.

58. ητοιματο M.

59. ις pro ἰωσήφ V, sed V* = S. | ενετυλιξεν S, ενειλυσεν L, ενειλισεν V. | αυτο σινδονη αυτω σινδο-

νη L.

60. - αυτο L, αυτω pro αυτο M. | κενω L. | προσκυλυσας L. | μεγα L.

61. μαγδαληνη SL.

62. - δε V, sed V' marg. = S.

63. ἐκεινος ὁ πλανος S.

64. + νυκτος post αυτου SL. | ειπωσιν V. | + οτι ante ηγερθη M.

ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. 65. ἔφη † αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· ἔχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε, ἀσφαλίσασθε ὡς οὔδατε. 66. οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας.

XXVIII.

1. Ὅψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἤλθεν Μαρία ἡ Ὡ Μαγδαλινὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι τὸν τάφον. 2. καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, προσελθὼν ἀπεκύλισεν τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. 3. ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὥσεὶ χιῶν. 4. ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες, καὶ ἐγένοντο ὥσεὶ νεκροί. 5. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναιξίν· μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. 6. οὐκ ἔστιν ὧδε· ἡγέρθη γάρ, καθὼς εἶπεν· δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ κύριος. 7. καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι ἡγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε. ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν. 8. καὶ § ἀπελθούσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι

Hiat P.

64. χείρων L.
 65. + δε *post* εφη S. | κουστωδιαν L.
 66. κουστωδίας L. | κωστωδίας M.
 XXVIII. 1. — δε M. | ἤλθε S. | μαγδαληνη
 SL.
 2. ἀπεκύλισε S, ἀπεκυλῆσε L. |
 + του μνημείου *post* θύρας M.
 3. εἶδε V. | ὡς ἡ L.
 4. εἰσίσθησαν M. | ὡς οἱ L.

5. εἶπεν V. | γυναιξὶ SL. | φοβήσθε L. |
 ἐσταυρωμένων M.
 6. ὧδε L. | εἶπε S. | — ἴδετε V.
Prima manus supra in mar-
gine mēnio scripsit. Alter.
 7. πορευθῆσαι L. | ὅτη M. | ὀφείσθαι
 M.
 8. ἐξέλθουσαι S.

Ἰησοῦν ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ γενόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες· ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος. 55. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας διακονοῦσαι αὐτῷ· 56. ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ ὁ Μαγδαλινή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσὴ μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

57. Ὁψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ ὁ Ἀριμαθείας, τοῦνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσε τῷ Ἰησοῦ· 58. οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ, ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· τότε ὁ Πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. 59. καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσήφ ὁ ἐνείλησεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ, 60. καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν. 61. ἦν δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ ὁ Μαγδαλινή καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

62. Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶ μετὰ τὴν παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλάτον 63. λέγοντες· κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ὁ πλάνος ἐκεῖνος εἶπεν ἔτι ζῶν· μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. 64. κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ† κλέψωσιν αὐτόν, καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ· ἡγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ

Hiat P.

54. οὕτως pro οὗτος M.

55. απομακροθεν L.

56. μαγδαληνη SL. | ἰωσήφ I₂.

57. αριμαθαιας SL, αριμαθειας M. | ἐμαθητευσαι L, ἐμαθητευσεν V.

58. ἠτοιματο M.

59. ἰς pro ἰωσήφ V, sed V* = S. | ἐνετυλιξεν S, ἐνεκλυσεν L, ἐνεκλυσεν V. | αὐτο σινδονη αὐτω σινδο-

νη L.

60. — αὐτο L, αὐτω pro αὐτο M. | κενω L. | προσκυλυσας L. | μέγα L.

61. μαγδαληνη SL.

62. — δε V, sed V' marg. = S.

63. ἐκεῖνος ὁ πλάνος S.

64. + νυκτος post αὐτου SL. | εἰπωσιν V. | + ὅτι ante ἡγερθη M.

ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. 65. ἔφη † αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· ἔχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε, ἀσφαλίσασθε ὡς οὐδατε. 66. οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας.

XXVIII.

1. Ὅψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθεν Μαρία ἡ ὁ Μαγδαλινὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι τὸν τάφον. 2. καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, προσελθὼν ἀπεκύλισεν τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. 3. ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὥσεί χιῶν. 4. ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες, καὶ ἐγένοντο ὥσεί νεκροί. 5. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναῖξιν· μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. 6. οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γάρ, καθὼς εἶπεν· δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ κύριος. 7. καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε. ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν. 8. καὶ ὁ ἀπελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι

Hiat p.

64. χείρων L.
 65. + δε *post* εφη S. | κουστωδιαν L.
 66. κουστωδίας L. | κωστωδίας M.
 XXVIII. 1. - δε M. | ἦλθε S. | μαγδαληνη SL.
 2. ἀπεκύλισε S, ἀπεκύλησε L. |
 + του μνημείου *post* θύρας M.
 3. εἶδεα V. | ὥς ἡ L.
 4. εἰσίσθησαν M. | ὥς οἱ L.

5. εἶπεν V. | γυναῖξι SL. | φοβησθε L. |
 ἐσταυρωμένων M.
 6. ὧδε L. | εἶπε S. | - ἴδετε V.
Prima manus supra in mar-
gine minio scripsit. Alter.
 7. πορευθῆσαι L. | ὅτι M. | οἴεσθαι M.
 8. ἐξελθουσαι S.

τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. 9. ὥς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ὁ Ἰησοῦς § ὑπῆντησεν αὐταῖς λέγων· χαίρετε. αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. 10. τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, § καὶ ἐκεῖ με ὄψονται.

11. Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ τινὲς τῆς κουστοδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. 12. καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβούλιόν τε λαβόντες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις, 13. λέγοντες· εἶπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων. 14. καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους § ποιήσωμεν. 15. οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὥς ἐδιδάχθησαν. καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον.

16. Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, 17. καὶ ἰδόντες αὐτόν, προσεκύνησαν αὐτῷ, οἱ δὲ ἐδίστασαν. 18. καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. 19. πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτί-

Hiat P usq. ad v. 9.

8. μαθηταις M, *sed corr. pr. man.* |
- αὐτου L.
9. - ὥς δὲ usque ad μαθητας αὐτου
L. (*ex homaeot.*) | ἀπηντησεν SL |
Codex P pergit post hiat. a
verbis αὐτου τους ποδας.
10. φοβησθε L, φοβεισθαι P. | κα-
κεί S.
11. κουστοδιας L.

14. ηγεμωνος M. | πεισωμεν LP. |
ποιησωμεν S.
15. επει ησαν προ εποησαν M. | διε-
φημησθη L. | μεχρη τοις P.
17. ιδον pro ιδοντες L. | αὐτον pro
αὐτω M.
18. μι pro μοι P.
19. - ουν LV.

ζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου
πνεύματος, 20. διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην
ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συν-
τελείας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.

ἐκ τοῦ κατὰ ματθαῖον εὐαγγελίου· ἐγράφη ἑβραϊστὶ ἐν παλαιστίνῃ μετὰ ἡ
ἔτη τῆς ἀναλήψεως τοῦ κυ· ἔχει δὲ ῥήματα βφκβ· ἔχει δὲ στίχους βφξ.

20. διδασκον L₁, διδασκοντες L₂.

Subscriptio.—εὐαγγелиον κατὰ ματ-
θαῖον *pro* ἐκ τοῦ κατὰ ματ-
θαῖον εὐαγγελίου V. | ματθαίου
pro ματθαῖον P. | ἑβραϊστὶ M,

ἑβραϊστὴ P. | παλαιστίνῃ M,
παλαιστίνῃ P. | οκτω *pro* η M. |
ἔτη P. | ἀναλήψεως M. | ἐχῆ
prim. ἐχῆ *sec.* M. | βφξ *pro* βφξ V.

L *nil subscriptum habet.*

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

I.

1. Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, 2. ὡς γέγραπται ἐν τοῖς προφήταις· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου. 3. φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. 4. ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. 5. καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα καὶ οἱ ὧς Ἱεροσολυμεῖται, καὶ ὧς πάντες ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 6. ἦν δὲ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. 7. καὶ

* το κατα μαρκον αγιον ευαγγελιον
8, εκ του κατα μαρκον ευαγγελιον (-λιου
L treg.) L scr. rubro.

I. 2. προπροσώπου ΜΡ. | μου pro
σου prim. L₁.

5. ενεπορευετο L, εξεπορευοντο V. |

ιεροσολυμιται S. | - και tert.
L. | - παντες L. | εβαπτιζοντο
παντες S.

6. + ο ante ιωαννης I. | καμελου
M.

ἐκήρυσσε λέγων· ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὐ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. 8. ἐγὼ μὲν § ὑμᾶς ἐβάπτισα ἐν ὕδατι, αὐτὸς † § ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 9. καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ § Ναζαρεθ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐβαπτίσθη § εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ Ἰωάννου. 10. καὶ εὐθέως ἀναβαίνων § ἐκ τοῦ ὕδατος, § ἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸ πνεῦμα ὡσεὶ περιστερὰν καταβαῖνον § εἰς αὐτόν· 11. καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν σὺ εἶ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν § σοὶ εὐδόκησα. 12. Καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦμα § ἐκβάλλει αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον. 13. καὶ ἦν † ἐν τῇ ἐρήμῳ § ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα § καὶ τεσσαράκοντα νύκτας πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ σατανᾶ, καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ.

14. Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ λέγων 15. ὅτι πεπλήρωται ὁ καιρὸς καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.

16. § Καὶ παράγων παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας § ἶδεν τὸν Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν § τοῦ Σίμωνος

7. ἐκήρυσσεν V. | ὑπο δεματων M.

8. - μὲν LV. | ἐβάπτισα υμᾶς S. |
+ δε post αὐτος S. | βαπτίσει
υμᾶς S.

9. - ὁ S. | ναζαρετ SL₁, sed L₁ = tzt. |
υπο ιωαννου εἰς τον ιορδανην S.

10. απο προ εκ S. | εἶδε S, ἰδε LM. |
καταβαινων M. | ἐπ' προ εἰς S.

11. - εἰ M. | ὧ προ σοι SV.

12. αὐτον εκβαλλει S, εκβαλλει αὐτον
το πνευμα V.

13. + εκει post ην SLV. | - ἐν τη ἐρη-
μῳ LV. | - ἐπὶ S. | - καὶ τεσ-
σαρακοντα νυκτας SLV.

14. παραδωθηναι M. | κηρυσσον P. |
- της βασιλειας L.

16. περιπατων δε S. | εἶδε S, εἶδεν L. |
- τον S. | αὐτου προ του σιμων-

§ ἀμφιβάλλοντας τὰ δίκτυα εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς· 17. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς † ἁλιεῖς ἀνθρώπων· 18. καὶ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα † ἠκολούθησαν αὐτῷ· 19. καὶ προβὰς ἐκείθεν ὀλίγον § ἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα. 20. καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν αὐτούς· καὶ § εὐθύς ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.

21. Καὶ εἰσπορεύονται εἰς § Καφαρναούμ· καὶ εὐθέως τοῖς σάββασιν § ἐδίδασκεν εἰς τὴν συναγωγὴν. 22. καὶ ἐξεπλήρσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσιαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.

23. Καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξε λέγων· 24. ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ § Ναζαρινέ; ἤλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς· οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. 25. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· § φημώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. 26. καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ κράξαν φωνῇ μεγάλῃ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. 27. καὶ ἐθαμβήθησαν

Hiat P & v. 20, ἀπῆλθον.

- νος s. | βαλλοντας s. | ἀμφι-
βληστρον pro τα δικτυα s. |
δυκτυα MP. | εν τη θαλασση
s. | ις pro εις P. | ἁλιεις I.M.
17. πιησω P. | + γενεσθαι post ὑμας
BMV. | ἁλιεις L.
18. δυκτυα M, δυκτια P. | + αυτων
post δικτυα SV.
19. -εκειθεν V. | ειδεν s. | κατασκευ-
αζοντας pro καταρτιζοντας V.

20. - ευθεως V. | - ευθυς s, ευθεως
V. | μισθοτων M. | Hiat P a verbo
απηλθον usq. v. 45.
21. καπερναουμ BM. | εισελθων εις
την συναγωγην εδιδασκε s, εδι-
δασκεν εισελθων εις την συν-
αγωγην V.
23. ανεκραξεν V.
24. ναζωρινε L, ναζαρνε s.
25. φιμωθητι s.

πάντες, ὥστε συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντας· τί ἐστὶν τοῦτο; τίς ἢ ὁ καινὴ διδαχὴ αὕτη, ὅτι κατ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ; 28. ἐξῆλθεν δὲ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς ὁ πανταχοῦ εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας.

29. Καὶ εὐθὺς ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθὼν ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. 30. ἡ δὲ πενθερὰ ὁ τοῦ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα, καὶ ὁ εὐθὺς λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. 31. καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν ὁ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς εὐθέως, καὶ διηκόνει αὐτοῖς. 32. Ὁψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδν ὁ ἥλιος, ἔφερον ὁ πάντες πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους. 33. καὶ ἡ πόλις ὅλη ὁ ἦν συνηγμένη πρὸς τὴν θύραν. 34. καὶ ἐθεράπευσε πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ὁ ποικίλοις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν καὶ οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ᾔδεισαν αὐτὸν ὁ τὸν χριστὸν εἶναι.

35. Καὶ πρῶτ' ἐννυχον λῖαν ὁ καὶ ἀναστὰς ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κάκεῖ προσήύχετο. 36. καὶ κατεδίωξαν αὐτὸν ὁ ὁ ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, 37. καὶ εὐρόντες αὐτὸν λέγουσιν

Hiat P.

27. αὐτους S. | λεγοντες M. | εστι
SL. | διδαχη ἡ καινη S. | κα-
τεξουσιαν LM.
28. ἐξηλθε SL. | - πανταχου S. | πε-
ριχορον M.
29. ευθεως SV. | εξελθοντες ηλθον S.
30. - του S | ευθεως S.
31. προσελθον M. | - και sec. S. | διη-
κουν M.'

32. εδη M. | - παντες S, παντας pro
παντες M'.
33. επισυνηγμενη ην S. | τας θυρας
V.
34. ποικιλαις SV. | εξεβαλε SL. |
ηφιε S. | - τον χριστον ειναι
S.
35. - και sec. SV. | εξηλθε S.
36. - τε SM.

αὐτῷ ὅτι πάντες § σε ζητοῦσιν. 38. καὶ λέγει αὐτοῖς· ἄγωμεν εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα § καὶ ἐκεῖ κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ § ἐλήλυθα. 39. καὶ ἦν κηρύσσων § εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.

40. Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρός, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ γονυπετῶν αὐτὸν καὶ λέγων αὐτῷ ὅτι ἐὰν θέλῃς δύνασαι με καθαρίσαι. 41. ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ, § λέγων αὐτῷ· θέλω, καθαρίσθητι. 42. καὶ εἰπόντος αὐτοῦ, εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη. 43. καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ εὐθέως ἐξέβαλεν αὐτόν, 44. καὶ λέγει αὐτῷ· ὄρα μηδενὶ † εἶπης, ἀλλ' ὕπαγε σεαυτὸν δείξον τῷ § ἀρχιερεὶ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ᾧ προσέταξε § Μωϋσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 45. ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις ἦν, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν.

Hiat P usq. ad v. 45, ἤρχοντο.

87. — σε L. | ζητουσι σε S.

88. αγωμεν M. | ερχομενας πολεις L. |
κωμοπολεις V. | κακει S. | εξε-
ληλυθα S.

39. εν ταις συναγωγαις S.

40. πεπρος L₁ scr., λεπρος L₂ scr.,
πετρος L₁ treg. | — αυτον sec.
L. | — και γονυπετων αυτον V. |
γονυπετον M. | — και tert. L₁. |
+ κυριε post θελης V.

41. και λεγει pro λεγων S. | + και

ante λεγων M.

42. — ειποντος αυτου L₁ | fin. + απ'
αυτου M.

43. εμβρισαμενος L. | fin. αυτω L.

44. + μηδεν post μηδενι SM. | αλλα V. |
ιερει SV. | προσεταξεν V. |
μωσης SL. | fin. αυτης M.

45. δυνασθε M. | εις πολιν φανερος
V. | επ' pro εν V. Pergit r post
hiatum a verbo ηρχοντο.

II.

1. Καὶ § εἰσηλθεν πάλιν εἰς Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν, καὶ ἠκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστιν. 2. καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. 3. καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν § φέροντες παραλυτικὸν αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων. 4. καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσει αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ § ἐξωρύξαντες χαλῶσι τὸν § κραβάττον ἐφ' § οὗ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. 5. § καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ· τέκνον, § ἀφέονται σου αἱ ἁμαρτίαι †. 6. ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· 7. τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ θεός; 8. καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως § αὐτοὶ διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς· τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; 9. τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ· ἀφέονται σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· § ἔγειρε, καὶ ἄρῃς τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει; 10. ἵνα δὲ εἰδῇτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ

II. 1. πάλιν εἰσηλθεν S, εἰσηλθε πάλιν L, καὶ εἰσελθὼν ὁ ἰησοῦς πάλιν εἰς καπερναοὺμ ηκουσθη V. | καπερ *mutatum in* L: cf. *cap.* i. v. 21. | ἐστι S.

2. μήδὲ L.

3. παραλυτικὸν φέροντες S. | αἰρόμενον L.

4. αὐτον *pro* αὐτω P. | ἐξορυσσαντες S. | κραβάβαν S. | ὡ *pro* οὐ SV.

5. ἰδων δε S. | ἀφεωνται SM. | σοι *pro* σου SV. | *fin.* + σου SPV.

6. γραμματαιων P.

7. — οὕτω M, οὗτος οὗτος *pro* οὗτος οὕτω P. | ἐμὶ *pro* εἰ μὴ P.

8. — αὐτοὶ SV. | διαλογιζεσθαι M.

9. ἀφεονται L. | σοι *pro* σου *prim.* S. | + σου *post* ἁμαρτιαὶ P (cf. v. 5). | ἐγειραι SMP. | σου τον κραβάβαν S.

10. ἰδείτε P. | ἁμαρτιαν P.

ἀνθρώπου ἀφίεναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας, λέγει τῷ παραλυτικῷ· σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. 12. καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν κράβαττον ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν θεόν λέγοντας ὅτι οὐδέποτε οὕτως ἔιδωμεν.

13. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἦρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. 14. Ὁ παράγων δὲ ἶδεν ὁ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καθήμενον ἐπὶ τῷ τελευνίῳ καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκολουθεῖ μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. 15. καὶ ἐγένετο † κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. 16. καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίουντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· τί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν; 17. καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

18. Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ ὁ Φαρισαῖοι νησ-

11. εγειραι SP. | — και prim. P. |
κραββατον S.

12. εναντιων MP. | ειδομεν S, ειδωμεν
L, ιδομεν V. | κραββατον S.

13. εξηλθε SV, sed V = εξ. | — ο ιησους
SV. | επι pro παρα L1.

14. και παραγων SM. | + ο ιησους
post παραγων M. | ειδε S, ιδε M. |
λευνι S', λευι M, pro ιακωβον
(εν αλλ. λευνι V marg.) | τω
pro το P. | τελωνιον S. | ηκο-

λου ησαν L.

15. + εν τω post εγενετο S. | οδω
οικια L.

16. των φαρισαιων pro και οι φαρι-
σαιοι V. | ειδοντες L. | — και
αμαρτωλων L. | — ο διδασκα-
λος υμων SPV. | εσθιετε και
πινετε V.

17. η pro οι prim. M.

18. των φαρισαιων pro φαρισαιοι SM. |
νηστευουσι sec. S.

τεύοντες· καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ· διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν; 19. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ'. αὐτῶν ἐστὶν νηστεύειν; ὅσον χρόνον μεθ' ἐαυτῶν ἔχουσιν τὸν νυμφίον, οὐ δύνανται νηστεύειν· 20. ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ᾖ ἄρθῃ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ᾗ ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ. 21. † οὐδεὶς ἐπιβλημα § ῥάγκους ἀγνάφου § ἐπιράπτει † ἱματίῳ παλαιῷ· εἰ δὲ μή, αἶρει τὸ πλήρωμα † τὸ καινὸν § ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. 22. καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ῥήσσει ὁ οἶνος † τοὺς ἀσκοὺς, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον.

23. Καὶ § πάλιν ἐγένετο § αὐτὸν πορεύεσθαι ἐν τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων, καὶ § οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤρξαντο ὁδοιποροῦντες τίλλοντες τοὺς στάχυν. 24. καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ· ἴδε τί ποιοῦσιν § οἱ μαθηταί σου † τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστι; 25. καὶ † § λέγει αὐτοῖς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε

19. μετα *prim.* M. | ἐστι SM. | ἐαυτον LP. | ἐχουσι SLM. | ἐχουσιν μετ' αυτων V.

20. απαρθη S, αρθη L *scr.*, sed L *ireg.* = *εχ.* | εκειναις ταις ημεραις SV.

21. *in it.* + και SV. | ρακους S. | επιραπτει S. | + επι post επιραπτει S. | μηγε προ' μη M. | αιρει L. | + αυτου post πληρωμα S, + απ' αυτου ante το πληρωμα M. | - απο S. | χειρων M.

22. ναιον P. | ρισσει M. | + ὁ νεος post οινος *prim.* SMV. | απολυνται V. | αλλ' V. | βλυτεον M.

23. - παλιν S. | παραπορευεσθαι αυτον S, αυτον παραπορευεσθαι M. | σαββασι SL. | ηρξαντο οι μαθηται αυτου οδον ποιειν S.

24. - οἱ μαθηται σου S. | + εν ante τοις S.

25. + αυτος post και SM. | ελεγεν SM. | + ὁ ιησους post αυτοις V. |

τί ἐποίησε Δαβίδ, ὅτε χρεῖαν ἔσχεν καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; 26. πὼς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ § μόνοις τοῖς ἱερεῦσιν, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν; 27. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον· ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

III.

1. Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα· 2. καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασιν θεραπεύσει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. 3. καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα· § ἔγειρε εἰς τὸ μέσον. 4. καὶ λέγει αὐτοῖς· ἔξεστιν § ἐν τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι; ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτείνειν; οἱ δὲ ἐσιώπων. 5. καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινόν § σου τὴν χεῖρα. καὶ ἐξέτεινεν καὶ § ἀπεκατεστάθη

εποίησεν V. | χρεῖα P. | εσχέ
SMP.

26. — του *sec.* V. | ἐξεστίν V. | εἰμι
pro εἰ μὴ M. | — μόνους S. | ἱερεῦσι
S, ειερεῦσι M. | ἔδωκεν V. |
ουσι S.

III. 1. εἰσῆλθε SL. | ἐχόν MP.

2. ἐν *pro* εἰ M. | σαββάσιν MV. | κα-
τηγώρησιν L. | *ψη.* αὐτῷ M.

3. τὴν χεῖρα ἐχοντι ἐξηραμμένην V. |

εγειραι S. | μεσων P.

4. ἐξεστι S. | — ἐν S. | + μαλλον *post*
σωσαι V. | ἀποκτείνειν M, ἀπο-
λεσαι V.

5. συλλυπούμενος P. | πωρώσει P. |
τὴν χεῖρα σου SLV, σου τὴν
χεῖρα σου P. | ἐξέτεινε S, ἐξε-
τηνεν M. | ἀποκατεστάθη S,
ἀπεκτανθη L.

ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιής ὡς ἡ ἄλλη. 6. καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι εὐθέως μετὰ τῶν Ἑρωδιανῶν συμβούλιον § ἐδίδουν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.

7. Καὶ ὁ Ἰησοῦς § μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνεχώρησεν § παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἠκολούθησαν αὐτῷ, 8. καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολὺ, § ἀκούοντες ὅσα ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. 9. καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτὸν § οἱ ὄχλοι. 10. πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτῷ ἄψωνται ὅσοι εἶχον μάστιγας· 11. καὶ †πνεύματα †ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν § ἐθεώρουν, προσέπιπτον αὐτῷ καὶ § ἔκραζον λέγοντα ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. 12. καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς, ἵνα μὴ αὐτὸν φανερὸν § ποιῶσιν.

13. Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος § ὁ Ἰησοῦς, καὶ προσκαλεῖται οὓς § ἠθέλησεν αὐτός· καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. 14. καὶ ἐποίησε δώδεκα § οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν, ἵνα ὦσιν μετ'

6. - ὑγιής M.

6. ἐποιοῦν S. | ἀπολεσῶσι S.

7. ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ S. | ἀνεχώρησε LM. | πρὸς S. | - ἠκολούθησαν αὐτῷ V.

8. *in it.* - καὶ L. | - ἀπο τῆς *prim.* V. | τυρῶν M. | σιδῶνα LP. | πολὺς M. | ἀκούσαντες S.

9. εἶπε SL. | + ἐν *prost* πλοιαρίῳ M. προσκαρτερῇ PV. | εἰ *pro* οἱ M. - οἱ ὄχλοι S.

10. αὐτοῦ *pro* αὐτῷ SM. | ἀψονται M.

11. + τα *bis* SM. | αὐτῶν P. | ἐθεωρεῖ, ²προσεπιπτεῖν S. | ἐκραζέ S. | λέγοντες L. | + θεὸς *ante* υἱὸς L.

12. ποιήσωσι S, ποιῶσι P.

13. ἀνεβαίνει P. | - ὁ ἰησοῦς SMP. | ἠθελεν S. | ἀπῆλθεν V.

14. ἐποίησεν V. | - οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν S. | ὠνόμασεν MP. | ὡσι S, ὠσιον V.

αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν, 15. καὶ ἔχει ἐξουσίαν θεραπεύειν τὰς νόσους, καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια· 16. § πρωτον Σίμωνα· καὶ ἐπέθηκεν τῷ Σίμωνι ὄνομα Πέτρον· 17. καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν † Ἰακώβου· καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα § Βοανηργές, ὃ ἐστὶν υἱοὶ βροντῆς· καὶ Ἀνδρέαν καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον καὶ Ματθαῖον § τὸν τελώνην καὶ Θωμᾶν καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ Θαδδαῖον καὶ Σίμωνα τὸν Κανανίτην 19. καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.

Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον· 20. καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς § μηδὲ ἄρτον φαγεῖν. 21. καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γὰρ ὅτι ξεξέσταται. 22. καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον ὅτι Βεελζεβούλ ἔχει, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν § δαιμόνων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. 23. καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς· πῶς δύναται σατανᾶς σατανᾶν § ἐκβαλεῖν; 24. καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἢ βασιλεία ἐκείνη· 25. καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἢ οἰκία ἐκείνη· 26. καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ

14. αποστελλει MP.

16. — πρωτον σιμωνα S. | επεθηκε SL, επεθηκε M. | πετρον ? L₁.

17. + του ante ιακωβου S. | αυτου pro ιακωβου L. | βοανεργες SV.

18. βαρθολαμαιος L₁. | — τον τελωνην S.

19. ιουδαν L.

20. δυνασθε L₁M. | μητε SL. | αρτου M.

21. εξεστη SV, εξισταται M.

22. — οἱ sec. P. | κατά Πάντες M pro καταβαντες, sed β, nescio qua manu, superscriptum est. Cer. | δαιμονων SP.

23. εκβαλλειν S.

24. βασιλειαν εφ' ἑαυτη P. | δυνατε M.

25. Deest versus ob ὁμοιοτελ. in L. | ἑαυτη P. | fin. κεινοι V.

μεμέρισται, οὐ δύναται σταθῆναι ἀλλὰ τέλος ἔχει. 27. § ἀλλ' οὐδεὶς δύναται τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ § ἀρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δῇσῃ, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. 28. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τὰ ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων καὶ § αἱ βλασφημίαι, § ὅσα ἂν βλασφημῇσωσιν· 29. ὃς δ' ἂν βλασφημῇσιν εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' ἔνοχός ἐστιν αἰωνίου § ἁμαρτίας. 30. ὅτι ἔλεγον· πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει.

31. § Καὶ ἔρχονται οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἔξω ἐστῶτες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν § καλοῦντες αὐτόν. 32. καὶ ἐκάθητο § περὶ αὐτὸν ὄχλος, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ζητοῦσί σε. 33. καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς § καὶ λέγει· τίς ἐστιν † μήτηρ μου ἢ οἱ ἀδελφοί μου; 34. καὶ περιβλεψάμενος § τοὺς κύκλῳ περὶ αὐτὸν μαθητὰς καθημένους εἶπεν· ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. 35. ὃς γὰρ ἂν § ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφὴ † καὶ μήτηρ ἐστίν.

27. ου δυναται ουδεις s. | σκευε M. |
διαρπασαι sv, δι' ἀρπάσαι M. |
-εαν v.

28. τοις υιοις των ανθρωπων τα
ἁμαρτηματα v. | -αι s. | ὕσας
s.

† 29. βλασφηση L₁, βλασφημιση L₂ M,
βλασφημησει P. | κρισεως pro
αμαρτίας sv.

31. ερχονται ουν s, και ερχονται
ουν M. | εστηκοτες v. | φω-
νουντες pro καλουντες s.

32. οχλος περι αυτον s. | ειπον δε
pro και λεγουσιν s. | + και αι
αδελφαι σου post σου sec. v. |
ζητουσι s, ζητουσιν M.

33. λεγων pro και λεγει sv. | + ἡ
ante μητηρ slv.

34. κυκλω τους περι αυτον καθημε-
νους λεγει s. | αυτου P. | ιδε
s.

35. ποιηση slv. | + μου post αδελφη
sv. | + ἡ ante μητηρ M. | εστι
sl.

IV.

1. § Πάλιν δὲ ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν. καὶ § συνάγεται πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολὺς, ὥστε αὐτὸν ἐμβάντα § καθῆσθαι εἰς τὸ πλοῖον ἐν τῇ θαλάσῃ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦν. 2. καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· 3. ἀκούετε. ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι· 4. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν, ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ † καὶ κατέφαγεν αὐτό. 5. § ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρώδες, ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν· καὶ εὐθέως § ἐξεβλάστησεν, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· 6. ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ρίζαν ἐξηράνθη. 7. καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκε. 8. καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν, καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξάνοντα, καὶ ἔφερεν ἐν τριάκοντα, καὶ ἐν ἐξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν. 9. καὶ ἔλεγεν· † ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. 10. Ὅτε δὲ ἐγένετο § κατὰ μόνας § ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τίς ἡ παραβολὴ αὕτη. 11. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς.

IV. 1. καὶ πάλιν S. | συνηχθῇ S, συνα-
γαγεται M. | ὅστε M. | εἰς το
πλοῖον καθῆσθαι S. | τὴν γῆν
M.

3. ἀκούεται P.

4. ὁ *pro* δ P. | ἐπέσει SL. | ἦλθε SL.
+ του ουρανοῦ *post* πετεινα S.

5. ἄλλο S, ἀλλὰ M. | τῷ *pro* το
prim. P. | εἶχε SL. | ἐξανέτειλε
S, ἐξεβλάστησε L.

7. συνεπνιξαν M. | αὐτα V. | ἔδωκε
S, ἔδωκεν *sine spir.* *leni* P.

8. ἄλλα V. | ἐπὶ *pro* εἰς V. | φερεῖ
V.

9. + αὐτοῖς *post* ἔλεγεν S.

10. καταμονας SLV. | ἐρωτήσαν
αὐτον οἱ περὶ αὐτον συν τοῖς
δωδεκα τὴν παραβολὴν S. |
fin. αὕτη P.

ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὸ μυστήριον τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· ἐκεί-
νοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται, 12. ἵνα βλέπον-
τες βλέπωσιν καὶ μὴ ἴδωσιν, καὶ ἀκούοντες ἀκούσωσιν καὶ μὴ συνι-
ῶσιν, μήποτε ἐπιστρέψωσιν καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα.
13. καὶ λέγει αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ πῶς
πάσας τὰς παραβολὰς γινώσκεισθε; 14. ὁ σπείρων τὸν λόγον σπεί-
ρει. 15. οὗτοι δὲ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν ὅπου σπείρεται ὁ λόγος,
καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθέως ἔρχεται ὁ σατανᾶς καὶ αἶρει τὸν λόγον
τὸν ἐσπαρμένον § εἰς αὐτούς. 16. καὶ οὗτοι εἰσιν ὁμοίως οἱ ἐπὶ
τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἱ ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον § εὐθύς μετὰ
χαρᾶς λαμβάνουσιν, 17. † καὶ οὐκ ἔχουσιν ρίζαν ἐν ἑαυτοῖς ἀλλὰ
πρόσκαιροί εἰσιν, εἴτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον
εὐθέως σκανδαλίζονται. 18. καὶ † οἱ εἰς τὰς ἀκάθας σπειρόμενοι,
οὗτοι εἰσιν οἱ τὸν λόγον § ἀκούσαντες, 19. καὶ αἱ μέριμναι τοῦ
αἰῶνος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπι-
θυμῖαι εἰσπορευόμεναι συμπνίγουσι τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνε-

11. δέδωται P. | γινων L. | εκείνος (sic)
δε ου δέδωται τοις εξω ἀλλ' *pro*
εκείνοις δε τοις εξω M. | πάντα
εν παραβολαῖς λεγεται *pro* εν
παραβολαῖς τα πάντα γίνεται
V.

12. βλέποντες L. | βλέπωσι SL. |
+ ου *ante* μη *primi*. M. | ἴδωσι
S. | ἀκουωσι SL, ἀκουωσιν V. |
συνιωσι S. | ἐπιστρέψωσι SL,
ἐπιστρέψουσιν M, ἐπιστραφω-
σιν V. | ἀφεθῇ L.

13. παραβολὴν *pro* παραβολὴν P.

14. σπείρει M.

15. εὐθύς L. | αἶρει L, εἶρει MP. | εν

ταῖς καρδίαις αὐτῶν *pro* εἰς
αὐτοὺς SMV.

16. - καὶ P. | + ὁμοίως *post* εἰσιν SMV. |
εἰ *pro* οἱ P. | ἀκούωσι SL. |
εὐθέως SMV. | *fin.* + αὐτὸν
SM.

17. ἔχουσι SL. | δι' ὧμου M.

18. + οὗτοι εἰσιν *post* καὶ S. | - οἱ P. |
ἀκούοντες S.

19. περὶ *pro* περὶ V. | ἐπιθυμῖαι V,
sed V' = S. | πορευόμεναι L. |
συμπνίγουσι M. | συμπνιγου-
σιν εἰσπορευόμενα V. | ἀκαρποὶ
γίνονται V.

ται. 20. καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσιν τὸν λόγον καὶ παραδέχονται καὶ καρποφοροῦσιν § ἐν τριάκοντα καὶ § ἐν ἐξήκοντα καὶ § ἐν ἑκατόν.

21. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· § ἴδετε μήτι † λύχνος § καίεται ἵνα ὑπὸ τὸν μόνδιον τεθῇ ἢ § ἵνα ὑπὸ τὴν κλίνην § τεθῇ; οὐχ ἵνα § ὑπὸ τὴν λυχνίαν § τεθῇ; 22. οὐ γάρ ἐστὶν † κρυπτόν, εἰ μὴ ἵνα φανερωθῇ· οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα εἰς φανερόν ἔλθῃ. 23. εἴ τις ἔχει ὧτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

24. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· βλέπετε τί ἀκούετε, † καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. 25. ὃς § ἔχει γὰρ, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. § ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν καὶ προστεθήσεται ὑμῖν.

26. Καὶ ἔλεγεν· οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, § ὥσπερ ἄνθρωπος βάλη † σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, 27. καὶ § καθεύδει καὶ § ἐγείρεται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστάνῃ καὶ μηκύνεται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. 28. αὐτομάτῃ γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶ-

20. ἐπὶ τὴν καλὴν γῆν V. | ἀκούουσι S, ἀκουῶσι L. | - του L. | ἐν *ter* S, ἐν *prim. et sec.*, *sed* ἐν *tert.* P.

21. - ἴδετε S. | + ὁ *ante* λυχνος SM. | ἐρχεται *pro* καίεται S, καίετε M. | - ἵνα *sec.* S. | τεθῇ *sec.* S. | ἐπὶ *pro* ὑπο SV. | *fin.* ἐπιτεθῇ S.

22. ἐστὶ SL. | + τι *post* ἐστὶν S. | ὁ εἰς SV, εἰς M, *pro* εἰς M ἵνα.

23. ἐχειν L. | - ὧτα L.

24. + ἐν ᾧ μετρῶ μετρεῖτε μετρηθήσεται (μετρι - V.) ὑμῖν *post*

ἀκούετε SV (*vid.* v. 25).

25. γὰρ ἂν ἐχῇ SV, (ἐχει V.) | δοκῇ ἐχειν *pro* ἐχει *tert.* M. | - ἐν ὡς *usque fin.* SV. | μετρηθήσεται L. | προστεθήσεται M.

26. οὗτος MP. | ὡς εἰς S. | βαλλεῖ L. | + του *ante* σπορον S. | σπειρον M.

27. *in it.* - καὶ M. | καθευδῇ SP. | ἐγειρεται S, ἐγειρετε M. | βλαστάνει V. | μηκύνεται MV (μὴ κύνεται M.) | ὃς *pro* ὡς P. | αὐτοῖς *fin.* M.

28. αὐτομάτῃ V.

τον χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα πλήρη σῖτον ἐν τῷ σταχυϊ. 29. ὅταν δὲ παραδῶ ὁ καρπός, εὐθέως § ἐξαποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός.

30. Καὶ ἔλεγεν· § πῶς ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ; ἢ ἐν § τίνι παραβολῇ § αὐτὴν θῶμεν; 31. § παραβάλομεν αὐτὴν ὡς § κόκκον σινάπεως, ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων ἐστὶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· 32. καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται πάντων τῶν λαχάνων μείζων, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.

33. Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς § ἐδύναντο ἀκούειν· 34. χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυεν πάντα.

35. Καὶ § ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψίας γενομένης· διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. 36. καὶ § ἀφίουσιν τὸν ὄχλον § καὶ παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ, καὶ ἄλλα δὲ § πλοῖα ἦν μετ' αὐτοῦ. 37. καὶ γίνεται § λέλαψ § μεγάλη ἀνέμου, § καὶ

χορτων P. | + και *proδ* χορτον
L. | *επειτα pro* εἶτα (*bis* P)
V. | σιντον P. | σταχει L.
29. αποστέλλει SV. | *παρεστικεν* P.
30. ελεγε S. | + αυτοις *proδ* ελεγεν
L. | *τινι* ὁμοιωσωμεν S. | *ποια*
pro τινι SV. | παραβαλωμεν
αυτην SV.
31. - παραβαλομεν αυτην SV. | *κοκ-*
κω SV. | *ως pro* ὅς L. | - *μι-*
κροτερος usq. fin. vers. L. |
μικροτερον P, *sed* P' = S.

| *εστι* SLV.
32. σπαρει MP. | - τα MP. | *κατα-*
σκινουν P.
33. ηδυναντο SV.
34. παραβολαις M. | *κατιδιαν* L. |
επελυε S, *επελυσε* L, *απελυε* V.
M.
35. ελεγε S.
36. αφιεντες S, αφιουσι L. | - και *sec.*
S. | *πλοιαρια* SV.
37. λαιλαψ SV. | *ανεμου μεγαλη* SV.

τὰ κύματα ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε αὐτὸ ἦδη γεμίζεσθαι. 38. καὶ ἦν αὐτὸς § ἐν τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων· καὶ § ἐγείραντες αὐτὸν † λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; 39. καὶ § ἐγερθεὶς ἐπιτίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ θαλάσῃ· σιώπα, πεφίμωσο. καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. 40. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· § τί οὕτως δειλοὶ ἐστέ; οὐπω ἔχετε πίστιν; 41. καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα § αὐτῷ ὑπακούει;

V.

1. Καὶ § ἦλθεν εἰς τὸ πέραν † εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν. 2. καὶ § ἐξελθόντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέως § ὑπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, 3. ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς § μνήμασιν καὶ οὔτε ἀλύσεσιν § οὐκέτι οὐδεὶς § ἐδύνατο αὐτὸν δῆσαι, 4. διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις § πέδες καὶ ἀλύσει δεδέσθαι καὶ διεσπᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἀλύσεις καὶ τὰς πέδας συντετρίφθαι, καὶ οὐδεὶς § ἴσχυεν

τα δε SM. | επεβαλεν V. | ἡ δε
pro ηδη M. | γεμιζεσθε M.
38. επι S. | διεγειρουσιν S. | + και
post αυτον S. | αυτο pro αυτω
L. | μελλει L.
39. iniit. - και P. | διεγερθεις SM. |
επετιμησε SL. | ειπε SL. | γα-
λυνη P.
40. δειλοι εστε ουτω (ουτως V.) SV. |
ουτος M. | δηλοι MP. | πως ουκ
pro ουπω SV.
41. ουτως pro ουτος P. | υπακουου-

σιν αυτω SV.
V. 1. ηλθον S | + της θαλασσης post
περαν SMV.
2. εξελθοντι αυτω S. | απηνητησεν
S, απητησεν V. | - ανθρωπος
P.
3. μνημειοις S, I₂ = txt. | αλυσεσιν
MP (sic semper in MP). | - ου-
κειτι S. | ηδυνατο S. | δισαι M.
4. πεδαις SVP, παιδες L₁. | αλυσε-
σιν M. | απ' pro υπ' M. | παιδας
pro πεδας M. | αυτον ισχυε S.

αὐτὸν δαμάσαι, 5. καὶ διαπαντὸς νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς
 § μνημείοις καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἦν § κραυγάζων καὶ κατα-
 κόπτων ἑαυτὸν λίθοις. 6. § καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν,
 ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, 7. καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ
 εἶπεν· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὀρκίζω
 σε τὸν θεόν, μή με βασανίσῃς. 8. ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ· ἔξελθε τὸ
 πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. 9. καὶ ἐπηρώτα αὐτόν·
 τί § ὄνομα σοι; καὶ § λέγει αὐτῷ· λεγεὼν ὄνομά μοι § ἐστίν,
 ὅτι πολλοὶ ἐσμεν. 10. καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ αὐτοὺς
 ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. 11. ἦν δὲ ἐκεῖ § ἀγέλη χοίρων με-
 γάλῃ πρὸς τὸ ὄρει βοσκομένη· 12. καὶ § παρακαλέσαν-
 τες αὐτὸν † § εἶπον· πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα
 εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. 13. καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς εὐθέως ὁ
 Ἰησοῦς. καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς
 τοὺς χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν
 θάλασσαν· ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι· καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσ-
 σῃ. 14. § καὶ οἱ βόσκοντες § αὐτοὺς ἔφυγον καὶ ἀνήγγειλαν
 εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς· καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τί ἐστὶ τὸ

5. — καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν V, ὄρεσι καὶ
 ἐν τοῖς μνημασιν S. | κραζων
 S.

6. ἰδων δὲ SV. | απομακροθεν LP. |
 ἔδραμε SL.

7. εἶπε SL.

8. ἐλεγε SLMV, sed V' = *taxt.* | τω pro
 το *prim.* P.

9. σοι ὄνομα SV. | ἀπεκριθῇ λεγων
 pro λεγει αὐτω SV. | — ἐστίν
 S.

10. — μὴ LP.

11. πρὸς τα ὄρη ἀγέλη χοιρων με-
 γαλῃ S. | βοσκομένη μεγάλη
 πρὸς το ὄρει M. | το *sic* LMPV.

12. παρεκαλεσαν (παρακαλεσαντες V)
 αὐτον παντες οἱ δαιμονες λε-
 γοντες SV.

13. ἐπεστρεψεν P. | εθεως L₁. | χει-
 ρους P. | κρυμνου M.

14. οἱ δὲ S. | τοὺς χοίρους S. | ἐστίν
 M.

γεγονός. 15. καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον † ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα, καὶ ἐφοβήθησαν. 16. καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ καὶ περὶ τῶν χοίρων. 17. καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὀρίων αὐτῶν. 18. καὶ ἐμβάντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς ἵνα ᾖ μετ' αὐτοῦ ἦ. 19. ᾧ καὶ ὁ Ἰησοῦς οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ· ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σούς, καὶ ᾧ διάγγειλον αὐτοῖς ὅσα σοι ὁ Κύριος ᾧ πεποίηκεν, καὶ ἡλέησέν σε. 20. καὶ ἀπῆλθεν, καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

21. Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν ᾧ ἦλθεν εἰς τὸ πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ᾧ πρὸς αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. 22. καὶ ἰδοὺ ἔρχεται εἰς τῶν ἀρχισυναγῶγων, ὀνόματι Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ᾧ προσπίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, 23. καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ λέγων· † τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει· ἵνα ἐλθὼν ᾧ ἐπιθεὶς ᾧ χεῖρα αὐτῇ ᾧ ἵνα σωθῇ καὶ ᾧ ζήσῃ. 24. καὶ ἀπῆλθεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἡκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν. 25. καὶ γυνή τις οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ᾧ δώδεκα ἔτη, 26. καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολ-

15. θεωρουσι SLV. | + και προσε καθη-
μενον SV.

16. δαιμονιζωμενω MP.

18. εμβαινοντος V. | η μετ αυτου S. |
ει προ η M.

19. ο δε S. | αναγγειλον S. | εποιησε
S. | ηλεησε SL, ελεησεν M.

20. απηλθε SL. | οτι προ οσα M.

21. - ηλθεν SV. | επ' προ προς S.

22. αρχισυναγωγων L. | πιπτει S.

23. + οτι προσε λεγων SMV. | επιθης
SL. | αυτη τας χειρας S. | οπως
SV. | ζησεται S, ζησει M.

24. απηλθε SL., υπηγεν V. | ηκο-
λουθη MP.

25. ετη δωδεκα S.

λῶν ἱατρῶν καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, 27. ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἑἰς τὸν ὄχλον ὃπισθεν ἤψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· 28. ἔλεγε γάρ ὅτι κὰν τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἄψωμαι, σωθήσομαι. 29. καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴσται ἀπὸ τῆς μαστίγος. 30. καὶ εὐθέως ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνούς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγεν· τίς μου ἤψατο τῶν ἱματίων; 31. καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις· τίς μου ἤψατο; 32. καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. 33. ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν ἐπ' ἑαυτῇ, ἦλθεν καὶ προσέπεσεν αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἑμπροσθεν πάντων παῶν τὴν ἑαίτιαν αὐτῆς. 34. ὁ δὲ ἑἰς Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· ὑπάγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μαστίγος σου. 35. ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγοντες ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν, τί ἔτι ἑσκύλλης τὸν διδάσκαλον; 36. ὁ δὲ Ἰησοῦς εὐθέως ἀκούσας τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχι-

26. ἑαυτῆς S. | ἅπαντα V. | ὠφελήθησα M, ὠφεληθείσα P.

27. ἐν τῷ ὄχλῳ S. | ἤψατο P.

28. ἔλεγεν V. | + ἐν ἑαυτῇ *pro* γὰρ M. | ἄψομαι L, ἄψωμαι M. | σωθήσομαι L.

29. πληγὴ *pro* πηγὴ P. | ἴσται L.

30. αὐτῶν *pro* αὐτῶν P. | ἔλεγε S.

31. τῶν *pro* τὸν P.

33. φοβηθεῖσα MP. | + δι' ὃ πεποιηκεὶ λαθρα *pro* τρέμουσα V. |

γεγωνεν P. | αὐτὴ S. | ἦλθε SL. | - καὶ εἶπεν αὐτῷ M. |

- ἐμπροσθεν πάντων S. | ἀληθειαν *pro* αἰτίαν αὐτῆς SV.

34. - ἰησοῦς S. | αὐτῷ *pro* αὐτῇ M. | σέσωκε SL. | ἴσθι MV, ἦσθι P. | ὑγιείς P.

35. ἀρχισυναγώγου L. | ἀπέθανεν SL. | σκυλλεῖς SV.

36. ὁ δὲ ὁ ἰησοῦς V.

συναγωγῇ· μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε. 37. καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα αὐτῷ συνακολουθῆσαι εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. 38. καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγωγού, καὶ θεωρεῖ θόρυβον ὃ καὶ κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά, 39. καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς· τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. 40. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ ὃ εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. ὁ δὲ ἐκβαλὼν ὃ πάντας ἔξω παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον ὃ κατακεκλιμένον. 41. καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου λέγει αὐτῇ· ὃ ταλειθαῖ κουμεῖ, ὃ ἐστι μεθερμηνεύμενον· τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ὃ ἔγειρε. 42. καὶ εὐθέως ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει· ἦν γὰρ ἑτῶν δώδεκα· καὶ ἐξέστησαν ἐκστάσει μεγάλη. 43. καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς γνῶ τοῦτο, καὶ εἶπε δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.

VI.

· 1. Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2. καὶ γενομένου σαββάτου ἤρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκειν· καὶ ὃ οἱ πολλοὶ ὃ ἀκούσαντες ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες· πόθεν ὃ τοῦτο ταῦτα; καὶ τίς

37. αυτων pro αυτω P. | ακολουθησαι M, συνακολουθησαι P, παρακολουθησαι V. | + τον ante ιακωβου V.

38. — και S.

39. θορυβεισθαι M.

40. — ειδότες οτι απεθανεν S. | + ιησους post ο δε V. | απαντας S. | — εξω SLV. | εαυτου pro μετ' αυτου V. | ανακειμενον SV,

κατακεκλημενον M.

41. ταλιθα κουμι (ταλιθα V.) SV. | κουμη P. | γειραι S (M hic evanuit).

42. περιεπατη M. | + ωσει ante ετων V. | μεγαλει L.

43. ειπεν V. | αυτω pro αυτη M.

VI. 1. — και ηλθεν P.

2. ηρξαντο M. | — οι SV. | ακουοντες S. | τουτω pro τουτο SV

ἡ σοφία ἢ δοθείσα αὐτῷ; † καὶ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται; 3. οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος ὁ υἱὸς καὶ τῆς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου καὶ § Ἰώσητος καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. 4. ἔλεγεν δε † ὁ Ἰησοῦς· † οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι § ἑαυτοῦ καὶ ἐν τοῖς § συγγενεῦσιν καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 5. καὶ οὐκ § ἐδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν. 6. καὶ ἐθαύμαζεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

Καὶ περιῆγεν § ὁ Ἰησοῦς § τὰς κύκλῳ κώμας διδάσκων· 7. καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν † πνευμάτων † ἀκαθάρτων, 8. καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μὴδὲν § ἄρωσιν εἰς ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον μόνον, μὴ πήραν, μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν, 9. ἀλλ' ὑποδεδεμένους σανδάλια, καὶ μὴ ἐνδύσῃσθε δύο χιτῶνας. 10. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃτε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθῃτε ἐκεῖθεν. 11. καὶ § ὅς ἂν τόπος μὴ δέξῃται

δοθησα M. | † ὅτι *post* αὐτῶ S,
+ ἵνα MV.

3. τεκτωνος L. | τεκτων ὁ υἱος S,
τεκτων ὁ υἱος τῆς V. | - ὁ *sec.*
L. | - καὶ *prim.* M. | - τῆς L. |
ἰωση S.

4. ἐλεγε SL. | + αὐτοῖς *post* δε SV. |
+ ὅτι *post* ἰησοῦς S. | ἐστι SLV*,
sed V = *txt.* | ἑαυτοῦ πατρίδι
L. | αὐτοῦ *pro* ἑαυτοῦ S. | συγ-
γενεσι S, συγγενευσί L.

5. ἠδύνατο SL. | οὐδὲ μίαν LM. | ποιη-
σαι δύναμιν V. | ἐθεράπευσε S |

fin. + αὐτοὺς V.

6. ἐθαύμαζε SLV' (ἐθαύμαζεν V, *sed* δ
(τοῦ δια) *a prima manu loco*
literulae v exarata est. Hoffm.) |
περιηγε S. | - ἰησοῦς S. | τὰς
κώμας κυκλῶ S.

7. προσκαλεῖτε P, προσκαλεῖ | Καὶ
M. | + τῶν *ante* πνευματῶν S. |
+ τῶν *ante* ἀκαθάρτων S.

8. παρηγγελλεν M. | αἰρωσιν SV, ἄρω-
σιν LP.

9. ἐνδύσεσθε M, ἐνδυσασθαι V.

11. ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται S. | ἡμᾶς

ὕμᾱς μὴδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. 12. καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυσσον ἵνα μετανοήσωσιν, 13. καὶ δαιμόνια πολλὰ ἡ ἐξέβαλον καὶ ἡλείφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον ἡ αὐτούς.

14. Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης ἡ τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, φανερόν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννης ὁ ἡ βαπτιστῆς ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. 15. ἄλλοι ἡ δὲ ἔλεγον ὅτι Ἡλίας ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι προφήτης ἐστὶν ἡ ὡς εἰς τῶν προφητῶν. 16. ἀκούσας δὲ ἡ Ἡρώδης εἶπεν ὅτι ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτός ἐστιν· ἡ ἡ ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη.

17. Αὐτὸς γὰρ ἡ Ἡρώδης ἀποστείλας ἐκράτησε τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἡ καὶ ἔβαλεν εἰς φυλακὴν διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν· 18. ἔλεγε γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρώδῃ ὅτι οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν τὴν

- pro ὑμᾱς P. | μὴδὲ LM. | ἐκ-
τεινάξατε MV. | χοῦν pro χοῦν
P. | τῶν pro τῶν sec. M.
12. + οἱ μαθηταὶ ante ἐκήρυσσον M. |
ἐκήρυσσων P. | μετανοήσωσι
SP.
13. ἐξεβαλλον BLMV', sed V = txt. |
ἡ λειφον M, ἡ λειφον P. | ἀρρωσ-
τοις? M₁, M₂ = txt. | - αὐτοὺς
S.
14. - τὴν ἀκοὴν ἡσοῦ SV, sed V'
= txt. | βαπτίζων SV. | διαιοῦτο
L. | δια το V, sed V' marg.

- = txt. | αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν
P. | - αἱ V.
15. - δε S. | ἀλλῃ pro ἀλλοὶ sec. M. |
+ ἡ ante ὡς S.
16. + ὁ post δε BLV. | - ὅτι post εἶπεν
V. | ἀπεκεφάλισα M. | - ἐστὶν
L. | + αὐτὸς ante ἐκ SV. | ἡ γερ-
θη ἐκ νεκρῶν S.
17. + ὁ post γὰρ S. | ἐκρατήσῃ M,
ἐκρατήσεν V. | ἐν τῇ φυλακῇ
pro καὶ ἡ βαλεν εἰς φυλακὴν
S.
18. ἔλεγεν V. | ἔξεστιν V.

γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. 19. ἡ δὲ Ἑρωδιάς ἐνεῖχεν αὐτῷ καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο· 20. ὁ γὰρ Ἑρώδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτόν· καὶ ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ § ἃ ἐποίει, καὶ ἠδέως αὐτοῦ ἤκουεν. 21. καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου ὅτε Ἑρώδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον § ἐποίησεν τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας, 22. καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἑρωδιάδος καὶ ὀρχησαμένης καὶ ἀρεσάσης τῷ Ἑρώδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις, εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ κυρασίῳ· αἰτήσόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοι· 23. καὶ ὤμοσεν αὐτῇ ὅτι ὃ ἐὰν † αἰτήσῃς δώσω σοι ἕως ἡμίσου τῆς βασιλείας μου. 24. ἡ δὲ ἐξελθούσα εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆς· τί αἰτήσομαι; ἡ δὲ εἶπεν· τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. 25. καὶ εἰσελθοῦσα εὐθέως μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα ᾗτήσατο λέγουσα· θέλω ἵνα μοι δῶς ἐξ αὐτῆς ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. 26. καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς διὰ τοὺς ὄρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν ἀθετῆσαι. 27. καὶ εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς § σπεκουλάτορα ἐπέταξεν ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 28. ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτόν

19. ειδυματο P.

20. εφοβειτω MV. | - ἃ S. | ηκουε S, ηκουσεν L.

21. εποιει S, εποιησε MP. | μεγισταςιν V, μεγιστάσιν MP. | της pro τοις quart. P.

22. συνανακειμενης M. | αν pro εαν L.

23. ωμωσεν P. | - ὁ V. | αν pro εαν L. | + με post εαν SV.

24. ειπε SLP. | αιτησωμαι MV, sed V*

= tzt., αιτισομαι P. | ει pro ἡ sec. P. | ειπε S.

25. ητοισατο M. | μη pro μοι P. | εξ αντης L1, εξαυτης MP.

26. περιλυπος P, | + ὁ ἥρωδης post γενομενος M. | - αυτην L. | ανταθετῆσαι L.

27. σπεκουλατωρα S. | αχθῆναι seu εχθῆναι L.

28. και pro ὁ δε V. | απεκεφαλῃσεν M.

ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἤνεγκε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς. 29. καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν † μνημείῳ.

30. Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα, καὶ ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδασξαν. 31. καὶ εἶπεν αὐτοῖς § ὁ Ἰησοῦς· δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ § ἀναπαύσασθε ὀλίγον. ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν § εὐκαίρουν. 32. καὶ § ἀπῆλθεν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν. 33. καὶ § ἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας οἱ ὄχλοι καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν, † καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ καὶ § προσῆλθεν αὐτοὺς καὶ § συνεισῆλθον πρὸς αὐτόν.

34. Καὶ ἐξελθὼν § ἶδεν † πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. 35. καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ § αὐτῷ λέγουσιν ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή· 36. ἀπόλυσον αὐτοὺς ἵνα ἀπελθόν-

28. τω *pro* το P.

29. ἦλθεν M. | ἦραν LP. | αὐτῷ L, αὐτὸν M, *pro* αὐτο. | + τῷ ἀπ' ἐμῇ μνημείῳ SL.

30. ἐπειήσαν M.

31. -ὁ ἰησοῦς S. | κατιδιαν L, κατ' οἰδιαν P. | ἀναπαυεσθε SV. | -οἱ *sec.* P. | οὐδεν P. | ἠνικαίρουν S.

32. ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ S. | κατιδιαν L, κατ' οἰδιαν P.

33. εἶδον SV, ἰδων MP. | + πολλοί

post αὐτὸν SV. | πεζῇ M. | προσῆλθον SV, προσῆλθον L. | αὐτῷ *pro* αὐτοὺς *sec.* L. | συνῆλθον SV. | -καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτὸν P. | αὐτοὺς *pro* αὐτὸν *sec.* MV.

34. εἶδεν S. | + ὁ ἰησοῦς *post* εἶδεν S. | εὐσπλαγχνίσθη MP. | ἦσαν MP.

35. πολλοὶς M. | + αὐτὸν *post* μαθηταὶ SV. | -αὐτῷ S.

36. ἑαυτοὺς *pro* ἑαυτοῖς L.

τες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς ἄρτους· τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχουσιν. 37. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν § δηναρίων διακοσίων ἄρτους, καὶ § δώσωμεν αὐτοῖς φαγεῖν § ἵνα ἕκαστος βραχὺ λάβῃ; 38. ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε καὶ ἴδετε. καὶ γνόντες § λέγουσιν αὐτῷ· πέντε, καὶ δύο ἰχθύας. 39. καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς § ἀνακλιθῆναι πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ § χλορῷ χόρτῳ. 40. καὶ ἀνέπεσον πρᾶσαι πρᾶσαι, ἀνὰ ἑκατὸν καὶ ἀνὰ πεντήκοντα. 41. καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν, καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρτους καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παραβῶσιν αὐτοῖς, καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν. 42. καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν· 43. καὶ ἦραν κλασμάτων δώδεκα § κοφίνων πληρώματα, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. 44. καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους † πεντακισχίλιοι ἄνδρες.

45. Καὶ εὐθέως ἠναγκάσεν § ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν § αὐτὸν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτὸς § ἀπολύσει τὸν ὄχλον. 46. καὶ ἀποταξά-

37. διακοσιων δηναριων S. | δωμεν S. | αυτοις bis post δωσωμεν L. | - ινα εκαστος βραχυ λαβη S. | λεγουσι S. | - αυτω S. ?
38. + υμεις post εχετε V. | γνωντες MP. | λεγουσι S. | - αυτω S.
39. ανακλιναι SV, ανακλιθηναι L. | - συμποσια prim. L. ? marg. | χλωρω SV.
40. εν επεσον M.
41. + και ante αναβλεψας P. | ευλο-

- γησε S. | κατεκλασε SLV. | αυτους pro τους tert. P. | - και quart. P. | εμερισε SLV. | πασι SV.
43. ηραν LP. | κοφινους πληρεις S. | - δυο S.
44. + ωσει post αρτους S.
45. ηναγκασε SLV. | - ο ιησους SLV. | ενβηναι P. | - αυτον S. | αυτον pro αυτος M. | απολυση SM. | τους οχλους L.

μενος αὐτοῖς ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. 47. καὶ ὀψίας γενομένης ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. 48. καὶ § ἶδεν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν, ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς § σφόδρα· καὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. καὶ ἤθελεν παρελθεῖν αὐτούς· 49. οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἔδοξαν φάντασμα εἶναι, καὶ ἀνέκραξαν· 50. πάντες γὰρ αὐτὸν § ἶδον, καὶ ἐταράχθησαν. καὶ εὐθέως ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς· θαρσεῖτε, ἐγὼ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 51. καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος· καὶ λίαν ἐκ περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο καὶ ἐθαύμαζον. 52. οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις, ἦν γὰρ § αὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη.

53. Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν § Γεννησαρὲθ καὶ § προσορμίσθησαν. 54. καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου § εὐθὺς ἐπιγνόντες αὐτὸν § οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου 55. § περιέδραμον εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην § καὶ ἤρξαντο ἐπὶ † § κραβάττοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου

48. ειδεν sv. | - σφοδρα s. | ηθελε
SL.

49. ιδε pro οί δε P. | οίδοντες L. | αυ-
τους pro αυτον MP..

50. ειδον SLV. | ελαλησε SLV. | θαρ-
σεται P.

52. ἡ καρδια αυτων SL.

53. ηλθεν P M. | - την IM, - γην P,
sed P' = s. | γεννησαρετ s, γεν-
νησαρετ v, γεννησαρεθ L. |
προσωρμισθησαν SL, προσορ-

μισθησαν M, προσωρμηθησαν
V.

54. ελθοντες pro εξελθοντων P. |
ευθεως sv. | επιγνωτες P. |
- οί ανδρες του τοπου s.

55. περιδραμοντες s. | - εις s. | - και
s. | + ταις post επι sv. | κραβ-
βατοις s, κρεβαντοις P, κρα-
βατοις v*, sed v = txt. | εστι
SLV.

ἤκουον ὅτι ἐκεῖ ἐστίν. 56. καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας ἢ πόλεις ἢ ἀγρούς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθουν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄψωνται· καὶ ὅσοι ἂν ᾔψαντο αὐτοῦ, ᾔδισσόντο.

VII.

1. Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ τινες τῶν γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων. 2. καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ κοιναῖς χερσίν, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις, ἐσθίουσας ᾗ τοὺς ἄρτους ἐμέμψαντο· 3. οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι ἐὰν μὴ πύγμῃ νύψωνται τὰς χεῖρας οὐκ ἐσθίουσιν, κρατοῦντες τὴν ᾗ παράδωσιν τῶν πρεσβυτέρων, 4. καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς ἐὰν μὴ βαπτίσωνται οὐκ ἐσθίουσιν, καὶ ἄλλα πολλά ἐστίν ᾗ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξυστῶν καὶ χαλκίων καὶ κλινῶν· 5. ἔπειτα ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς ᾗ λέγοντες· διατί οἱ μαθηταί σου οὐ περιπατοῦσιν κατὰ τὴν ᾗ παράδωσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ ᾗ κοιναῖς χερσίν ἀνίπτοις ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον; 6. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὅτι καλῶς ᾗ ἐπροφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται· οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χεῖλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν

56. ἄψονται M, ἄψονται P. | ἤπτοντο
S, ἤψαντο MP. | ἐσώζοντο S.

VII. Γ. ἱεροσολύμων P.

2. ἰδόντες P. | χερσὶ SV. | τουτέστι
L. | ἀνίπτοις P. | - τοὺς S.

3. + οἱ *proet* φαρισαῖοι P. | νύψονται
MP. | ἐσθίουσι S. | παραδοσὶν
SL.

4. βαπτισσονται P, βαπτίζονται MV,
sed V' = S. | ἐσθίουσι S. | ξέσ-

των P. | χαλκίων LP.

5. ἐρωτῶσιν V. | - αὐτὸν L. | γραμ-
μεις P. | - λεγοντες S. | περι-
πατοῦσι SV. | παραδοσὶν SL. |
ἀνίπτοις χερσίν (- κοιναις)
S. | ἐσθίουσι S. | τὸν ἄρτον
ἐσθίουσιν V. | τῶν *pro* τὸν M.

6. προεφήτευσεν SL. | οὕτως P. |
χείλεσι SL. | *meta* απ' αὐτοῦ L.

πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· 7. μάτην δὲ σέβονται με διδάσκοντες δι-
 δασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων. 8. ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ
 θεοῦ κρατεῖτε τὴν ἡ παράδωσιν τῶν ἀνθρώπων, βαπτισμοὺς
 ξεστῶν καὶ ποτηρίων, καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε.
 9. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, ἵνα
 τὴν ἡ παράδωσιν ὑμῶν τηρήσητε. 10. ἡ Μωϋσης γὰρ εἶπεν·
 τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα, † καί· ὁ κακολογῶν πατέρα
 ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω. 11. ὑμεῖς δὲ λέγετε· ἐὰν εἴπῃ ἄν-
 θρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί· κορβᾶν, ὃ ἐστὶν δῶρον, † ἐὰν ἐξ
 ἐμοῦ ὠφελήθῃς· 12. † οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ
 † ἢ τῇ μητρί †, 13. ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ ἡ παρα-
 δώσει ὑμῶν ἢ παρεδώκατε. καὶ παρόμοια ἡ πολλὰ τοιαῦτα
 ποιεῖτε. 14. καὶ προσκαλεσάμενος πάντα τὸν ὄχλον ἔλεγεν αὐτοῖς·
 ἀκούετε μου πάντες καὶ συνίετε. 15. οὐδὲν ἐστὶν ἕξωθεν τοῦ ἀν-
 θρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν ὃ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι· ἀλλὰ
 τὰ ἐκπορευόμενα ἀπ' αὐτοῦ, ἐκεῖνά ἐστι τὰ κοινῶντα τὸν ἄνθρω-
 πον. 16. εἴ τις ἔχει ὧτα ἀκούειν, ἀκουέτω. 17. καὶ ὅτε εἰσῆλθεν
 εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ
 τῆς παραβολῆς. 18. καὶ λέγει αὐτοῖς· ἡ οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί

7. σεβοντες P. | διδασκαλίας V. |
 + καὶ ἀντὶ ἐντάλματα L₂.

8. - γὰρ V. | παραδωσιν SLV. | παρ'
 ὁμοία L. | ποιεῖται L₁.

9. παραδοσιν SLV.

10. μωσης SV. | εἶπε S. | + σου post
 μητέρα SMV.

11. ἐστι SLV. | + ὁ post δωρον SV. |
 ὠφελήθῃς PV.

12. in it. + καὶ SV. | οὐκ ἔτι M. | + αὐ-

του post πατρι SV. | + αὐτον
 post μητρι SV.

13. παραδοσει SV. | τοιαυτα πολλὰ
 S.

14. συνιεται P.

15. ἐξοθεν M. | δυνατε M. | ἐστιν see.
 M.

17. αυτων pro αυτον P.

18. ούτω S.

έστε ; οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι ; 19. ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν § ἀλλὰ εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρώνα ἐκπορεύεται, § καθαρίζων πάντα τὰ βρώματα ; 20. ἔλεγεν δὲ ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκείνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 21. ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, § μοιχῆαι, § πορνῆαι, φόνοι, κλοπαί, 22. πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, § ἀσέλγεια, ὀφθαλμοὶ πονηροί, βλασφημίαι, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη. 23. πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται, καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

24. Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ § ὄρια Τύρου καὶ Σιδῶνος. καὶ εἰσελθὼν εἰς † οἰκίαν, οὐδένα § ἠθέλησεν γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν· 25. ἀκούσασα γὰρ § ἡ γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχεν τὸ θυγάτριον † § ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, ἐλθοῦσα προσέπεσεν § αὐτῷ· 26. ἦν δὲ ἡ γυνὴ Ἑλληνίς, § Σύρα Φοινίκισσα τῷ γένει· καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον § τῆς θυγατρὸς αὐτῆς ἐκβάλῃ. 27. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα· οὐ γὰρ καλὸν ἐστὶν λαβεῖν τὸν

19. εἰσπορευετε P. | ἀλλ' S. | ἐκπορευετε P. | καθαρίζον S.

20. ἔλεγε SL. | κινεῖ L, κοινοὶ MP. | τῶν ἀνθρώπων M.

21. μοιχῆαι SLV. | πορνῆαι SV. | κλοπαὶ φονοὶ V.

22. ἀσελγεία S, ἀσελγίαι LM. | βλασφημίαι, ὑπερηφανία M.

23. ταῦτα πάντα P. | — τα P. | κινεῖ L, κοινεῖ M. | τῶν P.

24. μεθορία SV. | τυροὺς V. | + τὴν ἀπὲς οἰκίαν S. | ἠθέλε S, ἠθε-

λησε LV. | ἡδὺ προ ἡδυνήθη P.

25. — ἡ SV. | εἶχε SLV. | + αὐτῆς προσ θυγάτριον SV. | πνεῦμα ἀκαθάρτον SV. | προσέπεσε πρὸς τοὺς ποδας αὐτοῦ SV.

26. συροφοινίσσα S. | ἠρώτα MP. | ἐκβαλλῇ (ἐκβαλῇ V) ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς SV. | ἐκβαλλῇ L.

27. ἐστί καλόν V. | ἐστὶ S.

ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. 28. ἡ δὲ ἀπεκρίθη
 § λέγουσα· † κύριε, καὶ † τὰ κυνάρια § ὑπὸ κάτω τῆς τραπέζης
 ἐσθίουσιν ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν παιδίων. 29. καὶ εἶπεν αὐτῇ·
 διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε, ἐξελήλυθεν τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς θυ-
 γατρός σου. 30. καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς εὗρεν τὸ δαι-
 μόνιον ἐξεληλυθός, καὶ τὴν θυγατέρα βεβλημένην ἐπὶ τῆς κλίνης.

31. Καὶ πάλιν ἐξελθὼν § ὁ Ἰησοῦς ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου καὶ
 Σιδῶνος ἦλθεν § εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας § ἀναμέσον
 τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως. 32. καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν § μογγι-
 λάλον, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα.
 33. καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν § ἐπέβαλε
 τοὺς δακτύλους αὐτοῦ § πτύσας εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ καὶ ἤψατο
 τῆς γλώσσης αὐτοῦ, 34. καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν § ἀνεσ-
 τέναξεν, καὶ λέγει αὐτῷ· ἐφφαθά, ὃ ἐστι διανοίχθητι. 35. καὶ
 εὐθέως διηνοιχθήσαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαί, καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς
 γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. 36. καὶ διεστείλατο αὐτοῖς
 § αὐτοὺς ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν· ὅσον δὲ αὐτοὺς αὐτοῖς διεστέλλετο,
 μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον. 37. καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξε-

28. απεκρυθη P. | και λεγει αυτω pro
 λεγουσα SMV. | + ναι ante κυριε
 SMV. | + γαρ post και SMV. | ὑπο-
 κατω S. | εσθιει SV. | ψυχίων M.

29. διατουτον L. | εξεληλυθε SLV.

30. ευρε SLV. | εξεληλυθων M, εξελη-
 λυθως P. | θυγατεραν M. |
 κληνης P.

31. - ὁ ιησους SP. | ὁριων prim. L. |
 σινδωνος L1. | ηλθε προς S. |
 αναμεσον I, ανα μεσον S. |

ὁριων sec. S. (TP).

32. κωφον P. | μογιλαλον SV.

33. κατιδιαν L. | εβαλε S. | εις τα ωτα
 αυτου και πτυσας S. | πτυσας
 post γλ. αυτου pro. V.

34. εστεναξε S, ανεστεναξε LV. | εστιν
 P.

35. διηνοιγησαν αυτω V. | αιλυθη P.

36. αυτος αυτοις V, - αυτος SL. |
 ειποσιν M.

37. υπερ· περισως L1. | εξεπληττοντο

πλήσσοντο, λέγοντες· καλῶς πάντα πεποίηκεν· καὶ τοὺς κωφούς ποιεῖ ἀκούειν, καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν. •

VIII.

1. Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις § πάλιν πολλοῦ ὄχλου ὄντος καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσιν, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγει αὐτοῖς· 2. σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέρας τρεῖς προσμένουσίν μοι καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσιν· 3. καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστευς εἰς § τὸν οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· τινὲς γὰρ αὐτῶν § ἀπομακρόθεν ἦκασιν. 4. καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· πόθεν τούτους § δυνήσεται τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας; 5. καὶ ἐπῆρώτα αὐτούς· πόσους § ἄρτους ἔχετε; οἱ δὲ εἶπον· ἑπτὰ. 6. καὶ παρήγγειλεν τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα § πα-
ρατιθῶσιν· καὶ παρέθηκεν τῷ ὄχλῳ. 7. καὶ εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ § αὐτὰ εὐλογήσας εἶπεν § παραθῆναι † αὐτά. 8. ἔφα-

L. | πεποίηκε SL.

VIII. 1. παμπολλοῦ S, πάλιν παμπολ-
λου V pro πάλιν πολλοῦ. |
οντως P. | φαγωσι SV. | εἶπεν
pro λέγει V.

2. ἡδη MP. | ἡμέραι V. | προσμενου-
σι SL. | ἐχουσιν M. | φαγωσι S,
φαγουσιν M.

3. -τον S. | μακροθεν S. | ἦκασι S, ἦκα-
σιν L, ἠκουσιν P, - ἦκασι M.

4. δυνησεται SV. | τοις pro τις P. |
- ὧδε L. | ἐπερημίας MP.

5. εχετε αρτους SLM.

6. παρηγγειλε SLV, παρηγγηλεν M. |
εκλασε SL. | παραθωσι SV.

7. -αυτα prim. S. | ειπε SLM. | παρα-
θειναι SL, παρατεθειναι V (πα-
ρατεθηναι errore V, παρατι-
θειναι vb). | + και ante αυτα
SLP. | fin. - αυτα V.

γον· δὲ καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦσαν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σφυρίδας § πληρεῖς. 9. ἦσαν δὲ οἱ φαγόντες ὡς τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς.

10. Καὶ § ἐμβὰς εὐθὺς εἰς † πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἦλθεν εἰς τὰ μέρη § Μαγδαλά. 11. καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο § συζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον § ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. 12. καὶ ἀναστεινάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει· τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον ἐπιζητεῖ; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, § οὐ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. 13. καὶ ἀφείς αὐτούς § πάλιν ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν.

14. Καὶ ἐπελάθοντο § οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ § ἄρτους λαβεῖν § ἓνα μόνον ἔχοντες ἄρτον μεθ' ἐαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. 15. καὶ § διεστείλατο αὐτοῖς λέγων· ὁρᾶτε § καὶ βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ § ἀπὸ τῆς ζύμης § τῶν Ἑρωδιανῶν. 16. καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχομεν· 17. καὶ γνοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· τί διαλογίζεσθε § ἐν ἐαυτοῖς ὀλιγόπιστοι ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὐπω νοεῖτε οὐδὲ συνίετε; ἔτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν; 18. ὀφθαλ-

8. καὶ εἶφαγον (-δε) V. | ἦσαν SV. |
- πληρεῖς B, πληρης V.

10. εὐθεως ἐμβας S. | εὐθεως V. |
+ το ἀπὲ πλοῖον S. | εἰλθεν P,
ἦλθον V. | δαλμανουθα SV.

11. συζητεῖν SV, συζητουντες I. pro
συνζητεῖν. | -αυτω ζητουντες L,
- ζητουντες P. | + τι post ζη-
τουντες V. | απο pro εκ SV.

12. εἰ pro ου S.

13. ἐμβας παλιν SV.

14. - οἱ μαθηται αὐτου S. | λαβεῖν
αρτους BMV. | καὶ εἰ μὴ ἓνα
αρτον ουκ εἶχον SV.

15. διεστελλετο SV. | - καὶ post ορατε
S. | - απο sec. S. | ἥρωδου pro
των ἥρωδιανων SV.

16. εἶχωμεν M.

17. διαλογιζεσθαι P. | - ἐν εαυτοις
ολιγοπιστοι S. | ἐν ταις καρ-
διαῖς ὑμων pro ἐν εαυτοις V. |
- ἐτι V.

μοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε, καὶ ὧτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε, καὶ οὐ μνημονεύετε, 19. ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους § οὓς ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, πόσους κοφίνους † κλασμάτων ἤρατε; λέγουσιν αὐτῷ· δώδεκα. 20. ὅτε δὲ τοὺς ἑπτὰ § ἄρτους εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμάτων ἤρατε; οἱ δὲ εἶπον· ἑπτὰ. 21. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· πῶς § οὖν οὕτω συνίετε;

22. Καὶ § ἔρχονται εἰς Βηθσαϊδάν. καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἄψηται. 23. καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης, καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ § καὶ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτὸν εἴ τι βλέπει. 24. καὶ ἀναβλέψας § λέγει· βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας. 25. εἶτα πάλιν ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι· § καὶ διέβλεψεν καὶ § ἀπεκατεστάθη, καὶ § ἐνέβλεπεν τηλαυγῶς § ἅπαντα· 26. καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ λέγων· § ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ ἐὰν εἰς τὴν κώμην εἰσέλθης § μηδενὶ εἴπῃς § μηδὲ ἐν τῇ κώμῃ.

27. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας Καισαρείας τῆς Φιλιππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων αὐτοῖς· τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; 28. οἱ δὲ

18. μνημονεύετε οτε sic jung. LMPV.

19. ὅτι L. | - ους SV. | + πληρεις post κοφίνους S, post κλασμάτων V, sed V' = S. | ἤρατε LP.

20. - αρτους S. | πληρωματων pro πληρωματα κλασματος M. | ἤρατε MP. | ὡδε οἶπον M.

21. ου pro ουν ουπω S. | ουπως V.

22. ερχεται S. | βηθσαϊδα L.

23. - και sec. S. | επιθης M. | βλεπειν P.

24. ελεγε S, ελεγεν V. | ὦρω P, ὦρω M.

25. επεθηκε SLV. | - και διεβλεπεν SV. | αποκατεσταθη S. | ενεβλεψε S, ανεβλεπεν M, ανεβλεψε V. | ἅπαντας SV.

26. - υπαγε εις τον οικον σου και S. | μηδε pro εαν SV. | μηδε pro μηδενι SV. | τινη SV, μήδέ LP, μήδε M pro μηδε.

27. αυτους pro αυτοις M.

ἀπεκρίθησαν § αὐτῷ λέγοντες· οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, † ἄλλοι § δὲ Ἡλίαν, § καὶ ἄλλοι † ἓνα τῶν προφητῶν. 29. καὶ αὐτὸς λέγει αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ Χριστός § ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. 30. καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσι περὶ αὐτοῦ. 31. Καὶ § ἀπὸ τότε ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν § ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ § τῶν γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ § τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. 32. καὶ παρρησία τὸν λόγον ἐλάλει. καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ. 33. ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐπετίμησεν τῷ Πέτρῳ λέγων· ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

34. Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· § εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. 35. ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν. ὃς δ' ἂν § ἀπολέσει τὴν § ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. 36. τί γὰρ ὠφελήσει § ἄνθρωπος ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; 37. ἢ τί δώσει

28. - αυτω λεγοντες οι μεν s. | και
αλλοι ηλιαν (- δε) sv. | αλλοι
δε ενα (- και) s.

29. λεγεται v. | - ο υιος του θεου
του ζωντος s.

30. λεγωσιν l.

31. - απο τοτε s. | πρεσβυτερων και
αρχιερων s. | - των rec. s. |

μετα τρεις ημερας s.

32. αυτω επιτιμαν v.

33. επιτιμησε slv. | του του προ του m.

34. οστις s.

35. θελει p. | απολεση προ απολεσει
rec. slv. | ψυχην αυτου s. |
ἕνεκεν mp. | ουτως mp.

36. ανθρωπον s, τον ανθρωπον v.

ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; 38. ὃς γὰρ ἂν § ἐπέσ-
 χυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμούς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι
 καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνηθήσεται αὐτόν,
 ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν
 ἁγίων. IX. 1. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶ τινὲς
 τῶν ὧδε ἐστηκότων οἵτινες οὐ μὴ § γεύσονται θανάτου ἕως ἂν
 ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ § ἐληλυθεία ἐν δυνάμει.

IX.

2. Καὶ μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον
 καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος
 ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους, καὶ § ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτοὺς
 μετεμορφώθη § ὁ Ἰησοῦς ἔμπροσθεν αὐτῶν, 3. καὶ τὰ ἱμάτια
 αὐτοῦ § ἐγένοντο στίλβοντα λευκὰ λίαν ὥς χιών, οἷα γραφεὺς
 ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται § οὕτως λευκάναι. 4. καὶ § ἰδοὺ ὥφθη
 αὐτοῖς Ἑλίας σὺν § Μωσῇ, καὶ ἦσαν § συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ.
 5. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος § ἔλεγεν τῷ Ἰησοῦ· ραββί, καλὸν
 ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, § θέλεις ποιήσωμεν σκηναὶς τρεῖς, σοὶ μίαν
 καὶ § Μωϋσῇ μίαν καὶ Ἑλίᾳ μίαν; 6. οὐ γὰρ ᾔδει τί § λαλήσει·

37. ανταλλαγμα L.

38. επαισχυνη SL. | + πονηρα και
 post ταυτη τη V. | μιχαλλιδι M,
 μοιχαλλιδι P. | επεσχυνησε-
 ται M. | + αυτου post αγγελων
 V.

IX. 1. γευσονται S. | εληλυθειαν SV,
 εληλυθεια M.

2. + λιαν post υψηλον V. | κατιδιαν
 L. | - εν τω προσευχεσθαι αυ-

τους S. | - ο ιησους S.

3. εγενετο S. | - στιλβοντα M. | γνα-
 φεις M, κναφευς V. | - ουτως S. |
 λευκαναι S.

4. - ιδου SV. | ωφθησαν V. | μωσει
 SLT. | συλλαλουντες SL.

5. λεγει S, ελεγε L. | και προ θελεις
 S. | μωσει S, μωϋσει L. | ηλιαν
 M.

6. ηδει L, ιδει M. | λαλησει S.

ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι. 7. καὶ § ἰδοὺ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα § αὐτούς, καὶ § φωνὴ ἦλθεν ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, αὐτοῦ ἀκούετε. 8. καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι οὐκέτι οὐδένα § ἴδον ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' αὐτῶν. 9. Καταβαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, διεστέλατο αὐτοῖς ἵνα μηδεὺν § ἃ ἴδον ἐξηγήσωνται, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. 10. § οἱ δὲ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς § συνηζυτοῦντες τί ἐστιν § ὅτ' ἂν ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. 11. καὶ § ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· § πῶς οὖν λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; 12. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἠλίας μὲν ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστᾷ § τὰ πάντα. καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ § ἐξουθενωθῇ. 13. ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι † Ἠλίας ἐλήλυθεν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν, καθὼς γέγραπται § περὶ αὐτοῦ.

14. Καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς § αὐτοῦ § ἶδεν ὄχλον πολὺν περὶ αὐτοὺς καὶ § τοὺς γραμματεῖς § συνηζυτοῦντας αὐτοῖς. 15. καὶ § εὐθὺς πᾶς ὁ ὄχλος § ἰδόντες αὐτόν § ἐξεθαμβήθησαν,

7. — ἰδου s. | αυτοις s. | ηλθε φωνη s. | με P, μαυτου P' pro αυτου. | ακουεται v.
8. ευθεις pro εξαπινα L. | ιδον P, ειδον SL.
9. διηγησωνται a ειδον sv. | ειδον SLV. | εξηγησονται P.
10. ini. και s, ει δε MP. | + οι μαθηται post εκρατησαν L. | συζητουντες SLV. | εστι SMV. | το pro οταν s, οταν L. | αναστη LV.

11. επηρωτων s. | οτι pro πως ουν s. | δι pro δεi P.
12. — τα SLV. | εξουθενωθη SPV.
13. + και post οτι SPV. | εληλυθε sv. | εποιησαντο L. | καθως sv. | fin. επ' αυτον s.
14. — αυτου sv. | ειδεν SLV. | — τους dec. SM. | συζητουντας SL. | προς αυτους pro αυτοις v.
15. ευθεις sv. | ιδων s. | αυτο pro αυτον prim. v. | εξεθαμβηθη s.

καὶ προστρέχοντες ἡσπάζοντο αὐτόν. 16. καὶ ἐπηρώτησεν τοὺς γραμματεῖς· τί § συζητεῖτε πρὸς αὐτούς; 17. καὶ ἀποκριθεὶς § ἐκ τοῦ ὄχλου εἰς εἶπεν αὐτῷ· διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον, 18. καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας † καὶ § ξηρένεται· καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. 19. § καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει· ὦ γενεὰ ἄπιστος § καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρὸς με. 20. καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν· καὶ ἰδὼν αὐτόν, εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξε § τὸ παιδίον, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων. 21. καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ § λέγων· πόσος χρόνος ἐστὶν § ἀφ' οὗ τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ εἶπεν· παιδιόθεν· 22. καὶ πολλάκις αὐτὸν † εἰς πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. 23. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· † εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. 24. καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μετὰ δακρύων § εἶπεν· πιστεύω, κύριε· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. 25. ἰδὼν δὲ

16. ἐπηρωτησε SLV. | συζητεῖτε S, συζυτεῖτε L, ζητεῖτε V.

17. εἰς εκ του οχλου S. | ειπε S. | - αυτω S, αυτοις pro αυτω L.

18. ρησει L. | τριζη P. | + αυτου post οδοντας SM, + αυτους V. | ξηραινεται SL.

19. ὁ δε αποκριθεις αυτω (- ο ιησους) S. | - και διεστραμμενη S. | ανεξωμαι L. | φερεται P.

20. εσπαραξεν αυτον SV.

21. ἐπηρωτησε SLM. | + ὁ ιησους

post ἐπηρωτησεν V. | - λεγων S. | ὡς pro αφ' ου SL. | - ο δε ειπεν P. | ειπε S. | παιδιωθεν P.

22. + και post αυτον prim. SV. | + το ante πυρ V. | εβαλεν V. | δυνασε P. | βοηθειςον M.

23. + το post αυτω S. | πιστευσαι L.

24. μετα δακρυων ὁ πατηρ του παιδιου V. | ελεγε S, ελεγεν V. | απισθεια MP.

ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει § ὁ ὄχλος, ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφόν, ἐγὼ σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. 26. καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτὸν ἐξῆλθεν· καὶ ἐγένετο ὥσεί νεκρός, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. 27. ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας § τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη. 28. καὶ § εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς οἶκον § προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ § κατ' ἰδίαν, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; 29. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.

30. Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ᾔθελεν ἵνα τις γνῷ· 31. ἐδίδασκε γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου § παραδοθήσεται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ § ἐγερθήσεται. 32. οἱ δὲ ἡγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτόν § ἐρωτῆσαι.

33. Καὶ § εἰσῆλθεν εἰς Καπερναοῦμ. καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτοὺς· τί ἐν τῇ ὁδῷ § διελογίζεσθε πρὸς ἑαυτοὺς; 34. οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν

25. — ὁ sec. 8. | ἐπετίμησε SLV. | των pro τῷ prim. L₁. | — τῷ πνεύματι V.

26. ἐξῆλθε S.

27. αὐτον της χειρος SV.

28. εἰσελθοντα αὐτον SV. | — προσηλθον αὐτῷ SV. | ἐπηρωτων αὐτον κατ' ἰδιαν (— λεγοντες) SV. | κατιδιαν L.

30. παρεπορευετο P, sed P' = S.

31. παραδιδοται SV. | αναστησεται SV.

32. + οἱ V, + η V' post δε. | εφοβουντω P. | επερωτησαι SV.

33. ηλθεν SMV. | προς εαυτους διελογιζεσθε SV. | διελογισθη L, διελογιζεσθαι P.

τῇ ὁδῷ τίς ἡ αὐτῶν μείζων ἡ εἴη. 35. καὶ ἡ καθήσας ἐφώνησε τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος. 36. καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς· 37. ὃς ἂν ἡ ἐκ τῶν τοιούτων παιδίων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται ἡ μόνον ἀλλὰ ἡ καὶ τὸν ἀποστείλαντά με. 38. ἡ Καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ † Ἰωάννης ἡ εἶπεν· διδάσκαλε, εἶδομέν τινα ἡ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν, καὶ ἐκώλυσamen αὐτόν. † 39. ὁ δὲ † εἶπεν· μὴ κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἡ ἐν τῷ ὀνόματί μου καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με· 40. ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ἡ μῶν, ὑπὲρ ἡ μῶν ἐστίν. 41. ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἡ ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ὅτι Χριστοῦ ἔστε, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ. 42. Καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, καλὸν ἐστὶν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περίκειται ἡ μυλωνικὸς λίθος περὶ τὸν τράχηλον αὐ-

34. - αυτων SV. | τειη SV.

35. καθισας SL. | εστω P.

36. παιδιων V. | αυτω pro αυτο prim. MP. | εγκαλισαμενος M. | αυτω pro αυτο sec. P.

37. εαν SV. | ἐν pro εκ S, - εκ V. | δεχητε pro δεξηται V. | εν pro επι L. | - μονον SV. | - και sec. SMV.

38. απεκριθη δε SV. | + ο ante ιωαννης S. | λεγων pro ειπεν SV. | ειδαμεν M. | - εν SL. | υμιν pro ημιν M. | - και εκωλυσαμεν

αυτον V. | fin. + οτι ουκ ακολουθει ημιν S.

39. + ιησους post δε SV. | ειπε S. | επι pro εν SV.

40. εστι prim. SLV. | υμων bis SV.

41. ποτησει M, ποτηση P. | εν pro επι SV. | - τω V, επι τω εν τω ονοματι (sic) M.

42. + δ' post ος M. | εαν pro αν V. | + τουτων post μικρων V. | λιθος μυλικος SV. | μυλωνικος M. | των pro τον M.

τοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. 43. καὶ ἐὰν σκανδαλίξῃ σε ἡ χεὶρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλὸν † ἐστίν ὃ σε κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, 44. ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. 45. καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίξῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλὸν ἐστίν ὃ σε εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς † γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, 46. ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. 47. καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίξῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλὸν † ἐστὶ μονόφθαλμον εἰσελθεῖν ὃ σε εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός, 48. ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. 49. πᾶς γὰρ πυρὶ ἀλισθήσεται, καὶ πᾶσα θυσία ἀλλὶ ἀλισθήσεται. 50. καλὸν ὃ γὰρ τὸ ἅλας· ἐὰν ὃ γὰρ τὸ ἅλας ἀναλὸν γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ὁ ἀρτύσητε; ὃ υμεῖς οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλας καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

X.

§ Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ὃ συμπορεύεται ὄχλος πρὸς αὐτόν,

43. + σοι ἀντὶ ἐστίν SV. | ἐστὶ SV. |

— σε SLV, sed L₂ = *ext.*

45. ἐστὶ σοι S, σοι ἐστὶ V. | ἔχοντας L₁. | κληθῆναι P. | + τὴν ἀντὶ γέενναν SMV.

47. + σοι *prost* καλὸν SV. | ἐστὶ S, — ἐστὶν L. | — σε SV. | εἰς τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν V. | γέεν-

να P.

49. ἀλλὶ ἀλισθήσεται MP.

50. καλὸ V. | — γὰρ *prim.* S. | δε *pro* γὰρ *sec.* SV. | ἐντὶνι L. | ἀρτυσετε SV, ἀρτησητε M. | — υμεῖς οὖν SV. | ἐχεται P.

X. 1. κακεῖθεν S. | ὄρια S. | + δια τοῦ ἀντὶ πέραν S. | συμπορευονται παλιν οἱ S, συμπορευονται

8. εἰσι SLV. | *μία σαρξ* S.
10. - *περι του αυτου* M. | - *τον* V.
11. *ος εαν προ εαν ανηρ* S. | *απο-*
λυσει MP.
12. *εαν γυνη απολυση τον ανδρα*
αυτης και γαμηθη αλλω S.
13. *αυτων αφηται* V.
14. *ηγανακτησε* SLV. | - *επιτιμησας*
S. | *ειπεν αυτοις* S. | + *και απε-*

πρός με, † μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 15. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. 16. καὶ ἔνεγκαλισάμενος αὐτά, ἡ τίθων τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά, ἡ εὐλόγει αὐτά.

17. Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδόν, ἡ ἰδοὺ τις πλούσιος προσδραμὼν † καὶ ἡ γονυπετῶν αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτὸν ἡ λέγων· διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζῶν αἰώνιον κληρονομήσω; 18. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἰς ὁ θεός. 19. τὰς ἐντολὰς οἶδας· μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσης, μὴ ἀποστερήσης, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. 20. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου· ἡ τί ἔτι ὑστερῶ; 21. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ ἡγάπησεν αὐτὸν καὶ ἡ λέγει αὐτῷ· ἡ εἰ θέλεις τέλειος εἶναι ἔν σοι ὑστερεῖ· ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ ἡ διαδὸς † πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ ἡ ἄρας τὸν σταυρόν σου δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι. 22. ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ ἡ τούτῳ τῷ λόγῳ ἀπῆλθεν λυπούμενος·

μη S. | των γαρ των L1.

15. αν pro εαν P. | εισελθει P.

16. εναγκαλισαμενος S. | τιθεις S, τί θῶ V. | ηυλογει S. | -ευλογει αυτα M.

17. -ιδου τις πλουσιος S. | + εἰς post προσδραμων S. | γονυπετησας S. | -λεγων S. | κληρονομισω M.

18. εις pro ις (ιησους) M.

19. οιδας LP. | ψευδομαρτυρισης M. |

- μη αποστερησης L, sed L2 marg. = S. | αποστερισης M. | fin. + σου V.

20. -τι επι υστερω S.

21. ειπεν S. | -ει θελεις τελειος ειναι S. | πολυσον M. | δος SV. | + τοις απτε πτωχοις S. | δευρο ακολουθει μοι αρas τον σταυρον S. | ἄρας LP.

22. -τουτω S, | απηλθε SL, απηλθον M.

ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. 23. καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται· 24. οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς· τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστιν τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τοῖς χρήμασιν ξείσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 25. ξεύκο-
πότερόν ἐστιν κάμηλον διὰ ξ τρυπήματος βελόνης διελθεῖν ἢ ξ πλούσιος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 26. οἱ δὲ περισῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες πρὸς ἑαυτούς· καὶ τίς δύναται σωθῆναι; 27. ἐμβλέψας δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει· παρὰ ξ μὲν ἀνθρώποις ξ τοῦτο ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ παρὰ † θεῷ· πάντα γὰρ δυνατὰ ἐστὶν παρὰ τῷ θεῷ.

28. † Ἡρξάτο ξ δὲ ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. 29. ξ καὶ ἀποκριθεὶς † ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδεὶς ἐστὶν ὃς ἀφήκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφούς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ ξ ἕνεκεν τοῦ εὐαγγελίου, 30. ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ οἰκίας καὶ ἀδελφούς καὶ ἀδελφὰς καὶ μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺς μετὰ διωγμῶν,

24. ἐστι SV. | πεποιθώτας P. | εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελ-
θεῖν S.

25. ευκοπωτερον SL. | ἐστι SLV. |
καμῖλον P, | τῆς τρυμαλίας
τῆς ραφίδος S, τριπήματος
βελωνῆς V. | εἰσελθεῖν pro
διελθεῖν SL. | πλουσιον SP. |
+ ἡς τὴν βασιλίαν τοῦ θῷ (sic)
post πλουσιος M₂ marg.

26. εἰ pro οἱ V.

27. - μὲν S. | - τοῦτο S. | + τῷ ante
θεῷ SP. | - πάντα γὰρ usq. ad
fin. vers. L. | ἐστι SL, - ἐστι
V. | - τῷ V. how is it possible?

28. init. + καὶ S. | - δε post ηρξάτο
SLP. | αὐτῷ λέγειν οὗτος V.

29. ἀποκριθεὶς δε (-καὶ) S. | - ἐνε-
κεν S.

30. + καὶ πατέρας M, + καὶ πατέρα V,
ante καὶ μητέρας. | + καὶ γυ-
ναῖκα post μητέρας V.

καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζῶν αἰώνιον. 31. πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ οἱ ἔσχατοι πρῶτοι.

32. Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἑθαμβοῦντο, καὶ ἀκολουθοῦντες § αὐτὸν ἐφοβοῦντο. καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, 33. ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς γραμματεῦσι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, 34. καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

35. Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου, λέγοντες· διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὁ ἓάν § σε αἰτήσωμεν ποιήσης ἡμῖν. 36. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τί θέλετε § ποιήσω ὑμῖν; 37. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· δὸς ἡμῖν ἵνα εἰς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἰς § ἐξ-ευωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ § βασιλείᾳ τῆς δόξης σου. 38. ὁ δὲ Ἰησοῦς § ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ οἶδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, § ἡ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; 39. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· δυνάμεθα. ὁ δὲ

31. — οἱ V.

32. ἦν pro ἦν MP. | προάγω P. |
— αὐτον S. | + μαθητας αὐτου
post δωδεκα V.

33. — τοις sec. V. | γραμματευσιν M. |
αὐτω pro αὐτον prim. P. | πα-
ραδοσουσιν L. | ἔθνεσι SV.

34. ἐμπεξουσιν LP. | αὐτων L₁P, αὐτω
M pro αὐτον prim. | — και ἐμ-
πτυσουσιν αὐτω M. | ἐμπτυσω-

σιν V. | αὐτον pro αὐτω sec L.

35. θελωμεν M. | αν pro εαν L. | — σε
S. | αιτησομεν V. | ποιησεις
M.

36. ποιησαι με SV.

37. οἱς pro εἰς M. | ἐξ ευωνυμων S. |
καθησωμεν M. | δοξη pro βασι-
τησ δ. S.

38. — αποκριθεις S. | ποιειν MP. | και
pro η S.

Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· 40. τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ § ἐξ ευωνύμων † οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται.

41. Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. 42. ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς· § οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. 43. οὐχ § οὕτως δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὅς § ἂν θέλῃ § μέγας γενέσθαι ἐν ὑμῖν, ἔσται § ὑμῶν διάκονος, 44. καὶ ὅς § ἂν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δούλος· 45. καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

46. Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεριχῶ. καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἱεριχῶ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἱκανοῦ § ἰδοὺ ὁ υἱὸς Τιμαίου § Βαρτιμαῖος ὁ τυφλὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. 47. καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖός ἐστιν, ἤρξατο κρᾶζειν καὶ λέγειν· § Ἰησοῦ † υἱὸς Δαβίδ, † ἐλέησόν με. 48. καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν·

39. πιεσθαι M. | *fin.* βαπτισθησεμαι

L₁, βαπτισθησεσθαι P.

40. εξ ευωνυμων S, - εξ V, *sed in-*
serit V₂. | + μου *post* ευωνυμων
S. | ἡτοίμασθαι L.

41. ηρξατο M.

42. κυριος *pro* ιησους L (i.e. *κς pro*
ις). | - ουκ S. | κατεξουσιν L.

43. ουτω S, ουτος M. | εαν SV. | γε-
νεσθαι μεγας S. | γενεσθῃ V'. |
εστω *pro* εσται *sec.* L. | διακο-

νος υμων S.

44. αν SM.

45. ηλθε SL. | λυτρων M..

46. ιεριχω *bis* S, (V P) *ιερηχω prim.*
ιερηκω sec. M. | - ιδου ο S. |
βαρτιμαιος S(V P). | - ο *sec.* V. |
εκαθητω P.

47. ο υιος δαβιδ ιησου SV.

48. πολλα *pro* πολλοι M. | σιωπιση
P. | - ιησου S, κυριε *pro* ιησου
V. | υιος *pro* υιε V.

§ Ἰησοῦ υἱὲ Δαβίδ, ἐλέησόν με. 49. καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτὸν φωνηθῆναι· καὶ φωνοῦσιν τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ· § θαρσῶν ἐγείρου, φωνεῖ σε. 50. ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. 51. καὶ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τί θέλεις ποιήσω σοί; ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ· § ῥαββουνί, ἵνα ἀναβλέψω. 52. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. καὶ εὐθέως ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει § αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ.

XI.

1. Καὶ ὅτε § ἤγγισαν εἰς § Ἱεροσόλυμα εἰς § Βηθσφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ 2. § λέγων αὐτοῖς· ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων § οὕτω § κεκάθηκεν· § καὶ λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. 3. καὶ εἰάν τις ὑμῖν εἴπῃ· τί § λύετε τὸν πῶλον; εἴπατε ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει, καὶ εὐθέως αὐτὸν § ἀποστέλλει ὧδε. 4. ἀπῆλθον § οὖν καὶ εὗρον † πῶλον δε-

49. αυτω pro αυτον L. | φωνουσι SLV. | θαρσει SV. | εγειραι S, εγειρε V. | φωνη I. | σαι pro σε P.

50. ηλθε SLM.

51. - ο prim. P. | ραββονι S, ραββουνι V.

52. σεσωκε SL. | ανεβλεψε SL. | ηκολουθησεν M, ηκολουθη P. | τω ιησου pro αυτω S.

XI. 1. εγγιζουσιν S, ηγγισεν P. | ιερου-

σαλημ S. | βηθφαγη SM, βηφαγη L, βησφαγη P. | βηθανια V.

2. in it. και λεγει SV. | - ουτω S. | κεκαθικεν S. | - και ante λυσαντες SV.

3. ποιειτε τουτο pro λυετε τον πωλον S. | - ο P. | αποστελει S.

4. δε pro ουν S. | + τον ante πωλον S.

δεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν αὐτόν.
 5. † τινὲς § δὲ τῶν ἐκεῖ ἐστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς· τί ποιεῖτε λύον-
 τες τὸν πῶλον; 6. οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς ἐνετείλατο § αὐτοῖς
 ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφήκαν αὐτούς. 7. καὶ § ἄγουσιν τὸν πῶλον
 πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπέβαλον αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν
 ἐπ' αὐτῷ. 8. πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν,
 ἄλλοι δὲ § στιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων, καὶ ἐστρώννουν
 εἰς τὴν ὁδόν. 9. καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον,
 λέγοντες· § ὡς ἀνὰ § τῷ ὑψίστῳ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν
 ὀνόματι κυρίου. 10. εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία † τοῦ πα-
 τρὸς ἡμῶν Δαβὶδ, § ὡς ἀνὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.

11. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν·
 καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς § ἡμέρας, ἐξῆλ-
 θεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

12. Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων † ἀπὸ Βηθανίας ἐπείνασεν.
 13. καὶ ἰδὼν συκὴν § ἀπομακρόθεν ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν § εἰς
 αὐτὴν εἰ ἄρα εὐρήσει τι ἐν αὐτῇ, καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν οὐδὲν εὗρεν
 εἰ μὴ φύλλα § μόνον· οὐ γὰρ ἦν καιρὸς σύκων. 14. καὶ ἀποκριθεὶς

5. καὶ τινες (-δε) sv. | τῶν προ τοῦ
L.

6. εἶπεν προ ἐνετείλατο v. | - αὐτοῖς
sm. | φη. αὐτὸν I₂, αὐτοῖς ?
L₁. προ αὐτούς.

7. ἡγαγον s, ἀγούσι L. | τῶν προ
τον prim. M.

8. ἐν τῇ ὁδῷ prim. L. | στοιβάδας
sv. | ἐστρώννουν L, ἐστρωνοῖον.
P. | φη. ὁδὸν M.

9. ὡσαννα s, ὡς ἀνὰ L. | - τῷ ὑψίσ-
τῳ s.

10. + ἐν ὀνόματι κυρίου post βασι-
λεία s. | ὡσαννα s, ὡς ἀνὰ
L.

11. + καὶ post ἰησοῦς sv. | περι-
βλεψάμενος L. | ὥρας s.

12. + αὐτῶν post ἐξελθόντων sv. |
βηθανίας P. | ἐπείνασε s.

13. συκὴν s. | μακρόθεν s. | φύλλα
bis L. | ἦλθεν v. | - εἰς αὐτὴν
s. | εὐρήσει P. | - μόνον s.

14. ἰη. μη προ καὶ L. | + ο ἰησοῦς

† εἶπεν αὐτῇ· μηκέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μηδεὶς καρπὸν ὧσφάγη· καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

15. Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα. καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν ὧσέχεεν, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς κατέστρεψεν, 16. καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ, 17. καὶ ἐδίδασκεν ὧσὶ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· οὐ γέγραπται ὅτι ὁ οἶκός μοι οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν σπήλαιον ληστῶν. 18. καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ὧσ ἀπολέσωσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, ὧσ πᾶς γὰρ ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

19. Καὶ ὅτε ὧσὲ ὧσ ἐγίνετο ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως.

20. Καὶ πρῶτὶ παραπορευόμενοι ὧσ ἴδον τὴν ὧσ συκὴν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν. 21. καὶ ἀναμνησθεῖς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· ῥαββί, ἴδε ἡ ὧσ συκὴ ἣν κατηράσω ἐξήρανται. 22. καὶ ἀποκριθεὶς ὧσ ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· ὧσ εἰ ἔχετε πίστιν θεοῦ. 23. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι ὧσ ὧσ ἐὰν εἴπῃ τῷ ὧρει τούτῳ· ἄρθῃτι καὶ βλήθῃτι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ὧσ λέγει

ante ειπεν sv. | φαγοι sv.

16. - ο ιησους v. | πολουντας m. |

- εξεχεεν s. | κατεστρεψε s.

17. εδιδασκε sl. | λεγων pro και ελε-

γεν sv, + αυτους ante λεγων v. |

οτι pro ου l. | - οτι l. | πασιν

m.

18. οι αρχιερεις και οι γραμματεις

v. | αυτων pro αυτον prim. m. |

απολεσουσιν s. | οτι πας sv. |

επη p.

19. εγενετο smv. | εξεπορευοντο v.

20. ειδον sv. | συκτην sv, sed v' = tzt. |

εξηραμενην l.

21. συκτη smv. | εξηραται l.

22. - ο s. | - ει s.

23. - γαρ v. | αν sv. | ορη m. | αρ-

θηναι και βληθηναι v. | πισ-

τευσητε l, πιστευσει v. | + εν

γίνεται, ἔσται αὐτῷ ὃ ἂν εἴπῃ. 24. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰτείσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε, καὶ ἔσται ὑμῖν. 25. καὶ ὅταν ᾖ στήκετε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴτι ἔχετε κατά τινος, ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν. 26. εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφήσει ᾧ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

27. Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα. καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, 28. καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ᾧ δέδωκεν ἵνα ταῦτα ᾧ ποιεῖς; 29. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· ἐπερωτήσω ὑμᾶς ᾧ καὶ ἐγὼ ἕνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 30. τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ᾑν ᾑ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκρίθητέ μοι. 31. καὶ ᾧ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· ᾧ τί εἴπωμεν; ἂν εἴπωμεν ᾧ ὅτι ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ᾧ ἡμῖν· διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; 32. ἀλλ' ἂν εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων, ᾧ φοβούμεθα τὸν λαόν· ᾧ πάντες

post ἔσται V.

24. διατοῦτο L. | λαμβανεται PV, *sed* V* = *txt.*

25. στήκετε S. | ἀφήσει *pro* ἀφῃ M.

26. ἀφίσει P. | - ὑμῖν SMV. | *ᾑ*h. + λέγω δε ὑμῖν· αἰτεῖτε καὶ δοθησεται ὑμῖν· ζητεῖτε καὶ εὐρησετέ· κρουετε καὶ ανοιγησете ὑμῖν· πας γαρ ὁ αἰτων λαμβανει· καὶ ὁ ζητων ευρῖσκει· καὶ τω κρουοντι ανοιγησεται· M.

28. σου *pro* σοι M. | ἐδωκεν τὴν ἐξ-

ουσιαν ταυτην V. | ἐδωκεν SPV. | ποιης *sec.* SV', *sed* V = *txt.*

29. καγω S. | λογον ενα V. | - καὶ ἐρω *usque ad fin.* v. 30, L. | ποιῶι V.

31. ἐλογιζοντο S. | - λεγοντες L. | - τι εἴπωμεν S. | - ὅτι SPV. | - ἡμῖν S. | ὑμῖν *pro* ἡμῖν M. | - ουν M.

32. ουνων *pro* ανων L. | εφοβουντο S. | των *pro* τον *sec.* M. | - ον-

γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην § ὥντως ὅτι προφήτης ἦν. 33. καὶ ἀποκριθέντες § τῷ Ἰησοῦ λέγουσιν· οὐκ οἶδαμεν. καὶ § ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

XII.

1. Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς § λαλεῖν. § ἄνθρωπος τις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ περιέθηκεν φραγμὸν καὶ ὥρυξεν ὑπολήνιον καὶ § οἰκοδόμησε § πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. 2. καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργούς τῷ καιρῷ δούλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος· 3. οἱ δὲ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν κενόν. 4. καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δούλον· κἀκεῖνον § λιθοβολίσαντες ἐκεφαλαίωσαν, καὶ ἀπέστειλαν ἡτιμωμένον. 5. καὶ πάλιν ἄλλον ἀπέστειλεν· κἀκεῖνον ἀπέκτειναν, καὶ πολλοὺς ἄλλους, τοὺς μὲν δέροντες, τοὺς δὲ § ἀποκτείνοντες. 6. § ὕστερον δὲ ἔτι ἓνα υἱὸν ἔχων § τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῦ ἀπέστειλεν καὶ αὐτὸν § ἔσχατον πρὸς αὐτοὺς λέγων ὅτι ἐντραπή-

τως V. | ὅτι οὕτως S.

33. λεγουσι τῷ ἰησοῦ S. | ο ἰησοῦς ἀποκριθεὶς SV.

XII. 1. λεγειν S. | ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος SV. | περιέθηκε SL. | ὑπολήνιον M. | οἰκοδόμησε S, οἰκοδομήσεν M. | πύργον SV. | ἐξέδοτο M, ἐξέδωτο V. | ἀπεδήμησε S.

2. ἀπεστείλε SL. | + ἐν ἀντὶ τῷ L.

3. + καὶ ἀπέκτειναν post εδειραν M. |

καινον pro κενον V, sed V' = *ist.*

4. ἀπέστειλε SL. | λιθοβολήσαντες SV. | ἡτιμωμένων M.

5. ἀπέστειλε S. | ἀπέκτεινεν L *tr.* | δαιρουντες L. | ἀποκτείνοντες S.

6. - ὕστερον δε S. | + οὖν post ἐτι S. | - τον S. | ἀπέστειλε SL. | πρὸς αὐτοὺς ἀντὶ καὶ αὐτὸν *proh.* V. | πρὸς αὐτοὺς ἐσχατον S.

σονται τὸν υἱόν μου. 7. ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ ἑθεασάμενοι αὐτὸν ἐρχόμενον πρὸς αὐτοὺς εἶπον † ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. 8. καὶ λαβόντες αὐτὸν ἑξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν. 9. τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργούς, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. 10. οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε· λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· 11. παρὰ κυρίου ἐγένετο ἡ αὕτη καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; 12. καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπεν. καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπήλθον.

13. Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτὸν τινὰς ἑκ τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἑρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ. 14. οἱ δὲ ἐλθόντες ἠρξάντο ἐρωτᾶν αὐτὸν ἐν δόλῳ λέγοντες· διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ· καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὑδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· ἔξεστιν κῆνσον Καίσαρι δοῦναι ἢ οὐ; δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν; 15. ὁ δὲ ἑξ' Ἰησοῦς ξιδὼν αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς· τί με πειράζετε, ὑποκριταί; φέρετέ μοι δηνάριον ἵνα ἴδω.

7. - θεασαμενοι αυτον ερχομενον
προς αυτους S. | + προς εαυ-
τους προσ ειπον S. | ημων εσται
ημων M.

8. απεκτειναν και εξεβαλον εξω του
αμπελωνος S.

9. ελευσετε M.

10. απεδωκιμασαν M. | οутως P.

11. αυτη SLV. | εστι SL, εστην M.

12. ειπε S.

13. αποστελλουσι SLV. | - εκ SV. |

φαρισαίον P. | αγρευσωσι SLV. |
fin. λογον L1.

14. ελθωντες P. | λεγουσιν αυτω προ
ηρξαντο ερωταν αυτον εν δολω
λεγοντες S. | μελλει L. | επα-
ληθειας P. | + ειπον ουν υμιν
(sic) ante εξεστιν V. | εξεστι SLV. |
επι κεφαλαιον προ κηνσον V.

15. - ιησους S. | ειδως SV, ειδων M. |
- υποκριται S. | δηναριον M. |
ιδω L.

16. οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφὴ; οἱ δὲ εἶπον· †Καίσαρος. 17. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀπόδοτε § οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. καὶ ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ.

18. Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν· § ἀνάστασις οὐκ ἔστιν· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· 19. διδάσκαλε, § Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι ἐάν τις ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ καταλίπῃ γυναῖκα καὶ τέκνα μὴ ἀφῇ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ § ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 20. ἐπτά ἀδελφοὶ ἦσαν § παρ' ἡμῖν· καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα. 21. καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανεν καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκεν σπέρμα· καὶ ὁ τρίτος· ὡσαύτως 22. καὶ † οἱ ἐπτά, καὶ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. § ἔσχατον δὲ πάντων § καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν. 23. § ὅταν οὖν ἀναστῶσιν ἐν τῇ ἀναστάσει, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἐπτά ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. 24. § ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ; 25. ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίσκονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι

16. εἰκὼν L. | + αὐτῷ *post* εἶπον SV.

17. - οὖν S.

18. - λέγουσιν L. | ἀναστασιν μὴ εἶναι S.

19. μωσῆς S. | υμῖν L. | - ὅτι L. | καταλείπη L. | ἐξανάστασις S, ἐξανάστασεις V.

20. - παρ' ἡμῖν S. | ἔλαβε SL. | γυναῖ L. | ἀποθνήσκων M. | ἀφῆκε SL.

21. ἀπέθανε S. | ἀφῆκε SL. | ὡσαύτως *cum* τρίτος *conjunction*. SV.

22. + ἔλαβον (ἐλαβεν V) αὐτὴν *post* καὶ *prim.* SV. | ἀφῆκεν MV. | ἐσχατὴ (-δε) SV. | ἀπέθανε (... νεύ V) καὶ ἡ γυνὴ SV.

23. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει ὅταν ἀναστῶσι (... σιν V) SV. | + ἡ ἀπὸ γυνὴ P.

24. καὶ ἀποκριθεὶς S. | διατοῦτο L. | πλανασθαί P. | μὴδέ LP.

25. γαμίσκωνται P, γαμίζονται V. |

§ θεοῦ οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 26. περὶ δὲ § τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωσέως ἐπὶ § τοῦ βάτου ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων· ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαάκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; 27. οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς § θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ † ζώντων. ὑμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε.

28. Καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν § συζητούντων, § ἰδὼν ὅτι καλῶς § ἀπεκρίθη αὐτοῖς, ἐπηρώτησεν αὐτόν· ποία ἐστὶν πρώτη † ἐντολή; 29. ὁ δὲ Ἰησοῦς § εἶπεν αὐτῷ, ὅτι πρώτη § πάντων τῶν ἐντολῶν § ἐστίν· ἅκουε Ἰσραήλ, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος εἷς ἐστίν, 30. καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. αὕτη πρώτη ἐντολή. 31. καὶ δευτέρα ὁμοία § ταύτη· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. μείζων τούτων ἄλλη ἐντολή οὐκ ἔστιν. 32. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς· καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείας εἶπας ὅτι εἷς ἐστὶν § ὁ θεὸς καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ. 33. καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς

- θεοῦ SV. | — οἱ L.
 26. — τῆς ἀναστάσεως S. | ἀνεγνώται
 LP. | ἐπὶ τῇ | βίβλῳ μωϋσεως (sic)
 V. | τῆς pro του SV. | ἀβρααμ
 S. | ἰσαακ L. P
 27. — θεος sec. S. | + θεος ante ζων-
 των S. | πλανασθαι P.
 28. συζητούντων SLV*, sed V = txt. |
 ειδως SV. | αυτοις ἀπεκρίθη
 SV. | ἐστι SV. | + πασων S,
 + παντων V post πρώτη. | εν-
 τωλη M.

29. ἀπεκρίθη pro εἶπεν SV. | πασων
 S. | — ἐστιν prim. SV. | fin.
 ἐστι S.
 30. ἀγαπήσεις P. | — τῆς prim. et
 — τῆς sec. M.
 31. αὕτη pro ταυτη SP, αὐτῇ V. |
 ἑαυτον LV. | — ἐντολη P. | fin.
 ἐστι S.
 32. ἐπαληθείας L. | ἐστι prim. S. |
 — ο S.
 33. + σου post ψυχης M. | το pro του

ἐαυτόν πλεῖον ἐστὶν πάντων τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ τῶν θυσιῶν.
 34. καὶ § ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς αὐτόν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν
 αὐτῷ· οὐ μακρὰν εἰ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. καὶ οὐδεὶς
 § ἐτόλμα οὐκέτι αὐτόν § ἐπερωτᾶν.

35. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ·
 πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς § Δαβὶδ ἐστίν;
 36. αὐτὸς † Δαβὶδ εἶπεν ἐν † πνεύματι † ἁγίῳ· εἶπεν ὁ κύριος τῷ
 κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑπο-
 πόδιον τῶν ποδῶν σου. 37. αὐτὸς οὖν Δαβὶδ λέγει αὐτόν κύριον,
 καὶ § πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστίν; καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ
 ἡδέως.

38. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· βλέπετε ἀπὸ τῶν
 γραμματέων τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν καὶ ἀσπασμοὺς
 ἐν ταῖς ἀγοραῖς 39. καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ
 § πρωτοκλησίας ἐν τοῖς δείπνοις· 40. § οἱ κατεσθίοντες τὰς
 οἰκίας τῶν χηρῶν § καὶ ὀρφανῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευ-
 χόμενοι, § οἷτινες λήφονται περισσότερον κρίμα.

41. Καὶ § ἐστὼς ὁ Ἰησοῦς § κατενώπιον τοῦ γαζοφυλακίου
 ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος § ἔβαλλεν τὸν χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον·

P. | πληρον P. | ἐστι SV. | - των
 rec. V, rec V' = S.

34. ο ιησους ιδων SLV. | ουκετι ετολ-
 μα S. | επερωτησαι SV

35. ελεγε SL. | + ο ante υιος L. | ἐστι
 δαβιδ SV.

36. + γαρ post αυτος SMV. | ὁ δαβιδ
 λεγει V. | + τω ante πνευματι
 et + τω ante αγιω S.

37. ποθεν pro πως SV. | ἐστι S. | λε-
 γων etas. ante ηδεως L.

38. - αυτοις V. | εντολαις pro εν
 στολαις L. | + φιλουντων ante
 ασπασμους M.

39. πρωτοκαθεδριας LM. | πρωτοκλι-
 σιας SV.

40. οἱ SM. | - και ορφανων S. | προ-
 φαση M. | οὔτοι SV. | περισσω-
 τερον P.

41. καθισας SV. | κατεναντι SLV. |
 βαλλει S, εβαλε L₁, εβαλλε L₂. |
 - τον S.

πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά· 42. καὶ ἐλθοῦσα μί~~α~~ χήρα
πτωχὴ ἔβαλεν λεπτὰ δύο, ὃ ἐστὶ κοδράντης. 43. καὶ προσκαλεσά-
μενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγει αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα
αὕτη ἡ πτωχὴ πλείον πάντων βέβληκεν τῶν § βαλλόντων εἰς τὸ
γαζοφυλάκιον· 44. πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβα-
λον, αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν,
ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

XIII.

1. Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ εἰς § ἐκ
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· διδάσκαλε, ἴδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ
οἰκοδομαί. 2. καὶ § ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· βλέπεις
ταύτας τὰς § οἰκοδομὰς τὰς μεγάλας; § ἀμὴν λέγω σοι· οὐ
μὴ ἀφεθῇ § ὧδε λίθος ἐπὶ § λίθον, ὅς οὐ μὴ § καταλυθῇσεται.
3. καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ
ἱεροῦ, § ἐπηρώτα αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος καὶ § Ἰωάννης καὶ
Ἰάκωβος καὶ Ανδρέας· 4. § εἰπὸν ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται; καὶ
τί τὸ σημεῖον ὅτ' ἂν § μέλλει § ταῦτα πάντα συντελεῖσθαι;

42. χείρα P. | ἐβαλε S, ἐβαλλε L. |
ἐστὶν P. | κοδραντις M.

43. τοις μαθηταῖς L. | χείρα P. |
βέβληκε S, ἐβαλεν P. | τον
προ των M. | - των βαλλοντων
P. | βαλοντων S. | γαζοφυ-
λακειον L.

44. ἐβαλλεν L₂. | αὕτη P. | fin. αυτοις M.
XIII 1. - εκ sec. SM.

2. ο ιησους αποκριθεις S. | εικοδο-
μας P. | μεγαλας οικοδομας

S. | - αμην λεγω σοι S. | - ωδε
SL. | λιθω S, λιθων P. | κατα-
λυθη SV, καταλιθησεται M, κα-
ταληλιθησεται P.

3. επηρωτων SV, επειρωτα M. | ιακω-
βος και ιωαννης S.

4. ειπε SV. | υμιν LP. | οταν SL, οτι
προ οταν V. | μελλη SMV', δεδ
V = tzt. | παντα ταυτα SV,
- παντα P.

5. § καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν· βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. 6. πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες ὅτι ἐγὼ εἰμι § ὁ χριστός, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν· 7. ὅταν δὲ § ἀκούετε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ γενέσθαι, ἀλλ' οὐπω τὸ τέλος. 8. ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος § ἐπ' ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, καὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ ταραχαί. 9. § ταῦτα δὲ πάντα ἀρχὴ ὠδίνων. βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτοὺς. παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 10. καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη δεῖ πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον. 11. ὅτ' ἂν δὲ § ἄγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε § πῶς ἢ τί λαλήσητε, μηδὲ μελετᾶτε, ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ᾠρᾷ, § ἐκεῖνο λαλεῖτε· οὐ γὰρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. 12. παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς· 13. καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται.

5. ο δε ιησους αποκριθεις αυτοις
ηρξατο s. | λεγειν αυτοις P. |
πλανησει P.

6. - ο χριστος s.

7. ακουσητε s, ακουσετε L, ακουεται
M, ακουετε PV. | θροεισθαι M.

8. επι sv.

9. - και ante βασιλεια v. | αρχαι
ωδινων ταυτα s. | αρχαι L. |
- βλεπετε δε υμεις εαυτους v. |
τε pro δε L. | παραδωσουσιν v,

sed v* = s. | - γαρ v. | δαρη-
σασθε M, δαρησεσθαι P. | στα-
θησεσθαι P.

9, 10. αυτοις και εις παντα τα εθνη.
πρωτον δε δεi interpretation. v.

11. οταν SL, οταν M. | αγαγωσιν
sv, αγουσιν M. | - πως η s. |
λαλησηται v. | - μηδε μελετατε
L. | τουτο s, εκεινω M.

12. - αδελφος P. | γωνεις M.

13. ουτως MP.

14. Ὅτ' ἂν δὲ ἴδῃτε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ἡστῆκον ὅπου οὐ δεῖ· ὁ ἀναγινώσκων νοεῖτω, τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, 15. ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω εἰς τὴν οἰκίαν ἢ μὴ δὲ ἢ εἰσελθάτω ἄραι τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, 16. καὶ ὁ εἰς τὸν ἄγρον ὦν μὴ ἐπιστρεφάτω εἰς τὰ ὀπίσω, ἄραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. 17. οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 18. προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ ταῦτα χειμῶνος. 19. ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκείναις ἡ θλίψεις, οἷα οὐ γέγονεν ποτε αὕτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἧς ἔκτισεν ὁ θεὸς ἕως τοῦ νῦν ἢ οὐδ' οὐ μὴ γένηται. 20. καὶ εἰ μὴ ἡ ὁ θεὸς ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας ἢ ἐκείνας οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ· † διὰ ἡ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὐς ἐξελέξατο ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας. 21. καὶ τότε εἰάν τις ὑμῖν εἴπῃ· ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστός, † ἰδοὺ ἐκεῖ, μὴ ἡ πιστεύετε. 22. ἐγερθήσονται γὰρ ἡ ψευδόχρηστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ ἡ ποιήσουσιν σημεῖα καὶ τέρατα πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. 23. ὑμεῖς δὲ βλέπετε· ἰδοὺ προεῖρηκα ὑμῖν πάντα. 24. Ἀλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλίψιν ἡ τῶν ἡμε-

14. οταν SL. | - της ερημωσεως L. |
 ἔστος S, ἔστω V. | ορει M.
 15. μηδὲ S, μήδὲ LP. | εἰσελθετω SL. |
 ἄραι SV. | οικιας M.
 16. πίσω L. | ἄραι M ut v. 15 (cf.
 (Matt. xxiv. 17, 18).
 17. αικειναις M.
 18. γενητε M. | η φυγη νμων pro
 ταυτα BMV. | + η εν σαββατω
 post χειμωνος M.
 19. θλιψις S, θλιψης V, (L₁ = tpt.) |
 γεγονε SL. | κτησεως P. | εκ-

- τησεν M. | και pro ουδ' SV.
 20. μι pro μη P. | κυριος pro ο θεος
 SV. | ἐκολοβωσε SL, ἐκολο-
 βωσεν M. | - εκεινας S. | αλλα
 δια pro δια δε SV. | ἐκολοβωσε
 sec. SL.
 21. + η ante ιδου sec. SV. | πιστευ-
 σητε SV.
 22. ψευδοχριστοι S, - ψευδοχρηστοι
 και V. | δωσουσι S, ποιησουσι
 L. | πλαναν V.

ρῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, 25. καὶ οἱ ἀστέρες § ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται. 26. καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν § νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως § καὶ δόξης πολλῆς. 27. καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου § τῆς γῆς ἕως ἄκρου § τοῦ οὐρανοῦ.

28. Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν § ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς ἀπαλὸς γένηται καὶ ἐκφυῇ τὰ φύλλα, § γινώσκεται ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν· 29. οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν § ἴδῃτε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἐπὶ θύραις. 30. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη § ἕως ἂν ταῦτα πάντα γένηται. 31. ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. 32. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ † ὥρας οὐδεὶς οἶδεν οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν οὐρανῷ οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατὴρ § μόνος. 33. βλέπετε § δὲ § καὶ ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε· οὐκ οἶδατε γὰρ πότε ὁ καιρὸς ἐστίν. 34. § ὥσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφείς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ δούς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορή. 35. γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἶδατε γὰρ πότε ὁ κύριος

24. ἐκεῖνην *pro* τῶν ημ. εκ. SPV. | σκοτισθήσεται V, *sed* V* = S.

25. ἀστεραὶς M. | — εκ S.

26. νεφέλαις SV, ναιφελαι M. | πολλῆς καὶ δόξης S.

27. — τῆς S. | — του S.

28. αὐτῆς ἡδη ὁ κλάδος SV. | — εκφυῇ V. | + ἐν αὐτῇ *pro* φυλλὰ V. | γινώσκετε SLV.

29. οὕτω S. | ἴδετε V. | ταῦτα ἴδητε S.

30. μεχρις ου παντα ταυτα S.

31. παρελθωσι S.

32. + τῆς *ante* ὥρας S. | — οἱ *sec.* V. | εἰμι *pro* εἰ μὴ M. | — μόνος SL.

33. — δε S. | — καὶ *prim.* S. | + οτι *ante* ουκ M.

34. ὡς *pro* ὥσπερ γὰρ S. | γρηγορεῖ MP.

τῆς οἰκίας ἔρχεται, ὃψὲ ἢ μεσονυκτίου ἢ ὡς ἀλεκτροφωνίας ἢ πρωτῆ
36. μὴ ἐλθὼν ὡς ἐξέφνης εὖρη ὑμᾶς καθεύδοντας. 37. ἃ δὲ ὑμῖν
λέγω, πᾶσιν λέγω, γρηγορεῖτε.

XIV.

1. Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας, καὶ ἐζήτουν
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν † δόλῳ κρατήσαντες
ἀποκτείνωσιν· 2. ἔλεγον δέ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε θόρυβος
ἔσται τοῦ λαοῦ.

3. Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ,
κατακειμένου αὐτοῦ ὡς προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἔχουσα ἀλάβασ-
τρον μύρου νάρδου πιστικῆς ὡς πολυτίμου, καὶ συντρίψασα τὸ
ἀλάβαστρον κατέχευεν αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς. 4. ἦσαν δέ τινες
ὡς μαθητῶν ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτοὺς καὶ λέγοντες· εἰς τί
ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν; 5. ἡδύνατο γὰρ ὡς πρᾶθῆναι
τὸ μῦρον τοῦτο ἐπάνω τριακοσίων δηναρίων καὶ δοθῆναι τοῖς πτω-
χοῖς· καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. 6. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄφετε αὐτήν·
τί αὐτῇ κόπους παρέχετε; καλὸν ὡς γὰρ ἔργον εἰργάσατο ὡς ἐν ἐμοί.
7. πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν καὶ ὅταν θέλητε
δύνασθε ὡς αὐτοῖς εὖ ποιῆσαι, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 8. ὁ εἶχεν

35. ἀλεκτοροφωνίας S.

36. ἐξαίφνης SL.

37. πᾶσι SLP.

XIV. 1. + ἐν ἀντὶ δολῶ SV.

3. ἦλθε *pro* προσῆλθεν αὐτῷ S. |
πολυτελοῦς S. | τοῦ *pro* το
V.

4. - τῶν μαθητῶν S. | ἀγανακτῶν-

τες L.

5. τοῦτο πρᾶθῆναι S. | δηνάριων L₁.

6. αὐτῇ *pro* αὐτὴν P. | κοπούς παρε-
χετε αὐτῇ P. | - γὰρ S. | ἡρ-
γάσατο LV. | εἰς ἐμὲ S.

7. αὐτοὺς S.

8. εἶχεν *pro* εἶχεν V. | + αὐτῇ *post*

† ἐποίησεν· προέλαβεν μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν.
9. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἂν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον † εἰς ὅλον τὸν
κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

10. Καὶ § ἰδού † Ἰουδας † Ἰσκαριώτης, εἰς τῶν δώδεκα, ἀπῆλ-
θεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ἵνα αὐτὸν^ε παραδῶ αὐτοῖς. 11. οἱ δὲ ἀκού-
σαντες ἐχάρησαν καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι· καὶ ἐζή-
τει πῶς εὐκαίρως αὐτὸν παραδῶ.

12. Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθουν,
λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἐτοιμά-
σωμεν ἵνα φάγῃς τὸ πάσχα; 13. καὶ ἀποστέλλει § τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ δύο καὶ λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν· καὶ
§ εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν ἀπαντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος
κεράμιον ὕδατος βαστάζων, § καὶ ἀκολουθήσατε αὐτῷ, 14. καὶ
ὅπου ἔαν εἰσέλθῃ εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ ὅτι ὁ διδάσκαλος λέγει·
ποῦ ἐστὶ τὸ κατάλυμά § μου, ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν
μου § φάγομαι; 15. καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξῃ ἀνώγαιον μέγα ἐστρω-
μένον ἑτοιμον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε ἡμῖν. 16. καὶ ἐξηλθον οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ
ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

εἶχεν SV. | ἐποίησε S. | προε-
λαβε SL.

9. + ὅτι *post* ὑμιν V. | εἰαν *pro* αὐ
V. | + τοῦτο *post* εὐαγγέλιον
SV. | αὕτη P.

10. - ἰδού S. | + ο *ante* ἰουδας S. |
ιούδας SV. | + ο *ante* ἰσκαριω-
της SV. | ἰσκαριωτης M. |
ἀπῆλθε S. | παραδῶ αὐτον SV.

11. ἐχάρισαν P. | ἀπηγγείλαντο V.

12. θέλῃς M. | ἐτοιμάσωμεν L.

13. δύο των μαθητων αυτου SV. |
- εἰσελθοντων υμων εἰς την
πολιν S. | - καὶ *post* βασταζων
S.

14. ἐστιν M. | - μου SV. | φαγῶ S,
φαγωμαί M.

15. δείξῃ L. | ἀνωγειον *SLscr at* ανα-
γειον *L treg*. | - μεγα M. | ἐτοι-
μον MP. | + καὶ *ante* ἐκεῖ M.

16. + ἐτοιμασαι *post* ἐξηλθον V. | αὐτω
pro αὐτου V.

17. Καὶ ὁψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. 18. καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ. 19. οἱ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι καὶ λέγειν αὐτῷ εἰς καθ' εἰς· μή τι ἐγὼ εἰμι; καὶ ἄλλος, μή τι ἐγώ; 20. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· εἰς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον. 21. ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

22. Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον § καὶ εὐλόγησας ἔκλασεν καὶ § ἐδίδου αὐτοῖς καὶ εἶπεν· λάβετε, φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. 23. καὶ λαβὼν † ποτήριον εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες. 24. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ § ὑπὲρ πολλῶν ἐκχυνόμενον § εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. 25. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πῖω ἐκ τοῦ § γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

26. Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. 27. καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντες § ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν

19. — εἰμι S. | + εἰμι *prost* ἐγὼ *sec.* M, *sed* — εἰμι M'.

20. τριβλίον M. | + αὐτος με παραδω-
σει *prost* τριβλίον M.

21. υἱὸν *pro* οὐ M. | ἐγεννήθη L.

22. + τον *ante* ἄρτον L. | — και *SV.*
ἐκλασε *SL.* | ἔδωκεν S, ἐδίδι P.
τοῖς μαθηταῖς *pro* αὐτοῖς L. |
εἶπε S.

23. λαβὼν P. | + το *ante* ποτήριον
SLM.

24. περὶ *pro* ὑπὲρ S. | — εἰς ἀφεσιν
ἁμαρτιῶν S.

25. + δε *prost* ἀμην M. | γεννηματος
S. | αὐτῷ P.

27. — υμεῖς S. | σκανδαλισθήσεσθαι
M. | ἐν *bis ante* ἐμοὶ P. | + ἐν

ἐμοὶ † τῇ νυκτὶ ταύτῃ, ὅτι γέγραπται· πατάξω τὸν ποιμένα καὶ
 § τὰ πρόβατα διασκορπισθήσεται. 28. ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερ-
 θῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 29. ὁ δὲ Πέτρος § ἀπο-
 κριθεὶς λέγει αὐτῷ· § εἰ καὶ πάντες σκανδαλισθήσονται, ἀλλ'
 οὐκ ἐγώ. 30. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι ὅτι § σὺ
 σήμερον † τῇ νυκτὶ ταύτῃ πρὶν § ἀλέκτορα δις φωνῆσαι τρίς
 § με ἀπαρνήσει. 31. ὁ δὲ § Πέτρος § μᾶλλον περισσῶς ἔλε-
 γεν ὅτι ἐὰν § δέῃ με συναποθανεῖν σοι, οὐ μὴ σε ἀπαρνήσομαι.
 ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

32. Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα § Γεθσημανεῖ, καὶ
 λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· καθίσατε ὧδε ἕως § ἂν ἀπελθὼν
 § προσεύξομαι. 33. καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκω-
 βον καὶ § τὸν Ἰωάννην § μετ' αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι
 καὶ ἀδημονεῖν. 34. § τότε λέγει αὐτοῖς· περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ
 μου ἕως θανάτου· μέναιτε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. 35. καὶ § προσ-
 ελθὼν μικρὸν ἔπεσεν § ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τῇ γῇ καὶ προσ-
 ήχητο † εἰ δυνατόν ἐστιν § ἵνα πάρελθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα,

- ante τη νυκτι sv. | διασκορ-
 πισθησεται τα προβατα sv.
 28. + και post αλλα P.
 29. εφη s. | και ει s. | σκανδαλισθη-
 σεται M. | ου και pro ουκ P.
 30. - συ s. | + εν ante τη νυκτι sv. |
 η δις αλεκτορα sv. | τρις L₁,
 sed L₂ = txt. | - μη L. | απαρ-
 νηση μη sv. | απαρνησι P₂,
 απαρνησαι M.
 31. - πετρος s. | εκ περισσου ελεγε
 μαλλον s. | με δεη s. | μι pro
 μη M. | απαρνησωμαι M.

32. καθησατε M. | - αν απελθων sv. |
 προσευξωμαι SL.
 33. - τον ante ιωαννην s. | μεθ' εαν-
 του sv. | αδιμονειν M.
 34. iniit. και pro tote s.
 35. προελθων s. | - επι προσωπον
 s, (επιπροσωπον v uno accen-
 tu). | τη γη s. | + ινα ante ει
 SL, v omittit, sed prima manus
 in margine minio scripsit. Al-
 ter. | η pro ει M. | - ινα ante
 παρελθη sv', sed v = txt.

36. καὶ ἔλεγεν· ἀββᾶ ὁ πατήρ § μου, πάντα § σοι δυνατά ἐστιν· παρένεγκε τὸ ποτήριον § τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· ἀλλ' § οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω § ἀλλ' ὡς σύ. 37. καὶ ἔρχεται καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων, καθεύδεις; οὐκ § ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι; 38. γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ § ἔλθητε εἰς πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. 39. καὶ πάλιν ἀπελθὼν § εὔξατο τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. 40. καὶ ὑποστρέψας εἶδεν αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας. ἦσαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν § καταβαρυνόμενοι, καὶ οὐκ ᾔδεισαν τί αὐτῷ ἀποκριθῶσιν. 41. καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέγει αὐτοῖς· καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἀπέχει § τὸ τέλος· ἦλθεν ἡ ὥρα, ἰδοὺ παραδίδεται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας † ἀμαρτωλῶν. 42. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ὁ παραδιδούς με ἤγγικε. 43. Καὶ † ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος παραγίνεται Ἰούδας § Ἰσκαριώτης εἰς † τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ † γραμματέων καὶ † πρεσβυτέρων. 44. δεδώκει δὲ ὁ παραδιδούς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς λέγων· ὃν ἂν φι-

86. ἀββᾶ P, ἀβᾶ L. | - μου S. | δυνατά σοι SV. | - ἐστιν S. | ἀπ' ἐμοῦ τουτο S. | ου τί pro ουχ ως S. | ἀλλὰ τί pro ἀλλ' ως SV. | σοι pro συ V.

87. ισχυσας S.

38. προσευχεσθαι M. | εισελθete SLV.

39. απελθων παλιν L. | προσηυξατο, SV, ηυξατο L. | ειπον P.

40. βεβαρημενοι pro καταβαρυνόμενοι S. | ηδυσαν M. | αυτω τι L. | αποκριθωσι S.

41. - το ante λοιπον P. | - το τέλος S. | παραδιδοτε V, παραδιδωκαι M. | - τας L. | + των ante αμαρτωλων SV.

42. ηγγικεν LV.

43. + ευθεως ante ετι SV. | - ισκαριωτης SLP. | + ὦν post εις S, + ὦν LM. | - πολυς post οχλος LP. | + των ante γραμματεων SV. | + των ante πρεσβυτερων S. | πρεσβυτερων και των γραμματεων V.

44. δεδοκει PV. | αυτων pro αυτον

λήσω, αὐτός ἐστιν· κρατήσατε αὐτὸν καὶ ἀπαγάγετε ἀσφαλῶς.
 45. καὶ ἐλθὼν εὐθέως προσελθὼν αὐτῷ λέγει· § χαῖρε ραββί, καὶ
 κατεφίλησεν αὐτόν. 46. οἱ δὲ ἐπέβαλον † τὰς χεῖρας § αὐτῷ, καὶ
 ἐκράτησαν αὐτόν. 47. εἰς δέ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος
 τὴν μάχαιραν § ἔπεισεν τὸν δούλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφείλεν
 αὐτοῦ τὸ ὠτίον. 48. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ὡς ἐπὶ
 ληστὴν § ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με·
 49. καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ
 ἐκρατήσατέ με· ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ § τῶν προφητῶν.
 50. § τότε § οἱ μαθηταὶ ἀφέντες αὐτὸν † ἔφυγον.

51. Καὶ εἰς τις νεανίσκος § ἠκολούθησεν αὐτῷ περιβεβλη-
 μένος σινδόνα § γυμνός· § οἱ δὲ νεανίσκοι ἐκράτησαν αὐ-
 τόν· 52. ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν.

53. Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα § Καϊάφαν,
 καὶ συνέρχονται † πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ
 γραμματεῖς. 54. καὶ ὁ Πέτρος § ἀπομακρόθεν § ἠκολούθει

prim. M. | λεγων αυτοις *V.* |
 φιλιω *M.* | εστι *S*, εστιν
V. | απαγετε *L.*

45. + αυτω *post* λεγει *V.* | ραββι
 ραββι *pro* χαιρε ραββι *S.* |
 κατεφιλισεν *M.*

46. επεβαλοντες *P.* | + επ' αυτον *post*
 επεβαλον *SV.* (επ' *ex correct.*
sed quid primo scriptum fuerit,
discipi nequit. Hoffm.). | αυ-
 των *pro* αυτω *SV* (αὐτων *V.*).

47. - την *V.* | επεισε *L.*, επαισεν *V.*,
 επαισε *S.*

48. εξηλθετε *S.*

49. - των προφητων *S.*

50. και *pro* τοτε *S.* | - οι μαθηται *S.* |
 + παντες *post* αυτον *SV*, + απαν-
 τες *L.*

51. ηκολουθει *S.* | σινδονας *P.* | επι
 γυμνου *pro* γυμνος *SV* (υπο
 verbo *V.*). | και κρατουσιν αυτον
 οι νεανισκοι *S.*

52. κατα λοιπων *P.*, καταλιπον *M.*

53. - καιαφαν *S.* | + αυτω *post* συν-
 ερχονται *SV* *marg.*

54. απο μακροθεν *EM.* | ηκολουθη *M.*

αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν § αὐτοῦ † θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς.

55. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰς τὸ θανατώσαι αὐτόν, καὶ οὐχ εὑρίσκον. 56. πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. 57. § ἄλλοι δὲ ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ λέγοντες 58. ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τούτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. 59. καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν. 60. καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς † μέσον ἐπηρώτησεν τὸν Ἰησοῦν λέγων· οὐκ ἀποκρίνη οὐδὲν τί οὐτοί σου καταμαρτυροῦσιν; 61. ὁ δὲ ἐσιώπα καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. § καὶ πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτόν § ἐκ δευτέρου καὶ λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ; 62. ὁ δὲ Ἰησοῦς § ἀποκριθεὶς εἶπεν § αὐτῷ· συ εἶπας ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ὤψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου § ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. 63. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει· τί ἔτι χρεῖαν § ἔχωμεν μαρ-

ηκολούθησεν S. | - εσω P. |
- αυτου S. | + και ante θερμαι-
νομενος SV. | θερμενομενος
LP.

56. κ' αὐτ' pro κατ' V. | ἴσαι LP | + αυ-
των post μαρτυριων L.

57. και τινες pro αλλοι δε S.

58. λεγοντες pro λεγοντος P. | - τον
post τουτον P.

59. ιδ' pro ουδε P, ουδ' M. | ιση post
αυτων proit V.

60. + αυτων post αναστας V. | + το
ante μεσον S. | μεσων P. | επη-
ρωτησε SL. | τοι pro τι P.

61. - και sec. S. | εκ δευτερου post
παλιν legit V, - εκ δευτερου
S. | + του θεου post υιος M.

62. - ιησους P. | - αποκριθεις S. |
- αιτω S. | - συ ειπας οτι S. |
καθημενον εκ δεξιων S.

63. + ευθεως ante διαρρηξας V. |
εχομεν SV.

τύρων; ἠκούσατε ὅτι τὴν βλασφημίαν ἡ τοῦ στόματος αὐτοῦ· τί ὑμῖν φαίνεται; ὁ καὶ πάντες κατέκριναν αὐτὸν εἶναι ἔνοχον θανάτου.

65. Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ καὶ περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν †· προφήτευσον ἡ νῦν Χρίστε τίς ἐστίν ὁ παίσας σε; καὶ οἱ ὑπηρέται ραπίσμασιν αὐτὸν ἡ ἐλάμβανον.

66. Καὶ ὁντος τοῦ Πέτρου ἐν τῇ αὐλῇ κάτω ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως, 67. καὶ ἰδοῦσα αὐτὸν θερμαινόμενον ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει· καὶ σὺ μετὰ τοῦ ἡ Ναζαρινοῦ Ἰησοῦ ἡ εἶς. 68. ὁ δὲ ἡρνήσατο λέγων· οὐκ οἶδα ὁ οὔτε ἐπίσταμαι τί σὺ λέγεις. καὶ ἐξῆλθεν ὁ εἰς τὴν ἔξω προαύλιον, καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. 69. καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν πάλιν ἡρξάτο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν ὅτι ὁ καὶ οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστίν. 70. ὁ δὲ πάλιν ἡρνήσατο. καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ; καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει. 71. ὁ δὲ ἡρξάτο ἀναθεματίζειν καὶ ὁμνύειν ὅτι οὐκ

64. + παντες *post* ηκουσατε V. | της βλασφημιας S. | + αυτου εκ *post* βλασφημιαν V. | - του στοματος αυτου S. | οἱ δε *pro* και S.

65. προσωπων L. | + αυτω *post* λεγειν S. | ουν *pro* νυν M. | εστι P. | sai *pro* σε M. | - νυν usq. σε S. | εβαλλον *pro* ελαμβανον SV.

66. οντως P. | † κατω L.

67. τον πετρον *pro* αυτον SV. | θερμενομενον LP. | ναζαρηνου SLV.

ἡς *pro* εις P, ησθα SV.

68. ουδε *pro* ουτε S. | εισηλθεν *pro* εξηλθεν M. | εξω εις το *pro* εις την εξω S. | εφωνησε SLM.

69. παλιν *cum sequentibus jungit* V. | παρεστηκωσιν M. | - και sec. S. | ουτως *pro* ουτος P.

70. ηρνειτο S. | παρεστηκοτες V. | ελεγων P. | ει; *prim.* L. | ομιαζει M.

71. ομνυειν L.

οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε. 72. καὶ § εὐθέως ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. καὶ § ἀναμνησθεῖς ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος οὐ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι πρὶν ἀλεκτόρα φωνῆσαι δις ἀπαρήση με τρίς καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν.

XV.

1. Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρῶτὸ συμβουλίον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, δῆσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν § αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. 2. καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος § λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· σὺ λέγεις. 3. καὶ κατηγοροῦν § αὐτῷ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά, § αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. 4. ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν § ἐπηρώτα αὐτὸν λέγων· οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν; ἴδε πόσα σου καταμαρτυροῦσιν· 5. ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν § ἀπεκρίνατο, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πιλάτον.

6. Κατὰ δὲ ἑορτὴν § εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν αὐτοῖς ἓνα δέσμιον § ὃν αὐτοὶ ᾔτουντο. 7. ἦν δὲ § τότε ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν § στασιαστῶν δεδέμενος, οἵτινες ἐν τῇ

72. — εὐθέως S. | ἐφώνησε S. | ανεμνησθη *pro* αναμνησθεις S. | αλεκτωρα PM. | εκλαιε S.
XV. 1. τῷ πρῶτῳ M. | ὁλῶν M. | ἀπηγαγον *pro* ἀπηνεγκαν V. | — αὐτον SV. | το *pro* τῷ ἀπὲ πιλatu P.
2. — λεγων S.

3. αὐτου *pro* αὐτω S. | — αὐτος *usq.* ἀπεκρίνατο S.
4. ἐπηρωτησεν S.
5. ἀπεκριθη SV.
6. εἰωθη MP. | ἀπελυεν *pro* εἰωθει ο ἡγεμων ἀπολυειν S. | ονπερ *pro* ον αν S.
7. — τότε S. | συστασιαστων SV.

στάσει φόνον πεποιήκεισαν. 8. καὶ ἀναβοήσας ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι καθὼς αἰεὶ ἐποίει αὐτοῖς. 9. ὁ δὲ Πιλάτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 10. ἥ δει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον ἡ παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. 11. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἢ ἀπολύσει αὐτοῖς. 12. ὁ δὲ Πιλάτος ἀποκριθεὶς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς· τί οὖν ἢ ποιήσω ἢ τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 13. οἱ δὲ πάλιν ἢ ἔκραζον ἀνασειόμενοι ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ ἔλεγον· σταύρωσον αὐτόν. 14. ὁ δὲ Πιλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ ἢ περισσῶς ἔκραζον· σταύρωσον αὐτόν. 15. ὁ δὲ Πιλάτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, καὶ παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας ἵνα σταυρωθῇ.

16. Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἢ εἰς τὴν αὐλὴν, ὃ ἐστὶ πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν· 17. καὶ ἐνδιδύσκουσιν αὐτὸν ἢ χλαμύδα κοκκινὴν καὶ πορφύραν καὶ ἢ περιτιθοῦσιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον· 18. καὶ ἤρξαντο ἀσπάξεσθαι αὐτόν· χαῖρε ἢ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων·

8. ἤρξαντο V. | ἢ *pro* αἰε M.

10. ἐγίνωσκε *pro* ἤδει S, ἐγίνωσκεν V, ἤδει L. | παραδεδωκεισαν S. | ἀρχιερεῖς (*sic*) M.

11. βαραββᾶν L. | ἀπολυση SLM.

12. - πάλιν P. | + θέλετε *post* οὖν SMV. | + ὃν λεγετε *post* ποιήσω SMV. | - τὸν *ante* βασιλέα SV^{M(?)}

13. ἐκραζαν S. | ἀνασιόμενοι M. | - ἀνασιόμενοι *usq.* ἔλεγον S.

14. περισσοτερως ἐκραζαν SV.

15. + ἔλεγεν αὐτοῖς *ante* βουλομενος L₂ (*recenti manu*). | παρέδωκε SL.

16. τῆς αὐλῆς *pro* εἰς τὴν αὐλὴν SV.

17. ἐνδύουσιν SV. | - χλαμῦδα κοκκινὴν καὶ S. (χλαμῦδα V). | περιτιθεασιν S.

18. + καὶ λεγειν *ante* χαῖρε M. | βασιλεὺς *pro* ὁ βασις S. | αὐτῶν *pro* τῶν L₁.

19. καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλὰ μῶ καὶ ἐνέπτυν αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. 20. καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν ὃ τὴν χλαμύδα καὶ τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια.

Καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν. 21. καὶ ἀγγαρεύουσι παράγοντά τινα Σίμωνα τὸν ὃ Κυριναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. 22. καὶ ὃ ἀγοῦσιν αὐτὸν ὃ εἰς τὸν Γολγοθᾶ τόπον, ὃ ἐστὶ μεθερμηνεύόμενον κρανίου τόπος. 23. καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν ἐσμυρνισμένον οἶνον· ὃ δὲ οὐκ ἔλαβεν. 24. καὶ σταυρώσαντες αὐτὸν ὃ διεμερίζοντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες ὃ κλήρους ἐπ' αὐτὰ τίς τί ἄρῃ. 25. ἦν δὲ ὦρα τρίτη ὃ ὅτε ἐσταύρωσαν αὐτόν. 26. καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· ὃ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

27. Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσι δύο ληστὰς, ἓνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἓνα ὃ ἐξ ἐυωνύμων αὐτοῦ. 28. καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. 29. καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλάσφημουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες· οὐαὶ ὃ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, 30. σῶσον σεαυτὸν καὶ κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 31. ὁμοίως † καὶ οἱ ἀρχιε-

20. *in it.* — καὶ L. | — τὴν χλαμύδα
καὶ S. | σταυρώσουσιν L.

21. ἀγγαρεύουσιν V. | κυρηναῖον S,
κηρυναῖον L. | ἀπαγροῦ M,
ἀπο ἀγροῦ P. | ἵνα P. | ἄρῃ
L.

22. φέρουσιν *pro* ἀγοῦσιν SV. | ἐπι
pro εἰς τὸν S.

23. ποιεῖν *pro* πιεῖν M. | ἔλαβε S.

24. διεμερίζον S, διεμερίζωντω P. |

κλήρον SLV.

25. καὶ *pro* ὅτε S. | ἐσταύρωσαν σαν
(sic) M.

26. — ἡ P. | ἐπιγεγραμμένην (sic) M.

27. σταυροῦσιν V. | λησταν M, *sed*
ληστὰς M'. | ἐξ ἐυωνύμων S.

29. — αὐτῶν *pro* κεφαλὰς M. | οὐαὶ
SM.

31. + δε *pro* ὁμοίως S. | + πρὸς ἀλ-

ρεῖς ἐμπαίζοντες † μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσεν, ἐαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· 32. ὁ Χριστὸς † βασιλεὺς † Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν § αὐτῷ. καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι αὐτῷ § ὀνειδίζον αὐτὸν.

33. § Καὶ γενομένης † ὥρας ἕκτης σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας § ἐνάτης. 34. καὶ τῇ § ἐνάτῃ ὥρᾳ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· ἐλωὶ ἐλωὶ § λιμᾶς ἀβαχθανί, ὃ ἐστὶν μεθερμηνεύμενον· ὁ θεὸς † ὁ θεός μου, εἰς τί με ἐγκατέλιπες ; 35. καὶ τινὲς τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον· § ἴδε Ἡλίαν φωνεῖ. 36. § καὶ δραμόντες ἐγέμησαν σπόγγον ὄξους § καὶ περιθέντες καλάμῳ § ἐπότιζον αὐτὸν, § λέγοντες· ἴσθις ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἡλίας καθελεῖν αὐτόν. 37. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφείδ φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσεν. 38. καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο § ἀπάνωθεν ἕως κάτω. 39. ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς § ἐξεναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως κράζας ἐξέπνευσεν, εἶπεν· ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν θεοῦ.

- ληλούς *post* ἐμπαίζοντες SMV
(*υπο νερό ν*). | δυνατε M. |
σωσαι. SMVP, *αὐτ* σωσαι ; P'. ?
32. + ὁ *ante* βασιλεὺς SLV. | + του
ante ἰσραηλ SV. | καταβατων
ουν M. | - αυτω *prim.* S. |
ωνειδιζον SLV.
33. - και S. | + δε *post* γενομενης S. |
εννατης S.
34. τη ωρα τη εννατη (*ενατη ν*) SV. |
ἐλωι *bis* L. | λειμᾶς V, λαμμά
σαβαχθανί S. | ἐστι SLV. |
+ μου *post* θεος *prim.* SV. | κατ-
ελιπες με V.
35. - ακουσαντες V. | ιδου *pro* ιδε S.
ἡλιαν V.

36. δραμωντες P. | εγεμισαν LV. |
δραμων δε εἰς και γεμισας *pro*
και δραμοντες εγεμησαν S. |
σπογον V, *sed* σπογγον V',
- σπογγον M. | - οξους V. |
περιθεις τε *pro* και περιθεντες
S. | εποτιζεν S. | λεγων S. |
αφετε S. | ηλιας σωσον και *pro*
ιδωμεν ει ερχεται ηλιας L.
37. εξεπνευσε S.
38. απ' ανω P, απο ανωθεν SV. | κατ-
ωθεν L, κατω V (= κατω).
39. - ὁ *prim.* L. | κεντηριων IM. |
παρεστικως P. | ἐξ εναντιας S.
ουτω SL. | + του *ante* θεου LV.

40. Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς ἦν †Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία †Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ §Ἰωσήτος μήτηρ καὶ Σαλώμη, 41. αἱ καὶ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἠκούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα.

42. Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρασκευή, ὃ ἐστὶν § πρὸς σάββατον, 43. § ἐλθὼν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ § Ἀριμαθίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθεν πρὸς Πιλάτον καὶ ᾔτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 44. ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθηκεν, καὶ προσκαλεσάμενός τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανεν· 45. καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυριώνος ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. 46. καὶ ἀγοράσας σινδόνα καὶ καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησεν τῇ σινδόνι καὶ § ἔθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ ᾧ ἦν λελατομημένον § ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. 47. ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία § Ἰακώβου καὶ Ἰωσήτος μήτηρ ἐθεώρουν ποῦ § τέθεται.

40. απομακροθεν L. | + και *pro* ἦν SM. | μαγδαλινη P. | + η του *ante* ιακωβου S. | ιωση SV.

42. εστι SLV. | *προσαββατον pro* προς σαββατον SL.

43. ηλθεν *pro* ελθων SV. | - ο P. | αριμαθειας SP, αριμαθειας M. | ευσχημον M. | εισηλθε SLM. | ητισατο P. | τῷ *pro* το P.

44. τεθυκε S. | κεντηριωνα LM. | επερωτησεν IM. | η *pro* ει M.

απεθανε S.

45. παρα *pro* απο V. | κεντηριωνος L. | τῷ *pro* το M.

46. καθελῶν MP. | ενειλησε S, ενει- λισεν M, ενειλυσε L. | σινδονη IM. | κατεθηκεν S. | εκ πε- τρας S. | προσεκυλισεν V, προσεκυλησε L.

47. μαγδαλινη P. | - ιακωβου και S. | ιωση *pro* ιωσητος SV. | τιθεται SV, τεθεται L.

XVI.

1. Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία † Ἰακώβου καὶ Σαλώμῃ ἡγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσι § τὸν Ἰησοῦν. 2. καὶ λίαν πρωὶ τῆς μᾶς § τῶν σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. 3. καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτὰς· τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον § ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; 4. καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. 5. καὶ ἀπελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. 6. ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε. Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν § Ναζαρινὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἡγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτὸν. 7. ἀλλ' ὑπάγετε εἰπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. 8. καὶ ἐξελθοῦσαι † ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχεν δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις· καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ.

9. Ἀναστὰς § ὁ Ἰησοῦς πρωὶ πρώτη σαββάτου ἐφάνη πρῶτον

XVI. 1. μαγδαληνῃ P. | + ἡ τοῦ *ante*
ιακώβου S. | σαλῶνῃ P. |
αλείψωσιν SV, αληψῶσι P. |
αὐτὸν *pro* τὸν ἰησοῦν S.
2. - τῶν S.
3. ἀποκυλυσῇ L. | ἐκ *pro* ἀπο SV.
4. ἀποκεκυλισται L.
5. ἰδὺν M.

6. ἐκθαμβεῖσθαι L¹P. | ναζαρηνον
SV, ναζωρηνον L.
7. ἀλλὰ V. | ὑπάτε *pro* εἰπατε M. |
οψεσθαι P.
8. + ταχὺ *ante* ἐφυγον S. | εἶχε
SL.
9. ναστας L. | + ἔε *post* ἀναστὰς
SM. | - ο ἰησοῦς S. | σαββατων

Μαρία τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια. 10. ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλε τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσιν καὶ κλαίουσιν. 11. καὶ ἐκεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς ἠπίστησαν. 12. Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοις εἰς ἀγρόν. 13. καὶ ἐκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν. 14. Ὑστερον ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἑνδεκα ἐφανερώθη, καὶ ὠνειδίσε τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ὧς ἐγειγερμένον ὧς ἐκ νεκρῶν οὐκ ἐπίστευσαν. 15. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. 16. ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται. 17. σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύουσι ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσιν, γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς, 18. ὄφεις ἄρουσιν, καὶ θανάσιμόν τι πίωσιν οὐ μὴ αὐτοὺς ὧς βλάβῃ, ἐπὶ ἁρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσιν καὶ καλῶς ἔξουσιν. 19. ὁ μὲν οὖν κύριος μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς ἀνελήφθη εἰς ὧς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ. 20. ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ

L₁. | μαγδαληνῇ P. | ἐβεβλήκει M.

10. πορευθῆσα MP. | γινομένοις L. | ἀπηγγείλεν V. | πενθοῦσι SLM. κλαίουσι SL.

11. αὐτοῖς *pro* αὐτῆς M. | ἠπίστησαν L.

13. ἀπειγγείλαν P.

14. — αὐτοῖς P. | ἑνδεκα P. | ὠνειδίσε M. | ἀπιστεῖαν P. | ἐγειγερμένον SP, ἐγερχόμενον M. | — ἐκ

νεκρῶν S. | *fin.* + καὶ οὐκ ἐπίστευσαν M.

15. κτήσει P.

17. ἐκβαλοῦσι SL.

18. ὄφεις P. | ἀρουσι SP, ἄρουσι L. | ποίωσιν *pro* πίωσιν L. | βλάβῃ S. | ἐπιθήσουσι SLP.

19. + ἱησοῦς *post* κύριος V. | λαλῶσαι M. | τὸν οὐρανὸν S. | ἐκάθισεν M.

20. πάντα χϣ (i. θ. χριστὸν) *pro*

τοῦ κυρίου συνεργούντος καὶ τὸν λόγον βεβαιούντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων. Ἀμήν.

Εὐαγγέλιον κατὰ μάρκον ἐγράφη ῥωμαῖσθη ἐν ῥώμῃ μετὰ ιβ' ἔτη τῆς ἀναληψέως τοῦ κυρίου· ἔχει δὲ ῥήματα αχ^οε στιχο^ς αχι^ς.

πανταχου L. | + των ante ση-
μειων P.
Subscriptio. ρωμαισθη (sic) MP. |
εχη pro εχει P. | L nil habet

subscriptum. s habet: τὸ κα-
τὰ Μάρκον εὐαγγέλιον ἐγρά-
φη ἐν στίχοις ἀφ', κεφα-
λαίοις σλς'.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ.

I.

1. Ἐπειδὴ περ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων, 2. καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ § ἀπαρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου, 3. ἔδοξε ἀμφοῖ παρηκολουθηκότες ἀνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε, 4. ἵνα ἐπιγνῶς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν § ἀσφάλειαν.

5. Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἱερεὺς τις ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. 6. ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφοτέροι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασι τοῦ κυρίου ἄμεμπτοι. 7. καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, § καθὼς † Ἐλισάβετ ἦν στείρα, καὶ ἀμφοτέροι προβε-

Inscriptio. εκ του κατα λουκαν ευαγγελιον (sic) L scr. ευαγγελιου L treg.

1. 2. απ' αρχης S. | παρεδωσαν MP.

8. εδωξε P. | παρακολουθηκοτη P.

4. κρατισται P. | ασφαλειαν SL.

5. εφ' ημεριας M. (et v. 8.) | ελισαβητ L.

7. τεκνων MP. | καθοτι SL. | + η

βηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν. 8. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερα-
τεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ὅ ἐναντίον τοῦ
θεοῦ, 9. κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας ἔλαχε τοῦ θυμιάσαι εἰσελθὼν
εἰς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου, 10. καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἦν προς-
ευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. 11. ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγε-
λος κυρίου, ἐστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος.
12. καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.
13. εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος· μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία, διότι εἰση-
κούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι,
καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην· 14. καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ
ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ὅ ἐν τῇ γεννήσει αὐτοῦ χαρήσονται.
15. ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ ὁ Θεοῦ, καὶ οἶνον καὶ σίκερα
οὐ μὴ πῖν, καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς
αὐτοῦ, 16. καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον
τὸν θεὸν αὐτῶν· 17. καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν
πνεύματι καὶ δυνάμει Ἡλιοῦ, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα
καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἐτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν ὃ κατα-
σκευασμένον. καὶ εἶπεν Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· 18. κατὰ
τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ γυνή μου προ-
βεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. 19. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος

ἀπὸ ἐλισαβετ sv.

8. ἐναντι s.

9. + καὶ ἀπὸ κατα v. | ἱερατίας LM. |
ἐλαχεν v.

10. τῆς ὥρας L.

12. αὐτῷ pro αὐτὸν fin. M.

13. εἶπεν v. | δι' ὅτι P. | ἐλισαβετ
L. | καλέσης P. | αὐτῷ pro

αὐτοῦ L.

14. ἐπὶ pro ἐν SM.

15. κυρίου pro θεοῦ s.

17. προσελεύσεται M. | ἡλίου s,
ἡλιοῦ MN. | ἀνθρώπων pro πα-
τέρων L. | κατεσκευασμένον
s, κατασκευασμένων P.

18. εἶπε SL. | γνώσωμαι M.

εἶπεν αὐτῷ· ἐγώ εἰμι Γαβριήλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σε, καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα·
 20. καὶ ἰδοὺ ἔσθι σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. 21. καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ.
 22. ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἠδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς, καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς, καὶ διέμενε κωφός. 23. καὶ ἐγένετο ὥς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 24. μετὰ δὲ ἡμέρας ταύτας συνέλαβεν Ἑλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα 25. ὅτι οὕτως μοι πεποίηκεν ὁ κύριος ἐν ἡμέραις, αἷς ἡ ἐφ' ἴδεν ἀφελεῖν τὸ ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις.

26. Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριήλ ἡ ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας ἣ ὄνομα ἡ Ναζαρέθ, 27. πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαβίδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ. 28. καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπεν· χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ κύριος μετὰ σοῦ, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν. 29. ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ

19. εὐαγγελισσασθαι M.

20. καιρων P.

21. ναω (= ἐκτ.) M, sed corr. prima, ut videtur, manus λαω. Cer.

22. - αυτοις LP. | ὀπτασίαν SV. | δι' ἀνευων V. | διέμεινε M. | διέμεινεν V.

23. λειτουργίας MP.

24. ταυτας τας ημερας SV. | ἐλισαβετ

L. | περιεκριβεν L₁.

25. - οτι P. | ουτω S. | οίς M. | εφιδεν L. | επειδεν S.

26. - ὁ L. | ὑπο pro απο SV. | - του LM. | ναζαρετ S.

27. τω pro το P.

28. προς αυτην ὁ αγγελος L. | ειπε S. | γυναιξι L.

λόγῳ αὐτοῦ, καὶ διελογίζετο ποταπὸς ἔει ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. 30. καὶ εἶπεν ὁ αἰγγελος· μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· εἶδες γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ. 31. καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. 32. οὗτος ἔσται μέγας, καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς τὸν θρόνον Δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, 33. καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος. 34. εἶπε δὲ Μαριάμ πρὸς τὸν αἰγγελον· πῶς ἔσται ἡ μοι τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; 35. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ αἰγγελος εἶπεν αὐτῇ· πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ ὅ γε γεννόμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ. 36. καὶ ἰδοὺ Ἑλισάβετ ἡ ὁ συγγενὴς σου, καὶ αὐτὴ συνελήφυσεν υἱὸν ἐν ὁ γήρει αὐτῆς, καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρῃ. 37. ὅτι οὐκ ἀδυνατήσῃ παρὰ τῷ θεῷ πᾶν ῥῆμα. 38. εἶπεν δὲ Μαριάμ· ἰδοὺ ἡ δούλη κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ αἰγγελος.

39. Ἀναστᾶσα δὲ Μαριάμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν ὄρεινὴν μετὰ σπουδῆς εἰς πόλιν Ἰουδα, 40. καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ ἡσπάσατο τὴν Ἑλισάβετ. 41. καὶ

29. εἰη S. | οὕτως pro ουτος P.

30. εἶπαν L. | ο αγγελος αυτη S, ο αγγελος αυτοις M.

31. συλληψει LM. | τεξει L.

32. οὕτως pro ουτος P.

34. εἶπεν V. | - μοι S.

35. αἰγγελος L. | γενωμενον S. | + εκ σου pro γενωμενον V.

36. ἐλισταβεθ L₁, ἐλισταβετ L₂. | συγγενης S, συγγενι V. | αὐτῇ L,

αὐτῇ P, αὐτῇ V. | συνηληφυσια M. | γηρα S. | στηρα P.

37. αδυνατηση L, αδυνατη V, αδυνατησει V'.

38. εἶπε BL.

39. αναστας L. | - δε P | ορινην M. | ιουδα SMV.

40. ησπασατο L. | ἐλισταβετ L (ita v. 41. bis).

ἐγένετο ὡς ἤκουσεν § τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας ἢ Ἐλισάβετ, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς. καὶ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἢ Ἐλισάβετ, 42. καὶ § ἀνεβόησεν φωνὴ μεγάλη, καὶ εἶπεν· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. 43. καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου μου πρὸς με; 44. ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. 45. καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα· ὅτι ἔσταλ^ε ἡ τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου.

46. Καὶ εἶπεν Μαριάμ· μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον, 47. καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου, 48. ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί, 49. ὅτι ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατός, καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, 50. καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς § γενεὰν καὶ γενεὰν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. 51. ἐποίησε κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν· 52. καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσε ταπεινούς, 53. πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντας ἐξάπεστειλε κενούς. 54. ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους, 55. καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ § ἕως αἰῶνος.

41. ἤκουσε LV, ἡκ. *sp. asp.* LMP. | ἡ
ελισαβετ τον ασπασμον της
μαριας S, ἐλ. *sp. asp.* LP. |
εσκηρτησε PM.

42. ανεφωνησε *pro* ανεβοησεν S, ανε-
βοησε L. | γυναιξι SLV.

43. ελθει P.

44. το βρεφος εν αγαλλιασει LV.

45. *Post* πιστευσασα. *ἡνικῆστιν habent*

PV. | — η *ante* τελειωσις SLV.

46. ειπε SL. | μεγαλυνη P.

47. — και *in it.* M.

48. δουλοις M. | μακαριουσιν V.

49. εποιησεν V.

50. εις γενεας γενεων S.

52. καθειλε SL. | υψωσεν V.

53. εξαπειλε M, εξαπεστειλεν V.

55. αβρααμ SM. | εις τον αιωνα SV.

56. Ἐμεινε δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὥσεί μῆνας τρεῖς, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

57. § Τῆς δὲ Ἑλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. 58. καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνε κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ. 59. καὶ ἐγένετο ἐν τῇ § ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ζαχαρίαν. 60. καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν· οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης. 61. καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν ὅτι οὐδεὶς ἐστὶν ἐν τῇ συγγενείᾳ σου ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ. 62. ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι § αὐτό. 63. καὶ αἰτήσας πινακίδιον ἔγραψε λέγων· Ἰωάννης ἐστὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἐθαύμασαν πάντες. 64. ἀνεψύχη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν θεόν. 65. καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιρικούντας αὐτούς, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, 66. καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες· τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; καὶ χεὶρ κυρίου ἦν μετ' αὐτῶν.

67. Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατήρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου. καὶ § ἐπροεφήτευσεν λέγων· εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσ-

56. εμεινεν V. | -ωσει L.

57. τη προ της BP. | ἐλισαβετ L. | + και προτ χρονος L.

58. οικουσαν προ ηκουσαν P. | περι-ηκοι P. | συγγενης M. | συναι-χερεν αυτης L.

59. τη ογδυη ημερα S. | περιτεμην M. | αυτω προ αυτο L, αυτου P.

60. αποκριθησα M. | κλησεται V, κλη-

θησεται V' marg.

61. ειπεν V. | συγγενεια MP.

62. θελει M. | αυτον S.

63. αιτισας V. | εγραψεν V.

64. ελαλη M.

65. ορινη V.

66. -αυτων P. | ἀρα L. | § η. αυτου S.

67. προεφητευσεν SLM.

ραήλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν † λαῶ αὐτοῦ, 69. καὶ ἡγειρεν κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ Δαβὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ, 70. καθὼς ἐλάλησε διὰ στόματος τῶν ἁγίων † ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ, 71. σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς, 72. ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ, 73. ὄρκον ὃν ὥμοσε πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν 74. ἀφόβως ἐκ χειρὸς † ἐχθρῶν † ρυσθέντας, λατρεύειν αὐτῷ 75. ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. 76. καὶ σὺ παιδίον προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου κυρίου ἐτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ, 77. τοῦ δοῦναι γινῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν 78. διὰ σπλάγχχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους 79. ἐπιφάναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατεθῆναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

80. Τὸ δὲ παιδίον ἠύξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

68. ἐποίησε SLP.

69. ⁶⁸+ τω ante λαω s. | ηγειρε SL.

70. + των post αγιων s.

73. ὥμωσε P, ὥμοσε L, ὥμωσε M. |

ἀβρααμ sv. | των pro τον P.

74. αφοβος MP. | + των ante εχθρων SMV. | + ημων post εχθρων SMV.

75. Post ρυσθεντας punctum habent MPV. | δικαιοσυνην P.

76. προπροσώπου M.

77. ἐν ἀφέσει L, ἐναφέσει P.

78. ανατολυ P.

79. ἐπιφᾶναι sv.

80. ηύξανε L. | + της ante ημερας M.

II.

1. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος. Αὐγούστου § ἀπογράψασθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. 2. αὕτη ἡ ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας § Κυρινίου. 3. καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. 4. ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως § Ναζαρέθ εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς πόλιν Δαβὶδ ἣτις καλεῖται Βηθλεέμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαβίδ, 5. ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ μεμνηστευμένη αὐτῷ γυναικί, οὔσῃ ἐγκύῳ. 6. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν, 7. καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.

8. Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν. 9. καὶ ἰδὼν, ἄγγελος κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς καὶ δόξα κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. 10. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· μὴ φοβεῖσθε· ἰδὼν γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, 11. ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὃς ἔστι Χριστὸς κύριος, ἐν πόλει Δαβίδ. 12. καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ ση-

11. 1. ἐξῆλθε SLM. | ἀπογραφεσθαι SV.
2. κυρηνίου S.
4. ναζαρεθ S. | ιουδαια V, ιουδαιαν V. | ειτις M. | βιθλεεμ P, βεθλεεμ M.
7. ετεκε SL.

8. ποιμαινες L, ποιμεναις M. | τη αυτη χωρα L.
9. πιμνην P.
10. φοβεισθαι M.
11. εστιν P. | σωτηρ pro κυριος M.

μείον, § εὐρήσεται βρέφος § ἐσπαργανομένον κείμενον ἐν
† φάτῃ. 13. καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλήθος στρα-
τιᾶς οὐρανίου αἰνούντων τὸν θεὸν καὶ λεγόντων· 14. δόξα ἐν ὑψί-
στοις θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία. 15. Καὶ ἐγέν-
ετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν § οἱ ἄγγελοι εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ
οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες εἶπον πρὸς § ἐαυτούς· διέλθωμεν δὴ ἕως
Βηθλέεμ καὶ ἴδωμεν τὸ ρῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν
ἡμῖν. 16. καὶ ἦλθον σπεύσαντες, καὶ § εὑρον τὴν τε Μαριάμ καὶ
τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτῃ· 17. ἰδόντες δὲ
διεγνώρισαν περὶ τοῦ ρήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παι-
δίου τούτου. 18. καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν
λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς· 19. ἡ δὲ Μαριάμ
πάντα συνετήρει τὰ ρήματα ταῦτα συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
καὶ § ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες καὶ αἰνούντες τὸν θεὸν
ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ § ἴδον καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.

21. Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν § αἱ ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν τὸ
παιδίον, † ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ
ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλληφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.

22. Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν, κα-

12. ευρησετε SM. | εσπαργανωμενον

S. | + τη ante φατνη S.

13. εξεφνης MP.

15. απηλθεν L₁. | των ουρανων M,
εις τον ουρανον οι αγγελοι S. |
οιπον M. | αυτους pro εαυτους
P, εαυτους P', αλληλους SV. |
διελθομεν L. | βεθλεεμ M. |
ειδομεν P.

16. ανευρον S. | φανη V, sed nianus re-

, centior τ supra addidit. Alter.

17. - τουτου V.

18. ποιμαινων M.

19. παντας L. | τον θεον post δοξ. M,
sed corr. pr. m.

20. οίπιστρεψαν L, επεστρεψαν S. |
ειδον S. | ελαληθει LM.

21. επλησθησαι M. | - αι ante ημεραι
SV. | + και ante εκληθη S.

22. των pro τον V, τον V'. | νομιον

τὰ τὸν νόμον § Μωϋσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα πα-
ραστήσαι τῷ κυρίῳ 23. καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι πᾶν
ἄρσεν διανοίγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται, 24. καὶ τοῦ
δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ κυρίου, ζεύγος τρυγόνων
ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν.

25. Καὶ ἰδοὺ ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἱερουσαλὴμ, ᾧ ὄνομα Συμεῶν,
καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσδεχόμενος παρά-
κλησιν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ πνεῦμα § ἦν ἅγιον ἐπ' αὐτόν· 26. καὶ
ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μὴ ἰδεῖν
θάνατον πρὶν † § ἰδεῖν τὸν Χριστὸν κυρίου. 27. καὶ ἦλθεν ἐν τῷ
πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον
Ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ § ἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ
αὐτοῦ, 28. καὶ αὐτὸς ἐδέξατο § αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ
καὶ εὐλόγησεν τὸν θεὸν καὶ εἶπεν· 29. νῦν ἀπολύεις τὸν δούλόν
σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ρῆμά σου ἐν εἰρήνῃ, 30. ὅτι εἶδον οἱ ὀφ-
θαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, 31. ὃ ἠτοιμάσας κατὰ πρόσωπον
πάντων τῶν λαῶν, 32. φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ
σου Ἰσραήλ. 33. καὶ ἦν Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες
ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. 34. καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Συ-
μεῶν καὶ εἶπεν πρὸς Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ· ἰδοὺ οὗτος κείται

Μ. | μωσεως S. | παρα pro
παραστήσαι M.

23. — τω απτε κυριω P.

24. ἡ LP.

25. εἰερουσαλημ L. | συμεων (sic ras-
sim) SL. | ευλαβις M. | αγιον
ην S.

26. κεχρηματισμενων P, κεχρισμα-
τισμενον L, κεχρηματισμενον

Μ. | πρην η ιδη pro- πριν ιδειν
S.

27. εισαγειν L. | ιθισμενον P, ειθισ-
μενον SV.

28. αυτο pro αυτον S. | ευλογησε
SLP. | ειπε S.

32. πως pro φως L₁, sed L₂ = ιατ.

34. ευλογισεν M. | ειπε SL. | ουτως
pro ουτος P.

εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον· 35. καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί. 36. καὶ ἦν Ἄννα § προφήτης, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ· αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα § μετὰ ἀνδρὸς ἔτη ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς, 37. καὶ § αὐτῇ χήρα ὡς ἐτῶν ὀγδοηκοντατεσσάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ νηστεύσας καὶ δεήσεσι λατρεύουσα § νύκταν καὶ ἡμέραν. 38. καὶ αὕτη αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα ἀνθωμολογεῖτο τῷ κυρίῳ, καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

39. Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα † κατὰ τὸν νόμον κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὴν πόλιν § ἐαυτῶν Ναζαρέθ. 40. τὸ δὲ παιδίον ἠύξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι πληροῦμενον σοφίας, καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ' § αὐτῷ.

41. Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα. 42. καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβάντων αὐτῶν εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς, 43. καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. 44. νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι ἦλθον ἡμέρας

35. ρομφαίαν M.

36. προφητις SL. | + του ante ανδρος
MV. | ετη ante μετα ponunt
SV.

37. αὕτη S, αυτη χηραι V. | δεκατεσσαρων V, sed v' marg. = txt. | αφηστατο M. | νυκτα SV.

38. - αὐτῇ V. | ἐπὶ στάσα P. | ανθ' ὠμολογειτω PV, sed in V primum cornu ultimi ω puncto

notatur. Alter. | ελαλη P.

39. + τα post απαντα S. | - την ante πολιν M. | αυτων SP. | ναζαρεθ S.

40. ηυξανεν V, ηύξανε L. | fin. αυτο SV.

41. πορευοντο L1. | κατετος LP.

43. υπεμειν εν M. | + ο ante ιησους L.

44. νομησαντες M. | ειναι εν τη συν-

ὁδὸν καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς § συγγενεῦσιν καὶ † τοῖς γνωστοῖς, 45. καὶ μὴ εὐρόντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ § ἀναζητοῦντες αὐτόν. 46. καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς· 47. ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. 48. καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν· τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου § καὶ ἐγὼ ὀδυνόμενοι ἐζητοῦμέν σε. 49. † εἶπεν § δὲ πρὸς αὐτούς· τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ § ἤδητε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ § με εἶναι; 50. καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς. 51. καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς § Ναζαρέθ, καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. † ἡ § δὲ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. 52. καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε σοφία καὶ ἡλικία καὶ χάριτι παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

III.

1. Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρ-

-
οδία V. συγγενεῦσι V, συγγενεσι S. + ἐν ἀπὲ τοῖς γνωστοῖς S.	μενοι M. ζητοῦμεν L.
45. - αὐτον <i>prim.</i> V. ζητούντες S.	49. + καὶ ἀπὲ εἶπεν SV. εἶπε SL. - δε SV. ζητεῖτε M. ἡδεῖτε SV, ἰδητε, L. εἶναι με SV.
46. μεθ' ἡμερας P.	50. - ου M.
47. παντες οι ακουοντες αυτου <i>post</i> αποκρισεσιν αυτου <i>ρονit</i> L. επῆ <i>pro</i> επι M.	51. ναζαρετ S. καὶ ἡ μητηρ <i>pro</i> ἡ δε μητηρ S.
48. καγω S. οδυνωμενοι SV, οδυνα-	52. προεκοπτεν V.
	III. 1. - δε <i>post</i> ετει P.V. ἰρωδου P.

χοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
 τετραρχοῦντος τῆς Ἰουραίας καὶ ὁ Τετραχωνίτιδος χώρας, καὶ
 Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος, 2. ἐπ' ἀρχιερέων Ἄννα
 καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν τοῦ Ζαχαρίου υἱὸν
 ἐν τῇ ἐρήμῳ, 3. καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδά-
 νου κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, 4. ὡς
 γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἡσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· φωνῇ
 βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε
 τὰς τρίβους αὐτοῦ· 5. πᾶσα φάραξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος
 καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθείαν καὶ αἱ
 τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς ὁδοῦς, 6. καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον
 τοῦ θεοῦ. 7. ἔλεγε ὁ δὲ τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι
 ὑπ' αὐτοῦ· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς
 μελλούσης ὀργῆς; 8. ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας,
 καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ·
 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγείρει
 τέκνα τῷ Ἀβραάμ, 9. ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν
 δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπ-
 τεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 10. καὶ ὁ ἐπηρώτουν αὐτὸν οἱ ὄχλοι

της γαλιλαιας *pro* της ιου-
 ραιας V (*prima manus in mar-*
gine notat: εν αλλ. της ιου-
 ραιας). Ἰουραίας P. | τραχω-
 νιτιδος SV. | λυσαιου V. | αβυ-
 λινης V, αβιλινης P.

2. αρχιερεως LV.

3. την πασαν *pro* πασαν την V.

4. - λεγοντος V, λεγων P.

5. φαραξ L1. | ὄρος L. | τραχαι

M. | λείας S, λείας L.

7. ελεγεν S. ελεγεγεν V. | ουν *pro*
 δε S. | - υμιν M.

8. αρξεσθε M. | εαυτης P. | εχωμεν
 M. | αβρααμ bis SMV. | του
 αβρααμ M.

9. ιδε *pro* ηδη P. | αξηνη P. | δεν-
 δρων *pro* δενδρον MP. | + το
 απτε πυρ L.

10. επηρωτων SV.

λέγοντες· τί οὖν ἡ ποιήσωμεν; 11. ἀποκριθεὶς δὲ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδώτω τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ἡ ποιήτω. 12. ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, τί ποιήσομεν; 13. ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν ἡ πράσσεται. 14. ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι λέγοντες· ἡ τί ποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς; καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· μηδένα διασείσητε, μηδὲ ἡ συγκοφαντήσεται, καὶ ἀρκείσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν. 15. Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ ἡ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς ἡ εἰ ὁ Χριστός, 16. ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης ἅπασιν λέγων· ἐγὼ μὲν ἡ ὑμᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι, ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς ἡ κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ, αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· 17. οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ· καὶ συνάξει τὸν ἡ μὲν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πύρρι ἁσβέστω.

18. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν

10. ποιησομεν S.

11. λεγει S. | μεταδωτω M. | ποιειτω SM.

12. - και sec. L. | ποιησωμεν M.

13. ειπε S. | - υμιν P. | πρασσετε SL.

14. επηρωτον P, επηρωτου M. | ὑμεις pro ἡμεις MP, και ἡμεις τι ποιησομεν S. | ειπε S. | διασησετε P. | μη δε L. | συγκοφαντησητε S, - μηδε συγκοφαντησητε M. | αρκησθε M. |

οψωνιοις LM.

15. προσδικωντος L. | + του ante ιωαννου S. | ειη pro ει SV', sed v = ιxt.

16. - ο ante ιωαννης L, - ο ιωαννης V. | υδατι βαπτιζω υμας S. | βαπτιζων M. | - δε post ερχεται M. | - κυψας S.

17. αλωνα P, ανωλα L. | - μεν S.

18. αλλα pro ετερα L¹, sed L² marg. = ιxt.

λαόν. 19. ὁ δὲ Ἑρώδης ὁ τετράρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἑρωδιάδος τῆς γυναικὸς † τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησε πονηρῶν ὁ Ἑρώδης, 20. προσέθηκε καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσιν, καὶ κατέκλεισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.

21. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαόν, καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου, ἀνεψχθῆναι τὸν οὐρανόν, 22. καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῶς εἶδει ὥσεί περιστερὰν ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι ἡπρὸς αὐτόν· λέγουσαν· σὺ εἶ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ ἡ εὐδόκησά. 23. καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ἡ ἀρχόμενος εἶναι ὡς ἐτῶν τριάκοντα, † ὡς ἐνομίζετο, υἱὸς Ἰωσήφ, τοῦ ἡλεὶ 24. τοῦ Ματθᾶν τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ 25. τοῦ Ματθαίου τοῦ ἡλεὶ τοῦ Ναοῦμ τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ 26. τοῦ ἡλεὶ τοῦ Ματθαίου. τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ 27. τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ 28. τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ 29. τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ τοῦ ἡλεὶ

19. + φιλιππου post γυναικος s.

20. πασι sv. | κατεκλησε M.

21. - δε LP.

22. ουρανων L. | τον ουνον pro το πνα M, sed corr. manus prima. | - προς αυτον sv. | ηυδοκησα s.

23. ουν pro ην L. | ο ιησους ην MP. | ωσει pro ως v. | λ' pro τριακοντα L. | ωσει ετων τριακοντα αρχομενος (- ειναι) s. | + ων απτε ως ενομιζετο s. | ηλει v, ηλι s.

24. ματθα sv. | λευι s. | μελχι s. | ιαννα s, ιωαννα v, ιωανναι M.

25. εσλι s, εσλει v.

26. μααθ sv. | μαθιου LV. | σεμει s, σεμει L1. | ιωσηφ sv. | ιουδα sv.

27. ιωνναν M, ιωαννα s. | ρησσα L, ρασα P. | ροζοβαβελ L. | νηρι s.

28. μελχι s. | ελμωδαμ s, ελμωδα L. | ηρ L.

29. ιωση pro ιησου sv. | ελιεζερ s, ελιεζερ PV, ελεαζαρ M, sed M'

§'Ιωρὲμ τοῦ § Μαθθαὶ τοῦ Λευὶ 30. τοῦ Συμεὼν τοῦ 'Ιούδα τοῦ Ἰωσήφ τοῦ §'Ιωνάμ τοῦ 'Ελιακείμ 31. τοῦ Μελεᾶ τοῦ § Μεννὰ τοῦ Ματθαθα τοῦ Ναθὰν τοῦ Δαβίδ 32. τοῦ 'Ιεσσαὶ τοῦ §'Ιωβῆδ τοῦ Βοδζ τοῦ § Σαλμὰν τοῦ Ναασσῶν 33. τοῦ 'Αμιναδάβ τοῦ §'Αδμὶν τοῦ 'Αρηὶ τοῦ 'Εσρῶμ τοῦ Φαρὲς τοῦ 'Ιούδα 34. τοῦ 'Ιακῶβ τοῦ 'Ισαὰκ τοῦ 'Αβραὰμ τοῦ Θάρρα τοῦ Ναχῶρ 35. τοῦ § Σερούχ τοῦ 'Ραγαν τοῦ § Φαλέγ τοῦ 'Εβερ τοῦ Σαλὰ 36. τοῦ Καϊνὰν τοῦ 'Αρφαξὰδ τοῦ Σῆμ τοῦ Νῶε τοῦ Λάμεχ 37. τοῦ Μαθουσάλα τοῦ 'Ενῶχ τοῦ 'Ιαρέδ τοῦ § Μελε-λεήλ τοῦ Καϊνὰν 38. τοῦ 'Ενὼς τοῦ Σῆθ τοῦ 'Αδὰμ τοῦ θεοῦ.

IV.

1. 'Ιησοῦς δὲ πνεύματος ἁγίου πλήρης ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ 'Ιορδάνου, καὶ ἤγετο ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὴν ἔρημον 2. ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου. καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν § οὐδὲ ἔπιεν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν ὕστερον ἐπείνασεν. 3. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· εἰ υἱὸς

= *txt.* | ἰωρειμ s, ἰωερεμ v. |
ματθα s, μαστθα L₁, ματτθα
L₂, | λευει v. | *In L desunt om-*
nia ab leui usque ad ματθαθα
v. 31.
30. ἰωναν sv.
31. μελεα P. | μαιναν pro μεννα sv. |
ματθαθα v. | δαβειδ v, δαδ P.
32. ἰεσσαὶ LP. | ωβηδ s, ἰωβηθ v. |
βοος L. | σαλμων sv.
33. ναασσῶν P, νασσῶν v. | αμινα-
δαμ I, αμηναδαβ M. | -αδμιν

του s. | αραμ pro αρηι s. | φα-
νες P. | ἰουδα L.
34. αβρααμ smv. | θαρα s.
35. σαρουχ s. | ρεγαν L₁, ραγαμ L₂. |
φαλεκ s. | εφερ L.
36. καϊναν I₁, μαϊναν L₂ marg. | λα-
μαχ L.
37. μαλελεηλ s.
IV. 1. ασιου L₁. | εγενετο pro ηγετο
M.
2. - ουδε επιεν s. | αυτω pro αυτων
v. | επεινασε s.

εἰ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος. 4. καὶ ἀπεκρίθη † § δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· † γέγραπται † οὐκ ἐπ' ἄρτι μόνῳ ζήσεται † ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι θεοῦ. 5. καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν § λίαν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρόνου. 6. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται καὶ ᾧ § ἂν θέλω δίδωμι αὐτήν· 7. σὺ οὖν ἐὰν § προσκυνήσεις ἐνώπιόν μου, ἔσται σου § πᾶσα. 8. καὶ ἀποκριθεὶς § ὁ Ἰησοῦς αὐτῷ εἶπεν· ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ, γέγραπται γάρ· † κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. 9. καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ εἰ † υἱὸς εἰ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν § ἔνθεν κάτω· 10. γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελείται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε, 11. καὶ ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. 12. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ § κύριος ὅτι εἴρηται· οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. 13. καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.

3. - τουτω V.

4. *in it.* + *kai* SM. | *ιησους προς αυτον pro δε αυτω ο ιησους S.* | + *οτι post γεγραπται S.* | + *γαρ post γεγραπται V.* | + *ο ante ανθρωπος SV.*5. - *λιαν S.*6. + *εαν πεσων προσκυνησης μοι post αυτων V.* | + *πασα post εμοι M.* | *εαν SLV (εαν V).* | *διδωμαι P.*7. + *πεσων ante προσκυν. M.* | *προσ-**κυνησης SLV.* | *σοι pro σου M.* | *παντα S.*8. *αυτω ειπεν ο ιησους S.* | *προσκυνησεις κυριον τον θεον σου S.*9. *εις L.* | *εστησεν L.* | + *ο ante υιος S.* | *βαλισε αυτον M.* | *εντευθεν SLV.* | *κατω ante εντευθενρονιit L.*10. - *αυτου L.*11. *αρουσι SL.* | *λιθων P.*12. *ιησους pro κυριος SMV (i. e. ις pro κς.)* | *εμπειρασεις L.*

14. Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμη ἐξῆλθε καθ' ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ. 15. καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων.

16. Καὶ ἦλθεν εἰς τὴν § Ναζαρέθ, ὅπου ἦν § ἀνατεθραμμένος, καὶ εἰσηλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι. 17. καὶ § ἀπεδόθη αὐτῷ βιβλίον § τοῦ προφήτου Ἑσαΐου, καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον εὔρε τὸν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον· 18. πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ § εἵνεκεν ἔχρισέ με § εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέ με † 19. κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, κηρύξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν. 20. καὶ πτύξας τὸ βιβλίον ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισεν, καὶ πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες § εἰς αὐτόν. 21. ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς ὅτι σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ ἐν τοῖς ὡσὶν ὑμῶν. 22. καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ ἔλεγον· οὐχ § ὁ υἱὸς

14. ἐξελθεν V.

15. δοξαζόμενος M.

16. ναζαρετ S. | οὐ pro ὅπου S. | τεθραμμένος S. | εἰσηλθε SLM. | αὐτοῦ pro αὐτῷ L. | τὸν σαββάτον M, sed M' = txt. | + του ante ἀναγνῶναι M.

17. ἐπεδοθη SLV, ἀπεδωθε MP, sed P' = txt. | ησαιου του προφητου SV. | ευρεν M. | οπου pro οὗ LV.

18. ενεκεν SM. | εχρισεν V. | απεσ-

ταλκεν V. | ευαγγελιζεσθαι S. | + ιασασθαι τους συντετριμμενους την καρδιαν (τη καρδια M) SMV.

20. + και ante αποδους V. | εκαθισε S, εκαθησεν P, εκαθησε M. αὐτῷ pro εἰς αὐτόν S.

21. ηρξατο δ' ἔλεγεν M.

22. εν pro επι L. | τοις pro της ante χαριτος MP. | εκπορευομενεις P. | εν pro εκ L. | - ουχ usque ουτος P, ουχι L.

ἐστὶν Ἰωσήφ οὗτος; 23. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα § εἰς † Καπερναοὺμ, ποιήσον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. 24. εἶπεν δέ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστὶν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. 25. ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν § ὅτι πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἑλίου ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, § ὃς ἐγένετο λιμὸς § μεγάλη ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, 26. καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἑλίας εἰ μὴ εἰς § Σάρεφθα τῆς § Σιδωνίας πρὸς γυναῖκα χήραν. 27. καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν § ἐν τῷ Ἰσραήλ ἐπὶ Ἑλισσαίου τοῦ προφήτου, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη εἰ μὴ § Ναϊμὰν ὁ Σύρος. 28. καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα, 29. καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως § τοῦ ὄφρυος τοῦ ὄρους ἐφ' οὗ ἡ πόλις § ὑποκοδόμητο αὐτῶν, § ὥστε κατακρημνίσαι αὐτόν· 30. αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο.

31. Καὶ κατῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας, 32. καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν· καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ

22. ΟΥΤΟΣ ΕΣΤΙΝ ΟΥΙΟΣ ΙΩΣΗΦ SV.

23. ΕΙΠΕ SLM. | ΠΑΝΤΕΣ L₁, sed ΠΑΝΤΩΣ L₂. | ΙΑΤΡΕ M. | ΕΝ ΤΗ ΚΑΠ. PRO ΕΙΣ ΚΑΠ. S. | ΠΑΤΡΙΔΟΥ L.

24. ΕΙΠΕ SM.

25. - ΟΤΙ SV. | ΠΟΛΛΛΑΙ L₂. | ΗΛΙΟΥ SV. | ΕΚΛΗΣΘΗ M. | ΩΣ PRO ΟΣ SV. | ΜΕΓΑΣ SMV.

26. ΣΑΡΕΦΘΑ SV. | ΣΙΔΩΝΟΣ SV.

27. ΕΝ ΤΩ ΙΣΡΑΗΛ PROTI ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΡΟ-
ΝΗΤ SV. | ΕΛΙΑΣΣΑΙΟΥ M. | ΕΙΜΙ

PRO ΕΙ ΜΗ P. | ΝΕΕΜΑΝ SV.

29. ΤΗΣ PRO ΤΟΥ ΑΠΙΕ ΟΦΡΥΟΣ S. | ΟΦΡΥΟΣ SLV. | ΑΥΤΩΝ ΩΚΟΔΟ-
ΜΗΤΟ SV', sed ΩΚΟΔΟΜΗΤΩ V. | ΕΙΣ ΤΟ PRO ΩΣΤΕ SV. | - ΩΣΤΕ ΚΑΤΑΚΡΗΜΝΙΣΑΙ ΑΥΤΟΝ M. | ΚΑΤΑΚΡΗΜΝΙΣΑΙ SV, ΚΑΤΑΚΡΗΜΝΗΣΙΑ P.

30. - ΔΙΕΛΘΩΝ P.

31. ΣΑΒΒΑΣΙ S.

διδάχῃ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσία ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. 33. καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξε φωνῇ μεγάλη λέγων· 34. ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ § Ναζαρινέ; ἤλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. 35. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· § φημώθητι καὶ ἔξελθε § ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν. 36. καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσία καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν καὶ ἐξέρχονται; 37. καὶ ἐξεπορεύετο ἡχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου.

38. Ἀναστὰς δὲ § ἀπὸ τῆς συναγωγῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος. † πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς. 39. καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς ἐπετίμησε τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς.

40. Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· § οὐδὲ ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας § ἐπιτιθεὶς ἐθεράπευσεν αὐτούς. 41. ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, § κραυγάζοντα καὶ λέγοντα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἶα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν § αὐτὸν τὸν Χριστὸν εἶναι.

34. ναζαρηνε sv. | ὑμας pro ἡμας M.

35. φημώθητι s, φωμώθητι M. | ἐξ pro απ' s. | - το ante μεσον v. | μεσων P. | + αυτων post μεσον v.

36. πνευμασι slv.

38. εκ pro απο s. | + ἡ ante πεν-θηρα s.

39. στας pro επιστας v. | το pro το M. | αναστασου M. | διηκονη P. | αυτης v', sed v = txt.

40. ποικίλοις LM. | ὁ δε pro ουδε sv. | επιθεις sv.

41. εξηρχοντο M. | κραζοντα s. | τον χρ. αυτον ειναι s.

42. Γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον, καὶ οἱ ὄχλοι ἤξεζήτουν αὐτόν· καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατέειχον αὐτόν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν. 43. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαι με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ὅτι ἔτι τοῦτο ἔαπεσταλὴν καὶ ἦν κηρύσσων ἵνα εἰς τὰς συναγωγὰς τῆς Γαλιλαίας.

V.

1. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ τοῦ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἐστὼς παρὰ τὴν λίμνην καὶ γεννησαρέθ, 2. καὶ ἵδεν δύο πλοῖα ἐστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἄλιεῖς ἀποβάντες ἀπ' αὐτῶν ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα. 3. ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν τοῦ Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτόν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν καὶ ἀπὸ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους. 4. ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπεν πρὸς τὸν Σίμονα· ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. 5. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων εἶπεν αὐτῷ· ἐπιστάτα, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὸ δίκτυον. 6. καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλεισαν καὶ πληθὺς ἰχθύων πολὺ· διερρήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν. 7. καὶ κατ-

42. ἐζητουν S. | κατ' εἶχον P.

43. — ἰησοῦς SLV. | εἶπε SL. | εἰς τὸ το ἀπεσταλμαί S.

44. ἐν ταῖς συναγωγαῖς S.

V. 1. τῶν οὐχλόν M. | γεννησαρεθ S.

2. εἶδε S.

3. ολιγων P. | ἐκ προ ἀπο S.

4. εἶπε SL. | δεικνυα M.

5. ἐλάβωμεν L. | χαλασωμεν M.

6. ἰχθυων πληθος S. | πολυν M.
διερρηγνυτο P.

ἐνευσαν τοῖς μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἐτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον, καὶ ἔπλησαν ἀμφοτέρα τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. 8. ἰδὼν δὲ § ὁ Σίμων † προσέπεσε τοῖς γόνασιν τοῦ Ἰησοῦ λέγων· ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, κύριε. 9. θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ἢ συνέλαβον, 10. ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἱ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Σίμονα ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν. 11. καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες ἅπαντα ἠκολούθησαν αὐτῷ.

12. Καὶ ἐγένετο † εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας· καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων· κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι. 13. καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ § λέγων· θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως § ἀπῆλθεν ἡ λέπρα ἀπ' αὐτοῦ. 14. καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν, ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου καθὼς προσέταξεν § Μωϋσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 15. διήρχετο † μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ, καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν καὶ θεραπεύεσθαι † ἀπὸ τῶν § ἀσθενιῶν αὐτῶν·

7. ελθοντα P, ελθοντος V. | αμφο-
τεροι L. | βυθιζεσθε P.

8. - ὁ SMV. | + πετρος *post* σιμων
SMV. | γονασι SLP.

9. περιεσχεν L.

10. ειπε SL.

12. - και *init.* P. | + εν τω *ante* ειναι
SMV. | ιδων δε *pro* και ιδων V.

13. ειπων *pro* λεγων S. | τελω L₁. |
η λεπρα απηλθεν SV.

14. μηδενι L, μηδ' ενι P. | αλλ' L. |
απελθον P. | σεαυτω L. | προσ-
εταξε SLV. | μωσης S.

15. + δε *post* διηρχετο SV. | + υπ'
αυτου *post* θεραπευεσθαι SMV. |
ασθενειων SLV.

16. αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ πρόσευχόμενος.

17. Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων
 § ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν, καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ
 νομοδιδάσκαλοι, οἱ ἦσαν § συνεληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς
 Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ δύναμις κυρίου ἦν
 εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς. 18. καὶ ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης
 ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ
 θεῖναι ἐνώπιον § αὐτῶν. 19. καὶ μὴ εὐρόντες § πόθεν εἰσενέγκω-
 σιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα, διὰ τῶν κερά-
 μων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ
 Ἰησοῦ. 20. καὶ ἰδὼν § ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν αὐτῷ·
 ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. 21. καὶ ἥρξαντο διαλο-
 γίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι λέγοντες· τίς ἐστιν οὗτος
 ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ μόνος
 ὁ θεός; 22. ἐπιγνούς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν
 ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις
 ὑμῶν; 23. τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· ἀφέωνταί σοι αἱ
 ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν· § ἔγειρε καὶ περιπάτει; 24. ἵνα δὲ

16. ὑπὸ χωρῶν ΜΡ. | ἐρημαίς ΙΙ.

17. + ὁ ἰησοῦς *pro* διδασκων Μ. |
 — ἐν μια τῶν συναγωγῶν §.
 συνεληλυθότες ΡΥ. | κομῆς Ρ.
 ἐν τῷ *pro* εἰς τὸ Μ.

18. κλινῆς Ρ. | θῆναι Μ. | αὐτοῦ *pro*
 αὐτῶν ΣΜΥ.

19. δια ποίας *pro* ποθεν §. | τῷ δῶ-
 μα Μ. | κλινηδίῳ Μ. | τῷ *pro*
 τοῦ Ρ, *sed* τοῦ Ρ'.

20. — ὁ ἰησοῦς §. | τῷ παραλυτικῷ
pro αὐτῷ Υ. | τεκνον *pro* αν-
 θρωπε Υ.

21. οὕτως *pro* οὗτος Ρ. | δυνατε Ρ.

22. εἶπε ΣΛ. | αὐτον *pro* αὐτοῦς Μ,
sed corr. prima manus ut sit
 αὐτοῖς.

23. διαλογίζεσθαι ΜΡ. | ἡμῶν *pro*
 ὑμῶν Ρ. | εὐκοπώτερον Ρ. | σου
 αἱ ἁμαρτίαι σου Μ. | γείραι
 ΣΜ.

εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἶπεν τῷ ᾧ παραλύτικῳ· σοὶ λέγω, ᾧ ἔγειρε καὶ ἄρας τὸ κλινίδιον σου πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου. 25. καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον ᾧ πάντων, ἄρας ἐφ' ᾧ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν θεόν. 26. † καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέγοντες ὅτι ᾧ ἴδομεν παράδοξα σήμερον.

27. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν ᾧ ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐθεάσατο τελώνην ὀνόματι Λευὶν καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ ᾧ λέγει αὐτῷ· ἀκολουθεῖ μοι. 28. καὶ καταλιπὼν ἅπαντα ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. 29. καὶ ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην † Λεῦις αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἦν ὄχλος ᾧ πολὺς τελωνῶν καὶ ἄλλων οἱ ᾧσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι. 30. καὶ ἐγόγγυζον οἱ γραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγοντες· διὰ τί μετὰ ᾧ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; 31. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς· οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ᾧ ισχύοντες ἰατροῦ ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες· 32. οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

24. ἰδῆτε L. | εἶπε SLM. | παραλελυ-
μενω S. | συ pro σοι M. | ἐγει-
ραι SL.

25. ἐνώπιον M. | αὐτῶν pro παντῶν
S, αὐτῶν παντῶν V. | ἐφ' ᾧ
pro ἐφ' ᾧ V.

26. ἰνί. + καὶ ἐκστασις εἰλαβεν ἀπαν-
τας καὶ ἐδοξαζον τὸν θεόν SM. |
εἰδομεν S, ἰδωμεν M, εἰδωμεν L,
ἴδαμεν P.

27. μετὰ ταῦτα L. | ἐξῆλθε S. | - ὁ
ἰησοῦς SV. | ἐθεάτο L. | τελω-

νείν L, τῷ τελωνεῖον M. | εἶπεν
pro λέγει SV.

28. ἠκολούθει L.

29. ἐποίησε SLV. | + ὁ αὐτῷ λεῦις S. |
τελωνῶν πολὺς SV. | κατα-
τον pro μετ' αὐτῶν L.

30. ἐγόγγυζον L₁. | διατι υπο νερῶ
SLV. | - τῶν S.

31. εἶπε SL. | ἐχουσιν L. | ὑγιαίνον-
τες pro ισχυοντες SV. | κακῶν
L₁. | ἐχωντες L.

32. καλέσει L₁. | ἀλλὰ μαρτωλους M.

33. Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσιν πυκνὰ καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν; 34. ὁ δὲ § Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς· μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστίν, ποιῆσαι νηστεύειν; 35. ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι † ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος § καὶ τότε § νηστεύσωσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 36. Ἐλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν § αὐτοῖς ὅτι οὐδεὶς ἐπίβλημα § ἀπὸ ἱματίου καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ καινὸν σχίζει καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ § τὸ ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. 37. καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ νέος οἶνος τοὺς ἀσκοὺς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· 38. § ἀλλ' οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον, καὶ ἀμφοτέροι συντηροῦνται. 39. καὶ οὐδεὶς πιῶν παλαιὸν εὐθέως θέλει νέον· λέγει γάρ· ὁ παλαιὸς χρηστότερός ἐστιν.

VI.

1. Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ § δευτέρῳ πρώτῳ διαπορεύεσθαι

33. ειπονπον M. | + οἱ δε ειπεν αυτω
post αυτον L. | νηστευουσι SV,
νηστειουσι L. | εσθιουσιν SLV. |
πινουσι SL.

34. - ιησους S. | ειπε SL. | νυμφιου
V, sed V' = txt. | εστι SV.

35. + και ante οταν S. | ὅτ' αν PV.
(ita P fere semper.) | αρθη P. |
- και S. | νηστεουσιν S.

36. ελεγε SL. | - και post δε M. |

προς αυτους SV. | επιβλημα
L1. | - απο S. | κενου prim.
L1. | τα παλαια pro τω παλαιω
M. | - το post συμφωνει S.

37. ο οινος ο νεος V.

38. αλλα S. | συντηρουνται L.

39. ουδ' εις L, ουδεις P. | πιων SV,
ποιων M. | παλαιων M.

VI. 1. - δευτερω πρωτω L (in marg.
add.), δευτερο πρωτω SV', sed
V = txt. | δια το πορευεσθαι

αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων, καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺς στά-
χους καὶ ἥσθιον ψώχοντες ταῖς χερσίν. 2. τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων
εἶπον αὐτοῖς· τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν ἡ σαββάτῳ; 3. καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτοὺς· οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε
ὃ ἐποίησε Δαβὶδ, ὁπότε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες; 4.
ἡ πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς
προθέσεως † ἔφαγε καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστι
φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς; 5. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι κύριός
ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

6. Ἐγένετο δὲ † ἐν ἐτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν
συναγωγὴν καὶ διδάσκειν. καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ
ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά· 7. ἡ καὶ παρετήρουν † αὐτὸν οἱ γραμματεῖς καὶ
οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσει ἡ αὐτόν, ἵνα εὕρωσι
κατηγορίαν αὐτοῦ. 8. αὐτὸς δὲ ᾗδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν· †
εἶπε ἡ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα· ἡ ἔγειρε καὶ
στῆθι εἰς τὸ μέσον. ὁ δὲ ἀναστὰς ἔστη. 9. εἶπεν ἡ δὲ ὁ Ἰησοῦς
πρὸς αὐτούς· ἐπερωτήσω ὑμᾶς τί ἔξεστι τοῖς σάββασιν, ἀγαθο-

P', *sed* P. = *ext.* | σπορημάτων
L. | εἰτελλον L. | ψωγόντες P. |
χερσὶ S.

2. τοινέες M. | ποιήτε M. | - ποιεῖν
ἐν L, - ἐν V. | τοῖς σαββάσιν
(.. σὶ S) SLV.

3. εἶπε L, πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ ἰη-
σοῦς S. | ὅτε L. | - οὔτε L,
παντὲς πρὸ οὔτε V.

4. ὡς πρὸ πῶς S. | τὸν ἄρτον L. |
+ ἔλαβε καὶ *ante* ἔφαγε S. |
οἱ μὴ πρὸ εἰ μὴ M. | ἔστι πρὸ
ἔξεστι L. | μονοῖς L₁.

6. + καὶ *ante* ἐν ἐτέρῳ SM. | - ἐν L. |
συναγωγῇ L. | εἰς τὴν συνα-
γωγὴν αὐτὸν πρὸ αὐτοῦ εἰς
τ. σ. M. | ἐδίδασκεν M.

7. παρετήρουν δὲ πρὸ καὶ παρ. S, καὶ
παρετήρουντο L. | - αὐτοῦ *post*
θεραπεύσει S. | εὕρωσιν M. |
κατηγορεῖν κατ' αὐτοῦ V.

8. καὶ εἶπεν πρὸ εἶπε δὲ SMV. | ἐγει-
ραι S. | ἔστη L.

9. εἶπε LM. | οὖν πρὸ δὲ S. | ἐπερωτι-
σῶ M. | ὑμᾶς· τί LV. | *fin.*
+ οἱ δὲ ἐσιώπων MV.

ποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι; ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀπολέσαι; 10. καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς ἔμετ' ὀργῆς εἶπεν τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. ὁ δὲ ἑξέτείνεν, καὶ ἑπέκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὲς ὡς ἡ ἄλλη. 11. αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας, καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους τί ἂν ποιῆσαι ἐν τῷ Ἰησοῦ.

12. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι, καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ θεοῦ. 13. καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν, 14. Σίμωνα, ὃν καὶ ὠνόμασεν Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἔτι καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον 15. ἔτι καὶ Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, ἔτι καὶ Ἰάκωβον † Ἀλφαίου, καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτὴν, 16. ἔτι καὶ Ἰούδαν Ἰακώβου, καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο προδότης, 17. καὶ καταβὰς μετ' αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἱ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν, 18. καὶ οἱ ὀχλούμενοι ὑπὸ πνευμάτων

10. — μετ' ὀργῆς S. | εἶπε SL. | τῇ
προ την P. | ἐποίησεν οὕτω
προ ἐξέτεινεν S, ἐποίησεν (— ου-
τω) V. | ἀποκατεστάθη S. |
υγιείς MP.

11. ἀνομίας προ ἀνοίας P. | ποιη-
σειαν S, ποιησαι (— εν) V,
ποιησαιεν L.

12. διανυκτερευων M.

13. προσεφωνησε SLV. | ὠνομασε SV,
ονομασεν MP.

14. — σιμωνα ον και ὠνομασεν L,

ονομασεν MP. | — και ante ια-
κωβον S. | fin. + και ιωαννην
iterum L.

15. — και ante ματθαιον SLV. | ματθαι-
αν L. | — και ante ιακωβον SV.
+ τον του post ιακωβον SV.

16 — και init. S. | ιουδαν bis LM.

17. μεταβας εκειθεν προ καταβας L. |
παραλυου P. | σιδωνος L, σι-
νονος? L1. | ασθηναι προ ια-
θηναι M.

ἀκαθάρτων, καὶ ἐθεραπεύοντο. 19. καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει ἄπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἰάτο πάντας.

20. Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγεν· μακάριοι οἱ πτωχοὶ ἡ τῷ πνεύματι, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21. μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε. μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε. 22. μακάριοί ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσιν καὶ ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 23. ἡ χάρις ἔν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολλὸς ἐν ἡ τοῖς οὐρανοῖς· ἡ καὶ ταῦτα γὰρ ἐποιοῦν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. 24. Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν. 25. οὐαὶ ἡ οἱ ἐμπεπλησμένοι ἡ νῦν, ὅτι πεινάσετε. οὐαὶ ἡ οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε. 26. οὐαὶ ἡ ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσιν πάντες οἱ ἄνθρωποι· κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποιοῦν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. 27. ἡ Ἀλλὰ ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν· ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, 28. εὐλογεῖτε τοὺς κατα-

18. *ἡ* η. + ἅπαντας L.

19. ἰάτω P.

20. ἔλεγε S. | - τω πνευματι S. | των ουρανων *pro* του θεου L.

21. χορτασθήσεσθαι P, χορτασθῶσονται L. | γελασεται P.

22. μισησωσιν ημας M. | αφωρισωσιν P. | ονειδισωσι SL, ονειδισωσιν M, ωνειδισωσι P. | εκβαλωσιν M, εκβαλλωσι L.

23. χαίρετε S, χαριτε V. | σκηρτησατε M. | - ο L. | τω ουρανω SV. |

κατα *pro* και SM.

24. ημιν L. | απεχεται L.

25. + υμιν *post* ουαι bis SMV. | τοις ἐμπεπλησμενοις V. | - νυν *prim.* S. | - οι *ante* γελωντες M. | πενθησεται P. | κλαυσεται V, *sed* κλαυσετε V'.

26. + υμιν *post* ουαι SL. | - υμας L. | ειπωσι SL. | - οι *ante* ανθρωποι P. | καταταῦτα LP. | υμων *pro* αυτων L.

27. αλλ' S. | ποιητε M.

ρωμένους § ὑμᾶς, † προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς.
 29. τῷ τύποντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα § στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν
 ἄλλην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντός σου τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα μὴ
 κωλύσης. 30. πάντι δὲ τῷ αἰτοῦντί σε δίδου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵρον-
 τος τὰ σά μὴ ἀπαίτει. 31. καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ
 ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. 32. καὶ εἰ ἀγαπᾶτε
 τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ
 τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν. 33. καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῇτε τοὺς
 ἀγαθοποιούντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτω-
 λοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν. 34. καὶ ἐὰν § δανίζετε παρ' ὧν ἐλπίζετε
 ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτω-
 τοῖς § δανίζουσιν ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. 35. Πλὴν ἀγαπᾶτε
 τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ § δανίζετε μηδὲν ἀπελ-
 πίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ
 ὑψίστου, ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστίν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονη-
 ρούς. 36. γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν § ὁ
 οὐράνιος οἰκτίρμων ἐστίν. 37. καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῇτε·
 μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῇτε. ἀπολύετε, καὶ ἀπολυ-

28. ὑμιν *pro* ὑμας *prim.* S. | + καὶ
 αὐτε προσεύχεσθε S. | ἐπερεα-
 ζόντων L. | - προσεύχεσθε
 usq. ὑμας P. | *fin.* + καὶ διω-
 κοντων ὑμας LV.

29. σοι *pro* σε L. | παρεχε *pro*
 στρέψον αυτω S. | αἵροντος
 LP. | + σου αὐτε χιτωνα V.

30. αἵροντος LP. | απαιτη L, ἀπέτει P.

31. καλως *pro* καθως P.

32. οἱ *pro* εἰ MP. | ἐστι S, ἐστὶν V. |
 ἀγαπωσι S.

33. ἀγαθοποιεῖτε MP. | ἀγαθοποιων-
 τας V. | ἐστι S, | τῷ αὐτῷ P. |
 ποιουσι S.

34. δανειζετε S, δανειζεται L. | ἐστι
 S, ἐστὶν V. | δανειζουσιν SL.

35. δανειζετε SL. | ἐστε *pro* ἐσται L. |
 ἐσεσθαι *pro* ἐσεσθε P. | - του
 αὐτε υψιστου P.

36. - ο ουρανιος S. | ημων *pro* υμων
 L2. | ἐστι S.

37. κρινεται M. | καὶ *tert. in* L *his*
scriptum.

θήσεσθε· 38. δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον καλὸν πεπιεσμένον καὶ σεσαλευμένον καὶ ὑπερεκχυνόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ μετρεῖτε ἡ ἀντιμετρηθῆσεται ὑμῖν. 39. ἡ ἔλεγεν δὲ ἡ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς. μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφοτέρω ἡ ἐμπεσοῦνται εἰς βόθυνον; 40. οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον· † καθηγητισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. 41. τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ † ἐν τῷ ἡ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; 42. ἡ πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου· ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν ἡ μὴ βλέπων; ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις † τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου † ἡ ἐκβαλεῖν. 43. Οὐ γάρ ἐστιν δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρὸν, οὐδὲ ἡ πάλιν δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν. 44. ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται· οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσιν σύκα, οὐδὲ ἐκ βάτου ἡ σταφυλὰς τρυγῶσιν.

38. δίδωτε L. | — και *sec. et tert.* L. | ὑπὲρ ἐκχυνόμενον (*sic*) M. | δις *pro* εἰς L₁. | — γαρ LP. | μετρητε L. | ἀντιμετρηθῆσεται SL.

39. εἶπε *pro* ἐλέγεν S, ἐλέγε L. | και S. | δυνατε LP. | ουχ οἱ *pro* ουχι L. | εἰς βοθυνον πεσοῦνται SV.

40. ἐστι SLV. | + αὐτοῦ *post* διδασκαλον S.

41. τω *pro* το *sec.* M. | δοκων P, τὴν δε δοκον τὴν εν τω ιδιω

οφθαλμω S.

42. ἐκβαλῶ L. | — το *sec.* L. | δοκων *prim.* L. | ου *pro* μη S. | οφθαλμου σου *tert.*: v hic rasuram eocum duarum habet. *Manus prima in margine inferiori* οφθαλμου σου *apposuit.* *Alter.* | ἐκβαλεῖν *post* διαβλέψεις *ponit* S. | τω *pro* το *post* κάρφος P. | — σου *ult.* P.

43. ἐστι SLV. | — παλιν S.

44. συλλεγουσι SLV. | σύκα S. | τρυγῶσι σταφυλὴν SV.

45. ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πόνηροῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ. 46. Τί δέ με καλεῖτε, κύριε κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω; 47. πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρὸς με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ὁμοίός ἐστιν. 48. ὁμοίός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν καὶ ἔθηκε θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρας δὲ γενομένης προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν σαλευῖσαι αὐτήν· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. 49. ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὁμοίός ἐστιν ἀνθρώπῳ ὁ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου, ἣ προσέρρηξεν ὁ ποταμός, καὶ εὐθέως ὁ συνέπεσεν, καὶ ἐγένετο τὸ ρῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

VII.

1. Ἐπεὶ δὲ ἐπλήρωσεν ὁ αὐτοῦ πάντα τὰ ῥήματα ὁ ταῦτα εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καπερναούμ.

2. Ἐκατοντάρχου δὲ τινος δούλος κακῶς ἔχων ἤμελλεν τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος. 3. ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλε †

45. — τῆς καρδίας αὐτοῦ *sec.* I..

46. καλεῖται LP. | ποιεῖται P.

47. ἐστὶν ὁμοίος SV.

48. ἐσκάψε SV, ἐσκάψαι I.. | ἐβάθυνε SV. | ἐθηκεν P. | ἴσχυσε SLV. | τεθεμελίωτε P.

49. οἰκοδομοῦσαντι SV. | ἢ I.. | ἐπέσε S. | — το αὐτῷ ρῆγμα M.

VII. 1. *in it.* ἐπειδὴ V. | ἐπλήρωσε SV. | ἐπλήρωσεν ο ἰησοῦς I.. | αὐτοῦ *post* ῥήματα *ronunt* SV, — αὐτοῦ I.. | — ταῦτα SV.

2. ἠμελλε SLV, ἐμελλεν V.

3. + πρὸς αὐτὸν *post* ἀπέστειλε SMV.

πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν § διασώσει τὸν δούλον αὐτοῦ. 4. οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν § ἡρώτων αὐτὸν σπουδαίως, λέγοντες ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ παρέξει τοῦτο· 5. ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ᾧκοδόμησεν ἡμῖν. 6. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος † τῆς οἰκίας, § ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἐκατόνταρχος φίλους λέγων αὐτῷ· κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γάρ εἰμι ἱκανὸς ἵνα § μου ὑπο τὴν στέγην εἰσέλθῃς. 7. διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρὸς σε ἐλθεῖν· ἀλλὰ § μόνον εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. 8. καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' § ἐμαυτοῦ στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ· πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ· ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου· ποιήσον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 9. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπεν· § ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὑρον. 10. καὶ ὑποστρέψαντες § ὑπεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον εὑρον τὸν ἀσθενοῦντα δούλον ὑγιαίνοντα.

11. Καὶ ἐγένετο ἐν § τῷ ἑξῆς § ἐπορεύθη εἰς πόλιν καλουμένην § Ναεὶν, καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ

3. διασωση SL.

4. παραγεναμενοι M. | παρεκαλουν pro ηρωτων SV, ηρωτων L. | σπουδαιος M. | τουτω P.

6. ειδη L. | + απο ante της οικιας S. | επεμψε pro απεστειλε S, απεστειλεν P. | προς αυτον pro αυτω L. | σκυλλου M, et λ alterum erasum. | υπο την στεγην μου SP, μου υπο την στεγην μου M.

7. - μονον S. | μονων P. | λογον L.

8. - τασσομενος I, τασσωμενος P. | εμαυτον SV (υπε | εμαυτον V).

9. ειπε S. | - αμην S.

10. οἱ πεμφθεντες SL. | fin. + και εδοξαζον τον θεον V.

11. τη pro τω SV. | επορευενητο SV, επορευθην P. | + ο ιησους προσε επορευθη LV. | ναιν S, ναυι L. | - αυτω L. | οικανοι L.

καὶ ὄχλος πολὺς. 12. ὥς δὲ § ἤγγιζεν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκὼς υἱὸς μονογενὴς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὕτη † χήρα, καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς § ἦν σὺν αὐτῇ. 13. καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' § αὐτὴν καὶ εἶπεν αὐτῇ· μὴ κλαῖε· 14. καὶ προσελθὼν ἤψατο τῆς σοροῦ, οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν καὶ εἶπεν· νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. 15. καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ ἤρξατο λαλεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. 16. ἔλαβε δὲ φόβος § πάντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντες ὅτι προφήτης μέγας ἐγγέρεται ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ § εἰς ἀγαθόν. 17. καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ καὶ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ.

18. Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννῃ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων. 19. καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης ἐπεμψεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν λέγων· σὺ εἰ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; 20. παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπον· Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρὸς σε λέγων· σὺ εἰ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; 21. ἐν § ἐκείνῃ † τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσε πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν,

12. ηγγισε sv., ηγγιξε L. | παλη
pro πυλη L₁. | τεθυνηκος M,
τεθυνηκος M. | αὐτῇ pro αὕτη
L, αὐτῇ M. | + ἦν post αὕτη
SLV. | χεῖρα pro χήρα M. | - ἦν
post ἱκανος SL.

13. ευσπλαγχνίσθη MP. | αὕτη pro
αὐτὴν sv. | κλαῖει P.

14. εἶδε pro οἱ δε P. | ἔστησαν L. |
εἶπε S. | συ pro σοι L. | + ἀνα-
στας post λέγω L.

15. ἀνεκάθισεν IM. | - αὐτὸν M.

16. ἔλαβεν V. | ἀπαντας S. | - ὁ

θεος L. | - εἰς ἀγαθὸν S.

17. - καὶ ἰπὶ. P.

18. ο ἰωαννης pro ιωαννη M. | + περὶ
αυτου post ιωαννης L. | + καὶ
ante περὶ L.

19. ἐπεμψε SLV. | κυριον pro ιησουν
P, κυριον αυτου L. | ετερον pro
αλλον V.

20. βαπτισθεις L₁M. | απεστειλε V.

21. αὕτη pro ἐκεῖνη S. | + δε ante τῇ
ὥρᾳ SMV. | ἡμερα pro ὥρα L. |
εθεραπευσεν P.

καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο † βλέπειν. 22. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ ἴδετε καὶ ἠκούσατε, † τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν § καὶ χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται § καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται § καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· 23. καὶ μακάριός ἐστιν ὁς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

24. Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάννου τί § ἐξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 25. ἀλλὰ τί § ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν. 26. ἀλλὰ τί § ἐξήλθατε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. 27. οὗτος § γάρ ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται· Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπού σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου. 28. λέγω § δὲ ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ οὐδεὶς ἐστιν· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστιν· 29. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάννου. 30. οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέν-

21. το *ante* βλέπειν SV.

22. εἰδετε SL, εἰδατε P. | ἀκουσατε P. | ἃ ἀκουετε καὶ βλέπετε L (βλεβετε L₁). | + ὅτι *post* ἠκουσατε SMV. | ἀναβλέπουσι SLV. | - καὶ *ter* S, - καὶ *ante* χωλοὶ P. | περιπατοῦσι SV. | ἀκούουσι SV, ἀκουωσιν L. | + καὶ *ante* νεκροὶ V.

24. μαθητων *pro* ἀγγέλων M. | ἐξ-

ἐληλυθατε S. | θεασασθε M.

25. ἐξεληλυθατε S, ἐξηλθετε V. | βασιλίοις V.

26. ἐξεληλυθατε S, ἐξηλθεῖται (sic) M. | περισσώτερον P.

27. οὕτως *pro* οὗτος P. | - γὰρ *post* οὗτος S. | ἐστὶ SV.

28. + μου *post* θεοῦ L. | *fn.* ἐστὶ S.

30. ἠθέτησαν L.

τες ὑπ' αὐτοῦ. 31. † Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; 32. ὅμοιοί εἰσιν παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις, § λέγοντες· § ηὐλίσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ὥρχήσασθε, ἐθρηνήσαμεν † καὶ οὐκ § ἐκόψασθε. 33. ἐλήλυθεν γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστῆς μήτε † ἐσθίων μήτε † πίνων, καὶ λέγετε· δαιμόνιον ἔχει. 34. ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε· ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, § φίλος τελωνῶν καὶ ἀμαρτωλῶν. 35. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ § πάντων τῶν τέκνων αὐτῆς.

36. Ἡρώτα δέ τις § αὐτῶν τῶν Φαρισαίων, ἵνα φάγῃ μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς § τὸν οἶκον τοῦ Φαρισαίου § ἀνεκλήθη. 37. καὶ ἰδοὺ γυνή § τις ἦν ἐν τῇ πόλει † ἀμαρτωλός, § καὶ ἐπιγνοῦσα ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου 38. καὶ στᾶσα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὀπίσω κλαίουσα ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσιν καὶ ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσε, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐ-

31. *init.* + εἶπε δὲ ὁ κυριος S. | τῆς *bis repet.* L.

32. ὅμοι L, ὅμοιοι P. | εἰσι SLV. | προσφωνοῦσι P. | καὶ λεγουσιν *pro* λεγοντες S. | ὥρχησασθε L. | ἐθρηνήσαμεν L. | + ὑμῖν *post* ἐθρηνήσαμεν SLV. | ἐκλαυσάτε *pro* ἐκόψασθε SV, ἐκοψάσθε L.

33. ἐλήλυθε SL, ἐληλυθει V. | βαπτισθης P. | μήτε *prim.* L₁. | + ἄρτον *ante* ἐσθίων SMV. | + οἶνον *ante* πίνων SMV. | πίνων V. | ἐλέγετε P. | *fin.* ἔχειν L.

34. δαιμονιον εχει και *pro* ἰδου L. | + ἐστι *ante* φαγος L. | τελωνων φίλος S.

35. των τεκνων αυτης παντων S, - παντων P.

36. αυτον *pro* αυτων SV. | αυτων *pro* αυτου V. | την οικιαν S. | ανεκλιθη SL, ανεκληθη V.

37. - τις ην SV. | + ητις ην *ante* αμαρτωλος S | - και *ante* επιγνοουσα S.

38. δακρυσιν L. | εξεμασσεν V, εξεμασε L₁

τοῦ καὶ ἤλειφε τῷ μύρῳ. 39. ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, λέγων· οὗτος εἰ ἦν προφήτης ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἢ γυνὴ ἣτις ἄπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλὸς ἐστίν. 40. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν· Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. ὁ δὲ φησιν· διδάσκαλε, εἰπέ. 41. Δύο χρεωφειλέται ἦσαν ὃ δανιστῇ τινι. ὁ εἰς ὥφειλε δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα. 42. μὴ ἐχόντων δὲ αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. τίς οὖν αὐτῶν, εἰπέ, πλείον αὐτὸν ἀγαπήσει; 43. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν· ὑπολαμβάνω ὅτι ὃ τὸ πλείον ἐχαρίσατο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ὀρθῶς ἔκρινας. 44. καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη· βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέ μου τοὺς πόδας καὶ ταῖς θριξίν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμαξεν. 45. φίλημά μοι ὃ ἀγάπης οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ ἀφ' ἧς ὃ εἰσῆλθεν οὐ ὃ διέλειπε καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας. 46. ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν μου οὐκ ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψέ μου τοὺς πόδας. 47. οὐ χάριν, λέγω σοι, ἀφένονται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησε πολὺ· ὃ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον

38. το μυρο L₁.39. - λεγων L. | ουτως προ ουτος P. |
εγινωσκε L. | - αν L. | φη.
εστι S.

40. ειπε SL. | φεισ SLV.

41. χρεοφειλεται MP (sed P sic -ο-). |
δανιστη SL. | οφειλε L. |
+ δηναρια post ετερον L.42. αμφοτερους? L₁. | εχαρησατο M. |
- αυτων sec. L. | ειπε L. | αυ-
των προ αυτον L.

43. ο προ ω L. | πλοῖον MV, sed

πλείον V' marg. | αγαπισει M.

44. οικειαν P. | εβρεξεν V, εβρεξαι
L. | θριξιν SLV. | εξεμαξε SL.45. - αγαπης SLV. | αφης M. | εισηλ-
θον SV. | διελιπε S, διελυπε M. |
- μου P.

46. ελειψεν VL P, ηληψε M.

47. αφεονται L. | αυτης αι ἁμαρτιαι
L. | - αι sec. L. | ηγαπησαι M. |
πολλυ P. | + ωδε ηγαπησε
πολυ πολυ και αγαπησει post
πολυ M.

ἀγαπᾷ. 48. εἶπε δὲ αὐτῇ· ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι. 49. καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· τίς ἔστιν οὗτος ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν ; 50, εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε, πορεύου εἰς εἰρήνην.

VIII.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς καὶ αὐτὸς § διόδευεν κατὰ πόλιν καὶ κώμην κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ, 2. καὶ γυναῖκές τινες αἱ ἦσαν τεθεραπευμέναί ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ § ἀσθενιῶν, Μαρία ἡ καλουμένη Μαгдаληνή, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἐπτὰ ἐξεληλύθει, 3. καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώδου καὶ Σουσάννα καὶ § αἰτέ-
ραι πολλαί. αἵτινες διηκόνουν § αὐτοῖς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.

4. § Συνελθόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτὸν εἶπε διὰ παραβολῆς· 5. ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν τὸν σπόρον αὐτοῦ. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό· 6. καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυνὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν § ἡκμάδα. 7. καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν

47. *fin.* αγαπατε L.

48. ειπεν V. | αφεονται L.

49. αυτοις *pro* εν εαυτοις L₁, *sed*
mag. = *txt.* | ουτος εστιν SV.

50. ειπεν V. | σεσωκε SL.

VIII. 1. καθ' ἐξῆς P. | διωδενε SV.

2. ασθενειων SLV. | μαγδαληνι M. |
ἐξεληλυθη MP.

3. ἡ ἄννα *pro* ιωαννα M. | επιτροπον

M. | ἑτεραι SV, αἰτεραι P. | αυ-
τω *pro* αυτοις S. | απο *pro* εκ S.

4. συνιοντος *pro* συνελθοντος S. |
επιπορευων M. | ειπεν V.

5. σπορων M. | επεσεν P.

6. επεσε M. | εξερανθη M. | ικμαδα
SL, ἡκμαδα P.

7. - εν (ατ' μέσως *sic*) L, εμμεσω M.

αὐτό· 8. καὶ ἕτερον ἔπεσεν § εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ φυὲν ἐποίησε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα.

9. Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες· 10. τίς εἴη ἡ παραβολὴ αὕτη; ὁ δὲ εἶπεν § αὐτοῖς· ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς § λαλῶ ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντες § ἀκούσωσι καὶ μὴ συνιῶσιν. 11. ἔστιν δὲ αὕτη ἡ παραβολή· ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. 12. οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰσὶν οἱ ἀκούοντες, εἷτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἶρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. 13. οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἱ ὅταν ἀκούσωσι μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ρίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσιν καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. 14. τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας § ἐμπεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν. 15. τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ § ἀκούοντες τὸν λόγον κατέχουσι καὶ § καρπὸν φέρουσιν ἐν ὑπομονῇ § πολλῇ. § ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὥτα ἀκούειν ἀκουέτω. 16. Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἄψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω

8. ἐπὶ *pro* εἰς *SV*. | *fin.* + ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὥτα ἀκούειν ἀκουέτω *SV*.

9. ἐπηρωτῶν *L*, ἐπηρωτων *P*.

10. - αὐτοῖς *S*. | δέδοται *M*. | - λαλῶ *SLV*. | βλέπωσι *SPV*. | - ἀκούσωσι καὶ *SM*. | συνιῶσι *P*.

11. ἐστὶ *SL*.

12. + τὸν λόγον *pro* ἀκούοντες *V*. | αἶρει *L*.

13. πιστευουσιν *M*.

14. πείσων *pro* ἐμπεσων *SV*, πείσων

*L*₁. | - καὶ ἀπὲς πλουτοῦ *L P*. | συμπνιγονται *L*. | τελεσφοροῦσι *S*.

15. ἀκουσαντες *S*. | καρποφοροῦσιν *pro* καρπὸν φέρουσιν *SMV*. | - πολλῇ *SV*, πολλοῖ *P*. | - ταῦτα *usq.* ἀκουέτω *S*. | ἐφώνη *M*.

16. -δε *M*. | σκευὴ *LM*. | -ἡ *M*, *at loco* του *habet s, quod quid sibi velit incertum est, cum non soleat co-*
dex ita scribere ου.

κλίνης τίθησιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι
 § βλέπουσι τὸ φῶς. 17. οὐ γάρ ἐστι κρυπτόν ὃ οὐ φανερόν
 γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ γνωσθήσεται καὶ εἰς φανερόν ἔλθῃ.
 18. βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε, § καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς
 ἀκούουσιν· ὅς γάρ § ἐὰν ἔχη, δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ὅς § ἐὰν μὴ
 ἔχη, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

19. Παρεγένοντο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ,
 καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. 20. † ἀπηγγέλη
 § δὲ αὐτῷ, λεγόντων· ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἐστήκασιν
 ἔξω ἰδεῖν σε θέλοντες. 21. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς·
 μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ
 ἀκούοντες καὶ ποιῶντες αὐτόν.

22. † Ἐγένετο § δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς § ἀνέβη εἰς
 § τὸ πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· διέλθω-
 μεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης· καὶ ἀνήχθησαν. 23. πλεόντων δὲ
 αὐτῶν ἀφύπνωσεν· καὶ κατέβη § λέλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ
 συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνευον. 24. προσελθόντες δὲ διήγειραν
 αὐτόν λέγοντες· ἐπιστάτα, † ἀπολλύμεθα. ὁ δὲ § διεγερεθεὶς

+ της ἀντε κλίνης M. | την
 λυχνίαν pro λυχνίας V, λυχ-
 νίαν M. | εἰ οἱ εἰσπορευόμενοι M. |
 βλέπωσι SL, βλέπουσιν V.

17. ἐστιν P.

18. - και προστεθησεται υμιν τοις
 ακουουσιν S. | αν pro εαν bis
 S. | χη pro εχη L. | εχει pro
 εχη prim. MP. | αν pro εαν sec.
 SP. | εχει pro εχη sec. M. | δοκη
 ML (η αὐθιμ).

19. + αυτου post μητηρ L.

20. ini. + και SMV. | απαγγελλει L. |

- δε SV.

21. ειπε SL. | + η ante μητηρ L. | + οἱ
 ante αδελφοι LM. | ακουσαντες
 V.

22. ini. + και SV. | - δε S. | ανεβη
 S. | - το S. | - και ante ειπεν
 P. | ειπε SL. | λυμνης L₁.

23. αφυπνωσε S. | κατεβη M. |
 λαιλαψ SL. | λυμνην L₁P. |
 συνεκινδυνευον L.

24. + επιστατα iterum SLM. | + σω-
 σον post επιστατα V. | εγερ-

ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος· καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη. 25. εἶπε δὲ αὐτοῖς· ποῦ ἐστὶν ἡ πίστις ὑμῶν; φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· τίς ἄρα ἔστιν οὗτός, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

26. Καὶ ἡ καταπλεύσαντες εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ἣτις ἐστὶν ἀντιπέρα τῆς Γαλιλαίας, 27. ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν, καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο, καὶ ἡ εἰς οἰκίαν οὐκ ἔμενεν ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. 28. ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀνακράξας προσέειπεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μὴ με βασανίσῃς. 29. ἡ παρήγγειλε γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου· πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεῖτο ἀλύσει καὶ ἡ παῖδες φυλασσόμενος, καὶ διαρρήσσω τὰ δεσμὰ ἡλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους. 30. ἐπηρώτησε δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί σοι ἐστὶν ὄνομα; ὁ δὲ εἶπεν· λεγεών, ὅτι ἡ πολλὰ δαιμόνια εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν. 31. καὶ ἡ παρεκάλουν αὐτόν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον

θεῖς SL. | κλυδων M, κλυδωνι V. | επανυσατο P. | γαλυνη MP. | + μεγαλη προστ γαληνη V.

25. ειπεν P. | ουτος εστιν S.

26. κατεπλευσαν S. | γαδαρινωνειτις L. | αντιπεραν S. | γαλιλαιας L1.

27. ηπηνητησεν L. | νηρ L. | ειχεν V. | εκ χρονον ικανον M. | ενεδυ-
δυσκετο L, ενεδεδυσκετο P. |
εν οικια SV.

28. - και πρωτ. M. | ανακηρυξας L. |
- ειπε S. | ησου L.

29. παρηγγελλε S, παρηγγειλεν V,
παριγγειλε P. | εδεσμειτω MP. |
συνηρπακη M. | πεδαις S, πε-
δες L. | ελαυνετο L. | - του sec. L.

30. επερωτησεν V. | ειπε SL. | λεγων
προ λεγεων M. | δαιμονια πολ-
λα SV.

31. παρεκαλει S.

ἀπελθεῖν. 32. ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν § βοσκομένη ἐν τῷ ὄρει, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν. καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. 33. ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθεν εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην, καὶ ἀπεπνίγη. 34. ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ § γεγονὸς ἔφυγον καὶ † ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. 35. ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὔρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν. 36. ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς † οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς. 37. καὶ § ἠρώτησεν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν § Γεργεσηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν. 38. ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ § τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· 39. ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέν σοι ὁ θεός. καὶ ἀπῆλθεν, καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

31. εἰσελθεῖν *pro* ἀπελθεῖν *M.*

32. ἀγελὴν *M.* | βοσκομένων *S.*,
βοσκομένην *MP.* | παρεκάλε-
σαν *V.* | αὐτοὺς *pro* αὐτοῖς *prim.*
L. | ἀπελθεῖν *pro* εἰσελθεῖν *L.*

33. εἰσῆλθον *V.* | ὥρμησε πᾶσα ἡ
ἀγέλη τῶν χοίρων *L.* | κρημνοῦ
L. | λιμνὴν *P.*

34. οἰδόντες *P.* | γεγεννημένον *SV.* |
+ ἀπελθόντες *ante* ἀπήγγειλαν
S.

35. τὸν ἄνθρωπον καθήμενον *V.*

36. — αὐτοῖς *L.* | + καὶ *post* αὐτοῖς *S.* |
— οἱ ἰδόντες *P.*

37. ἠρώτησε *S.* | γαδαρηνῶν *SMV.*,
γεσινῶν *L.*

38. — αὐτοῦ *V.* | ἐξεληλύθει τὰ δαι-
μόνια *S.* | ἀπέλυσεν *V.*

39. ἐποίησε *SL.* | + καὶ ἠλεῆσεν σε
post θεός *V.* | ἀπῆλθε *S.* ἀπῆλ-
θον *L.* | καθολὴν *LP.* | — αὐτῷ
M.

40. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέψαι τὸν Ἰησοῦν ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν. 41. καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ ὁ οὗτος ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν· καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, 42. ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα καὶ ὁ αὐτὴ ἀπέθνησκειν. ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι ὅτι συνέθλιβον αὐτόν. 43. καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἣτις † ἰατροὺς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, 44. προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. 45. καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· τίς ὁ ἀψάμενός μου; ἀρνούμενων δὲ πάντων, εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ ὅτι σὺν αὐτῷ· ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ ἀποθλίβουσι, καὶ λέγεις· τίς ὁ ἀψάμενός μου; 46. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἤψατό μου τίς· ἐγὼ γὰρ ἔγνω δύναμιν ἐξελθούσαν ἀπ' ἐμοῦ. 47. ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθεν καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἤψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν † ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. 48. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θάρσει, θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. 49. ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεται τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων αὐτῷ ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου, μὴ σκύλλε τὸν

40. ὑπεδέξατο L.

41. ἱατρος L. | αυτος pro ουτος S. |
υπηρχε S.42. αὐτη SV, αυτῇ P. | συνεπνιγον
SV.

43. εις ιατρους S. | ισχυσε παρ' L.

44. ἐστη L. | ρυσεις P.

45. + δε post ειπεν M. | μετ' αυτου

pro συν αυτω S. | συνεχουσιν
V.47. ελαθεν V. | ηλθε SLM. | + αυτω
post απηγγειλεν SMV. | - και
απε ως L. | εως pro ως L,
ὁς P.

48. σεσωκεν V.

49. αρχησυναγωγου L.

διδάσκαλον. 50. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων· μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται. 51. § ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, οὐκ ἀφήκέν § τινα συνελθεῖν αὐτῷ εἰ μὴ Πέτρον καὶ § Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. 52. ἐκλαιοι δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπεν· μὴ κλαίετε· § οὐ γὰρ ἀπέθανεν § τὸ κοράσιον ἀλλὰ καθεύδει. 53. καὶ § κατεγέλουν αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. 54. αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας, καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησε λέγων· ἡ παῖς ἐγείρου. 55. καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. 56. καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

IX.

1. Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα § ἀποστόλους † ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσους θεραπεύειν. 2. καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι τοὺς ἀσθενοῦντας, 3. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· μηδὲν αἵρετε εἰς τὴν ὁδόν, μήτε § ράβδον μήτε πήραν μήτε ἄρτον

51. *iniit.* εἰσελθων s. | αφηκε L. |
εἰσελθεῖν *pro* συνελθεῖν L, εἰσ-
ελθεῖν οὐδὲνα *pro* τινα συν-
ελθεῖν αὐτῷ s. | ιακωβον καὶ
ιωαννην s.

52. εκλειον P. | ειπε s. | ουκ *pro* ου
γαρ s. | απεθανε L. | - το κο-
ρασιον SMV.

53. κατεγελων SLV.

54. παντας εξω V. | εφωνησεν V.

55. επεστρεψεν V. | διαταξε L. | δο-
θηναι αυτη LV.

IX. 1. + ο ιησους *post* δωδεκα M. | μα-
θηιας αυτου *pro* αποστολους
s. | αυτης *pro* αυτοις P.

2. απεστειλεν ? L1. | ιασθε M.

3. ειπε SL. | αιρεται L1. | - την L. |
ραβδους s. | πειραν M.

μήτε ἀργύριον, μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν. 4. καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθῃτε, ἐκεῖ μένετε καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. 5. καὶ ὅσοι § εἰ μὴ § δέξονται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι § ἀπὸ τῆς οἰκίας ἢ ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξατε εἰς μαρτύριον § αὐτῆς. 6. ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ.

7. Ἦκουσε δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὰ § γενόμενα † πάντα, καὶ διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπὸ τινων ὅτι Ἰωάννης § ἡγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, 8. ὑπὸ τινων δὲ ὅτι Ἠλίας ἐφάνη, ἄλλων δὲ ὅτι προφήτης § τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. 9. † εἶπεν § δὲ ὁ Ἡρώδης· Ἰωάννην ἐγὼ § ἀπεκεφάλισα· τίς δὲ ἐστὶν οὗτος, περὶ οὗ ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν.

10. Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο § τῷ Ἰησοῦ ὅσα ἐποίησαν. καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ὑπεχώρησεν κατ' ἰδίαν εἰς § ἔρημον τόπον πόλεως καλουμένης Βηθσαιδά. 11. οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ § ἀποδεξάμενος αὐτοὺς ἐλάλει αὐτοῖς § τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς χρεῖαν ἔχοντας

4. ἐξέρχεσθαι M.

5. αν *pro* εαν S. | δεξωνται S, δεχωνται V. | — απο της οικιας η S. | — και απε τον κον. V. | αυτοις *pro* αυτης LV, επ' αυτους S.

6. ευαγγελιζόμενοι P.

7. γινόμενα SV. | + ὑπ' αυτου *post* γινόμενα BMV. | διηπορει M, διύπορει V, sed V' = *ip̄t*. | λεγεσθε P. | εγηγερται εκ νεκρων S.

8. αλλοι *pro* υπο τινων L. | ηλιας V. | προφητις V. | εις *pro* τις SV,

— τις L. | αρχιερων *pro* αρχαιων P.

9. και ειπεν *pro* ειπεν δε S. | + δε *post* ιωαννην M. | απεκεφαλισα SV. | ταυτα *pro* τοιαυτα L.

10. αυτω *pro* τω ιησου S. | υπεχωρησε SV, — υπεχωρησεν L. | τοπων P, τοπον ερημον SLV. | — πολεως καλουμενης βηθσαιδα L. | βηθσαιδαν V.

11. δεξαμενος S. | αυτης *pro* αυτοις P. | — τα S. | τους δε *pro* και τους L.

θεραπείας § ιάσατο. 12. ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπον αὐτῷ· ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα § πορεύθεντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ † ἀγροὺς καταλύσωσιν καὶ εὖρωσιν ἐπισιτισμόν, ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. 13. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. οἱ δὲ εἶπον· οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε ἄρτοι καὶ § ἰχθύες δύο, εἰ μῆτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα. 14. ἦσαν γὰρ ὥσει ἄνδρες πεντακισχίλιοι. εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πεντήκοντα. 15. καὶ ἐποίησαν οὕτως καὶ § κατέκλιναν § πάντας. 16. λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ κατέκλασεν, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς § αὐτοῦ παρατιθέναι τῷ ὄχλῳ. 17. καὶ ἔφαγον § πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, † καὶ ἦρθη τὸ § περισσεῦμα αὐτοῖς κλασμάτων κόφινοι δώδεκα.

18. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον § κατὰ μόνας συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί § αὐτοῦ, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς λέγων· τίνα με λέγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι; 19. οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἡλίαν, § ἑτεροὶ δὲ

11. θεραπείαις V. | ιατο S.

12. -δε M. | κλινην V, *sed* κλίνειν V'. | ἀπελθοντες *pro* πορευθεντες S. | + τους *ante* αγρους S. | καταλυσωσι SLV.

13. ειπε SL. | αυτοις *pro* προς αυτοις V. | ειπαν V. | ει μη *pro* ημιν L. | δυο ιχθυες S. | μητοι *pro* μητι L.

14. κλησιας MP. | πεντικοντα P.

15. ουτως S. | ανεκλιναν S. | απαντας SLV.

16. κατεκλασε SV. | -αυτου S. | παρατεθηναι L, παραθηναι V, παραθειναι V.

17. παντες *post* εχορτασθησαν *pro* ιι S. | περισσευσαν SV.

18. καταμόνας SLV. | -αυτου S. | αυτου *pro* αυτους L.

19. + οἱ μεν *ante* ιωαννην V. | -ετεροι δε ιερεμιαν S.

Ἰερεμίαν, ἄλλοι δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. 20. εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν· τὸν Χριστὸν τοῦ θεοῦ. 21. ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλεν μηδενὶ ῥ λέγειν τοῦτο, 22. εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν ῥ ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ῥ ἐγερθῆσεται.

23. Ἐλεγεν δὲ πρὸς πάντας· εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ῥ ἔρχεσθαι, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. 24. ὃς γὰρ ῥ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ῥ ἀπολέσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν. 25. τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς; 26. ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. 27. λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ῥ ἐστῶτων οἱ οὐ μὴ γεύσονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.

19. - ὅτι L.

20. εἶπε *init.* SLM. | - δε P. | - ὁ L. |
εἶπε *sec.* S.

21. - αὐτοῖς L. | παρηγγεῖλε S. |
εἰπεν *pro* λεγειν SV.

22. πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων S. |
fin. ἐγερθῆναι SV, ἀναστῆναι L.

23. ἐλεγε SL. | ἐλθεῖν *pro* ἐρχεσθαι SMV. | καθημέραν P. | ἀκολου-
θῆτω LM.

24. *αν pro* εαν SV, *sed* εαν V', ἂν L. |
θέλει L. | ἀπολεση *pro* ἀπολε-
σει *sec.* SV. | δι' ἐμε *pro* ἐνεκεν
ἐμου L. | οὕτως *pro* οὗτος P.

25. ὠφελεται L. | ὅ *pro* η L. | ζη-
μιωθεί P.

26. εαν *pro* αν L. | ἐπαισχυνθη M.

27. ἀληθῶς *cum* *segg.* *jungit* V. |
+ ὅτι *ante* εἰς M. | ἐστηκυτων
SP. γεύσονται V. | εἰδῶσι L.

28. Ἐγένετο † μετὰ τοὺς λόγους τούτους, ὥσεί ἡμέραι ὀκτώ, καὶ παραλαβὼν † Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. 29. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων. 30. καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν § Μωϋσῆς καὶ Ἡλίας. 31. § οἱ ὀφθέντες ἐν δόξῃ, ἔλεγον § δὲ τὴν ἔξοδον αὐτοῦ, ἣν ἔμελλε πληροῦν ἐν Ἱερουσαλὴμ. 32. ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν § βεβαρυνμένοι ὕπνῳ· διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ. 33. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν· ἐπιστάτα, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν § τρεῖς σκηνάς, μίαν σοὶ καὶ § μίαν Ἡλίᾳ καὶ μίαν Μωσεί, μὴ εἰδὼς ὃ λέγει. 34. ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος ἐγένετο νεφέλη καὶ ἐπεσκίασεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ ἐκείνους εἰσελθεῖν εἰς τὴν νεφέλην. 35. καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, αὐτοῦ ἀκούετε. 36. καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνὴν εὐρέθη ὁ Ἰησοῦς μόνος. καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑώρακασιν.

37. Ἐγένετο δὲ † τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ

28. + δε *post* εγενετο SV. | ὥς εἵμεραι
pro ὡσει ημεραι P, ὡς ἡμεραι
L. | + του *ante* πετρον SV.

29. αυτου pro αυτω L₂ marg. |
μοσης S.

31. *init.* οἱ S. | ωφθεντες P. | ελε δε
V, *sed prima manus in margine*
adscriptit : γον δε. *Alter.* |
- δε S. | ἦν I₁. | ἐμελλεν V.

32. βεβαρημενοι SV.

33. - και *sec.* L. | σκηνας τρεις S. |
su pro σοι L. | ηλιαν P. | μωσει
μιαν και μιαν ηλια S, μιαν
μωσει και μ. η. MV.

34. + αυτω *post* εφοβηθησαν δε M.

35. ακουεται M.

36. εσηγησαν P. | εωρακασιν P.

37. + εν *ante* τη εξης SMV. | καταβαι-
νοντων L. | - αυτων L.

τοῦ ὄρους συνήνητησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς. 38. καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἡ ἐβόησε λέγων· διδάσκαλε, δέομαί σου, ἡ ἐπιβλεψαι ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενὴς ἐστίν μοι, 39. καὶ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει αὐτὸν καὶ ἡ ἐξέφνης κράζει καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ, καὶ μόγῃς ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ συντρίβον αὐτόν. 40. καὶ ἐδεήθη τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἡ ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἡδυνήθησαν. 41. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὁ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἡ πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἡ ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; προσάγαγε ἡ τὸν υἱόν σου ὧδε. 42. ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησε δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. 43. ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ.

Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἡ ἐποίει ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· 44. θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. 45. οἱ δὲ ἡγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἡν παρακεκαλυμμένον ἡ παρ' αὐτῶν ἵνα μὴ αἰσθωνται αὐτό, καὶ ἐφοβοῦντο ἡ αὐτὸν ἐρωτῆσαι περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

38. ανεβοησε S, ανεβοησεν V. | δαιομαι P. | επιβλεψον SLV, *ἐκτ.* *sic* accent. MP. | ἐστι SL.
39. εξαφνης SV, εξαφνης? L. | συντριβων P.
40. τοις μαθηταις P. | εκβαλλωσιν SL. | αυτον V.
41. εσωμαι LM. | ἡμας P. | εσομαι προς υμας S. | και pro εως ποτε sec. S. | ανεξωμαι L. | ωδε τον υιον σου S.

42. ετι προσ ερχ. δε V. | + αυτον *post* συνεσπαραξεν M.
43. ἐξεπλήσσον L. | μεγαλιότητι V. | αυτο pro του θυ L₁, L₂ *margin.* = *ἐκτ.* | εποιησεν S, εποιη P. | ειπε SLM.
44. θεσθαι P.
45. απ' pro παρ' SV. | αισθονται M, εσθοντε? L. | αυτον pro αυτο L. | - αυτον P, αυτο pro αυτον V, ερωτησαι αυτον S.

46. Εἰσηλθεν δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ τις ἂν εἴη μείζων αὐ-
τῶν. 47. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν ἡ αὐτῶν τῆς καρδίας,
ἐπιλαβόμενος παιδίου ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ, 48. καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς· ὅς ἂν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ
δέχεται· καὶ ὅς ἐάν ἐμὲ δεξῆται, δέχεται τὸν ἀπυστείλαντά με· ὁ γὰρ
μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτος ἔσται μέγας. 49. Ἀπο-
κριθεὶς δὲ † Ἰωάννης εἶπεν· ἐπιστάτα, ἡ ἰδομέν τινὰ ἡ ἐν τῷ
ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα † δαιμόνια, καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι
οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. 50. καὶ εἶπεν πρὸς ἡ αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς·
μὴ κωλύετε· ὅς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐστίν.

51. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως
αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήριξεν τοῦ πορεύεσθαι εἰς
Ἱερουσαλήμ, 52. καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου ἡ αὐτοῦ.
καὶ πορευθέντες εἰσηλθόντες εἰς ἡ πόλιν Σαμαρειτῶν, ὥστε ἐτοιμάσαι
αὐτῷ· 53. καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν
πορευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ. 54. ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης εἶπον· κύριε, θέλεις εἰπωμεν πῦρ καταβῆναι
ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς, ὡς καὶ Ἡλίας ἐποίησεν

46. εἰσηλθε SL.

47. εἰδὼς *pro* ἰδὼν V. | τῆς καρδίας
αὐτῶν SLV. | ἔστησεν L. | αυ-
τω *pro* αὐτο L. | παρεαυτω L.

48. εἰαν *pro* αν SV. | δέχεται *pro*
δεξῆται *prim.* L. | αν *pro* εαν
L. | δεξῆται *pro* δέχεται *sec.* L. |
υπαρχον L. | οὕτως P.

49. + ὁ *ante* ἰωαννης SV. | εἰδομεν
SV, ἰδωμεν L. | ἐπὶ *pro* ἐν S. |
+ τα *ante* δαιμ. S. | ἐκολουσα-
μεν M. | ἡμιν *pro* μεθ' ἡμῶν L.

50. καὶ εἶπε SL, εἶπεν δε V. | αὐτον
pro αὐτους SMV. | ἐστὶ *prim.*
SLV. | υμῶν *pro* ἡμῶν *bis* V,
καθ' υμῶν μεθ' ἡμῶν *υπερ*
ἡμῶν L.

51. - δε L. | ἐστήριξε S.

52. *προπροσωπου* LP. | αὐτου *pro*
εαυτ. SL₁, *sed* L₂ = *txt.* | κωμην
pro πολιν S, εἰς πολιν *σαμ.*
εἰσηλ. L.

54. - δε P. | θελης M. | ἐποίησε S.

55. στραφεῖς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν· οὐκ οἴδατε οἴου πνεύματός ἐστε. † 56. ὁ † υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι ἀλλὰ σῶσαι. καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην.

57. § Καὶ ἐγένετο πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέν τις πρὸς αὐτόν· ἀκολουθήσω σοι ὅπου § εἰς ἂν ἀπέρχῃ, κύριε. 58. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει. 59. εἶπεν δὲ πρὸς ἕτερον· ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ εἶπεν· κύριε, ἐπίτρεψόν μοι § πρῶτον ἀπελθεῖν θάψαι τὸν πατέρα μου. 60. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς, σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 61. εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος· ἀκολουθήσω σοι, κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου. 62. εἶπεν δὲ § ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν· οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὐθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.

55. οἶδατ L. | + υμεῖς *post* ἐστε SM.

56. + γὰρ *ante* υἱος SM. | ἦλθε SL. |
ἀποκτείνει *pro* ἀπολέσαι V.

57. ἐγένετο δὲ S, — ἐγένετο LV. |
εἶπε SLV. | *αν* *pro* εαν S.

58. κυριος *pro* ιης. L. | ἐχουσιν L. |
κλίνει L, κλινην P, κλίνει V.

59. εἶπε SL. | ἀπελθοντι *pro* πρωτον SY. |
— πρωτον L.

60. εἶπεν P. | — θάψαι τ. εαντ. νεκρ.
L. (*ex homaeot.*) | διαγγελε L.

61. εἶπε SLV.

62. εἶπε SL. | πρὸς αὐτον οἶσα. S. |
επαροτρων LP.

X.

1. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριος καὶ ἐτέρους ἐβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο ἢ δύο ἑκαστοῦ αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ἢ ἡμέλλεν αὐτὸς ἢ διέρχεσθαι. 2. ἔλεγεν ἢ δὲ πρὸς αὐτούς· ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἢ ἐκβάλλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. 3. ὑπάγετε· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων. 4. μὴ βαστάζετε ἢ βαλάντιον, μὴ πήραν, ἢ μήτε ὑποδήματα· καὶ μήδενα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. 5. εἰς ἣν δ' ἂν ἢ πόλιν εἰσέλθητε ἢ οἰκίαν, πρῶτον λέγετε· εἰρήνη ἢ ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ. 6. καὶ ἐὰν † ἢ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἢ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἢ πρὸς ὑμᾶς ἀνακάμψει. 7. ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ἐσθιόντες καὶ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιός γάρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐστίν. μὴ μεταβαίνετε ἐξ ἢ οἰκίαν εἰς οἰκίαν. 8. καὶ εἰς ἣν † ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ ἢ δέχονται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, 9. καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς καὶ λέγετε αὐτοῖς· ἡγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἢ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 10. εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ εἰσέλθητε καὶ μὴ ἢ δέχονται ὑμᾶς, ἐξελθόν-

- X. 1. - δυο αἰ. sv (αναδυο υπο verbo v). | προ προσωπου sl. | εμελ-
 λεν sv. | ερχεσθαι sv.
 2. ελεγε L. | ουν pro δε s. | δεθη-
 тари M. | εκβαλλη sl.
 4. βαλαιτιον sv. | πειραν M. | μηδε
 pro μητε s. | μηδ' ένα M. |
 ασπασεισθε M.
 5. οικιαν εισερχησθε pro πολιν ει-
 σελθ. η οικ. s. | εισερχεσθε v.

- ειρηνην L. | - εν s.
 6. + μεν post εαν s. | ει L. | επανα-
 παυσατε P. | επαυτον επανα-
 παυσεται L. | εφ' pro προς sv.
 7. - τα L. | παρ' αυτον L. | εστι s. |
 μεταβαινετε M. | εξ οικιας sv.
 8. εις ην rescrip. L. | + δ' ante αν s. |
 εισερχεσθαι M. | δεχωνται s.
 9. + οτι post αυτοις v.
 10. εισερχησθε sv. | δεχονται sv.

τες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς εἵπατε· 11. καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα § ὑμῖν § εἰς τοὺς πόδας ἡμῶν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν ἀπομασσόμεθα ὑμῖν. πλὴν τοῦτο γινώσκετε ὅτι ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 12. λέγω † ὑμῖν ὅτι Σοδόμοις § ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. 13. Οὐαί σοι § Χοραζεῖν, οὐαί σοι Βηθσαιδάν· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι § ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεις αἱ γινόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθήμεναι μετενόησαν. 14. πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν § ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ ὑμῖν. 15. καὶ σὺ Καπερναοὺμ ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθείσα ἕως ἄδου § καταβιβασθήσεται. 16. Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με. § καὶ ὁ ἀκούων ἐμοῦ ἀκούει τοῦ ἀποστείλαντός με.

17. Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἐβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς λέγοντες· κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. 18. εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἄστραπην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα. 19. ἰδοὺ δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων

11. + τον ποδῶν *pro*στ κονιορτον V, των ποδων υμων V' *margin*. | κωλυθέντα L. | ημιν SV. | - εις τους ποδας ημων SMV. | απο *pro* εκ V. | απομασσωμεθα L.
12. + δε *pro*στ λεγω S. | σοδομοις L. | εν τη ημερα εκεινη ανεκτοτερον εσται S. | - η τη πολει εκεινη L.
13. χοραζιν SV, χωραζην L. | βεθσαιδα S, βεθσαιδαν L. | τηρω LP. | σιδωνη LP. | εγενοντο S. | γινωμεναι L. | σαπκω L₁?

14. σιδωνη L, σιδωνη P. | εν τη κρισει SV. + η ante ημερα M. | κρησεως M.
15. η *pro* η L. | υψωθησα LM. | καταβιβασθηση SV' (καταβηβασθηση V), καταβιβασθησα L.
16. ημων L₁ P. | - και ο ακουων εμου ακ. του αποστ. με SL.
17. + μαθηται *pro*στ εβδ. V. | + μεγαλης *pro*στ χαρας P. | υμιν *pro* ημιν MP.
18. ειπε SLV.
19. υμων *pro* υμιν L.

καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ. 20. πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται, χαίρετε δὲ † ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

21. Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἡγαλλιάσατο ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι καὶ εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναὶ, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. 22. † πάντα ὅμοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου, καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς ἐστὶν ὁ υἱὸς εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ πατήρ εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ὁ ἐὰν βούληται υἱὸς ἀποκαλύψαι. 23. Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ' ἰδίαν εἶπεν· μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε. 24. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

25. Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτὸν καὶ λέγων· διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; 26. ὁ δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; 27. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ τὸν πλησίον σου

20. + μαλλον *post* χαίρετε δε s.

21. + δε *post* αὐτῇ v. | τῷ πνεύματι ο ἰησοῦς SLV.

22. *in it.* + καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπεν (εἶπε s) SMV. | παρεδόθη P. | παρεδοθη μοι s. | ἐπιγινώσκει v. | εἰ μὴ *pro* εἰ μὴ *bis* P. | + οὐδεὶς γινώσκει *post* πατὴρ *acc.* L. | *ψ* *pro* ὁ

SLV', *sed* ὁ v. | βουλεται LV.

23. κατιδιαν LM. | εἶπε s.

24. - ἰδον v. | ἀκουτε P. | + εἶδον οὐδε *ante* ἤκουσαν L.

25. αὐτῶν *pro* αὐτὸν M.

26. - ἰησοῦς SP. | εἶπε SL. | γεγραπτε P.

27. ἀγαπήσης M, ἀπησεις L. | - σου *ult.* v.

ὡς ὁ ἑαυτὸν. 28. εἶπεν δὲ αὐτῷ· ὀρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποιεῖ, καὶ ζήσῃ. 29. ὁ δὲ θέλων δικαιῶν ἑαυτὸν εἶπεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ τίς ἐστί μου πλησίον; 30. ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Ἱεριχῶ, καὶ λησταῖς περιέπεσεν, οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον, ἀφέντες ὅμι μὴ θανῇ τυγχάνοντα. 31. κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεὺς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρήλθεν· 32. ὁμοίως δὲ καὶ Λευίτης γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρήλθεν. 33. Σαμαρείτης δὲ τις ὁδεύων ἦλθεν κατ' αὐτὸν καὶ ἰδὼν αὐτὸν ὁ εὐσπλαγχίσθη, 34. καὶ προσελθὼν κατέδωκε τα τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. 35. καὶ ἐπὶ τὴν αὐρίον ἐξελθὼν, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὃ τι ἂν προσδαπανήσης ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. 36. τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν ὁ πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς ληστὰς; 37. ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. εἶπε ὁ δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου, καὶ σὺ ποιεῖ ὁμοίως.

38. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν

27. σεαυτον S, εαυτων M, σέαυτον V.

28. ειπε SL. | ποιη P. | ζησει M.

29. ειπε SL.

30. εστιν M. | ὁ δε ιησους εφη
(- υπολαβων ει ειπεν) L. |
ιεριχω SL. | ἡμιθανη SLV.

31. καταβαινεν P. | αντιπαρηλθε L.

32. αντιπαρηλθε S.

33. σαμαριτης L, σαμαρειτις MV ατ V'
= εχθ. | εσπλαγχνισθη SLV.

34. κατεδυσε L. | κατεδισε M. | επι-

βησασας V. | επιμεληθη LM.

35. αურიον L. | - δυο P. | εδωκεν V. |
το προ τω πρωτ. L. | προσδα-
πανησεις M, προσδαπανησις
P, αυτον προ εν τω M. | μοι προ
με L.

36. πλησιων P. | δοκη M. | δοκει σοι
πλησιον S.

37. ειπεν ουν (- δε) SV.

38. - και L.

εἰς κώμην τινά· γυνή δέ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. 39. καὶ τῇδε ἦν ἀδελφή καλουμένη Μαρία, ἣ καὶ § παρακαθήσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἤκουεν τὸν λόγον αὐτοῦ· 40. ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπιστᾶσα δὲ εἶπεν· κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κατέλιπε διακονεῖν; εἰπὲ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται. 41. ἀποκριθεὶς δὲ § ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· Μάρθα, Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ τυρβάζῃ περὶ πολλά, (42. ἐνὸς δέ ἐστιν χρεία)· Μαρία δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξέλεξάτο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς.

XI.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἰπὲν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· κύριε, διδάξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. 2. εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὅταν § προσεύχεσθαι, λέγετε, πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· § ἐλθάτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. 3. τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν· 4. καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ

39. ἡ *pro* ἡ LP, ἡ M. | παρακαθίσασα SV, παρακαθῆσα L. | ἡκουε SL, ἡκουον M.

40. εἶπε S. | μὴ L. | κατέλειπε L, κατέλιπεν M. | εἶπε *pro* εἶπε L. | μὴ *pro* μοι LM. | συναντιλάβητε LM.

41. εἶπεν αὐτῇ ο ἰησοῦς S. | τυρβάζεις L.

42. ἐστι SLM. | γὰρ *pro* δε *sec.* L. | ἀφαιρεθήσεται MP.

XI. 1. προσευχόμενον L. | ἐπαύσατο L. | εἶπε SL. | — καὶ *post* καθὼς L. | ἐδίδαξε SLV.

2. εἶπε SM. | προσευχησθε S, προσευχεσθε V. | λέγεται P. | ἐλθέτω SLV. | — τῆς L.

3. καθημεραν P.

§ ἀφίομεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ρύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

5. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· τίς ἐξ ὑμῶν ἔξει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ § ἐρεῖ αὐτῷ· φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους, 6. ἐπειδὴ φίλος μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρὸς με καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ. 7. κακεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἶπη· μὴ μοι κόπους πάρεχε· ἥδη § γὰρ ἡ θύρα § κέκλησται, καὶ τὰ παιδιά μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι. 8. λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ εἶναι αὐτοῦ § φίλος, διὰ γε τὴν § ἀνεδειαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ § ὅσον χρήζει. 9. καγὼ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ § εὐρήσεται· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. 10. πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει· καὶ ὁ ζητῶν § εὐρήσκει· καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. 11. τίνα δὲ § ἐξ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσῃ ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; § ἢ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; 12. ἢ καὶ † αἰτήσῃ ὥον, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον; 13. εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες

4. ἀφίεμεν S, ἀφίωμεν M. | ἡμῶν *pro* ἡμῖν *sec.* L.

5. εἶπε SL. | εἶπη *pro* εἶρει SV. | τρεῖς LP.

6. ἐπιδὴ P. | μοι *pro* μου L. | παραδῶ M.

7. εἶπεν *pro* εἶπη L. | - γὰρ S. | κέκλησται SV, κέκλυσθαι L.

8. καὶ εἰ οὐ V. | φίλον SV (*ante* αὐτοῦ V). | ἀναιδείαν SLV. | ὅσων SV. | χριζει MP.

9. αἰτῆτε L. | εὐρησετε SV, εὐρησητε

L. | ἀνηγήσεται M.

10. ζῶτων M. | εὐρίσκει S, εὐρησει L₁, *at* L₂ = *txt.*

11. - ἐξ S. | + αὐτοῦ *post* υἱος V. | ἐπιδῶση *prim.* L. | εἰ *pro* ἡ S, εἰ καὶ ἰχθύν L. | + αἰτήσῃ *post* ἰχθύν V.

12. + εἰαν *ante* αἰτήσῃ SV. | αἰτήσῃ P. | ἐπιδῶση L. (δώσει *et* ἐπὶ δώσει *semper in vv.* 8, 11, 12, 13 M).

οἴδατε § δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατήρ § ἡμῶν ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;

14. Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν· § καὶ ἐγένετο † τοῦ δαιμόνιου § ἐκβληθέντος ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι· 15. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· ἐν Βεελζεβούλ § τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια· 16. ἕτεροι δὲ πειράζοντες σημεῖον § ἐξ οὐρανοῦ ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ 17. αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς· πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρημοῦται καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει. 18. εἰ δὲ καὶ ὁ Σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια. 19. εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι § ἐκβάλωσιν; διὰ τοῦτο § αὐτοὶ κριταὶ ὑμῶν ἔσονται. 20. εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ θεοῦ § ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21. ὅταν ὁ ἰσχυρὸς § καθωπλισμένος § φυλάσσει τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ

13. δωματα M, αγαθα δοματα S. |
- ημων SLV, υμων M.

14. αυτω L. | κοφον P. | εγενετο δε
pro και εγενετο S, και εγενετο
δε M. | εξελθοντος pro εκβλη-
θεντος S. | + και post εκβλη-
θεντος LV. | κοφος P.

15. - τω S. | fin. + και αποκριθεις
(sic passim) ειπεν πως δυναται
σατανας σαταναν εκβαλλειν
M.

16. - παρ' L. | παρ' αυτου εζητουν εξ
ουρανου S.

17. εαυτον M (ἐφ' ἐ *ad finem lineae et*
Ἄυτον *initio sequentis*), μερισ-
θεισα ἐφ' ἑαυτην V. | + ὁ ante οι-
κος M.

18. εμερισθη V. | εκ pro εν L. | - με
L.

19. - ει δε usq. δαιμονια LM. | εκβαλ-
λουσι S, εκβαλλουσιν LV. |
κριται υμων αυτοι S.

20. οι δε pro ει δε P. | - εγω S.

21. καθωπλισμενος SLV. | φυλασση
SV, βλεπει L. | + φυλασσων post
αυλην L. | εστι SLV.

ὑπάρχοντα αὐτοῦ· ^{22.} ἐπὰν δὲ ὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἶρει, ἐφ' ἧς ἐπεποιθεί, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν. 23. ὁ μὴ ὦν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστίν καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει. 24. Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, § ζητῶν ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ § εὐρίσκων λέγει· ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον. 25. καὶ § ἐλθὼν εὐρίσκει σεσαρωμένον § σχο-
λάζοντα καὶ κεκοσμημένον. 26. τότε πορεύεται καὶ παραλαμ-
βάνει † ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ § ἐπτά, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων.

27. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα ἐπάρασά τις γυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ· μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας. 28. αὐτὸς δὲ εἶπεν· μενοῦν γε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν.

29. Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροισζομένων ἤρξατο λέγειν· ἡ γενεὰ αὕτη § γενεὰ πονηρά ἐστίν· σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. 30. καθὼς

22. νηκηση L₁, νικησω M, νικησει P. |
+ και ante την πανοπλιαν L. |
αἶρει L. | επεποιθη L.
23. Totius versus in L ita legitur: ὁ
μη ὦν μετ' αὐτου σκορπιζει. |
ατ' pro κατ' M. | εστι SL.
24. ανυδρον τοπον M. | ζητουν SV. |
ευρισκων S. | λεγων pro λεγει
P.
25. ελθων S. | εξελθων P. | - σχο-
λαζοντα S. | κοσμημενων M.

26. πορευετε MP. | επτα ante ετερα
ρονιτ S, μεθ' ἑαυτου ετερα πνευ-
ματα πονηροτερα εαυτου επτα
L. | εισελθωντων pro εισελθον-
τα P.
27. εγινετο L. | αυτων P.
28. ειπε SL. | ει προ οι M. | φιλιασ-
σουντες M.
29. επαθροιζωμενων P. | - γενεα sec.
S. | εστι S. | αυτη L. | ιωανα L.

γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς σημεῖον τοῖς Νινευítais, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ. 31. ἡ βασιλίσσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκούσαι τὴν σοφίαν ἡ Σολομῶνος, καὶ ἰδοὺ πλείον ἡ Σολομῶνος ὤδε. 32. ἄνδρες ἡ Νινευίται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινούσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλείον Ἰωνᾶ ὤδε. 33. Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἄψας εἰς ἡ κρυπτήν τίθησιν οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλὰ ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι ἡ βλέπουσι τὸ φῶς. 34. ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός ἡ σου· ὅταν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ἡ, † ὅλον τὸ σῶμά σου ἡ φωτεινόν ἐστίν· ἐπὰν δὲ πονηρὸς ἡ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν ἡ ἔσται. 35. σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν. 36. εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινόν, μὴ ἡ ἔχων ἡ μέρος τι σκοτεινόν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον ὥς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ ἡ φωτίζει σε.

37. Ἐν δὲ τῇ λαλήσαι ἡ αὐτὸν ταῦτα ἡρώτα αὐτὸν Φαρι-

30. ιωαναί L. | νηνευιταις V. | ούτος
pro ουτως LP.

31. βασιλίσσα SLV. | - των prim. L. |
σολομωντος S, λομωνος prim.
V, sed σολομωνος V. | - και
ιδου πλειον σολομ. L.

32. νινευι S. | αναστησετε L₁. | ιωαναί
prim. L₁. | - και L₁.

33. κρυπτον S, (κρύπτην M). | των
pro τον M. | - ουδε υπο τον
μοδιον L. | αλλ' SLV. | βλεπ-
ουσιν V, βλεποσι L, το φεγγος
βλεπωσιν S.

34. - σου prim. SLV. | απλος L. |
+ και ante ολον SP. | τω pro
το prim. MP. | σωμα του pro
σωμα σου prim. M. | φωτεινον
SV. | εσται pro εστιν V. | επ'
αν MV. | ει pro η sec. LM. |
- εσται SL.

36. φωτινον bis M. | εχον SLV. | τι
μερος SV. | φωτιζη SMV. |
φωτινον sec. LM.

37. το pro τω M. | - αυτον ταυτα S. |
ερωτα L, ερωτα M. | + τις προσε
φαρισαιος SV.

σαῖός † ὅπως § ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ· § καὶ εἰσελθὼν § εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου ἀνεκλήθη. 38. ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. 39. εἶπεν δὲ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν· νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε, τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἀρπαγῆς καὶ πονηρίας. 40. ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας το ἔξωθεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν; 41. πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην, καὶ ἰδοὺ § ἅπαντα καθαρὰ ὑμῖν § ἔσται. 42. ἀλλὰ οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον § καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ πῆγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ· ταῦτα § δὲ ἔδει ποιῆσαι κακεῖνα μὴ § παρεῖναι. 43. οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς § καὶ τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. 44. οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι § ἔσται ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι † περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἶδασιν· 45. Ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ § ὑμᾶς ὑβρίζεις. 46. ὁ

37. ἀριστηση SMV. | εἰσελθων δε
ανεπεσεν pro και εἰσελθων usq.

ανεκληθη s. | του ante φαρι-
σαιου LV. | ανεκλιθη LV.

38. προτερον pro πρωτον L. | - pro
L.

39. ειπε SL. | καθαριζεται L. | του
ποτηριου ημων pro υμων L. |
αρπαγεις P.

40. εποιησε S.

41. + παντα post ενοντα M. | παντα
pro απαντα s. | εστιν pro

εσται s. | υμιν ante απαντα ponit
L.

42. αλλ' s. | αποδεκατουται M. | - και
το ανηθον s. | τον πηγανον P. |
πυγανον L. | παρερχεσθαι LM. |
- δε s. | αφιεναι SLV.

43. - και την πρωτοκλισιαν εν τοις
δειπνοις s. | πρωτοκλησιαν M.

44. ημιν L. | εστε SLV. | αδειλα M. |
+ οι post ανθρωποι s. | περι-
πατουνταις P.

45. - και L. | ημας SLV.

δὲ εἶπεν· καὶ ὑμῖν τοῖς νόμκοις οὐαί, ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἐνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις. 47. οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς. 48. ἄρα μαρτυρεῖτε ὅτι συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ ὁδοὺς τῶν ἀφ' αὐτῶν οἰκοδομεῖτε. 49. διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν· ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφῆτας καὶ ἀποστόλους, † ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ ἐκδιώξουσιν, 50. ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ ὁδοὺς ἐκκεχυμένον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, 51. ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἀβελ ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου· νὰ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. 52. οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομκοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως. ὁδοὺς καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθατε καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε.

53. Λέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα πρὸς αὐτοὺς ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν καὶ ἀποστοματίζειν ὁδοὺς αὐτῶν

46. εἶπε S. | φορτίζεται M. | προσψαύεται LP.

47. οἰκοδομεῖται L₁P. | οἰκοδομητὴ M.

48. μαρτυρεῖται P. | καὶ πρὸς οὐ S. | συνευδοκεῖται P. | ἐν πρὸς συνευδοκεῖται M. | + οἱ δὲ πρὸς ὑμῶν ἀπὸς οὐ αὐτοὶ L₁. | ἵνα οἰκοδομεῖτε αὐτῶν τὰ μνημεῖα S. | οἰκοδομεῖται PV.

49. διατοῦτο L. | ὑμᾶς πρὸς αὐτοὺς V. | προφῆτης M. | + καὶ ἀπὸς ἐξ αὐτῶν SM. | ἀποκτενοῦσι SL | ἐκδιώκουσιν L. | ἀποκτενεῖται

καὶ διώξετε V.

50. ἐκκεχυμένον SV. | - ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης L (*spatio quodam relicto*).

51. + τοῦ δικαίου πρὸς ἀβελ MV. | ἀπολελυμένου L, ἀπωλομένου V. | - οὐ S., 'τι (*sic*) L.

52. - καὶ πρὸς S. | εἰσῆλθετε S.

53. - λέγοντος *usq.*, αὐτοὺς L. | + πάντα πρὸς ταῦτα P. | ἑαυτοὺς V. | ἐχειν πρὸς ἐνέχειν V. | συμβαλλεῖν πρὸς ἀποστοματίζειν L. | αὐτὸν SV.

περὶ πλειόνων, 54. ἐνεδρεύοντες αὐτὸν † ζητοῦντες θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.

XII.

1. Ἐν οἷς ἐπισυναχθεῖσων τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· πρῶτον προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἣτις ἐστὶν ὑπόκρισις. 2. οὐδὲν † συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. 3. ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτία εἶπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται, καὶ ὃ πρὸς τὸ ὅς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωματίων. 4. Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ὁ ἀποκτενόντων τὸ σῶμα καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων ὅ τί περισσότερον ποιῆσαι. 5. ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτείνειν ὁ ἔχοντα ἐξουσίαν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν. ναὶ λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. 6. οὐχὶ πέντε στρουθία ὁ πωλοῦνται ἀσσαρίων δύο; καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 7. ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς

54. + και *ante* ζητουντες S. | κατηγορησουσιν L, κατηγορησουσιν P.

XII. 1. επισυναχθησων M. | + δε *post* ηρξατο L. | πρωτον *cum ante*. *jungunt* SLV.

2. + δε *post* ουδεν SV. | συγκεκαλυμμενων P.

8. σκοτεια M. | + αι *ante* ειπατε L. | ους S, ους M. | ταμε οις M, ταμιοις P, ταμειοις V. | δο-

ματων L.

4. αποκτεινοντων S. | περισσοτερον τι SV, περισσωτερον P₁, *sed corr.* P₂.

5. ημιν *pro* υμιν *prim.* L. | φοβηθειτε *pro* φοβηθητε, - φοβηθητε L. | εξουσιαν εχοντα S. | τουτο *pro* τουτον P.

6. πωλειται SV. | ασσυριων P. | επιλελυσμενον L₁.

κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἡρίθμηνται. μὴ οὖν φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε § ὑμεῖς. 8. λέγω δὲ ὑμῖν, πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει § ἐαυτὸν ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. 9. ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. 10. καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ § πνεῦμα τὸ ἅγιον βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. 11. ὅτ' ἂν δὲ προσφέρωσιν ὑμᾶς § εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ § μεριμνήσητε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε ἢ τί εἴπητε· 12. τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν.

13. Εἶπεν δέ τις αὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου· διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν.¹⁴ ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε, τίς με κατέστησεν § κρίτην ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; 15. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ § πάσης πλεονεξίας, ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστὶν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. 16. Εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς λέγων· ἀνθρώπου τινὸς πλούσιου § ηὐφόρησεν ἡ χώρα. 17. καὶ διελο-

7. ἡρυθμηνται L₁, ἡριθμηνται P, ἡριθμημεναι εισιν V. | — υμεις S.

8. ὁμολογήσει *pro* ... ση P. | ὁμολογήσῃ *pro* ... σει LV. | ἐν αὐτῷ *pro* ἑαυτὸν SV, ὁμολογήσειεν αὐτὸν M.

9. ἀπαρνησαμένος L.

10. ἅγιον πνεῦμα S.

11. εἰσφέρωσιν *pro* προσφ. V. | ἡμᾶς *pro* υμᾶς P. | ἐπὶ *pro* εἰς S. | μεριμνατε SV. | α *pro* η *prim*.

L. | ἀπολογησισθε P. | ὅτι εἴπητε M.

13. εἶπε *prim*. SL. | μερίσασθε MP.

14. — ἀνθρώπε L. | κατέστησε SL. | δικαστὴν *pro* κρίτην SV. | δικαστὴν *pro* μεριστὴν L.

15. εἶπε SLM. | φυλάσσεσθαι M. | τῆς *pro* πάσης SV. | περισσεύειν V. | τινὴ P. | αὐτῷ *pro* αὐτὸν *prim*. V.

16. εἶπε SL. | ευφορησεν SV, ηφωρισεν (vel ... εισεν) L.

γίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ § συναῶσαι τοὺς καρπούς μου; 18. καὶ εἶπεν· τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συναῶω ἐκεῖ πάντα § τὸν σίτον μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου, 19. καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. 20. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός· ἄφρων, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίνι ἔσται; 21. οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ καὶ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν. § ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω.

22. Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· διὰ τοῦτο § λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι § ὑμῶν τί ἐνδύσῃσθε. 23. ἡ § γὰρ ψυχὴ πλείον ἐστὶν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. 24. κατανοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὐ σπεύρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν· οἷς οὐκ ἔστιν § ταμίον οὐδὲ ἀποθήκη, † ὁ § δὲ θεὸς τρέφει § αὐτά· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν. 25. τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται § προσθῆναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἓνα; 26. εἰ οὖν οὕτε ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε; 27. κατανοήσατε τὰ κρίνα, πῶς αὐξάνει.

17. συναῶω SY.

18. εἶπε SLV. | τουτω *pro* τουτο P. | τα γεννηματα *pro* τον σιτον S, τον σιτον μου και τα γεννηματα μου M.

19. *ετι pro* ετη P. | + και *post* πие L. | ευφρευου P.

20. εἶπε SMV. | αφρον LV. | απαιτουσιν απο σου την ψυχην σου L. | απετουσιν V.

21. ουτος L. | + εν *ante* εαυτω V. | -ό L. | εθησαυριζον L. | -ταυτα

usq. ακουετω S. | εφωνη M.

22. εἶπε SLM. | διατουτο L. | υμιν λεγω S. | μηδε L. | -υμων *sec.* S. | ενδισθηθε M.

23. - γαρ S. | εστι SLV. | τω σωμα P.

24. - ουδε θεριζουσιν P. | ταμειον S, ταμειον LV, τὰ μιον M. | αποθηκει V, *sed* .: .κη V'. | και ο θεος SY. | + ουν *ante* μαλλον V. | αυτους SY.

25. προσθηναι SLV.

26. ουτε LP.

οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων. 28. εἰ δὲ τὸν χόρτον ὅς σήμερον ἐν ἀγρῷ ὄντα καὶ αὖριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι. 29. καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί ὅς φάγησθε ἢ τί πίνητε, καὶ μὴ μετεωρίζεσθε· 30. ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ὅς ἐπιζητοῦσιν· ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρήζετε τούτων ὅς ἀπάντων. 31. πλὴν ζητεῖτε ὅς πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. 32. Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. 33. ὅς πωλύσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην· ποιήσατε ἑαυτοῖς ὅς βαλλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτῃς οὐκ ἐγγίξει οὐδὲ σὴς διαφθείρει. 34. ὅπου γὰρ ἐστὶν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδιά ὑμῶν ἔσται. 35. Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι· 36. καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ὅς αὐτῶν, πότε ἀναλύσει ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ. 37. μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὐρήσει γρηγοροῦντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς· 38. καὶ

27. νηθη M. | - οτι S.

28. χορτων M. | + του αγρου post χορτον LM. | εν τω αγρω σημερον SV. | + τω απτε αγρω L. | αυριον L? P. | ουτος pro ουτως L. | αμφιεννυσι S, αμφιεννυσιν M.

29. με pro μη M. | φαγητε SV, - φαγησθε P. (legit τι η τι). | μετεωριζεσθαι P.

30. επιζητει S. | ειδεν pro οιδεν M. | χριζετε M. | - απαντων S.

31. - πρωτον S.

33. πωλησατε SV, πολυσατε M. | βαλαντια SV. | σις P.

34. θυσαυρος M.

35. αι οσφυες υμων M. | καιομεναι? L.

36. ομοι L. | εαυτων SM. | αναλυση V. | πωτε M. | αυτων pro αυτω M.

ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ, καὶ εὖρῃ οὕτως, μακάριοί εἰσιν οἱ δούλοι ἐκεῖνοι. 39. τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ἦδαι ὁ οἰκοδεσπότης ποία ὥρα ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ † ἀφῆκε διορυγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. 40. καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε ἑτοιμοί, ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

41. Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος· † πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις ἢ καὶ πρὸς πάντας; 42. § καὶ εἶπεν † ὁ § Ἰησοῦς τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος καὶ φρόνιμος ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι § αὐτοῖς ἐν καιρῷ † σιτομέτριον; 43. μακάριος ὁ δούλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὐρήσει § οὕτως ποιοῦντα. 44. ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. 45. ἐὰν δὲ εἶπῃ ὁ § κακὸς δούλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι, καὶ ἄρξεται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν † καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι· 46. ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ἣ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ἣ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. 47. ἐκεῖνος δὲ ὁ δούλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου § αὐτοῦ καὶ

38. οὕτως S.

39. γινώσκεται P. | + αν *ante* αφηκε SMV. | αφηκεν V.

40. ετιμοι P.

41. ειπε SLM. | - αυτω V, *add. autem in margine prima manus.* | + κυριε *post* πετρος SM. | υμας *pro* ημας MP.

42. ειπε δε S. | *κς pro ις* SMV. | κατεστησεν V. | θεραπιας M. | οι-

κετιας V. | - αυτοις S. | + το *ante* σιτομ. SV. | σιτωμετριον P.

43. ευρισει LM. | ποιουντα ουτως SV.

44. πασι SLV.

45. - κακος S. | χρονιζων M. | + τε *post* εσθιειν SLV (τὲ L.)

46. ειμερα P. | *ω pro ωρα* L.

47. - ὁ *ante* γνοους V. | *εαυτου* SV. |

μὴ ἐτοιμάσας μὴδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ δαρήσεται πολ-
 λὰς· 48. ὁ δὲ μὴ γνούς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας.
 παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολὺ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ, καὶ ᾧ παρ-
 ἔθεντο πολὺ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν. 49. πῦρ ἦλθον βα-
 λεῖν § ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη. 50. βάπτισμα δὲ
 ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως § ὅτου τελεσθῇ. 51. δο-
 κεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχὶ λέγω ὑμῖν
 ἀλλ' ἢ διαμερισμόν. 52. ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ
 ἐνὶ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶν καὶ δύο ἐπὶ τρισίν· 53. δια-
 μερισθήσεται πατὴρ ἐφ' υἱῷ καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί, μήτηρ ἐπὶ θυγατρὶ
 καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρὶ, πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς καὶ νύμφη
 ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς.

54. Ἐλεγεν δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις· ὅτ' ἂν ἴδητε † νεφέλην ἀνατέλ-
 λουσαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐθέως λέγετε § ὅτι ὄμβρος ἔρχεται· καὶ
 γίνεται οὕτως. 55. καὶ ὅτ' ἂν νότον πνέοντα, λέγετε ὅτι καύσων
 ἔσται· καὶ γίνεται § οὕτως. 56. ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς
 γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς

— ετοιμασαί μὴδε L. | — μὴδε
 ποιήσας P.

48. περισσώτερον P. | απαντησουσιν
 M.

49. εις pro επι S. | ιδιανηφθη L, ἦδε
 pro ηδη P.

50. οὐ pro οτου SY. | τελεστη M
 (primo ut videtur τελευτη, sed
 corr. prima manus τελεστη).

51. — ουχι λεγω υμιν P. | αλλα pro
 αλλ' η L.

52. τρις pro τρεις L. | δυσι SL. |

— και δυο επι τρισιν P. | τρισι
 S.

53. iniit. + και L. | διαμερισθησετε M. |
 την μητερα pro μητρι MV. |
 πενθεραν pro πενθερα P. | της
 νυμφης pro την νυμφην P. |
 νυμφην pro νυμφη P.

54. ελεγε SL. | + την ante νεφελην
 S. | ανατελουσαν L. | — οτι S. |
 ουτω S, ουτος L.

55. γινετε M. | fin. — ουτως S, ουτος L.

56. οιδετε ? (οι mutat.) L.

οὐ δοκιμάζετε; 57. Τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; 58. ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ, μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτὴς σε ᾧ παραδώσει τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε ᾧ βάλῃ εἰς φυλακὴν. 59. λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως οὗ καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς.

XIII.

1. Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων ὧν τὸ αἷμα Πιλάτος ἔμιξεν μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. 2. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· δοκεῖτε ὅτι ᾧ οὗτοι οἱ Γαλιλαῖοι ἀμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι ᾧ τὰ τοιαῦτα πεπόνθασιν; 3. οὐχὶ λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ ᾧ μετανοήσετε, πάντες ᾧ ὁμοίως ἀπολείσθε. 4. ᾧ οἱ ἐκεῖνοι οἱ δέκα καὶ ὀκτώ, ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι ᾧ αὐτοὶ ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας ᾧ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλήμ; 5. οὐχὶ λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ ᾧ μετανοήσετε, πάντες ὁμοίως ἀπολείσθε.

56. δοκιμάζεται ΜΥ.

57. ἐφ' *pro* ἀφ' Ρ. | εαυτον ΜΡ.

58. δς *pro* ως Μ. | ὑπαρχοντα L, ἐπάρχοντα Μ. | κατασυρει συ σε προς τον κρητην L. | παραδω s, παραδωσε Μ. | πρακτωρι Μ. | βαλλη s, βαλλει L.

59. - οὐ ὡς V. | αποδωσης L.

XIII. 1. - εν L, - εν αυτω V. | ον *pro*

ων ΜΡ. | εμιξε S.

2. οι γαλ. ουτοι S. | - τα S.

3. μετανοητε S, μετανοησητε L. | ωσαντως *pro* ομοιως S. | απολεισθαι L.

4. η *pro* οι S, ει L. | οὔτοι S. | -τους *prim.* S.

5. - αλλ' Ρ. | μετανοητε S, μετανοησητε L. | απωλεισθε Μ.

6. Ἐλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολήν. Συκὴν εἶχεν τις ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην, καὶ ἦλθεν ὁ ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ καὶ οὐχ εὗρεν. 7. εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν· ἰδοὺ τρία ἔτη ὅτι ἀφ' οὗ ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ καὶ οὐχ εὕρισκω· ἔκκοψον ὁὖν αὐτήν· ἵνατί καὶ τὴν γῆν ὁ καταργῇ; 8. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· κύριε, ἄφες αὐτήν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτήν καὶ βάλῃ ὁ κόπρον, 9. κὰν μὲν ὁ ποιήσῃ καρπὸν· εἰ δὲ μὴγε, εἰς τὸ μέλλον ὁ ἐκκόψῃς αὐτήν.

10. Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν ἡμέρων καὶ τῶν συναγωγῶν τοῖς σάββασιν. 11. καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ ἦν συγκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. 12. ἰδὼν δὲ αὐτήν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησεν καὶ εἶπεν αὐτῇ· γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου. 13. καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ὁ ἀνορθώθη, καὶ ἐδόξαζεν τὸν θεόν. 14. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι ὁ σάββατον ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· ἕξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν ἐρχό-

6. ελεγε SL. | συκην S. | ειχε SLP.

ηλθε SL. | καρπον ζητων S.

7. ειπε SM. | - αφ' ου S. | εκκοψον L. |
- ουν S. | αυτον M. | κατα-
ργει SV.

8. βαλιω L. | κοπριαν S, κοπρια V.

9. ποιηση SLV. | post καρπον legit
εις το μελλον δε ει μη ποιηση
εκκοψον αυτην L. | εκκοψεις
S.

10. - των ημερων και SLV. | + εν
ante τοις σαββ. SV. | σαββα-

σι S.

11. ετη L. | συγκυπτουσαν M. | εις
το παντελες ανακυψαι L.

12. προσεφωνησε S. | γυναι LP. |
ασθενιας P.

13. ανωρθωθη S, ανορθωθη V. | εδοξ-
αζε SLM, εδοξασεν V.

14. αρχησυναγωγος L. | τω σαβ-
βατω SP, το σαββατω V. |
ελεγεν V. | διεργαζεσθαι pro
δει εργ. P. | + και ante εν ταυ-
ταις V. | αυταις I. | ερχομε-

μενοι θεραπεύεσθε καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. 15. ἀπεκρίθη
 ὁ δὲ αὐτῷ ὁ ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ὁ ὑποκριταί, ἕκαστος ὑμῶν
 τῷ σαββάτῳ οὐ λυεῖ τὸν βόυν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης
 καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει ; 16. ταύτην δὲ ὁ θυγατέραν Ἀβραὰμ
 οὖσαν, ἣν ἔδωκεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυ-
 θῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου ; 17. καὶ
 ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατασχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ,
 καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ'
 αὐτοῦ.

18. Ἐλεγεν ὁ οὖν· τίς ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ
 τίς ὁμοιώματι ὁμοιώσω αὐτήν ; 19. ὁμοία ἐστὶν κόκκῳ σινά-
 πεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ, καὶ ἠύξησεν
 καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ὁ κατε-
 σκύνουν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. 20. Καὶ πάλιν εἶπεν· τίς ὁμοιώσω
 τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ; 21. ὁμοία ἐστὶ ζύμη, ἣν λαβοῦσα γυνὴ
 ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.

22. Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων καὶ
 ὁ πορίαν ποιούμενος εἰς Ἱερουσαλήμ. 23. Εἶπεν δὲ ὁ αὐτῷ τις·

- νοι P. L. | θεραπευεσθαι P.
 15. ουν pro δε S. | - αυτω L. | κς
 pro ις S. | υποκριτα S. | τον
 ονον αυτου η τουν (sic) βουν
 L. | - απο της φατνης L.
 16. θυγατερα SF, θυγατεραυ V. | ην
 pro ην LP. | εδυσεν LM.
 17. κατασχυνοντο LM. | γενομενοις
 M.
 18. ελεγε S. | δε pro ουν SV. | - ομοι-
 ωματι S, ωμιωματι P. | ωμοιω-
 σω P.

19. εστι SL. | συναπεως L1M. | + του
 ante κηπον V. | εαυτον pro
 αυτου prim. L. | ηυξησε SL. |
 μεγαν M. | κατεσκηνωσεν S.
 20. ειπε SL. | ωμειωσω P. | εστιν
 M.
 21. εκρυψεν V. | εζημωθη L.
 22. πολις V, at πολεις V'. | κωμας
 και πολεις L. | πορειαν SL. |
 εν pro εις L.
 23. ειπε bis S, prim. LM. | τις αυτω
 SLV.

κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι ; ὁ δὲ εἶπεν· † 24. ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. 25. ἀφ' οὗ ὃς ἐὰν ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε ἔξω ἐστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν λέγοντες· κύριε κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν, καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν· οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ. 26. τότε ὃς ἄρξησθε λέγειν· ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας. 27. καὶ ἐρεῖ· λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας. 28. ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅτ' ἂν ὃς ὤψεσθε Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ πάντας τοὺς προφῆτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω. 29. καὶ ἤξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου, καὶ ἀνακληθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 30. καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔσχατοι οἱ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶν πρῶτοι οἱ ἔσονται ἔσχατοι.

31. Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ προσῆλθόν τινες Φαρισαῖοι λέγοντες αὐτῷ· ἔξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρώδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. 32. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ· ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ

+ εἰσιν *post* ὀλίγοι V. | σωζόμενοι LP. | + *προς* αυτοὺς *post* εἶπε SM.

24. ἀγωνίζεσθαι L₁.

25. *αν προ* *εαν* SL. | *εγερθη προ* *εισελθη* SV, *ελθη* L. | *αποκλήσει* M, *αποκλίσσει* P. | *αρξέσθε* LV. | *σταναι* L.

26. *αρξέσθε* BV.

27. - *υμας* M.

28. *οψήσθε* S. | - *υμας usq.* *εξω* LP.

29. *ανακληθησονται* MV, *sed* V' = *εἰσελθ.* | - *απο sec.* MV.

30. *εἰσι sec.* SL.

31. *ἡμερα προ* *ωρα* S. | *θελη* MP.

32. - *και* *ειπεν* *αυτοις* V, *habet autem* V' *marg.* | *απαγγειλατε προ* *ειπατε* V. | *αποτελω* V. | *αυριον*

τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι. 33. πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἱερουσαλήμ. 34. Ἱερουσαλήμ Ἱερουσαλήμ, ἥ ὃ ἀποκτένουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον § ὄρνεις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε. 35. ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. † λέγω § δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ § ἴδῃτέ με ἕως ἂν ἤξῃ ὅτε εἴπητε· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

XIV.

1. Καὶ ἐγένετο † § εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν. 2. καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἐμπροσθεν αὐτοῦ. 3. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους λέγων· εἰ ἔξεστι τῷ σαββάτῳ θεραπεύειν § ἢ οὐ; οἱ δὲ ἡσύχασαν. 4. καὶ ἐπιλαβόμενος § αὐτοῦ ἰάσατο αὐτὸν καὶ ἀπέλυσεν. 5. καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· τίνας

Μ (et v. 33). | - και τη τριτη
usq. αυριον v. 33. L. | + ημερα
post τριτη Μ.
33. δε pro δεῖ P. | - με P. | ερχομενη
L. | πορευεσθε Μ.
34. - ιλημ alter. M. | - ἡ L. | απο-
κτεινουσα SL. | ηθελισα P (ηθε-
λησα M, at supra ηθ.). | ορνις
S, ορνυς P.
35. αφιετε P. | - ερημος LV. | αμην
δε λεγω pro λεγω δε S. | ειδητε
L, ιδετε MP, με ante ιδετε ρου.

SMV. | ειξην, at V = txt. | - ηξη
οτε LP. | + μοι post ειπητε L.
XIV. 1. - και ιηι. L. | εγενετω P. | + εν
τω post εγενετο SMV. | ελθειν
SV. | - αυτον L.
2. - τις V, at + τις V₂. | υδρωπικος
LM (punct. super i L.)
3. ειπε SLV. | θεραπευσαι V. | - η
ου S. | ἢ pro οι M, ἡ P. |
ισυχασαν P.
4. - αυτου S. | - αυτον L. | απελυσε S.
5. - αποκριθεις LV. | ειπε S. | ορος

ὕμῶν ὄνος ἢ βοῦς εἰς φρέαρ § πεσεῖται, † οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν † τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; 6. καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς ταῦτα.

7. Ἐλεγε δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολήν, ἐπέχων πῶς τὰς § πρωτοκλησίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς· 8. ὅτ' ἂν κληθῇς ὑπὸ τινος εἰς γάμους, μὴ § κατακληθῇς εἰς τὴν § πρωτοκλησίαν, μήποτε ἐντιμότερός σου ἢ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ, 9. καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας ἐρεῖ σοί· δὸς τούτῳ τόπον· καὶ τότε ἄρξῃ § μετὰ αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν. 10. ἀλλ' ὅτ' ἂν κληθῇς, πορευθεὶς § ἀνάπες εἰς τὸν ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅτ' ἂν ἔλθῃ ὁ κεκληκὼς σε εἴπῃ σοι, φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον § πάντων τῶν συνανακειμένων σοί. 11. ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

12. Ἐλεγεν δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν· ὅτ' ἂν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου μὴ δὲ τοὺς ἀδελφούς σου μὴ δὲ τοὺς συγγενεῖς σου μὴ δὲ § τοὺς γείτωνάς § σου τοὺς πλουσίους, μήποτε καὶ αὐτοὶ § ἀντικαλέσουσιν σε, καὶ γένηταί σοι

L. | ἐμπεσεῖται S. | + καὶ ἀντε
οὐκ ευθ. SV. | + ἐν ἀντε τῇ ἡμέ-
ρα S.

6. - αὐτῷ V.

7. ἐλεγεν V. | πρωτοκλησίας SV,
πρωτοκλησίας P. | ἐξελεγχον-
το L.

8. κληθῇς SLV. | πρωτοκλησίαν
SV. | ἐντιμότερος L. | εἰ pro
ἡ L.

9. ὥσπερ pro ὁ σε L. | μετ' SV.

10. κληθεὶς MP. | πορευθεὶς LP, πο-

ρευθεὶς M. | ἀναπεςον S, ἀνα-
πεςαι M. | - σε L. | εἶποι L,
εἶπει P. | - πάντων S.

11. ὁ δὲ pro καὶ ὁ L. | ταπεινὸν P.

12. ἐλεγε SLM. | ποιεῖς M. | μὴδὲ
τερ SP. | - μὴδὲ τοὺς ἀδελ-
φούς σου L. | - τοὺς ἀντε γει-
τονας S. | γειτονας SLV. (cf.
xv. v. 8, 9). | - σου τοὺς προσ-
γειτ. S. | σε ἀντικαλέσωσι (... σιν
V) SV, ἀντικαλέσουσι σε L.

ἀνταπόδομα. 13. ἀλλ' ὅτ' ἂν ποιῇς δοχὴν, κάλει πτωχοὺς, § ἀνα-
πείρους, χωλοὺς, τυφλοὺς, 14. καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν
ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται § δὲ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν
δικαίων.

15. Ἀκούσας δέ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ·
μακάριος § ὅστις § φάγηται § ἄριστον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.
16. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον § μέγαν, καὶ
ἐκάλεσε πολλοὺς, 17. καὶ ἀπέστειλε τὸν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ
δεῖπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἔτοιμά ἐστιν
πάντα. 18. καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες. ὁ πρῶτος
εἶπεν αὐτῷ· ἀγρὸν ἠγόρασα καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν
αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. 19. καὶ ἕτερος εἶπεν·
ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ
σε, ἔχε με παρητημένον. 20. καὶ ἕτερος εἶπεν· γυναῖκα ἔγνηκα καὶ
διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. 21. καὶ § παραγενάμενος ὁ δοῦ-
λος ἐκεῖνος ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς ὁ
οἰκοδεσπότης εἶπεν τῷ δούλῳ αὐτοῦ· ἐξέλθε ταχέως εἰς τὰς πλα-
τείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ § ἀναπείρους

13. ποιεῖς L. | ἀναπηρους SLV. |
χυλοὺς L.

14. καὶ *pro* ὅτι L. | ἀνταποδοθήσετε
V. | γὰρ *pro* δε S.

15. μακαριον L. | ὅς *pro* ὅστις S. |
φαγεται S, φαγητε L, φαγετέ
V. | ἄρτον S. | τῶν οὐρανῶν
pro τοῦ θεοῦ L.

16. ἐποίησεν V. | μέγα SP. | ἐκάλεσεν
V.

17. ἀπέστειλεν V. | ὅτι ἐρχεσθε *pro*
ἐρχεσθε ὅτι MP. | ἐρχεσθε ὅτι

ἤδη *bis script.* (ἐρ. sec.) L. |
ἐστι SV.

18. ἐχω *pro* ἐχε L.

19. εἶπε S. | – με L. | παρητημένων
P.

20. εἶπε S. | διατῶτο L.

21. παραγενομενος S. | – ἐκεῖνος
L. | ἀπήγγειλεν V. | ἐαυτοῦ
LV. | πάντα *pro* ταῦτα M. | εἶπε
SL. | ῥήμας P. | ἀναπηρους SL.
| – τοὺς sec. SV. | – καὶ χωλοὺς
LP, *post* ἀναπηρους *pon.* SV.

καὶ ὁ τοὺς τυφλοὺς καὶ χωλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. 22. καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· κύριε, γέγονεν ὡς ὅτι προσέταξας, καὶ ἐτι τόπος ἐστίν. 23. καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου· 24. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δείπνου· ὅτι πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

25. Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ στραφεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· 26. εἴ τις ἔρχεται πρὸς με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ὃν αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, οὐ δύναται μου ὅτι εἶναι μαθητής. 27. καὶ ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναται μου εἶναι μαθητής. 28. Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν ὃς θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει τὰ ὅτι εἰς ἀπαρτισμόν; 29. ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται ἐμπαίζειν αὐτῷ, λέγοντες 30. ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν, καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. 31. Ἡ τίς βασιλεὺς πορευόμενος συμβαλεῖν ἐτέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλεμον οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλευέται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ὃς ὑπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ

22. ἐπετάξας S. | τοπως M. | ἐστι S.

24. — πολλοὶ usq. ἐκλεκτοὶ S. | εἰσιν V. | γεύσεται P. | ὀλυγοὶ M.

25. εἶπε SL. | πρὸς αὐτοὺς εἶπεν P.

26. ἑαυτοῦ S. | τὴν ψυχὴν αὐτοῦ L. | μαθητὴς εἶναι S.

27. Deest in L. | — μου sec. P.

28. — ὁ SL. | ψηφίζει P. | πρὸς S.

29. μηπω τεθέντος L. | θεμελίου LP. | ἰσχυσάντος V. | ἀρξονται LM. | αὐτὸν pro αὐτῷ L.

30. οἰκοδομὴν MP.

31. εἰ pro ἡ L. | καθίσας L. | ἐνδεκα L. | ἀπαντῆσαι SV, ὑπαντῆσαι P (L₂ = txt.) | εἰκῶσι MP. | χιλιάδων SV.

ἐπ' αὐτόν; 32. εἰ δὲ μήγε, ἔτι αὐτοῦ πόρρω ὄντος πρεσβείαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην. 33. οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν οὐ δύναταί μου εἶναι μαθητής. 34. Καλὸν ὅτι οὖν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται; 35. οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν εὐθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὅτα ἀκούειν ἀκουέτω.

XV.

1. Ἦσαν δὲ ὅτι αὐτῷ ἐγγίζοντες πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ. 2. καὶ διεγόγγυζον οἱ ὅτι γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι λέγοντες ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ συνεσθίει αὐτοῖς. 3. εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγων· 4. τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα καὶ ἀπολέσας ὅτι ἐξ αὐτῶν ἓν ὃ οὐχὶ καταλείπει τὰ ὅτι ἐνενήκοντα ἐννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλός, ἕως ὃς εὕρῃ αὐτό; 5. καὶ εὕρων ἐπιτίθουσιν ἐπὶ τοὺς ὤμους ἑαυτοῦ χαίρων, 6. καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον ὅτι συγκαλεῖται τοὺς φίλους καὶ τοὺς ὅτι γείτονας, λέγων αὐτοῖς·

31. *fin.* ἐπ' αὐτῷ L, μετ' αὐτῷ M.

32. πόρρω αὐτοῦ V. | οὕτως M.

33. οὗτος L. | πασι SL.

34. - οὖν S. | μαρνανθῇ L. | ἀρθηθη-
σεσθε L₁, ἀρτηθησεσθε L₂, ἀρτυ-
θησεσθαι P.

35. + τὴν *ante* γῆν L. | βαλλοῦσιν
αὐτῷ L, βαλλωσιν αὐτῷ M.

XV. 1. + τινες *post* δε V. | - αὐτῷ V. |
ἐγγίζοντες αὐτῷ S. | + αὐτῷ
post τελῶναι V.

2. οἱ φαρ. καὶ οἱ γραμ S. | οὕτως *pro*

οὗτος P. | ἁματωλους L. | συν-
εσθιοι V.

3. εἶπεν V. | - λεγων LP.

4. ἐν ἐξ αὐτῶν SV. | οὐ S. | κατὰλῖπει
MP. | ἐνεννηκονταεννεα S, ἐν-
εννηκονεννεα L, ἐνενικοντα
εννεα P. | + *προβατα post*
ἐνεννηκ. L. | ἀπολωλός L. |
- οὐ S. | εὕρει αὐτῷ L.

5. ἐπιτιθουσιν MP. | ομους P. | αὐτοῦ L.

6. συγκαλεῖ S. | γειτονας SLV. (*cf.*

§ συγχάρηταί μοι, ὅτι εὖρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός.
 7. λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτως χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ
 μετανοοῦντι ἢ ἐπὶ ἑνενήκοντα ἐννέα § δικαίους οἵτινες οὐ χρεῖαν
 ἔχουσι μετανοίας. 8. Ἡ τίς γυνή § δραγμὰς ἔχουσα δέκα, εἰάν
 ἀπολέσῃ § δραγμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν
 καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως § οὐ εὔρη; 9. καὶ εὐρούσα συγκαλεῖται τὰς
 φίλας καὶ τὰς γείτονας λέγουσα· συγχάρητέ μοι, ὅτι εὖρον τὴν
 § δραγμὴν ἣν ἀπώλεσα. 10. οὕτως, λέγω ὑμῖν, χαρὰ § ἔσται ἐν
 οὐρανῷ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετα-
 νοοῦντι.

11. Εἶπεν δέ· ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς. 12. καὶ εἶπεν ὁ
 νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον § μοι μέρος
 τῆς οὐσίας· καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. 13. καὶ μετ' οὐ πολλὰς
 ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν
 μακράν, § κακεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως.
 14. δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν
 χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. 15. καὶ πορευθεὶς
 ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν
 εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους· 16. καὶ ἐπεθύμει § χορτασ-

- v. 9 et xiv. 12) | συγχαρητε
 SPL₂ (L₁ = *lxl.*) | προσωπον
 βατον L₁.
 7. ουτω SV, οὔτος L, οὕτως P. | - τω
 V. | εννηνηκονταεννια SL. |
 δικαιους SLV. | εχουσιν V.
 8. δραχμας S, et δραχμην SV, δραγχ-
 μας et δραχμην L. | ουχ L. |
 σαρει L, σαροῖ M. | οτου S,
 ουτω V, προ ου, - ου L.
 9. γιτονας P. | δραχμην SV.

- απολεσα L.
 10. ουτω S, οὔτος L. | γινεται SV. |
 - εν ουρανω S.
 11. ειπε S, - ειπεν δε L. | ειχεν V.
 12. δως M. | - μοι sec. SL.
 13. και εκει SV. | διεσκορπισε S, δι-
 εσκορπησε M.
 14. λημος L₁. | + του ante υστερ. V. |
 υστερησθαι L.
 15. εκολλυθη L.
 16. επεθυμη MP. | γεμισαι την κοιλιαν

θῆναι ἐκ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ.
 17. εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν § ἔφη· πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρὸς μου
 περισσεύουσιν ἄρτων· ἐγὼ δὲ § ὧδε λιμῷ ἀπόλλυμαι. 18. ἀναστὰς
 πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πάτερ, ἡμαρτον εἰς
 τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, 19. καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι
 υἱός σου· ποιήσόν με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου. 20. καὶ ἀναστὰς
 ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα § αὐτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος,
 § ἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ § ἐυσπλαγχνίσθη, καὶ δραμὼν
 ἐπέσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 21. εἶπεν δὲ
 αὐτῷ ὁ υἱός· πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ
 οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. 22. εἶπεν δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς
 δούλους αὐτοῦ· § ταχέως ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην καὶ
 ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑπο-
 δήματα εἰς τοὺς πόδας § αὐτοῦ. 23. καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον
 τὸν σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθώμεν, 24. ὅτι § ὁ υἱός
 μου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, † § ἀπολωλὸς ἦν καὶ εὐρέθη.
 25. καὶ ἡρξάντο εὐφραίνεσθαι. ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος
 ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος § ἡγγιζε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας
 καὶ χορῶν, 26. καὶ προσκαλεσάμενος ἓνα τῶν παιδῶν † ἐπυνθάνετο

- αυτου *pro* χορτασθηναι S. | *απο*
pro εκ SL. | εισθιων L. | + τις
post ουδεις L.
 17. εις εαυτων διελθων M. | ειπε S. |
 πῶς οἱ *pro* ποσοι L. | - ὧδε
 SL. | λοιμῷ L₁. | απολλυμαι
 L, απολλυμε M.
 18. ερωτω *pro* ερω L.
 19. πιησον M.
 20. ηλθε SL. | εαυτου S. | ειδεν SLV. |
 εσπλαγχισθη SLV. | επεσεν L.

21. ειπε SLV. | ει μη *pro* ειμι L.
 22. ειπε SLM. | - τους *ante* δουλους
 P. | - ταχεως SLV. | *fin.* - αυ-
 του S.
 24. ουτος ο υιος μου SV. | σου *pro*
 μου M. | ανεζησε S. | + και *post*
 ανεζησε S. | απολωλως S. |
 - ην *dec.* L. | ηυρεθη V.
 25. ηγγισε (. . . εν V) SLV. | χωρων
 M.
 26. + αυτου *post* παιδων SLV.

τίς ἔαν εἶη ταῦτα. 27. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἦκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. 28. ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν· ὁ οὖν ἡ πατήρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. 29. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ πατρί ἡ αὐτοῦ· ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρήλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ. 30. ἡ ὅτι δὲ ὁ υἱός σου οὗτος ὁ καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν ἦλθεν, ἡ καὶ ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. 31. ὁ δὲ ἡ πατήρ εἶπεν αὐτῷ· τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ ἐστίν. 32. εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, † ἡ ἀπολωλὸς ἦν καὶ ἡ ὑρέθη.

XVI.

1. ἡ ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· ἄνθρωπος τις ἦν πλούσιος ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. 2. καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· τί τοῦτο ἀκούω περὶ σου; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ ἡ δύνῃ ἐτι οἰκονομεῖν. 3. εἶπεν δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος· τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ;

26. τινα *pro* τι V. | - αν SV.

28. ὠργίσθη L, οργισθη M. | ελθειν V, *sed V marg. = tcl.* | - ὁ sec. SLV.

29. ειπε SLV. | - αυτου S. | ημοι L₁.

30. οτε *pro* οτι SL. | - και SLV. | θυσας *sine acc.* M.

31. - πατηρ S. | τεκνων P.

32. δει *pro* δε L. | ανεζησε S. | + και *post* ανεζησε S. | απολωλως S. |

- ην sec. LP. | ευρεθη SL.

XVI. 1. ελεγεν V. | - και *pr¹is.* L. | - αυτου L. | ουτως M. | διεβληθει L.

2. φονησας M. | - αυτον L. | τουτω M. | δυνηση SV, δυνει L.

3. ειπε SL. | ὁ κυριος μου *post* αφαιρ¹ ρον. V. | αφεριται MP.

σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι. 4. ἔγνω τί ποιήσω, ἵνα ὅτ' αὐν. § ἀποκατασταθῶ § ἐκ τῆς οἰκονομίας δέξωνται με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν. 5. καὶ προσκαλεσάμενος ἓνα ἕκαστον τῶν § χρεοφιλετῶν τοῦ κυρίου § αὐτοῦ ἔλεγεν τῷ πρώτῳ· πόσον § ὀφείλῃς τῷ κυρίῳ μου; 6. ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. § ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· δέξαι σου τὸ γράμμα καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα. 7. ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπεν· σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν κόρους σίτου. † λέγει § δὲ αὐτῷ· δέξαι σου τὸ γράμμα καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. 8. καὶ ἐπήνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσίν. 9. καὶ γὰρ ὑμῖν λέγω, ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τῶν μάμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα ὅτ' αὐν § ἐκλείπητε δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. 10. ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστὸς ἐστίν, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν. 11. εἰ οὖν ἐν τῷ ἁδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; 12. καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς

4. μετασταθῶ SV, αποσταθῶ L. |
— ἐκ S. | δέξονται LM.

5. χρεοφιλετῶν SL, χρεοφιλέτων
(sic ρ) MV, χρεοφιλέτων (sic) P. |
εαυτου S. | ελεγε SL. | οφειλεις
SV.

6. κατους V, ατ βατους V' marg. |
ελαιω L. | και pro ὁ δε sec. SV.

7. επιτα M. | ειπε S. | οφειλεις M. |
αυτων pro σιτου L. | + και
post σιτου SV. | — δε post λεγει
SLV. | — σου post δεξαι P. |
+ καθισας ante γραψον V.

8. επενεαεν M, επινεσεν P. | του
οικονομων M, των οικονομων
P. | φρονιμως M. | εισι S.

9. ιπιτ. και εγω V. | μαμονα L. (sic v. 11,
non v. 13.) | εκλειπητε S, εκλειπη
L. (sic) | δεξονται LM. | fin.
κηνας L.

10. εστι prim. S.

11. μαμονα L. | εγινεσθε L, εγενεσθαι
P. | ημιν pro υμιν P. | πιστεν-
ση L.

12. οι pro ει P. | εγινεσθε L, εγενεσ-
θαι M.

ὑμῖν δώσει; 13. οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ὃς εἰ γὰρ τὸν ἓνα μισήσῃ καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσῃ, ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἐτέρου καταφρονήσῃ. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.

14. Ἦκουον δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι ὄντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. 15. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐστίν. 16. ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ὃς μέχρι Ἰωάννου ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται. 17. εὐκοπώτερον ἔστιν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν ὃς κερεᾶν πεσεῖν. 18. πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει, καὶ πᾶς ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει. 19. Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. 20. πτωχὸς δέ τις ἦν ὀνόματι Λάζαρος ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ὃς εἰλκόμενος. 21. καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ὃς ψυχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου, ὃς καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ὃς ἀπέλυχον τὰ ἔλκη αὐτοῦ. 22. ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχόν

12. ὑμων *pro* υμιν L. | δωσε M.

13. οικετις MP. | δυνατε P. | η̅ρη̅ρει SLV.

14. υπαρχοντες S. | εξεμκτηριζον M.

15. ὃ *pro* οτι P. | η̅μων̅ *pro* ὑμων M.

16. εως *pro* μεχρι S. | + τις *post* πας

LP. | - εις P. | βιαζε̅τε̅ P.

17. ευκοποτερον M. | + δε SV. | εστι

S, εστιν V. | κε̅ραι̅αν SV.

18. απωλυων M. | - πας *dec.* L.

19. ενεδυσκευτο L₁, ενεδιδισκευτο L₂.

ενεδεδυσκευτο P. | βισσον M.

καθημεραν P.

20. ἦν M. | ε̅βε̅βλη̅το̅ P. | η̅λκω̅με̅νος̅

S, ε̅ικο̅με̅νος̅ L, ε̅λκω̅με̅νος̅ M,

ε̅λκω̅με̅νος̅ P, ε̅ίλκω̅με̅νος̅ V.

21. ψι̅χι̅ων̅ SL. | πι̅πτω̅ντων̅ M. | - και

ου̅δεις̅ ε̅δι̅δου̅ αυ̅τω̅ S. | απ̅ε̅λει̅-

χον̅ SV. | απ̅ε̅λει̅χον̅ L. | ἔλκη M,

ἔλκν P.

22. - δε LP.

καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. 23. καὶ ἐν τῷ ᾧδῳ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. 24. καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπεν· πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. 25. εἶπεν δὲ Ἀβραάμ· τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες † τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ § ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾷσαι. 26. καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι § ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μὴ δὲ οἱ ἐκείθεν πρὸς ἡμᾶς διάπερῶσιν. 27. εἶπεν δὲ ἔρωτῶ § σε οὖν, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου. 28. ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. 29. λέγει § δὲ αὐτῷ Ἀβραάμ· ἔχουσι Μωσέα καὶ τοὺς προφῆτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. 30. ὁ δὲ εἶπεν· οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλὰ ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν. 31. εἶπεν δὲ αὐτῷ· εἰ Μωσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις § ἀπὸ τῶν νεκρῶν ἀναστῇ § πισθῇσονται.

22. ἀβρααμ hic P. | - και sec. V.

23. απομακροθεν L.

24. ειπε S. | καταψυξει L. | μου την γλωσσαν V. | ωδυνωμαι L, ου δυνωμαι M.

25. ειπε S. | + αυτω ante αβρααμ V. | απελαβε V, at V' = text. | + συ post απελαβες SV. | ὧδε S, ὡδε MP. | ωδυνάσαι L, ὁ δυνασαι M.

26. εντευθεν SM. | ενθεν διυβηναι L. |

δυνονται L. | μηδε S.

27. ειπε SM. | ουν σε SV.

28. - γαρ MP. | διαμαρτυρεται L, διαμαρτυρητε M.

29. - δε SLV.

30. αλλ' SV. | + αναστη και ante πορευθη L. | μετανοησωσιν M.

31. ειπε SM. | - των ante προφ. L. | εκ pro απο S. | - των S. | πεισθησονται S, πιστησονται L.

XVII.

1. Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς § αὐτοῦ· ἀνένδεκτόν ἐστιν τοῦ μὴ ἔλθειν τὰ σκάνδαλα, § πλὴν οὐαὶ † δι' οὗ ἔρχεται· 2. λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ § λίθος μυλικὸς περικείται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἥ ἵνα σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων. 3. προσέχετε ἑαυτοῖς. ἐὰν δὲ § ἀμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ, καὶ ἐὰν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. 4. καὶ ἐὰν ἐπτάκις τῆς ἡμέρας § ἀμαρτήσῃ εἰς σὲ καὶ ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ † λέγων· μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ.

5. Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ· πρόσθε· ἡμῖν πίστιν. 6. εἶπε δὲ ὁ κύριος· εἰ § ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ· ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν. 7. τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δούλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὅς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ § αὐτῷ εὐθέως· παρελθὼν ἀνάπεσαι; 8. ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ· ετοίμασον

XVII. 1. εἶπε SLM. | — αὐτοῦ S. | ἀνεδέκτον V, *sed* v *supra* *adscr.* V. | ἐστι SLV. | διελθεῖν L. | οὐαὶ δε *pro* πλὴν οὐαὶ S, πλὴν οὐαὶ δε M.

2. μυλὸς ονικός *pro* λίθος μυλικὸς SV. | μηλικὸς L₂ *at* μυλικὸς L₁, μυλωνικός P. | ἐρριπται L. | σκανδαλισμὸς M. | ἓνα *bis* *scrpt.* L. | μικρὸν M.

3. ἀμαρτη S. | ἐπιτιμησον M. | μετανοήσει P.

4. ἐπτάκις? L₁. | ἀμαρτη S., ἀναστήσει L., ἀμαρτη V, *sed* ἀμαρτησει

V₂. | — ἀμαρτησῃ *usq.* ἡμέρας P. | ἐπιστρέψει LV. | + ἐπὶ σε *pro* ἐπιστρέψῃ S. | μετανοῶν P. | ἀφείσεις L.

6. εἶπε SL. | εἰχετε S, εἴχεται M. | σικαμίνῳ P. | ἐκριζώθητε L₁.

7. — δε P. | δούλων M. | ποιμενοῦντα L₁P. | εἰσελθόντα LV, *sed* V' = *text.* | — αὐτῷ SV. | — εὐθέως *usq.* αὐτῷ v. 8 (i. e. *transiit ab* ἐρεῖ αὐτῷ *prim.* *ad* ἐρεῖ αὐτῷ *sec.*) P. | εὐθέως *cum* παρελθὼν *jung.* V.

τί δειπνήσω, καὶ περιζώσάμενος διακόνει μοι ἕως φάγω καὶ πῖω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι ἡ καὶ σύ; 9. μὴ χάριν ἡ ἔχειν τῷ δούλῳ ἐκείνῳ ὅτι ἐποίησε ἡ πάντα τὰ διαταχθέντα αὐτῷ; οὐ δοκῶ. 10. οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅτ' ἂν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι ἡ ἀχρεῖοι δούλοί ἐσμεν ὅτι ὁ ὠφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν.

11. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ αὐτὸς διήρχετο ἡ ἀναμέσον Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας. 12. καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ. εἰς τινα κώμην ἡ ὑπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἱ ἔστησαν πόρρωθεν, 13. καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν λέγοντες· Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. 14. καὶ ἰδὼν ἡ αὐτοὺς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν. 15. εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψε μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν, 16. καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης. 17. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; 18. οὐχ εὐρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ εἰ μὴ ὁ ἄλλογενὴς οὗτος; 19. καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.

20. Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ βασι-

8. μετααῦτα L. | - καὶ ἀπὲς σου SL.
9. ἔχει SLV. | ἔχει χάριν V. | ἐποίησεν V. | - πάντα SP.
10. οὕτω S. | ποιησῆται L₁. | + ταῦτα ἀπὲς πάντα V. | λέγεται L. | δούλοι ἀχρ. SMV. | ἀχρεῖοι MP. | ὦ πρὸς δ V. | ὀφειλωμεν L.
11. δια μέσον πρὸς ἀναμέσον S, ἀναμέσων MP. | σαμαρίας L.
12. ἀπηντήσαν SV.

14. - αὐτοὺς S. | αὐτοὺς πρὸς ἑαυτοὺς M. | ἱερεῖς S.
15. ἰανθῇ L₁, ἐκαθαρίσθη V. | ὑπεστρέψεν V.
16. ἐπέσει L. | - ἐπὶ πρόσωπον L. | σαμαριτῆς LP.
17. ἐνεα V.
18. ἴην. οὕτως P.
20. ἐπερωτιθεὶς MP.

λεία τοῦ θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν· οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως, 21. οὐδὲ ἐροῦσιν· ἰδοὺ ὧδε ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ. ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν.

22. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε τοῦ ἐπιθυμῆσαι ὑμᾶς μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ οὐκ ὄψεσθε. 23. καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν· ἰδοὺ ὧδε ἢ † ἐκεῖ· μὴ † § διώξετε. 24. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἢ ἀστράπτουσα ἐκ τῆς § ὑπὸ τῶν οὐρανῶν εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμπει, οὕτως ἔσται † ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. 25. πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. 26. καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις † Νῶε, οὕτως ἔσται † ἐν § τῇ ἡμέρᾳ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· 27. ἦσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, ἐξεγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμός, καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας. 28. ὁμοίως § καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λῶτ· ἦσθιον, ἔπινον, ἡγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ἠκοδόμουν· 29. ἡ δὲ ἡμέρα ἐξῆλθεν Λῶτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξε § θεῖον καὶ πῦρ § ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἀπώλεσεν

20. ἀπεκριθῆι L. | παρατηρήσεως P.

21. οἱ δὲ *pro* οὐδε L. | - ἢ L.

22. εἶπεν P. | ὅτε ἐπιθυμῆσατε *pro* τοῦ ἐπιθυμῆσαι ὑμᾶς SV.

23. - ἢ L. | + ἰδοὺ *ante* ἐκεῖ SLV. | + ο *χς* *post* ἐκεῖ M. | + ἀπελθῆτε μὴδὲ *post* μὴ SV. | διώξετε SV, διώζεται M.

24. ἰ *pro* ἢ M. | - ἢ *post* ἀστραπὴ LP. | ὑπ' οὐρανὸν *pro* ὑπὸ τῶν οὐρανῶν SV, ὑπὸ τῶν ἐπ' οὐρανῶν *pro* ἐκ τῆς *usq.* οὐρανὸν *ser.* L. | οὐνοῦ M, οὐρανῶν

P, *pro* οὐνοῦ | + καὶ *post* ἔσται S.

25. - πολλὰ L. | γεας *pro* γενεας M.

26. + τοῦ *ante* νῶε S. | + καὶ *post* ἔσται S. | ταῖς ἡμέραις S.

27. ἐγαμίζοντο L₁V. | ἀχρ' M. | εἰσῆλθε SL. | ἦλθεν καὶ ἦλθε (- ὁ) L. | ἀπώλεσεν M.

28. καὶ ὡς *pro* καθὼς SV. | ἐπουλοῦν L. | ὠκοδόμουν P.

29. ἐξῆλθε SL. | πῦρ καὶ θεῖον S, πῦρ ἐξ οὐρ. καὶ θεῖον V. | θιον MP. | ἀπ' *pro* ἐξ S.

ἅπαντας. 30. κατὰ ταῦτα ἔσται ἡ ἡμέρα ὃς υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. 31. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὃς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω ἄραι αὐτά, καὶ ὁ ἐν † ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. 32. μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ. 33. ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὃς § δ' ἂν ἀπολέσῃ § τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ζωογονήσῃ αὐτήν. 34. λέγω ὑμῖν, § ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ § δύο ἔσονται ἐπὶ κλίνης μιᾶς, ὃ εἰς παραληφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. 35. δύο ἔσονται ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό, § ἡ μία παραληφθήσεται, † ἡ § δὲ ἑτέρα ἀφεθήσεται. 36. § δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ, εἰς παραληφθήσεται, ἡ δὲ ἑτέρα ἀφεθήσεται. 37. καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ· ποῦ, κύριε; ὃ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ὅπου τὸ § πτώμα, ἐκεῖ § καὶ § οἱ αἵετοὶ συναχθήσονται.

30. καὶ *pro* κατὰ P.

31. ἀπο *pro* ἐπὶ L. | ἄραι M. | αὐτοῦ
pro αὐτὰ L₁. | - ὃ L. | + τω
ante αγρω SV. | ὁμοίως *repe-*
titum pro εἰς τὰ L.

32. μνημονεύετε (ν *mutat.*) L, μνημονεύεται M.

33. - καὶ L. | εἰαν *pro* δ' ἂν SV. |
ἀπολέσει P. | αὐτὴν *pro* τὴν ψ.
αὐτοῦ *sec.* S, αὐτὴν ψυχὴν αὐ-
τοῦ M. | σώσει *pro* ζωογον. L.

34. ταυτὴ *pro* ἐν ἐκείνῃ SLV, ἐν ἐκυνῇ
M. | ἔσονται δύο SV. | κλίνης
M. | παραληφθήσεται L, παρα-

κληθῆσεται P, παραληθῆσεται
V.

35. ἀλιθῶσαι P. | ἔσονται δύο V. |
- ἡ *ante* μία S (*non Els.*) |
καὶ ἡ *pro* ἡ δὲ S.

36. *Deest in* SL (*non in Els.*) | - ἐν
τω M. | + ὃ *ante* εἰς *Els.* | πα-
ραληφθήσεται P. | καὶ ὁ ἕτερος
pro ἡ δὲ ἑτέρα *Els.* V.

37. - πού M. | τῷ *pro* τῷ P. |
σῶμα *pro* πτώμα SV. | - καὶ
SPV. | συναχθ. οἱ αἵετοι
SV.

XVIII.

1. Ἐλεγεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι § αὐτοὺς καὶ μὴ § ἐνκακεῖν, 2. λέγων· κριτὴς τις ἦν ἐν τινὶ πόλει τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρέπόμενος. 3. χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν λέγουσα· ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. 4. καὶ οὐκ § ἤθελεν ἐπὶ χρόνον· μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβοῦμαι καὶ ἄνθρωπον οὐκ ἐντρέπομαι, 5. διὰ γε τὸ παρέχειν μοι § κόπους τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη § ὑποπιάζῃ με. 6. εἶπε δὲ ὁ κύριος· ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει· 7. ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ μακροθυμῶν ἐπ' αὐτοῖς; 8. § ναὶ λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἄρα εὐρήσῃ τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;

9. Εἶπεν δὲ † πρὸς τινὰς τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην.

XVIII. 1. ελεγε SL. | + και ante παραβ.

S. | - αυτους S, αυτου M. |
εκακειν SV.

4. ηθελησεν S.

5. με pro μοι L. | κοπον SM. | χει-
ραν MP. | + και post ταυτην
M. | υποπιαζη S, υποπιαζει
L. | μαι L.

6. ειπεν V.

7. ποιηση LV. | δουλων ἢ ο εκλεκτων

V. | ναι λεγω (init. t. 8) ante
μακροθυμων (- και)ρον. L.

8. - ναι S. | - ναι λεγω υμιν οτι L.
(vid. vers. antec.) | ποιηση V. |
ἄρα LP. | ευρυσει M, ευρισει P.

9. ειπε SL. | + και ante προς SV. |
πεποιθωτας MP, των πεποιθω-
των L. | εφ' εαυτης M. | εισιν
V, οί συν L. pro εισι.

10. ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἰς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. 11. ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο· ὁ θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης. 12. νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. 13. § ὁ δὲ τελώνης μακρόθεν ἐστὼς οὐκ ᾔθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάραι, ἀλλ' ἔτυπεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ λέγων· ὁ θεός, ἰλάσθητί μοι τῇ ἁμαρτωλῇ. 14. λέγω ὑμῖν § ὅτι κατέβη οὗτος δεικναιόμενος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ § γὰρ ἐκεῖνος. ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

15. Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν ἅπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ § ἐπετίμων αὐτοῖς. 16. ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτὰ § ἔλεγεν· ἄφετε τὰ παιδιὰ ἔρχεσθαι πρὸς με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 17. ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ὅς § ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

18. Καὶ ἐπηρώτησεν § αὐτόν τις ἄρχων λέγων· διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; 19. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ

11. λοι *pro* λοιποὶ L₁. | ο τελωνης οὕτως P.

13. *in it.* καὶ ὁ τελ. S. | + ἀπο *ante* μακροθεν V. | + αὐτου *post* οφθ. P. | στιθος M.

14. - ὅτι SLV. | διδικοιουμενος MP. | - γαρ SL. | εαυτων *sec.* M.

15. - τα *ante* βρεφη LP. | βρεφοι L. | ἀπτεται LM. | ἐπετιμησαν SV, ἐπετιμουν L.

16. ειπεν *pro* ελεγεν SV, λεγει L₁ at L₂ = *ist.* | κωλυεται P. | τοιουτον M.

17. + γαρ *post* αμην M. | εαν *pro* αν SV. | εισελθει P. | - εις M, at *addit* M' (*sine spiritu*). | την βασιλειαν του θεου *pro* αυτην V.

18. επηρωτησε S. | τις αυτον SV.

19. ειπεν V.

Ἰησοῦς· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός.
 20. τὰς ἐντολὰς οἶδας· μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψης, μὴ
 ψευδομαρτυρήσης, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. 21. ὁ
 δὲ εἶπεν· ταῦτα πάντα ἐφύλαξά μην ἐκ νεότητός μου. 22. ἀκούσας
 δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἔτι ἔν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις
 πώλησον καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ
 δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι. 23. ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγένετο·
 ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. 24. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον
 γενόμενον εἶπεν· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύ-
 σονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 25. ἡ εὐκοπότερον γάρ ἐστι
 κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ἢ βελώνης ἢ διελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν
 βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 26. εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες· καὶ
 τίς δύναται σωθῆναι; 27. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· τὰ ἀδύνατα παρὰ
 ἀνθρώποις δυνατά ἐστίν παρὰ τῷ θεῷ. 28. Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος·
 ἰδοὺ ἡμεῖς ἡ ἀφέντες πάντα ἢ τὰ ἴδια καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι.
 29. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐστίν ὃς ἀφῆκεν
 οἰκίαν ἢ γονεῖς ἢ ἀδελφοὺς ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἕνεκεν τῆς βασιλείας

19. αγαθως M. | εἰ μὴ *pro* εἰ μὴ P.

20. μοιχευσης P. | ψευδομαρτυρισης
M.

21. ειπε SM.

22. - ταυτα L. | λυπει P. | + υπαγε
post λειπει M. | + τοις *ante*
πτωχοις V. | εξης P. | δέωρω
MP. | *mi pro* μοι M.

24. - αυτον P. | ειπε S. | χρημα L. |
εισελευσονται *post* θεου *ρον.* V.

25. ευκοπωτερον SLV. | - γαρ L. |
εστι SMP. | καμηλον (λ *mu-*

taf.) L, καμιλον PV, | τρι-
μαλιας L. | ραφιδος *pro* βελω-
νης S. | - η πλουσιον L₁ (*illeg.?*
habet L₂ *marg. Scriv.*) | εισελ-
θειν *pro* διελθειν SL.

27. - ιησους SL. | ειπε S. | τα παρα
ανοις αδυνατα L. | εστι SLM.

28. ειπε SLM. | αφηκαμεν *pro* αφεντες
SV. | - τα ιδια S. | - και L.

29. οικιας L, ηκian V, οικian V'
marg. | οι *pro* η *ante* γονεις
P.

τοῦ θεοῦ, 30. ὃς οὐ μὴ ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζῶν αἰώνιον.

31. Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν § περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· 32. παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐμπαιχθήσεται καὶ ὕβρισθήσεται καὶ ἐμπτυσθήσεται, 33. καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ § τῇ τρίτῃ § ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. 34. καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα.

35. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίξειν αὐτὸν § τῇ Ἱεριχῷ τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. 36. ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί § αὐτῷ εἴη τοῦτο. 37. ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. 38. καὶ ἐβόησε λέγων· Ἰησοῦ υἱὲ Δαβίδ, ἐλέησόν με. 39. καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῶ μᾶλλον ἔκραζεν· § Ἰησοῦ υἱὲ Δαβίδ, ἐλέησόν με. 40. σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. § ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτὸν § ὁ Ἰησοῦς 41. λέγων· τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ εἶπεν· κύριε,

30. ουχι μη pro ου μη V. | απολαυει (i. e. απολαβει) L.

31. ειπε S. | αναβαινωμεν I., αναβαινωμαι P. | υπο pro δια L₁. | τω υιῳ pro περι του υιου S.

32. εθνεσι SL. | εμπεχθησεται L.

33. μαστηγωσαντες M. | τη ημερα τη τριτη S.

34. τουτω L₁, τουτον M pro τουτων.

35. αυτω pro αυτον MP. | εις pro τη

S, εν τη L. | τιφλος M. | οδων P.

36. επυνθανετο (υν mutat.) L. | - αν S. | φη. ταυτα L.

38. εβοησεν V.

39. επετιμουν L. | σιωπιση P. | - ιησου S.

40. και στας pro σταθεις δε V. | εγγισαντος SV. | επερωτησεν M. | - ο ιησους δερ. S.

41. ειπε SL.

ἵνα ἀναβλέψω. 42. καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. 43. καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν θεόν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ.

XIX.

1. Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱεριχά. 2. καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ ὃς οὗτος ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ ὃς αὐτὸς πλούσιος· 3. καὶ ἐζήτηε ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστιν, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. 4. καὶ προδραμὼν ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομοραίαν, ἵνα ἴδῃ αὐτὸν ὅτι δι' ἐκείνης ἡμελλεν διέρχεσθαι. 5. καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτὸν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατέβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μέναι. 6. καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. 7. καὶ ἰδόντες ὃ οἱ Φαρισαῖοι ὃ διεγόγγυζον λέγοντες ὅτι παρὰ ἀμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν καταλύσαι. 8. σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπεν πρὸς τὸν ὃ Ἰησοῦν· ἰδοὺ τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν.

42. σεσωκε SL.

43. ανεβλεψε S. | ηκολουθη M. |
λαος pro οχλος S. | fin. τον
θεον L₁M.

XIX. 1. + ο ιησους ante διηρχετο V. |
- ονοματι P.

2. αυτος pro ουτος SPV. | αρχη-
τελωνης L. | ουτος pro αυτος
SV. | + ην ante πλουσιος SV.

3. εστι S.

4. δραμων L, προσδραμων M. | σι-
μοραιαν L. | ειδη L. | -δι V. |

ημελλε SMP, ημελον L.

5. ειπε SL. | καταβιθη P.

7. ιδωντες P. | απαντες S, παντες V,
pro οι φαρισαιοι. | διεγογγυζον
S, διεγοζον P, sed διεγογγιζον
P', διεγογγιζοντες V, sed τις
erasum est. | εισηλθε SL.

8. ειπε SLV. | κυριον pro ιησουν S. |
τα ημισυ L. | διδωμι L₁, διδω-
μοι MP. | της pro τοις P. |
εσυκοφαντησαν M. | αποδιδω-
μοι P.

9. εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστίν· 10. ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

11. Ἀκούοντων δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθεὶς ὁ εἶπεν παραβολήν, διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι Ἱερουσαλὴμ καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. 12. εἶπεν οὖν· ἄνθρωπός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακράν, λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι. 13. καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· πραγματεύσασθε ἕως ἔρχομαι.. 14. οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντες· οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς. 15. καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους οἷς ἔδωκεν τὸ ἀργύριον, ἵνα γνῶ τίς τί διεπραγματεύσατο. 16. παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος λέγων· κύριε, ἡ ὁ μνᾶς σου ὁ προσηργάσατο δέκα μνᾶς. 17. καὶ εἶπεν αὐτῷ· εὖ ὁ ἀγαθὸς δοῦλε, ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων. 18. καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος λέγων· κύριε, ἡ ὁ μνᾶς σου ἐποίησε πέντε μνᾶς. 19. εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ· καὶ σὺ γίνου ἐπάνω πέντε πόλεων. 20. καὶ ὁ ἕτερος ἦλθεν λέγων· κύριε, ἰδοὺ ἡ ὁ μνᾶς σου,

9. ΕΙΠΕΝ V. | ΕΣΤΙ LV.

10. ΗΛΘΕ SL.

11. - ΑΥΤΩΝ L. | ΕΙΠΕ (ΕΙΠΕΝ V.) ΠΑ-
ΡΑΒΟΛΗΝ SV. | ΜΕΛΛΗ M.

13. + ΚΑΙ ΙΗΙΤ. V. | - ΔΕ LV. | ΕΑΥΤΟΙΣ
ΠΡΟ ΑΥΤΟΙΣ V. | ΜΝᾶς SMV. |
ΑΜΝΑΣ P. | ΕΙΠΕ SL. | ΠΡΑΓ-
ΜΑΤΕΥΣΑΣΘΑΙ MP. | ΩΣ ΠΡΟΪΕΩΣ L.

14. ΗΜΑΣ ΠΡΟ ΗΜΑΣ V.

15. ΕΙΠΕ SL. | ΕΔΩΚΕ BP. | ΙΝΑ *repetit.*
in marg. ob lacunam L.

16. ΜΝᾶ SL. | ΠΡΟΣΕΙΡΓΑΣΑΤΟ SLV. |
ΜΝᾶς SV.

17. ΔΟΥΛΕ ΑΓΑΘΕ SLV. | - ΟΤΙ L. |
ΕΛΑΧΙΣΘΩ M. | ΙΣΘΗ M.

18. ΜΝᾶ SLV. | ΜΝᾶς SPV.

19. ΕΙΠΕ SLM.

20. - Ο S. | ΗΛΘΕ SLM. | ΜΝᾶ SLV.

ἦν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ. 21. ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ, αἵρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας § καὶ συναγεις ὅθεν οὐ διεσκόρπισας. 22. λέγει † αὐτῷ § ὁ κύριος αὐτοῦ· ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε. ἦδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἰμι, αἵρων ὃ οὐκ ἔθηκα, καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα, § καὶ συναγὼν ὃ οὐ διεσκόρπισα; 23. καὶ διατί οὐκ ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ † τράπεζαν; καὶ § ἐλθὼν ἐγὼ σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό. 24. καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν· ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ δότε τῷ § ἔχοντι τὰς δέκα μνᾶς· 25. καὶ εἶπον αὐτῷ· κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς. 26. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται § καὶ περισσευθήσεται, ἀπὸ δε τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. 27. πλὴν τοὺς ἐχθροὺς μου ἐκείνους τοὺς μὴ § θέλοντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' § αὐτῶν ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάζατε ἔμπροσθέν μου. 28. καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἔμπροσθεν, ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα. 29. καὶ ἐγένετο ὥς ἤγγισεν εἰς § Βηθσφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιῶν, ἀπέστειλε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ 30. § λέγων·

21. θερίζης M. | - και συναγεις usq. διεσκορ. S. | συναγει P.

22. + ὁ κύριος post λέγει M, sed M' = text. | + δε post λέγει S. | - ο κύριος αὐτοῦ S. | σε pro σου M. | εἶδεις L. | εἰμι αὐστηρὸς P. | - ἐθηκα καὶ θερίζων ο οὐκ P. | - καὶ συναγὼν usq. διεσκορ. S.

23. iniit. - καὶ LV. | + τὴν ante τράπεζαν S. | ἐγὼ ἐλθὼν SV. | fin. αὐτῷ L.

24. τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι SV.

25. Deest in L. | μνᾶς S.

26. - καὶ περισσευθήσεται S. | δοκεῖ εἶναι pro ἔχει LM.

27. θελησαντας SV. | ἐπ' αὐτοὺς S. | κατασφάζετε L.

28. πορευαιτω L₁, πορευετω L₂.

29. βηθφαγη (... γῆ P.) SP, βηθσφαγι L. | βηθανίαν L. | - το καλουμενον L. | τῷ pro το MP. | καλουμενων M. | + των ante ἐλαιων L. | απεστειλεν V.

ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην, ἐν ᾗ εἰσπορευόμενοι εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισεν· λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε 31. καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ· διὰ τί λύετε; οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ· ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει. 32. ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς. 33. λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον εἶπον οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς· τί λύετε τὸν πῶλον; οἱ δὲ εἶπον 34. § ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει. 35. καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιρρίψαντες ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν. 36. πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώννουν τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. 37. ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον § γινομένων δυνάμεων, 38. λέγοντες· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνόματι κυρίου· εἰρήνῃ ἐν οὐρανῷ, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις. 39. καὶ τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπον πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου. 40. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν οἱ λίθοι κεκράζονται.

30. ειπων SV. | απεναντι L. | ευρη-
σητε L, ευρησεται M. | εφ' ὧν
P. | πωποτε ανων ουδεις L. |
εκαθισε S.

31. διατι SL (VP)

32. ευρων M.

33. των pro του prim. L.

34. - οτι S.

35. επιρρησαντες L. | αυτων pro
εαυτων P.

36. πορευομενων MV, sed ... νου V'. |
εαυτων pro αυτων V.

37. ηρξατο L. | αιροντες V, sed χαιρ.
V'. | φωνη M. | - ων L. | ιδων
M. | - γινομενων SV.

38. ἐρ (sic) pro ερχομενοι L. | ειρηνει P.

39. ειπον αυτω απο του οχλου L. |
επιτημισον P.

40. - οτι L. | σιωπισωσιν P. | κεκ-
ραζωνται L.

41. Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτήν, λέγων 42. ὅτι εἰ ἔγνωσ καὶ σὺ καὶ γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ τὰ πρὸς εἰρήνην § σοι· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. 43. ὅτι ἤξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σέ, καὶ περιβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι καὶ περικυκλώσουσί σε καὶ § συνάξουσίν σε πάντοθεν, 44. καὶ ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, καὶ οὐκ ἀφήσουσιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνωσ τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου.

45. Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερόν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας † καὶ ἀγοράζοντας, 46. λέγων αὐτοῖς· γέγραπται· § καὶ ἔσται ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς· † ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον ληστῶν.

47. Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι, καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ, ⁴⁸ καὶ οὐχ εὗρισκον τὸ τί ποιήσωσιν· ὁ λαὸς γὰρ ᾧπας ἐξέκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

41. ηγγιζεν L. | εκλαιεν L₁. | επ' αυτη SV.

42. + συν ροντ και γε M. | - σοι προσ ημ. V. | σου προ σοι SMV. | εκριβει L.

43. περικυκλωσουσι (= tzt.) V, at ... σιν V'. | συνεξουσι (... σιν V) 9V. | συναξωσι L.

44. εδαφιοουσι SL. | σοι προ σε L₂. | - εν σοι V. | λιθον προ λιθω V.

45. ηρξαντο M. | + εν αυτω προσ πωλουντας SV. | εκβαλλεις M.

46. γεγραπτε P. | - και εσται S. | + εστιν προσ προσευχης S.

47. - το LV. | καθημεραν L. | ιερον M.

48. - το L. | ο γαρ λαος L. | ακουειν L.

XX.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου ἐπέστησαν οἱ ἡ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις, 2. καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν λέγοντες· εἶπέ ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστὶν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; 3. ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἐρωτήσω ὑμᾶς καὶ γὰρ ἓνα λόγον, καὶ εἰπατέ μοι· 4. τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; 5. οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες ὅτι ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διὰ τί ἡ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; 6. ἐὰν δὲ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων, πᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην ὡς γεγονέναι. 7. καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι ὡς τὸ πόθεν. 8. καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

9. Ἦρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην. ἄνθρωπός τις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν χρόνους ἱκανούς. 10. καὶ ἐν καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς δούλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δώσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ δείραντες αὐτὸν ἐξαπέστειλαν κενόν. 11. καὶ

XX. 1. — ἐκεῖνων V. | οἱ ἀρχ. καὶ οἱ γραμμ. S.

2. εἶπον SMV. | πῶς M. | τῆς L₁.

3. εἶπε SLV. | ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν L. | — πρὸς αὐτοὺς L. | ἐρωτήσω M. | καὶ γὰρ ὑμᾶς L. | — ἓνα L.

5. συνελογίσαντο M. | διατί SLV. | + οὐν post διατί SM.

6. ὁ λαὸς ἀπας V. | ὑμᾶς V, sed ἡμᾶς V'. | πεπεισμένος LM. | εἶναι pro γεγενῆσθαι S, γεγενῆσθαι V.

7. — το S.

9. ἀπεδήμησε SL.

10. ἀπέστειλε SL. | δώσει L, δώσουσιν P. | δείραντες V.

προσέθετο πέμψαι ἕτερον δοῦλον· οἱ δὲ κάκεινον δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες ἐξάπεστειλαν κενόν. 12. καὶ προσέθετο πέμψαι τρίτον· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον. 13. εἶπε δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· τί ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον ἰδόντες ἐντραπήσονται. 14. ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία· 15. καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτειναν. τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; 16. ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργούς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. ἀκούσαντες δὲ εἶπον· μὴ γένοιτο. 17. ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν· τί οὖν ἐστὶν τὸ γεγραμμένον τοῦτο· λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας; 18. πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. 19. καὶ ἐζήτησαν οἱ ἡ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς ἔειπεν τὴν παραβολὴν ταύτην.

20. Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους ὑποκρινομέ-

11. κακεινο P. | δηραντες PV.

12. τριτον πεμψαι V. | τριτον προ
τουτον V. | εξεπεμψαν προ
εξεβαλον L.

13. — ισως usq. εντραπ. M.

14. αλληλους προ εαυτους V.

16. εκεινους προ τουτους L.

17. ειπε S. | ειπεν αυτοις V. | εστι
SLV. | απεδωκιμασαν M.

18. απεκεινον προ επ' εκ. P. | επι
τον λιθον εκεινον V. | πεσοι
L, πεσει P. | λικμισει L.

19. οι αρχ. και οι γραμ. S, οι αρχ. οι
πρεσβυτεροι και οι γραμ. L. |
την παραβ. ταυτ. ειπε S. |
ειπε L.

20. παρατηρισαντες M. | εκκαθετους
L.

νοὺς ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου, εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. 21. καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· 22. ἔξεστιν ἡμᾶς Καίσαρι φόρον δοῦναι ἢ οὐ; 23. κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπε πρὸς αὐτούς· τί με πειράζετε; 24. ἐπιδείξατέ μοι δηνάριον. ἡ οἱ δὲ ἔδειξαν, καὶ εἶπεν· τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφήν; ἀποκριθέντες δὲ εἶπον· Καίσαρος. 25. ὁ δὲ εἶπεν ἡ πρὸς αὐτούς· ἀπόδοτε τοίνυν τὰ Καίσαρος ἡ τῷ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. 26. καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ, καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν.

27. Προσελθόντες δὲ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ἀντιλέγοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἡ ἐπηρώτουν αὐτὸν 28. λέγοντες· διδάσκαλε, ἡ Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ, ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἡ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 29. ἐπταὶ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν. καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθα-

20. λογον V. | τον προ το L. | ηγε-
μῶνος M.

21. - και in it. P.

22. ημιν SV. | καισαρος προ ... ρι L₂. |
φορους V, φονον (sic) M.

23. αυτον προ αυτων P. | ειπεν M. |
πειραζεται P.

24. δειξατε LP. | - οι δε εδ. και ειπεν
S. | ειπε L. | αποκριθεντος L.

25. ειπε L. | αυτοις προ προς αυτους
SV. | αποδοτε τοινυν SV. | - τω

SLV.

26. εναντιων M. | + παντος post
εναντ. V. | εσιγεισαν M.

27. παρελθοντες ? L₁. | σαδουκκαιων
L. | επηρωτησαν S, επηρωτων
V.

28. μωσης SV. | υμιν προ ημιν L₁. |
γυναικαι prim. L. | αποθανει
sec. L. | γυναι sec. P. | εξανα-
στηση S.

νευ ἄτεκνος· 30. καὶ ἔλαβεν ὁ δεύτερος τὴν γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος· 31. καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ, ἧ καὶ οὐ κατέλιπον τέκνα καὶ ἀπέθανον· 32. ὕστερον † πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. 33. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτήν γυναῖκα. 34. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν καὶ ἑκγαμίζονται, 35. οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ἑκγαμίζονται· 36. οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται, ἰσάγγελοι γάρ εἰσιν καὶ υἱοὶ εἰσιν τοῦ θεοῦ τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες. 37. ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει κύριον τὸν θεὸν Ἀβραὰμ καὶ τὸν θεὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν θεὸν Ἰακώβ· 38. θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. 39. ἀποκριθέντες δὲ τινες τῶν γραμματέων εἶπον· διδάσκαλε, καλῶς εἶπας. 40. οὐκέτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν.

41. Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· πῶς λέγουσιν ἡ οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς Δαβὶδ ἐστι; 42. καὶ αὐτὸς Δαβὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ἡ τῶν ψαλμῶν· εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου

30. *in it.* — καὶ L. | — ο δευτερος *usq.* απεθανεν M.

31. — ωσαντως V, ως αυτος M. | — και *tert.* SL. | ουκ *pro* ου P.

32. + δε *post* υστερον SM. | απεθανεν M.

33. γυνεται P.

34. — αποκριθεις V. | γαμουσι SL. | — και *post* γαμουσιν V, *sed* V = *text.* | εκγαμискονται SV.

35. εκγαμискονται S, γαμискονται V.

36. δυναντε P. | εισαγγελοι L. | εισι *bis* S, *sec.* L.

37. εμυνησεν MP. | — θεον *sec.* P.

38. + ο *ante* θεος V. | εστι SL. | αυτων *pro* αυτω P.

40. ουκ επι SV. | ετολμουν L. | αυτων *pro* αυτον M.

41. ειπε SL. | τον χριστον υιον δαβιδ ειναι *pro* οι γραμ. *usq.* εστι S.

42. αυτος γαρ *pro* και αυτος V. | — των SV.

ἐκ δεξιῶν μου 43. ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; 44. Δαβὶδ οὖν κύριον αὐτὸν καλεῖ, καὶ πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστίν;

45. Ἀκούοντας δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· 46. προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων § ἐν στολαῖς περιπατεῖν, καὶ φιλοῦντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ § πρωτοκλησίας ἐν τοῖς δείπνοις, 47. οἱ κατεσθίουσι τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ § προσευχόμενοι· οὗτοι λήψονται περισσότερον κρίμα.

XXI.

1. Ἀναβλέψας δὲ εἶδεν τοὺς βάλλοντας § εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τὰ δῶρα αὐτῶν πλουσίους· 2. εἶδεν δέ § τινα καὶ χήραν § πενηχρὰν βάλλουσιν ἐκεῖ δύο λεπτά, καὶ εἶπεν· 3. ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα § αὕτη ἡ πτωχὴ πλείον πάντων ἔβαλεν· 4. ἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ § περισσεύματος αὐτῶν ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ, αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς § πάντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλεν. § ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

45. εἶπε SL.

46. προσέχεται P. | περιπ. ἐν στολ.
SV. | πρωτοκαθεδριαῖς L. |
πρωτοκλησίαις SV, πρωτοκλη-
σιαῖς L. | ταις πρὸ τοῖς P.

47. χειρὼν M. | μακρὰν P. | προσευ-
χονται S. | κρίμα LP.

XXI. 1. εἶδεν PV. | τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς
τὸ γαζ. S. | γαζοφυλακεῖον L.

2. εἶδε SLV. | - δε V. | καὶ τινα S. |

- καὶ V. | πενηχρὰν SL.

3. χεῖρα P. | ἡ πτωχὴ αὕτη S. | αὕτη
P. | πλείων MP.

4. αὐτοὶ πρὸ οὗτοι L. | - του L. | πε-
ρισσευοντος αὐτοῖς S. | αὐτοῦ
πρὸ αὐτῆς M. | ἅπαντα SV. |
- πάντα τὸν βίον P. | + αὐτῆς
πρὸ βίου MV. | ἔβαλε S. |
- ταῦτα ἡσθ. ἀκδνετω S. | ἐφω-
νη M.

5. Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασιν κεκόσμηται, εἶπεν· 6. ταῦτα ἂ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ ἑλίθον ἢ ὧδε, ὅς οὐ καταλυθήσεται. 7. ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντες· διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅτ' ἂν ἢ μέλλει ταῦτα γένεσθαι; 8. ὁ δὲ εἶπεν· βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες ὅτι ἐγὼ εἰμι, καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικεν· μὴ οὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. 9. ὅτ' ἂν δὲ ἀκούσῃτε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος. 10. τότε ἔλεγεν αὐτοῖς· ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, 11. σεισμοὶ τε μεγάλοι κατὰ τόπους καὶ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, φόβητρά τε καὶ σημεῖα ἢ μεγάλα ἀπ' οὐρανοῦ ἔσονται. 12. Πρὸ δὲ τούτων ἢ πάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ διώξουσιν, παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου. 13. ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον. 14. θέσθε οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι· 15. ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν,

6. ἀναθημασι s, ἀναθυμασι L. | κε-
κοσμητε P. | εἶπε s.
6. λιθῶ *pro* λιθον SM, λιθος P. |
- ὧδε s. | ου μὴ *pro* ου V. |
σαλευθήσεται *pro* καταλυθ. L.
7. - ουν P. | μελλη SP. | γινεσθαι
SM.
8. εἶπε s. | ἡγγικε s.
9. πτωθῆτε M, πτωθητε V.
10. + γαρ *post* ἐγερθ. M. | - ἐπι εθνος

- M, *sed* M' *marg.* = s.
11. - και λιμοι L. | και λιμοι και
λιμοι P. | απ' ουρ. μεγαλα
εσται s.
12. τουτον *pro* τουτων P. | απαντων
SV. | ημας V. | διωξουσιν s. |
παραδοντες M, παραδιδοντες
L.
14. θεσθαι L. | προμελετων M.

ἣ οὐ δυνήσονται ὁ ἀντιστῆναι ἢ ἀντειπεῖν πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν. 16. παραδοθήσεσθε δὲ † ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν, 17. καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. 18. καὶ θρῖξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται· 19. ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν ὁ κτήσεσθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. 20. Ὅτ' ἂν δὲ ἴδῃτε κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων τὴν Ἱερουσαλήμ, τότε γινώτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς. 21. τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν, καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν, 22. ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως ὁ αὐταὶ εἰσιν τοῦ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα· 23. οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὀργὴ † τῷ λαῷ τούτῳ, 24. καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρας καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς πάντα τὰ ἔθνη, καὶ Ἱερουσαλήμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι ὅτου πληρωθῶσιν καιροὶ ἐθνῶν. 25. καὶ ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἀστροῖς, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ὁ ἥχος θαλάσσης καὶ σάλου, 26. ὁ ἀπὸ ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ

15. δηνήσονται P. | ἀντειπεῖν οὐδε
αντιστῆναι S. | οὐδε *pro* η SL₁,
sed L₂ = *lxi*. | ἀντ' εἰπεῖν M,
ἀντιπεῖν P.
16. παραδοθήσεσθαι L₁. | + καὶ *post*
δε SV. | - καὶ συγγενῶν P.
17. ἐσεσθαι L.
18. ἀπο *pro* ἐκ L. | ἀπολυται L.
19. κτήσασθε SL, κτήσεσθαι P. |
ἡμῶν *pro* ὑμῶν *acc.* MP.
20. - δε P.
21. οἰουδαία *pro* ἰουδ. P. | ἐκκεχω-

- ρητῶσαν L, ἐκχωρητῶσαν P.
22. αὐταὶ S. | εἰσι S. | πληρωθῆν L.
23. - ταῖς *prim.* M. | ἐγγαστρὶ V. |
τῆς *pro* ταῖς *tert.* L. | + ἐν *post*
οργῇ SV.
24. στόματι P L₁. | μαχαίρης V. | τα
ἔθνη πάντα V. | ἀχρὶς L.
- ου SV, οὐν *pro* ου P. |
πληρωθῶσι S, πληρωσι V.
25. ἡχουσης SV (ἡχ. V).
26. ἀποψυχοντων SV.

φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. 27. καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. 28. ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι ἀνακύνψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίξει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. 29. καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖς. ἴδετε τὴν συκὴν καὶ πάντα τὰ δένδρα· 30. ὅτ' ἂν προβάλλωσιν ἤδη, βλέποντες ἡ ἀπ' αὐτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἡ ὥρα ἐγγύς ἐστίν. 31. οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅτ' ἂν ἴδητε ταῦτα ἡ πάντα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 32. ἀμὴν ἡ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν ἡ ταῦτα πάντα γένηται. 33. ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. 34. Προσέχετε ἑαυτοῖς μήποτε βαρυνθῶσιν ἡ αἱ καρδίαι ὑμῶν ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ ἡ αἰφνιδίως ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα ἐκείνη· 35. ὥς παγὶς γὰρ ἐπελεύσεται ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. 36. ἀγρυπνεῖτε οὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα καταξιωθῆτε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

28. *init.* ἐρχομένων P. | ἀνακύνψατε M.

29. εἶπε SL. | συκὴν S.

30. προβάλλωσιν L. | ἀφ' ἑαυτῶν SV. | ἐγγύς το θερος SV. | ἐγγύς M.

31. οὕτω S. | - πάντα SP. | ἐγγύς M.

32. - ἀμὴν *alt.* SMV. | γενεὰ LP. | αὕτη P. | - ταῦτα S. | - πάντα M. | - ἂν P.

33. *init.* - ο L. | παρέλθωσι S.

34. + δε *post* προσεχ. SV. | ἐαυτῆς P. | βαρυνθῶσιν PV. | ὑμῶν αἱ καρδίαι S. | καρδιθωσιναι (*hineā per* θωσιν *ducta*) M. | κραιπάλῃ P. | βιωτικαῖς MV. | αἰφνιδίως S, αἰφνιδίως LP, ἐφνιδίως V. | ἐπιστῇ M.

35. παγίς L. | ἐλεύσεται L. | κατοικουντας L.

36. ἀγρυπνητε MP. | + πάντες *post* ἀγρ. V. | - ταῦτα V. | γενεσθαι L.

37. Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ἡϋλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιῶν.
38. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὠρθριζεν πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

[Ἰωαν. VII. 53.] Καὶ § ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

VIII. 1. § Καὶ ὁ Ἰησοῦς † ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.
2. ὄρθρον δὲ πάλιν § ἦλθεν εἰς τὸ ἱερόν, † 3. § καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι † γυναῖκα § ἐπὶ μοιχεία κατειλημένην, καὶ στήσαντες αὐτήν ἐν § τῷ μέσῳ 4. § εἶπον αὐτῷ· διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ § εἵληπται § ἐπ' αὐτῷ τῷ φόρῳ μοιχευομένη. 5. ἐν δὲ τῷ νόμῳ § ἡμῖν Μωσῆς ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθάζειν· σὺ οὖν τί λέγεις § περὶ αὐτῆς; 6. τοῦτο δὲ ἔλεγον πειράζοντες αὐτόν, ἵνα ἔχωσιν § κατηγορίαν κατ' αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας τῷ δακτύλῳ § ἔγραψεν εἰς τὴν γῆν.

37. + ὁ ἱς *post* ἡν δὲ M. | ὠρθίζε S,
ὠθριζέ L. | αὐτῶν *pro* αὐτοῦ
M.

Pericopam sequentem de adultera habet s in Ev. Joann. cap. VII. 53-VIII. 11.

VII. 53. ἐπορεύθη *pro* ἀπῆλθεν S, ἀπῆλθον V. | τὰ ἴδια *pro* τὸν οἶκον I.

VIII. 1. ἰησοῦς δὲ *pro* καὶ ο ἰησοῦς S.

2. παρεγενέτο *pro* ἦλθεν S. | *fin.*
+ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς S.

3. ἀγοῦσι δὲ *pro* καὶ προσῆν. αὐτῷ

S. | + πρὸς αὐτόν *post* φάρισ.
S. | ἐν *pro* ἐπὶ S. | μοιχείαν L,
μοιχεία MP. | κατειλλημένην
M. | στείσαντες P. | - τῷ SP.

4. λεγουσιν *pro* εἶπον S. | + πειράζοντες *post* αὐτῷ M. | κατελήφθη S. | ἐπαυτοφῶρ S, ἐπαυτοφῶρ L. | - τῷ *ante* φῶρ V.

5. μωσῆς ἡμῖν S. | ὑμῖν M. | λιθοβολεῖσθαι *pro* λιθαίνειν S. | - περὶ αὐτῆς S.

6. ἐχῶσι SL. | κατηγορεῖν αὐτοῦ S. | ἐγράφεν S. | *fin.* + μὴ προσιοῦμενος (sic) M.

7. ὡς δὲ ἐπεμένον ἐρωτῶντες αὐτόν, § ἀναβλέψας εἶπεν § αὐτοῖς· ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος † λίθον § βαλέτω ἐπ' αὐτήν. 8. καὶ πάλιν κάτω κύψας ἔγραψεν εἰς τὴν γῆν. 9. † § καὶ ἐξῆλθον εἰς καθεῖς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἕως τῶν ἐσχάτων, καὶ κατελείφθη † ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ § οὖσα. 10. § ἀναβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς § εἶδεν αὐτήν καὶ εἶπεν· † § γυναί, ποῦ εἰσιν † οἱ κατήγοροί σου; οὐδεὶς σε κατέκρινεν; 11. ἡ δὲ εἶπεν· οὐδεὶς, κύριε. § καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· οὐδὲ ἐγὼ σε κατακρίνω· πορεύου, † μηκέτι ἀμάρτανε.

7. ανακυψας *pro* αναβλεψας s. |
 προς αυτους *pro* αυτοις s. |
 πρωτον M. | + τον *ante* λιθον
 s. | επ' αυτη βαλετω s.
 9. *in it.* + οι δε ακουσαντες και υπο
 της συνειδησεως ελεγχομενοι
 SM. | εξηρχοντο *pro* και εξηλ-
 θον SM. | εις καθ' ις P V. |
 - πρεσβυτερων P, *sed prim.*
manus in marg. addidit. |
 + μονος *ante* ο ις SM. | εμμεσω
 M. | *fin.* εστωσα *pro* ουσα s.

10. ανακυψας *pro* αναβλεψας s. | και
 μηδενα (μηδ' ενα M) θεασαμε-
 νος πλην της γυναικος *post*
 ιησους *pro* ειδεν αυτην και SM. |
 + αυτη *post* ειπεν SM. | η γυνη
pro γυναι s. | + εκεινοι *post*
 εισιν SM. | - οι κατηγοροι σου
 V. | ουδεις M.
 11. ειπε δε αυτη ο ιησους s. | ο δε
pro και V. | πορευομενου *pro*
 πορευου P. | + και *post* πο-
 ρευου s.

XXII.

1. ἤγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη πάσχα, 2. καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν.

3. Εἰσῆλθεν δὲ † σατανὰς εἰς Ἰουδαν τὸν ἐπικαλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα, 4. καὶ ἀπελθὼν συνελάλησεν τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς στρατηγοῖς § ὅπως αὐτὸν παραδῶ αὐτοῖς. 5. καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ § ἀργύρια δοῦναι· 6. καὶ ἐξωμολόγησεν, καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν αὐτοῖς. †

7. ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ᾗ § δεῖ θύεσθαι τὸ πάσχα, 8. καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάννην εἰπών· πορευθέντες ἐτοιμάσατε ἡμῖν, § ἵνα φάγωμεν § τὸ πάσχα. 9. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ποῦ θέλεις § ἵνα ἐτοιμάσωμεν; 10. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἰδοὺ εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσεται ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν οὗ

XXII. 1. ἡγγιζε SL. | εορτοι P.

2. δε pro γαρ V.

3. εισηλθε SL. | + o ante σατ. S. |
σατανᾶς SL. | + o καλου post
σατ. L₁. | ιουδαν SV, ιουδαν
V. | - εις ιουδαν L. | καλου-
μενον L.

4. συνελαλησε SL. | αρχιερευσι SMP. |
+ και γραμματεις post αρχ. M. |
- τοις sec. LV. | το πως pro
οπως S.

5. αργυριον SV.

6. εξωμολογησε S, εξομολογησεν

(... σε L) LM. | εξητη MP. | ευ-
κεριαν L₁. | fin. + ατερ οχλου
SMV.

7. ηλθε SL. | - η MP. | εδει SV.

8. απεστειλε SL. | ετοιμασαιτε L₁. |
υμιν P. | το πασχα ινα φαγω-
μεν S.

9. ει δε pro οι δε P. | ειπαν M. |
- ινα SM at superscr. M'.

10. συναντηση L. | απαντησει V. |
κεραμειον L. | βασταζοντος
L. | + εαν post ου M.

εἰσπορεύεται, 11. καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας· λέγει σοι ὁ διδάσκαλος· ποῦ ἐστὶν τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; 12. κακεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνώγειον μέγα ἐστρωμένον § ἑτοιμον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε. 13. ἀπελθόντες δὲ εὐρον καθὼς εἶρηκεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πασχα.

14. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν, καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ. 15. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἐπιθυμία ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν. 16. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω § ἀπ' αὐτοῦ ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 17. καὶ δεξάμενος ποτήριον εὐχαριστήσας εἶπεν· λάβετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε § εἰς ἑαυτούς· 18. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πῖω ἀπὸ τοῦ § γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ. 19. καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 20. ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ § ἐμῷ αἵματι † τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον. 21. Πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδι-

10. εἰσπορεύετε P.

11. αἰρεῖτε P. | ἐστὶ SLM. | καταλυμα L. | + μου *post* καταλ. V.

12. δεῖξῃ LM. | ἀνωγειον L. | - ἐτοιμον SP.

13. εἶρηκει L. | οἰτοίμασαν P. | + αὐτω *post* ητοιμ. L.

14. ἀνέπεσε S.

15. εἶπε SL. | ἐπεθυμήσαν L.

16. ἐξ *pro* απ' S.

17. εὐχαριστήσας P. | εἶπε S. | εαυτοῖς *pro* εἰς εαυτούς S.

18. γεννηματος S. | οὐ *pro* οτου V. | - θεου M, *at superscr. pr. m.*

19. ἐκλασε SL. | ἐστὶν V. | ἡμων *pro* υμων MP.

20. αἵματι μου S. | ἡμων *pro* υμων MP. | ἐκχυνόμενον V, ἐκχυνόμενον V'.

21.-ιδου LP.

δόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. 22. καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου § κατὰ τὸ ὀρισμένον πορεύεται, πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδεται. 23. καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο § συζητεῖν πρὸς ἑαυτούς, τὸ τίς ἄρα εἶη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο § πράσσειν μέλλων.

24. Ἐγένετο δὲ καὶ § φιλονικία ἐν § ἑαυτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων. 25. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν § κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται. 26. ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως· ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γενέσθω ὡς ὁ νεώτερος, καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν. 27. τίς γὰρ μείζων § ἐστίν, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ εἰμὶ ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν. 28. ὑμεῖς δὲ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου. 29. κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν, 30. ἵνα ἐσθίητε καὶ πόνητε § μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ § καθήσεσθε ἐπὶ § θρόνους § δώδεκα

21. + μου *prost* τραπέζης P.

22. + ο *prost* μεν M. | πορευεται κατα το ωρισμενον S, ορισμ. *sic postri* (ὀρισμ. M). | + ο υιος του ανθρωπου *ante* παραδ. V. | παραδιδωται MP.

23. συζητειν SL. | μελλων πρασσειν SV, το πρασσειν μελλον M.

24. φιλονικια SL, φιλονικεια P. | αυτοις SP. | μειζον L, μιζων M.

25. κυριενουσιν S.

26. οὔτος *pro* ουτως P. | γενεσθω L₁, γινεσθω V. | - ο *sec.* LP.

27. μιζων M. | - εστιν S. | - ο *tert.* L. | υμιν *pro* ειμι P.

28. εσται *pro* εστε P. | διαμεμενικοτες M.

29. διατιθεμαι PV. | θεος *pro* πατηρ L.

30. ἐσθιή τέ καὶ πόνη L. | - μετ' εμου S. | καθισθηθε S, καθισασθε M, καθισεσθε V. | θρονων S. | - δωδεκα S.

κρίνοντας τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. 31. Εἶπεν δὲ ὁ κύριος· Σίμων Σίμων, ἰδοὺ ὁ σατανᾶς ἐξητήσατο ὑμᾶς τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον· 32. ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλείπη ἡ πίστις σου. καὶ· σὺ ποτε ἐπιστρέψας στηρίζον τοὺς ἀδελφούς σου. 33. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· κύριε, μετὰ σοῦ ἔτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. 34. ὁ δὲ εἶπεν· λέγω σοι, Πέτρε, οὐ μὴ φωνήσῃ σήμερον ἀλέκτωρ ὃ ἕως τρίς ὃ με ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι †.

35. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλαντίου καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων, μή τινος ὑστερήσατε; οἱ δὲ εἶπον· ὃ οὐθ' ἐνός. 36. εἶπεν ὃ δὲ αὐτοῖς· ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων ὃ βάλλαντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν, καὶ ὁ μὴ ἔχων ὃ πωλήσῃ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ὃ ἀγοράσῃ μάχαιραν. 37. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἔτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό· καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη· καὶ γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. 38. οἱ δὲ εἶπον· κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἰκανόν ἐστιν.

39. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν

31. εἶπε SLM, σιμωνι *pro* σιμ. *prim.* V, τω σιμωνι V₂ (τω *manus multo recentior addidit. Alter.*) | ἐξητήσατο P.

32. στηρίζων M.

34. εἶπε SV. | πρὶν ἢ *pro* ἕως S. | τρεῖς M, τρίς V. | - με *hoc loco* S (*non* M). | ἀπαρνήσει PV, *sed* V = *ἐστ.* | εἶδεν V. | + με *post* εἰδέναι SM.

35. ἄτερ L. | βαλλαντιου L. | πείρας

M. | εἰ δὲ *pro* οἱ δὲ P. | οὐδενος S.

36. εἶπε S. | οὖν *pro* δὲ S. | βαλαντιον SV. | ἀράτω L. | πείραν M. | ω *pro* ο *ante* μὴ P. | πωλήσατω S. | ἀγορασάτω S.

37. δη *pro* δεῖ P. | πληρωθῆναι *pro* τελεσθῆναι V.

38. μαχαιρε M. | ἐστι S.

39. - καὶ *sec.* L.

ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταί. † 40. γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν αὐτοῖς· προσεύχεσθε μὴ ὥστε εἰς πειρασμόν. 41. καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὥσει λίθου βολήν, καὶ θεῖς τὰ γόνατα προσηύχετο 42. λέγων· πάτερ, εἰ βούλη ὥστε παρενέγκαι τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ. πλὴν μὴ τὸ θέλημα μου ἀλλὰ τὸ σὸν γενέσθω. † 45. καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εὗρεν ὥστε κοιμωμένους αὐτοὺς ἀπὸ τῆς λύπης, 46. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί καθεύδετε; ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.

47. Ἔτι † αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας εἰς τῶν δώδεκα ὥστε προῆγεν ὥστε αὐτούς, καὶ ἤγγισεν τῷ Ἰησοῦ φιλεῖν αὐτόν, ὥστε τοῦτο γὰρ σημεῖον δέδωκεν αὐτοῖς· ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστιν. 48. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; 49. ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενόν τι εἶπον αὐτῷ· κύριε, εἰ πατάξομεν

39. *fin.* + αὐτου SMP.

40. προσεύχεσθαι P. | εἰσελθεῖν *pro* ἐμπεσεῖν S. | πειρασμον L.

41. ὥς ἢ L, ὥς M, *pro* ὥσει. | προσευχῆτο M, προσηύξατο V.

42. βούλει SLV. | παρενέγκειν *pro* παρενέγκαι S. | - μὴ L. | γινέσθω P.

43, 44. + ὡφθη δὲ αὐτῷ ἀγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχυὼν αὐτόν. καὶ γενομένος ἐν ἀγωνίᾳ ἐκτενεστέρον προσηύχετο. ἐγένετο δὲ ὁ ἰδρῶς (ἰδρὸς M) αὐτοῦ ὥστε θρομβοὶ αἱματος καταβαίνοντες (καταβαίνοντος M) ἐπὶ τὴν γῆν, SMP₂ *marg.*, + ὡφθη

δε *tantum* P₁. *Hosce duos versus habent codices nostri LMPV apud Matthæum, cap. XXVI., inter vv. 39 et 40.*

45. αὐτοὺς κοιμωμένους S.

46. καθεύδεται L₁. | προσεύχεσθαι P.

47. + δε *post* ἐτι SMP. | ἰούδας SMV. | προῆρχετο *pro* προῆγεν SMP. | αὐτῶν *pro* αὐτοὺς S. | ἤγγισε SL. | αὐτῷ *pro* αὐτόν L. | - τοῦτο γὰρ σημεῖον δέδωκεν αὐτοῖς ὃν ἂν φιλήσω αὐτός ἐστιν S.

48. ἰοῦδα L.

49. πατάξομεν M.

ἐν μαχαίρα; 50. καὶ ἐπάταξεν εἰς τις ἐξ αὐτῶν § τοῦ ἀρχιερέως τὸν δοῦλον καὶ ἀφείλεν § τὸ οὖς αὐτοῦ τὸ δεξιόν. 51. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· § ἐάσατε ἕως τούτου. καὶ ἀψάμενος τοῦ ὤτιου αὐτοῦ ἰάσατο αὐτόν. 52. εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγούς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους· ὡς ἐπὶ ληστήν § ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων· 53. § καθήμεραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ οὐκ ἐξετείνετε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ. ἀλλ' αὕτη ὑμῶν ἐστὶν ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους.

54. Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως· ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει § αὐτῷ ἀπομακρόθεν. 55. ἀψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς καὶ συγκαθισάντων αὐτῶν ἐκάθητο ὁ Πέτρος ἐν μέσῳ αὐτῶν. 56. ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ εἶπεν· καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν. 57. ὁ δὲ ἠρνήσατο αὐτὸν λέγων· γύναι, οὐκ οἶδα αὐτόν. 58. καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν ἔφη· καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. ὁ δὲ Πέτρος § ἔφη· ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. 59. καὶ διαστάσης ὥσεί ὥρας μιᾶς ἄλλος τις διῶσχυρίζετο λέγων· ἐπ' ἀλη-

49. — ἐν V.

50. — τις L. | τον δου. του αρχ. SV. |
αυτου το ους S. | οὖς L. |
— αυτου V.

51. ἐατε S.

52. ειπεν V. | παράγεναμενους V. |
ἐξεληλυθατε S.

53. καθ' ἡμεραν SV. | οντως M. |
ἐστιν υμων V.

54. — αυτον sec. V. | ἠκολουθη P. |

— αυτω S. | μακροθεν pro
απομ. SV, sed V = *txi*.

55. συγκαθισαντων LM, συγκαθησαν-
των P.

56. ατενησασα M. | ειπε S. | οὕτως
P.

58. ειπεν pro εφη sec. S.

59. ὡς ἡ pro ὥσει P. | ἀλλ' οστις P. |
ισχυριζετο L. | — ην P.

θειας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν. 60. εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. καὶ παραχρῆμα ἐτι λαλοῦντος αὐτοῦ ἐφώνησεν † ἀλέκτωρ, 61. καὶ στραφεὶς ὁ κύριος ἐνέβλεψεν τῷ Πέτρῳ· καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ § Ἰησοῦ ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα § σήμερον φωνῆσαι ἀπαρνήσῃ με τρίς. 62. καὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ Πέτρος ἐκλαυσέ πικρῶς.

63. Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες τὸν Ἰησοῦν ἐνέπαιζον αὐτῷ δέροντες, 64. καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν ἔτυπτον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· προφήτευσον, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; 65. καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.

66. Καὶ ὡς ἐγένετο § πρωτὶ ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς καὶ § ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον ἑαυτῶν, λέγοντες· ¹εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὲ ἡμῖν. ~~67.~~ εἶπε δὲ αὐτοῖς· ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε· 68. ἐὰν δὲ καὶ § ἐπερωτήσω ὑμᾶς, οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ μοι ἢ ἀπολύσητε. 69. ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ. 70. εἶπον δὲ πάντες· σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ

60. εἶπεν V. | αὐτον λαλ. V. | + ὁ
ante αλεκτωρ S.

61. *ic* pro *κς* V, sed V' marg. = *txt.* |
ενεβλεψε S, επεβλεψε L. |
ρηματος pro λογου V. | κυριου
pro ιησου SLV. | - σημερον S. |
τρεις M.

62. - ο πετρος V. | εκλαυσεν V.

63. + αυτον ante τον ιν V. | - δε-
ροντες L.

64. ηρωτων L, επιρωτων P.

66. - πρωι SV.² | - τε M. | αηγαγον
S. | εαυτον M, αυτων V, pro
εαυτων.

67. υμιν pro ημιν MP.

68. ερωτησω S. | - υμας S. | απολυ-
σετε L.

69. του θεου της δυν. L.

70. ουν pro δε prim. LV. | - ουν loco
βιο LV. | - ει P.

θεοῦ ; ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐγὼ εἰμι. 71. οἱ δὲ εἶπον· τι ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτυρίας ; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

XXIII.

1. Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν § ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πιλάτον. 2. ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες· τοῦτον εὖρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος § ἡμῶν καὶ κωλύοντα Καίσαρι φόρους διδόναι, λέγοντα ἐαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι. 3. ὁ δὲ Πιλάτος ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη· σὺ λέγεις. 4. ὁ δὲ Πιλάτος εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους· οὐδὲν εὐρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. 5. αἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντες ὅτι ἀνασείει τὸν λαόν, διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε. 6. Πιλάτος δὲ ἀκούσας Γαλιλαίαν ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἀνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστιν, 7. καὶ ἐπιγινούς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρώδου ἐστίν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρώδην, ὅντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. 8. ὁ δὲ Ἡρώδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ § ἐξ ἱκανοῦ χρόνου θέλων ἰδεῖν

71. εχωμεν μαρτυρων L.

XXIII. 1. — αυτων M. | ηγαγεν S.

2. λεγοντος L₁. | — ημων S. | λεγοντρο
λεγοντα L.

3. λεγον P. | εφη αυτω V.

4. ειπε SL. | αιτιαν L.

5. ενισχυον L. | διδασκον PV.

— αρξ. απο της γαλ. L.

6. εστι SL.

8. λεγων προ λιαν L. | θελων εξ
ικανου (— χρονου) S. | θελον

θειας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν. 60. εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. καὶ παραχρῆμα ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ ἐφώνησεν † ἀλέκτωρ, 61. καὶ στραφεὶς ὁ κύριος ἐνέβλεψεν τῷ Πέτρῳ· καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ § Ἰησοῦ ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα § σήμερον φωνῆσαι ἀπαρνήσῃ με τρίς. 62. καὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ Πέτρος ἔκλαυσεν πικρῶς.

63. Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες τὸν Ἰησοῦν ἐνέπαιζον αὐτῷ δέροντες, 64. καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν ἔτυπτον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· προφήτευσον, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; 65. καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.

66. Καὶ ὡς ἐγένετο § πρωτὶ ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς καὶ § ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον ἑαυτῶν, λέγοντες· «εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὲ ἡμῖν. 67. εἶπε δὲ αὐτοῖς· ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε· 68. ἐὰν δὲ καὶ § ἐπερωτήσω ὑμᾶς, οὐ μὴ ἀποκριθῆτέ μοι ἢ ἀπολύσητε. 69. ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ. 70. εἶπον δὲ πάντες· σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ

60. εἶπεν V. | αὐτον λαλ. V. | + ὁ
ante αλεκτωρ S.

61. ις pro κς V, sed V' marg. = text. |
ενεβλεψε S, επεβλεψε L. |
ρηματος pro λογου V. | κυριου
pro ιησου SLV. | - σημερον S. |
τρεις M.

62. - ο πετρος V. | εκλαυσεν V.

63. + αυτον ante τον ιν V. | - δε-
ροντες L.

64. ηρωτων L, επιρωτων P.

66. - πρωι SV.? | - τε M. | ἀνηγαγον
S. | εαυτον M, αυτων V, pro
εαυτων.

67. υμιν pro ημιν MP.

68. ερωτησω S. | - υμας S. | απολυ-
σετε L.

69. του θεου της δυν. L.

70. ουν pro δε prim. LV. | - ουν loco
eius LV. | - ει P.

θεοῦ ; ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐγὼ εἰμι. 71. οἱ δὲ εἶπον· τι ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτυρίας ; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

XXIII.

1. Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν § ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πιλάτον. 2. ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες· τοῦτον εὖρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος § ἡμῶν καὶ κωλύοντα Καίσαρι φόρους διδόναι, λέγοντα ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι. 3. ὁ δὲ Πιλάτος ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη· σὺ λέγεις. 4. ὁ δὲ Πιλάτος εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους· οὐδὲν εὐρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. 5. αἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντες ὅτι ἀνασεΐει τὸν λαόν, διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε. 6. Πιλάτος δὲ ἀκούσας Γαλιλαίαν ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἀνθρώπος Γαλιλαῖός ἐστιν, 7. καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρώδου ἐστίν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρώδην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. 8. ὁ δὲ Ἡρώδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ § ἐξ ἱκανοῦ χρόνου θέλων ἰδεῖν

71. εχωμεν μαρτυρων L.

XXIII. 1. — αυτων M. | ηγαγεν S.

2. λεγοντος L₁. | — ημων S. | λεγουτρο
λεγοντα L.

3. λεγον P. | εφη αυτω V.

4. ειπε SL. | αιτιαν L.

5. ενισχυον L. | διδασκον PV.

— αρξ. απο της γαλ. L.

6. εστι SL.

8. λεγων προ λιαν L. | θελων εξ
ικανου (— χρονου) S. | θελον

αὐτόν διὰ τὸ ἀκούειν § περὶ αὐτοῦ πολλὰ, καὶ ἡλπίζει τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. 9. ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. 10. εἰστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ. 11. ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν § καὶ ὁ Ἡρώδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ καὶ ἐμπαίξας, περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθήτα λαμπρὰν ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. 12. ἐγένοντο δὲ φίλοι ὃ τε Πιλάτος καὶ † Ἡρώδης ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προϋπήρχον γὰρ ἐν ἐχθρᾷ ὄντες πρὸς ἑαυτούς.

13. Πιλάτος δὲ συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν εἶπεν πρὸς αὐτούς· 14. προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὥς § διαστρέφοντα τὸν λαόν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας οὐδὲν εὔρον ἐν § αὐτῷ αἴτιον ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ. 15. ἀλλ' οὐδὲ Ἡρώδης· § ἀνέπεμψε γὰρ § αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶ πεπραγμένον § ἐν αὐτῷ. 16. παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 17. ἀνάγκην δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἐορτὴν ἓνα. 18. ἀνέκραξαν δὲ § πᾶν πλῆθει λέγοντες· αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν

8. P. | πολλὰ περὶ αὐτοῦ S. | γε-
νομενον L₂M.

10. εἰστήκεισαν SV.

11. ἐξουθενήσας L. | - καὶ *prim.* S. |
στρατεύμασι V, *sed* V₂ = S. |
περιβαλῶτε *pro* περιβαλὼν
V. | αὐτῷ *pro* αὐτὸν *sec.* L. |
ἐσθίτα P. | αὐτὸν *tert.* (οὐ
mutat.) L.

12. οτε ηρ. καὶ ο πιλ. V. | + ο *ante*
ηρωδης S.

13. ειπε SL.

14. αποστρεφοντα S. | τῷ ἀνθρωπῷ
τουτῷ *pro* αὐτῷ S. | κατεγο-
ρεῖται L.

15. ανεπεμψα γαρ υμας προς αυτον
SMV. | ανεπεμψαι P. | εστιν
V. | - εν SM.

17. αυτοις απολυειν L.

18. ανεκραγον V. | - δε LP. | παμ-
πληθει S, πανπληθη L. | αιρε
S, αιρε P. | - τον MP. |

Βαραββᾶν· 19. ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον βεβλημένος εἰς φυλακὴν. 20. πάλιν οὖν ὁ Πιλάτος προσεφώνησεν ἡ αὐτοῖς θέλων ἀπολύσαι τὸν Ἰησοῦν. 21. οἱ δὲ ἐπεφώνουν λέγοντες· σταύρωσον σταύρωσον αὐτόν. 22. ὁ δὲ τρίτον εἶπεν πρὸς αὐτούς· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος; οὐδὲν γὰρ αἴτιον θανάτου εὑρον ἐν αὐτῷ, παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 23. οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι, καὶ κατίσχυν αἱ φωναὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχιερέων. 24. ὁ δὲ Πιλάτος ἐπέκρινεν γενέσθαι τὸ αἶτημα αὐτῶν· 25. ἀπέλυσε δὲ αὐτοῖς ἡ τὸν Βαραββᾶν τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς τὴν φυλακὴν, ὃν ᾗτουντο, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν τῷ θελήματι αὐτῶν.

26. Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν, ἐπιλαβόμενοι ἡ Σίμωνά τινα Κυριναῖον † ἐρχομένου ἀπ' ἀγροῦ ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέρειν ὃπισθεν τοῦ Ἰησοῦ. 27. ἡκολούθει δὲ αὐτῷ ἡ πληθὸς πολὺ τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν αἱ καὶ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. 28. στραφεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· θυγατέρες Ἰερουσαλὴμ, μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ· πλην ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν, 29. ὅτι † ἡ ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσιν· μακαρίαι αἱ

18. βαραβαν L.

19. βεβλημενον L.

20. δε προ ουν V. | προσεφωνησε SL. | - αυτοις S, προς αυτους προ αυτοις L.

22. ειπε SL. | - γαρ S.

24. επεκρινε SL, απεκρινεν M. | τῷ L. | αυτον M.

25. απελυσεν V. | - τον βαρ. S. | βαραβαν L. | - την L.

+ φραγγελωσας απτε παρεδ.

L. | παρεδωκε IM. | το προ τω MN.

26. σιμωνος τινος κυρηναιου S. | + του απτε ερχ. S. | ερχομενον V. | απο αγρου PV.

27. ηκολουθη M. | πολυ πληθος S. | - αι L.

28. ειπε S. | θυγατεραις M.

29. + ιδου ροστ οτι S. | ερχονται S. | ερουσι S. | μακαριαι S.

στεῖραι καὶ ἡ αἰ κοιλίαι αὐτῶν οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἱ οὐκ ἐθήλασαν. 30. τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσιν· πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς· καλύψατε ἡμᾶς. 31. ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται; 32. ἦγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι.

33. Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν καὶ τοὺς κακούργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἡ ἐξευωνύμων. 34. ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν· πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασιν τί ποιοῦσιν. διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον κλῆρον. 35. καὶ εἰστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. ἐξεμυκτήριζον δὲ ἡ αὐτὸν καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς λέγοντες· ἄλλους ἔσωσεν, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ ἐκλεκτός. 36. ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ 37. καὶ λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. 38. ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ ἡ ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένη γράμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 39. Εἰς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἡ ἐβλασ-

- στηραι M. | - αι ante κοιλ. S. |
 κιλῖαι P. | ἐγεννησαν L₁. |
 29. μαστη M.
 30. ἀρξονται PV. | ὄρεσι SP. | πεσε-
 ται M.
 31. ξύλα P L. | ξυρω pro ξηρω P.
 32. ἦγοντο δε συν τω ιησου (το μυ-
 tat.) L. | ἀναιρεθῆναι M, ανε-
 ρεθῆναι P.
 33. ἦλθον LV. | αὐτον εσταυρ. L. |
 - εκ L. | ἐξ αριστερων S, ἐξ
 ἐὼνυμων V.
 34. ἔλεγε S. | οἶδασιν V. | ποιουσι

- S. | ἱματι L. | ἐβαλλον MN. |
 ὀθειρων P (pro θεωρων).
 35. - αυτον S, αυτων pro αυτον M. |
 - συν αυτοις L. | ἐσωσε S. |
 - υιος S. | - ο ante εκλ. S.
 36. ενεπεζον LM. | αυτον pro αυτω
 prim. L. | στρατιωτα P.
 37. - ο χς S. | αυτον pro σεαυτον M.
 38. γεγρ. επ' αυτω S. | - και εβρ.
 L₁M. | ο βασ. των ιουδ. ουτος
 εστιν V.
 39. κακουργον M. | ἐβλασφημει SV. |

φήμη αὐτὸν λέγων· εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. 40. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπέτιμα ἡ αὐτὸν λέγων· οὐδὲ φοβῆ σὺ τὸν θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; 41. καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως, ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξεν· 42. καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ· μνήσθητί μου, κύριε, ὅτ' ἂν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. 43. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.

44. Ἦν δὲ ἡ ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐννάτης, 45. καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος, καὶ ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον. 46. καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· πάτερ, εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου. καὶ ἡ τοῦτο εἰπὼν ἐξέπνευσεν. 47. ἰδὼν δὲ ὁ ἐκατόνταρχος τὸ γενόμενον ἐδόξασε τὸν θεὸν λέγων· ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. 48. καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἡ καὶ θεωρήσαντες τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωροῦντες τὰ ἡ γινόμενα, τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον. 49. εἰστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.

50. Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσήφ βουλευτὴς ὑπάρχων, ἀνὴρ

αὐτῷ L, αὐτῶν P *pro* αὐτοῦ.

40. αὐτῷ *pro* αὐτοῦ sv, αὐτῶν P. | οὐδεν L. | φοβεῖ V. | σοὶ *pro* σου L. | το *pro* τῷ P.

41. υμεῖς P. | ἀπολαμβάνωμεν LM. | ἐπράξε S.

44. ὡσει *pro* ὡς η S, ὡς εἰ V. | ἐνατῆς Mv.

45. μεσῶν M.

46. εἶπε S. | ταῦτα S. | εἶπον *pro*

εἰπῶν P.

47. γενομένον L. | ἐδοξάσεν V. | οὐ-
τος P. | οὕτως M P

48. ἐπὶ *pro* καὶ θεωρήσαντες S, θεω-
ρουντες L. | καὶ *pro* θεωρου-
τες Mv. | γενομένα MS | αὐτὸν
M, αὐτῶν LP *pro* αὐτῶν. | τα
αὐτῶν στηθὴ V.

49. εἰστήκεισαν M.

ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, 51. οὗτος οὐκ ἦν § συγκατατιθεμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν, ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς καὶ προσεδέχετο † τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, 52. οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ᾗτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, 53. καὶ καθελὼν † ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι § καθαρᾷ καὶ ἔθηκεν † ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν § οὐδεὶς οὐδέπω κείμενος, § καὶ προσεκύλησεν λίθον μέγαν ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου 54. καὶ ἡ ἡμέρα ἦν § παρασκευῆς, καὶ σάββατον ἐπέφωσκεν.

55. Κατακολουθήσασαι δὲ § αἱ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, § ἐθεώρουν τὸ μνημεῖον καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ, 56. ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα· καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολὴν.

XXIV.

1. Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου § βαθείως ἦλθον ἐπὶ τὸ μνῆμα φέρουσαι ᾧ ἡτοίμασαν ἀρώματα, καὶ τινες σὺν αὐταῖς.

51. συγκατατιθεμένος S, κατατιθεμένος P, συν κατατ. M. | αριμαθίας M. | οὐς *pro* υς L. - και *sec.* L. | + και αυτος *post* προσεδεχετο SV.

52. οὕτως P, αυτος L. | τω *pro* το MP.

53. + αυτο *post* καθελων SV. | αυτω *pro* αυτο *ante* σινδ. L. | σινδονη L. | - καθαρα SV. | ουδεπω ουδεις SV. | + αυτο *post* εθηκεν SV. | - και προσεκυλιση. μνημειου SL. | προσεκυ-

λην M, προσεκυλισεν P. | ληθον M.

54. - η SV. | παρασκευη SLV. | - και *sec.* V. | επεφωσκε SM.

55. και *pro* αι *ante* γυν. S, - αι V. | συνεληλυθειαν M. | εθεασαντο S. | τω *pro* το *bis* P.

XXIV. 1. βαθεος SL. | μνημειον M. | επι το μνημα ηλθον V. | - και τινες συν αυταις V, *sed prima manus supra initio scripsit, Alter.*

2. Εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου, 3. καὶ εἰσελθούσαι οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 4. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου, καὶ ἰδοὺ § ἄνδρες δύο ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθήσεσιν ἀστραπτούσαις· 5. ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλινουσῶν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, εἶπον πρὸς αὐτάς· τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; ὅρὸκ ἔστιν ὧδε, ἀλλ' ἡγέρθη. 6. μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, 7. λέγων ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἀμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. 8. καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ, 9. καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἑνδεκα καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς. 10. ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία Ἰακώβου καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς, αἱ ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα. 11. καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὥσεί λῆρος τὰ ῥήματα αὐτῶν, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς. 12. ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια κείμενα μόνα· καὶ ἀπῆλθεν πρὸς ἑαυτόν, θαυμάζων τὸ γεγονός.

13. Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἐξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, ἣ ὄνομα

2. τω προ το P.

4. δυο ανδρες S. | αἰσθησεσιν M.

5. ευφοβων M. | τω προ το P.

6. ὢν L.

7. ουτως προ οτι L. | παδωθηναι P.

9. απηγγηλαν M. | παντα ταυτα V.

10. ην ini. L. | λειποι M, λιπαι P,

προ λοιπαι. | - αι ante ελεγον MP.

12. οθωνια M. | - μονα L. | απηλθε SLM, at in M v supra scriptum. | απηλθεν προς εαυτον jungunt LPM. | γεγονως L1. |

13. - ησαν M. | η L.

Ἐμμαούς, 14. καὶ αὐτοὶ ὠμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. 15. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὀμιλεῖν αὐτοὺς καὶ ὁ συζητεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς· 16. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγινῶναι αὐτόν. 17. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· τίνες οἱ λόγοι οὗτοι, οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες, καὶ ἐστε σκυθρωποί; 18. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἰς ὁ ἐξ αὐτῶν, ὃ ὄνομα Κλεόπας, εἶπεν πρὸς αὐτόν· σὺ μόνος παροικεῖς ὁ εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; 19. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ποῖα; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, ὅπως τε ὁ αὐτὸν παρέδωκαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. 21. ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ μέλλων λυτρώσθαι τὸν Ἰσραὴλ· ἀλλὰ γε σὺν πᾶσι τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει σήμερον, ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. 22. ἀλλὰ καὶ γυναῖκες τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενόμεναι ὀρθρῆαι ἐπὶ τὸ μνημεῖον, 23. καὶ μὴ εὐροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον, λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἱ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν. 24. καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὐρον οὕτως καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον,

14. ομιλουν ΜΡ. | συμβηβηκοτων Μ.

15. συζητειν SL.

17. ειπε SLV. | αντιβαλλεται Μ.

18. αποκριθεις (i prim. mutat.) L. |
+ ὁ ante εἰς S. | - ἐξ αὐτων S.
ονοματι L. | εν pro εἰς SLV.
ειπε SLM.

19. ει δε pro οι δε M.

20. τε L. | παρεδωκαν αυτον S.

21. ελπιζομεν L. | τριτην (η mutat.)
L. | αγη L.

23. οπτασιαν S. | αι pro οι L. |
λεγουσαι pro λεγουσιν L. |
αυτον (amutat.) L.

24. ουτω SV, ουτος L1M. |

αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. 25. καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς αὐτούς· ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφηταί. 26. οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ; 27. καὶ ἄρξάμενος ἀπὸ Μωσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν § διερμήνευεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ αὐτοῦ. 28. καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸς προσεποιεῖτο πορρωτέρω πορεύεσθαι· 29. καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν λέγοντες· μείνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶν καὶ κέκλικεν ἡ ἡμέρα. καὶ εἰσῆλθεν τοῦ μένειν σὺν αὐτοῖς. 30. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον § ὑψόγησεν καὶ κλάσας ἐπέδιδου αὐτοῖς· 31. αὐτῶν δὲ διηνοιχθήσαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. 32. καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους· οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὥς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὥς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς; 33. Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἑνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, 34. λέγοντας ὅτι ἡγέρθη ὁ κύριος ὄντως καὶ ὤφθη Σίμωνι· 35. καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὥς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.

οἶδον M, ἰδον P.
 25. οὗτος pro αὐτος M. | εἶπε SL. |
 βραδὺς P.
 27. διερμήνευεν S. | αὐτοῦ pro
 εαυτ. L, αὐτοῦ M.
 28. εἰγγυσαν L. | πρὸς ἐπειεῖτο (sic) P.
 29. μείναι (mutat. pro μείνον) L,
 μῆναι M. | ἐστι SP. | κέκληκεν

L. | + ἡδη προτὶ κεκλ. V. | εἰσ-
 ἤλθε SLM.
 30. κατακλιθῆναι LM. | εὐλογησεν
 (... σε S.) SLV.
 32. ουχ L. | ἐλάλη M.
 33. συνοιθροισμένους M.
 35. ἐξηγουντω P.

36. Ταῦτα δὲ αὐτῶν § λεγόντων αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἔστη ἐν μέσφ αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν. 37. πτοηθέντες δὲ καὶ ἐμφοβοὶ γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν. 38. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ § διὰ τί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; 39. ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγὼ εἰμι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὅστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. 40. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. 41. ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων, εἶπεν αὐτοῖς· ἔχετε τι βρώσιμον ἐνθάδε; 42. οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος, καὶ ἀπὸ μελισσίου § κηρίον· 43. καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν, § καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἔδωκεν αὐτοῖς.

44. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· οὗτοι οἱ λόγοι, οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὦν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωσέως καὶ προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. 45. τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς, 46. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι § οὕτως γέγραπται καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, 47. καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμενον ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. 48. ὑμεῖς δὲ ἐστε μάρτυρες τούτων.

36. αυτον *pro* αυτων *prim.* M₁. | λα-
λουντων *pro* λεγοντων S. | ἔστη
L.

37. πτωηθεντες L₁M. | + οἱ μαθηται
post εδοκουν L.

38. διατι SLV. | ημων *pro* υμ. M.

39. ειδετε *prim.* L. | - μου *sec.* P. |
ψηλαφησετε L.

42. κηριου SMV.

43. - και τα *usq.* αυτοις SLV.

44. ημιν *pro* υμιν L.

45. αυτοις *pro* αυτων Y.

46. ουτω *pro* ουτως SV, ουτος *bis*
prim. L.

48. εσται P.

49. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλὴμ ἕως οὗ ἐνδύσηθε δύναμιν ἐξ ὕψους.

50. Ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺς ἔξω ἕως εἰς Βηθανίαν, καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. 51. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ' αὐτῶν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. 52. καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης, καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν τῷ ἱερῷ, αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν θεόν. ἀμήν.

Εὐαγγέλιον κατὰ λουκᾶν ἐγράφη ἑλληνιστὶ εἰς ἀλεξανδρίαν τὴν μεγάλην μετὰ ιε ἔτη τῆς ἀναληψέως τοῦ κυρίου, ἔχει δὲ ῥήματα ἰγwg στίχους ιβψν.

49. καθίσατε L.

50. ἐξηγαγε SL.

53. διὰ παντός P.

Subscriptio. L. *nil subscriptum ha-*

bet. αλεξανδρειαν M. | ἐτι P. |
εχη P. | *post γ in P numerus*
ρηματων obscuratus est. | *στοι-*
χοι M.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ.

I.

1. Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. 2. οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν. 3. πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν· 4. ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. 5. καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. 6. Ἐγένετο ἄνθρωπος, ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης· 7. οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσι δι' αὐτοῦ. 8. οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. 9. Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. 10. ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω.

εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ ἰωαννην

L.

I. 3. ἐγένετο P.

5. σκοτεία *prim.* L. | αὐτον P. |

κατέλαβε L₁.

6. αὐτου *pro* αὐτω M.

7. μαρτυριση P. | πιστευσωσιν M.

9. παν^τ L (*sic*) παν^τ P.

11. εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. 12. ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, 13. οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν. 14. καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. 15. Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγε λέγων· οὗτος ἦν ὃν εἶπον· ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. 16. καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· 17. ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. 18. θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε· ὁ μονογενὴς υἱὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ἐκείνος ἐξηγήσατο.

19. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ Λευίτας § πρὸς αὐτὸν ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν· σὺ τίς εἶ; 20. καὶ ὡμολόγησεν καὶ οὐκ ἡρνήσατο, καὶ ὡμολόγησεν ὅτι οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός. 21. καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· τί οὖν; Ἡλίας εἶ σύ; καὶ λέγει· οὐκ εἰμί. ὁ προφῆτης εἶ σύ; καὶ ἀπεκρίθη· οὐ. 22. εἶπον οὖν αὐτῷ· τίς εἶ; ἵνα ἀποκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ;

11. ἦλθε s.

13. ἐγεννηθησαν L₁P, sed P' = s.

15. ἐκεκραγε P.

16. ἐλαβωμέν P.

17. ἐδωθη P.

18. - του πατρος L.

19. ἐξ ιεροσ. οι ιουδ. V. | - προς αυτον s. | ερωτισωσιν P.

20. ὡμολογησε prim. SL, ὡμολογησεν bis P, ὡμολωγησεν prim. | ὡμολογησεν sec. M.

21. ἡλίας MN (et v. 25). | ἀπεκριθη pro λεγει L. | - ο L. | προφητις P. | λεγει ουκ ειμι pro ἀπεκριθη ου L.

23. § ὁ δὲ ἔφη· ἐγὼ φωνῇ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· εὐθύνετε τὴν ὁδὸν κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης. 24. καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων, 25. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν καὶ εἶπον αὐτῷ· τί οὖν βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς οὔτε Ἠλίας οὔτε ὁ προφήτης; 26. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης λέγων· ἐγὼ § μὲν βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος δὲ ὑμῶν ἕστηκεν, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. 27. αὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, οὗ § οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος. 28. ταῦτα ἐν § Βηθεσβαρᾶ ἐγένετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν Ἰωάννης § τὸ πρῶτον βαπτίζων.

29. Τῇ ἐπαύριον βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει· ἴδε ὁ ἄμνός τοῦ θεοῦ ὁ αἶρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. 30. οὗτός ἐστι περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον § ὑμῖν· ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. 31. καὶ ἐγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων. 32. καὶ ἐμαρτύρησεν § ὁ Ἰωάννης λέγων ὅτι τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὥσει περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. 33. καὶ ἐγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκείνός μοι εἶπεν· ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς

23. — ο δε S. | — εγω L. | ετοιμασατε
pro ευθυν. V. | ησαιας P.

25. ουδε τις V.

26. — λεγων V. | — μεν S.

27. δε' εμπροσθε P. | γεγωνεν P. |
— ου P. | εγω ουκ ειμι SMV. |
αυτων pro αυτου M.

28. βηθαβαρα S, βηθανια V. | — ην
L1. | — το πρωτον SLV.

29. αιρων L. | τιν pro την P.

30. — υμιν S, ημιν pro υμιν M. |
εμπροσθε L, εν προσθε M.

31. ειδειν L1 P, ηδην M. | διατουτο
L. | — τω sec. LV.

32. μαρτυρισην P. | — ο S. | κατα-
βαινων V. | ως pro ωσει V. |

33. οιδειν L, ειδειν P, ηδην V. | μοι
(μ mutat.) L. | ειδους L, ιδεις

τὸ πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 34. καὶ γὰρ ἑώρακα, καὶ § μεμαρτύρικα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.

35. Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἰστήκει ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο, 36. καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ. 37. καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ. 38. στραφεῖς δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει αὐτοῖς· 39. § τίνα ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ραββί, ὃ λέγεται ἐρμηνευόμενον διδάσκαλε, ποῦ μένεις; 40. λέγει αὐτοῖς· ἔρχεσθε καὶ ἴδετε. ἦλθον § οὖν καὶ § ἴδον ποῦ μένει, καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν § ἐκείνην τὴν ἡμέραν· ὥρα † ἦν ὡς δεκάτη. 41. ἦν § δὲ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου εἰς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάντων § αὐτῶν· 42. εὕρισκει οὗτος § πρῶτον τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμονα καὶ λέγει αὐτῷ· εὕρηκαμεν τὸν § Μεσσίαν ὃ ἐστι μεθερμηνευόμενον † Χριστός. 43. καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. ἐμβλέψας δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· σὺ εἰ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ, σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς, ὃ ἐρμηνεύεται Πέτρος.

- P. | καταβαίνων V.
 34. μεμαρτυρηκα SL.
 35. εἰστήκει M, ἰστήκει P.
 36. + ο χς *post* ἴδε V.
 37. αὐτῷ L. | - οἱ M. | αὐτ λαλουν-
 τος L.
 38. - δε V.
 39. τι *pro* τίνα SLV. | λεγετε M. |
 μενης M.
 40. ἐρχεσθαι MP. | - ουν SL. | εἶδον

- SLV. | τὴν ἡμέραν ἐκείνην S. |
 + δε *post* ὥρα S.
 41. - δε SLV. | + ο *ante* ἀνδρεας V. |
 ἀκολουθεισαντων P. | αὐτω *pro*
 αὐτων SLM.
 42. οὕτως P. | πρῶτος SV. | εὕρικα-
 μεν M. | μεσσιαν SM. | + ο *ante*
 χριστος S.
 43. - δε L. | εἶπε S. | κληθῇ P. |
 ἰωνα ; L. | ἐρμηνευετε P.

44. Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ εὕρισκει Φίλιππον. καὶ λέγει αὐτῷ § ὁ Ἰησοῦς· ἀκολούθει μοι. 45. ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. 46. εὕρισκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· ὃν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφήται, εὐρήκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ § Ναζαρέθ. 47. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναὴλ· ἐκ § Ναζαρέθ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι; λέγει αὐτῷ Φίλιππος· ἔρχου καὶ ἴδε. 48. εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλῆτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν. 49. λέγει αὐτῷ Ναθαναὴλ· πόθεν με γινώσκεις; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ τὴν συκὴν § ἴδον σε. 50. ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· ῥαββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. 51. ἀπεκρίθη § ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὅτι εἰπὸν σοι § ὅτι εἰδὼν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μείζω τούτων § ὅψῃ. 52. καὶ λέγει αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, § ἀπάρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεφγότα καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

44. - ο ιησους SL. | με pro μοι P.

45. - ο LP. | - ανδρεα L.

46. ἡθανιηλ (mutat.) L. | εγραψεν
V. | μωνσης V. | ευρικαμεν M. |
ναζαρετ S, ἡναζαρεθ L₁, ναθα-
ρεθ M.

47. ναθαηλ P. | ναζαρετ S.

48. ιδων δε pro ειδεν V. | - και V. |
εστι S.

49. συκην S. | ειδον SLV.

50. + αυτω post απεκριθη V. | ειπεν
pro λεγει V. | - αυτω V. |
- συ ει ο υιος του θεου P. |
fin.; L.

51. - ο S. | σοι ειπον L. | - οτι sec.
SLV. | μειζων M. | οψει SLM.

52. - αμην alt. LP. | απ' αρτι SMV.

II.

1. Καὶ § τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ· 2. ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. 3. καὶ ὑστερήσαντος οἴνου, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν· οἶνον οὐκ ἔχουσιν. 4. § καὶ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; οὐπω ἤκει ἡ ὥρα μου. 5. λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις· ὃ τι ἂν § λέγει ὑμῖν, ποιήσατε. 6. ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαὶ λίθιναι § κείμεναι ἕξ κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνὰ § μετρητὰς δύο ἡ τρεῖς. 7. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. 8. καὶ λέγει αὐτοῖς· ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. καὶ ἤνεγκαν. 9. ὥς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρικλίνος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγεννημένον, καὶ οὐκ § ἤδη πόθεν ἐστίν, οἱ δὲ διάκονοι ᾗδισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ, φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρικλίνος 10. καὶ λέγει αὐτῷ· πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι, καὶ ὅτ' ἂν § μεθυστῶσιν τότε τὸν

II. 1. τη ημερα τη τριτη §.

2. ιησουσε M.

3. υστερησαν | τοο M. | εχουσι §.

4. — και *prim.* SV. | αυτοις *pro* αυτη M, αυτω V₁, *sed* V₂ = *txt.* | εμη M. | συ L.

5. εαν V. | λεγη SLV' *sed* λεγει V.

6. εξ κειμεναι §, — κειμεναι MP, *sed* M *marg.* = *txt.* (*manu ut vide-tur prima. Cer.*) | μετρητας

§L, αναμετритας υπο νερο MN. | τρις P.

7. γεμησατε MP. | ὑδριας L. | εγεμησαν M. | αυτα V.

8. κ̄αντλησατε L. | φερεται P. | οι δε ηνεγκαν *pro* και ην. V.

9. τῷ *pro* το *prim.* P. | ηδει SLV. | οιδησαν L, ειδεισαν P. [*conf.* I. 33] | φωνῇ P.

10. τιθησιν LV, τιθησει M. | μεθυσ-

ἐλάσσω· σὺ δὲ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. 11. ταύτην ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐφανέρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 12. μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καπερναοὺμ αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας.

13. Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα †. 14. καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους, 15. καὶ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τὰ τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τὸ κέρμα καὶ τὰς τραπέζας § κατέστρεψεν, 16. καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν· ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν, § καὶ μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου. 17. ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν· ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου § καταφάγεται με. 18. ἀπεκρίθησαν † οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ· τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς; 19. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν

θωσί SLV. | - δε S. | τετηρικας MP.

11. ἐποίησεν LV. | σημειον M. | ἐφανερωσεν V. | αὐτον M.

12. τουτω MP, ταυτα V, sed V marg. = *txt.*, μετατουτο *uno verbo* L. | και οι μαθ. αυ. και οι αδ. αυ. P. | εμεινεν V.

13. *fin* + ο ιησους S.

14. ποας *pro* βοας L₁P

15. σφραγελιον L. | κολουββιστων L. | ανεστρεψε S, καταστρεψεν P, κατορθωσε L₁ *sed* κατεστρεψε L₂ *marg.*

16. - και *sec.* S. | ποιητε L. | εμπορειον V.

17. καταφαγε SL, καταφαγετε M.

18. + ουν *post* απεκρι. SV.

ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. 20. εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· τεσσαράκοντα καὶ ἕξ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν; 21. ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. 22. ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν, † καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ᾧ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς.

23. Ὡς δὲ ἦν ἐν ᾗ τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει· 24. αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν ᾧ πάντα, 25. καὶ ὅτι οὐ χρεῖαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

III.

1. Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων· 2. οὗτος ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ῥαββί, οἶδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα δύναται ποιεῖν ἢ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ᾗ ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ. 3. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν

20. αρ. I marg. | οικοδομηθη V.

21. ελεγε SLM.

22. + αυτοις post ελεγεν S. | - αυτοις post ειπεν SV.

23. - τοις S. | το πασχα προ εν τω π. L.

24. γινωσκεν V. | παντας S.

25. μαρτυρησει M, μαρτυριση P. | εγινωσκε SV.

III. 1. νικωδης L.

2. ηλθεν M. | - τα L. | ποιεις P.

λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 4. λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος· πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὢν; μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι; 5. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς ὅτι εἶπεν αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 6. τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ ἐστίν, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος πνεῦμά ἐστι. 7. μὴ θαυμάσης ὅτι εἶπόν σοι· δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. 8. τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος. 9. ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ· πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι; 10. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἰ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις; 11. ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὁ οἶδαμεν λαλοῦμεν καὶ ὁ ἐωράκαμεν μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε. 12. εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν † οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἶπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε; 13. καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. 14. καὶ καθὼς ὁ Μωϋσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν

4. — ο V. | πας προ πως M. | ὢν P.

5. — και ειπεν αυτω SLV.

6. ἐστι bis S, prim. V.

7. *in it.* + και L. | ημας L.

8. πνη προ πνει M. | κουεις L. | οὔτος L. | ἐστιν L. | γεγενη-

μενος L.

11. λαμβανεται P.

12. + και ante ου SM. | πιστευσητε LV.

14. μωσης SL.

υἷον τοῦ ἀνθρώπου, 15. ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ᾖ ἀπόλ-
ληται ἀλλ' ὁ ἔχει ζωὴν αἰώνιον. 16. οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ
θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν ὁμογενῆ ἔδωκεν,
ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπολλῇται ἀλλ' ὁ ἔχει ζωὴν αἰώ-
νιον. 17. οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον
ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. 18. ὁ
πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται,
ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ.
19. αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον
καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ
ὁ αὐτῶν πονηρὰ τὰ ἔργα. 20. πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράστων
μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα
αὐτοῦ ὅτι πονηρὰ ἐστίν. 21. ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχε-
ται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν τῷ θεῷ ἐστὶν
εἰργασμένα.

22. Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν
Ἰουδαίαν γῆν, καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν. 23. ἦν
δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνῶν ἐγγὺς τοῦ Σαλείμ, ὅτι ὕδατα

15. απολλῇται s, — μὴ απολλῇται ἀλλ'
v. | ἐχῃ s.

16. οὕτω s. | μονογενῆ SLV. | ἀπολ-
ληται L. | ἐχῃ s.

17. + οὐχ ante ἵνα prim. L. *Etiam p
videtur οὐχ primo habuisse
quod postea erasum est; spa-
tium certe trium litterarum
habet.*

18. τὸν υἱὸν pro αὐτὸν M. | + εἰς

αὐτὸν ante ἤδη v. | — μὴ sec. L.

19. πονηρὰ αὐτῶν s.

20. — ὅτι πονηρὰ ἐστὶν SLV.

21. πίων P. | τὰ ἔργα αὐτοῦ (φανε-
ρωθῇ super rasur. P) L. | — τῷ
SV.

22. μεταταῦτα L.

23. αἰνῶν s. | ἐκγῆς pro ἐγγὺς L. |
σαλημ LM.

πολλὰ ἦν ἐκεῖ, καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο· 24. οὐπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης. 25. ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίων περὶ καθαρισμού. 26. καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπον αὐτῷ· ῥαββί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε οὗτος βαπτίζει καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν. 27. ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν· οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν ἢ ἀφ' ἐαυτοῦ οὐδέν, ἐὰν μὴ ᾗ δεδομένον αὐτῷ ἢ ἄνωθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 28. αὐτοὶ ὑμεῖς μοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον· οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός, ἀλλ' ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. 29. ὁ ἔχων τὴν νύμφην νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ ἐστηκὼς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, ἡ χαρὰ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. 30. ἐκείνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι. 31. ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν· ὁ ὢν ἢ ἀπὸ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐστὶν καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ. ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν· 32. καὶ ὁ εἶδεν καὶ ἤκουσε τοῦτο μαρτυρεῖ, καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει. 33. ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐσφράγισεν ὅτι ὁ θεὸς ἀληθὴς ἐστίν. 34. ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς, τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ λαλεῖ·

Hiat M ab ειπον αυτω v. 26.

παρεγενοντο L.

24. οὐπω LP.

26. - τον v. | Codex M mutilus est a verbis ειπον αυτω usque ad ερευνησον cap. VII. 52. | μεμαρτυρικας P. | οὕτως P.

27. αφ' εαυτου λαμβανειν v, - αφ' εαυτου s. | - ανωθεν s.

28. εμοι v. | μαρτυρεται P. | + υμιν

post ειπον P.

29. νυμφιν P. | εστικως P. | νυμφιου sec. L. | χαρᾱ prim. sv.

31. αινωθεν L^p | εκ προ απο sv. | εστι sec. et tert. s, - εστιν sec. v sed v' marg. = txt.

32. εωρακεν P. | ηκουσεν L. | εκεινο προ τουτο L. | ουδus P.

33. λαμβανων v. | αληθεις P.

οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα. 35. ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 36. ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ § ἀπιστῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται § τὴν ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν.

IV.

1. Ὡς οὖν ἔγνω ὁ κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι § ὁ Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάννης, 2. καί-τοιγε § ὁ Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτισεν ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, 3. ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν § γῆν καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 4. ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρείας. 5. ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακώβ Ἰωσήφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 6. ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο † ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν ὥσεὶ ἕκτη. 7. ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλήσαι ὕδωρ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· δός μοι πιεῖν. 8. οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγο-

Hiat M.

36. απειθων SV. | - την S.

IV. 1. - ο sec. SV. | ι in ποι. et ν in
ιωαν. *mutat.* L.

2. - ο SV.

3. αφηκεν P. | - γην S. | απηλθε
SL.

4. ερχεσθαι V.

5. λεγομενη L. | σιχαρ L. | ὧ pro

δ L.

6. - ουν L. | κεκοπικως L. | απο
pro εκ L. | + ουτως *post* εκαθ.
S, + ουτος P. | ὡς ἡ L, ὡς εἰ P,
pro ωσει. | ἕκτη P.

7. απο pro εκ V. | ποιειν P.

8. απεληλυθασιν L, απεληλυθησαν
P. | αγορασωσι S.

ράσωσιν. 9. λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ § Σαμαρείτης· πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς οὕσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος ; οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις. 10. ἀπεκρίθη § ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· εἰ ᾗδεῖς τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ καὶ τίς ἐστὶν ὁ λέγων σοι· δός μοι πιεῖν, σὺ ἂν ᾗτησας αὐτὸν καὶ ἔδωκεν ἅν σοι ὕδωρ ζῶν. 11. λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ· κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν ; 12. μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ § τοῦτο, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιεν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ ; 13. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν· 14. ὃς δ' ἂν § πῖει ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ § διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ § ἐγὼ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζῶν αἰώνιον. 15. λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ· κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ § ἔρχομαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. 16. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. 17. ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν· οὐκ ἔχω ἄνδρα. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· καλῶς εἶπας ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· 18. πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστι σου ἀνὴρ. τοῦτο ἀληθὲς εἶρηκας. 19. λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ· κύριε, θεωρῶ ὅτι προ-

Hiat M.

9. σαμαρειτις S, σαμαριταις L P

10. - ο S. | οιδης L P | - αν sec. L.

12. μιζων P. | ἡ pro ει L. | δεδωκεν L. | - τουτο S. | επιε S. | - οι P.

14. πιη SV, ποιει P. | ὁ pro οὗ V. | - ου μη usq. αυτω sec. P. Scriba autem verba τουτου διψ.

usq. πιει εκ του ex v. 13 iterum scripserat, quæ deinde minio delerit. | διψηση S. | - εγω sec. SP. | + ζωντος ante αλλομ. P. | αλομενου L.

15. μήδέ L. | ερχομαι SV.

16. σου τον ανδρα L.

18. εστιν P.

φήτης εἰ σύ. 20. οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν ᾧ τῷ ὅρει τούτῳ προσ-
 εκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος
 ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. 21. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· γύναι, ᾧ πιστευέ-
 μοι ᾧ λέγουσι ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὅρει τούτῳ οὔτε ἐν
 Ἱεροσολύμοις ᾧ προσκυνήσωσι τῷ πατρί. 22. ὑμεῖς προσκυ-
 νεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε, ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν, ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ
 τῶν Ἰουδαίων ἐστίν· 23. ἀλλ' ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ
 ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ
 ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας
 αὐτόν. 24. πνεῦμα ὁ θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν ἐν πνεύ-
 ματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. 25. λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· ᾧ οἴδα-
 μεν ὅτι ᾧ Μεσσίας ἔρχεται, ὃ λεγόμενος Χριστός· ὅτ' ἂν ἔλθῃ
 ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα. 26. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ
 εἰμι, ὃ λαλῶν σοι. 27. καὶ ἐπὶ ᾧ τοῦτο ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
 καὶ ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπεν· τί
 ζητεῖς ἢ τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς; 28. ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς
 ἡ γυνή καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις·
 29. δεῦτε, ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα· μήτι
 οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; 30. ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ

Hiat m.

20. τουτω τω ορει S. | τουτο P.
 21. - γυναι V, sed V marg. = txt. |
 πιστευουσιν SV. | - λεγουσι SV. |
 προσκυνησετε S, προσκυνησου-
 σι L, προσκυνησωσιν V.
 22. + εγενετο και post ιουδ. L.
 23. αληθεινοι P. | κ in προσκ. mutat.
 L. | προσκυνησωσι V. | + μου

post πατρι L. | αυτον (= txt.)
 V, sed αυτο V'. | fin. + εν πνευ-
 ματι V, sed om. V'.

24. - παν usq. αυτον L.
 25. οίδα SV. | μεσσίας S. | χ in
 ερχεται mutat. L. | + τα ante
 παντα L.
 27. τουτω S. | ουδ' εις P. | ειπε S.
 29. ειδετε L. | ειπεν P.

ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. 31. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἡρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντες· ραββί, φάγε. 32. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ βρώσιν ἔχω φαγεῖν ἢν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. 33. ἔλεγον οὖν ὅτι πρὸς ἀλλήλους οἱ μαθηταί· μή τις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; 34. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐμὸν βρώμά ἐστιν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. 35. οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι † ὁ τετραμήνός ἐστι καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαὶ εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη. 36. καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ ὅτι χαίρει καὶ ὁ θερίζων. 37. ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. 38. ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. 39. ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης ὅτι εἶπεν μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. 40. ὥς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἡρώτων αὐτὸν μείναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. 41. καὶ πολλῶ πλείους ἐπίστευσαν ὅτι εἰς αὐτὸν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, 42. τῇ τε γυναικὶ

Hiat m.

31. το *pro* τω P. | + αὐτον *post* μαθηται V. | ἡρωτων L, ἡρωτων P.
 33. οι μαθ. προς αλλ. s.
 34. ποιησω *pro* ποιω V.
 35. + *eti ante* τετραμ. sv. | τετραμηνον s. | - ιδου λεγω υμιν V. | εισιν V.

36. χαιρη s.
 37. τουτο *pro* τουτω PV. | - ο *ante* αληθ. V.
 38. κεκοπιακασι SP. | αὐτον *pro* αὐτων L.
 39. + *ex* αυτων *post* αὐτον L. | τῶν λογων L. | ειπε SL.
 41. - εις αὐτον s.
 42. δε *pro* τε V. |

ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλίαν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν ὅτι παρ' αὐτοῦ, καὶ οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.

43. Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν † εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 44. αὐτὸς γὰρ ὁ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει. 45. ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ὅσα ἐποίησεν ὅτι σημεῖα ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ. καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν. 46. ἦλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον.

Καὶ ἦν τις βασιλικός, οὗ ὁ υἱὸς ἡσθένει, ἐν Καπερναούμ· 47. οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἦκει ὁ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν ὅτι ἦλθεν πρὸς αὐτόν, καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσῃται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἡμελλε γὰρ ἀποθνήσκειν. 48. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν· ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδῃτε, οὐ μὴ πιστεύσητε. 49. λέγει πρὸς αὐτόν ὁ βασιλικός· κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν ὁ υἱός σου ζῆ. καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς, καὶ ὁ ἐπορεύθη. 51. ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος

Hiat m.

— παρ' αὐτοῦ s.

43. + καὶ ἀπηλθεν ἀπὸ εἰς sv.

44. ἐμαρτ. ο ἰησ. v. | ἐμαρτυρίσεν P. |
Rasura in L inter προφ. et της.

45. — ουν P. | αὐτων pro αὐτον L₁ P |
a pro οσα s. | ἐποίησε L. |
— σημεῖα s.

46. ο ἰησ. παλιν s, — παλιν v. | κανὰ

L. | βασιλικός P.

47. εκ pro απο s. | ἀπηλθε s, ἦλθε L. |
— αὐτον sec. L. | εἰμελλε L,
ἡμελλεν v, ἡμελλε P.

48. ἰδηται L. | πιστευσηται L₁.

49. βασιλικός P. | το παιδιον pro
τον v. s.

50. ὁ pro ω P. | — ο ἀπὸ ἰησ. sec. s. |
επορευετο s.

οἱ δούλοι αὐτοῦ § ὑπήντησαν αὐτῷ καὶ ἀπήγγειλαν λέγοντες ὅτι ὁ § υἱός σου ζῇ. 52. § ἐπυνθάνετο οὖν § τὴν ὥραν παρ' αὐτῶν ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχε· καὶ εἶπον αὐτῷ ὅτι χθὲς ὥραν ἐβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. 53. ἔγνω οὖν ὁ πατήρ § αὐτοῦ ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ὁ υἱός σου ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη. 54. Τοῦτο § δὲ πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

V.

1. Μετὰ ταῦτα ἦν ἐορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. 2. ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ, ἡ ἐπιλεγομένη § Ἑβραϊστὴ Βηθεσδά, πέντε στοὰς ἔχουσα. 3. ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. 4. ἄγγελος γὰρ § κυρίου κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴναραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιὲς § ἐγένετο, ᾧ δὴποτε κατείχετο νοσήματι. 5. ἦν δὲ

Hiat m.

51. απηνητησαν s, ηπηνητησαν L. | παις pro υιος s, ο παις σου ο υιος αυτου P.
52. επυνθετο s. | δε pro ουν L. | παρ' αυτων την ωραν s. | κομψωτερον L. | - χθεις L.
53. - αυτου s. | - εν η L.

54. - δε s.

- V. 2. εστιν V, - εστι δε εν τ. ιερ. L. | εβραιστι SL. | βιθεσδα L. | βηθεσδα P.
3. ταυθαις L1. | κατεκειντο P. | χωλων L.
4. - κυριου s. | εταρασσετο V. | εγινετο s. | κατηχετο P.

τις ἄνθρωπος ἐκεῖ § τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ· 6. τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· θέλεις ὑγιῆς γενέσθαι; 7. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ § βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. 8. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· § ἔγχειρε ἄρον τὸν § κράββαττόν σου καὶ περιπάτει. 9. καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιῆς ὁ ἄνθρωπος, καὶ § ἐγερθεὶς ἦρε τὸν κράββατον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει· ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 10. ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθέραπευμένῳ· σάββατόν ἐστιν, § καὶ οὐκ ἔξεστί σοι ἄραι τὸν § κράββαττόν § σου. 11. § ὁ δὲ ἀπεκρίθη αὐτοῖς· ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἄρον τὸν § κράββαττόν σου καὶ περιπάτει. 12. ἠρώτησαν οὖν αὐτόν· τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπὼν σοι· ἄρον τὸν § κράββαττόν σου καὶ περιπάτει; 13. ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσε νῦν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. 14. μετὰ ταῦτα εὕρισκει αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε ὑγιῆς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν τί σοι γένηται. 15. ἀπήλθεν § οὖν ὁ ἄνθρωπος καὶ § ἀπήγγειλεν τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ

Hiat m.

5. τριακονταοκτω s. | ασθενια P. |
 fin. + αυτου v.
 6. ἡδεῖ P. | υγιεις P.
 7. + ναι ante κυριε v. | ανπον L₁? |
 βαλλη s, βαλει L. | εις την
 κολυμβηθρα (sic) P. | εγω ερ-
 χομαι P, - εγω L. | fin. + εγω
 δε ασθενων πορευομαι L.
 8. εγειραι s. | κραββατον s (etiam
 vv. 10, 11, 12), κραβαττον v

(sic semper).

9. - εγερθεις s. | ἡρεν v. | περιε-
 πατη P.
 10. το τεθεραπευμενον L. | - και sv. |
 - σου sv.
 11. - ο δε sl. | απεκριθη P.
 13. οιδει L.
 14. + δε post μετα v. | μηκετι L.
 15. - ουν sl. | απηγγειλε s, απηγγει-
 λε L.

ποιήσας αὐτὸν ὑγιή. 16. καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον ὅ οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ. 17. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς· ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, καὶ γὰρ ἐργάζομαι. 18. διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυνε τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ. 19. Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ἢ τοῦ ἀνθρώπου ἢ ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖν οὐδέν, ἐὰν μὴ τι ἢ βλέπει τὸν πατέρα ποιούντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ἢ ποιεῖ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ. 20. ὁ γὰρ πατήρ φιλεῖ τὸν υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ, καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς ἢ θαυμάζετε. 21. ὥσπερ γὰρ ὁ πατήρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὗς θέλει ζωοποιεῖ. 22. οὐδὲ γὰρ ὁ πατήρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ υἱῷ, 23. ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα. ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. 24. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν.

Hiat m.

16. διατουτο L. | τον ιησ. οι ιουδ. sv. |
 οτι pro και sec. v. | — και εζ.
 αυτ. αποκ. L.

18. εαυτον L. | + οτι post αλλα P. |
 ελεγεν v.

19. — του ανθ. s. | ποιειν αφ' εαυτου
 s. | ουδ' εν P, ουδε εν v. | βλεπη

SL. | ποιη pro ποιει prim. SL.

In v magnus recentior super ei
 scripsit η. Alter. | fin. ποιη VL?

20. μειζωνα τουτον P. | θαυμαζητε
 SP, θαυμαζεται L.

21. εγειρη P. | ουτω s.

22. κρινη P.

24. των pro τον L1?

25. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται. 26. ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ. 27. καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστί. 28. μὴ θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ἣ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ, 29. καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. 30. οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἑμαυτοῦ οὐδέν· καθὼς ἀκούω κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν, ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός. 31. ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής· 32. ἄλλος ἐστίν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστίν ἡ μαρτυρία ἣν ὁ μεμαρτύρηκε περὶ ἐμοῦ. 33. ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκε τῇ ἀληθείᾳ· 34. ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. 35. ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ὁ ἀγαλλιασθῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. 36. ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν ὅτι μείζων τοῦ Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα αὐτοῦ ὅτι δέδωκέ μοι ὁ πατὴρ ἵνα ὁ τελέσω αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐγὼ ποιῶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατὴρ με ἀπέσταλκε. 37. καὶ

Hiat M.

25. εἶπαι pro ἐστίν L. | ἀκουσῶσι L.

26. οὕτως L. | ἔδωκεν V.

27. ἐστίν V, — ἐστί L.

30. ἀπ' ἑμαυτοῦ ποιεῖν P. | ἐμοὶ pro ἐμῇ P. | ἐστί L.

32. μαρτυρεῖ SY, μεμαρτυρικέ P.

34. περὶ pro παρα L. | ὑμεῖ L.

35. ἀγαλλιασθῆναι SL.

36. μείζω SY, μείζον L. | ἰωαννου V, sed ἰωαννου V'. | ἔδωκε S, δέδωκεν V. | τελείωσω S. | + καὶ ἀπὸ τοῦ L. | ἀπεστάλκεν P.

ὁ πέμψας με πατήρ, αὐτὸς μεμαρτύρηκε περὶ ἐμοῦ· οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἔπωποτε ἀκηκόατε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἐωράκατε, 38. καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε ἔν ὑμῖν μένοντα, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. 39. ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν, καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ· 40. καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρὸς με ἵνα ζωὴν ἔχητε. 41. δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω, 42. ἀλλ' ἐγνώκα ὑμᾶς ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. 43. ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς μου, καὶ οὐ λαμβάνετε με· εἰ ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκείνον λήψετε. 44. πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ οὐ ζητεῖτε; 45. μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μωσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. 46. εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωσῇ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. 47. εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι ἔπιστεύσετε;

VI.

1. Μετὰ ἧς δὲ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος· 2. ἧς ἠκολούθη δὲ αὐτῷ ὄχλος

Hiat m.

37. — πατήρ P. | μεμαρτυρικὲ P. | ἀκηκ. πωποτε S.

38. ἐχεται P. | μένοντα ἐν ὑμῖν SL. | οὐτα *pro* μένοντα P. | τουτον L, τουτο P.

39. δοκεῖτε L.

40. + αἰωνιον *post* ζωνην L.

44. παρ' L. | — τὴν *sec.* L.

45. δοκεῖτε L. | μωσεις P.

46. μωσει L. | ἐγραψε P.

47. πιστευετε S.

VI. 1. — δε S. | απηλ (*sic*) L.

2. και ηκολ. *pro* ηκολ. δε S. | ηκο-

πολύς, ὅτι ἡ ἐθεώρων † τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων.
 3. ἀνῆλθεν ἡ οὖν εἰς τὸ ὄρος ὃ Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἡ ἐκαθέζετο
 μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. 4. ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα ἡ ἑορτὴ τῶν
 Ἰουδαίων. 5. ἐπάρas οὖν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ θεασά-
 μενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς τὸν Φίλιπ-
 πον· πόθεν ἡ ἀγοράσωμεν ἄρτους ἵνα φάγωσιν οὗτοι; 6. τοῦτο
 δὲ ἔλεγε πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἔμελλε ποιεῖν.
 7. ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιππος· διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦ-
 σιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος † βραχύ τι λάβῃ. 8. λέγει αὐτῷ εἰς ἐκ
 τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου· 9. ἔστι
 παιδάριον † ὧδε, ὃ ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια·
 ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστὶν εἰς τοσούτους; 10. εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς·
 ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ
 τόπῳ. ἡ ἀνέπεσαν οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὥσεὶ πεντακισ-
 χίλιοι. 11. ἡ καὶ λαβὼν τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς καὶ εὐχαριστήσας
 διέδωκε τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις· ὁμοίως καὶ
 ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ᾔθελον. 12. ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει
 τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα
 μή τι ἀπόληται. 13. συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφί-

 Hiat m.

- λουθει sv. | εωρων pro εθ. sv,
 εθεωρουν L. | + αυτου ante τα
 s, post τα v. | επιει P.
 3. ανηλθε s, απηλθεν v. | δε pro
 ουν sv. | εκαθητο s.
 6. τους οφθ. ο ιησ. L, - ο ιησ. P. |
 θεασαμενο L. | αγορασομεν s.
 6. ελεγεν P. | οιδει L. | εμελλεν v.
 7. απεκριθει L. | + αυτων post εκασ-
 τος sv.

8. - ο L.
 9. + ἐν post παιδ. sv.
 10. ειπε sL. | ανεπεσον sv. | των
 αριθμων L.
 11. ελαβε δε pro και λαβ. s. | δι'
 pro και ante ευχ. v. | εδωκε
 L. | + δε post ομοιως v. |
 ιχθυων pro οψ. v. | οσων L.
 12. συναγαγετε L₁. | απυλληται L.
 13. - δωδεκα P.

νους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ἐπερισσευσε τοῖς βεβρωκόσιν.

14. Οἱ οὖν § οἱ ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησε σημεῖον ὃ Ἰησοῦς ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον. 15. § ὁ οὖν Ἰησοῦς † γνούς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἀρπάζειν αὐτὸν ἵνα ποιήσωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησεν † εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος. 16. ὡς δὲ ὁψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ § εἰς τὴν θάλασσαν, 17. καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον ἤρχοντο § εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καπερναοὺμ. καὶ σκοτία ἦδη ἐγεγόνει, καὶ § οὐπω ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, 18. ἥ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος § διεγείρετο. 19. ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα θεωροῦσι τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν. 20. ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· ἐγὼ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 21. ἤθελον οὖν § αὐτὸν λαβεῖν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως § ἐγένετο τὸ πλοῖον ἐπὶ § τὴν γῆν εἰς ἣν ὑπῆγον.

22. Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἐστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης ἰδὼν ὅτι § ἄλλο πλοῖαριον οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἓν ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ

Hiat m.

13. βεβροκοσιν v.

14. — οι *sec.* sv. | ἄνδρες P. | ἰδωντες P. | ἐποίησεν v. | ο εἰς τ. κοσ. ἐρχομ. v.

15. ἰησοῦς οὖν *pro* ο οὖν ἰησ. sv. | ἀνεχώρησε s. | + οι οἱ οἱ *pro* εἰς τὸν κόσμον P. | + παλιν *pro* εἰς τὸν κόσμον sv.

16. οψίας P. | ἐπὶ *pro* εἰς s.

17. — εἰς το *sec.* sv. | οὐκ *pro* οὐπω s. | + εἰς το πλοῖον *pro* εἰς τὸν κόσμον P.

18. — μεγάλου L. | διεγείρετο sv.

19. ἐληλακότες L. | ω *pro* ως v, *sed* manus 1ma σ *supra* *addidit*. | εἰκωσιπέντε P. | θεωροῦσιν P. | γενομένου L. | — και *sec.* L.

20. φοβεῖσθαι P.

21. λαβεῖν αὐτὸν SP. | το πλ. εγεν. s. | τῆς γῆς s.

22. ἄλλον v. | πλοῖαριον ἄλλο s. | εἰμι P. | ἐκεῖνω P. | οὐ *pro* ο L.

μαθηταὶ § τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ὅτι οὐ συνεισηλθε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ
ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ § πλοῖον ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλ-
θον· 23. ἀλλὰ δὲ ἦλθε πλοιάρια ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου
ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον εὐχαριστήσαντος τοῦ κυρίου. 24. ὅτε οὖν
εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι § ὁ Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
§ ἔλαβον αὐτοὶ † τὰ § πλοιάρια καὶ ἦλθον εἰς Καπερναοὺμ
ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν. , 25. καὶ εὐρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσ-
σης εἶπον αὐτῷ· ραββί, πότε ὧδε γέγονας; 26. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἶδετε
σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχυρτάσθητε. 27. ἐργάζ-
εσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν
μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου § δώσει ὑμῖν·
§ τοῦτο γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν, ὁ θεός. 28. εἶπον οὖν πρὸς
αὐτόν· τί § ποιήσωμεν ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ;
29. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτό ἐστι τὸ ἔργον τοῦ
θεοῦ ἵνα πιστεύσητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. 30. εἶπον οὖν
αὐτῷ· τί οὖν ποιεῖς † σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι, τί
ἐργάζῃ; 31. οἱ πατέρες ἡμῶν § ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ
ἐρήμῳ, καθὼς ἐστι γεγραμμένον· ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ § δέδωκεν
αὐτοῖς φαγεῖν. 32. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω

Hiat m.

22. αὐτοῦ *pro* τοῦ *ιησ.* s. | συν-
ησηλθε P. | πλοιαριον *pro*
πλοιον s.
23. ἦλθον v. | - *ευχαρ.* του κ. L₁.
24. - ο *sec.* sv. | *ενεβησαν* και *αυτοι*
εις τα πλοια pro *ελαβον* *αυτοι*
τα πλ. s.
26. *ιδετε* P.
27. - *την βρωσιν* L. | *απολλυμενην*
L. | *δωση* L, *υμιν δωσει* s. |

- τουτον pro* *τουτο* sv.
28. *ποιουμεν* s, *ποιησουμεν* L. | *εργαζ-*
ομεθα v.
29. + *απαντες post* *ινα* L.
30. + *συ post* *ποιεις* sv. | *ειδωμεν* L. |
πιστευσομεν L.
31. *υμων pro* *ημων* L₁. | *το μαννα*
εφ. s. | *εδωκεν* sp.
32. - *αμην* L.

ὑμῖν, οὐ Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ † τὸν ἀληθινόν. 33. ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ θεοῦ ἐστὶν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζῶν διδούς τῷ κόσμῳ. 34. εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον. 35. εἶπεν § οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς με οὐ μὴ § πεινάσει, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ § διψήσῃ πώποτε. 36. ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἐωράκατέ με καὶ οὐ πιστεύετε. 37. πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ πατήρ, πρὸς ἐμὲ ἤξει, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω, 38. ὅτι καταβέβηκα § ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. 39. τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέ μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλ' ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 40. τοῦτο § γάρ ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με § πατρός, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν § ἔχει ζωὴν αἰώνιον καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ § ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 41. ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν· ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ § ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, 42. καὶ ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἶδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; πῶς οὖν λέγει· † ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα;

Hiat m.

32. ημιν *pro* υμιν *prim.* v. | - εκ του ουρανου l. | + αλλ' ο πατηρ μοι διδωσιν υμιν τον αρτον εκ του ουρανου *ante* τον αληθ. sv.
 33. καταβαινον P.
 34. ειπαν P.
 35. ειπε s. | δε *pro* ουν sv. | πινασει P, πειναση sl. | διψηση sl.

37. διδωσιν v. | εκβαλλω l.
 38. εκ *pro* απο s.
 39. αλλα sv. | δεδωκεν v. | αυτον P.
 40. δε *pro* γαρ sv. | - πατρος s. | εχε s. | - εν s.
 41. εγογγιζον l. | - περι αυτου l. | ε in εγω *mutat.* l. | καταβας εκ του ουρ. s.
 42. + ουτος οτι *post* λεγει s.

43. ἀπεκρίθη † ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· § ἵνα τί § γογγίζετε μετ' ἀλλήλων; 44. οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με εἰ μὴ ὁ πατήρ ὁ πέμψας με § ἐλκύσει αὐτόν, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτόν § ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 45. ἔστι γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ † θεοῦ· πᾶς † ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν ἔρχεται πρὸς με. 46. οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τις ἑώρακεν, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ θεοῦ, οὗτος ἑώρακε τὸν πατέρα. 47. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἔχει ζωὴν αἰώνιον. 48. ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. 49. οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀπέθανον· 50. οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ ἀποθάνῃ. 51. ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· εἰ τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σὰρξ μου ἐστίν, ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. 52. ἐμάχοντο οὖν § οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· πῶς δύναται οὗτος § ἡμῖν τὴν σάρκα δοῦναι φαγεῖν; 53. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰ μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ § πίετε αὐτοῦ τὸ αἶμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. 54. ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἶμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτόν § ἐν τῇ ἐσχάτῃ

Hiat m.

43. + οὖν *post* απεκρ. S. | μη *pro* ἵνα τι SV, ἵνα τί P. | γογγυζετε S, γογγυζεται P, γογγιζεται V, *sed* ε *supra* αἱ *scripsit* manus *prima*.
 44. ἐλκυση SV. | – ἐν S.
 45. ἐστιν P, ἐστὶν V. | διδακτι P. | + του *ante* θεου S. | + οὖν *post* πας SP.

46. ἑώρακεν P.
 47. + *oti post* ὑμιν V.
 49. ἡμων L₁. | μανα L.
 51. ἡ ἐμῃ *pro* μου L.
 52. πρὸς ἀλλ. οἱ ἰουδ. SV. | ἡμιν δοῦναι τὴν σ. S, τὴν σ. δοῦναι ἡμ. L.
 53. πιητε S.
 54. – ἐν S.

ἡμέρα. 55. ἡ γὰρ σὰρξ μου ὅτι ἀληθὴς ἐστὶ βρωσις, καὶ τὸ αἷμα μου ἀληθῶς ἐστὶ πόσις. 56. ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ. 57. καθὼς ὁ ἀπέσταλκέ με ὁ ζῶν πατήρ καὶ ἐγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με καὶ κεῖνος ὁ ζήσκει δι' ἐμέ. 58. οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τούτον τὸν ἄρτον ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. 59. ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν Καπερναούμ.

60. Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον· σκληρός ἐστὶν οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται ὅτι ἀκούειν αὐτοῦ; 61. ὁ ἔγνω οὖν ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὁ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; 62. ἐὰν οὖν θεωρῇτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον; 63. τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιούν, ἡ σὰρξ οὐκ ὀφελεί οὐδέν· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ ὁ λελάληκα ὑμῖν πνεῦμά ἐστι καὶ ζωὴ ἐστίν. 64. ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἳ οὐ πιστεύουσιν. ἦρκει γὰρ ὁ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἳ μὴ πιστεύοντες καὶ τίς ἐστὶν ὁ παραδώσων αὐτόν. 65. καὶ ἔλεγεν· διὰ τοῦτο εἶρηκα ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με, ἐὰν μὴ ἡ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρὸς μου.

Hiat m.

55. ἡ σαρκ μου γαρ P. | αληθως sv. |
ἐστιν bis P.

56. πινον P.

57. απεστειλε s, απεσταλκεν v. | τρω-
γωμεν pro τρωγων με P. | ζησε-
ται s, ζηση L.

58. in υμων, η et u ambo formantur
in L. | - τον ante αρτον v.

60. ο λογος ουτος v. | αυτου ακουειν
sv.

61. ειδως δε pro εγνω ουν sv. | - και
s (habet v).

62. θεωρειτε P.

63. οφελει ουδενα L. | λαλω s.

64. εξ αρχης sv. | ο ιησ. εξ a. v. |
πιστευσαντες v. | παραδωσω
v, sed ... σων v'.

65. ελεγε SL. | + αυτοις post ελεγε
P. | διατουτο L. | fin. - μου
v.

66. Ἐκ τούτου οὖν πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκ ἔτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν. 67. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα ὅτι μαθηταῖς· μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν; 68. ἀπεκρίθη ἡ αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις. 69. καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. 70. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν. 71. ἔλεγε δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος ὃς ἀπὸ Καρυνώτου· οὗτος γὰρ ὁ ἐμελλεν ὁ παραδιδόναι αὐτόν, εἰς ὧν ἐκ τῶν δώδεκα.

VII.

1. Καὶ ὁ μετὰ ταῦτα περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ᾔθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτείνειν. 2. ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. 3. εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· μετάβηθι ἐντεῦθεν καὶ ὑπάγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρήσωσι τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖς. 4. οὐδεὶς γὰρ ἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ, καὶ ζητεῖ ὁ ἐν παρρησίᾳ αὐτὸς ὁ εἶ. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. 5. οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίσταντες αὐτόν. 6. λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς

Hiat M.

66. — ουν s. | απηλ. τ. μαθ. αυτ. s. |
+ εκ απε των v.

67. — μαθηταις sv.

68. + ουν post απεκριθη s. | απελευ-
σωμεθα P.

70. αυτω pro αυτοις L. | αγω pro
εγω L.

71. ελεγεν P. | ιουδαν s. | ισκαρι-

ωτην pro απο καρ. s, αποκαρι-
ωτου L, απο σκαρυωτου P. |
ημελλεν s, εμελλε L. | αυτον
παραδ. s.

VII. 1. περιεπ. ο ιησ. μετα τ. s.

4. αυτος εν παρρ. sv. | ειναι sL, ει
Pv. | πτεις P.

5. ου pro ουδε L.

ἡμέρα. 55. ἡ γὰρ σὰρξ μου § ἀληθῆς ἐστὶ βρώσις, καὶ τὸ αἷμα μου ἀληθῶς ἐστὶ πόσις. 56. ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ. 57. καθὼς § ἀπέσταλκέ με ὁ ζῶν πατήρ καὶ ἐγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με καὶ κείνος § ζήσκει δι' ἐμέ. 58. οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. 59. ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδασκῶν ἐν Καπερναούμ.

60. Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον· σκληρός ἐστὶν οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται § ἀκούειν αὐτοῦ; 61. § ἔγνω οὖν ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, § καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; 62. ἐὰν οὖν θεωρῇτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον; 63. τὸ πνεῦμά ἐστὶ τὸ ζωοποιῶν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ § λελάληκα ὑμῖν πνεῦμά ἐστὶ καὶ ζωὴ ἐστίν. 64. ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἱ οὐ πιστεύουσιν. ἦδει γὰρ § ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες καὶ τίς ἐστὶν ὁ παραδώσων αὐτόν. 65. καὶ ἔλεγεν· διὰ τοῦτο εἶρηκα ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με, ἐὰν μὴ ἦ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός μου.

Hiat m.

55. η σαρξ μου γαρ P. | αληθως sv. |
ἐστιν bis P.

56. πινον P.

57. απεστειλε S, απεσταλκεν V. | τρω-
γωμεν pro τρωγων με P. | ζησε-
ται S, ζηση L.

58. in υμων, η et u ambo formantur
in L. | - τον ante αρτον V.

60. ο λογος ουτος V. | αυτου ακουειν
sv.

61. ειδως δε pro εγνω ουν sv. | - και
S (habet v).

62. θεωρειτε P.

63. οφειλει ουδενα L. | λαλω S.

64. εξ αρχης sv. | ο ιησ. εξ a. v. |
πιστευσαντες V. | παραδωσω
V, sed ... σων V'.

65. ελεγε SL. | + αυτοις post ελεγε
P. | διατουτο L. | fin. - μου
V.

66. Ἐκ τούτου οὖν πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκ ἔτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν. 67. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα ὁ μαθηταῖς· μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν; 68. ἀπεκρίθη † αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις· 69. καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. 70. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ ὑμῶν εἰς διάβολός ἐστιν. 71. ἔλεγε δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος ὁ ἀπὸ Καρυώτου· οὗτος γὰρ ὁ ἐμελλεν ὁ παραδιδόναι αὐτόν, εἰς ὧν ἐκ τῶν δώδεκα.

VII.

1. Καὶ ὁ μετὰ ταῦτα περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ᾔθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτείνειν. 2. ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. 3. εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· μετάβηθι ἐντεῦθεν καὶ ὑπάγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρήσωσι τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖς· 4. οὐδεὶς γὰρ ἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ, καὶ ζητεῖ ὁ ἐν παρρησίᾳ αὐτὸς ὁ εἶ. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. 5. οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. 6. λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς

Hiat m.

66. - ουν s. | απηλ. τ. μαθ. αυτ. s. |
+ εκ ante των v.

67. - μαθηταις sv.

68. + ουν post απεκριθη s. | απελευ-
σωμεθα P.

70. αυτω pro αυτοις L. | αγω pro
εγω L.

71. ελεγεν P. | ιουδαν s. | ισκαρι-

ωτην pro απο καρ. s, αποκαρι-
ωτου L, απο σκαρυωτου P. |
ημελλεν s, εμελλε L. | αυτον
παραδ. s.

VII. 1. περιεπ. ο ιησ. μετα τ. s.

4. αυτος εν παρρ. sv. | ειναι sL, εἶ
Pv. | πειεις P.

5. ου pro ουδε L.

οὐπω πάρεστιν, ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἔτοιμος. 7. οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. 8. ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην. ἐγὼ οὐπω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι § ὁ ἐμὸς καιρὸς οὐπω πεπλήρωται. 9. ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ. 10. ὥς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτὴν, οὐ φανερώς ἀλλ' ὥς ἐν κρυπτῷ. 11. οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ ἔλεγον· ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; 12. καὶ γογγυσμὸς πολὺς περὶ αὐτοῦ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις· οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι ἀγαθός ἐστιν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον· οὐ, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. 13. οὐδεὶς μέντοι παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

14. Ἦδη δὲ τῆς ἑορτῆς § μεσαζούσης ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκεν. 15. καὶ ἐθαύμαζον οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· πῶς οὗτος γράμματα οἶδε μὴ μεμαθηκώς; 16. ἀπεκρίθη § οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με· 17. ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ. 18. ὁ ἀφ' ἐαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος ἀληθὴς ἐστιν καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. 19. οὐ Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον;

Hiat m.

8. — εἰς τὴν εορ. ταυτ. sec. L. | ο καιρος ο εμος s.
9. ηπων P.
11. — εν τη εορτη L.
12. + γαρ post μεν v. | + περι αυτου post ελεγον prim. v. | — ελεγον sec. L. | τους οχλους L.
14. — ηδη δε P. | μεσουσης s. | εδι-
δασκε s.

15. μαθηκως P.
16. απεκριθη P. | — ουν s. | — αυτοις P. | εμοι pro εμη P.
17. τω pro το P. | + αυτου post διδα-
χης v. | προτερον L. | εις pro
η L.
18. εστι prim. s.
19. ημιν pro υμιν L.

καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον. τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι; 20. ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος καὶ εἶπεν· δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; 21. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἔν ἔργον ἐποίησα καὶ πάντες θαυμάζετε. 22. διὰ τοῦτο ὁ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν, οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωσέως ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων, καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. 23. εἰ περιτομήν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος ὁ Μωϋσέως, ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῇ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ; 24. μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε. 25. Ἐλεγον οὖν τινες ἐκ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν· οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; 26. † ἶδε παρρησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν. μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν † ὁ Χριστός; 27. ἀλλὰ τοῦτον οἶδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ Χριστὸς ὅτ' ἂν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν. 28. ἔκραξεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων καὶ λέγων· καμὲ οἴδατε καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε· 29. ἐγὼ † οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι καὶ ἐκείνός με ἀπέστειλεν. 30. ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι, ὁ καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὐπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

Hiat m.

19. — καὶ οὐδεὶς *μετ.* τον νομον P.

20. εἶπε S.

21. — ο L.

22. μωσῆς SV. | μωυσεως L.

23. μωσεως SV. | ἐποίησα υγιῇ L,
ἐποίησα ἀνθ. υγιῇ P.

24. κρίνατε L.

25. ἱεροσολυμητων L.

26. ἰπὶ. + καὶ SV. | λεγουσι S. |

+ ἀληθως *prost* ἐστιν S.

27. ἐρχεται P, ἔρχητῃ V.

28. ἐν τῳ ἱε. διδ. ο ἱησ. SV, — ἱησ. P.

29. + *δε prost* ἐγῶ S. | *fin.* + καὶ εἰπὼν ὅτι οὐκ οἶδα αὐτὸν ἐσομαι ὁμοιος ὑμῶν *ψευστης* V.

30. — καὶ ἐξ. *μετ.* αὐτων SV. | χεῖραν L. | οὐπω γὰρ (— ὅτι) L.
ἐληλύθει P.

31. § Ἐκ τοῦ ὄχλου πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον· † ὁ Χριστὸς ὅτ' ἂν ἔλθῃ, μήτι πλείονα σημεῖα † ποιήσει ὧν οὗτος § ποιεῖ; 32. § καὶ ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα, καὶ ἀπέστειλαν οἱ § ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ὑπηρέτας ἵνα πιάσωσιν αὐτόν. 33. εἶπεν οὖν † ὁ Ἰησοῦς· ἔτι § χρόνον μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με. 34. ζητήσετε με, καὶ οὐχ εὑρήσετε, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. 35. εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς· ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺς Ἑλλήνας; 36. τίς ἐστὶν § ὁ λόγος οὗτος ὃν εἶπεν· § ζητεῖτέ με καὶ οὐχ εὑρήσετε, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ † οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

37. Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἐορτῆς εἰστήκει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραζε λέγων· ἂν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω. 38. ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ρεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. 39. τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ τοῦ πνεύματος οὗ § ἡμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν· οὐπω γὰρ ἦν πνεῦμα ἅγιον, ὅτι † Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη.

Hiat m.

31. πολλοὶ δε εκ τ. οχ. s. | + οτι
 post ελεγον s. | - ο χριστος
 v. | + τουτων post σημεια sv. |
 ποιηση L. | οὕτως pro ουτος
 P. | fin. εποισεν sv.
 32. in it. - και s. | γογγιζοντες L. |
 οι φαρ. και οι αρχ. s. | u in
 υπηρ. mutat. L.
 33. + αυτοις post ουν s. | μικρον
 χρονον s.
 34. ζητειτε L, ζητησατε P. | εγω ειμι L.

35. αυτους pro εαυτ. L. | υμεις ευρι-
 σομεν P. | μητι pro μη v.
 36. ουτος ο λογος sv. | ειπε s. |
 ζητησετε sv. | ευρησεται v. |
 εγω ειμι L. | + υμεις ante ου
 δυν. sv. | δυνασθαι P.
 37. ιστηκει P. | εκραζε L, εκραξεν
 v.
 39. ειπε s. | εμελλον s. | + ο ante
 ιησ. s.

40. Πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τὸν λόγον § αὐτοῦ ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης· 41. ἄλλοι § δὲ ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. ἄλλοι † ἔλεγον· μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται; 42. οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν ὅτι ἐκ † σπέρματος Δαβὶδ καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης, ὅπου ἦν Δαβίδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται; 43. σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν· 44. τινὲς δὲ ᾔθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας.

45. Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· διὰ τί οὐκ ἡγάγετε αὐτόν; 46. ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὥς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. 47. ἀπεκρίθησαν οὖν † οἱ Φαρισαῖοι· μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; 48. μὴ τις † τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; 49. ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον ἐπικατάρτοι εἰσιν. 50. λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς, ὁ ἐλθὼν νυκτὸς πρὸς αὐτόν § τὸ πρότερον, εἰς ᾧν ἐξ αὐτῶν· 51. μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ § πρῶτον

Hiat m.

40. οἱ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου πολλοὶ v. |

— αὐτοῦ s, αὐτοῦ τοῦ λόγου v.

41. — δε s. | + ὅτι ante οὗτος L. |

+ δε post αλλοὶ sec. s.

42. + τοῦ ante σπερ. s.

43. ἐγένετο ἐν τ. ὄχ. v.

45. διατι sL.

46. + πρὸς τοὺς ἀρχ. καὶ φαρ. post
υπηρ. L. | — ο L. | P in con-

textu habet ουδεποτε ουτως ο

ανος, in marg. autem verba

ελαλησεν ανος ως. Omittit er-

go vel ουτως vel ουτος (quod
sæpe ουτως scriptum est in P),
sed similitudine tantum, ut
videtur.

47. + αυτοις post οὖν sv. | πεπλα-
νηστε P.

48. + ἐκ post τις s. | ἀρχοντων P.

49. — ουτος L. | επικαταρταὶ L,
επικαταρατι P. | εἰσι s.

50. — το προτερον s.

51. προτερον pro πρωτον s, πρωτον
παρ' αὐτου v, πρωτων P.

καὶ γινῶ τί ποιεῖ; 52. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφῆτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγγήγερται. †

VIII.

† 12. Πάλιν οὖν § αὐτοῖς ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς λέγων· ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. 13. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι· σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς; ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής. 14. ἀπεκρίθη § ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· καὶ ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαντοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι καὶ ποῦ ὑπάγω. 15. ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα. 16. καὶ ἐὰν § δὲ κρίνω † ἐγὼ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθής ἐστιν, ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με πατήρ. 17. καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν. 18. ἐγὼ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαντοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ. 19. ἔλεγον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ σου; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· οὔτε ἐμὲ οἴδατε οὔτε τὸν πατέρα μου· εἰ ἐμὲ ᾗδετε, καὶ τὸν πατέρα μου ᾗδετε ἄν.

Hiat M. usque ad v. 52.

52. ειπων P. | + συ post ει P. | ει δε pro ιδε L. | *Incipit M post hiatum cum verbo ερευνησον. Pericopam de adultera hoc loco legit s, quam post Luc. XXI. habent codices nostri.*

VIII. 12. ο ιησ. αυτ. ελαλ. s, αυτ. ο ιησ. ελαλ. v. | σκοτεια LM.

13. μαρτυρεis· SP.

14. init.. + και P. | - ο s. | - και ante ειπεν P. | - υμεις δε usq. fin. vers. L.

16. εαν κρινω δε s. | εγω κρινω L. | - οτι μονος usq. fin. vers. 17 L.

19. ειδειτε prim. L. | οιδετε sec. L, ειδετε M.

20. ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ διδασκῶν ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, ὅτι οὐπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

21. Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ὑπάγω καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτία ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὃ καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. 22. ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν, ὅτι λέγει· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; 23. καὶ ὃ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμὶ· ὑμεῖς ἐκ τοῦ ^{τοῦ} κόσμου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. 24. εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητέ ὃ μοι ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. 25. ἔλεγον οὖν αὐτῷ· σὺ τίς εἶ; καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· τὴν ἀρχὴν ὅτι καὶ λαλῶ ὑμῖν. 26. πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθὴς ἐστίν, καὶ ἡκούσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα ὃ λαλῶ εἰς τὸν κόσμον. 27. οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν. 28. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ὅτ' ἂν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ με ὁ πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ. 29. καὶ ὁ πέμψας με, μετ'

20. γαζοφυλακιω M. | ἐληλυθη MP.

21. ζητεῖτε L. | ἀποθανεῖσθαι P. |
- καὶ tert. SLV. | δύνασθαι P.

22. *init.* + καὶ L. | ἰδαῖοι L. | αὐτὸν L. | δύνασθαι P.

23. εἶπεν *pro* ἐλεγεν SV. | ἐστὶ MP. |
τῷ ἄνω L. | τοῦ κ. τούτου SM.

24. εἰμὶν *pro* ὑμῖν M. | - μοι S. |
ἀποθανεῖσθαι P.

25. - καὶ *prim.* LV.

26. ἐστὶ S. | καὶ ἐγὼ *pro* καγὼ M. |
λέγω *pro* λαλῶ S.

27. + οὖν *ante* ὅτι L.

28. - μου LP. | *fin.* ποιῶ L₁, λαλῶ L₂,
supra.

29. - με L.

ἐμοῦ ἐστίν· § καὶ οὐκ ἀφήκέν με μόνον †, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε.

30. Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.
 31. ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους·
 ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ,
 32. καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς.
 33. ἀπεκρίθησαν αὐτῷ § οἱ Ἰουδαῖοι· σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν,
 καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε· § καὶ πῶς σὺ λέγεις ὅτι ἐλεύ-
 θεροι γενήσεσθε; 34. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν
 λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας.
 35. ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς
 τὸν αἰῶνα. 36. ἐὰν † ὁ υἱὸς ὑμᾶς § ἐλευθερώσει, ὄντως ἐλεύ-
 θεροι ἔσεσθε. 37. οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ
 με ἀποκτείνειν, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. 38. ἐγὼ § δὲ
 § ἂ ἐώρακα παρὰ τῷ πατρί μου λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν § ἂ ἡκούσατε
 παρὰ § τοῦ πατρὸς ὑμῶν ποιεῖτε. 39. ἀπεκρίθησαν § αὐτῷ καὶ
 εἶπον· ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστι. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ
 τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἦτε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραάμ ἐποιεῖτε ἄν·
 40. νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτείνειν, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν λελά-
 ληκα ὑμῖν, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ § πατρός μου· τοῦτο Ἀβραάμ οὐκ

29. — και sec. SLV. | αφηκε SL. | + ο
 πατηρ post μονον SV.

32. γνωσεσθαι MP. | ελευθερωση L.

33. — οι ιουδαιοι S. | ουδ' ἐνι M. |
 — και sec. SMP. | — οτι L.

35. οικεια M. | — ο υιος μενει εις τον
 αιωνα V.

36. + ουν post εαν SM. | ελευθερωση
 SLV. | οντος L. | εσεσθαι P.

38. — δε S. | ο pro a bis S, prim. tan-

tum V. | εωρακατε pro ηκου-
 σατε SV. | τω πατρι pro του
 πατρος SLV. | ημων M.

39. και ειπον αυτω pro αυτ. κ. ειπ. S. |
 εστιν L. | αυτης pro αυτοις M. |
 — τα εργα usq. fin. vers. L. | fin.
 — αν P.

40. ανθρωπος L. | υμιν λελ. S. |
 θεου pro πατρος μου S.

εποίησεν. 41. ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. εἶπον οὖν αὐτῷ· ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ ἔγγενήμεθα, ἓνα πατέρα ἔχομεν τὸν θεόν. 42. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ ὁ θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἡγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἤκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαντοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν. 43. διατί τὴν λαλίαν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν ἡ τὸν ἐμὸν λόγον. 44. ὑμεῖς ἐκ ἡ τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστέ καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἔστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ιδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύσ-της ἐστὶν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 45. ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω ἡ ὑμῖν, οὐ πιστεύετε μοι. 46. τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; εἰ ἡ ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύετε μοι; 47. ὁ ὢν ἐκ τοῦ θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ. 48. ἀπεκρίθησαν ἡ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ· οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι Σαμαρείτης εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον ἔχεις; 49. ἀπεκρίθη ἡ ὁ Ἰησοῦς ἡ καὶ εἶπεν· ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ

40. ἐποίησε L.

41. εἰπων P. | a in πορνείας mutat. L. | γεγεννημεθα sv, sed v = ἐκτ. γεννημεθα M. | εχωμεν M.

42. ου pro ουδε LV. | ελαλησα pro εληλυθα P. | απεστειλε SM.

43. δια pro δια τι P. | τον λ. τον εμ. sv.

44. - του prim. s, - του πατρος P. | + υμων post πατρος v. | εσται P. | απαρχης L. | εστηκαν L1P,

εστηκεν L2, εστικεν P. | λαλει ψευδος P. | λαλει bis v. | εστι sec. sv, cum seq. jungit L.

45. - υμιν SL.

46. ελεγχη M. | + δε post ει sv. | + την ante αληθ. L.

47. διατουτο L.

48. + ουν post απεκρ. sv. | λεγωμεν MP. | υμεις pro ημ. LM. | + οτι ante δαιμ. L.

49. - ο s. | - και ειπεν s.

ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετε με. 50. ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. 51. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. 52. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραὰμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις· ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ ὧς γεύσῃται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα· 53. μὴ σὺ μέζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανεν; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν † ποιεῖς; 54. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν ἐγὼ ὧς δοξάσω ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδὲν ἔστιν· ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι θεὸς ὑμῶν ἐστίν, 55. καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν, ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν. καὶ ἐὰν εἶπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὥς ὑμῶν ὅμοιος ψεύστης· ἀλλ' οἶδα αὐτόν καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. 56. Ἀβραὰμ ὁ πατήρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ ὧς ἴδεν καὶ ἐχάρη. 57. εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· πεντήκοντα ἔτη οὐπω ἔχεις καὶ Ἀβραὰμ ἐώρακας; 58. εἶπεν ὁ οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμί. 59. ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ'

50. - δε I..

51. θεωρησει M.

52. απεθανε SL. | γευσεται S, γευσητε LP, γευσετε M.

53. η̄ pro ει L. | + του ante αβρ. L. | απεθανε SL. | + και post προφ. P. | + συ ante ποιεις SL.

54. - ο ante ιησ. S. | δοξαζω S. |

ημων pro υμων L.V. | εστι SP.

55. - εγω δε οίδα αυτον MP. | ομοιος υμων SL.V. | εσωμαι M.

56. ειδη pro ιδη L. | ειδε pro ιδεν SL. | εχαρην L.

58. - ουν post ειπεν S. | λεγο P. | γενεσθε L.

59. βαλλωσιν L.

αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν. καὶ παρήγεν οὕτω.

IX.

1. Καὶ παράγων § ὁ Ἰησοῦς § ἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ § γεννητῆς. 2. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· ῥαββί, τίς ἡμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; 3. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· οὔτε οὗτος ἡμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ. 4. ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρας ἐστίν· ἔρχεται νύξ ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. 5. ὅτ' ἂν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμὶ τοῦ κόσμου. 6. ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισεν τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, 7. καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἐρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθεν βλέπων. 8. οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμε-

59. ἐκριβει L. | ἐξῆλθεν απ' αὐτῶν
δια μέσου ἐκ τοῦ ἱεροῦ (- διελ-
θῶν) L. | § η. οὕτως M, - καὶ
παρήγεν οὕτω P.

IX. 1. - ο ἰησ. SL. | εἶδεν SL. | γε-
νετῆς S, γενετῆς L.

2. τι προ τίς L.

3. - ο L.

4. δι προ δεῖ M. | ἐργάζεσθε M.

6. ἐπτυσσε SL. | ἐποίησεν V. | ἐπέ-
χρισε S. | - τον πηλον L.

7. εἰς του σιλ. την κολ. L. | ἐρμη-
νευετε P. | ἦλθε SLM.

8. γειτῶνες P. | πρωτερον M. | προσ-
αιτης προ τυφλος V. | + καὶ
προσαιτης post ην L.

νος καὶ προσαιτῶν; 9. ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι δὲ ὅτι ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν. ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν ὅτι ἐγὼ εἰμι. 10. ἔλεγον οὖν αὐτῷ· πῶς ἀνεῷχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; 11. ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν καὶ ἐπέχρισέν μου τοὺς ὀφθαλμούς καὶ εἶπέν μοι· ὕπαγε δὲ νύψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ†. ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. 12. εἶπον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; λέγει δὲ αὐτοῖς· οὐκ οἶδα.

13. Ἀγούσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτε τυφλόν. 14. ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. 15. πάλιν οὖν ἡρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· πηλὸν ἐπέθηκέ δὲ μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην καὶ βλέπω. 16. ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρὰ † θεοῦ ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. ἄλλοι δὲ ἔλεγον· πῶς δύναται ἄνθρωπος ἀμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. 17. λέγουσιν δὲ οὖν τῷ τυφλῷ πάλιν· σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι δὲ ἡνέωξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτης ἐστίν. 18. οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι

9. + ελεγον *post* αλλοι δε v. | ουχι
αλλ' ουτι ομοιος αυτου *pro* ουτι
ομ. αυτω v. | - δε *rec.* s.

10. σοι v.

11. εποιησε SL. | επεχρισε SL.M. | ειπε
SL. | - νιψαι *post* υπαγε *et* + και
νιψαι *post* σιλωαμ SV. | ουν
pro δε *post* απελθων v.

12. - αυτοις s.

13. - φρισαιους L.

15. αυτον ηρ. v. | αυτων *pro* αυτον
M. | - και *prim.* LV. | + και
ante αυτοις MP. | επεθηκεν SV. |
επι τ. οφθ. μου s.

16. εστιν v. | + του *ante* θεου s. |
- δε s.

17. λεγουσι s. | - ουν SV. | ηνοιξε
SL, ηνοιξεν v.

18. - ουν L.

τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος, 19. καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες· οὐτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν ἄρτι βλέπει; 20. ἀπεκρίθησαν † οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον· οἶδαμεν ὅτι οὐτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη· 21. πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἶδαμεν, ἢ τίς ἠνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμεῖς οὐκ οἶδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ ᾧ ἑαυτοῦ λαλήσει. 22. ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἥδη γὰρ ᾧ συνετίθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα εἰάν τις ᾧ ὁμολογήσῃ αὐτὸν Χριστόν, ἀποσυναγάγωγος γένηται. 23. διὰ τοῦτο ᾧ εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. 24. ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπον αὐτῷ· δὸς δόξαν τῷ θεῷ· ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν. 25. ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν οὐκ οἶδα· ἐν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω. 26. εἶπον ᾧ οὖν αὐτῷ πάλιν· τί ἐποίησέν σοι; πῶς ᾧ ἠνέφξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; 27. ἀπεκρίθη αὐτοῖς· εἶπον ὑμῖν ἥδη καὶ οὐκ ᾧ ἐπιστεύσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; 28. ἐλοιδύωσαν οὖν αὐτὸν

19. - ὅτι V. | τυφλ° P.

20. + δε *pro* ἀπεκρ. V. | + αυτοῖς
ἀπτε οἱ γονεῖς SV.

21. ἠνέωξεν M. | τοὺς οφθ. αυτ. M. |
υμεῖς *pro* ἡμεῖς M. | αὐτοῦ *pro*
εαυτοῦ SL.

22. συνετίθειντο SV, συνετιθοντο L. |
ὁμολογήσει P, ὠμολογήση L₁,
sed L₂ = *txt.*, αὐτον ὁμολο-

γηση S. | ἀποσυναγάγωγος MP.

23. διατουντο L. | οἱ γο. αυτ. ειπον
S.

24. αμαρτολος M.

26. δε *pro* ουν S. | ἐποίησε SLV. |
ἠνοιξε S, ἀνέωξεν V.

27. ἠκουσατε *pro* ἐπιστ. S. | - αυτου
L.

28. ἐλοιδύωσαν V.

καὶ εἶπον· σὺ εἰ μαθητῆς ἐκείνου, ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωσέως ἐσμέν μαθηταί· 29. ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι § Μωσεὶ λελάληκεν ὁ θεός, τοῦτον δὲ οὐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν. 30. ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστίν, καὶ ἀνέφξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς. 31. οἶδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ θεὸς οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβῆς ἢ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει. 32. ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἤκούσθη ὅτι ἤνοιξέν τις ὀφθαλμούς τυφλοῦ γεγεννημένου· 33. εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ θεοῦ, οὐκ ἡδύνατο ποιεῖν οὐδέν. 34. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.

35. Ἦκουσεν § δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὐρὼν αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ; 36. ἀπεκρίθη ἐκείνος καὶ εἶπεν· § καὶ τίς ἐστιν, κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; 37. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἑώρακας αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκείνός ἐστιν. 38. ὁ δὲ ἔφη· πιστεύω, κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. 39. καὶ εἶπεν ὁ § κύριος· εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσιν καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ § γενήσονται. 40. καὶ ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρι-

29. μωση s.

30. ἐν γὰρ τουτο v, ἐν γὰρ τουτο m. | ἐστι bis L, ἐστι sec. SP.

31. γαρ pro δε L, - δε M. | θεοσεβεις MP. | του θεου pro αυτου L. | ποιει L₁.

32. ηνοιξε s, ανεωξεν v. | + τους ante οφθ. L.

38. ειη pro ην P. | ειδυματο P.

35. ηκουσε M. | - δε s, ουν pro δε L. | εξεβαλεν M. | ευρον M.

36. απεκρειθη P. | ειπε s. | - και sec. s. | ἐστι SLP.

39. ιησους pro κυριος SLV. | - οι ante μη βλεπ. M. | βλεπωσι SM. | - βλεπωσι και οι βλεποντες P. | γενωνται s.

σαίων ταῦτα οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπον αὐτῷ· μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοὶ ἐσμεν; 41. § καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ † εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπομεν· ἡ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

X.

1. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶ καὶ ληστής· 2. ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμὴν ἐστὶν τῶν προβάτων. 3. τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ' ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά. 4. καὶ ὅτ' ἂν τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἶδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ· 5. ἄλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἶδασιν τῶν ἄλλοτρίων τὴν φωνήν. 6. Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ § ἐγίνωσκον τίνα ἦν ὃ ἐλάλει αὐτοῖς. 7. εἶπεν οὖν § αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων. 8. πάντες ὅσοι § ἦλθον πρὸ ἐμοῦ κλέπται

41. *init.* — καὶ S. | οἱ *pro* ει M. | + αν
ante εἴχετε S. | εἴχετε M. | — ουν
L.

X. 1. κλεπτοῖς M. | ἐστιν V.

2. ἐστὶ SMV.

4. ἐκβάλλει L, ἐκβαλεῖ P. | ἀκολουθεῖ
P. | οἶδασιν V, οἶδασιν V₂. |

αὐτοῦ τὴν φωνὴν V.

6. — τὴν M, *supra add.* M'. | ἐγνώσαν
SP. | ἢ L. | ἀλλὰ *pro* α M. |
fin. + ο ἰησοῦς L.

7. πάλιν αὐτ. ο ἰησ. S, — πάλιν
LV.

8. *pro* ἐμου ἦλθον SV.

εἰσὶ καὶ λησταί, ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. 9. ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὐρήσει. 10. ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζῶν ἔχωσι καὶ περισσὸν ἔχωσιν. 11. ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων. 12. ὁ § δὲ μισθωτὸς καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν, οὐ οὐκ § ἐστὶ τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησι τὰ πρόβατα καὶ φεύγει, καὶ ὁ λύκος ἀρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει τὰ πρόβατα. 13. ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει ὅτι μισθωτὸς ἐστι, καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων. 14. ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γινώσκω τὰ ἐμά, καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν, 15. καθὼς γινώσκει με ὁ πατὴρ καὶ γὰρ γινώσκω τὸν πατέρα, καὶ τὴν ψυχὴν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων. 16. καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· κακεῖνα § δεῖ με ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου § ἀκούσωσι, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἰς ποιμὴν. 17. διὰ τοῦτο ὁ πατὴρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχὴν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. 18. οὐδεὶς αἶρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ. ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν·

8. αὐτῶ L₁.

9. εἰσελθοὶ L.

10. ἐρχεσθε P. | ἰμει P, εἰμι M, *pro* εἰ μῃ. | θῆσι MP. | ἐχωσιν *prim.* M. | περισσοτερον L.12. ο μισθ. δε S. | - ου *ante* ουκ P. | εἰσι *pro* ἐστὶ SV. | ἀφίησι M. | + καὶ σκορπίζει αὐτὰ *ante* καὶ σκορπ. L₁.

13. μελλει L.

14. γινωσκωμαι MP.

15. μαι *pro* με M. | τιθησιν L, τιθημοι M.

16. ἀλλα δε M. | με δει S. | ακουσουσι S, ακουσωσιν V. | γενεσεται P.

17. διατουτο L. | ηγαπα M. | τηθημι M.

18. αιρει L, ερει M. | εμ' αυτου M.

ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου. 19. σχίσμα οὖν πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους. 20. ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· δαιμόνιον ἔχει καὶ § μένεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε; 21. ἄλλοι § δὲ ἔλεγον· ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστι δαιμονιζομένου· μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς § ἀνοῖξαι;

22. Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν † Ἱεροσολύμοις· καὶ χειμὼν ἦν· 23. καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ † § Σολομῶνος. 24. ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον αὐτῷ· ἕως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἵρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὲ ἡμῖν παρρησίᾳ. 25. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε § μοι· τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ· 26. ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε, § ὅτι οὐκ ἐστε ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν, καθὼς εἶπον ὑμῖν· 27. τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου § ἀκούουσιν καὶ γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσί μοι, 28. καὶ γὰρ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ ἀπόλυνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἄρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου. 29. ὁ πατήρ μου ὃς δέδωκέ μοι § αὐτὰ μείζων

19. εγενετο παλιν M.

20. μαινεται SP. | ακουεται MP.

21. - δε S. | + οτι ante ταυτα L. | τυφλον M. | ανοιγειν S.

22. + τοις ante ιεροσ. S. | χημων M, χιμων P.

23. περιεπατη M. | + του ante σολομ. S. | σολομωντος S.

24. αίρεις L. | παρησια M.

25. - μοι S.

26. ου γαρ pro οτι ουκ S.

27. ακολουθεισι M, ακολουθουσιν V. | με pro μοι V.

28. διδομι P. | απολονται zeu απωλονται I. P. | της pro τις M. | + του πατρος post χειρος L₁ vel potius L₂ (deletum).

29. - μου P. | δεδωκεν V, δωδεκε M. | - αυτα S. | μειζω V.

πάντων ἐστίν, καὶ οὐδεὶς δύναται ἡ ἀρπάσαι ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρὸς μου. 30. ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἓν ἐσμεν. 31. Ἐβάστασαν οὖν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. 32. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρὸς μου· ἡ καὶ διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον λιθάζετε με; 33. ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι †· περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὧν ποιεῖς ἡ ἐαυτὸν θεόν. 34. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐκ ἔστι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν· ἐγὼ ἡ εἶπον· θεοὶ ἐστε; 35. εἰ ἐκείνους εἶπεν θεούς, πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή· 36. ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασε καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον· υἱὸς τοῦ θεοῦ εἰμι; 37. εἰ ἡ μὴ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς μου, μὴ πιστεύετε μοι· 38. εἰ δὲ ποιῶ, καὶ ἐμοὶ ἡ οὐ ἡ πιστεύετε, τοῖς ἔργοις ἡ μου πιστεύσατε, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ. 39. Ἐζήτουν οὖν πάλιν αὐτὸν πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

40. Καὶ ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ ἡ πρότερον βαπτίζων, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ.

29. ἐστι SL. | ἀρπαζειν SV. | + αυ-
τα post ἀρπασαι L.

31. - παλιν LV. | οι ιουδ. λιθους L.

32. - και SMV. | ποιων εργων (-αυ-
των) L. | εργον αυτων V.

33. + λεγοντες post ιουδ. SV. | σεαυτον
S.

34. ἐστιν V. | ειπα pro ειπον S.

35. ειπε S. | λυθιναι M, ληθηναι P,
καταλυθηναι V.

36. - του LV.

37. ου pro μη S, μι MP.

38. μη pro ου S. | πιστευητε pro πισ-
τευετε S. | - μου SL. | πιστευ-
σται pro ... σητε L.

39. παλιν ουν M, - παλιν L. | + οι
ιουδαιοι ante πιασαι L.

40. απηλθε SLV. | πρωτον pro προτ.
SV. | βαπτ. το πρωτον V, sed
το πρ. βαπτ. V. | βαπτίζον
M.

41. καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης μὲν
 § ἐποίησεν σημεῖον § οὐδὲ ἔν, πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης
 περὶ τούτου ἀληθὴ ἦν. 42. καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ § εἰς αὐτὸν
 ἐκεῖ.

XI.

1. Ἦν δέ τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ τῆς κώμης Μα-
 ρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. 2. ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψασα
 τὸν κύριον μύρῳ καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξίν αὐτῆς,
 ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἠσθένει. 3. ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ
 § αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι· κύριε, ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ.
 4. ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστιν πρὸς
 θάνατον ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ
 θεοῦ δι' αὐτῆς. 5. ἡγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν § Μαρίαν καὶ τὴν
 ἀδελφὴν αὐτῆς § Μάρθαν καὶ τὸν Λάζαρον. 6. ὥς οὖν ἤκουσεν
 ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας· 7. ἔπειτα
 μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς § αὐτοῦ· ἄγωμεν § πάλιν εἰς
 τὴν Ἰουδαίαν. 8. λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· ῥαββί, νῦν ἐξή-
 τουν σε § οἱ Ἰουδαῖοι λιθάσαι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ; 9. ἀπε-

41. + ἐκεῖ *post* αὐτον V. | - μὲν LV. |
 ἐποίησε L. | σημεῖον επ. S. |
 οὐδεν *pro* οὐδε εν SP.

42. ἐκεῖ εἰς αὐτον S.

XI. 1. α ἡν ασθ. *mutat.* L.

2. αληψασα M. | ησθενησεν L₁. |
 εαυταις M, εαυτης P.

3. - ατου SLV. | προς εαυτον M.

4. η ασθενεια ατου (- αυτη) L. |

εστι SL. | *fin.* αυτων L.

5. την μαρθαν κ. τ. αδ. αυτης
 (- μαριαν) S.

6. ηκου L₁.

7. μετατουτο L. | - ατου S. | εἰς
 την ιουδ. παλιν sv.

8. + ατου *post* μαθ. v. | λιθασαι οι
 ιουδ. S.

κρίθη ὁ Ἰησοῦς· οὐχὶ δώδεκα § ὥραί εἰσιν τῆς ἡμέρας ; ἐάν τις § περιπατεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει· 10. ἐὰν δέ τις § περιπατεῖ ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. 11. ταῦτα εἶπεν, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς· Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. 12. εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· κύριε, εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται. 13. εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει. 14. τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρρησίᾳ· Λάζαρος ἀπέθανεν, 15. καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλ' ἄγωμεν πρὸς αὐτόν. 16. εἶπεν οὖν Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος τοῖς συμμαθηταῖς· ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα § συναποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.

17. Ἐλθὼν † ὁ Ἰησοῦς § εἰς Βηθανίαν εἶρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡδὴ ἡμέρας ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. 18. ἦν δὲ ἡ Βηθανία ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε. 19. καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων § ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν καὶ Μαρίαν, ἵνα § παραμυθῇσονται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν· 20. ἡ οὖν Μάρθα ὡς ἤκουσεν ὅτι † Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν

9. - ο L. | εἰσιν ωραι SV, ὥραι LM. |

περιπατηρ S. | προσκοπτη M.

10. περιπατηρ SV.

11. εἶπε S. | κεκοιμητε MP. | ἀλλὰ L. | ἐξυπνησω LM.

12. αὐτῷ pro αὐτοῦ P. | κεκοιμητε V, sed corr. V'.

14. ἀπέθανε S.

16. συν τοις μαθηταῖς pro τοις συμμ. L. | ὑμεῖς pro ἡμεῖς P. | αποθα-

νωμεν SLV.

17. + οὖν post ἐλθων SLV. | - εἰς βηθ. SL. | ἡμερας ἡδη SV.

19. ἐληλυθεισαν SV. | παραμυθησονται SP, παραμυθησονται L. | αὐτον V, αὐτων V'.

20. μαρθαν L. | εἰκουσεν M. | + ο ante ιησ. S. | ὑπηντησεν L, υπηντισεν P.

αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. 21. εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν· κύριε, εἰ ἦς ὧδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἐτεθνῆκει· 22. ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν θεόν, δώσει σοι ὁ θεός. 23. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. 24. λέγει αὐτῷ Μάρθα· οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 25. ἡ δὲ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ καὶ ἀποθάνῃ ζήσεται, 26. καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἡ ἀποθανεῖ εἰς τὸν αἰῶνα· πιστεύεις τοῦτο; 27. λέγει αὐτῷ· ναί, κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. 28. καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἀπῆλθεν καὶ ἐφώνησε Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα εἰποῦσα· ὁ διδάσκαλος πάρεστι καὶ φωνεῖ σε. 29. ἐκείνη ἡ δὲ ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχὺ καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν· 30. οὐπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἡ δὲ ἔτι ἡ ἐπὶ τῷ τόπῳ ὅπου ὑπῆντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. 31. οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαρίαν ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, ἡ δὲ δόξαντες ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον ἵνα ἡ κλαύσει ἐκεῖ. 32. ἡ οὖν Μαρία ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπεσεν ἡ αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας, λέγουσα αὐτῷ·

21. — η LV. | εἰς *pro* ης L.

22. αἰτησοι L. | δωσωσοι σοι L.

24. — ἐν τῇ ἀναστάσει P.

25. εἶπεν *pro* λέγει S.

26. ἀποθάνῃ SPV.

27. — κοσμον L₁. | ἐρχομενον L?28. ἀπῆλθε S. | ἀπῆλθεν ἐφώνησε δε
καὶ L. | φωνῇ L₁.29. ἐκεῖνος V, *at corr. man. pr.* | — δε
SM.30. ἐληλυθῇ M. | πρὸς *pro* εἰς L. |
— ἐτι SLV, ὅτι *pro* ἐτι M. | ἐν
pro ἐπι S. | τοῦ τοποῦ L.31. οἰκεία M. | λεγοντες *pro* δοξαν-
τες SLV. | κλαυση SM.32. *in it.* εἰ *pro* η P. | εἰς τ. ποδ. αὐτ. S.

κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπεθανέν μου ὁ ἀδελφός. 33. Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίον-
τας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν, 34. καὶ εἶπεν·
ποῦ ὃ τεθήκατε αὐτόν; λέγουσιν αὐτῷ· κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε.
35. ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. 36. ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· ἴδε πῶς
ἐφίλει αὐτόν. 37. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· οὐκ ἡδύνατο οὗτος ὁ
ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ
ἀποθάνῃ; 38. Ἰησοῦς † πάλιν ὃ ἐμβριμούμενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχε-
ται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ.
39. λέγει ὁ Ἰησοῦς· ἄρατε τὸν λίθον. λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ
τεθνηκότος Μάρθα· κύριε, ἤδη ὄζει· τεταρταῖος γάρ ἐστιν.
40. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· οὐκ εἰπὸν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς ὃ ὅψῃ
τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ; 41. ἦραν οὖν τὸν λίθον, οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κεί-
μενος. ὁ ὃ οὖν Ἰησοῦς ἤρην τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω καὶ εἶπεν· πάτερ,
εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου. 42. ὃ καὶ γὰρ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ
μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πισ-
τεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 43. καὶ ταῦτα εἰπὼν φωνῇ μεγάλῃ
ἐκραύγασεν· Λάζαρε, δεῦρο ἔξω. 44. καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δε-
δεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σου-

32. ἀπεθανε S. | ο αδ. μου L.

33. οἶδεν M. | ἰδεν P. | ἐνεβριμῆσατο L.

34. εἶπε S. | τεθεικατε S. | εἶδε L.

35. ἰνῆ. + και LM.

36. αυτοις pro ουν L.

37. οὕτως pro ουτος P. | αποθανει L.

38. + ουν post ιησ. sv. | ἐμβριμωμε-
νος S.39. ἰδε (foran ἰδη) pro ηδη L, ηδι
M. | οζη M. | ἐστι SM.40. - οτι L. | πιστευσεις P. | οψει
S.41. ηρεν MP. | τεθνηκος M. | δε pro
ουν sec. S, -ουν L. | + ο post ουν
MV. | + αυτου post οφθ. L. |
εἶπε S.

42. εγω δε pro καγω S. | οἶδεν L.

43. φωνῇ L. | ἐκραυγασε S.

44. τας χ. και τους π. L. | κυριας
L. | οψεις P.

δαρίφ περιεδέδετο. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε ὑπάγειν.

45. Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν·

46. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς § ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους καὶ εἶπον αὐτοῖς § ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς.

47. Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον § κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, § λέγοντες· τί ποιούμεν, ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ; 48. ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτως, πάντες § πιστεύσωσιν εἰς αὐτόν, καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. 49. εἰς δέ τις ἐξ αὐτῶν Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν, 50. οὐδὲ διαλογίζεσθε ὅτι συμφέρει ἡμῖν ἵνα εἰς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται. 51. τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου προεφήτευσεν ὅτι ἔμελλεν ὁ Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, 52. καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα § συναγάγει εἰς ἓν. 53. ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας § ἐβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν.

46. ἐξ αὐτόν L. | — ἀρχιερεῖς καὶ S. |
 ἃ S, ὁ L, *pro* ὅσα.

47. δε *pro* οὖν L. | πρεσβυτεροὶ *pro*
 φαρισ. L. | — κατὰ τοῦ ιησ. S. |
 καὶ ελεγον *pro* λεγοντες S.

48. οὕτω SV, οὗτος L₁, οὕτως L₂. |
 πιστευσουσιν S. | — οἱ LP.

49. καὶ ἀφας L₁.

50. οὐδ' ἐν M. | λογιζεσθε L. | ὑμιν
 M. | αποθανει L. | απολειται
 L.

51. προεφυτευσεν P. | ημελλεν L.

52. — τα διεσκορπισμενα L. | συνα-
 γαγη SV.

53. συνεβουλευσαντο S. | αποκτει-
 νουσιν L.

κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπεθανέν μου ὁ ἀδελφός. 33. Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν, 34. καὶ εἶπεν· ποῦ ἡ τεθήκατε αὐτόν; λέγουσιν αὐτῷ· κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. 35. ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. 36. ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. 37. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· οὐκ ἠδύνατο οὗτος ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ; 38. Ἰησοῦς † πάλιν ἡ ἐμβριμούμενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. 39. λέγει ὁ Ἰησοῦς· ἄρατε τὸν λίθον. λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τεθνηκότος Μάρθα· κύριε, ἡδὴ ὄζει· τεταρταῖος γάρ ἐστιν. 40. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· οὐκ εἰπὸν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς ἡ ὄψῃ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ; 41. ἦραν οὖν τὸν λίθον, οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμενος. ὁ ἡ οὖν Ἰησοῦς ἤρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω καὶ εἶπεν· πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου. 42. ἡ καὶ γὰρ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιστῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 43. καὶ ταῦτα εἰπὼν φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασεν· Λάζαρε, δεῦρο ἔξω. 44. καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δεδμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σου-

32. ἀπεθανε S. | ο αδ. μου L.

33. οιδεν M, ιδεν P. | ἐνεβριμισατο L.

34. ειπε S. | τεθεικατε S. | ειδε L.

35. ἰηῦ. + και LM.

36. αυτοις pro ουν L.

37. οὕτως pro ουτος P. | αποθανει L.

38. + ουν post ιησ. sv. | ἐμβριμωμενος S.

39. ιδε (forσαν ιδη) pro ηδη L, ηδι M. | οζη M. | εστι SM.

40. - οτι L. | πιστευσεις P. | οψει S.

41. ηρεν MP. | τεθνηκος M. | δε pro ουν sec. S, - ουν L. | + ὁ post ουν MV. | + αυτου post οφθ. L. | ειπε S.

42. εγω δε pro καγω S. | οιδεν L.

43. φωνη L. | εκραυγασε S.

44. τας χ. και τους π. L. | κυριας L. | οψεις P.

δαρίφ περιεδέδετο. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε ὑπάγειν.

45. Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν·

46. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ Φαρισαίους καὶ εἶπον αὐτοῖς ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς.

47. Συνήγαγον οὖν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον ἡ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἡ λέγοντες· τί ποιούμεν, ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ; 48. εἰ ἂν ἀφώμεν αὐτὸν οὕτως, πάντες ἡ πιστεύσωσιν εἰς αὐτόν, καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. 49. εἰς δὲ τις ἐξ αὐτῶν Καϊάφας, ἱερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς· ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν, 50. οὐδὲ διαλογίζεσθε ὅτι συμφέρεי ἡμῖν ἵνα εἰς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόλῃται. 51. τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἱερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου προεφῆτευσεν ὅτι ἔμελλεν ὁ Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, 52. καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα ἡ συναγάγῃ εἰς ἓν. 53. ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας ἡ βουλευσάντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν.

46. ἐξ αὐτόν L. | — ἱερεῖς καὶ S. |
 ἃ S, ὁ L, *pro* οσα.

47. δε *pro* ουν L. | πρεσβυτεροὶ *pro*
 φαρισ. L. | — κατὰ τοῦ ιης. S. |
 καὶ ελεγον *pro* λεγοντες S.

48. οὕτω SV, οὗτος L₁, οὕτως L₂. |
 πιστευσουσιν S. | — οἱ LP.

49. καὶ ἄφας L₁.

50. οὐδ' ἐν M. | λογιζεσθε L. | υμιν
 M. | αποθανει L. | απολειται
 L.

51. προεφτευσεν P. | ημελλεν L.

52. — τα διεσκορπισμενα L. | συνα-
 γαγη SV.

53. συνεβουλευσαντο S. | αποκτει-
 νουσιν L.

54. Ἰησοῦς οὖν οὐκέτι παρρησία περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραῖμ λεγομένην πόλιν, ἥ καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.
 55. ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ πάσχα, ἵνα ἀγνίσωσιν ἑαυτούς.
 56. ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἡ ἐστηκό-
 τες ἐν τῷ ἱερῷ· τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἐορτήν;
 57. δεδώκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐντολὴν ἵνα εἰάν
 τις γνῶ ποῦ ἐστὶν μνηστῆρ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

XII.

1. Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἑξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν ἡ ὁ Ἰησοῦς.
 2. ἐποίησαν οὖν αὐτῷ ἡ ἐκεῖ δεῖπνον. καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει, ὁ δὲ Λά-
 ζαρος εἰς ἦν τῶν ἡ ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. 3. ἡ οὖν Μαρία λαβοῦ-
 σα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ
 Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξεν ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ
 οἰκία ἡ ὅλη ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. 4. λέγει οὖν εἰς

64. ουκ ετι SMV. | περιεπατη P. |

- την L. | κακει S.

55. των ιουδ. το π. V. | - προ του

πασχα L. | αγνησωσιν M,

αγνησωσιν V.

56. εστηκοτας (ας P) L, εστηκῶτες

MP. | εν τω ιερ. εστ. S.

57. + και post δε S. | εστι SLV. |

μνηση P.

XII. 1. ο ουν ο ιησ. M, - ο ουν ιησ. et

+ ιησ. post ηλθεν L. | προεξ

MP. | τεθνηκος P. | fñ. - ο

ιησ. SL.

2. - ουν P. | δειπνον εκει SV. | συν-

ανακειμενων (- συν) S.

3. πιστηκης P. | ελιψε M. | ηλειψεν

V. | εξεμαξε S. | θριξι P. |

ταις θριξιειν εξεμαξεν τας εαυ-

της (sic) L. | αυτου τους πο-

δας MP, - αυτου L. | - ολη S.

ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι· 5. διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράβη ἡ διακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; 6. εἶπεν δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἡ ἐμελλεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτῃς ἦν καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. 7. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἄφες αὐτὴν· εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό· 8. τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.

9. Ἔγνω οὖν ὁ ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστίν, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. 10. ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, 11. ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

12. Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἐορτὴν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, 13. ἔλαβον τὰ βαῖτα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ἡ συνάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον· ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, † βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. 14. εὐρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό,

4. σιμονος V, σιμωνος V'.

5. διὰ τί P, — τι M. | τριακοσίων S. | δαναρίων M. | εδοθη M.

6. ειπε SL. | τουτω L. | περη L₁. | εμελεν S. | γλωσσόκομον M. | ειχε S.

7. + αυτοις post ουν L. | + οτι post αυτην P. | μετηρικεν P.

8. πτωχοις M.

9. + οτι post ουν L. | εστι S.

11. αυτων pro αυτον P. | υπηγων L. | επιστευσαν L.

12. επ' αυριον M.

13. ελαβοντο V. | + ουν post ελαβον M. | υπαντησιν SV. | + λεγοντες post εκραζον MP. | ὡς ἄννα M. | σ in ευλογ. mutat. L. | + ο ante βασιλευς SM.

14. εκαθησεν M. | αυτω P.

καθώς ἐστὶ γεγραμμένον· 15. μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ ᾧ πάλου ὄνου. 16. ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. 17. ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. 18. διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ᾧ ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποικέναι τὸ σημεῖον. 19. οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυτούς· θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν· ἴδε ὁ κόσμος ᾧ ὅλος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπήλθεν.

20. Ἦσαν δέ τινες Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἑῖς Ἱεροσόλυμα ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ· 21. οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. 22. ἔρχεται Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ, καὶ πάλιν Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος λέγουσι τῷ Ἰησοῦ. 23. ὁ δὲ Ἰησοῦς ᾧ ἀπεκρίθη ᾧ λέγων αὐτοῖς· ἐλήλυθεν ἡ ὥρα

14. καθος M.

15. πωλον BY, πολου L.

17. αυτων pro αυτον M.

18. διατουτο L. | απηνητησεν L₁? | - ο

L. | ηκουσε S, ηκουσεν V. | αυ-

του πεπ. το σημ. τουτο (του-

του L₁) L. | πεποικημεναι P?

19. + συμβουλευιον εποιησαν κατ' αυ-

του και απτε ειπον M. | in οτι

υ pro τ L₁. | οφελειται L₁. |

- ολος S, απηλθεν (ὁπ pro απ

L₁) ολος οπισω αυτου L.

20. - ελληνες εκ L. | - εις ιεροσ.

SLV.

21. - ουν L. | πρὸς ἤλθω P, προσει-
χον L. | ας in γαλιλ. μυτάτ.
L. | ειπον αυτω pro ηρωτων
αυτ. L. | αυτων pro αυτον M. |
θελωμεν L.

22. φιλιππος prim. L₁. | και παλιν
ανδρεας bis script. at sec.
loco eras. M. | λέ pro λεγουσι
L, λεγουσιν V.

23. απεκρινατο S, απεκριθη P. | αυτοις
λεγων S, λεγει αυτοις M.

ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 24. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει. 25. ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. 26. ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ, ἐμοὶ ἀκολουθείτω, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔστω· † ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 27. νῦν ἡ ψυχὴ μου τετάρακται, καὶ τί εἶπω; πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην· 28. πάτερ ἡ ἀγίε, δόξασόν σου ἡ τὸν υἱόν. ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω. 29. ὁ οὖν ἡ ὄχλος ὁ ἑστῆκώς καὶ ἀκούσας ἔλεγεν βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι ἔλεγον ἡ ὅτι ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. 30. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· οὐ δι' ἐμὲ αὕτη ἡ φωνὴ γέγονεν ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. 31. νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω, 32. ἡ καὶ ἐγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. 33. τοῦτο δὲ ἔλεγε σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. 34. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος· ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ

24. αποθάνει *prim.* L₁.

25. απολεση L.

26. ἐμοὶ διακ. τις S. | ἐμῇ *prim.* et
sec. M. | διακονεὶ *prim.* L₁, sec.
P. | ἀκολουθητῶ LM. | ἐστὶν *pro*
ἐστω SLV. | + καὶ *pro* ἐστὶ S. |
τιμῆσιν L. | *fin.* — μου ἐν τ.
οὐρ. SV, — ἐν τοῖς οὐρ. L.

28. — ἀγίε SLV. | τὸ ὄνομα *pro* τὸν
υἱόν SLV. | φωνῇ V, φωνῇ V',

φωνεὶ P.

29. — ο *sec.* SP, *sed supra script.* P'. |
ἐστὼς S. | — καὶ L. | ἐλεγε
SLV. | γεγοναίνε V. | — ὅτι SV.

30. — ο L.

31. ἐστὶ SLV. | — νῦν ο *arch.* τ. κοσ.
τοῦτ. LP.

32. καγὼ S. | *an pro* εἰαν P. | ἐλκυ-
σωσι L, ἐλκυσω MP.

33. ἐλεγεν V. | ἐμελλεν MV.

νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς § εἰς τὸν αἰῶνα μένει, καὶ πῶς σὺ λέγεις ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστὶν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; 35. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἔτι § χρόνον μικρὸν τὸ φῶς § ἐν ὑμῖν ἐστίν. περιπατεῖτε ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. 36. ἕως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε.

Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν. 37. τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ § ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, 38. ἵνα ὁ λόγος Ἡσαίου † πληρωθῇ, ὃν εἶπεν· κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; 39. διὰ τοῦτο οὐκ § ἐδύναντο πιστεῦν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαίας· 40. τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ § ἐπώρωσεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς § καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ νοήσωσι τῇ καρδίᾳ καὶ § ἐπιστρέψουσιν καὶ § ἰάσομαι αὐτούς. 41. ταῦτα εἶπεν Ἡσαίας ὅτε εἶδε τὴν δόξαν § τοῦ θεοῦ, καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ. 42. ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ § ὁμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνά-

34. μενει εις τ. αι. SV. | - τις *usq.*
hñ. vers. L.

35. τοις *pro* αυτοις M. | μικρ. χρον.
S. | μεθ' υμων *pro* εν υμιν SV. |
εστι S. | - το φως *ante* εχετε
P. | σκοτεια *bis* LM. | οιδε SL.

36. εκριβη L.

37. σημεια αυτου P. | πεποιηκωτος
M. | πιστευουν S.

38. + του προφητου *pro*ετ ησαιου SV. |

ειπε S. | επιστευσε SL.

39. ηδυναντο SL.

40. πεπωρωκεν S, επωρωσεν L. |
ιδωσιν V. | - και τοις ωσ. ακ.
S. | ακουσωσιν M. | νοησουσι
L. | επιστραφωσι S, επιστρεψ-
ουσιν V. | ιασωμαι S.

41. ειδεν M. | αυτου *pro* του θεου
SV.

42. ωμολογουν SV.

γαγοι γένονται· 43. ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων
 μᾶλλον ὑπὲρ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. 44. ὁ δὲ Ἰησοῦς † ἔκραζε
 καὶ ἔλεγεν· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ ἀλλ'
 εἰς τὸν πέμψαντά με, 45. καὶ ὁ θεωρῶν ἐμέ, θεωρεῖ τὸν ἄπο-
 στείλαντά με. 46. ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ
 πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνη. 47. καὶ ἐάν τις μου
 ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ ἑκφυλάξῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ
 γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον.
 48. ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου ἔχει τὸν κρί-
 νοντα αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσ-
 χάτῃ ἡμέρας. 49. ὅτι ἐγὼ ἄπ' ἐμαντοῦ. οὐκ ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ
 πέμψας με πατήρ αὐτός μοι ἐντολὴν ἔδωκεν τί εἴπω καὶ τί
 λαλήσω. 50. καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ ἔστιν αἰώνιος.
 ἃ οὖν ἔγω λαλῶ, καθὼς ἔνετείλατό μοι ὁ πατήρ, ἔστω οὗτος
 λαλῶ.

42. γένονται M.

43. μαλλον *pro* γαρ L. | *ηπερ pro*
υπερ SV.44. ιησους δε *pro* ο δε ιησ. S, ο ιησ.
 δε LV. | εκραξε (... εν V) SV. |
 ειπεν *pro* ελεγεν S.45. πεμφαντα *pro* αποστ. S.46. σκοτεια LM. | *μι pro* μη P. | *μινει* M.47. της φωνης *pro* των ρημ. L. |
πιστευση pro φυλαξη SV.48. + εγω απτε ελαλ. M. | *κρινει* MV.49. εξ *pro* απ' S. | *εδωκε* S, *δεδωκε*
 L, *δεδοκεν* P.50. αιων. *εστιν* SV. | *λαλω* εγω
 SV. | *ειρηκε pro* *ενετει.* S. |
ουτω S, *ουτως* V.

XIII.

1. Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι § ἦλθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἡγάπησεν αὐτούς. 2. καὶ δείπνου γενομένου, τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν † Σίμωνος Ἰσκαριώτου ἵνα αὐτὸν παραδῷ, 3. εἰδὼς § δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατήρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθεν καὶ πρὸς τὸν θεὸν ὑπάγει, 4. ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου καὶ τίθησιν τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν· 5. εἶτα § λαβὼν § ὕδωρ βάλλει εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ § ἦν διεζωσμένος. 6. ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον· καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος· κύριε, σὺ μου νίπτεις τοὺς πόδας; 7. ἀπεκρίθη § ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ ἐγὼ ποιῶ σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, § γνώσει δὲ μετὰ ταῦτα. 8. λέγει αὐτῷ § ὁ Πέτρος· οὐ μὴ § μου νίψῃς τοὺς πόδας εἰς τὸν αἰῶνα. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. 9. λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κε-

- XIII. 1. ἐληλυθεν sv. | μετὰ βῆ μ. |
 του pro τουτου L.
 2. ἡδὲ M. | + ιουδα ante σιμωνος s.
 3. - δε s. | θῦ (mutat.) L. | ἐξηλθε
 s.
 4. τιθησι slv. | + αυτου post ιματια
 v. | λαβον M.
 5. - λαβων s. | βαλλει υδωρ s. |

- νιπτην MP. | εκμασσει L.
 6. + τον ante σιμ. L. | νιπτης MP.
 7. - ο ante ιησ. slv. | γνωση smv. |
 μεταταυτα L.
 8. - ο ante πετ. s. | νιψ. τ. ποδ.
 μου sv.
 9. - μου L. | + μου post χειρας P.

φαλήν. 10. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὁ ὅς λελουσμένος οὐ χρεῖαν ἔχει ὅτι μὴ τοὺς πόδας νίψασθαι, ἀλλ' ἔστιν καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες. 11. ᾗδαι γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπεν· οὐχὶ πάντες καθαροὶ ἐστε.

12. Ὅτε οὖν ἔνιψεν ὁ αὐτῶν τοὺς πόδας καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπεσὼν πάλιν εἶπεν αὐτοῖς· γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; 13. ὑμεῖς φωνεῖτέ με· ὁ ὅς κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ. 14. εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας· 15. ὑπόδειγμα γὰρ ὅς δέδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ὅς πεποίηκα ὑμῖν καὶ ὑμεῖς ὅς ποιεῖτε. 16. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν. 17. εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῇτε αὐτά. 18. οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ ὅς γὰρ οἶδα οὓς ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. 19. ἀπάρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα ὅτ' ἂν γένηται πιστεύσητε, ὅτι ἐγὼ ὅς εἶπον ὑμῖν. 20. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἐάν τινα πέμψω ἐμὲ λαμβάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.

10. λελουσμένος S. | η pro ει μη SV,
ει μι P. | - ἀλλ' *prim.* LP. | ἐστι
SLM.

11. διατουντο L. | ουχι οι pro ουχι L.

12. τους ποδ. αυτ. S. | ιματι L. |
πεπεινηκα P.

13. - με L. | ο διδασκ. και ο κυρ.
SV. | ει μη pro ειμι M.

14. νιπτην M.

15. εδωκα S. | εποιησα S. | ποιητε
SL.

16. εστιν V.

18. λεγων pro λεγω P. | - γαρ S. |
τρωγον M. | επειρεν M. | - την
L.

19. απ' αρτι SV. | γενητε LP. | πισ-
τευσηται P. | ειμι pro ειπον
υμιν SLV.

21. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι καὶ ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. 22. ἔβλεπον οὖν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί § αὐτοῦ § ἀποροῦντες περὶ τίνος λέγει. 23. ἦν δὲ ἀνακείμενος εἰς ἑκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἡγάπα ὁ Ἰησοῦς· 24. νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος § πείθεσθαι τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει. 25. ἐπιπεσὼν § οὖν ἐκεῖνος § οὕτως ἐπὶ τὸ στήθος τοῦ Ἰησοῦ λέγει αὐτῷ· κύριε, τίς ἐστιν; 26. ἀποκρίνεται § αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς § καὶ λέγει· ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ § ἐμβάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω. καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον δίδωσιν Ἰουδα § Σίμωνι § τῷ Ἰσκαριώτῃ. 27. καὶ μετὰ τὸ ψωμίον, τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς. λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὁ ποιεῖς, ποιήσον τάχιον. 28. τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ· 29. τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν † Ἰουδας, ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀγόρασον ὧν χρεῖαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν, ἣ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῶ. 30. λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος, § ἐξῆλθεν ἐν ὑθέως· ἦν δὲ νύξ.

31. Ὅτε § οὖν ἐξῆλθεν, λέγει ὁ Ἰησοῦς· νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. 32. εἰ ὁ θεὸς ἐδοξ-

21. ἐμαρτύρησε S, ἐμαρτυρίσεν MP. |

- αμ. αμ. λεγ. υμιν M.

22. - αὐτον S. | ἀπορουμενοι SV.

23. - εκ S. | - ο ιησ. L.

24. νευειν P. | - ουν L. | τωτω P,
τουτω P'. | πυθεσθαι (πύθ. L.)
SL, πιθεσθαι M, πειθεσθε P.

25. δε pro ουν SV. | - ουτως SLV.

26. απεκρινατο V. | - αυτω S. | - και
λεγει SV. | + αυτω post λεγει
L. | βαψας pro εμβ. prim.
SV, bis L. | ιουδα V. | σιμωνος

SV, - σιμωνι L. | - τω SV.

27. ταχουν M.

28. συνανακειμενων P.

29. εδωκουν M. | επι pro επει M. |
γλωσσοκομον P. | + ο ante
ιουδ. S. | ιουδας SMV. | τις
pro τοις M.

30. λαβουν M. | - εκεινος L. | ευθ.
εξηλ. SV.

31. - ουν post οτε S (οτε εξηλθε cum
c. 30 conjunctis). | εξηλθε S.

άσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. 33. τεκνία, ἔτι μικρὸν § χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι· ζητή-
σετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι ὅπου § ἐγὼ ὑπάγω
ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. 34. ἐντολὴν καινὴν
δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα
καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. 35. ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες
ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην § ἔχετε ἐν ἀλλήλοις. 36. Λέγει
αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε, ποῦ ὑπάγεις; ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς· ὅπου § ἐγὼ ὑπάγω οὐ δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθή-
σαι, ὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις μοι. 37. λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος·
κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθήσαι ἄρτι; τὴν ψυχὴν μου
ὑπὲρ σοῦ θήσω. 38. § ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· τὴν ψυχὴν σου
ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ
ἕως οὗ τρίς § ἀπαρνήσῃ με.

XIV.

1. Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν θεόν,
καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. 2. ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολλαὶ
εἰσιν· εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν· § ὅτι πορεύομαι ἐτοιμάσαι τόπον
ὑμῖν. 3. καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἐτοιμάσω § τόπον ὑμῖν, πάλιν

82. δοξαση M.

33. - χρονον SLV. | ζητετε L. | ειπεν
προ...πον P. | υπαγω εγω S. |
+ οπου αντε υπαγω M. | δυν-
ασθαι L1M.34. διδομι LP. | - καθως usq. fin.
vers. L1P. (exstant in v.)

35. αγαπατε αλληλους προ αγ. εχ.

εν αλλ. LV. | εχητε S.

36. - εγω S. | δυνασε P.

37. - ο P. | θυσω M.

38. απεκριθη S. | + αυτω post απεκρ.
S. | απαρνηση με τρις SV.

XIV. 2. - οτι S.

3. - και εαν usq. υμιν L. | υμιν το-
πον SV. | τοπων M.

ἔρχομαι καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἑμαυτόν· ἵνα ὅπου εἰμι ἐγὼ καὶ ὑμεῖς § ἐκεῖ ᾗτε. 4. καὶ ὅπου † ὑπάγω οἴδατε καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε. 5. Λέγει αὐτῷ· Θωμᾶς· κύριε, οὐκ οἶδαμεν ποῦ ὑπάγεις, καὶ πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι; 6. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἡ γὰρ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. 7. εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν πατέρα μου ἐγνώκειτε ἄν· καὶ ἀπάρτι γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἐώρακατε αὐτόν. 8. Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. 9. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε; ὁ ἐώρακώς ἐμέ ἐώρακε τὸν πατέρα· καὶ πῶς σὺ λέγεις· δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα; 10. οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν; τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν ἀπ' ἑμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα. 11. πιστεύετε μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί § ἐστίν· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύτε μοι. 12. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, καὶ κείνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει· ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα μου πορεύομαι, 13. καὶ ὃ τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ. 14. εἰάν τι αἰτήσητέ § μοι

3. - ἐκεῖ SLV.

4. + ἐγὼ *post* ὅπου SV.6. εἰμι *pro* εἰμη P.

7. ἀπ' ἀρτι S.

8. ὑμῖν *pro* ἡμῖν M.9. τοσοῦτον M. | σοι *pro* συ L. | ἐώρακεν V.

10. ἐστι S, - ἐστιν V. | ὑμῖν λαλῶ P, - ὑμῖν L.

11. *Post* ἐμοὶ *in* L *repetitur* τα ρηματα κ. τ. λ. c. 10 *usque ad* εν

ἐμοὶ ἐστίν v. 11 (- ὑμῖν v. 10). |

- ἐστίν S. | εἰ δὲ μοι P, - μη

L₁. | πιστευεται M.

12. μείζονα MP. | τουτον P. | - μου L.

13. οτι LM. | αιτησεται L, αιτησειτε M. | τουτω P.

14. τις *pro* τι V. | οιτησητε M. | - μοι SI, με *pro* μοι P. | τουτο *pro* ἐγὼ V.

ἴν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω. 15. Ἐὰν ἀγαπᾷτέ με, τὰς ντο-
λὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε. 16. καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα καὶ ἄλ-
λον παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μένη μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα,
17. τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ
θεωρεῖ αὐτό, οὐδὲ γινώσκει αὐτό· ὑμεῖς δὲ γινώσκετε αὐτὸ ὅτι παρ'
ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται. 18. οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς·
ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. 19. ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκ ἔτι θεωρεῖ·
ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε. 20. ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου καὶ ὑμεῖς ἐν
ἐμοὶ καὶ ἐν ὑμῖν. 21. ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς,
ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ
πατρός μου, καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτόν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν.
22. Λέγει αὐτῷ Ἰουδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης· κύριε, ἡ καὶ τί γέγο-
νεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν ἡ ἐαυτὸν καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ;
23. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἰάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λό-
γον μου ἡ τηρήσῃ, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσῃ αὐτόν, καὶ πρὸς
αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ἡ ποιησώμεθα. 24. ὁ
μὴ ἀγαπῶν με, τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε
οὐκ ἔστιν ἐμὸς ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός.

25. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων· 26. ὁ δὲ παρά-

15. τηρησῃτε L₁.

16. μένει LP.

17. δυνατε L₁. | αὐτῷ (prim., sec., et
forsan tert.) L. | - δε M. | fin.
ἐστὶν L.

18. ἀφίσω P.

19. ουκετι L. | ζήσεσθαι M.

21. ἐμφανίσω M. | fin. αὐτῷ ἐμαυτῷ
MP. (ἐμαυτῷ P).

22. ἰουδας SPV. | - κυριε V. | - και
ἀπτε τι S. | σεαυτον SL₂, σέαυ-
τον V. | εαυτον L₁.

23. τηρησει SV. | πορευσομεθα pro
ελευσ. L. | ποιησομεν SV,
ποιησομεθα L.

24. - πατρος LP.

25. παρ' ἡμῶν μενων (ἡμῖν μενον L₁)
L.

κλητος, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν. 27. εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία, μηδὲ δειλιάτω. 28. ἤκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. εἰ § ἀγαπᾷτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι § ἐγὼ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα § μου, ὅτι ὁ πατήρ μου μέζων μου ἐστίν. 29. καὶ νῦν εἶρηκα ὑμῖν § πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα ὅτ' ἂν γένηται πιστεῦσητε, § ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. 30. οὐκ ἔτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ § ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν, 31. ἀλλ' ἵνα γνῶ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ πατήρ, οὕτως ποιῶ. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

XV.

1. Ἐγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστιν. 2. πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἶρει αὐτό, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό ἵνα πλείονα καρπὸν § φέρει.

26. πεμψη L₁. | διδάξει υμᾶς M.

27. + δίδωμι καὶ ἀντε ἀφίημι V. | αφιειμι M. | δίδω pro δίδωμι prim. P. | μηδὲ LM, μήδε P.

28. + ἐγὼ ἀντε ἐρχομαι L. | ἡ pro εἰ P. | ἠγαπατε S. | εἶπον pro ἐγὼ ἀντε πορεύομαι S. | - μου S. | fin. ἐστι S.

29. πρὶν pro προ τοῦ S. | γενητε LV. | - ὅτι ἐγὼ εἶπον υμῖν SLV.

30. ουκετι L. | - γαρ L. | του κ. τουτ. αρχ. S, του κ. αρχ. (- τουτου) V. | - τουτου LV.

31. ουτω SV, ουτος L₁. | εγειρεσθαι M. | αγωμεν L.

XV. 1. ἐστι S.

2. - καὶ παν υεg. καθαيري αυτο L. | φερων M, φερο P pro φερων sec. | καθῆρει P. | αυτον M. | φερη S.

3. ἤδη § καὶ ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν·
 4. μέινετε ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. καθὼς § γὰρ τὸ κλῆμα οὐ δύ-
 νатаι καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως
 οὐδὲ ὑμεῖς ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μέινητε. 5. ἐγὼ εἰμι ἡ ἀμπελος, ὑμεῖς
 τὰ κλήματα. ὁ μένων ἐν § ὑμῖν, κἀγὼ ἐν αὐτῷ, § οὕτως φέρει
 καρπὸν πολύν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. 6. ἐὰν
 μή τις μείνῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ
 συναγουσιν § αὐτὸ καὶ εἰς § τὸ πῦρ βάλλουσι, καὶ καίεται.
 7. ἐὰν μέινητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν
 θέλητε § αἰτήσασθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν. 8. ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη
 ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθη-
 ταί. 9. καθὼς ἠγάπησέν με ὁ πατήρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μέ-
 νετε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. 10. ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε,
 μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολάς τοῦ πατρός μου
 τετήρηκα καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. 11. ταῦτα λελάληκα ὑμῖν
 ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνῃ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ. 12. αὕτη

3. ἡδι M. | — και SLV. | υμας pro
 υμεις V.

4. ἡμιν pro ἐμοι prim. L₁. | — γαρ
 B. | φερει εν ἑαυτῷ L. | οὐ-
 τος ? L₁. | ἐμη pro ἐμοι sec. M.

5. ἐμοι pro ὑμιν SLV. | ουτος pro
 ουτως SL. | δυνατε L.

6. της pro τις M. | ἐμη pro ἐμοι M,
 ἡμιν forsan L₁. | ἐκβλήθητε M.
 αὐτα pro αὐτο S, αὐτῷ L. |
 — το S. | βάλλουσιν M, βαλ-
 λουσι ναι L₁. | καίετε P.

7. + μη ante μείνητε L. | sic legitur
 in L: και τα ρήματα γα ἐμα

ου (mutat.) μενεῖ εν ὑμιν· εαν
 δε μενητε εν ἐμοι μηνει· και ο
 εαν θελητε γενησεται ὑμιν
 (— αιτησεσθε και). | εμιν pro
 ὑμιν prim. P. | αιτησεσθε S,
 — αιτ. και L (vide supra).

8. τουτο M. | φερετε MP.

9. ἡγαπησε SL. | ἡγαπησω pro ... σα
 M. | ἐμοι pro ἐμη P.

10. τας prim. mutat. L. | τηρησετε
 M. | εαν pro εν sec. L₁. | — αυ-
 του M.

11. ἐμοι pro ἐμη MP. | μνη M. |
 ἡμων pro ὑμ. M.

§ δὲ ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. 13. μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. 14. ὑμεῖς φίλοι μου ἐστέ, ἐὰν ποιῇτε § ἃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. 15. οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους, ὅτι ὁ δούλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος § αὐτοῦ· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα ὑμῖν. 16. οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ § πολὺν καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν § μένει, § καὶ ὃ τι ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου § τοῦτο ποιήσω· ἵνα δοξασθῇ ὁ πατήρ ἐν τῷ νύφ. 17. ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

18. Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. 19. εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. 20. μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· οὐκ ἔστι δούλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. 21. ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἶδασιν τὸν πέμψαντά

12. — δε 8. | — η *ante* εμη V. | εμοι *pro* εμη M.

13. μείζο L, μείζονα P.

14. ποιείτε M. | οσα *pro* α SV? | ἐν-
τέλλωμαι L.

15. — αὐτου *sec.* SL. | — δε L.

16. — και εθηκα υμας P. | — πολυν
SLV. | φερετε P. | μενη SV. |
ινα ο τι *pro* και ο τι 8 (V =
txt.) | αιτησεις P. | — τον πα-

τερα LV. | δψ υμιν *pro* τουτο
ποιησω usq. υιω 8. | τουτω P.

18. — εμε M, *sed* M *marg.* = *txt.*,
prima ut videtur manu. Cer.

19. εφυλει M. | διατουτο L. | — δια
usq. κοσμος M.

20. + μου *post* λογου V'. | εστιν V. |
μειζον L. | ετηρισαν P. | ημε-
τερον M.

21. οιδασιν V.

με. 22. εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν. 23. ὁ ἐμὲ μισῶν, καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ. 24. εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος § ἐποίησεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ καὶ ἐωράκασι καὶ μεμισήκασι καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου. 25. ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν. 26. ὅτ' ἂν δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρὸς, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ. 27. καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπαρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστε.

XVI.

1. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. 2. ἀποσυναγωγούς ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ θεῷ. 3. καὶ ταῦτα ποιήσουσιν ὑμῖν ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμέ. 4. ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ὅτ' ἂν ἔλθῃ ἡ ὥρα § αὐτῶν μνημονεύσητε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην.

22. αὐτοὺς *pro* αὐτοῖς M. | ἐχουσι SP, ἐχωσιν L₂ (L₁ = *txt.*).
 23. τῶν *pro* τὸν M.
 24. ἐποίησαν *pro* ... σα M. | πεποίηκεν *pro* ἐποίησεν SM.
 25. ἐμῆσαν M.
 26. μαρτυρεῖ P. | ἀπ' ἀρχῆς SM, ἀπαρχῆς P.

- XVI. 1. ποιήσωσουσιν P.
 2. ποιήσων L.
 3. ουδι *pro* ουδε P.
 4. αὐτοῦ *pro* αὐτῶν M. | μνημονεύητε αὐτῶν S, αὐτῶν, μνημονεύητε αὐτῶν V. | — ὑμῖν *tert.* L, ὑεῖν (*sic*) *pro* ὑμῖν M. | ἐξαρχῆς P. | ἡμῖν *pro* ἡμῖν P.

5. νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με· ποῦ ὑπάγεις ; 6. ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. 7. ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. ἐὰν γὰρ § ἐγὼ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ § ἐγὼ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς. 8. καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως. 9. περὶ ἁμαρτίας μὲν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· 10. περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα μου ὑπάγω, καὶ οὐκ ἔτι θεωρεῖτέ με· 11. περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται. 12. ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἅρτι· 13. ὅτ' ἂν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 14. ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ § λαμβάνει καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 15. πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατήρ, ἐμὰ ἐστί· διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 16. μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὤψεσθέ με, ὅτι † ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα. 17. Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· τί ἐστί τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν· μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὤψεσθέ με ; καὶ

5. + τον πατερα *prost* προς L. | με
ερωτα L.

7. - εγω *prost* εαν γαρ S. | - δε L.
- εγω *ante* πορευθω SLV.

8. - περι *tert.* L.

10. περι δε δικαιοσ. LV. | ουκέτι LP.

13. ὡδηγησι L, ὁδιγησι M.

14. και *pro* οτι L. | ληψετε P.

15. εστιν V. | διατουτο L. | ληψεται
S, λαλαμβανει M. | αναγγελη
L₁.

16. + και *ante* οτι L. | + εγω *ante*
υπαγω S. | - τον L.

17. *Deest versus in* L. | εστιν V. |
ουκετι *pro* ου V. | - και *ante*
οτι M.

ὅτι † ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα; 18. ἔλεγον οὖν· τί ἐστι τοῦτο † τὸ μικρόν; οὐκ οἶδαμεν τί λαλεῖ. 19. ἔγνω οὖν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον· μικρόν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρόν καὶ ὄψεσθέ με; 20. ἀμὴν † λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. 21. ἡ γυνὴ ὅτ' ἂν τίκτῃ λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅτ' ἂν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκ ἔτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. 22. καὶ ὑμεῖς ὧς μὲν οὖν λύπην † νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδιά, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν. 23. καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δώσει ὑμῖν. 24. ἕως ἄρτι οὐκ ᾔτησατε οὐδέν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, καὶ λήψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾗ πεπληρωμένη.

25. Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκ ἔτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς ἀναγγελῶ ὑμῖν. 26. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου

Hiat P a c. 19.

17. + εγω ante υπαγω s.

18. εστιν P, τουτο τι εστιν s. | + δ
λεγει ante το μικρον s. | - το
ante μικρον v.

19. ημελλον pro ηθελον L. | ειπον
pro ειπεν L. | Hiat P ad και
(ante οψεσθε) usque ad cap.
XVII. v. 11.

20. + αμην iterum sv. | κλαυσεται
και θρηνησεται M. | πενθησετε

pro θρην. v. | χαρησεσθε L. |
αλλα pro αλλ' v.

21. τικται M. | γεννησει M.

22. μεν post λυπην ponunt sv, utroque
loco habet L. | - ουν L. |
+ προς ante υμας M. | ημων
pro υμων M.

23. ερωτησητε M.

25. - αλλ' prim. L.

αἰτήσεσθε, καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν· 27. αὐτὸς γὰρ ὁ πατήρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον § καὶ ἦκω. 28. ἐξῆλθον παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα. 29. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ἴδε νῦν παρρησιᾷ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις. 30. § ἐγνώκαμεν νῦν ὅτι οἶδας πάντα καὶ οὐ χρεῖαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ § ἐλήλυθας. 31. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἄρτι πιστεύετε; 32. ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐλήλυθεν ἵνα σκορπισθῇτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια καὶ ἐμὲ μόνον ἀφήτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατήρ § μου μετ' ἐμοῦ ἐστιν. 33. ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

XVII.

1. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ § ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν † εἶπε· πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε, 2. καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ § δώσει αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. 3. αὕτη δέ ἐστιν ἡ

Hiat P.

26. αἰτησεσθαι M.

27. — καὶ ἦκω S.

28. θεοῦ pro πατρὸς V.

30. οἶδαμεν pro ἐγνώκαμεν S. | πιστευομεν M. | ἐξήλθες S.

31. πιστευεται M.

32. αφειτε L. | — μου SV. | ἐστι S.

XVII. 1. επηρε pro επαρας S. | + καὶ ante ειπε S. | ειπεν M.

2. + καὶ ante καθως M. | — αυτω prim. L. | δωση S.

αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. 4. ἐγὼ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· 5. καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ἣ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. 6. Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. σοὶ ἦσαν, καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς ὧς ἔδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασιν· 7. νῦν ὧς ἔγνωσαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐστίν· 8. ὅτι τὰ ρήματα ἃ δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 9. ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοὶ εἰσιν, 10. καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σὰ ἐστίν καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. 11. καὶ οὐκ ἔτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσιν καὶ ἐγὼ πρὸς σε ἔρχομαι. πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ὧς ὃ δέδωκάς μοι, ἵνα ὥσιν ἐν καθὼς ἡμεῖς. 12. ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὓς δεδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. 13. νῦν δὲ πρὸς σε ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ὧς ἐπ' αὐτοῖς. 14. ἐγὼ δέδωκα

Hiat P. usque ad v. 11.

3. γινώσκωσιν V. | ἀληθινον μονον L.
 5. - συ M. | - ᾧ L, ὃ pro ᾧ M.
 6. συ pro σοι ante ἦσαν V. | δέδωκας pro ἐδωκας SL. | τετηρηκασι S.
 7. ἐγνωκαν S. | σοι pro σου L.
 9. αυτον pro αυτων L₁. | εἰσι SV.
 10. ἐστι S. | δεδοξασμε MV, δεδ δεδοξασμαι V'.

11. ουκετι LM. | εἰσι S. | *Incipit P post hiatum cum verbis* πατερ ἅγιε. | οὓς pro ᾧ SL. | δέδοκας M. | + και post καθως L.
 12. ημιν pro ημην M. | εἰμι pro εἰ μη M.
 13. ἐχωσιν V. | - την εμην P. | εν αυτοις SVL₁, επ' αυτοις I₂.

αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. 15. οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτούς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτούς ἐκ τοῦ πονηροῦ. 16. ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶν καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμὶ. 17. ἀγιάσον αὐτούς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀληθεία ἐστι. 18. καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, καὶ γὰρ ἡ ἀποστέλλω αὐτούς εἰς τὸν κόσμον. 19. καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἀγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα ἡ ὥσιν καὶ αὐτοὶ ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. 20. Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἡ πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, 21. ἵνα πάντες ἐν ὧσιν καθὼς σὺ πάτερ ἐν ἐμοὶ καὶ γὰρ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἐν ὧσιν· ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σὺ με ἀπέστειλας. 22. καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὧσιν ἐν καθὼς ἡμεῖς ἐν ἐσμεν. 23. ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὧσιν τετελειωμένοι εἰς ἔν, καὶ ἵνα ἡ γινώσκει ὁ κόσμος ὅτι σὺ με ἀπέστειλας καὶ ἡγάπησας αὐτούς καθὼς ἐμὲ ἡγάπησας. 24. πάτερ, οὗς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κἀκεῖνοι ὧσιν μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμήν, ἣν ἡ δέδωκάς μοι ὅτι ἡγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. 25. πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δὲ σε ἔγνω, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας. 26. καὶ

14. — καθως usq. fin. vers. LP.

16. εἰσι BV.

17. εστιν P.

18. απεστειλα SLV.

19. ωσι L, και αυτοι ωσιν B. | ὑγιασ-
μενοι L.

20. μονων προ μονον P. | πιστευου-

των B.

21. ωσι prim. B.

22. εδωκα προ δεδωκα M, δεδοκα P.

23. ωσι SLV. | — και απτε ινα LV. |
γινωσκη SLV.

24. εδωκας B. | ωσιν MV (ῥσιν V).

25. — και ουτοι εγνωσαν L.

ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ᾗ καὶ ἐν αὐτοῖς.

XVIII.

1. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν κέδρων, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2. ἦδει δὲ καὶ Ἰουδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. 3. ὁ οὖν Ἰουδας λαβὼν ἡ ὅλην τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων ὑπηρέτας ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων. 4. ὁ δὲ Ἰησοῦς † § ἰδὼν πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτὸν ἐξελθὼν εἶπεν αὐτοῖς· τίνα ζητεῖτε; 5. ἀπεκρίθησαν αὐτῷ Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμι. εἰστήκει δὲ καὶ Ἰουδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν μετ' αὐτῶν. 6. ὥς οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσον χαμαί. 7. πάλιν οὖν ἡ ἐπηρώτησεν αὐτούς· τίνα ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπον· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. 8. ἀπεκρίθη ἡ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγὼ εἰμι· εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπάγειν. 9. ἵνα ἡ ὁ λόγος πληρωθῇ ὃν εἶπεν, ὅτι οὐς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα. 10. Σίμων οὖν Πέ-

XVIII. 1. ἐξῆλθε SP. | αυ|αυτου M.

2. ιουδας SPV (et ex. 3, 5 SP non V).

3. - ολην SV. | σπηραν L1.

4. - ο δε S. | + ουν post ιησ. S. |
ειδως προ ιδων S, - ιδων M. |
- τα P.

6. ουν mutat. L, - ουν P.

7. αυτους επιρωτησε S.

8. - αυτοις S. | πληρ. ο λογος
SLV.

9. δεκάς προ δεδωκας L.

τρος ἔχων μάχαιραν εἵλκυσεν αὐτὴν καὶ ἔπαισε τὸν τοῦ ἀρχιερεως δούλον καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν· ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος. 11. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· βάλε τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην ὧς αὐτῆς. τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέ μοι ὁ πατήρ, οὐ μὴ πῖω αὐτό;

12. Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλιάρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτόν, 13. καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἀνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου· 14. ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλευσας τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι συμφέρεי ἕνα ἄνθρωπον ὧς ἀποθανεῖν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. 15. ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής. ὁ δὲ μαθητής ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ καὶ συνεισηλθε τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, 16. ὁ δὲ Πέτρος εἰστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. ὧς εἰσηλθεν οὖν ὁ μαθητής ὧς ἐκεῖνος ὃς ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ καὶ εἶπε τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε τὸν Πέτρον. 17. λέγει οὖν ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; λέγει ἐκεῖνος· οὐκ εἰμί. 18. εἰστήκεισαν δὲ οἱ δούλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκότες, ὅτι ψυχὸς ἦν, καὶ ὧς ἐθερμένοντο· ἦν δὲ μετ' αὐτῶν ὧς καὶ ὁ Πέτρος ἐστὼς καὶ ὧς θερμενόμενος. 19. Ὁ

10. ἠλκυσεν L. | ἐπεσεν *pro* ἐπαισε

V. | + ἐκεῖνω *ante* μαλχος P.

11. χαιραν *pro* μαχ. M. | - αὐτης S. |

δεδωκάς (*sic*) P. | + μου *post* πα-

τηρ L. | ποίω LM. | αὐτω *pro*

αὐτο M.

13. ἡγαγον L.

14. ἀπολεσθαι *pro* ἀποθανεῖν S.

15. ἠκολουθη M, ἠκολουθη τῷ, σιμων

(*sic*) L₁. | συνεισηλθεν V.

16. τὴν θυραν LP. | ἐξηλθεν *pro*

εισηλ. SVL₂, εἰσηλθεν L₁. |

ὁ ἄλλος *pro* ἐκεῖνος S.

18. + ἐκεῖνοι *post* δούλοι V. | ψυχὸς

M. | ἐθερμαινοντο SL. | γὰρ

pro δε *sec.* L. | - καὶ *ante* ὁ

πετρ. S. | θερμαινομενος SLM,

θερμενος V₁, V₂ = *tant.*

οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. 20. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν † συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου § πάντες οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν. 21. τί με ἐπερωτᾷς; § ἐρώτησον τοὺς ἀκηκοότας τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε οὗτοι οἶδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. 22. ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος εἰς τῶν ὑπηρετῶν παρεστηκὼς ἔδωκε ράπισμα τῷ Ἰησοῦ εἰπών· οὕτως ἀποκρίνη τῷ ἀρχιερεῖ; 23. § ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· † εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις; 24. ἀπέστειλεν § δὲ αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα. 25. Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἐστὼς καὶ § θερμενόμενος. εἶπον οὖν αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; ἠρνήσατο § ὁ οὖν ἐκείνος καὶ εἶπεν· οὐκ εἰμί. 26. λέγει εἰς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, συγγενῆς ὢν οὐ ἀπέκοψε Πέτρος τὸ ὠτίον· οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήφῳ μετ' αὐτοῦ; 27. πάλιν οὖν § ὁ Πέτρος ἠρνήσατο, καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.

28. Ἀγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώ-

19. — περι sec. LV.

20. — ἐδίδαξα ἐν L (*habet recentissima manus + τη*). | + τη ante συναγ. S. | παντοτε pro παντες S.

21. ἐπερωτησον S, ἐρωτισον P. | ἀκηκωτας LP. | οἶδασιν L₂ (οἶ L₁).

22. — δε L. | — αὐτου P. | ἐστηκως L. | εἶπον pro εἰπων M. | οὗτος L₁. | ἀποκρινει (ἀποκρινε *teste*

Dobbini) L.

23. ἀπεκριθη αὐτω ο ιητ. pro ο δε ιησ. εἶπεν αὐτω S.

24. ἀπεστειλε LP. | — δε S (οὖν pro δε *Elz.*)

25. θερμαινομενος SLM. | — οὖν SLV.

26. ἥς pro εἰς M. | ἀπέκοψεν V. | οἶδεν M.

27. ηρν. ο πετρ. S. | ἐφώνησε MP.

28. αγουσι L. | — οὖν LV. | πρετω-

ριον· ἦν δὲ § πρωτ· καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μianθῶσιν ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα. 29. ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλάτος πρὸς αὐτοὺς § ἔξω καὶ εἶπεν· τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; 30. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· εἰ μὴ ἦν οὗτος κακοποιός, οὐκ ἂν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν. 31. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐτόν. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα. 32. ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ, ὃν εἶπεν σημαίνων ποῖφ θανάτῳ ἡμελλεν ἀποθνήσκειν. 33. Εἰσῆλθεν οὖν § πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον ὁ Πιλάτος καὶ ἐφώνησε τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; 34. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι σοι § εἶπαν περὶ ἐμοῦ; 35. ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος· μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας; 36. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οἱ ὑπηρέται § οἱ ἐμοὶ ἡγωνίζοντο ἅν, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. 37. εἶπεν

ριον bis L₁. | - δε M. | πρωια
SV. | εἰσηλθον (ει mutat.) L. |
φαγωσιν V.

29. - εξω S. | ειπε SL. | φερεται P.

30. μι pro μη P.

31. νομων M.

32. ειπε S. | ὦ ημελλον L.

33. εις το πρ. παλιν S. | ο πιλ. εις το
πρ. L. | πρετωριον L. | εφωνη-

σεν V.

34. σοι pro συ L. | ειπον SLV.

35. + αυτω post απεκρ. V. | εσον pro
σον M.

36. εμοι pro εμη prim. et sec. M, sec.
et tert. P. | - ει εκ του κοσ.
τουτ. M. | η εμη βασ. sec. V. |
αν οι εμοι ηγων. S. | ηγωνιζ-
οντο M. | παραδω L.

οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς·
 σὺ λέγεις, ὅτι βασιλεὺς εἰμι. † ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς
 τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ
 ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς. 38. λέγει αὐτῷ ὁ Πιλά-
 τος· τί ἐστὶν ἀλήθεια; καὶ τοῦτο εἰπὼν πάλιν ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς
 Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς· ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὐρίσκω ἐν αὐτῷ.
 39. ἔστιν δὲ συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἕνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ πάσχα·
 βούλεσθε οὖν ἥ ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;
 40. ἐκραύγασαν οὖν † πάντες λέγοντες· μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βα-
 ραββᾶν. ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς ληστής.

XIX.

1. Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμαστίγωσεν.
 2. καὶ οἱ στρατιῶται πλήξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν
 αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν.
 3. ἥ καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον· χαῖρε ὁ βασιλεὺς
 τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ραπίσματα. 4. Ἐξῆλθεν οὖν
 πάλιν ἥ ὁ Πιλάτος ἔξω καὶ λέγει αὐτοῖς· ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν
 ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐχ εὐρίσκω αἰτίαν· 5. ἐξῆλθεν

37. πιλάτος (*sic fere semper*) P. |

+ ἐγὼ *post* εἰμι S. | γεγέννημαι L.

38. γουτω *pro* τουτο L. | ἐξῆλθε SL. |

δεμίαν *pro* ουδεμίαν L. | + θα-
 νατου *post* αιτιαν L.

39. ἐστι SL. | ἕνα *pro* ἵνα M (*ε initio
 lin. rubrica script. est; et
 postea ἕνα sequens abrasum.
 Cer.*) | ἀπολύσω M, ὑμῖν απο-

λύσω S. | των *pro* τον P.

40 + πάλιν *post* ουν S. | βαρabbαν
 L. | βαρabbās L.

XIX. 1. ἐμαστίγωσε S.

2. αὐτο *pro* αὐτου V.

3. - καὶ ἡρχ. πρ. αὐτ. S.

4. - πάλιν M. | ἔξω ο πιλ. S. |
 ουδεμίαν αιτιαν ευρισκω S.

οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον. καὶ λέγει αὐτοῖς· ἴδε ὁ ἄνθρωπος. 6. ὅτε οὖν ἡ ἰδὼν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται ἡ τῶν Ἰουδαίων, ἐκραύγασαν λέγοντες· σταύρωσον σταύρωσον ἡ αὐτόν. λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὐρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. 7. ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι ἡ καὶ εἶπαν· ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἡ υἱὸν θεοῦ ἑαυτὸν ἐποίησεν. 8. ἡ Ὡς οὖν ἡκούσεν ἡ τοῦτον τὸν λόγον, ὁ Πιλάτος μᾶλλον ἐφοβήθη, 9. καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· πόθεν εἰ σύ; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. 10. λέγει ἡ αὐτῷ ὁ Πιλάτος· ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολύσαι σε; 11. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς ἡ καὶ εἶπεν αὐτῷ· οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς μέ σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. 12. ἐκ τούτου ἡ οὖν ἡ ὁ Πιλάτος ἐζήτει ἀπολύσαι ἡ τὸν Ἰησοῦν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἡ ἐκραύγασον λέγοντες· ἑὰν τοῦτον ἀπολύσης, οὐκ εἰ φίλος τοῦ Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλέα ἡ ἑαυτὸν ποιῶν ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι. 13. ὁ οὖν

5. - ουν M. | φωρων M. | ακανθη-
νον L.

6. ειδον SL. | αρχιεροις M. | - των
ιουδ. S. | - αυτον dec. S.

7. - και ειπαν S, ειπον pro ειπαν
LV. | οφειλη M. | εαυτον υιον
θεου S.

8. οτε pro ως SV. | ηκουσε L. | ο
πιλ. τουτ. τ. λογον S. | + δε
post μελλον L.

9. πρετωριον L, πραιτοριον M.

10. + ουν post λεγει S. | - εμοι ου λα-
λεις in loco, ad finem vers. habet
L.

11. - και ειπεν αυτω SV. | οιχες M. |
κατ' εμου ουδεμιαν V. | δια-
τουτο L. | μειζον' L, μειζωνα M.

12. - ουν S. | εζητει ο πιλ. S. | αυ-
τον pro τον ιησ. S. | οι δε οι
ιουδ. M. | εκραζον pro εκραυγ.
SP. | ην L. | αυτον pro εαυτον
S, εαυτων P.

Πιλάτος ἀκούσας § τούτων τῶν λόγων ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. 14. ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα § ἦν ὥσεὶ ἕκτη. καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις· ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. 15. οἱ δὲ ἐκραύγασαν § λέγοντες· ἄρον ἄρον, σταύρωσον αὐτόν. λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; ἀπεκρίθησαν § οὖν οἱ ἀρχιερεῖς· οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα. 16. τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ.

§ Οἱ δὲ παραλάβοντες αὐτὸν ἤγαγον καὶ ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρόν, 17. καὶ βαστάζων § αὐτὸν ἐξῆλθεν εἰς § τόπον λεγόμενον Κρανίου τόπον, ὃς λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ, 18. ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο ἐντεύθεν καὶ ἐντεύθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν. 19. ἔγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλάτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένος § Ἑβραϊστὶ, Ῥωμαϊστὶ, Ἑλληνιστὶ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 20. τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τῆς πόλεως ὁ τόπος ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς. † 21. § ἔλεγον οὖν τῷ Πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων·

13. τουτον τον λογον SL, τουτων των λογον M, τουτω των λογον P. | εκαθησεν M. | επιλεγομενον M. | ιβραιστη P. | γαββαθα (β sec. mutat.) L.

14. δε pro ην sec. S.

15. - λεγοντες S. | - αυτον P. | - ουν S. | εχωμεν M. | + ουν post εχ. M. | μι pro μη MP.

16, 17. παρελαβον δε τον ιησ. και απηγαγον και βαστ. τον σταυ-

ρον αυτου pro οι δε usq. αυτου S. | - ηγαγον και LV. | τον pro τοπον prim. SL. | λεγετε MP.

19. τιτλον L. | τον σταυρον primo M, at deinde corr. του σταυρου. | - εβρ. ελλ. ρωμ. S (vid. vers. 20), ιβραιστη P. | ελλ. ρωμ. LV. | - ιησ. ο ναζωρ. L.

20. - τουτον usq. ιουδαιων L. (homoeot.) | + και ην γεγραμμενον ιβραιστι ελληνιστι ρωμαιστι S.

μὴ γράφε· ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπεν· βασιλεὺς εἰμι τῶν Ἰουδαίων. 22. ἀπεκρίθη § αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· ὁ γέγραφα, γέγραφα.

23. Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, ἐκάστῳ στρατιώτῃ μέρος, τὸν § δὲ χιτῶνα, § ἐπεὶ ἦν † ὁ χιτῶν § ἄραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι' ὅλου, 24. εἶπον † πρὸς ἀλλήλους· μὴ σχίσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνος ἔσται. ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ἡ λέγουσα· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἐαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν· 25. εἰστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ. 26. Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ· γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου. 27. εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· § ἵδε ἡ μήτηρ σου. καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς § ἡμέρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μαθητὴς εἰς τὰ ἴδια. 28. Μετὰ τοῦτο § ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη § τετέλεσθαι, ἵνα § πληρωθῇ ἡ γραφή, λέγει· διψῶ. 29. σκεῦος οὖν ἔκειτο ὄξους μεστόν· οἱ δὲ πλήσαντες σπόγγον ὄξους § μετὰ

21. εἶπε S.

22. ἀπεκρ.θη|θη M. | - αυτοῖς SLV.

23. αὐτὸν pro τὸν ἰησ. V, sed τὸν ἰησοῦν V marg. | λαβὼν pro ἔλαβον L. | - καὶ prim. L. | μερεῖ pro μερὴ P. | στρατιωτὶ P. | καὶ τὸν χ. ἦν δὲ ο χ. ἀραφος S. | - ο χιτῶν LV.

24. + οὖν post εἶπον S. | σχίσωμεν M. | διαμερήσαντο M.

25. κλοπᾶ L. | μαγδαλινὴ V.

26. - οὐν ἠγάπα M.

27. ἰδοὺ pro ἰδε SLV. | ἀπεκείνης M. | ὥρας pro ἡμέρας S. | αὐτῆς pro αὐτὴν M.

28. μετατοῦτο L. | εἰδὼς pro ἰδὼν S. | ἰδὴ M. | τετελειῶται SL. | τελειωθῇ pro πληρ. S. | λεγὴ M.

29. ὄξος pro ὄξους P. | - μετὰ χολῆς S.

χολῆς καὶ ὑσσώπῳ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι.
30. ὅτε οὖν ἔλαβεν § ὁ Ἰησοῦς τὸ ὄξος § μετὰ τῆς χολῆς
εἶπεν· τετέλεσται, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

31. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, § ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ
τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, † ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα
ἐκείνου τοῦ σαββάτου, ἠρώτησαν τὸν Πιλάτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐ-
τῶν τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν. 32. ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ
μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ § συνσταυ-
ρωθέντος αὐτῷ· 33. ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον αὐτὸν
ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, 34. ἀλλ' εἰς τῶν
στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξεν, καὶ § εὐθέως
ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. 35. καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκεν, καὶ
ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστὶν ἡ μαρτυρία, κακεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθὴ λέγει,
ἵνα § καὶ ὑμεῖς πιστεύσητε. 36. ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ
πληρωθῇ· ὅσπου οὐ συντριβήσεται § ἀπ' αὐτοῦ. 37. καὶ πάλιν
έτέρα γραφὴ λέγει· ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν.

38. Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησε τὸν Πιλάτον † Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ

29. το προ τω ΜΡ.

30. το οξ. ο ιησ. s. | - μετὰ της
χολης s, - της LM. | ειπε SL. |
τω προ το M.

31. ιουδ. (i prim. mutat.) L. | επει
παρασκευη ην in locum post
σαββατω transfert s. | μνηοι
M. | του σαββατου εκεινη L.

32. - οι ante στρατ. P. | συσταυρ.
SL.

33. ιδυν M. | ηδι M. | τεθνηκωτα M.

34. + ἐξελθων post στρατ. L. | την πλ.
αυτου LM. | ενυξε s. | ευθυς
s.

35. μεμαρτυρηκε s, μεμαρτυρικεν PV. |
ειδεν προ οιδεν LM. | αληθης
προ αληθινη V. | εστιν αυτου
V. | - και post ινα s.

36. - απ' SMP.

37. εν ετερα M.

38. + ο ante ιωσηφ SM. | ισηφ προ
ιωσ. M.

Ἀριμαθαίας, ὃν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ αὐτῷ ὁ Πιλάτος. ἦλθεν οὖν καὶ ἦρε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 39. ἦλθεν δὲ καὶ Νικόδημος ὁ ἐλθὼν ὁ νυκτὸς πρὸς τὸν Ἰησοῦν πρῶτον, ὃς φέρει μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν. 40. ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔθηκαν ὃν αὐτὸν ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. 41. ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κήπος καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη· 42. ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

XX.

1. Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρῶτὴ ὃς εἰς τὸ μνημεῖον, σκοτίας ἔτι οὕσης, καὶ βλέπει τὸν λίθον ἡρμένον ἐκ τοῦ μνημείου. 2. τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς· ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἶδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. 3. ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος

38. ἀριμαθίας V. | - κεκρυμμενος usque ιησ. sec. L (homoeot.)

τῷ pro το P. | -αὐτῷ SLV.

39. ἦλθε SLV. | πρὸς τ. ιησ. νυκτος S, νυκτος προσηρον του ιησ.

προσηρον L. | φερων S (ω L recenti manu, φερων L₁) | προσηρον L, πρωτηρον M. | αλωης L₁P. | λητρας M.

40. εδεισαν P. | αυτω pro αυτον SLV. |

- των L. | καθος pro καθως εθος P. | εστιν V.

41. - τω prim. L. | κενον L. | ετεθει P.

42. αυτον του ιησ. L.

XX. 1. μαγδαλινη V. | σκοτ. ετι ουσ. εις το μν. SV. | σκοτειας LM. | βλεπη M. | απο pro εκ L.

2. εφηλη M.

3. εξηλθεν (v mutat.) L.

μαθητῆς, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον. 4. ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ ὁ ἄλλος μαθητῆς προέδραμεν τάχιον τοῦ Πέτρου καὶ ἦλθεν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, 5. καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ § ὀθῶνια, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. 6. ἔρχεται οὖν Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον καὶ θεωρεῖ τὰ § ὀθῶνια κείμενα, 7. καὶ τὸ σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν § ὀθωνίων κείμενον ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἓνα τόπον. 8. τότε οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλος μαθητῆς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ § ἶδεν καὶ ἐπίστευσεν· 9. οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφὴν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. 10. ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μαθηταί. 11. Μαρία δὲ εἰστήκει πρὸς τὸ μνημεῖον κλαίουσα ἔξω. ὥς οὖν ἔκλαιε, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, 12. καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἓνα πρὸς τῇ κεφαλῇ καὶ ἓνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 13. καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι· γύναι, τί κλαίεις; λέγει αὐτοῖς ὅτι ἦραν τὸν Κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. 14. καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἐστῶτα, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι † Ἰησοῦς ἐστίν. 15. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; ἐκείνη

4. προεδραμε SL. | ηλθε SL.

5. *Deest in L et v. 6 usq.* εἰς τὸ μνημεῖον (*homoeotel.*) παρακυψας M. | οθονια SV.

6. οθονια SV.

7. μετὰ τὰ τῶν L. | οθωνίων SLM. | ἐντετυλιγμένον L₁, ἐντετυλιγμένον M.

8. εἰσῆλθε SL. | εἶδε S, εἶδον L, ἶδον V. | ἐπίστευσαν LV.

11. — δε L. | ἰστήκει V. | ἐκλασεν M.

12. εἰς ἓνα *mutat.* L.13. αὐτοὶ *pro* αὐτῇ P. | ἐκείνη M. | + τίνα ζητεῖς *post* κλαίεις L. | ὅτῃ *pro* ὅτι V.14. ἡδὴ M, εἶδη P *pro* ἡδεῖ. | + ο *ante* ἰησ. S. | ἐστὶ S.15. κλαίοις MP. | ἐκεῖνοι *pro* ἐκείνη P.

δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστίν, λέγει αὐτῷ· κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκας αὐτόν, καὶ γὰρ αὐτὸν ἀρῶ. 16. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μαρία. στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ· ὅς Ῥαβουνί, ὃ λέγεται, διδάσκαλε, ἡ καὶ προσέδραμεν ἄψασθαι αὐτοῦ. 17. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· μή μου ἅπτου· οὐπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα μου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ εἰπὲ αὐτοῖς ἡ ὅτι ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν καὶ θεὸν μου καὶ θεὸν ὑμῶν. 18. ἔρχεται ἡ οὖν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι ἐώρακε τὸν κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.

19. Οὕσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνῃ ὑμῖν. 20. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας ἡ καὶ τοὺς ποδὰς καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον. 21. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· εἰρήνῃ ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς. 22. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησεν καὶ λέγει αὐτοῖς· λάβετε

15. κυπουρος P. | ἐστι. S. | αυ-
τον ἐθηκας S.

16. ἐκείνη στραφ. L. | ραββουνι SM.
(ραβουνί V). | λεγετε P. |
- και προσ. αψ. αυτ. SLV.

17. λεγη M. | οπου προ ουπω M. |
- προς του V. | - οτι SLV.

18. - ουν SLV. | απαγγελουσα M. |

αυτοις προ αυτη L.

19. - ουν LP. | + αυτου προε μαθηται
M. | ἐστη L (et v. 26).

20. - και τους ποδας SLV.

21. απεσταλκεν με V.

22. ὑπων προ ειπων M. | ενεφυσησε
SL.

πνεῦμα ἅγιον. 23. ἂν τινων ἀφήτε τὰς ἀμαρτίας, § ἀφέωνται αὐτοῖς· ἂν τινων κρατῆτε, § κεκρατήντε.

24. Θωμᾶς δὲ εἰς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. 25. ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· ἐώρακαμεν τὸν κύριον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλῃ τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλῃ τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ οὐ μὴ πιστεύσω. 26. Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν. 27. εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός. 28. καὶ ἀπεκρίθη † Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου. 29. § εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι ἐώρακάς με, † πεπίστευκας; μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.

30. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τού-

23. εαν pro αν bis V, sec. M. | αφιεν-
ται S, αφιεται L₁ (ν insertum su-
pra et in marg. L₂), αφεωντε
M. | κρατειτε P. | κεκρατηνται
S, κρατηντε P, κεκρατητε V
(super η manus 1ma ν addidit).

24. δυδυμος L₁, δυδιμος L₂P.

25. ειδω L. | - και βαλω usq. ηλων
(homoeotel.) L.

26. - αυτου LV. | + ο ante θωμας I. |

εστη L. | μεσων M.

27. ειδε L₁.

28. iniit. - και LP. | απεκριθει? L₁. |
+ ο ante θωμας S. | ει | ειπεν
M.

29. λεγει pro ειπεν δε S. | + θωμα
post με S. | πεπιστευκας
SMV. | + με post ιδοντες M.

30. εστιν V.

τῷ· 31. ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα πιστεύσητε ὅτι † Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζῶν ἡ αἰώνιον ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

XXI.

1. Μετὰ ταῦτα ἐφάνερωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἡ αὐτοῦ ἐγερεῖς ἐκ νεκρῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβε-
ριαδος· ἐφάνερωσε δὲ οὕτως. 2. ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος καὶ
Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλι-
λαίας καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. 3. λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος· ὑπάγω ἀλιεύειν. λέγουσιν αὐτῷ·
ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. ἐξῆλθον καὶ ἡ ἐνέβησαν εἰς τὸ
πλοῖον εὐθύς, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἡ ἐποίησαν οὐδέν. 4. πρωΐας
δὲ † γενομένης ἔστη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέντοι ἤδει-
σαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστίν. 5. λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
παιδιά, μή τι προσφάγιον ἔχετε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· οὐ. 6. ὁ δὲ
εἶπεν αὐτοῖς· βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ
εὐρήσετε. ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκ ἔτι αὐτὸ ἐλκῦσαι ἴσχυσαν ἀπὸ τοῦ

31. + ὁ ante ιησ. s. | καὶ ἵνα πιστευ-
οντες *bis script.* L₁ (*sec. era-*
sum). | - αἰωνιον s. | εχειτε P.
XXI. 1. μεταπαντα L. | παλι V, παλιν
V'. | ο ιησ. παλιν L. | - αυτου
εγερεθ. εκ νεκρ. s. | ουτος προ
ουτως L ?
2. *Codex v post verba* ησαν ομου
deficit. | διδιμος L. | αποκανα

L.
3. ανεβησας SM. | - ευθυς L. | επι-
ασαν 8L, εποιησαν V.
4. + ηδη post δε s. | εστη L. | ηδη-
σαν M. | + αυτου post μαθηται
L. | εστι s.
5. εχεται M.
6. - τυ L. | ευρησθητε L. | εβαλουν
M. | ουκετι L. | ισχυον V.

πλήθους τῶν ἰχθύων. 7. λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ὃν ἡγάπα ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· ὁ κύριός ἐστιν. Σίμων οὖν Πέτρος, ἀκούσας ὅτι ὁ κύριός ἐστιν, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, ἦν γὰρ γυμνός, καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· 8. οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιο-
αρίῳ ἦλθον, οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς ἀλλ' ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων, σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. 9. ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον καὶ ἄρτον. 10. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν. 11. ἀνέβη Σίμων Πέτρος καὶ εἴλκυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ τὴν γῆν μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντηκοντατριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. 12. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· δεῦτε ἀριστήσατε. οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν· σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ κύριός ἐστιν. ἔρχεται οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως. 14. τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.

15. Ὅτε οὖν ἡρίστησαν, λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς· Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με πλεῖον τούτων; λέγει αὐτῷ· ναὶ κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ· βόσκει τὰ ἀρνία μου. 16. λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον· Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με; λέγει αὐτῷ· ναὶ κύριε· σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ· ποιμαίνει τὰ πρόβατά μου. 17. λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον· Σίμων Ἰωνᾶ, φιλεῖς με;

Hiat P.

6. πλοιοθους V.

7. εστι δις S.

8. ο in ηλθον mutat. L. | αποπυχων

L₁. | σηροντες L₁.

10. εποιασατε M.

11. - και post πετρος M. | ειλκυσεν

V. | της γης S. | τοςουτων M.

14. τουτω ειδει L₁. | εφανερωσεν pro

... θη M.

15. πλοιων M. | - συ M.

16. σοι pro συ M. | ποιμενι V.

17. ιωανᾶ (hic tantum) L.

ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον· φιλεῖς με ; καὶ εἶπεν αὐτῷ· κύριε, σὺ πάντα οἶδας, σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε· λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· βόσκει τὰ πρόβατά μου. 18. ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε § εἰς νεώτερος, ἐζώννυντες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅτ' ἂν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις. 19. τοῦτο δὲ εἶπεν σημαίνων ποῖον θανάτον δοξάσει τὸν θεόν. καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ· ἀκολουθεῖ μοι. 20. ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στήθος αὐτοῦ καὶ εἶπεν· κύριε, τίς ἐστὶν ὁ παραδιδούς σε ; 21. τοῦτον ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· κύριε, οὗτος δὲ τί ; 22. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σε ; σὺ ἀκολουθεῖ μοι. 23. ἐξηλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφούς ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· καὶ οὐκ εἶπεν. † ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σε ;

24. Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων § ὁ καὶ γράψας ταῦτα, καὶ οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν § γρά-

Hint P.

17. ἐλυπή I..

18. ης SV, εἰ L pro εις. | νεωτερος
M. | γηρασεις M. | ζωσει M,
ζωση V, ζωσει V'. | ἥσοι pro
οισει I, υἱοισι M.

19. - δε I.. | ειπε S. | τουτω ειπων
M. | τον θων mutat. in L.

20. ειπε S.

22. τις L1.

23. + αυτω post ειπεν S.

24. - ο ante και γραψ. S. | ο, και M.

25. εστιν M. | + ενωπιον των μαθη-
των αυτου post ιησ. M. | γρα-
φηται SM.

φητε καθ' ἑν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφό-
μενα βιβλία. Ἀμήν.

[*Subscriptio in M.*]

εὐαγγέλιον κατὰ Ἰωάννου ἐγράφη ἑλληνιστὶ εἰς Ἑφεσον μετὰ ἔτη λ' τῆς
ἀναληψέως τοῦ κυρίου. ἔχει δὲ ῥήματα ἁπλῇ, στίχους βκδ.

ἐπὶ δομετιανοῦ βασιλέως.

25. καθ' ἑν L. | οὐδ' L.

Subscriptio. L. *nil habet subscr. In*
v. *librarius scripsit:* δίδου μοι
σώτηρ λύτρον ἀμπλακημάτων
καὶ βασιλείας τῆς σου ἀξιώ-

σον με. *Ante menologium li-*
brarius litteris majusc. scripsit:
μέμνησο σώτερ λέοντι ἄμαρ-
τωλῷ τῷ κτησαμένῳ καὶ ξύ-
σαντι ἐν πόθῳ.

ΤΕΛΟΣ.

UNIV. OF CHICAGO

JAN 5 1912

ASST

1940